Vahid Bâlî
İbrahim Emîn

ÇİN, ŞEYTAN, BÜYÜ ve NAZAR'dan KORUNMA

1-2

KERVAN yayın & dağıtım

Cin ve Şeytanlardan

NASIL KORUNMALIYIZ?

Cin ve Şeytanlardan
NASIL KORUNMALIYIZ?

Yazan:

Vahîd Abdusselâm Bâlî

Tercüme:

Doç. Dr. Taceddin UZUN

KERVAN
YAYIN-DAĞITIM
İstanbul Cd. 166/A
Tel: 332 - 353 73 84
KONYA

رَبَّنَا اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ۞

"Rabbimiz! Hesabın görüleceği gün beni, anamı babamı ve mü'minleri bağışla."

(İbrahim: 41)

رَبِّ اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلاَ تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلاَّ تَبَارًا ۞

"Rabbim! Beni, anamı, babamı, inanarak evime gireni, inanan erkek ve kadınları bağışla; zalimlerin de sadece helâkini artır (onların köklerini kurut)."

(Nuh: 28)

DÜŞMANINI TANI - İBLİSİN KİMLİĞİ

Bunlar, azılı düşmanın İblis hakkındaki bilgilerdir.

Adı: İblis

Memleketi: Gafillerin kalpleri.

Akrabaları: Tağutlar (şeytanlar)

Devamlı oturduğu yer: Cehennem. Orası ne kötü dönüş yeridir.

Derecesi: Birinci derece fâsık

Dolaştığı yerler: Allah'ın adının anılmadığı yerler

Gidiş yolu: Eğrilik

Sermayesi: Arzular

Meclisi: Çarşı ve pazarlar

Yolculuktaki düşmanları: Müslümanlar

Rehberi: Serap

Çalışma parolası: "Nifak (iki yüzlülük) ahlâkın efendisidir."

Çalışma kıyafeti: Bukalemun gibi, bütün renkler. Her yer için ayrı bir rengi vardır.

Dünyadaki eşi: Giyinik ama çıplak olanlar.

Kimi sevdiği: Allah'ı zikretmekten habersiz olanları sever.

Onu rahatsız eden şey: İstiğfar

Yazısı: Dövme yapmak

Evi: Tuvalet ve banyo

Özelliği: Menfaatine göre gidip gelen

Ortaya çıkış tarihi: Âdem'e secdeyi reddettiği gün.

Arkadaşları: Münafıklar

Rızkının kaynağı: Haram mal

Ameliyathanesi: Pis yerler ve günah işlenen yerler.

Hizmetleri: Kötülüğü emretmek ve ona teşvik etmek

Emirleri: Kötü söz ve işleri emreder.

Dini: Küfür (kâfirlik)

Görevi: Kendilerine gazap edilen ve sapıkların genel müdürü

Hizmet süresi: Kıyamete kadar

Yolculuk yaptığı yer: Cehennem yolu.

Ticaretteki kârı: Hebaen mensura (savrulmuş toz gibi bütün ticareti boşunadır)

Yolculuk arkadaşları: Cin ve insanların şeytanları

İş arkadaşı: Hak karşısında susan

Binitinin türü: Yalan

Ücreti: Onun ve taraftarlarına verilecek olan günahtır.

Bağlantı cihazı: Gıybet, koğuculuk ve tecessüs (gizli şeyleri araştırmak)

Tercih ettiği yemek: Ölülerin eti olan gıybet.

Kimden korktuğu: Müttaki müminden.

Kimlerden hoşlanmadığı: Allah'ı çok zikredenlerden hoşlanmaz.

Savunması: Şeytanın tuzağı zayıftır.

Tuzakları: Kadınlar.

Hobisi (özel merakı): Sapıklık.

İdeali: Bütün insanları küfre sevketmek.

Sonu: Bilinen vakitteki gün (kıyamet)

En sevdiği iş: Homoseksüellik ve sevicilik.

Taraftarlarına verdiği parola: Büyüklenenlerin sözü olan "Ben"

Onu coşturup neşelendirenler: Sanatkârlar.

Vaadleri: Size fakirliği vaadeder.

Onu ağlatan: Çok secde yapılması.

TAKRÎZ (ÖVGÜ)

Allah Ta'ala'ya hamd, insanlara ve cinlere gönderilmiş, Peygamber'i Muhammed'e temiz âline (ailesine) ve bütün sahabilerine salât ve selamdan sonra...

Mescid-i Nebî'de, üstad Vahîd Abdusselâm Bâlî, "Vikayetu'l-İnsan min el-Cinni ve'ş-Şeytan" adlı kitabını bana verdi ve onu okuyup hakkındaki görüşlerimi belirtmemi istedi. İşlerim yoğun ve zihnim meşgul olmasına rağmen, onun bu isteğini kabul ettim. Kitabı, başından sonuna kadar okudum. Onda, aklî ve naklî hatalar bulunmadığını, sahasında da yararlı ve yeterli olduğunu gördüm. Bu kitapla, eskiden ve şimdi cinnin insana hulûl ettiğini (içine girdiğini) onun diliyle konuştuğunu, kendinin aslını ve gayesini açıkladığını reddeden, kaybolmaya yüz tutmuş küçük bir topluluğun yanlış görüşleri çürütüldü.

Zayıf ve batıl olanı değil, kaynaklarına ve tahriç edenlerine nisbet ederek tahriçleriyle birlikte, hadislerin sahih ve hasen olanlarını getirme şeklinde ortaya çıkan selef adeti hem kitabı hem yazarı mükemmelleştirdi. Böylece, okuyucu ve yararlanmak isteyen araştırmacıları da rahatlattı. Allah ona, iyilere verdiğini versin.

Her ne kadar, kitabı okutan adıdır, deniliyorsa da, üstad Vahîd'in kitabı, o tür bir kitapta pek az biraraya gelen, iki büyük yararı sağlamıştır.

I. Cinnin varlığı, görüntüleri, hareket ve davranışları, hayır ve şer, fayda ve zarar şeklinde hayata etkileri konusundaki gerçek inancı anlatması.

II. Cin ve şeytan çarpmasını tedavi etmek için, taavvüz ve rukyeleri (Allah'a sığınmak için okunan duaları) açıklaması.

Kitap, hastalıkla ilacı bir arada açıklamıştır. İşte bu, kitabı, okuyan ve anlayanlar arasında, her erkek ve kadın mü'minin arzu ettiği şey haline getiren özelliktir.

Son olarak da şunu söylüyorum: Allah'ım! yazdıklarıyla kitabın yazarını yararlı kıl. Bu kitaptaki gerçeği arayıp onu

tanıyan ve ona uyan kimseye de yarar sağla. Allah, Peygamberimiz Muhammed'e, aline ve ashabına salat ve selam etsin.

Ebu Bekr Cabir el-Cezâirî
Mescid-i Nebî'de Müderris (Hoca)
Hicrî 10/1/1409

İKİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Hamd, Allah'a, selâm, seçtiği kullarına olsun.

Bu kitap ortaya çıkıp kısa sürede beklenmeyen bir şöhret kazandıktan sonra, kimisi övmek, kimisi açıklama istemek, kimisi de tavsiyede bulunmak üzere birçok müslüman genç ve davetçi benimle irtibat kurdu. Allah onlardan razı olsun. Ancak ben, insanların eserlerinin -özellikle benim gibi, bilgisi az olanlarınkinin- hatasız ve kusursuz olmayacağını bildiğim için, kitabın çok övülmesiyle yetinmeyip onu, bazı faziletli alimlere sundum. Her biri, görüşünü belirtti. Birçok mesele hakkında, tavsiyelerini aldım. Sonunda, kitabı, muhterem şeyhimiz Ebu Bekr el-Cezairî'ye takdim ettim. Allah onu muhafaza buyursun. Geniş ilmi, ileri görüşü ve Allah'a davetteki engin tecrübesiyle kitabı inceleyerek bizi ilminden yararlandırdı ve gerekeni yaptı. Allah ondan razı olsun.

Burada, önemli iki şeye dikkat çekmek gerekiyor:

I. Gençlerden birisi bana; Herhangi bir insan cin çarpmış birisini tedavi edebilir mi? diye sordu.

Ben de: Evet, inşaallah ikinci bölümde belirtilecek tedavi edici özelliklere sahip olman, altıncı bölümde belirtilecek, koruyucularla korunman, ikinci bölümden nasıl bir tedaviden geçeceğini anlaman ve samimi bir niyetle tedaviye başlaman gerekir, dedim.

II. Belki birisi şöyle diyebilir: Tedavi konusunda söylediğin bazı sûre ve ayetlerle Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ve ashabından birisinin tedavide bulunduğu sabit değildir. Ben de şöyle derim: İnsanın, Kur'an'ın tamamıyla tedavi olması mümkündür. İşte bunun delilleri:

1. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"Biz, Kur'an'dan mü'minlere şifa ve rahmet olan şeyler indiriyoruz." (1)

Bazı alimler, kastedilen manevi şifadır, demişlerdir. Bazıları da, şifa; geneldir, manevidir ve hissidir. Kur'an'da, hem ruhların, hem de bedenlerin şifası vardır, demişlerdir.

2. Hz. Aişe'den rivayet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v.), bir kadını tedavi etmeğe çalışırken ve ona rukye yaparken (dua okurken) onun (Hz. Aişe'nin) yanına girmiş ve ona şöyle demişti: **"Onu (hasta kadını) Allah'ın kitabıyla tedavi et."** Peygamber (s.a.v.) umumi konuşmuş, özellikle belirli bazı ayet veya sureleri söylememiştir.

3. Buharî'de geçen rukye hadisinde, Ebu Said el-Hudrî (r.a.), Rasûlüllah'ın (s.a.v.) birisine Fatiha'yı okuduğunu rivayet etmiştir. Hadisin sonunda, Peygamberin (s.a.v.) ona: "Bunun rukye olduğunu nerden biliyorsun?" demiştir.

Ben de şöyle diyorum: Bu hadiste, yüce sahabinin, Peygamber (s.a.v.) Fatiha ile rukye yaptı mı? Yoksa yapmadı mı? diye düşünmek için beklemediğine açık bir delil vardır.

4. Kur'an'la veya Allah'ın isim ve sıfatlarıyla, dua ve başka şeylerle rukye yapmak, şirk ihtiva etmedikçe caizdir.

Müslim'in Sahih'inde şöyle bir hadis vardır: Bazı kimseler:

– Allah'ın Rasûlü! Biz, cahiliye döneminde rukye yapardık, dediler. Peygamber (s.a.v.) de:

"Bana rukyelerinizi gösterin. İçinde şirk olmadıkça, rukyede bir sakınca yoktur."

---

(1) İsra, 82

İşte bu, caiz olan rukyeyle haram olanı ayırdetmek için, Hz. Peygamber'in koyduğu meşru ölçüdür.

Bu baskı, kırk sayfaya varan birçok ilaveyle öncekinden farklıdır. Bu ilavelerin en önemlisi, ikinci bölümdeki, altıncı ve yedinci örneklerdir. Altıncı sana, kafir (şeytan) cine nasıl davranacağını öğretecek, yedinci ise, özellikle papazlarından biriyse, hıristiyan cinne nasıl davranacağını öğretecek.

Son olarak, bu baskının yapılmasında bana yardımcı olan herkese teşekkür ederim. Özellikle daha, görmeden sevdiğim ve konuşmasını duymadan kitaplarının öğrencisi olduğum büyük şeyhimiz Ebu Bekr el-Cezairî'ye teşekkürlerimi arzediyorum.

Yüce Allah'tan, bu kitabı, yazarına okuyucusuna ve yayınlayanına yararlı kılmasını dilerim. O, çok iyi duyan ve cevap verendir (kabul edendir). Allah, Peygamberimiz Muhammed'e (s.a.v.), âline ve bütün ashabına salât etsin.

Vahîd Bâlî

BİRİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Hamd, Allah'adır. Ona hamdeder, ondan yardım, hidayet ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin kötülüklerinden ve amellerimizin kötülerinden Allah'a sığınırız. Allah'ın doğruya ulaştırdığını saptıracak yoktur. Saptırdığını da doğruya ulaştıracak yoktur. Tek olan, ortağı olmayan Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ *

"Ey inananlar! Allah'tan, ona yaraşır biçimde korkun ve ancak müslümanlar olarak ölün." (1)

---

(1) Alu İmran, 102.

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten (nefes alan candan) yaratan ve ondan eşini yaratıp ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üreten Rabb'inizden korkun; adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık (bağlarını kırmak) tan sakının. Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir." (2)

"Ey inananlar! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. Ki (Allah) işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Rasûlü'ne itaat ederse, büyük bir başarıya ermiş olur." (3)

Gelelim şimdi:

Sözün en doğrusu, Allah'ın kitab'ıdır. En iyi yol, Muhammed'in yoludur. İşlerin en kötüsü, Kur'an ve hadiste olmayandır. Her Kur'an ve hadiste olmayan, bidattir. Her bidat, sapıklıktır. Her sapıklık, cehennemdedir.

Müslüman alimlerin bazılarının şüphe vermesini önlemek ve yabancı olan herşeyi uzaklaştırmak üzere inancın koruyucusu olmaları gerekir. Çünkü inanç, dinin direği ve sağlam temelidir.

Birçok müslümanın, gruplar halinde ve tek tek, kahinlere gitmek, onlara inanmak hatta onların gaybi bildiklerine inanmak suretiyle Allah'ın dininden çıktıklarını gördüm. Onlara tavsiyelerde bulunduğumda, bana: Bize karşılığını (alternatifini) göster dediler. İşte bu yüzden, bu meseleyi inceleyip yüce Allah'tan bize meşru alternatifi göstermesini istedim.

Bu araştırmayı niye yaptım?

Beni bu araştırmaya sevkeden birçok sebep vardı. Bu sebeplerden bazıları şunlardır:

1. Biz, birşeyi bırakmaya çağırmadan önce, onun atletnatifini göstermemiz gerekir. Mesela, kâhin ve büyücülere gitme konusunda bir gençle tartıştım. Ona, bunun dinen, haram olduğunu söyledim. O da bana: "Gerdeğe girdiğim gün, kendimin bağlı (büyülü) olduğumu anladım. Ne yapayım? Mecburen

---

(2) Nisa, 1.

(3) Ahzab, 70-71

büyücüye gittim. Sizde bunun karşılığı (alternatifi) olsaydı, ona gitmezdim" dedi.

2. Çoğunlukla, bir kimseye cin geliyor ve ondan haram olan bazı şeyleri yapmasını istiyor. Yapılan bu haksızlık ve düşmanlığa meydan okumak gerekiyordu.

3. Hıristiyan cinlerden bazılarının müslümana gelip ondan haç takmasını istediğini, değilse onu rahatsız edeceğini gördüm.

4. Hıristiyanlar büyüyü gizli bir silah olarak kullanıyorlar. Ben, bir papazın büyük bir islâmî gayrete sahip müslüman bir kadına büyü yaptığını bunun üzerine, o kadının kendi ailesinden bir haç istediğini, hatta caddede yürürken, bir papaz görünce ona secde ettiğini gördüm. Eğer yüce Allah, Kur'an'la tedavi eden bazı kadeşlerimizi, o kadının yardımına göndermeseydi, iyileşmezdi. Ama, Allah'a hamdolsun o iyi oldu.

5. Ben şu ana kadar, bu konuyu ilmî ve nazarî yönleriyle ele alan bir kitap görmedim. Konu, bir kitabın ele alamayacağı kadar geniştir, birçok araştırmayı gerektirmektedir.

İşte bu ve başka sebeplerle, bu konuda yazmağa başladım. Fakat yazmadan önce çok tereddüt ettim. Çünkü bu, çok tehlikeli bir konudur. Ancak yüce Allah'tan yardım dileyip girenin şaşırmadığı bir yola girdim: O da, söylediklerimin ve yazdıklarımın hepsinde delile dayanmak. Bir hadis zikrettiğimde, hemen onun sahihlik ve zayıflık derecesini belirttim. Hadislerin çoğunun kaynaklarını gösterdim.

Bu araştırmada, kitaplardan çıkarılan nazarî yönle, bütün söylediklerimde, kitap ve sünnete dayanarak tecrübe ve çalışmadan çıkarılan ilmî yönü biraraya getirdim.

Araştırmayı iki kitaba ayırdım.

Birinci Kitap: Bu, cin ve şeytanlara aittir. Buna, "Vikayetu'l-İnsan min el-Cinni ve'ş-Şeytan" adını verdim.

İkinci Kitap: Bu, büyü ve onun iptali (çürütülmesi) ile ilgilidir. Bu kitabın adını da, "Es-Sârimu'l-Bettâr fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrar" koydum.

Birinci kitabı, altı bölüme ayırdım.

Birinci bölüm: Cin hurafe değil, gerçektir.

İkinci bölüm: Sara ne demektir ve tedavisi.

Üçüncü bölüm: Şeytanın peygamberlerin karşısına nasıl çıktığı.

Dördüncü bölüm: Şeytanın insanla ilgisi.

Beşinci bölüm: Şeytanın kalpleri bozmak ve kötülüğe düşürmek için kullandığı malzemeler.

Altıncı bölüm: İnsanın, şeytana karşı korunacağı şeyler.

Şuna dikkat etmeniz gerekir. Benim bu sözlerimde, kitap ve sünnete uygun bulduğunuz her şeyi alın. O ikisine aykırı bulduğunuz hiçbir şeyi almayın ve onlara önem vermeyin. Kitap ve sünnete dayanan her türlü tenkide açığım.

Bu araştırmayı yayınlamada bana yardımcı olan herkese teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Yüce Allah'tan bize, sözlerimizde, fiillerimizde ve her türlü davranışımızda ihlas vermesini diliyorum. Allah'ım bildiğimiz şeyi sana ortak koşmaktan, zatına sığınıyoruz. Bilmediğimiz şeyden dolayı da senden bağışlamanı diliyoruz. Allah'ım! Kulun ve elçin Muhammed'e, âline ve ashabına salât ve selam et.

Vahîd Abdusselâm Bâlî
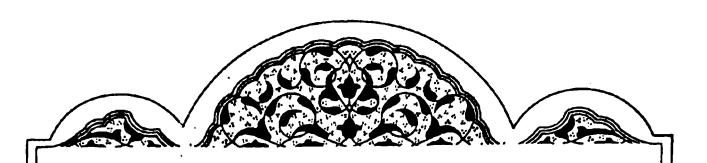
BİRİNCİ BÖLÜM

CİN HURAFE DEĞİL GERÇEKTİR

GAYBE İNANMAK:

İslam inancının temellerinden biri, gaybe inanmaktır. Hatta gaybe inanmak, yüce Allah'ın, kitabında müttakileri (Allah'tan korkup sakınanları), bununla nitelediği ilk vasıftır:

الٓم . ذَلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ . الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ *

"Elif, lâm, mîm. İşte o kitap; kendisinde hiç şüphe yoktur, müttakiler için yol göstericidir. Onlar ki gaybe inanıp namazlarını kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah rızası için) harcarlar." (1)

Bu sebeple, her müslümanın, hiçbir şüphe duymadan gaybe iman etmesi gerekir. Gayb, bizim gözümüzün önünde olmayandır. ibn Mes'ud'un dediği gibi (2) bize onu ya Allah Ta'ala ya da Peygamber'i (s.a.v.) haber verir.

Cin, Kur'an'da ve sünnette varlığına dair birçok delil bulunduğu için, inanmamız gereken gaybtendir.

Kur'an'daki delillerden bazıları:

1. **"Bir zaman, cinlerden bir topluluğu Kur'an dinlemek üzere sana yöneltmiştik."** (3)

2. **"Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi anlatan ve bu gününüzle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran elçiler gelmedi mi?"** (4)

3. **"Ey Cin ve insan topluluğu! Göklerin ve yerin bucaklarından geçip gitmeğe gücünüz yeterse geçip gidin. Ancak kudretle geçebilirsiniz."** (5)

(1) Bakara, 1-3
(2) İbn Kesîr Tefsiri, I/41
(3) Ahkaf, 29.
(4) En'âm, 130.
(5) Rahman, 33.

4. **"De ki: Cinlerden bir topluluğun Kur'an dinleyip şöyle dedikleri bana vahyolundu: Biz harikulade güzel bir Kur'an dinledik."** (6)

5. **"Doğrusu insanlardan bazı erkekler cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını artırırlardı."** (7)

Sünnetten bazı deliller:

1. Müslim, Sahih'inde, İbn Mes'ud'dan şunu rivayet etti: Bir gece, biz Rasûlüllah'la (s.a.v.) birlikte bulunduk. Bir ara onu kaybettik ve kendisini, vadilerde, dağ yollarında aradık. Acaba (cinler tarafından) uçuruldu mu? Yoksa gizlice öldürüldü mü? dedik. Böylece bir topluluğun geceleyebileceği en kötü geceyi geçirdik. Sabah olunca, Rasûlüllah (s.a.v.) Hıra tarafından çıka geldi.

– Allah'ın Rasûlü! Seni kaybettik, aradık ama bulamadık. Bu yüzden, bir topluluğun geceleyeceği en kötü geceyi geçirdik, dedik. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

"Bana cinlerin davetçisi geldi. Onunla gittim de, cinlere Kur'an okudum, buyurdu. Bizi götürerek cinlerin izlerini, ateşlerinin kalıntılarını bize gösterdi." Cinler kendisine azıklarını sormuşlar, o da: "Elinize geçen, üzerine besmele çekilmiş her kemik olabildiği kadar, bol etli olarak sizindir. Her deve tezeği de hayvanlarınıza yemdir" buyurdu. Daha sonra Rasûlüllah (bize dönerek):

"Siz bunlarla taharetlenmeyin. Çünkü onlar (din) kardeşlerinizin yiyeceğidir" buyurdu. (8)

2. Ebu Said el-Hudrî (r.a.) şunu rivayet etti: Rasûlüllah bana şöyle dedi: **"Görüyorum ki, sen davarı ve kırları seviyorsun. Davarlarının başında veya badiyende (kırlarında) iken, namaz için ezan okuyacak olduğun zaman, sesini iyice yükselt. Zira müezzin, sesinin yetiştiği yere kadar, insan, cin, hatta**

---

(6) Cin, 1.
(7) Cin, 6.
(8) Müslim, IV/170.

birşey yoktur ki, ezanı duymuş olsun da, kıyamet gününde, müezzin lehine şehadette bulunmasın." (9)

3. Buhârî ve Müslîm'in Sahih'lerinde, İbn Abbas'ın rivayet ettiği şu hadis vardır: Rasûlüllah (s.a.v.) bazı sahabilerle birlikte Ukaz panayırına gitmek niyetiyle yola çıktı. O sırada, şeytanlara gökten haber almak menedilmiş, üzerlerine gök taşları atılmış, bunun üzerine şeytanlar topluluklarının yanına dönmüşler, toplulukları onlara: Size ne oldu? demişler. Şeytanlar da: Gökten haber almaktan menedildik. Üzerimize göktaşları gönderildi diye cevap vermişler. Topluluklar: Gökten haber almanızın engellenmesi ancak, yeni ortaya çıkan birşeyden dolayıdır. Siz hemen yeryüzünün doğusunu ve batısını dolaşın da bakın. Gökten haber almanıza engel olan bu şey nedir? demişler. Tihame taraflarına gidenler, Ukaz panayırına gitmekte olan Peygamber'e (s.a.v.), Nahle denilen yerde ashabına sabah namazını kıldırırken raslamışlar. Onlar Kur'an'ı duyunca, onu dinlemişler ve birbirlerine: Gökten haber almanıza engel olan işte budur, demişler. Arkasından topluluklarına dönerek:

Ey milletimiz! Biz doğru yolu gösteren şaşılacak bir Kur'an dinledik ve ona iman ettik. Bundan sonra Rabbimize asla hiçbir şeyi ortak koşmayacağız demişler. Bunun üzerine Allah Peygamberi Muhammed'e (s.a.v.):

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا *

"De ki: Cinlerden bir topluluğun Kur'an dinleyip şöyle dedikleri bana vahyolundu. Biz harikulade güzel bir Kur'an dinledik" buyurmuştur. (10)

Bunun delilleri çoktur. İnşaallah, onları bu araştırmanın içinde göreceksin.

---

(9) Buhârî rivayet etmiştir, VI/343, Fethu'l-Bârî; Malik, I/68; Nesaî, II/12; İbn Mace, I/239.

(10) Cin, 1. Hadisin kaynağı: Buhârî, II/253, Fethu'l-Bârî; Müslim, IV/168, Nevevî.

CİNLERİN GÖZLE GÖRÜLMEMELERİ DELİL DEĞİLDİR:

Cinlerin görülmemeleri, yok oldukları anlamına gelmez. Mevcut oldukları halde, görmediğiniz pek çok şey vardır. İşte elektirik akımını görmüyoruz. Halbuki o, telin içinden gidiyor. Fakat, lamba ve başka şeylerdeki etkileriyle onun mevcut olduğunu anlıyoruz. İşte, kendisiyle yaşadığımız ve onu soluduğumuz havayı görmüyoruz, ama hissediyoruz.

Hatta, hayatımızın aslı olan, onunla yaşadığımız ve o olmadığında öldüğümüz ruhu görmüyoruz, aslını anlayamıyoruz. Buna rağmen onun varlığına inanıyoruz.

CİNLER NEDEN YARATILMIŞLARDIR?

Kur'an ayetleri ve Hz. Peygamber'in hadisleri, kesin olarak, cinlerin ateşten yaratıldıklarını gösterirler.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Cinni de halis ateşten yarattı."** (11)

İbn Abbas da, bu ayetteki ifadeyi: Halis ateşten diye yorumlamıştır. Başka bir rivayette de İbn Abbas: Ateşin alevinin ucundan demiştir. (12)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Cinne gelince, onu da (insandan) daha önce, (vücudun gözeneklerine) nüfuz eden kavurucu ateşten yarattık."** (13)

İblis şöyle demiştir: **"Ben ondan hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın."** (14)

Eğer şöyle denilirse: Yalan söylemesi mümkünken,

---

(11) Rahman, 15.
(12) İbn Kesir Tefsiri, IV/271.
(13) Hıcr, 27.
(14) A'raf, 12.

İblis'in sözünü nasıl delil yaparsın? Biz de şu cevabı veririz: Delil, sözün bizzat kendisinde değildir. Ancak yüce Allah'ın onun bu durumunu kabul etmesindedir. Çünkü yüce Allah, batılı kabul etmez.

Hz. Aişe Rasulüllah'ın şu hadisini rivayet etmiştir:

خُلِقَتِ الْمَلاَئِكَةُ مِنْ نُورٍ ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ *

"Melekler nurdan, cin halis ateşten, Adem de, size tarif edilen şeyden yaratıldı." (15)

CİNLER ATEŞTEN YARATILDIKLARINA GÖRE, KAFİR OLANLARINA, ATEŞLE NASIL AZAP EDİLİR?

Bu, genellikle birçok kişinin dilinde dolaşan sorudur. Ancak, biraz düşünselerdi, şunu anlarlardı: Hepimiz, insanın çamurdan yaratıldığını, ama şu anda çamur olmadığını, sadece aslının çamur olduğunu biliyoruz.

Cinler de ateşten yaratılmışlar ama, şu anda ateş değillerdir. Bununla ilgili pek çok delil vardır.

Hz. Aişe'nin rivayet ettiği şu hadis bunlardan birisidir: Peygamber (s.a.v.) namaz kılıyordu. Şeytan onun yanına geldi. Rasûlüllah (s.a.v.) onu yakalayıp yere yıktı ve onu boğdu. Sonra da şöyle dedi: "Hatta, dilinin soğukluğunu ellerimde hissettim."

Bu hadisten anlaşılıyor ki, cinler şu anda ateş değillerdir. Çünkü, öyle olsaydı, Rasûlüllah (s.a.v.), şeytanın dilini soğuk bulmazdı.

Delillerden birisi de, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözüdür: **"Allah'ın düşmanı İblis, yüzüme koymak için, ateşten bir gök taşı getirdi."** (16)

---

(15) Müslim, XVIII/123, Nevevî.

(16) Müslim, V/30, Nevevî.

Malik'in, Muvatta'ında, Yahya b. Said'den mürsel olarak rivayet ettiği şu hadis: "Rasûlüllah (s.a.v.) bir gece, cinlerden bir ifritin (şeytanın) ateşten bir meşaleyle kendisini takip ettiğini gördü. Rasûlüllah (s.a.v.), ne tarafa dönse, onu görüyordu. Bunun üzerine Cebrail ona: Söylediğinde, onun meşalesinin söneceği ve onun yere yıkılacağı bazı kelimeleri sana öğretmemi ister misin?..." Bu iki hadisten çıkarılan netice şudur: Eğer İblis, ateş olarak kalsaydı, ateşten bir göktaşı veya meşale getirmeye ihtiyacı kalmazdı.

Bunlardan birisi de, Hz. Peygamber'in şu sözüdür:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِى مِنَ الْإِنْسَانِ مَجْرَى الدَّمِ *

"Şeytan, insanın (damarlarında) kanın dolaştığı gibi dolaşır." (17) Eğer şeytan ateş olarak kalsaydı, insanı yakardı.

Bu hadiste kasdedilen, şeytanın vesvesesidir, denilse, biz de: Usûl âlimleri, sözü zahirinden çıkarmanın ancak bir karine ile olduğuna ittifak etmişlerdir. Burada hani karîne? deriz.

Ayrıca insan, çamurdan yaratılmıştır ve ona, sudan yatılmış gibi azap edilebilmektedir. Öyleyse ona (şeytana da) azap edilmesi mümkündür.

Bundan ve ondan daha güzeli: Allah'ın her şeye gücü yeter, dememizdir.

CİNLERİN ÇEŞİTLERİ:

Ebu Sa'lebe el-Huşenî şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **Cinler üç çeşittir. Kimisinin kanatları vardır. Havada uçarlar. Kimisi, yılan ve akreplerdir. Üçüncü çeşidi de, konar göçer olanlardır.** (18)

---

(17) Buhârî, IV/282; Müslim, XIV/155, Nevevî.
(18) Âlemu'l-Cinn ve'ş-Şeyâtîn, s. 8.

CİNLERİN MESKENLERİ:

Cinler, çöller gibi, insanların olmadığı yerleri tercih ederler. Çöplüklerde oturanlar da vardır. Ayrıca, insanların yanında oturanlar da vardır.

Bu sebeple, Rasûlüllah (s.a.v.) çöle gider, Kur'an okuyarak ve dinî konulardan bahsederek onları Allah'a davet ederdi. İbn Abbas ve İbn Mes'ud'un rivayetleriyle Buhârî ve Müslim'in kitap larında yer aldığına göre, bu bir çok defa tekrar etmiştir.

Onlar çöplüklerde kalırlar, çünkü insan yiyeceklerinin artıklarını yerler. Nitekim bu daha önce geçen, İbn Mes'ud'un rivayet ettiği bir hadisle sabittir.

Hafız şöyle demiştir: İbn Ebi'd-Dünya, Şamlı sikalardan (güvenilir ravilerden) ve Yezîd b. Cabir tarikiyle şunu rivayet etti. O şöyle dedi: Hiçbir aile yoktur ki evlerinin damında cinler bulunmasın. Öğle yemeği konulduğunda, onlar inip ev halkıyla birlikte yemek yerler. Akşam yemeğinde de aynı şeyi yaparlar. (19)

Ben de şöyle derim. Bunu, Ebu Bekr b. Ubeyd, Mekayidu'ş-Şeytan'da, Yezîd'den şu şekilde rivayet etmiştir: "Hiçbir müslüman aile yoktur ki, evlerinin damında müslüman cinler bulunmasın. Evde oturanların öğle yemeği (sofraya) konulduğunda, cinler de inip onlarla birlikte yerler. Yine akşam yemekleri (sofraya) konulduğunda, cinler de inip onlarla birlikte yerler. Allah onlarla (cinlerle) onları korur.

Cinler tuvaletlerde de otururlar:

Zeyd b. Erkam'ın rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Helalar, şeytanların bulundukları yerlerdir. Bu sebeple, biriniz helaya girmek istediğinde: Allah'ım! Ben pis olmaktan ve pislerden sana sığınırım."** (20)

---

(19) Fethu'l-Bârî, VI/345.

(20) Ebu Davud, Tahare, 3; Nesaî, Tahare, 17; İbn Mace, Tahare, 9; Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV/369. Hadis sahihtir.

Ben de, müslüman bir cinne:

– Helada ikamet eder misin? diye sordum.

– Hayır, dedi.

– Fakat, cinlerin helalarda oturduklarına dair rivayetler var, dedim.

– Evet. Ama, bu kâfir cinlerle ilgilidir. Çünkü onlar pis ve necis yerleri tercih ederler, diye cevap verdi.

Belki bu söz doğrudur. Ben, kâfir cinlerin iyi kokulardan özellikle misk kokusundan rahatsız olduklarını farkettim. Halbuki müslüman cinler tamamen müslüman insanlar gibi, iyi kokuları severler.

Cinler, yarık ve deliklerde de otururlar.

Abdullah b. Sercis'ten şunu rivayet etti: "Peygamber (s.a.v.): **"Sizden birisi, bir deliğe asla işemesin"** buyurdu.

Katade'ye: Deliklere idrarını yapmak niçin çirkin sayılıyor? diye sordular. O da: Deliklerin, cinlerin barınağı olduğu söyleniyor, dedi. (21)

Cinler, deve ağıllarında otururlar. Müslim'in Sahih'i ve başkalarındaki hadislere göre, deve ağıllarının, şeytanların barınakları olduğu sabittir.

CİNLER YEYİP İÇERLER Mİ?

Cinlerin yeyip içtikleri konusundaki sahih hadisler açıktır. Sahih-i Buhârî'de Ebu Hureyre'den şu hadis rivayet edilmiştir. Ebu Hureyre, Peygamber'in yanında, abdest alması ve istinca (taharet) suyu için küçük bir kap taşırdı. Bir defasında, Peygamber (s.a.v.) ihtiyacını gidermek için çıktığında, Ebu Hüreyre onun peşinden giderken, Peygamber (s.a.v.):

(21) Ebu Davud, Tahare, 16, 29; Nesaî, Tahare, 29; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I/82. Hadis sahihtir. Ebu Zur'a ve Ebu Hatim, Katâde'nin, Abdullah b. Sercis'ten hadis dinlediğini isbat etmiştir.

– Kim o? diye sordu. Ebu Hureyre:

– Ben, Ebu Hureyre, diye cevap verdi.

Peygamber:

– Benim için istinca edeceğim birkaç taş ara, sakın bana kemik ve hayvan gübresi getirme, buyurdu.

Ben elbisemin içine birkaç taş koyup ona getirdim. Onları yanına koydum. Sonra yanından ayrıldım. İhtiyacını yaptıktan sonra, Rasûlüllah'la (s.a.v.) birlikte yürüdüm. Ona:

– Kemik ve hayvan pisliğiyle (tezekle) temizlenmekte ne var? diye sordum.

Peygamber (s.a.v.):

– "Bu ikisi, cinlerin yiyeceklerindendir. Bana Nasîbîn cinlerinden bir heyet geldi. Bunlar ne hoş cinlerdir. Benden azık istediler. Ben de onlar için Allah'a: Cinlerin, uğrayacakları her kemik ve tezek türü üzerinde kendileri için, mutlaka bir yiyecek bulmalarına dua ettim." (22)

Müslim, Abdullah b. Ömer'in hadisinden, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وَإِذَا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ *

"Biriniz yemek yediğinde, sağ eliyle yesin. İçtiği zaman da sağ eliyle içsin. Çünkü şeytan sol eliyle yer ve sol eliyle içer." (23)

Müslim, Sahih'inde, Huzeyfe'den (r.a.) şunu rivayet etti: Huzeyfe şöyle anlattı: Peygamber'le (s.a.v.) birlikte, bir yemekte bulunduğumuzda, o başlayıncaya kadar biz elimizi sürmezdik. Bir defasında, onunla birlikte, bir yemekte bulunduk. O sırada, sanki arkasından kovalanıyor gibi bir cariye geldi ve elini

(22) Buhârî, VII/171, Fethu'l-Bârî.

(23) Müslim, XIII/191, Nevevî.

yemeğe sürmeğe kalkıştı. Rasûlüllah (s.a.v.) hemen, onun elini tuttu. Arkasından sanki, kovalanıyor gibi, bir bedevi geldi. Peygamber (s.a.v.) onun da elini tuttu. Bunun üzerine, Peygamber (s.a.v.):

"Üzerine besmele çekilmeyen yemeği, şeytan helal sayar. O, bu cariyeyi, yemeği onunla helal etmek için getirdi. Bende onun elini tuttum. Bu bedevîyi de yemeği onunla, helal yapmak için getirdi. Ben de elini tuttum. Canım elinde olan Allah'a yemin olsun, onun eli, cariyenin eliyle birlikte benim elimdedir" buyurdu. (24)

Müslim bir rivayette: "Sonra besmele çekip yedi" ilavesini yaptı.

Yine, Müslim'in Sahih'inde, Cabir'in şu rivayeti vardır: Cabir b. Abdillah, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duymuştur: **"Kişi, kendi evine girip, girdiği anda yemeğini yediğinde, Allah'ı anınca, şeytan yardımcılarına: Bu evde, sizin için ne gecelenecek yer, ne de akşam yemeği var, der. Kişi evine girip de, girdiği an, Allah'ı anmayınca, şeytan yardımcılarına: Geceyi geçireceğiniz yere kavuştunuz, der. Sonra kişi, akşam yemeğini yiyeceğinde Allah'ı anmayınca, şeytan yardımcılarına: Geceleyeceğiniz yere ve akşam yemeğine ulaştınız, der."** (25)

Cinlerin yeyip içmeleri konusunda üç görüş vardır:

1. Bütün cinler yeyip içmezler. Bu, asılsız bir görüştür ve delili de yoktur.

2. Bazıları yeyip içerler. Bazıları da yeyip içmezler. Bu görüşte olanlar, İbn Abdilberr'in Vehb. b. Munebbih'ten rivayet ettiği şu sözü delil getirirler: Cinler, çeşit çeşittir. Onların en halisleri, yeyip içmeyen ve üremeyen cinsi olan rüzgardır. Bir türü de, yeyip içen ve üreyenlerdir. Si'lâtlar, Gûl ve Kutrub bunlardandır. Hafız, Fethu'l-Bârî'de belirtmiştir. (26)

---

(24) Müslim, XIII/190, Nevevî.

(25) Müslim, XIII/190, Nevevî,

(26) Fethu'l-Bârî, VI/345. Si'lât (çoğulu: Siâlî), Gûl ve Kurtub: Eski-

Bunlar, Ebu Sa'lebe el-Huşenî'nin hadisini de delil olarak getirdiler. Cinlerin çeşitleri konusunda geçti. Ben de derim ki: Bu, mümkündür.

3. Hepsi de yeyip içerler. Benim görüşüm de şöyledir: Bu, öncekinden daha çok mümkündür. Hatta bu, daha önce geçen hadislerin delalet ettiği ve teyid ettiğidir. Allah'u a'lem (Allah daha iyi bilir.)

İbn Mes'ud'un hadisi ki, bunu Müslim: "Elinize geçen, üzerine besmele çekilmiş her kemik olabildiği kadar bol etli olarak sizindir" şeklinde rivayet etmiştir. (27) Ebu Davud'la başkaları bunu: "Üzerine Allah'ın adı anılmamış her kemik" sözüyle rivayet etmişlerdir.

Hadis, ravi tarafından değiştirilmemişse, Müslim'in rivayetinin; müslüman cinler, Ebu Davud'un rivayetinin de; şeytanlar hakkında olduğu şeklinde yorumlamak mümkündür. Allah Ta'ala, doğruyu daha iyi bilir.

ŞEYTANLARIN BOYNUZLARI VARDIR

Amr b. Anbese'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Güneş, bir şeytanın iki boynuzu arasında doğar ve bir şeytanın iki boynuzu arasında batar."** (28)

CİNLER ŞEKİL VE SURETLERE GİRERLER:

Ebu Hureyre şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) beni, Ramazan zekatını korumakla görevlendirdi. Birisi bana geldi. Zekat hurmasından avuçlamaya başladı. Onu yakalayıp: Valla-

---

den, Arapların inancına göre, çeşitli renk ve kılıklara girerek insanlara görünen ve onları yollarından saptırıp helâk eden şeytan çeşitleridir. Bunlar kırlarda yaşarlar (Çeviren: T. Uzun)

(27) Müslim, IV/170, Nevevî.

(28) Buhârî, Bed'u'l-Halk, 11; Müslim, Musafirîn, 290-294.

hi, seni, mutlaka Rasûlüllah'ın huzuruna çıkaracağım, dedim. O da: Ben fakirim. Çoluk çocuğum var. Aşırı ihtiyacım var, dedi. Bunun üzerine, onu serbest bıraktım. Sabah olunca, Peygamber (s.a.v.): Ebu Hureyre! Dün geceki esiri ne yaptın? diye sordu. Ben de: Allah'ın Rasûlü! Aşırı ihtiyacından ve çoluk çocuğundan şikayet etti. Ben de ona acıyıp serbest bıraktım, dedim. Peygamber: Ancak o, sana yalan söyledi. O, tekrar gelecek, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.) böyle deyince, tekrar geleceğini anladım. Onu gözetledim. Hurmadan almak üzere geldi. Onu yakaladım ve: Seni bu defa, mutlaka Rasûlüllah'a (s.a.v.) götüreceğim, dedim. Bunun üzerine o: Bırak beni, çünkü ben fakirim. Benim çoluk çocuğum var. Bir daha gelmem, dedi. Ona acıyıp yine serbest bıraktım. Sabah olunca, Rasûlüllah (s.a.v.): Ebu Hüreyre! Esiri ne yaptın? diye sordu. Ben: Allah'ın Rasûlü! Aşırı ihtiyacından ve çoluk çocuğu olduğundan şikayet etti. Ona acıyıp serbest bıraktım, dedim. Rasûlüllah (s.a.v.): Ancak o, sana yalan söyledi ve tekrar gelecek, dedi. Onu üçüncü gün de bekledim. O, yine hurma almak üzere geldi. Tekrar yakalayıp: Seni, mutlaka Rasûlüllah'a götüreceğim, üç defadır, tekrar gelmeyeceğini söylüyorsun ama tekrar geliyorsun, dedim. O: Bırak da Allah'ın onlarla sana fayda vereceği bazı sözleri öğreteyim, dedi. Ben: Onlar nedir? dedim. O: Yatağına girdiğinde, Ayetelkürsî'yi oku, dedi. Böylece, seninle birlikte Allah tarafından devamlı bir koruyucu bulunur ve sabaha kadar, sana, hiçbir şeytan yaklaşamaz. Bunun üzerine onu serbest bıraktım.

Sabah olunca, Rasûlüllah (s.a.v.): Dün gece esiri ne yaptın? diye sordu. Ben de: Allah'ın Rasûlü! Allah'ın, onlarla bana yarar sağlayacağı bazı sözleri öğreteceğini iddia etti. Ben de onu serbest bıraktım. Peygamber (s.a.v.): Nedir o sözler? diye sordu. Ben de: Bana, yatağına girdiğinde, başından sonuna kadar Ayetelkürsi'yi oku. Böylece, seninle birlikte Allah tarafından, devamlı bir koruyucu bulunur ve sabaha kadar, sana, hiçbir şeytan yaklaşamaz, dedi. -Sahabiler hayır öğrenmeye pek hırslıydılar- Peygamber (s.a.v.): Çok yalancı olduğu halde bu sefer sana doğru söylemiş. Ebu Hüreyre! Üç günden beri konuştuğun kişinin kim olduğunu biliyor musun? dedi. Ebu Hüreyre: Hayır, dedi. Peygamber (s.a.v.): İşte o (insan suretinde) bir şeytandır" buyurdu.

(29)

Hafız şöyle demiştir: Nesaî'deki, Ubey b. Ka'b hadisinde şöyledir: Onun, içinde hurma bulunan bir harman yeri vardı. Orayı kendisi koruyordu. Oradan hurmaların eksildiğini gördü ve şöyle anlattı: Ansızın genç delikanlı büyüklüğünde, bir hayvan gördüm. Ona: Sen cin misin? İnsan mısın? dedim. O: Ben bir cinnim cevabını verdi. Ona şöyle dediği de rivayet edilmiştir. Biz, senin sadaka vermeyi sevdiğini duyduk ve senin hurmalarından almak istedik. O: Bizi, sizden koruyan nedir? dedi. Şu ayet yani Ayetel-kürsî'dir. cevabını verdi. Bunu Peygamber'e söylediğinde: "Habis (pis) doğru söylemiş" dedi. Hafız, daha önce geçen Ebu Saîd hadisini, şeytanın sûret ve şekle girebileceğine delil getirmiştir. Onu görmek mümkündür ve yüce Allah'ın: **"O ve kabilesi, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler"** (30) sözü, onun yaratıldığındaki şekliyle ilgilidir.

Hafız bir başka yerde şöyle demiştir. Beyhakî, Menakıbu'ş-Şafiî'de, er-Rabî'den, isnadıyla, Şafiî'yi şöyle derken duydum diye rivayet etmiştir: Cinleri gördüğünü iddia eden kimsenin, peygamber olması dışında, şahitliğini çürütürüz.

O şöyle de demiştir: Bu, onların yaratıldıkları suret ve şekillerde görüldüklerini iddia eden kimseye isnad edilir.

Hayvanların çeşitli şekillerine girdikten sonra, onlardan birisini gördüğünü iddia eden kimse tenkit edilmez. Onların şekil değiştirdiklerine dair haberler vardır. (31)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"İsrailoğullarının maymun ve domuz şekillerine çevrildikleri gibi, yılanlar da cinlerin şekil değiştirmiş olanlarıdır."** (32)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Her devenin üzerinde bir şeytan vardır. Binmek**

(29) Buhârî, IV/487, VI/335, IX/55, Fethu'l-Bârî.

(30) A'raf, 27.

(31) Fethu'l-Bârî, IV/489.

(32) İbn Hıbban, Taberânî, el-Mu'cemu'l-Kebir'de, İbn Ebî Hatim, el-İlel'de rivayet etmiştir. El-Elbanî, es-Sahiha'da, sahih olduğunu söylemiştir, IV/439, no: 1824.

suretiyle onları emriniz altına alın. Aslında taşıtacak olan Allah'tır." (33)

Ebu Kılabe (r.a.), Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etti: **"Eğer köpekler de bir millet olmasaydı, onların öldürülmelerini emrederdim. Ancak ben bir milleti yok etmekten çekindim. Onların, tamamen siyah renkli olanlarının hepsini öldürün. Çünkü tamamen siyah renkli olanı, köpeklerin cinni veya cinlerindendir."** (34)

Müslim'in Sahih'inde, Ebu Zerr'in şöyle bir rivayeti vardır: Rasûlüllah (s.a.v.): "Sizden biriniz namaz kılmağa kalktığında, önünde semerin arka kaşı kadar birşey varsa, onu sütre yapar. Önünde, semerin arka kaşı kadar birşey yoksa, o zaman namazını, eşek, kadın ve siyah köpek keser" buyurdu. Ben de (Ebu Zerr'den rivayet eden ravî): Ebu Zerr! Siyah köpeğin, kırmızı ve sarı köpekten farkı nedir? dedim. O da şu cevabı verdi: Kardeşimin oğlu! Ben de, senin bana sorduğun gibi, Peygamber'e (s.a.v.) sorduğumda şu cevabı vermişti:

الْكَلْبُ الأَسْوَدُ شَيْطَانٌ *

"Siyah köpek şeytandır." (35)

Bu hadiste delil olan cümle, Rasûlüllah'ın (s.a.v.): "Siyah köpek şeytandır" sözüdür.

İbn Teymiyye şöyle demiştir: Siyah köpek, köpeklerin şeytanıdır. Cinler, daha çok onun suretine girerler. Aynı şekilde, siyah kedinin de suretine girerler. Çünkü siyah renk, şeytanın güçlerini diğerlerinden daha çok toplayıcıdır. Onda, sıcaklık gücü de vardır. (*)

İblis, Bedir günü, Mudlic oğullarının efendisi Suraka b.

---

(33) Hakim rivayet etti. El-Elbanî, Sahihu'l-Cami'de sahih olduğunu söyledi. (IV/38).

(34) Müslim, Musakât, 47.

(35) Müslim, IV/226, Nevevî; Nesaî, II/64; İbn Mace, I/306; Darimî, I/329.

(*) Risaletü'l-Cin,41.

Malik'in şekline girmişti. O askerleriyle birlikte, müşriklerin yanına geldi. Müşriklere: Bugün, insanlardan sizi yenecek yoktur. Ben, sizin komşunuzum, dedi. İnsanlar savaş için saf olunca, Rasûlüllah (s.a.v.) bir avuç toprak alıp müşriklerin yüzlerine attı. Onlar geri döndüler. Cebrail, İblise, geldi. İblis, müşriklerden birine uzattığı elini, Cebrail'i görünce hemen çekti. Kendisi ve taraftarları geri döndüler. Adam: Suraka! Hani bizim komşumuz olduğunu iddia ediyordun? diye sordu. O da şöyle cevap verdi: Ben sizin görmediğinizi görüyorum. Ben Allah'tan korkuyorum. Allah'ın cezası ağırdır. İşte bu, İblis, melekleri gördüğünde olmuştu. Bunu İbn Abbas anlatmıştır. (36)

Şeyhulislam İbn Teymiyye şöyle der: Cinler, insan ve hayvan suretlerine girerler. Yılan, akrep, deve, sığır, davar, at, katır, eşek, kuş ve Ademoğullarının suret ve şekillerine girebilirler. (37)

CİNLER NASIL ŞEKİL DEĞİŞTİRİRLER?

Kadı Ebu Ya'la Muhammed b. el-Huseyn b. el-Ferrâ şöyle demiştir: "Şeytanların, yaratılışlarını değiştirmeye ve başka şekillere girmeye güçleri yoktur. Ancak Allah'ın onlara bazı sözleri ve bazı hareket türlerini öğretmesi caizdir. Eğer şeytan o hareketi yapar ve o sözü konuşursa, Allah Ta'ala onu bir şekilden başka bir şekle çevirir. Burada asıl şekil veren ve başka yapan şeytan gibidir, ama aslında öyle değildir. Kendisine şekil vermesine gelince, bu mümkün değildir. Çünkü, onun bir şekilden başka bir şekle geçmesi, ancak bünyenin bozulmasıyla ve parçaların dağılmasıyla olur. Çünkü onlar bozulunca, hayat kalmaz." (38)

Ben de şöyle derim: Bu, iyi bir söz, ama bir delile ihtiyacı var. İbn Ebî Şeybe'nin naklettiği şu rivayeti buna delil getirmek

(36) İbn Kesir Tefsiri, II/317.
(37) Risaletu'l-Cin, s. 32.
(38) Âkâmu'l-Mercan, 19.

mümkündür: "Gûl"leri, Ömer b. el-Hattab'ın yanında andılar. O da şöyle dedi: Hiç kimse Allah'ın yarattığı asıl şeklinden değişemez. Ancak, sizinkiler gibi onların da büyücüleri var. Onu gördüğünüzde, ezan okuyun."

Hafız, bunun isnadı sahihtir, (39) demiştir. Ben de: Bunu İbn Ebu'd-Dünya da iyi bir isnadla rivayet etmiştir, diyorum.

İbn Ebi'd-Dünya'nın, Cabir'den rivayet ettiği: "Rasûlüllah'a (s.a.v.) "Gûl"ler soruldu. O da: Onlar, cinlerin büyücüleridir diye cevap verdi" hadisinin senedi çok zayıftır içinde, üç illet vardır. Burada onları açıklamaya gerek yok.

Bu, Müslim'in Sahih'inde Cabir kanalıyla rivayet ettiği **"Hastalık bulaşması, uğursuzluk ve Gûl yoktur"** (40) hadisine aykırı değildir. Çünkü o, "Gûl"lere yok demiyor. Ancak, Arapların "Gûl"lerin insanları saptırabilecekleri görüşünü kabul etmiyor.

Nevevî şöyle demiştir: Alimlerin büyük kısmı şöyle demiştir: Araplar "Gûl"lerin çöllerde olduklarını zannediyorlardı. Onlar, şeytanların bir türüdür. İnsanlara görünürler. Çeşitli renk ve kılıklara girerek insanları yollarından saptırıp helak ederler. Peygamber (s.a.v.) bunu ibtal etmiştir.

Başkaları da şöyle demiştir: Hadisten maksat, "Gûl"ün mevcudiyetini iptal değildir. Bunun manası, Araplar'ın, "Gûl"ün çeşitli şekil ve renklere girip onları helak ettiklerine dair görüşlerini ibtaldir.

Şöyle de dediler: "Gûl yoktur"; O, hiç kimseyi saptıramaz anlamındadır.

O, şöyle de dedi: Buna başka bir hadis de delalet etmektedir: "Gûl yoktur ama si'lât'lar vardır."

Âlimler şöyle demiştir. Bunlar, cinlerin büyücüleridir. "Ancak cinlerin arasında, şüphe veren ve işleri karıştıran büyücüler vardır" anlamındadır. (*)

---

(39) Fethu'l-Bârî, VI/344.

(40) Müslim, XIV/217, Nevevî.

(*) Şerhu Müslim, XIV/217.

Not: Cabir'in bu hadisini, Ebu'z-Zubeyr'in, Cabir'den alması sebebiyle zayıf gören kimse için hiçbir delil yoktur. Ebu'z-Zubeyr, mudellistir.

Evet, Ebu'z-Zubeyr mudellistir. Fakat o, Müslim'deki dördüncü tarîkte duyduğunu açıkça belirtti. Böylece, onun tedlis yapma ihtimali yok oldu. Allah'a hamdolsun, hadis sahihtir.

Malik Muvatta'ında şunu rivayet etmiştir: Hişam b. Zuhre'nin azatlı kölesi Ebu's-Saib şöyle anlattı: Ebu Saîd el-Hudrî'nin yanına girdim ve onun namaz kıldığını gördüm. Namazını kılıp bitirinceye kadar oturup onu bekledim. Evinde, sedirin altında bir hareket hissettim. Baktım ki bir yılan! Onu öldürmek için ayağa kalktım. Ebu Saîd: Otur diye işaret etti. Namazı bitirince, evin bir odasını göstererek: Şu odayı görüyor musun? dedi. Evet, dedim. O: Orada yeni gerdeğe girmiş bir genç vardı. Bu genç, Rasûlüllah'la (s.a.v.) birlikte Hendek savaşına katılmıştı. Rasûlüllah (s.a.v.) Hendek'deyken bu genç gelerek ondan: Allah'ın Rasûlü! Ben yeni evliyim, bana izin ver, diyerek izin istedi. Rasûlüllah (s.a.v.) ona izin verip: "Silahını yanına al. Çünkü Kureyza oğullarının sana bir kötülük yapmalarından korkuyorum" dedi. Genç kıskandığı için, karısına vurmak maksadıyla mızrağa elini uzattı. Kadın: Evine girip içerdekini görmeden acele etme, dedi. Genç de eve girdi, yatağının üzerinde kıvrılıp yatmış bir yılan gördü. Mızrağını ona sapladı. Buna sevindi ve sonra çıkarıp mızrağını evin ortasına dikti. Yılan mızrağın ucunda titredi ve genç cansız yere yıkıldı. Genç mi yoksa yılan mı hangisinin daha önce öldüğü bilinmiyor? Bu durum Rasûlüllah'a (s.a.v.) anlatılınca şöyle buyurdu:

"Medine'de müslüman olmuş bazı cinler vardır. Onlardan birini görürseniz, üç gün süre verin. Ondan sonra isterseniz, öldürün. Çünkü o şeytan olabilir." (41)

❁

(41) Muvatta, İsti'zân, 33.

CİN VE ŞEYTANLARIN ERKEK VE DİŞİLERİ VAR MIDIR?

Buhârî ve Müslim'de Enes'in şu rivayeti vardır: Peygamber (s.a.v.) tuvalete girdiğinde şöyle derdi: **"Allah'ım! Ben bütün habislerden ve habiselerden sana sığınırım."** (42)

Buhârî şöyle demiştir: Saîd b. Zeyd, Abdulaziz bize şunu rivayet etti: "Girmek istediğinde..." (43) İbnu'l-Esir: "Burada, şeytanların erkek ve dişilerini kasdediyor..." demiştir. (44)

Ayetel-kürsî'nin fazileti hakkındaki Ebu Hureyre hadisini daha önce gördük. Hafız bu hadisin sonundaki: "O sözleri söylediğinde, sabaha kadar sana şeytan yaklaşmaz" cümlesinin şerhini yaparken, Ebu'l-Mutevekkil'in rivayetinde, "O sözleri söylediğinde, hiçbir erkek ve dişi cin sana yaklaşmaz" şeklindedir. Bu İbnu'd-Darîs rivayetinde de: "Cinlerin ne erkek ve dişisi, ne de küçük ve büyüğü sana yaklaşır" şeklindedir. (45)

Ben de derim ki: Bundan anlaşılıyor ki, cinlerin arasında, erkekler de dişiler de vardır. Allah, doğruyu daha iyi bilir.

CİNLER YÜKÜMLÜ MÜDÜRLER?

Evet, Cinlerin tamamen insanlar gibi, şerî yükümlülükleri vardır.

İbn Abdilberr şöyle demiştir: Cinler, ehl-i sünnet velcamaate göre, yükümlüdürler ve Allah Ta'ala'nın şu sözlerinin muhatabıdırlar: **"Ey cin ve insan toplulugu! İçinizden, size ayetlerimi anlatan ve bu gününüzle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran elçiler gelmedi mi?"** (46)

---

(42) Buhârî, I/242, Fethu'l-Bârî; Müslim, IV/70, Nevevî.

(43) Buhârî, Vuzû, babu ma yekulu inde'l-halâ.

(44) Lisanu'l-Arab, II/1088. "Habis" şeytanın erkeği, "habise" de şeytanın dişisidir. (T. Uzun)

(45) Fethu'l-Bârî, IV/488.

(46) En'âm, 130.

"Şimdi Rabb'inizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz." (47)

Fahruddîn er-Râzî şöyle demiştir: Herkes, bütün cinlerin mükellef (yükümlü) olduğunda ittifak etmişlerdir.

Kadı Abdulcebbar da şöyle demiştir: Ehl-i nazar arasında, cinlerin yükümlülükleri konusunda ihtilaf olduğunu bilmiyoruz. (48)

Es-Subkî, Fetvalar'ında şöyle demiştir:

Onlar, imanın aslı konusunda mı yoksa herşeyden mi sorumludurlar? diye soracak olursan: Bilakis herşeyden sorumludurlar, derim. Peygamber'in, insanlara olduğu gibi, kendilerine de gönderildiği sabit olup hem davet, hem de şeriat umumî olunca, sebepleri kendilerinde bulunan bütün teklifler onları da bağlar. Ancak bu tekliflerin bir kısmının tahsis edildiğine dair bir delil mevcut ise, o başka.

Deriz ki: Namaz kılmaları, nisaba malik olurlarsa, şartına uygun olarak zekat vermeleri, haccetmeleri, Ramazan orucunu tutmaları ve diğer farzları yerine getirmeleri gerekir. Ayrıca şeriatteki her yasak onlara da yasaktır. (özetle) (49)

CİNLERİN İNANÇ VE DİNLERİ:

Cinler, bu konuda tamamen insanlar gibidirler. Onların arasında müslüman, hıristiyan ve yahudi olanları vardır. Hatta, onların müslümanları, insanların müslümanları gibi, kaderî, şiî, sunnî, bid'at ehli vs. şeklindedir. Onların arasında da, itaatkâr, isyankâr, muttakî ve günahkâr olanları vardır.

Yüce Allah, onların şöyle dediklerini bildirmiştir: **"Bize gelince, bizden iyiler de var, bizden başka türlü olan da var. Biz çeşitli yollara ayrıldık."** (50) İbn Abbas: "Biz çeşitli yollara

(47) Rahman.
(48) Lukatu'l-Mercan, 71.
(49) Lukatu'l-Mercan, 93.
(50) Cin, 11.

ayrıldık" ifadesini, bizim mümin olanımız da var, kâfir olanımız da var şeklinde yorumlamıştır. (51)

İbn Teymiye şöyle demiştir: Çeşitli yollardan maksat; müslüman, kafir, ehl-i sünnet ve ehl-i bid'at olmak üzere çeşitli görüşlerdir. (52)

CİNLERİN MÜ'MİN OLANLARI CENNETE GİRECEKLER Mİ?

Hem selef hem halef âlimleri (önceki ve sonraki âlimler) kâfir cinlerin cehenneme gireceklerinde ittifak, mü'minlerinin cennete girip girmeyeceklerin de ihtilaf etmişlerdir.

Hafız, bu konuda dört görüş olduğunu söylemiştir:

1. Evet, gireceklerdir. Bu, çoğunluğun görüşüdür.
2. Onlar, cennetin etrafında olurlar.
3. A'raf sahipleridirler (Arasattadırlar.)
4. Bu konuda cevap vermemek. (53)

İbn Kesir şöyle demiştir: Gerçek olan şudur: Onların mü'minleri, seleften bazılarının görüşüne göre, insanların mü'minleri gibidirler. Onlar cennete gireceklerdir. Bazıları buna, yüce Allah'ın şu sözünü delil getirmişlerdir: " **Bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmuştur.**" (54) Bu husus çok dikkat ister. Yüce Allah'ın şu sözü ondan daha güzeldir: "**Rabbinin makamından, (insanların hesap vermek üzere durdukları yerden) korkan kimseye iki cennet var. Şimdi, Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz.**" (55)

---

(51) İbn Kesir Tefsiri, IV/430. Cin sûresi, 11.
(52) Risaletu'l-Cinn, 27.
(53) Fethu'l-Bârî, VI/346.
(54) Rahman, 56.
(55) Rahman, 46.

Yüce Allah, iyilere karşılık olarak cenneti vermekle insan ve cinlere lütufta bulundu. Cinler bu ayete insanlarınkinden daha beliğ bir sözle teşekkür ettiler. Onlar şöyle dediler: "Rabbimiz! Senin nimetlerinden hiçbirini inkar etmeyiz ve sana hamdolsun." Yüce Allah, onlara, asla kendileri için hasıl olmayacak bir mükafatı vermiş değildir. (56)

Ben de şöyle diyorum: Bu, Tirmizî'nin Cabir'den rivayet ettiği hadise işaret ediyor: Peygamber (s.a.v.) Rahman sûresini başından sonuna kadar okuduktan sonra: "Niçin susuyorsunuz? Bu sûreyi bir defasında, cinlere okudum. Onlar sizden daha iyi cevap verdiler. Çünkü ben: "Şimdi, Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?" ayetine her gelişimde, cinler: "Rabbimiz! Senin nimetlerinden hiçbirini inkâr etmeyiz ve sana hamdolsun" diyorlardı. (57)

İbn Teymiye şöyle demiştir:

Onların -cinlerin- kâfirlerine, alimlerin ittifakıyle, ahirette azap olunacaktır. Alimlerin büyük kısmı, mümin olanların cennette olacağı görüşündedir.

Onların cennetin çevresinde olacakları rivayet edilmiştir. İnsanlar onları, onların insanları görmedikleri yerden görürler. Bu görüş, Malik, Şafiî, Ahmed, Ebu Yusuf ve Muhammed'den nakledilmiştir. Şöyle de denilmiştir: Onların karşılığı, ateşten kurtulmaktır. Bu da, Ebu Hanife'den nakledilmiştir. (58)

CİNLER İNSANLARDAN KORKARLAR:

İbn Ebi'd-Dünya, Mücahid'den şunu rivayet etti: Bir gece, namaz kılarken, önüme gence benzer birisi dikildi. Yakalamak için onun üzerine atıldım. O hemen duvarın arkasına atladı.

(56) İbn Kesir Tefsiri, IV/171.

(57) Tirmizî, V/73; Bezzar, Hakim, İbn Cerîr, İbn Ömer'den rivayet etmiştir. El-Elbanî, Sahihu'l-Cami'de hasen olduğunu rivayet etmiştir. V/31. no: 5014.

(58) Mecme'u'l-Fetâva, XIX/38. Suud baskısı.

Öyle ki düştüğünü duydum. Bir daha gelmedi.

Mücahid: Sizin onlardan korktuğunuz gibi, onlar da sizden korkarlar, demiştir.

Yine Mücahid'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: Şeytan, sizin ondan korktuğunuzdan daha çok korkar. Eğer o, karşınıza çıkarsa ondan korkmayın ki, size saldırmasın. Ancak ona karşı sıkı durun; o zaman, çeker gider.

Hafız Ebu Bekr Muhammed b. Muhammed b. Süleyman el-Bâğandî şöyle demiştir: Bize, Ahmed b. Bekkâr b. Ebî Meymune rivayet etti. Bize de Gıyâs, Hısyan'dan, o da Mücahid'den şöyle rivayet etti. Şeytan, namaza durduğumda, devamlı , bana İbn Abbas şeklinde görünüyordu. İbn Abbas'ın sözünü hatırladım. Yanıma bir bıçak aldım. Bana görününce, ona saldırıp bıçağı sapladım. Ses çıkararak yere yıkıldı. Onu, bir daha görmedim.

Hafız el-Bâğandî hakkında, Hafız İbn Hacer şöyle demiştir: Sıdkı (doğruluğu) ve emaneti (güvenilir oluşu) ile birlikte tedlisle meşhurdur. (59)

Ben de: O, burada tahdis olduğunu açıkça belirtti. Bu bakımdan tedlis olmadığından emin olundu, diyorum.

CİNLER İNSANLARA HASET EDERLER

İbnu'l-Kayyım şöyle der: İki çeşit göz vardır. İnsan gözü ve cin gözü. Çünkü Ummu Seleme'den gelen şu rivayet sahihtir: (60) Peygamber (s.a.v.) onun (Ummu Seleme'nin) evinde, yüzünde sarılık eseri bulunan bir kız çocuğu gördü de: **"Bu kız çocuğuna rukye tedavisi (meşrû dua) yapın. Çünkü bunda, nazar değmesi vardır"** buyurdu.

Tirmizî'nin hasen olarak, Nesaî'nin de Ebu Saîd tarikiyle rivayet ettiği şöyle bir hadis vardır: "Rasûlüllah (s.a.v.), cinlerin ve insanların nazarından Allah'a sığınırdı. Muavvizeteyn (Felâk ve Nas) sûreleri nazil olunca, başka şeyleri bıraktı, bun-

---

(59) Tabakatu'l-Mudellisîn, 32.

ları okumaya başladı." (61)

Buradan açıkça anlaşılıyor ki, cinler insanları kıskanırlar. Bunun tedavisini, inşaallah öbür kitapta anlatacağız. (62)

CİNLER EVLENİP ÇOĞALIRLAR MI?

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Meleklere Adem'e secde edin demiştik, onlar secde ettiler, yalnız İblis etmedi. O cinlerdendi. Rabbinin buyruğu dışına çıktı. Şimdi siz benden ayrı olarak onu ve onun neslini dostlar mı ediniyorsunuz? Oysa onlar, sizin düşmanınızdır. Zalimler için, ne kötü bir değiştirmedir bu.**" (63)

Kadı Bedruddîn Muhammed b. Abdullah eş-Şiblî: Bu, onların nesil bırakmak için evlendiklerine delildir, demiştir. (64)

Bazı alimler, cinlerin evlenmelerinin mümkün olduğuna, yüce Allah'ın şu sözünü delil getirmişlerdir: "**Bunlardan önce, onlara ne insan ne de cin dokunmuştur.**" (65)

Beyhakî de İbn Mes'ud'un rivayet ettiği şu hadis vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Cinlerden, kardeş çocukları ve amca çocukları olan, onbeş kişilik bir grup, kendilerine Kur'an okumam için, geceleyin bana gelirler."

İbn Cerîr, şunu nakletti: Vehb b. Munebbih'e şöyle soruldu: Cinler yeyip içerler mi? Ölürler mi? Evlenirler mi?

Vehb, şöyle cevap verdi: Onlar, çeşit çeşittir. Cinlerin halis olanları, rüzgar halinde olanlardır. Onlar yeyip içmezler. Ölmezler ve çoğalmazlar.

---

(60) Buhârî, X/199, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/185, Nevevî.
(61) Tirmizî, III/266; Nesaî, VIII/271.
(62) Es-Sarimu'l-Bettar fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrar.
(63) Kehf, 50.
(64) Âkâmu'l-Mercan, 33.
(65) Rahman, 56.

Onların bir çeşidi de, yeyip içerler, ölürler ve evlenirler. (66)

CİNLER, KIYAMET GÜNÜ MÜEZZİN LEHİNDE ŞAHİTLİK YAPARLAR

Buhârî, Ebu Saîd el-Hudrî'den şunu rivayet etti. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِنِّى أَرَاكَ تُحِبُّ الْغَنَمَ وَالْبَادِيَةَ فَإِذَا كُنْتَ فِى غَنَمِكَ أَوْ بَادِيَتِكَ فَأَذَّنْتَ بِالصَّلَاةِ فَرْفَعْ صَوْتَكَ بِالنِّدَاءِ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جِنٌّ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ *

"Görüyorum ki sen, davarı ve kırları seviyorsun. Davarlarının başında yahut badiyende (kırda) iken, namaz için ezan okuyacak olduğun zaman sesini yükselt. Çünkü müezzinin, sesinin yetiştiği yere kadar, insan, cin, hatta birşey yoktur ki, ezanı duymuş olsun da, kıyamet gününde müezzin lehine şahitlikte bulunmasın." (67)

Bu sebeple, ezanı duyduğunda, şeytanın uzaklara koşup kaçtığını, ses duyulmasın diye yellendiğini görürsün. Çünkü, ezanı duyarsa, kıyamet günü müezzinin lehinde şahitlik yapacaktır. Halbuki o, müminin düşmanıdır. Nasıl olur da düşmanının lehinde şahitlik yapar?

Malik, Buhârî ve Müslim, Ebu Hüreyre'den şu hadisi rivayet etmişlerdir: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Namaz için seslenildiğinde şeytan, ezanı işitmemek için (yahut ezan sesini duymayacak yere kadar, veya duymayayım diye) geriye dönüp yellene yellene kaçar. Ezan bitince, geri gelir, kamet getirildiğinde, yine geri gider, kamet de bittiğinde, gelir, insanla**

---

(66) Lukatu'l-Mercan, 44.

(67) Buhârî, VI/343, Fethu'l-Bârî; Nesaî, II/12; İbn Mace, I/239.

kalbinin arasına girer. Ona, falan şeyi hatırla, diyerek, önceden hatırına gelmeyen şeyleri hatırlatır. Böylece kişi, kaç rekat namaz kıldığını bilmez hale gelir." (68)

ŞEYTANLAR NASIL DAĞILIRLAR?

Buhârî ve Müslim'in Sahih'lerinde Cabir'in rivayet ettiği şu hadis vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Gece karanlığı bastığı -yahut gecelediğiniz- zaman, çocuklarınızın dışarı çıkmalarına engel olun. Çünkü şeytanlar o zaman dağılırlar. Geceden bir saat geçince de (dışarıdaki) çocuklarınızı evlerinize koyun. Kapıları kapayın ve besmele çekin. Çünkü şeytan, kapalı kapıyı açamaz. Tulumlarınızı bağlayın ve besmele çekin. Kapılarınızı kapatın ve besmele çekin. Yine Allah'ın adını anarak yiyecek kaplarınızın üzerlerini, enlemesine birşey koymak suretiyle olsa bile, örtüp kapatın. Yanan kandillerinizi de söndürün." (*)

Diyorum ki: Bu hadiste beş emir vardır: Çocukların (geceleyin) dışarı çıkmalarına engel olunması, kapıların kapatılması, su tulumlarının ağızlarının bağlanması, kapların üzerlerinin örtülmesi ve üzerlerine besmele çekilmesi, yatarken kandillerin söndürülmesi.

Birinci ve ikinci emrin sebeplerini Rasûlüllah, bu hadiste belirtti.

Üçüncü ve dördüncü emirlerin sebeplerini Buhârî ve Müslim'deki başka bir rivayet açıklamıştır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kapları örtün. Tulumları bağlayın. Kapıları kapayın. Kandilleri de söndürün. Çünkü şeytan bağ çözemez, kapı açamaz, kabın da üstünü açamaz. Eğer biriniz, kabının üzerine sadece bir çöp koyma ve Allah'ın adını anma imkanına sahipse, o zaman bunları yapsın."** (69)

---

(68) Buhârî, II/84, Fethu'l-Bârî; Müslim, IV/91, Nevevî; Nesaî, II/22; Darimî, I/273; Malik, I/69.

(*) Buhârî, X/88, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIII/185, Nevevî.

(69) Buhârî, VI/350, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIII/184, Nevevî.

Beşinci emrin sebebini, Ebu Davud'un İbn Abbas'tan rivayet ettiği, Hakim ve İbn Hibban'ın sahih dedikleri şu hadis açıkladı: "**Bir fare gelip kandilin fitilini çekti ve onu, Rasûlüllah'ın gözünün önünde, üzerinde oturmakta olduğu seccadenin üstüne attı. Ondan bir dirhemlik kadar yeri yaktı. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Yattığınızda, kandillerinizi söndürün. Çünkü şeytan, böylesine bunu öğretir. O da sizi yakar"** buyurdu.

Hafız: Bu hadiste, fareyi fitili çekmeye sevkedenin kim, olduğunun açıklaması vardır. O, şeytandır. İnsanın düşmanı olarak, şeytan, ona karşı başka bir düşmandan yardım ister. Öbür düşman, ateştir. Allah, lutfuyla, bizi, düşmanların tuzağından korusun. O, çok merhametlidir, demiştir. (70)

Müslim'in Sahih'inde, Cabir'den merfu olarak rivayet ettiği bir hadis vardır: "**Güneş battığında, yatsının koyu karanlığı gidinceye kadar, hayvanlarınızı ve çocuklarınızı salmayın (dışarı çıkarmayın.) Çünkü şeytanlar, güneş battığında, yatsının koyu karanlığı gidinceye kadar, yayılırlar.**" (71)

İbnu'l-Cevzî şöyle der: Onların, bu sırada yayılıp dağılmalarının hikmeti geceleyin hareketlerinin kendileri için gündüzden daha müsait olmasıdır. Çünkü karanlık, şeytanî güçleri diğerlerinden daha iyi toplar. Her karanlık böyledir. Bu sebeple, Ebu Zerr'in hadisinde: "Siyah köpek şeytandır" buyurmuştur. Hafız, bunu Fethu'l-Bârî'de ondan nakletti. (72)

Ahmed b. Hanbel'in oğlu Abdullah şunu anlattı: Babam, kış yaz, gündüz uykusuna yatardı. Beni de buna teşvik ederek şöyle derdi. Ömer b. el-Hattab: Kaylule yapın (öğle uykusuna yatın), çünkü şeytanlar kaylule yapmazlar, dedi. Bunu Ebu Nuaym, merfu olarak rivayet etti. El-Elbanî senedine hasen dedi. (73)

---

(70) Fethu'l-Bârî, XI/86.

(71) Müslim, XIII/186, Nevevî.

(72) Fethu'l-Bârî, VI/342.

(73) Ebu Nu'aym merfu olarak Enes'ten rivayet etti. El-Elbanî, Sahiha'dan (no: 1647) hasen dedi.

BAZI HAYVANLAR ŞEYTANLARI GÖRÜRLER

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهَا رَأَتْ شَيْطَانًا

وَإِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَسَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا *

"Eşeğin anırmasını duyduğunuzda, şeytandan Allah'a sığının. Çünkü o sırada eşek şeytanı görmüştür. Horozların ötüşünü duyduğunuzda da, Allah'ın lutfundan isteyin. Çünkü horoz o sırada bir melek görmüştür." (74)

CİNLERİN RASÛLÜLLAH'IN (s.a.v.) YERİNİ HABER VERMELERİ

İbn İshak şunu anlattı: Bana rivayet edildiğine göre, Esma bint Ebu Bekr şöyle anlattı: Rasûlüllah'la (s.a.v.) Ebu Bekr (hicret esnasında) yola çıkınca aralarında, Ebu Cehil'in de bulunduğu bazı Kureyşliler bize gelip Ebu Bekr'in kapısının önünde durdular. Onların yanına gittim. Onlar: Baban nerde? diye sordular. Ben de: Vallahi, babamın nerede olduğunu bilmiyorum, dedim. Bunun üzerine Ebu Cehil, elini kaldırdı. O, pis ve kaba bir adamdı. Yüzüme bir tokat attı ve kulağımdan küpeyi düşürdü. Sonra çekip gittiler. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) nerde olduğunu bilmeden üç gün bekledik. Nihayet, Mekke'nin aşağı tarafından, Arapların terennüm ettiği şiirden bazı beyitler söyleyerek bir cin geldi. Halk, kendisini görmeden, sesini duymak üzere o cinni takip ediyordu. Nihayet cin, iki arkadaşın sabahleyin, Ummu Ma'bed'in çadırına uğradıkları, öğle uykusunu orada uyudukları, Muhammed'e arkadaşlık eden kişinin umduğuna ermiş olduğunu bildiren ve Ummu Ma'bed'in iyi-

(74) Buhârî, VI/350, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVIII/47, Nevevî.

liğini öven bir şiir söyleyerek Mekke'nin üst tarafından çıkıp gitti. (75)

AKABE BEY'ATİ'NİN YAPILDIĞI GÜN ŞEYTANIN HAYKIRMASI

İbn İshak, Ma'bed b. Ka'b'ın kardeşi Abdullah b. Ka'b b. Malik'ten yaptığı şu rivayeti nakletti:

Biz Rasûlüllah'a (s.a.v.) beyat ettiğimizde, şeytan Akabe'nin üzerine çıkıp o güne kadar duyduğum en uzun bir sesle şöyle bağırdı:

– Ey konaklama yerlerindekiler! Müzemmem'le yanında bulunan dinlerini değiştirmiş olanların, sizinle savaşmak üzere toplandıklarından haberiniz yok mu?

Rasûlüllah (s.a.v.):

– Bu, Akabe'nin şeytanıdır. Allah'ın düşmanı! Duyuyor musun? Vallahi, senin de işini bitireceğim, dedi. (76)

Lisanu'l-Arab'ta: Müzemmem kişi, çok zemmedilen (kötülenen) anlamındadır, denilmiştir. (77)

"Dinlerini terkeden" ifadesiyle de, Rasûlüllah'ı ve müslümanları kasdediyordu. Şeytan, Kureyşli kafirlere, yaygınlaşmadan önce tedbir almaları için, Akabe'de beyat yapıldığını bildirmek istiyordu. Ancak Allah şeytanın burnunu yere sürttü, islam dinini bütün dinlere üstün kıldı.

(75) El-Bidaye ve'n-Nihaye, III/189.
(76) El-Bidaye ve'n-Nihaye, III/164.
(77) Lisanu'l-Arab, III/1516.

ŞEYTANLARIN GÖKTEN KULAK HIRSIZLIĞI YAPMALARI

İbn Abbas şunu rivayet etti: Bana, peygamberin ashabından birisi haber verdi. Onlar bir gece, Rasûlüllah'la birlikte otururlarken, bir yıldız kaymış ve ortalık aydınlanmış. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.) onlara:

– Böyle birşey olduğunda (yıldız kaydığında), cahiliye devrinde, ne derdiniz? diye sordu. Onlar:

– Biz, bu gece büyük bir adam doğdu. Bu gece, büyük bir adam öldü, derdik cevabını verdiler.

Peygamber (s.a.v.):

– **"Yıldız, ne bir kimsenin ölümünden dolayı kayar, ne de yaşamasından dolayı. Ancak yüce Rabbimiz birşey takdir edince, arşı taşıyan melekler tesbih ederler. Arkasından, onlardan sonra gelen göktekiler tesbih ederler. Nihayet tesbih şu alt semaya ulaşır. Cinler işitileni kaparak velilerine (sahiplerine) aktarırlar ve bu yıldızla taşlanırlar. Olduğu gibi getirdikleri (haber) haktır. Fakat onlar, ona yalan karıştırırlar ve ilave de bulunurlar"** buyurdu. (78)

Hz. Aişe şunu rivayet etti: Ben:

– Allah'ın Rasûlü! Kâhinler bize birşey söyler de, onu gerçek sanırdık, dedim. Rasûlüllah (s.a.v.):

– "Bu, doğru olan sözdür. Onu cin kapar da, velisinin kulağına atar, ona yüz tane de yalan katar" buyurdu. (79)

(78) Müslim, Selâm, 124; Ahmed, Musned, I/218.

(79) Buhârî, Tıb, 46, Tevhîd, 57; Müslim, Selam, 122, 124; Ahmed, Müsned, I/128, VI/87; Beyhakî, Delail, II/235.

KARÎNİN (KİŞİNİN YANINDAN AYRILMAYAN CİN ARKADAŞININ) MÜSLÜMAN OLMASI MÜMKÜN MÜDÜR?

Dr. el-Aşkar şöyle diyor: (80) "İş, müslümanın, devamlı yanında bulunan karînine etki edip onun müslüman olmasıyla sonuçlanabilir."

İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– "Sizden hiçbir kimse yoktur ki, kendisine cinlerden bir arkadaşı vekil kılınmamış olsun." Sahabiler:

– Allah'ın Rasulü! Sana da mı? dediler.

Rasûlüllah (s.a.v.):

– "Bana da, şu kadar var ki, Allah onun hakkında, bana yardım etti de, o müslüman oldu. Artık o, bana hayırdan başka birşey emretmiyor" buyurdu. (81)

Ben de diyorum ki: Dr. el-Aşkar'ın dediğine iyi dikkat etmek gerekir. Çünkü, onun sözü, herhangi bir müslümanın karînine (cin arkadaşına) etkide bulunarak onun müslüman olacağı hissini vermektedir. Durum bu konuda açıktır. Ama iş böyle değildir. Çünkü haberin zahiri, bunun Rasûlüllah'a ait olduğunu göstermektedir. Umumî olduğunu iddia eden kimsenin delil getirmesi gerekir. Bildiğime göre delil de yoktur.

Bu sebeple, Hz. Ömer, imanı sağlam ve dinine sıkı sarılan birisi olduğu halde, şeytandan çok korkardı. Ama, ona tesir edemedi ki, o müslüman olsun.

Peygamber (s.a.v.) hariç, bir müslüman, şeytanına tesir edip o da müslüman olsaydı, deneme ve imtihanın hikmeti ortadan kalkardı.

---

(80) Âlemu'l-Cinni ve'ş-Şeyatîn.

(81) Müslim, XVII/157, Nevevî.

Evet, mü'minin, zikir, ibadet ve Kur'an okumakla, şeytanını zayıflatması mümkündür.

Ebu Hureyre'nin merfu olarak rivayet ettiği hadis sebebiyle bunu yapabilir: "Sizden birinizin yolculuk esnasında devesini çektiği gibi, mü'min şeytanını çeker (emrine alır.)"

Heysemî, Ahmed'in rivayet ettiğini söyledi. Bu hadisin ravileri arasında İbn Lehîa vardır. (82)

Ben de şöyle diyorum: Bu hadisin ravileri arasında, Musa b. Verdan da vardır. Onun birtakım vehimleri (yanılgıları) (83) vardır. Üstelik, Abdullah b. Lehîa tahdis ettiğini (bize anlattı veya rivayet etti şeklinde naklettiğini) belirtmemiştir. İbn Hibban onun tedlis yaptığını söylemiştir. Bunu, şu sözüyle ifade etmiştir: "O, salih (iyi) bir kimseydi, ama zayıflardan tedlis yapardı. (84) Bu da, başka bir illettir.

ŞEYTANLARIN RAMAZAN'DA ZİNCİRE VURULMALARI

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ ،
وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ *

"Ramazan gelince, rahmet kapıları açılır. Cehennemin kapıları kapatılır. Şeytanlar zincire vurulur." (85)

Yine Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

---

(82) Mecma'u'z-Zevaid, I/116.
(83) Takribu't-Tehzîb, II/289.
(84) Tabakatu'l-Mudellisîn, 40.
(85) Bu hadis, muttefekun aleyhtir.

إذا كان أول ليلة من رمضان صفدت الشياطين ومردة الجن.. *

"Ramazan'ın ilk gecesi gelince, şeytanlar ve cinlerin azgınları bağlanırlar..." (86)

Allâme Muhammed b. Muflih şöyle demiştir:

Hadisin zahirine göre, şeytanlar veya bu lafızda olduğu gibi şeytanların azgınları, Ramazan'da zincire vurulurlar. Ebu Hâtim, İbn Hibban ve diğer ilim adamları da kesin olarak bu görüştedirler. Bunda, kötülüğün yok edilmesi değil, onların zayıflaması sebebiyle kötülüğün azalması vardır.

İmam Ahmed bunu, hadisin zahirine göre uyguladı. İmam Ahmed'in oğlu Abdullah şöyle dedi: Babama:

– Ramazan ayında, mecnunun sara'ya tutulduğunu görebilir miyiz? dedim. O da:

– Hadis böyle geldi deyip bu konuda başka birşey söylemedi.

Ahmed'in usûlü, hadislerden ancak selefin yorumladığını yorumlamak, selefin yorumlamadığını yorumlamamaktır. (87)

Ebu Hüreyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– "Ümmetime, onlardan önceki hiçbir ümmete verilmeyen beş özellik verildi:

* Oruçlunun ağzının kokusu, Allah katında, misk kokusundan daha iyidir.

* Oruçlarını açıncaya kadar, melekler, onlar için istiğfarda bulunurlar.

* Allah, her gün, cennetini süsleyerek: Salih kullarım rızık derdinden ve sıkıntıdan kurtulmak üzereler ve onlar sana geleceklerdir, der.

---

(86) Tirmizî, Savm, 1 (hasen demiştir); Nesaî, Sıyam, 5; İbn Mace, Sıyam, 2; Ahmed, Müsned, II/292.

(87) Mesaibu'l-İnsan, 144.

* Şeytanların azgınları, Ramazan ayında, Ramazan'ın dışında, gittikleri şeye gidemeyecekleri şekilde zincire vurulurlar.

* Bir gecenin sonunda onlara mağfiret edilir.

– Allah'ın Rasûlü! O, Kadir gecesi midir? diye soruldu. Peygamber (s.a.v.):

– Hayır. Ama amel edene, amelini bitirdiğinde ecri tam olarak verilir, buyurdu. (88)

CİNLER İÇİN KURBAN KESMEK HARAMDIR.

Alimler, cinler için hayvan kesmenin (kurban kesmenin), haram, hatta şirk olduğunda ittifak etmişlerdir. Çünkü bu, Allah'tan başkası için kurban kesmektir. Müslümanın, bunu yapması şöyle dursun, onun etinden yemesi bile caiz değildir. Buna rağmen, cahiller, her zaman ve her yerde, bu pis hareketi yapıyorlar. İşte, Yahya b. Yahya şöyle diyor: Vehb bana şunu anlattı: Halifelerden biri bir su kaynağı buldu. Onun akmasını arzu etti ve suyunu kesmemeleri için, onun üzerinde, cinler için kurban kesti. Etini de halka yedirdi. İbn Şihab bu olayı duyunca: Kendisi için helal olmayanı kurban etmiş ve kendilerine helal olmayan şeyi insanlara yedirmiş. Allah'ın Rasûlü (s.a.v.), cinler için kesileni (kurban edileni) yemekten menetmiştir, dedi. (89)

Ben de diyorum ki: Bu İbn Şihab, imam, hafız, fakih, âlim ve İmam Malik'in hocası Muhammed b. Müslim b. Şihab ez-Zührî'dir.

Allâme Kadı Bedruddîn Muhammed b. Abdullah eş-Şiblî şöyle demiştir. Bana, Allâme Şemsuddin Ebu Abdillah Muhammed b. Ebî Bekr el-Hanbelî'nin (90) hattından nakledildi.

(88) Ahmed rivayet etmiştir. İbn Muflih, Mesaibu'l-İnsan'da, 145. İsnadı hasendir, dedi.

(89) Âkâmu'l-Mercan, 78,

(90) Bu, İbnu'l-Kayyim'dir. (Allah rahmet eylesin).

Bu olay, Mekke'de, su kaynağının akıtıldığı yıl, aynen böyle meydana geldi. Bana, Mekke'deki Hanbelîlerin imamı haber verdi. Bu, su kaynağının akıtılması onun vasıtasıyla gerçekleşen ve bununla bizzat uğraşmayı kendine görev edinen Halife b. Mahmud el-Kîlânî'dir. O şöyle anlattı: Kazı, sözünü ettiği yere varınca, kazı yapanların biri, çukurun altından baygın ve konuşamaz bir halde çıkarıldı. Uzun süre böyle kaldı. Onun şöyle dediğini duyduk: Müslümanlar! Bize zulmetmeniz, size helal midir? Ben: Ben, senden yanayım. Biz size nasıl zulmettik? dedim. O da: Biz, buranın sakinleriyiz. Vallahi, onların arasında benden başka müslüman yok. Beni size, şöyle diyerek gönderdiler: Siz, bize hakkımızı vermedikçe bizim toprağımızdaki bu sudan geçmenize müsade etmeyiz, dedi. Ben de: Hakkınız nedir? dedim. O şöyle dedi: Bir öküz alacaksınız. Onu en güzel şekilde süsleyip donatacaksınız. Onu Mekke'nin içinden buraya kadar getireceksiniz. Onu kesip bizim için kanını, bacaklarını ve başını, Abdussamed kuyusuna atacaksınız. Diğer yerleri sizin olsun. Değilse, suyun, burada, akmasına asla müsade etmeyiz. Ben: Tamam, yapayım, dedim. Bir de ne göreyim! Adam, yüzünü ve gözlerini silerek ve "la ilahe illa'llah" ben nerdeyim? diyerek ayıldı.

Adam, kendini bilmez bir halde kalktı. Evime gittim. Sabah olup camiye gitmek üzere evden çıkınca, ansızın kapıda tanımadığım birisi belirdi ve:

– Hacı Halife burada mı? dedi. Ben de:

– Ondan ne istiyorsun? dedim. O:

– Ona söyleyeceğim bir şey var, dedi. Ben:

– Söyleyeceğini bana söyle. Ben ona söylerim. O meşgul, dedim. Bana şöyle anlattı:

– Ona söyle: Dün gece, rüyamda, çeşitli zinetlerle süsledikleri ve getirdikleri büyük bir öküz gördüm. Halife'nin evine gelince, dışarı çıkıncaya kadar onu beklediler. O, öküzü görünce: Tamam, işte bu, dedi. Sonra, halk arkasında olduğu halde, onu sürmeğe başladı ve Mekke'den onu çıkardı. Sonra öküzü boğazlayıp başını ve bacaklarını bir kuyuya attılar.

Gördüğü rüyaya şaşırdım. Olayı ve rüyayı Mekke halkına ve büyüklerine anlattım. Bir öküz satın aldılar. Onu süsleyip donattılar. Onu, kazının yapıldığı yere kadar götürdük. Öküzü boğazlayıp başını, bacaklarını ve kanını adını söylediği kuyuya attık. Oraya vardığımızda su çekilmişti. Suyun nereye gittiği ve kaynağının neresi olduğu bilinmiyordu. Onları kuyuya atar atmaz, ben sanki elimden tutan ve beni bir yerde durduran kimseyle birlikteydim. O, burayı kazın, dedi. Kazdık. Bir de baktık ki, orada, su kabarıyordu. Suyun akması için dağda tünel açılmıştı. İçinden bir atlı atıyla geçebilirdi. Kaynağı düzeltip temizledik. İçinden şarıl şarıl su aktı. Aşağı yukarı dört gün geçtikten sonra, su Mekke'ye geldi. Kuyunun etrafındakiler bize, kuyuda su olduğunu bilmediklerini söylediler.

Allâme Şemsuddîn şunu anlattı: İslam'dan önceki buna benzer bir adet de şuydu: Güzel bir kızı süsleyerek ve ona en güzel elbiselerini giydirerek kabarması için Nîl'e atarlardı. Allah Ta'ala, bu cahiliye adetini cinleri korkutan kişinin vasıtasıyla yani Hz. Ömer vasıtasıyla ortadan kaldırdı. Böylece, bu su kaynağını ve benzerlerini, şeytanın kendisinden korktuğu Ömer gibi, birisi kazsaydı, bir serçe ve daha büyüğü kesilmeden, onlara rağmen akardı. Fakat her zamanın bazı adamları vardır. Bana bu hikayeyi anlatan o kişinin komşusuydum. Onu denedim ve halkın en dürüst, en dindar ve en güvenilir kişisi olduğunu gördüm. Halk da onun dürüstlüğü ve dini hakkında aynı şeyi söyledi. Onlar da bu olayı gözleriyle görmüşlerdi. (91)

Ben de şöyle diyorum: Günümüzde, cinler için kurban kesmeye, onlarla irtibat halinde olan kâhin ve büyücüler devam ediyorlar.

Bunlardan birisi, cahillerin bir büyüyü çözmeleri veya saralı v.s.yi iyileştirmesi için bu büyücülere gittiklerini görmemizdir. Büyücüler, gelenlerden belirli özelliklere sahip bazı hayvanlar istiyorlar, onları kesip hastaya kanını sürüyorlar, sonra da bir kuyuya atılmasını emrediyorlardı. Kuyuya atarken de Allah'ın adını anmamayı (besmele

(91) Âkâmu'l-Mercan, 79.

çekmemeyi) şart koşuyorlar. İşte bu cinler için kurban kesmektir. Kesen kişi cinnin adını söylemese de, bu, yasaklanmışıtır. Ayrıca ameller niyetlere göredir.

Allah'tan başkasına kurban kesen, lanetlenmiştir.

Müslim'in Sahih'inde Hz. Ali'nin rivayet ettiği şöyle bir hadis vardır: "Allah, kendisinden başkasına kurban kesene lanet etti."

CİNLERE SIĞINMAK HARAMDIR:

Yüce Allah, cinler hakkında şöyle buyurdu:

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا *

"Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını artırırlardı." (92)

İbn Kesir şöyle demiştir: "Yani, kendimizin insanlardan üstün olduğunu görüyorduk. Çünkü onlar, bir vadiye, çölde tenha bir yere vs. indiklerinde bize sığınıyorlardı.

Cahiliye devrindeki Arapların âdeti böyleydi. Kendilerine bir kötülük gelmemesi için, oranın cinlerinin büyüğüne sığınırlardı. Nitekim birisi düşmanlarının memleketine girdiğinde, büyük bir zatın himayesinde olurdu. Cinler, korktukları için insanların kendilerine sığındıklarını görünce, onların korkularını artırırlardı. Böylece insanlar, onlardan daha çok korkarlar ve onlara daha çok sığınırlardı.

Katâde'nin dediği gibi onların günahlarını artırırlardı ve cinlerin böylece onlara karşı cüretleri artardı.

Suddî şöyle demiştir: Kişi ailesiyle birlikte yola çıkar, bir yere gelir: Benim, malımın, çocuğumun ve hayvanlarımın zarar görmemesi için, cinlerin bu vadideki efendisine sığınıyorum derdi.

---

(92) Cin, 6.

Katâde şöyle demiştir: O, Allah'a değil de, onlara sığındığında cinler, o sırada insanlara kötülüklerini arttırırlar.

İbn Ebi Hatim, İkrime'den şunu rivayet etti: Cinler, insanlardan, insanların onlardan korktuğu gibi hatta daha fazla korkarlar.

İnsanlar, bir vadide konakladıklarında, cinler kaçarlar. Topluluğun büyüğü, bu vadi halkının efendisine sığınıyoruz der. Bunun üzerine cinler, bizim onlardan korktuğumuz gibi, onların da bizden korktuklarını görüyoruz, derler. İnsanlara yaklaşıp onlara akıl bozukluğu ve delilik getirirler. (Muhtasar olarak.) (93)

Ben de derim ki: Cinlere sığınmak şirktir. Allah, bize ondan daha iyisini verdi.

Havle bint Hakîm şunu rivayet etti: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: "**Sizden biriniz, bir yere indiğinde, Allah'ın tam olan kelimeleriyle yarattıklarının şerrinden Allah'a sığınırım, desin. Çünkü oradan gidinceye kadar kendisine birşey zarar vermez.**" (94)

Müslim'in Sahih'inde, Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği şu hadis vardır: Bir adam, Peygamber'e gelerek:

– Allah'ın Rasûlü! Dün akşam, beni sokan bir akrepten neler çektim, dedi. Rasûlüllah da (s.a.v.):

– Akşam olduğunda, Allah'ın tam olarak kelimeleriyle yarattıklarının şerrinden ona sığınırım deseydin, sana zarar vermezdi, buyurdu. (95)

Ebu Davud, Abdullah b. Amr'dan şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) yolculuğa çıkıp da gece olduğunda şöyle derdi: "**Ey benim ve senin Rabbin olan Allah'ın yeri! Senin kötülüğünden, sende olanın kötülüğünden ve senin üzerinde yürüyenlerin kötülüğünden Allah'a sığınırım. Aslandan, siyah-**

(93) İbn Kesir Tefsiri, IV/429.
(94) Müslim, Zikir, 55.
(95) Müslim, Zikir, 55.

tan, yılandan ve akrepten, beldenin sakininden, babadan ve dünyaya getirttiğinden Allah'a sığınırım." (96) Hafız, hasen demiştir.

Hattabî: "Beldenin sakini" ifadesi, orada oturan cinler anlamına gelir. Belde, içinde bina ve evler bulunmasa da, hayvanların barınağı olan yerdir. Babadan maksat iblis ve şeytanları dünyaya getirten olabilir, demiştir.

Nevevî de: Siyah kişi (şahıs) demektir. Her şahıs siyah diye adlandırılır. (97)

Hureym b. Fâtik'in şöyle dediği rivayet edildi: Develerimi kaybetmiştim. Onları aramaya çıktım. Irak topraklarındayken, devemi ıhtırdım, sonra da bağladım. Bu vadinin efendisine sığınmak üzere: Bu vadinin büyüğüne sığınıyorum demeye başladım. Daha sonra başımı bir devenin üzerine koydum. Gecenin derinliğinde, gizli bir sesin şu şiiri söylediğini duydum:

Dikkat et. Celal sahibi olan Allah'a sığın. Sonra Enfal'den bazı ayetleri oku. Cin korkusunun, korku olmadığına aldırmadan, tek Allah'a inan.

Korkuyla uyanarak şu beyti söyledim:

Ey gizli ses! Söylediğin, senin tarafından doğrunun gösterilmesi midir yoksa sapıklığa düşürme midir?

Yine şiirle şu cevabı verdi:

Bu, iyilikleri olan Allah'ın Rasûlü'dür.

Allah onu, kurtuluşa davet etmek üzere göndermiştir.

O, insanları kötülüklerden alakoyar.

Oruç tutmayı ve namaz kılmayı emreder. (98)

Kurtubî şöyle demiştir: Allah'a sığınmadan, cinlere sığınmanın küfür ve şirk olduğunda hiçbir kapalılık yoktur. (99)

---

(96) Ebu Davud, III/34.

(97) El-Ezkâr, 194.

(98) Âkâmu'l-Mercan, 124.

(99) Kurtubî Tefsiri, XIX/10.

CİNLERDEN YARDIM İSTEMEK HARAMDIR:

Büyücü ve kâhinlerin usûlü, aslında, cin ve şeytanlardan yardım istemeye dayanır. Bu, şirktir. Çünkü bu, Allah'tan başkasından yardım istemektir. Bundan daha kötüsü, şeytanların, ya sözle ya da fiille inkar etmedikçe büyücüye hizmet etmemesidir. Büyücü, Allah'a ne kadar âsi olursa, şeytanlar da ona o kadar yakın ve itaatkâr olurlar. Biz küçükken, meşhur bir büyücünün, mushaftan bir ayakkabı yapıp onu ayaklarına giymedikçe ve onunla tuvalete gitmedikçe büyüsünü yapamadığını ve şeytanların ona gelmediğini duyardık. Şeytanlar ona, bunun için hizmet ediyorlar ve istediği şeyi onun evine getiriyorlardı.

Bu, açık ve bizzat büyücü tarafından bile bilinen bir küfürdür. Fakat üzücü olan şey, büyücüler arasında, bilmeden Allah'ı inkâr edenler vardır. Bunlar, onların söyledikleri rukyelerdir (meşru olmayan, söz ve dualardır). Yazdıkları tılsımların çoğu hatta hepsi şirktir ve açık küfürdür. Ancak onlar anlaşılmayan harflerdir. Onların arasına Kur'an'dan bazı şeyler sokabilirler. Böylece cahiller onların sadece Kur'an'ı kullandıklarını zannederler.

Bu rukyelerin çoğunu gördüm. Henüz şirkten uzak hiçbir rukye görmedim. Yani, bunu söyleyen büyücü, küfür olduğunu bilmese bile, küfrediyor (inkâr ediyor). Sen, müşrik ve kafir olduğu halde onun namaz kıldığını ve oruç tuttuğunu görürsün -Allah korusun- işte bu, dinini ve dünyasını kaybeden kişidir. Bu, apaçık hüsrandır.

CİNLER, İNSANLARIN EVLERİNDE OTURURLAR MI?

Çoğunlukla, falanca yer veya filanca ev, cinlerin yatağıdır diye yaygın bir söz vardır. Bu doğru mu acaba?

Aslında, bu meselenin, gerçek yönü de var, asılsız yönü de

var. Hak olan yönü şöyledir: Bu, caizdir, mümkündür, gerçektir ve müşahede edilmiştir. Bunu din bildirmiştir. Evinde, yılan şekline girmiş bir cin bulan Ensarlı gencin hadisini daha önce gördük. Hadis, Malik'in Muvatta'ında bulunmaktadır.

Abdullah b. Muhammed el-Kuraşî şöyle anlattı: Bize, el-Hasen b. Cevher anlattı. Bana da İbn Ebî İlyas anlattı. Bana, Ebu Abbad b. İshak, İbrahim b. Muhammed b. Talha'dan, o da Sa'd b. Ebî Vakkas'tan anlattı. O da şöyle dedi: Ben evimden uzaktayken, yanıma birisi geldi, karımın beni çağırdığını söyledi. Bu haber hoşuma gitmedi. Hemen eve döndüm. Hanımıma: Sen dur, hiçbir şey yapma! dedim. Hanım: -Yılanı göstererek- yalnız kaldığımda, çölde onu görüyordum. Sonra onu göremez oldum. Nihayet şimdi, onu tekrar gördüm. İşte o, gördüğüm yılanın ta kendisi, onu tanıyorum, dedi.

Bunun üzerine Sa'd, bir hutbe okudu. Allah'a hamdetti ve O'na övgüde bulundu. Sonra şöyle dedi: Sen beni üzdün. Allah'a yemin ediyorum, bundan sonra, görürsem, seni kesinlikle öldüreceğim. Yılan, önce odadan, sonra da evin kapısından akıp gitti. (100)

İbn Akîl, el-Funûn'da şunu anlattı: Bizim, Bağdad'da bir evimiz vardı. Oraya girenlerin, sabahleyin ölüleri çıkardı. Bir defasında, Kur'an'ı ezbere bilen (hafız) birisi geldi ve orayı kiraladı. Biz beklemeye başladık. Adam, sabahleyin evden sağ olarak çıktı. Komşular şaşırdılar. Ona bunun sebebini sordular. O da şöyle dedi: Geceleyin evde, yatsı namazını kıldım. Biraz Kur'an okudum. Birdenbire kuyudan bir genç çıkıp bana selam verdi. Şaşkına döndüm. O şöyle dedi:

– Korkma! Bana, biraz Kur'an öğret. Korkum gitti. Sonra:

– Bu evin hikayesi nasıldır? dedim. O anlattı:

– Biz, müslüman cinleriz. Okuruz ve namaz kılarız. Bu evi, günahkârlardan başkası kiralamıyor. Onlar içki âlemi yapıyorlar. Biz de onları boğuyoruz. Ben de:

– Geceleyin senden korkuyorum. Gündüz gelsen, dedim. O da:

---

(100) Âkâmu'l-Mercan, 75.

– Tamam, dedi.

O, kuyudan gündüz çıkıyordu. Böylece ben de onunla dost oldum. (101)

Bu konudaki haberler çoktur. Bazıları daha önce geçti.

Asılsız yönüne gelince: Zaman zaman halk, şahsî gayeler ve dünyevî menfaatler için bu yalan haberleri ortaya atıyorlar. Bu konuda sana, gerçek bir hikaye anlatacağım.

Şeyh Yâsîn Ahmed Îd şunu anlattı.

Kısa zaman önce, bir beldede birisi vefat etti. O, beldedeki, evlerden farklı güzel bir ev miras bıraktı. Bu ev, geniş bir alan üzerindeydi. Evin birçok odası vardı. Nefis nakış ve süslemelerle kaplıydı. Evin avlusunda, mermerden çok güzel bir fıskiye vardı. Etrafında çeşitli şekil ve renklerde heykeller vardı. Onların ağızlarından sular fışkırıyordu.

Bu kişinin, mirascı olarak bir çocuğu yoktu. Bu ev, sahibinin ölümünden sonra, bomboş hale geldi. Akrabaları evi satmaya karar verdiler. Büyük bir meblağa kavuşacaklarını zannediyorlardı. Satacaklarını ilan eder etmez, evde cinlerin oturduğu ve içinde bir ifritin bulunduğu dedikodusu çıktı. Bu dedikodu yaygınlaşıp gece gündüz herkesin sohbet konusu oldu. Birisi, bu inanca karşı çıksa ve geceleyin eve gitse, evde şeytanlar olduğuna inanarak dönerdi.

Halk onu satın almaya yanaşmadı. Varisler, özellikle, halktan birisinin onu satın almak için gelip evin dörtte biri, karşılığında bir meblağ teklif etmeleri üzerine sonucun kötü olacağından korktular. Varisler bu meblağı almadan önce, evle ilgili haberi ve halkın dedikodularını duyan cesur bir genç geldi. O, cinlere aldırış etmeyen ve ifritten korkmayanlardandı. Varislere gitti. Onlardan bir miktar para istedi ve onlara cinleri kovacağına, ifriti yakalayacağına veya onu kovacağına dair garanti verdi. Varisler, onun bu teklifini kabul ettiler. Ona, paranın yarısını verdiler.

(101) Âkâmu'l-Mercan, 99.

Akşam olunca, o genç gitti. Gerektiğinde yararlanmak üzere yanına bir tabanca aldı. Eve varınca biraz dinlendi. Mumu söndürdükten sonra yattı. Biraz sonra bir elin, üzerindeki örtüyü çektiğini hissetti. Bütün gücüyle onu tutup:

– Örtüyü çeken kim? dedi. O:

– Ben ifritim, örtüyü almam gerekiyor, yoksa senin vücudunu giyerim dedi. Genç örtüyü bıraktı. İfrit ensesinin üzerine düştü. Genç kalkıp ifritin göğsünün üzerine oturdu. Tabancayı başına yöneltip:

– Söyle bana, sen kimsin?

İfrit ondan çok korktu ve:

– Bırak beni, sana gerçek durumumu söyleyeceğim, dedi. Genç:

– Konuş bakalım, ifrit! dedi. O:

– Ben ne ifritim, ne cinnim, ben de senin gibi insanım. Senden sadece rengimin siyahlığı ve çirkin görünüşümle farklıyım, dedi. Genç onu bırakıp kim olduğuna bakmak için mumu yaktı. Onun, siyah ve elbiselerini soyunmuş bir köle olduğunu gördü. Genç:

– Söyle bakalım, köle! Burada bulunmanın sebebi nedir? dedi. Köle:

– Beni mecbur eden zarurettir. Çünkü ben, yoksul, kazancı olmayan birisiyim. Geçimlerini sadece benim sağladığım kalabalık bir ailem var. Bana, geçimimi sağlayacak bir iş vermesi için birisine gittim. O da bana: Her gece, durmam için, bu eve gelmemi emretti ve bana: Bu eve birisinin yaklaştığını hissedersem, el çırpmamı ve bu iş için hazırladığım tenekeye vurmamı, eğer onun cesur ve bunlara aldırmayan birisi, olduğunu görürsem, birden suyu boşaltmamı -ki böylece heykellerin ağızlarından su çıkacaktı- fıskiyenin üstüne çıkıp korku veren çeşitli seslerle bağırmamı tavsiye etti ve bana bu sırrı saklamamı söyledi, dedi. Genç bu konuşmayı dinleyince onu alıp varislere teslim etti ve hikayesini onlara anlattı. Onlar, bu köleyi kiralayan kimsenin, evi ucuz bir fiyata satın almak için bu işe

giriştiğini anladılar. (Muhtasar olarak). (102)

CİNLER EVDEN NASIL KOVULURLAR?

Evde, kesinlikle bir cin olduğunu anlarsan, onu çıkarmadaki usûlün aşağıdaki gibi olsun.

1. Yanında iki kişiyle birlikte bu eve gider ve: "Süleyman'ın sizden aldığı sözle size söz veriyorum: Çıkın ve evimizden gidin. Allah aşkına çıkın ve hiç kimseye kötülük etmeyin" dersin. Bunu, üç gün tekrar edersin.

2. Bundan sonra, evde birşey hissedersen, bir kabın içinde su getirirsin, parmağını su kabının içine koyarsın, ağzına onu yaklaştırırsın ve şöyle dersin: "Allah'ın adıyle. Hiçbir şeyin ondan vazgeçemeyeceği Allah'la, uzak durulamayan ve kavuşulamayan Allah'ın izzetiyle akşama ulaştık. Güçlü olan Allah'ın gücüne sığınıyoruz. İblislerden, insan ve cin şeytanlarının şerrinden, her açıklayanın veya gizleyenin şerrinden, geceleyin çıkıp gündüz gizlenenin, geceleyin gizlenip gündüz çıkanın şerrinden, yarattıklarının şerrinden, İblis'in ve askerlerinin şerrinden, her türlü canlının -ki onları yöneten sensin, Rabbim doğru yoldadır- onun güzel isimlerinin hepsine sığınırım. İbrahim, Musa ve İsa'nın sığındığı gibi, yarattığı şeylerin şerrinden, İblis'le askerlerinin şerrinden ve istediği şeylerin şerrinden O'na sığınırım.

Eûzu billahi's-semîi'l-alîmi min eş-şeytanir'racîm (taşlanmış şeytandan, çok iyi duyan ve bilen Allah'a sığınırım.) Bismillahirrahmanirrahim (esirgeyen bağışlayan Allah'ın adıyle).

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا . فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا . فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا . إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ

. رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ . إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا

بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ . وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ . لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى

(102) El-Arrafûn ve'd-Deccalûn, 84.

وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ . دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ . إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ .

"Andolsun o sıra sıra dizilenlere. Bağırıp sürenlere (bulutları sevk edenlere, yahut insanları günahlardan veya şeytanları semavî haberlere uzanmaktan menedenlere). Zikir okuyanlara. İlahınız birdir. Göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunanların Rabbi, doğruların da Rabbidir. Biz en yakın göğü bir zînetle, yıldızlarla süsledik. Onu itaat dışına çıkan her türlü şeytandan koruduk. O şeytanlar Mele-i A'lâ'yı (yüce melekler topluluğunu) dinleyemezler; her yandan kendilerine şihablar (ışınlar) atılır. Kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Yalnız (yüce topluluktan) bir söz kapan olursa, onu da delici bir alev takip eder." (103)

Sonra bu su ile, evin etrafını dolaşırsın. Ondan, her tarafa serpersin. Böylece Allah'ın izniyle, onlar çıkarlar. İşte bu, senin önündeki ilaçtır. (104) Senin üzerine düşen sadece, dua esnasında niyetinin halis olması, yerin ve göğün Rabbinden yardım istemendir.

Sakın bu doğru yoldan ayrılma. Büyücülerin ve kâhinlerin sapıklıklarının peşine düşme. Onların gittikleri yolda, bedbahtlık ve bela vardır. Allah'tan bizi, kendisinden yardım isteyenlerden, kendisine dayanıp güvenenlerden ve kendisinin gücüyle korunanlardan etmesini diliyorum.

CİNLERİN DERECE VE MEVKİLERİ İNSANLARDAN DAHA DÜŞÜKTÜR.

Şeyh Ebu Bekr el-Cezairî şöyle der: Cinlerin, iyilerinin bile, derece ve şerefIleri insanınkinden daha düşük ve eksiktir.

(103) Saffat, 1-10.
(104) El-Vabilu's-Sayyib.

Yaratıcı olan Allah, insanın derece ve üstünlüğünü İsra sûresindeki şu sözüyle açıkladı:

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلاً *

"Biz, Ademoğullarına (güzel biçim, mizaç ve aklî kabiliyetler vermek sûretiyle) çok ikram ettik, onları karada ve denizde (hayvanlar ve taşıtlar üzerinde) taşıdık. Onları güzel rızıklarla besledik ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (105)

Böyle bir üstünlüğü, Allah ne kitaplarından birinde, ne de peygamberlerinden birinin diliye cinlere tanıdı. Böylece anlaşılıyor ki, insan, cinlerden daha üstündür. Cinlerin bizzat kendilerinin, insanlar karşısındaki noksanlık ve zayıflıklarını anlamaları bunu gösterir. Yine, insanlar kendilerine sığındıklarında, öyle olmadıkları halde, kendilerinin yüceltilmelerinden dolayı büyüklenip isyan ve küfürlerini artırmaları bunu gösterir.

Yüce Allah, Cin sûresinde, cinlerden bahsederken şöyle demiştir: **"Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını artırırlardı."** (106)

Buna da, insan onlara veya onların büyüklerinin isimlerine tevessül ettiğinde ya da onların eşrafına yemin ettiğinde, cevap vermeleri ve onun isteğini yerine getirmeleri delildir. Bütün cinler, Rabbinin ancak Allah olduğuna inandığı ve kulluk ettiği takdirde, O'nun katında değerli olan insan karşısında zayıf ve hakir olduklarını anlarlar. Bu özelliklere sahip olmayan insana gelince; cinler ve cinlerin salihleri (iyileri), insanların kâfir ve müşriklerinden daha üstündür. (107)

---

(105) İsra, 70.
(106) Cin, 6.
(107) Akidetu'l-Mü'min, 227.

CİNLER İNSANLARA KÖTÜLÜK EDERLER Mİ?

Şeyh Ebu Bekr el-Cezairî şöyle anlatır: Cinlerin insanlara kötülük ettikleri gerçektir. Bu, inkar edilemez, çünkü, sem'î (duyulan) ve hissî delillerle sabittir. Akıl bunu imkansız görmez, aksine caiz görür ve ikrar eder. Allah'ın insanı koruma görevi verdiği gündüz ve gece melekleri olmasaydı, cin ve şeytanlardan hiç kimse kurtulamazdı. Çünkü insanlar onları göremiyorlar, onlar hemen değişebilme özelliğine sahiptirler. Şeffaf olan vücutları, bizim onları hissedemeyeceğimiz şekildedir. Bu bakımdan, hiç şüphe yok ki, bazı cinler, ya insanların, üzerlerine sıcak su dökmeleri, küçük ihtiyaçlarını yapmaları, bilmeden onların evlerinden birine yerleşmek sûretiyle kendileri rahatsız edildikleri için, intikam almak gayesiyle, onlara eziyet ederler. Ya da bazı cinler sebepsiz olarak, insanlara kötülük ederler. Nitekim bu, insanla, insan kardeşi arasında da olmaktadır. Bazan insan, kardeşine özel bir sebepten dolayı eziyet eder. Bazan da, sadece zulüm olsun diye eziyet eder. Bu, insanlar arasında, fıtratları bozulup, imanları, iradeleri ve akılları bozulduğunda görülmektedir.

Daha önce hadis geçti. Ensarlı genç, yılan şeklinde görünen cinne vurunca, yılan ölmedi. Hatta cin, ondan intikam aldı. Onu öldürdüler. Genç de hemen öldü.

Ebu Saîd el-Hudrî şöyle demiştir: "Genç mi yoksa yılan mı daha önce öldü bilinmiyor."

Bu gerçek olayın meşhur olmasından ve halkın bunu kabul etmesinden dolayı, buna, başka deliller getirmek istemiyoruz. Muvatta'daki Ensarlının olayıyla yetiniyoruz. Bu arada, evimizde gerçekleşen, acılarını yaşayıp bıraktığı etkilere katlandığımız, başka bir olayı da hatırlıyoruz. Benim, Sa'diyye adında bir ablam vardı. Küçükken, bir gün, bir iple hurma salkımlarını evin altından dama çıkarıyorduk. Damda iken, ablam Sa'diyye ipi çekti, gücü yetmedi. Yere, cinlerden birinin üzerine düştü. Sanki, düşmesiyle, o cinni çok rahatsız etmişti. Cin ondan intikam aldı. Her hafta, iki üç defa veya daha fazla, uyurken ona geliyor ve boğazını sıkıyordu. Zavallı ablam ayak-

larıyla tepiniyor, boğazlanmış koyun gibi titriyordu. Ablamı, ancak yarı ölü bir hale geldikten sonra bırakıyordu. Bir defasında, cin, şu gün, şu yerde kendisini rahatsız ettiği için, ona böyle yaptığını açıklamak üzere ablamın diliyle konuştu... Ablama devamlı geliyordu, sadece uyurken gelerek, verdiği sara ile ona işkence ediyordu. Yaklaşık, on yıllık işkenceden sonra, onu öldürdü. Âdeti üzere bir gece onu sara tuttu. Devamlı tepiniyor ve titriyordu. Sonunda ablam öldü. Allah ona mağfiret ve rahmet etsin. Amin. Ben bu olayı yaşadım ve gözlerimle gördüm. Gören kimse, işiten gibi değildir. (108)

Ben de diyorum ki: Bu, âlimlerin sara dedikleri şeydir. Ne olduğuna ve nasıl tedavi edileceğine gelince: İşte bu inşaallah gelecek bölümümüzün konusudur.

(108) Akidetu'l-Mü'min, 230.
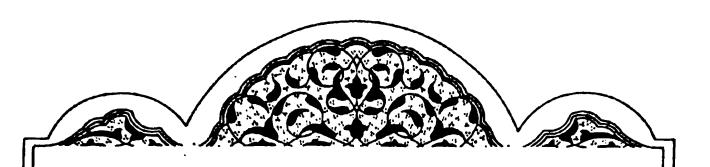
İKİNCİ BÖLÜM

SARA NEDİR? NASIL TEDAVÎ EDİLİR?

SARA'NIN TARİFİ:

Sara, insanın, ne söylediğini bilmeyecek şekilde, aklının bozulması anlamına gelir. Hasta, söylediğiyle söyleyeceğini birbirine bağlayamaz ve beyin sinirlerinde meydana gelen bozulma sonucu, hafıza kaybına uğrar. Bu akıl bozukluğuyla birlikte, saralının hareketlerinde de bozukluk vardır. O, hareket ve davranışlarında şuursuzdur. Davranışına hakim olamaz. Adımlarını ölçülü atamaz veya doğru mesafeyi hesaplayamaz.

Sara görüntülerinden biri, söz, hareket ve düşüncede şuursuz ve rastgele olmaktır. (109)

HAFIZ İBN HACER'İN SARA'YI TARİFİ

"Temel organların çalışmasını kısmen engelleyen bir illettir (hastalıktır.) Sebebi, beynin menfezlerinde kalan şiddetli bir rüzgar veya bazı organlardan oraya ulaşan pis bir buhardır. Arkasından, organlarda bir kramp olur. Şahıs saralıyken ayakta duramaz, yere yıkılır. Rutubet fazlalığından dolayı köpükler saçar. Sara, cinler yüzünden olabilir. Bu ancak, ya insan sûretlerinden birini beğendiği, ya da onu sıkıntıya düşürmek için, onların pis olanlarından gelir.

Birincisi, doktorların teşhis ettiği ilaç ve tedavisini söyledikleridir. İkincisi, birçok doktorun kabul etmediği; bazılarının teşhis ettiği, kötü ve süflî ruhların tesirlerinin kaybolması ve fiilerinin boşa çıkması için, iyi ve ulvî ruhların mukavemetiyle ancak onun tedavisini bildikleridir. (110)

---

(109) Bakınız: Âlemu'l-Cin fi Zav'i'l-Kitab ve's-Sunne, 252; Âlemu'l-Cin ve'l-Melâike, 76.

(110) Fethu'l-Bârî, X/114.

SARA'YI İSBAT EDEN DELİLLER

Sara, hem nakil hem akılla sabittir. O, gerçektir, müşahede edilmiştir. Bu konuda ancak, inatçı insan tartışmayı devam ettirir.

Sara'yı isbat eden Kur'an'daki deliller:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لاَ يَقُومُونَ إِلاَّ كَمَا يَقُومُ الَّذِى يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ *

'Faiz yiyenler, ancak şeytanın dokunup çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar.'' (111)

Kurtubî şöyle der: "Bu ayette, saranın cin yönünden olduğunu, inkar edenin, bunun yaratıkların fiilinden olduğunu ve şeytanın insana girmeyeceğini ve onun dokunması (çarpması) olmayacağını iddia eden kimsenin (görüşünün) bozukluğuna delil vardır. (112)

İmam Taberî, bu ayetin tefsirinde şöyle der: "Bişr bana anlattı. O da: Bize Yezîd anlattı, dedi. O da: Bize Saîd, Katâde'den rivayet etti, dedi. Cahiliyye faizinde, belli bir süreye kadar bekleniyordu. Süre dolunca, sahibi ödeyemezse, onu artırıp süreyi uzatıyordu. Yüce Allah, dünyadaki özelliğini belirttiğimiz faizi yiyenlere: Kendilerinin ahirette kabirlerinden, ancak, şeytanın dokunup çarptığı kimse gibi kalkacaklarını söyledi. Yani, bu duruma göre, şeytan onu, dünyada delirtiyor ve onu delilikten dolayı saralı hale getiriyor." (113)

Hafız İbn Kesîr şöyle der:

'Faiz yiyenler, ancak şeytanın dokunup çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar'' (114) ayetinin manası şöyledir: Onlar

(111) Bakara, 275.
(112) Kurtubî Tefsiri, III/355.
(113) Taberî Tefsiri, III/101.
(114) Bakara, 275.

ancak, sara halinde ve kendisini şeytan çarptığında yere yıkılan kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Çünkü bu, hoş olmayan bir şekilde kalkmadır. (115)

Sara'yı isbat eden Sünnet'ten deliller:

1. Matar b. Abdurrahman el-A'nak şunu söyledi: Bana Ummu Eban bint el-Vâzi' b. Zâri' b. Âmir el-'Abdî, babasından rivayet etti. Ummu Eban'ın dedesi Zâri', deli olan bir oğlunu - veya kızkardeşinin oğlunu- Rasûlüllah'a (s.a.v.) götürdü. Dedem, kendisi şöyle anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) Medine'ye bizim yanımıza gelince;

– Allah'ın Rasûlü! Benim, akıl hastası bir oğlum -veya kızkardeşimin oğlu- var. Onu sana getirip onun (iyileşmesi) için Allah'a dua etsen, dedim. O:

– Onu bana getir, dedi.

Çocuk üzengide olduğu halde onun yanına geldim. Onun bağlarını çözdüm. (116) Üzerindeki yolculuk elbiselerini çıkarıp ona iki güzel elbise giydirdim. Elinden tutup Rasûlüllah'a (s.a.v.) götürdüm. O: "Onu bana yaklaştır. Sırtı düz bir halde yatır" dedi. Yukarıdan aşağıya elbisesinin uçlarını tutup sırtına vurmaya başladı. Öyle ki, koltuk altlarının beyazlığını gördüm. O şöyle diyordu: Allah'ın düşmanı! Çık. Allah'ın düşmanı! Çık! Çocuk, sağlam gibi bakmaya başladı. Önceki bakışı öyle değildi. Sonra Rasûlüllah (s.a.v.) önüne oturup onun için dua etti. Yüzüne elini sürdü. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) duasından sonra, heyet arasında, ondan üstün hiç kimse yoktu.

Heysemî: Bunu, Taberânî rivayet etti. Ummu Eban'dan, Matar rivayette bulunmamıştır, dedi. (117)

Ben de şöyle diyorum: Hafız, Ummu Eban hakkında: Makbul'dür, demiştir. (118) Buhârî, Sahih'inde ondan rivayette bulunmuştur. Bu duruma göre, o, köprüyü geçmiştir.

(115) İbn Kesîr, I/326.
(116) Kaçmasın diye onu üzengiye bağlamıştı.
(117) Mecma'u'z-Zevaid, IX/13.
(118) Takribu't-Tehzib, II/619.

Bu hadisten, birçok hüküm çıkarabiliriz:

a. Şeytan, insana sara verebilir. Böylece o kişi, deli olur.

b. Bu sara'nın vurmakla tedavisi mümkündür.

c. Şeytan, bu çocuğun içine girmiş ve onun kılığını almıştır. Bu Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözünden anlaşılmaktadır:

"Allah'ın düşmanı! Çık!" Çıkmak, daha önce girmeyi gerektirir.

2. Ya'la b. Murre şunu anlattı:

"Rasûlüllah'tan (s.a.v.), benden önce hiç kimsenin görmediği ve benden sonra da hiç kimsenin görmeyeceği, üç şeyi gördüm. Bir yolculuğa çıkmıştım. Yolun yarısına vardığımızda, oturmakta olan bir kadına rastladık. Kadının yanında bir çocuk vardı. Kadın:

Allah'ın Rasûlü! Bu çocuğa bir bela (hastalık) geldi. Onun yüzünden de bizim başımıza bela geldi. Çocuk günde, kaç defa olduğunu bilmediğim bir şekilde bu hastalığa tutuluyor, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.):

Ver bakalım onu bana dedi. Kadın çocuğu ona verdi. Kadın, çocuğu, Rasûlüllah'la deve palanının önü arasına koydu. Rasûlüllah (s.a.v.) çocuğun ağzına üç defa üfleyip: Allah'ın adıyla. Ben Allah'ın kuluyum. Allah'ın düşmanı! Defolup git! dedi. Sonra çocuğu annesine geri verdi. Dönüşte, burada, bizi bekle ve ne olduğunu bize haber ver, dedi. Gittik ve döndük. Kadını aynı yerde, yanında üç koyunla birlikte bulduk. Peygamber: Çocuğun ne yaptı? (Çocuğun ne oldu?) dedi. Kadın:

Seni hak ile gönderene yemin olsun! Şu ana kadar onun hiçbir rahatsızlığını görmedik. Şu koyunları da kesip yeyin, dedi. Peygamber (s.a.v.) bana: İn koyunlardan birini al, dedi ve öbürlerini almadı..." Ha-disin tamamını anlattı.

Heysemî: Bu hadisi Ahmed, iki isnatla rivayet etmiştir. Taberânî benzerini rivayet etti. Ahmed'in isnatlarının birisinin ravileri, Sahih'in ravileridir, dedi. (119)

---

(119) Mecma'u'z-Zevaid, IX/4.

Hâkim, Müstedrek'te (II/617) rivayet edip sahih olduğunu söylemiştir. Zehebî de uygun görmüştür.

3. Ahmed'in diğer rivayetinde şöyledir. Bize, Vekî' anlattı. O da: Bize, el-A'meş, el-Minhâl b. Amr'dan, o da Yâ'la b. Murre'den, o da babasından -Vekî, bir defasında, babasından, dedi- şunu anlattı: "Yanında, bir çocukla birlikte Rasûlüllah'a bir kadın geldi. Çocukta cin çarpması gibi hafif bir akıl rahatsızlığı vardı. Peygamber (s.a.v.): Allah'ın düşmanı! Çık! dedi ve çocuk iyileşti. Kadın, bunun üzerine, Rasûlüllah'a (s.a.v.) iki koç, bir miktar tereyağı ve keş hediye etti. Peygamber (s.a.v.): Keşi, tereyağını ve koçların birini alıp diğer koçu ona geri verdi."

Bunu Ahmed rivayet etti. Heysemî, ravilerinin Sahih'in ravileri olduğunu söyledi. (120)

4. Cabir b. Abdullah şunu anlattı: Zaturrikâ' savaşında Rasûlüllah'la birlikte yola çıktık. Harratuvâkim'deyken, bedevî bir kadınla karşılaştık. Yanında bir erkek çocuğu vardı. Kadın Rasûlüllah'ın (s.a.v.) yanına gelip:

– Allah'ın Rasûlü! Bu, benim oğlumdur. Onu şeytan çarptı, dedi. Peygamber (s.a.v.):

– "Çocuğu bana yaklaştır" dedi. Kadın çocuğu ona yaklaştırınca:

– Ağzını aç, dedi. Çocuk ağzını açtı. Rasûlüllah (s.a.v.) çocuğun ağzının içine tükürüp: "Allah'ın düşmanı! Defol! Ben, Allah'ın Rasûlüyüm" dedi. Bunu üç defa söyledi. Daha sonra: "Haydi, oğlunla istediğin gibi hareket et. Onun hiçbir şeyi kalmadı. Başına gelen şey bir daha olmayacak." dedi.

Heysemî: Bunu Taberânî, el-Mu'cem'ul-Evsat'ta rivayet etti. Bezzar, muhtasar olarak rivayet etti. Bunun senedinde, Abdulhakim b. Sufyan vardır. Onu, İbn Ebî Hatim söyledi. Bunu hiç kimse cerhetmedi. Diğer ravileri sıkadır, dedi. (121)

---

(120) Mecma'u'z-Zevaid.

(121) Mecma'u'z-Zevaid, IX/9.

5. İbn Abbas şöyle rivayet etti: Bir kadın, çocuğunu Rasûlüllah'a (s.a.v.) getirip: Allah'ın Rasûlü! Bunda, hafif bir akıl rahatsızlığı var. Yemek yerken rahatsızlanıyor ve huzur içinde yemek yiyemiyoruz. Peygamber (s.a.v.) çocuğun göğsüne elini sürdü ve onun için Allah'a dua etti. Çocuk kustu. Ağzından siyah köpek eniği gibi birşey çıktı ve koşarak gitti.

Bu hadisi Ahmed ve Darimî (I/12) rivayet etti. Heysemî şöyle demiştir: Bunun ravileri arasında, Ferkad es-Sebehî vardır. İbn Maîn ve el-'Iclî onun sika, başkaları da zayıf olduğunu söylemişlerdir. (122)

Hafız onun hakkında şöyle demiştir: Dürüst ve âbiddir. Ancak, leyyinu'l-hadis ve kesîru'l-hata (hatası çok) dır. (123)

6. Ata b. Ebu Rabah şunu rivayet etti: İbn Abbas bana: Ben sana cennet kadınlarından birisini göstereyim mi? dedi. Ben: Evet, göster, dedim. İbn Abbas: İşte, şu (iri yapılı, uzun boylu) kara kadındır. Bu kadın bir defasında, Peygamber'e (s.a.v.) geldi de:

– Ben saralanıyorum. Saralanınca da açılıyorum. Benim için Allah'a dua ediver, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

– İstersen hastalığına sabret. Bunun karşılığında sana cennet vardır. İstersen sana afiyet vermesi için Allah'a dua edeyim, dedi.

Kadın:

– Sabredeyim. Ben açılıyorum, açılmamam için Allah'a dua et, dedi.

Peygamber de onun için dua etti.

Bu hadis muttefekun aleyhtir. (124)

Buharî'nin, Sahih'inde Ata'dan (125) rivayet ettiğine göre,

---

(122) Mecma'u'z-Zevaid, IX/2.

(123) Takribu't-Tehzib, II/108.

(124) Buhârî, VI/14, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVI/131, Nevevî.

(125) Buhârî, Kitabu'l-Marza, fazlu men yusra'u min er-rih.

bu kadının adı, Ummu Zufer'dir. Görülmektedir ki, bu kadındaki sara, cinlerden dolayıdır.

Hafız, bu hadisin şerhinde şöyle demiştir: Bezzar da, başka bir vecihten, İbn Abbas'tan gelen rivayette, bu hikayenin benzerinde şöyle demiştir: "Habisin (pis şeyin) beni soyup çıplak hale getirmesinden korkuyorum, dedi." (126)

Habis, şeytandır. Bu sebeple, Hafız hadisin tariklerini verdikten sonra şöyle demiştir. Getirdiğim şıklardan, Ummu Zufer'in rahatsızlığının delilik sarasından değil, cin sarasından olduğu anlaşılabilir. (127)

7. İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) namaza başladığı zaman şöyle derdi. **"Allah'ım! Ben taşlanmış şeytandan, onun hemzinden, nefhinden ve nefsinden sana sığınırım."**

Ravî şöyle demiştir. Şeytanın hemzi, mute hastalığı; nefsi (128) şiirdir; nefhi de kibirdir. Bunu Hakim rivayet etmiş, sahih olduğunu söylemiş, Zehebî, kabul etmiştir. Ebu Davud, (I/206) Tirmizî (I/153), Nesaî, Ebu Saîd'in hadisinden rivayet etmiştir.

Mute, insanda görülen, delilik ve sara hastalığının bir çeşididir. Hasta ayıldığında, uyuyanınki ve sarhoşunki gibi aklı tamamen geri döner. (129)

İbn Kesir şöyle demiştir: Şeytanın hemzi: Mute'dir. O da, sara demek olan bir hastalıktır.

Abdulkerîm Nevfan da şöyle der: Bu hadis, cinin insanlara sara verdiğini isbat etmektedir. Çünkü, onda, Hz. Peygamber, hemzden istiazede (korunma, sığınma) bulunmaktadır. Açıklandığına göre hemz, insana gelen mutedir ki o, saradır. Çünkü sara'ya tutulan, o halindeyken, çektiği sara acısından dolayı ölülerin derecesine ulaşır. (130)

---

(126) Fethu'l-Bârî, X/115.

(127) Fethu'l-Bârî, X/115.

(128) Buradaki "Nefs" Arapçadaki 'sîn' harfiyle değil, 'se' ile yazılmaktadır. (Çeviren: T. UZUN)

(129) Lisanu'l-Arab, VI/4296.

(130) Âlemu'l-Cinn fi Zav'i'l-Kitabi ve's-Sunne, 269.

8. Ebu'l-Yusr (r.a.) şunu rivayet etti. Peygamber (s.a.v.) şöyle dua ederdi: "**Allah'ım! Yaşlılıktan, yüksekten düşmekten, yıkıntı altında kalmaktan, üzüntüden, yangından, boğulmaktan sana sığınırım. Ölüm anında, şeytanın şaşırtmasından, senin yolunda savaşırken geriye dönüp kaçarken öldürülmekten ve zehirli hayvanlar tarafından sokularak ölmekten sana sığınırım.**"

Şecer şöyle dedi: Şeytanın şaşırtması ona, aklî bozukluk ve delilik getirmesi demektir.

9. Safiyye Bint Huyey, Peygamber'in şu sözünü rivayet etti.

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِى مِنَ ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ *

"**Şeytan, Ademoğlunun damarlarında, kanın dolaştığı gibi dolaşır.**"

Bu hadis, muttefekun aleyhtir. (131)

Bazı âlimler bu hadisi şeytanın insanın içine girebileceğine delil getirmişlerdir. Bunu, saranın olabileceğine de delil getirmişlerdir.

İbn Hacer el-Heysemî, el-Fetevâ'l-Hadîsiyye kitabında, hadisi zikrettikten sonra, bununla mutezile gibi, onun insanın bedenine girdiğini inkar edenlere cevap verir. (132)

10. Osman b. Ebu'l-Âs (r.a.) şöyle anlattı:

Rasûlüllah (s.a.v.) beni Taif valiliğine tayin ettiği dönemde, namazımda bir hal peyda olmaya başladı. Hatta ne kıldığımı bilmez oldum. Ben bu durumu görünce, Taif'ten, Medine'ye Rasûlüllah'ın yanına gittim. Peygamber (s.a.v.) beni görünce:

– Ebu'l-Âs'ın oğlu! Sen misin? dedi. Ben:

– Evet, benim, Allah'ın Rasûlü! dedim. O:

– Seni buraya getiren sebep nedir? dedi. Ben:

---

(131) Buhârî, IV/28, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/155, Nevevî,
(132) Rudud Âlâ Ebatîl, II/138.

– Allah'ın Rasûlü! Namazlarımda bana bir hal peyda oldu, öyle ki ne kıldığımı bilmiyorum, dedim. Peygamber (s.a.v.):

– Anlattığın şey şeytandır. Onu bana yaklaştır, buyurdu. Bunun üzerine ben, onun yanına vardım. Diz çökerek ayaklarım üzerinde oturdum. Peygamber (s.a.v.), elini göğsüme vurdu, ağzımın içine tükürdü ve: "Çık! Allah'ın düşmanı!" dedi. Bunu üç defa tekrarladı. Sonra bana: Git işinle meşgul ol, buyurdu.

Ravî şöyle dedi: Osman: Hayatıma andolsun. Ondan sonra şeytanın bana sokulduğunu sanmıyorum, demiştir. Bu hadisi İbn Mace rivayet etti (II/1175). Zevaid'de şu ifade vardır: Bu hadisin isnadı sahihtir. Ravileri sikadır.

11. Ubeyy İbn Ka'b şunu anlattı: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) yanındaydım. Bir bedevî gelip:

-Allah'ın Rasûlü! Benim bir erkek kardeşim var. Onun bir rahatsızlığı var, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.):

- Rahatsızlığı nedir? dedi. Bedevî:

- Aklından zoru var, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.):

- Çocuğu benim yanıma getir, dedi. Bedevi, çocuğu Rasûlüllah'ın önüne getirdi. Peygamber (s.a.v.) ona, Fatiha sûresini, Bakara sûresinin başından dört ayet, **"İlahınız bir tek ilahtır. Ondan başka ilah yoktur. O, Rahman'dır. Rahim'dir"** (133) ve devamındaki ayeti, Ayetel-kürsî'yi Bakara sûresinin sonundan üç ayet, Alu Imran sûresinin 18. ayetini, A'raf sûresinin 54. ayetini, Müminûn suresinin son ayetini, Cinn sûresinin son ayetini, Saffat suresinin başından on ayet, Haşr suresinden üç ayet, İhlas suresini, Felak ve Nas surelerini okudu. Adam, o ânâ kadar hiç rahatsız olmamış gibi ayağa kalktı.

Heysemî der ki: Bunu Abdullah b. Ahmed rivayet etti. Ravileri arasında, Ebu Cenab vardır. O, çok tedlis yaptığı için zayıftır. İbn Hibban, onun sika olduğunu söylemiştir. Diğer ravileri, Sahih'in ravileridir. (134)

---

(133) Bakara, 163-164.

(134) Mecma'u'z-Zevaid, V/115.

12. Abdurrahman b. Ebu Leylâ, babasından şunu nakletti: Peygamber'in (s.a.v.) yanındayken onun yanına bir bedevi gelip:

Benim, rahatsızlığı olan bir erkek kardeşim var, dedi. Peygamber (s.a.v.):

"Kardeşinin rahatsızlığı nedir?" diye sordu. Bedevî:

O, bir tür delidir, dedi. Peygamber (s.a.v.):

Git, onu bana getir, dedi. Adam gidip kardeşini getirdi. Onu Rasûlüllah'ın önüne oturttu. Ben Rasûlüllah'ın ona: Fatiha'yı, Bakara sûresinin başından dört ayet, ortasından iki ayet (163. ve 164. ayetleri), Ayetel-kürsî'yi, sonundan üç ayet, Alu Imran'dan bir ayet -zannediyorum 18. ayeti- A'raf'tan bir ayet yani 54. ayeti, Mü'minûn sûresinden bir ayet, yani 117. ayeti, Cinn sûresinden bir ayet yani 3. ayeti, Saffat sûresinin başından on ayet, Haşr sûresinin sonundan üç ayet, İhlas sûresini, Felak ve Nâs sûrelerini okudu. Bedevi, hiçbir rahatsızlığı kalmaksızın iyileşmiş olarak kalktı.

Bunu İbn Mâce rivayet etmiştir. (135) İsnadında Ebu Cenab vardır. Hakim rivayet etmiş ve: Bu hadis, mahfuz ve sahihtir, demiştir. Hadisi bu, Ebu Cenab tarikinden rivayet etmiş olmasına rağmen böyle demiştir.

Ebu Ya'la bunu, Abdurrahman b. Ebu Leyla'dan, o birisinden, o da babasından rivayet etmiştir.

13. Harice b. es-Salt, amcasından şunu rivayet etti. "Amcası; Peygamber'e gelip müslüman oldu ve O'nun yanından ayrıldı. Yanlarında demir zincirlerle bağlanmış deli birisi bulunan bir topluluğa uğradı. O deli adamın ailesi: Duyduğumuza göre, sizin şu adamınız (peygamber) hayır getirmiştir. Sizde onu iyileştirecek birşey var mı? dediler. Adama Fatiha'yı okudum. O da iyileşti. Bana yüz koyun verdiler. Rasûlüllah'a gelip ona durumu anlattım. Peygamber: Bundan başka birşey söyledin mi? dedi. Ben de: Hayır, dedim.

---

(135) Sunenu İbn Mace, II/1175.

Rasûlüllah (s.a.v.): O yüz koyunu al. Allah'a yemin ederim ki, bâtıl yoldan yapılan rukyeyle (üfürükle) yiyen yok! Sen, gerçek rukye sebebiyle yemiş oluyorsun, buyurdu.

Başka bir rivayette de şöyledir:

"O, üç gün, sabah, akşam, ona Fatiha'yı okudu. Fatiha'yı her bitirişinde tükrüğünü ağzında biriktirip tükürüyordu." (136)

Sara'yı isbat eden aklî deliller

Şeyh Muhammed el-Hâmid şöyle der: Cinler, latîf (şeffaf) varlıklar olduğuna göre, aklen ve naklen, onların, Ademoğullarının bedenlerine girmeleri imkansız değildir. Çünkü latîf olan, mesela, hava gibi kesif (kalın ve yoğun) olanın içine girebilir. O, ateşin korun içine, elektriğin tellerin içine girdiği gibi, hatta, şeffaflık konusunda, hava ve elektirik gibi olmadığı halde, suyun; toprak, kum ve elbiselerin içine girdiği gibi, bedenlerimize girer.

Hak yolda olanlar, cinlerin, insanların vücutlarına girdiğini haber veren nasları kabul ettiklerini göstermişlerdir. Bu konudaki naslar o kadar çoktur ki, onlar vazgeçilip inkarcıların inkar ve saçmalıklarına dönmek uygun olmayan bir miktara varmıştır. Çünkü bunu bize doğru olan vahiy haber vermiştir. Vahyi ikrar etmek, nasları doğru yönünden çıkarıp sağlam bir inanç ve İslam'ın olmayacağı eğriliklere götüren basit bir yoruma gitmeden, bu görüşü kabul etmeyi gerektirir. İşte bu, ahiretteki ebedî ateşten kurtaran imandır.

Cinnin insanların vücutlarına girme olayları, neredeyse, sayılamayacak kadar çoktur ve bunlar müşahede edilmişlerdir. Bunu inkar eden, müşahade edilmiş bir gerçek olayla çarpışır ve sözünün asılsız olduğunu o kendisi ilan eder. (137)

Kadı Abdulcebbar el-Hemezanî şöyle demiştir:

"Onların cisimlerinin şeffaflığına ve hava gibi olduk-

(136) Ebu Davud rivayet etti. İmam Nevevî, El-Ezkâr'da sahih olduğunu söylemiştir.

(137) Rudûd Âlâ Ebatîl, II/135.

larına dair getirdiğimiz deliller, sahihse, rüzgarın ve esintinin elbisenin yırtığından bedenlerimize girdiği gibi, onların bedenlerimize girmeleri imkansız değildir. Bu, cevherleri aynı çerçevede toplamağa götürmez. Çünkü onlar, ancak hulûl (yerleşme) yoluyla değil, mücavere (komşuluk, yakınlık) yoluyla biraraya gelirler. Şeffaf cismin kapların içine girdiği gibi onlar da bizim vücutlarımızın içine girerler." (138)

Alimlerin sara hakkındaki görüşleri:

1. Taberî, Kurtubî ve İbn Kesir gibi tefsir imamlarının görüşlerini daha önce belirttik.

2. Eş'arî, Makâlâtu Ehli's-Sunne ve'l-Cemâ'a'da, kendilerinin, cinnin saralının vücuduna gireceği görüşünde olduklarını söylemiştir. Nitekim Allah Taala şöyle buyurmuştur: **"Faiz yiyenler, ancak şeytanın dokunup çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar."** (139)

3. Abdullah b. Ahmed b. Hanbel şöyle anlattı: Babama şöyle dedim: Bazı kimseler, cinnin, insanın bedenine giremeyeceğini iddia edi-yorlar. Babam: Yavrum! Onlar yalan söylüyorlar. İşte şu, onun diliyle konuşuyor' dedi. (140)

4. Şeyhulislam İbn Teymiyye şöyle demiştir: "Cinnin varlığı, Kur'an, sünnet ve ehl-i sünnet imamlarının ittifaklarıyla sabittir. Yine, Cinnin insanın bedenine girmesi, ehl-i sünnet imamlarının ittifakıyla sabittir. Bu, onu düşünüp araştıran kimse için, şahit olunan ve hissedilen birşeydir. O, saralının içine girer, onun bilmediği hatta kendisinin de bilmediği bir şekilde konuşur. Hatta bir deve vursa, öleceği şekilde vurur. Bunu saralı hissetmez.

Yüce Allah **"Şeytanın dokunup çarptığı kimse gibi..."** buyurmaktadır. (141)

---

(138) Âkâmu'l-Mercan, 108.
(139) Bakara, 275. Risaletu'l-Cin, 6.
(140) Risaletu'l-Cin, 8,
(141) Bakara, 275.

Peygamber (s.a.v.): "**Şeytan, kanın damarlarda dolaştığı gibi, Ademoğlunun damarlarında dolaşır.**" (142)

Başkaları da bunu tasdik etmektedir. (143)

5. İbnu'l-Kayyim şöyle demiştir:

Sara iki türlüdür. Birincisi: Ağaç kurduna benzeyen habis ruhların meydana getirdiği sara.

İkincisi de: Bayağı salgıların meydana getirdiği saradır. (144)

6. İbu Hazm şöyle demiştir: Kur'an'da bildirildiğine göre, Allah'ın kendisini musallat kıldığı kimseye şeytanın dokunması (çarpması) doğrudur. Siyah tabiatlarından ve dimağa yükselen (giden) buharlardan dolayı onu harekete geçirir. Nitekim her saralı, kendisi hakkında bunu, hiç tereddütsüz anlatmaktadır. Böylece Allah, o zaman, gördüğümüz şekilde, sara ve cin çarpmasını meydana getirmektedir. Bu, Kur'an nassıdır ve müşahedenin gerektirdiği şeydir. (145)

7. Amr b. Ubeyd de şöyle demiştir. Cinnin, insanların bedenlerine girmesini inkar eden dehrîdir. (146)

8. Kadı Bedruddîn eş-Şiblî şöyle demiştir:

Onların -cinlerin- insanın içine girdiğine dair rivayetler vardır. (147)

Doktorların sara hakkındaki görüşleri:

1. Amerika psikolojik araştırmalar derneği üyesi, Amerikalı bilim adamı Carrington, "Modern Ruhî Olaylar" kitabında, cin çarpmasını şöyle anlatır: Cin çarpması en azından

---

(142) Buhârî, IV/282, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/155, Nevevî.

(143) Muhtasaru'l-Fetava'l-Mısrıyye, 584.

(144) Et-Tıbbu'n-Nebevî, 51.

(145) El-Faslu fi'l-Milel ve'n-Nihal, V/14.

(146) Âkâmu'l-Mercan, 109. Dehrî: Materyalist kâfir anlamına gelir. (T. UZUN)

(147) Âkâmu'l-Mercan, 109.

onu destekleyen birçok dehşet verici vaka bulunduğu ve durum böyle olduğu sürece ilmin ihmal edemeyeceği bir olaydır. Onu araştırmak sadece akademik yönden şart değildir. Çünkü bu, şu anda, yüzlerce ve binlerce kişinin başındadır ve onların bundan kurtulması acil bir tedaviyi gerektirmektedir.

Eğer biz, nazari yönden, cin çarpmasının şiddetini kabul edersek önümüze geniş bir inceleme ve araştırma alanı açılır ve bu modern ilmin ve sosyal düşüncenin istediği, yardım, hizmet ve tahammülü ister.

2. Dr. Bell, "Hasta Akılların Tedavisinde Anormal Durumların Tahlili (Analizi)" adlı kitabında şöyle der: Bizim, üzerindeki örtüyü kaldırmamız doğru olan, özellikle de psikolojik ve asabî rahatsızlıkların sebebi olması bakımından, ruh hastalığıyla ilgili birçok şeyimiz var. Ruh hastalığının, önceleri zannedildiğinden daha anlaşılmaz olduğu ortaya çıktı. Rahatsız eden şahsiyet, sadece ceset halinde olmayan yaratılmış bir ruhtan ve onun aklıyla iradesinden meydana gelmez. Aslında, bu ikisi, birçok şeyden meydana gelmişlerdir. Gelen, merkezî şahsiyet, önce, rahatsız olan şahsın duygularının birleştiği yere çarpan şahsiyettir. Onlar, genellikle, başkalarının telkinleri sebebiyle da-yanıksızdırlar. Bu yüzden bu şahsiyet, sanki, bütün veya bazı gelen (çarpan) ruhların tümüne ait hoşnutluğu elde etmekle hiçbir ilgisi yokmuş gibi görünen bu usulle, herhangi bir insana yaklaşmayı isteyen kişiler için kolay bir vasıta haline gelir. Zamanın geçmesiyle bu işleme katılım artar. Sonunda, böyle bir durum başına gelen çarpılmış kişi tamamen güç ve kuvvetten düşer.

Bununla birlikte, yeni ruhî güçlerle uğraşanlar, şeytanları veya çarpan ruhları uzaklaştırma, hasta ve üzgünleri tedavi etme konusunda hayrete düştüklerinde, bazı doktorların nasibi ancak, küçümseme ve önem vermeme bakışı olur. (148)

3. Dr. James Hayslon, cin çarpması hakkındaki kitabında şöyle diyor: Bu, şuurlu ve dışardaki bir şahsiyetin, kişinin aklını ve bedenini etkileyen olağanüstü bir etkidir. Cin

(148) Âlemu'l-Cin ve'l-Melaike, 83.

çarpmasının ortaya çıkma gücünü inkar etmek mümkün değildir. (149)

4. Dr. Carl ve Vikland gibi bazı doktorlar, delilik, hasta kişiyi habis bir ruhun, kaplamasından meydana gelebilir. Onun hareketlerinde bir bozukluk ve anormallik meydana getirir, demişlerdir. (150)

Sara'nın meydana gelişinin de, habis ruhlardan olduğunu ve tıbbın onu tedavi etmekten aciz kaldığını itiraf edenler arasında, Amerika'daki Minepolis Üniversitesi sinir hastalıkları profesörü Dr. Baruz'la, Nobel tıp ödülüne sahip Dr. Alexis Carrel vardır. (*)

6. Dr. Ahmed es-Sabâhî şöyle diyor: Psikolojik sara veya ruh hastalığı, aşağılık habis ruhların işidir. Onun tedavisi, şerefli, hayırlı ve ulvi ruhların bu habis ruhlara karşılık vermeleriyle olur. Onlar, öbürlerinin tesirlerini defederler, fiillerine karşı çıkıp ibtal ederler. İşte bu, iyiler vasıtasıyla olur. (151)

CİN ÇARPMASININ TIBBEN TEŞHİSİ

1. Dr. Bell şöyle diyor: Çarpan ruhların, çarptıkları başlıca üç nokta vardır: Beynin kaidesi, saç örgüsünün güneş gören yerleri, tenasül organlarına hakim olan merkez. (152)

2. Dr. Ahmed es-Sabâhi şöyle diyor: Sara, genellikle, beynin elektiriklenmesinde ve vazifesinde, anî bir karışıklık ve bozukluk meydana gelmesidir.

a) Nöbetler iki şekilde gelir. Fizyolojik değişiklikler sonucunda, beyindeki hareket merkezlerinde başlayan, organlara kramp gelme nöbetleri. Bu esnada, hasta şuurunu tamamen kaybeder. Bunun tedavisi, doktorlar tarafından yapılır.

b) Asıl görünüşleri, hastanın duygu ve şuurunu tamamen kaybetmediği aklî değişiklik olan, değişik duygular şeklinde, duyu merkezlerinde başlayan psikolojik kramp nöbetleri. Sara

(149) Âlemu'l-Cin ve'l-Melaike, 83.

beder. Bunun tedavisi, doktorlar tarafından yapılır.

b) Asıl görünüşleri, hastanın duygu ve şuurunu tamamen kaybetmediği aklî değişiklik olan, değişik duygular şeklinde, duyu merkezlerinde başlayan psikolojik kramp nöbetleri. Sara nöbetlerinin bu türü, iyileştirilmesi, dualar ve Allah'a yönelmekle mümkün olan, doktorların tedavi edemeyeceği türlerdendir. (153)

SARA'YI TEDAVİ ETMENİN MEŞRU OLDUĞU:

1. Daha önce, Peygamber'in (s.a.v.) sara'yı tedavi ettiğinden bahsettik.

2. Abdullah b. Mes'ud, Kur'an okuyarak, saralıyı tedavi etmiş ve Rasûlüllah (s.a.v.) buna ses çıkarmamıştı.

Ebu Yâ'la, Hunes es-Sağânî'den, o da Abdullah b. Mes'ud'dan şunu rivayet etti: Abdullah b. Mes'ud, bir hastanın kulağına birşeyler okumuş o da kendine gelmişti. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.) ona: "Onun kulağına ne okudun?" dedi. Abdullah b. Mes'ud: "Müminûn sûresinin son ayetini okudum" dedi. Rasûlüllah (s.a.v.): "Hayır ilham edilmiş bir zat, onu bir dağın üzerinde okusaydı, dağ yok olurdu" buyurdu.

Heysemî: Bu hadisin ravileri arasında İbn Lehîa vardır. İbn Lehîa zayıftır. Bu hadisi hasendir. Hadisin diğer ravileri, Sahih'in ravileridir, der. (154)

3. İmam Ahmed b. Hanbel, sara'yı tedavî etmiştir. Kadı Ebu'l-Huseyn b. el-Kadî Ebu Yâ'lâ b. el-Ferrâ el-Hanbelî, Tabakatu Ashabi'l-İmam Ahmed kitabında, Ahmed b. Ubeydullah'ın şöyle dediğini duydum. Ebu'l-Huseyn Ali b. Ahmed b. Ali el-Ukberî'nin, Ukber'den 352 yılının Zilkade ayında bizim yanımıza geldiğini duydum. O, şöyle dedi: Babam bana dedemden şunu nakletti. O (dedem) şöyle dedi: Ben, babam Abdullah

(153) El-İstişfa bi'l-Kur'an, 97.
(154) Mecma'u'z-Zevaid, I/115.

b. Ahmed b. Hanbel'in mescidindeydim. Mütevekkil sarası olan bir cariyesini, iyileşmesi için Allah'a dua etmesini istemek üzere bir adamıyla ona gönderdi. Ahmed, abdest için, hurma yaprağından yapılmış tasması bulunan takunyalarını çıkarıp onu, Mütevekkil'in adamına verip: Müminlerin emirinin evine gidersin. Bu cariyenin baş ucunda oturur, ona -cinne- şöyle dersin: Ahmed sana şöyle dedi: Hangisini daha çok seversin? Bu cariyeden çıkıp gitmek mi? Yoksa bu takunyanın yetmiş defa vurulmasını mı? Ona gitti. İmam Ahmed'in söylediğinin aynısını söyledi. Azgın cin, cariyenin diliyle: Baş üstüne! Ahmed bize, Irak'ta oturmamamızı emretseydi, biz orada oturmazdık. O, Allah'a itaat etti. Allah'a itaat edene herşey itaat eder, deyip cariye-den çıktı. Bundan sonra cariye sakinleşti ve birçok çocuk yaptı. İmam Ahmed ölünce, cin ona döndü. Mütevekkil, arkadaşı Ebu Bekr el-Mervezî'ye adam gönderip durumu ona anlattı. El-Mervezî takunyayı aldı. Cariyeye geldi. Cin, ona, cariyenin diliyle: Bu cariyeden çıkmayacağım, sana itaat etmeyeceğim ve senin isteğini kabul etmeyeceğim, dedi. Ahmed b. Hanbel, Allah'a itaat etmiştir ve bize de ona itaat etmemiz emredilmiştir. (155)

4. Şeyhulislam İbn Teymiye de sara'yı tedavi etmiştir. Öğrencisi İbnu'l-Kayyim'in anlattığına göre, İbn Teymiye bunu çok yapmıştır. İbnu'l-Kayyim şöyle anlatıyor: Ben şeyhimizin, saralı kişiye, içindeki ruha seslenecek birini gönderdiğine, o kişinin saralı insandaki ruha şöyle dediğine şahit oldum: Şeyh sana: "Oradan çık, orada durmak sana yasaktır" dedi. Bu söz üzerine, saralı insan ayılıyordu. Gönderilen kişi bu sözleri bazan içinden söylüyor bazan da ruh inat ediyor, o da döverek çıkarıyordu. Sonunda saralı kişi ayılıyor, fakat hiçbir acı duymuyordu. Bu olaya bizim gibi başkaları da defalarca şahit oldular. Çoğunlukla saralının kulağına şu ayet okunuyordu:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ *

"Sizi boşuna yarattığımızı ve bize döndürülmeyeceğinizi

---

(155) Âkâmu'l-Mercan, 115.

mi sandınız." (156)

Şeyhimizin bana anlattığına göre, bir defasında, saralının kulağına bu ayeti (Müminun: 115) okumuş, ruh da: Evet, diyerek sesini onunla uzatmıştı. Şeyh anlatır: Bunun üzerine elime bir sopa aldım, onu hastanın boyun damarlarına vurdum. Öyle ki, vura vura ellerim yoruldu. Oradakiler, bu dövme yüzünden hastanın öldüğünden şüphe etmediler. Kesinlikle ölmüştür, dediler. Sopayı vururken, ruh: Bu adamı seviyorum, dedi. Ben de ona: O, seni sevmiyor, dedim. Ruh: Ben onunla hacca gitmek istiyorum, dedi. Ben de: O, seninle hacca gitmek istemiyor, dedim. Ruh: Sana saygımdan dolayı bu adamı terkediyorum, dedi. Ben: Hayır. Bana saygından dolayı değil, ancak Allah ve Rasûlü'ne itaatinden dolayı terkediyorsun, dedim. Bunun üzerine Ruh: Ben, ondan çıkıyorum, dedi. Şeyh sözüne devamla: Bu olaydan sonra, çevresiyle ilgilenmeye başlayarak: Ben şeyhin huzuruna niçin geldim, dedi. Orada bulunanlar: Dövüldüğünün farkında değil misin? dediler. Hasta: Bir suçum olmadığı halde, şeyh beni niye dövdü? dedi. O, kesinlikle, dövüldüğünün farkında değildi. (157)

CİNLERİN İNSANLARI ÇARPMALARININ SEBEPLERİ

Cinlerin, insanları çarpmalarının sebebini maddeler halinde, şöyle özetlemek mümkündür:

1. Erkek cinnin, insanlardan bir kadına, kadın cinnin de, insanlardan bir erkeğe aşık olması.

2. İnsanın, kaynar su dökmek, yüksek bir yerden üzerine düşmek, vs. sûretiyle cinne haksızlık etmesi, kötülük etmesi.

3. Cinnin, sanki sebepsiz yere insanı çarparak ona zulmetmesi. Ondan ancak, şu dört halden birinde hoşlanır:

(156) Mü'minun, 115.
(157) Et-Tıbbu'n-Nebevî, 53.

a) Aşırı öfke.

b) Aşırı korku.

c) Nefsin aşırı isteklerine düşkünlük.

d) Aşırı gaflet.

CİN, İNSAN VÜCUDUNA NASIL GİRER VE NEREYE YERLEŞİR?

Cin, rüzgardır. İnsan vücudunda delikler vardır. Bu yüzden, cinnin, insan vücuduna herhangi bir yerden girmesi mümkündür. Cinnin, rüzgar olduğuna delil, yüce Allah'ın şu sözüdür. **"Cinni de halis ateşten yarattı."** (158)

İbn Abbas şöyle der: Yani alevin ucundan yaratmıştır. Alevin ucu, ateşten çıkan sıcak havadır.

Cin, insan vücuduna girince, doğrudan doğruya beyne gider. Beyin vasıtasıyla, beyindeki merkezinden, insan organlarından herhangi birine etki eder. Tıbbî araştırmalar neticesinde, saralı hastalarda, kendine has, farklı ve beyne yerleşmiş birtakım titreşimler olduğu ispat edilmiştir. Birçok cin, bana, kendilerinin beyne yerleştiklerini söylemiştir.

Cinlerden birisi bana: Bu insanın organlarından herhangi birisinde etkili olabilirim, dedi. Bir defasında, bir cinne: Şu kolu tut, dedim. Kolu tuttu. Kolu bükmek için, güçlü kuvvetli üç genç kalktı. Ancak beceremediler. Ben cinne: Bırak onu, dedim. Onu bıraktı ve eski haline döndü.

(158) Rahman, 15.

CİNNİN, İNSANI ÇARPMA BELİRTİLERİ

Cinin insanı çarpma hastalığının, diğer hastalıklar gibi, kendine has belirtileri vardır. Ancak cin çarpmasıyla bazı organik hastalıklar arasında benzerlik olduğuna işaret etmek gerekir. Bana hasta bir kadın geldi. Ona: Rahatsızlığın nedir? dedim. Kadın: Sadece ayaklarım ağrıyor, dedi. Ben, kadının rahatsızlığının romatizma olduğunu zannettim. Ama, teyid için, ona Kur'an okuyalım, dedim. Hemen, bir cin onun üzerinde konuştu. Bana, kadının ayaklarını tuttuğunu söyledi. Bunun üzerine ona, Allah'a itaat için, çıkmasını emrettim. Cin çıktı. Kadın, ağrıları gitmiş olarak ayağa kalktı. Lütuf ve iyilik sadece Allah'tandır.

Arazları (hastalık belirtilerini) tanımak, tedavi bakımından önemli bir meseledir. Bu arazlar iki kısma ayrılırlar: Birincisi: Uykudaki arazlar. Uyanıklık halindeki arazlar.

Uykuyla ilgili arazlar şunlardır:

1. Uykusuzluk. Yani insanın ancak yattıktan uzun bir süre sonra uyuyabilmesidir.

2. Geceleyin çok uykusuz kalmak.

3. Kâbuslar: İnsanın, uyurken, kendisine sıkıntı veren birşey görmesidir. O, yardım istemek ister ama beceremez.

4. Korkunç rüyalar.

5. Uyurken, kedi, köpek, deve, yılan, aslan, tilki ve fare gibi hayvanlar görmek.

6. Uyurken dişlerini gıcırdatmak.

7. Uyurken, gülmek, ağlamak veya çığlık atmak.

8. Uyurken inlemek.

9. Uyurken, kalkıp şuursuz olarak yürümek.

10. Uyurken, kendisinin, yüksek bir yerden düştüğünü zannetmek.

11. Kendisinin, bir kabirde, çöplükte veya ıssız bir yolda olduğunu zannetmek.

12. Aşırı uzunlukları veya aşırı kısalıklarına dikkatle bakılan, tuhaf özellikleri bulunan insanlar veya siyah insanlar gördüğünü zannetmek.

13. Uyurken bazı karaltılar görmek.

Uyanıklık halindeki belirtiler:

1. Devamlı baş ağrısı. Ancak bunun şartı vardır. Bu ağrının sebebi, gözler, kulaklar, burun, dişler, boğaz veya midedeki bir hastalık olmayacak.

2. Yüz çevirme: Bu, Allah'ı zikirden, namaz kılmak ve bütün ibadetlerden yüz çevirmektir.

3. Dağınıklık: Bundan maksat, zihnî dağınıklıktır.

4. Tembellik.

5. Sara. Bu, sinir kasılması adı verilendir.

6. Organlardan birinde, tıbbın tedavi edemediği bir ağrı.

ÇARPMANIN (CİN DOKUNMASININ) ÇEŞİTLERİ

1. Tam çarpma: Bu, sinir kasılmaları olan kimse gibi, cinnin bütün vücudu çarpmasıdır.

2. Kısmî çarpma: Bu, cinnin kol, ayak veya dil gibi, bir tek organı tutmasıdır.

3. Devamlı olan çarpma: Bu, cinnin uzun bir süre, çarptığı kimsenin vücudunda kalmasıdır.

4. Dolaşan çarpma: Bu da kâbuslar gibi, birkaç dakikadan fazla sürmeyen çarpmadır.

TEDAVİ EDEN KİMSENİN NİTELİKLERİ

Herhangi bir kimsenin çarpılan kişiyi tedavi etmesi hoş değildir. Tedavi eden kimsenin aşağıdaki niteliklere sahip olması gerekir:

1. Selef-i salih gibi, temiz inançlı birisi olmak.

2. Sözünde ve işinde samimi birisi olmak.

3. Allah'ın kelâmının, cin ve şeytanlar üzerinde etkili olduğuna inanan birisi olmak.

4. Cin ve şeytanların durumlarını bilen birisi olmak.

5. Şeytanın giriş yollarını bilen birisi olmak. Bakınız! Şeyhulislam İbn Teymiye'ye, Cin: Ben sana hürmeten çıkıyorum dediğinde, o da şu cevabı vermişti: Hayır! Allah'a ve Rasûlü'ne itaat için. Eğer şeyhulislam, şeytanın giriş yollarını bilmeseydi, bunu söylemezdi.

6. Tedavi eden kimsenin, evli olması iyi olur.

7. Şeytanın, insana yaklaşma vasıtası yaptığı haramlardan çekinen birisi olmak.

8. Şeytanın burnunu yere sürten ibadetlere bağlı birisi olmak.

9. Taşlanmış şeytana karşı muhkem bir kale olan, yüce Allah'ı zikre sarılan birisi olmak. Bu ancak eve girerken ve çıkarken, camiye girerken ve çıkarken, horoz sesi veya eşek anırması duyduğunda, gökteki ayı görünce, hayvana binince ve buna benzer şeylerde zikretmek gibi, Peygamber'in (s.a.v.) günlük zikirlerini bilmek ve onları uygulamakla gerçekleşir.

10. Tedavî esnasında, samimi niyetli olmak.

11. Altıncı bölümde zikredilen koruyucularla korunan birisi olmaktır. Velhasıl, insanın Allah'a yakınlığı arttıkça, şeytana uzaklığı da artar. Hatta, ona karşı güç ve etkisi de artar. Nefsine ve şeytanına gücün yettiği takdirde, başkalarına karşı daha güçlü olacağını, o ikisine gücün yetmediği takdirde başkalarına karşı daha güçsüz olacağını bil.

CİN ÇARPMASI NASIL TEDAVİ EDİLİR?

Tedavî, üç safhadan oluşur:

Birinci safha:

TEDAVİDEN ÖNCEKİ SAFHA

1. Uygun havanın hazırlanıp meleklerin girmekten hoşlanması için, içinde tedavi yapılacak evden resimlerin çıkarılması.

2. Hastadaki muskaların çıkarılması.

3. Bulunulan yerde şarkı ve çalgı bulunmaması.

4. Bulunulan yerde, altın takan erkek veya açık saçık kadın gibi dine aykırı birşey bulunmaması.

5. Hasta ve ailesine, inanç konusunda, kalplerinin Allah'tan başkasına tutulmaması gerektiğini bildiren bir ders vermek.

6. Senin tedavideki usûlünle, büyücülerin ve deccallerin usûlünü ayırırsın. Böylece onlar, Allah'ın haber verdiği gibi, Kur'an'da şifa ve rahmet olduğunu anlarlar.

7. Durumun teşhis edilmesi: Bu, belirtilerin ortaya çıktığından emin olman için hastaya yönelttiğin birkaç soruyla olur. Soruların çoğu şöyledir:

a) Uyurken bazı hayvanlar görüyor musun? Kaç hayvan görüyorsun? Her defasında aynı hayvanı mı görüyorsun?

b) Uykuda seni kovalayan bir hayvan görüyor musun?

c) Korkunç rüyalar görüyor musun?

d) Yüksek bir yerden düştüğünü zannediyor musun?

e) Issız bir yolda yürüyor gibi oluyor musun?

Uyku halinde ve uyanıkken, bütün belirtiler hakkındaki sorulara devam edersin, böylece durumun varlığından emin

olursun. Bu sorulardan, cinlerin sayısını ve türünü anlarsın. Mesela, her uykusunda iki yılan görüyorsa, bu, ona iki cinnin yaklaştığını gösterir. Yine, rüyasında haç takan birisini görür ve bu rüya tekrar ederse, bu da çarpan cinnin türüne delalet eder.

Bu, konuşmayan vaka olduğundadır. Konuşan vaka olduğunda, yani cin kendini açıklıyor ve onun diliyle konuşuyorsa, teşhise gerek yoktur. Çünkü durum açıktır.

8. Tedaviye başlamadan önce abdest alman ve yanındakilere de abdest aldırman iyi olur.

9. Hasta kadınsa, tedavi esnasında açılmaması için, kendine çeki düzen vermeden, tedaviye başlamazsın.

10. Hiçbir kadın, mahremlerinden biri yokken tedavi edilmez.

11. Kadının mahremleri olmayan hiç kimseyi yanına almazsın.

12. Yüce Allah'tan, bu cinni kovma konusunda sana yardımcı olmasını istersin.

İkinci safha:

CİN ÇARPMASININ TEDAVİ SAFHASI

Önce, elini hastanın başına koyarsın ve şu ayetleri, yavaş yavaş kulağına okursun.

1. Eûzü billahimineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ * اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ *

"Âlemlerin Rabbi (sahibi) Allah'a hamdolsun. O Rahman'dır. Rahim'dir. Din (ceza ve mükafat) gününün sahibidir.

Ancak sana kulluk eder, ancak senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Nîmet verdiğin kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil." (159)

آلم * ذَلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ * اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ *

2. **"Elif, Lâm. Mîm. İşte o kitap kendisinde hiç şüphe yoktur, muttakiler için yol göstericidir. Onlar ki gaybe inanıp namazlarını kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah rızası için) harcarlar. Sana indirilene ve senden önce indirilene inanırlar ahirete de kesinlikle iman ederler. İşte onlar, Rablerinden bir hidayet üzeredirler ve umduklarına erenler, işte onlardır."** (160)

3- Eûzü billahimineşşeytanirracim.

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَانُ الرَّحِيمُ * إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ
وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ
أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ *

"İlahınız bir tek ilahtır. Ondan başka ilah yoktur. O, Rahman'dır, Rahim'dir. Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün değişmesinde, insanların faydasına olan şeyleri denizde taşıyıp giden gemilerde, Allah'ın gökten su indirip onunla ölmüş olan yeri dirilterek üzerine her çeşit canlıyı

---

(159) Fatiha sûresi.
(160) Bakara Suresi, 1-5.

yaymasında, rüzgarları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirmesinde elbette düşünen bir topluluk için (Allah'ın varlığına ve birliğine) deliller vardır." (161)

4. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

اللَّهُ لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَابَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَاشَآءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ
يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ *

لاَ اِكْرَاهَ فِى الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ
بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لاَ انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ . اَللَّهُ وَلِيُّ
الَّذِينَ اَمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا اَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ
يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِ اُولَئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ *

"Allah ki ondan başka ilah yoktur, daima diri ve yaratıklarını koruyup yöneticidir. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olanların hepsi O'nundur. Onun izni olmadan kendisinin katında kim şefaat edebilir? Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. Onun ilminden, ancak kendisinin dilediği kadarından başka birşey kavrayamazlar. Onun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamaktadır (O, göklere, yere, bütün kainata hükmetmektedir. Onları koruyup gözetmek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, uludur. Dinde zorlama yoktur. Doğruluk, sapıklıktan seçilip belli olmuştur. Kim tağut (şeytanı) inkâr edip Allah'a inanırsa, muhakkak ki o, kopmayan, sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah işitendir, bilendir. Allah, inananların dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.

(161) Bakara Suresi,, 163-164.

Kâfirlerin dostları da tağuttur. O da onları aydınlıktan karanlıklara çıkarır. Onlar ateş halkıdır, orada ebedî kalacaklardır." (162)

5. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ * كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَٰئِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ . وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ * لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا . لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ ، رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ، رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا
كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَي الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ، رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ، وَاعْفُ عَنَّا
وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَي الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ *

"Elçi, Rabbinden kendisine indirilene inandı, müminler de. Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inandı. Onun elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırdetmeyiz (dediler). Ve dediler ki: İşittik, itaat ettik. Rabbimiz (bizi) bağışlamanı dileriz. Dönüşümüz sanadır. Allah, kimseye gücünün üstünde birşey teklif etmez. Herkesin kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma. Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme. Bizi affet, bizi bağışla, bize acı. Sen bizim mevlamız (sahibimiz) sin. Kâfirler toplumuna karşı bize yardım eyle." (163)

6. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَٰئِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ، لَا إِلَٰهَ إِلَّا

(162) Bakara Suresi,, 255-257.
(163) Bakara Suresi, 285-286.

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ *

"Allah, kendisinden başka ilah olmadığına şahittir. Melekler ve ilim sahipleri de adaletle şahittir (ki, ondan başka ilah yoktur), o azizdir, hakîmdir. Allah katında din, İslâm'dır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra, sırf aralarındaki aşırılık yüzünden ayrılığa düştüler. Kim Allah'ın ayetlerini inkâr ederse, bilsin ki Allah, hesabı çabuk görendir." (164)

7. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا ، وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ، أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ، تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ * اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ * وَلَا تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ *

"Rabbiniz o Allah'tır ki, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arşa istiva etti (Arşın üzerine kuruldu). (O), geceyi, durmadan kovalayan gündüzün üzerine bürüyüp örter. Güneşi, ayı ve yıldızları buyruğuna boyun eğmiş vaziyette (yaratan odur). İyi bilin ki, yaratma ve emir onundur. Alemlerin Rabbi Allah, ne büyüktür! Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. Çünkü o, haddi aşanları sevmez. Yeryüzü düzeltildikten sonra, onda bozgunculuk yapmayın. Korkarak ve umarak ona dua edin. Muhakkak ki Allah'ın rahmeti, iyilik edenlere yakındır." (165)

(164) Alu Imran Suresi, 18-19.

(165) A'rafSuresi, 54-56.

8. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ * فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ
الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ * وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ
بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ * وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّاحِمِينَ *

"Bizim sizi boş yere, bir oyun ve eğlence olarak yarattığımızı ve sizin bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sandınız. Gerçek hükümdar olan Allah, pek yücedir. Ondan başka ilah yoktur. O, kerîmdir ve Arş'ın sahibidir. Kim Allah'la birlikte, varlığını kanıtlayacak hiçbir delil bulunmayan bir ilaha taparsa, onun hesabı, Rabbinin yanındadır (onu Allah cezalandırır), çünkü kâfirler iflah olmazlar. De ki: Rabbim! Bağışla, acı, sen acıyanların en hayırlısısın." (166)

9. Eûzü billahimineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim.

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا * فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا * فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا * إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ
* رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ * إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ * وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ * لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى
وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ * دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * إِلَّا مَنْ خَطِفَ
الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ *

"Andolsun o sıra sıra dizilenlere bağırıp sürenlere (bulutları sevkedenlere, yahut insanları günahlardan veya şeytanları semavi haberlere uzanmaktan menedenlere), zikir okuyanlara ki ilahınız, birdir. Göklerin, yerin ve bunlar

(166) Mü'minunSuresi, 115-118.

arasında bulunanların Rabbi, doğruların da Rabbidir. Biz en yakın göğü bir zinetle, yıldızlarla süsledik. (Onu) itaat dışına çıkan her türlü şeytandan koruduk. O şeytanlar Mele-i A'lâ'yı (yüce melekler topluluğunu) dinleyemezler; her yandan kendilerine (şihabler: ışınlar atılır). Kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Yalnız (yüce topluluktan) bir söz kapan olursa, onu da delici bir alev takibeder." (167)

10. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

وَاِذْ صَرَفْنَا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا اَنْصِتُوا
فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ * قَالُوا يَا قَوْمَنَا اِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ
مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي اِلَى الْحَقِّ وَاِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ * يَا قَوْمَنَا
اَجِيبُوا دَاعِيَ اللّٰهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ *
وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءُ اُولٰئِكَ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ *

"Bir zaman, cinlerden bir topluluğu Kur'an dinlemek üzere sana yöneltmiştik. Ona geldiklerinde (birbirlerine): Susun, (dinleyin) dediler. (Okuma) bitirilince de uyarıcılar olarak kavimlerine döndüler: Ey kavmimiz! dediler. Biz Mûsa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, gerçeğe ve doğru yola götüren bir kitap dinledik. Ey kavmimiz! Allah'ın davetçisine uyun ve ona inanın ki, (Allah) günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi, acı azaptan korusun. Kim Allah'ın davetçisine uymazsa, yeryüzünde (başına inecek belaya) engel olamaz. Kendisinin ondan başka velileri de olmaz. Onlar apaçık bir sapıklık içindedirler." (168)

---

(167) SaffatSuresi, 1-10.
(168) AhkafSuresi, 29-32.

11. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ اِلَّا بِسُلْطَانٍ * فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ * فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ *

"Ey cinler ve insanlar topluluğu! Göklerin ve yerin bucaklarından geçip gitmeğe gücünüz yeterse geçip gidin. Ancak kudretle geçebilirsiniz. Şimdi Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz? İkinizin de üzerine, ateşten yalın alev ve kıpkızıl bir duman (yahut erimiş bakır) gönderilir, başaramazsınız. Şimdi Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz." (169)

12. Eûzü billahimineşşeytanirracim.

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ * هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ . الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ *

"Biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, Allah korkusundan onu, baş eğmiş, çatlamış, yarılmış görürdün. Bu misalleri, düşünmeleri için insanlara anlatıyoruz. O öyle Allah'tır ki ondan başka ilah yoktur. Hükümdardır, mukaddestir, selam (esenlik veren), mümin (güvenlik veren), müheymin (kollayıp koruyan), aziz (üstün, galip), cebbar (istediğini zorla yaptıran),

(169) Rahman Suresi, 33-36.

mütekebbir (çok ulu) dir. Allah (puta tapanların) ortak koşmalarından yücedir. O, yaratan, var eden, (varlığa getirdiklerine) biçim veren Allah'tır. En güzel isimler onundur. Göklerde ve yerde bulunanların hepsi onun yüceliğini anarlar. O, aziz (mutlak galip), hakim (hükümdar, her şeyi hikmetle yapan) dir." (170)

13. Eûzü billahimineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim.

قُلْ اُوحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا *
يَهْدِي اِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا اَحَدًا * وَاَنَّهُ تَعَلَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ
صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا * وَاَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا * وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ
تَقُولَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا * وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْاِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ
مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا * وَاَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ اَحَدًا * وَاَنَّا
لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا * وَاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ
لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا *

"De ki: Cinlerden bir topluluğun Kur'an dinleyip şöyle dedikleri bana vahyolundu: Biz harikulâde güzel bir Kur'an dinledik. O, doğru yola iletiyor. Ona inandık. Artık Rabbimize hiç kimseyi ortak koşmayacağız. Doğrusu, Rabbimizin şanı yücedir. O, eş ve çocuk edinmemiştir. Meğer bizim beyinsiz (İblis veya cinlerin kafirleri) Allah hakkında saçma şeyler söylüyormuş. Biz insanların ve cinlerin, Allah'a karşı yalan söylemeyecek-lerini sanmıştık (onun için o beyinsizin sözüne uymuştuk). Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını artırırlardı. Onlar da sizin sandığınız gibi, Allah'ın hiç kimseyi diriltmey-

(170) Haşr Suresi, 21-24.

eceğini sanmışlardı. Biz göğe dokunduk, onu kuvvetli bekçilerle ve ışınlarla doldurulmuş bulduk. Biz onun dinlemeğe mahsus olan oturma yerlerinde oturur (gayb haberlerini dinlemeğe çalışır)dık. Artık şimdi kim dinlemek istese, kendisini gözetleyen bir ışın bulur." (171)

14. Eûzü billahimineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim.

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ * اَللّٰهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

"De ki: O Allah birdir. Samed'dir (her şey O'na muhtaçtır. O hiçbir şeye muhtaç değildir). Kendisi doğurmamıştır ve (başkası tarafından) doğurulmamıştır. Hiçbir şey onun dengi değildir." (172)

15. Bismillahirrahmanirrahim.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ *

"De ki: Sığınırım ben, karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rabb'e; yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfleyip tüküren büyücü kadınların şerrinden, haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden." (173)

16. Bismillahirrahmanirrahim.

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * اِلٰهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ *

(171) Cin Suresi, 1-9.
(172) İhlas sûresi.
(173) Felak sûresi.

"De ki: Sığınırım ben, insanların Rabbine, insanların melikine (hükümdarına), insanların ilahına, (insanlara kötü şeyler fısıldayan) o sinsî vesvesecinin şerrinden, o ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan (olan bütün vesvesecilerin şerrinden Allah'a sığınırım.) (174)

Bu rukye (okuma), cinne, ya kovmak ya da getirmek sûretiyle etkili olur.

Kovmak, konuşmadan önce cinnin vücuttan kovulması anlamındadır. Allah, şerrinden seni korusun.

Getirmek de, vücuttaki cinnin sarsılıp seninle konuşmaya mecbur kalmasıdır. Rukye yapanın (okuyanın), Peygamber'in (s.a.v.) "Düşmanla karşılaşmayı istemeyin" sözünü uygulamak için kovmak ve uzaklaştırmak niyetiyle okuması gerekir. Zaten yüce Allah da şöyle buyurmuştur: **"Şeytan, sizin düşmanınızdır."** (175)

İkinci olarak: Cin geldiğinde onu nasıl tanırsın? Onu şu alâmetlerden birisiyle tanırsın.

1. Gözlerin yumulması yahut gözlerin iyice açılması ya da gözlerin devamlı açılıp kapanması veya ellerin gözlerin üzerine konulması.

2. Vücutta şiddetli bir titreme veya kol ve bacaklarda hafif bir titreme.

3. Aşırı bir sarsılma.

4. Bağırma ve feryat etme.

5. Adını açıklama.

Üçüncü olarak: Şu soruları sorarak onunla konuşmaya başlarsın.

a. Adın ne? Hangi dindensin?

b. Bu vücuda girme sebebin nedir?

---

(174) Nas sûresi.
(175) Fatır Suresi, 6.

c. Bu vücut üzerinde senden başkası var mı?

d. Bir büyücüyle birlikte mi çalışıyorsun?

e. Bu vücudun neresinde oturuyorsun?

Dördüncü olarak: Müslüman cinne karşı nasıl davranacaksın? Eğer cin müslümansa, ona karşı terğib (teşvik etme) ve terhib (korkutma) metodunu kullanırsın. Ona, girme sebebine göre davranırsın. Girme sebebi, insanın ona zulmetmesi ise, insanın, onu görmediğini bildirirsin. Kasden eziyet etmeyene ceza gerekmez.

Cinnin girme sebebi, insana aşık olması ise, ona, bunun haram olduğunu, bunu yapana kıyamet gününde ceza verileceğini söyler ve onu Allah'ın azap ve cezasıyla korkutursun.

Yine girme sebebi, insanın yaptığı bir haksızlık ise, ona, zalimler için acı bir azap olduğunu, kıyamet gününde zalimlerin cezalandırılacağını anlatırsın.

Eğer o, kabul edip çıkarsa, ne âlâ. Ancak çıkmadan, Allah'a söz vermesi ve şu sözü senin arkanda tekrar etmesi gerekir: "Ben, bu vücuttan çıkmak, bir daha ona ve hiçbir müslümana dönmemek üzere Allah'a söz verdim. Eğer sözümde durmazsam, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti benim üzerime olsun. Allah'ım! Eğer sözümde doğru isem, çıkışımı bana kolaylaştır. Eğer yalan, söylüyorsam, müminleri bana karşı güçlü kıl. Allah, söylediklerime şahittir."

Beşinci olarak: Ona: Nereden çıkacaksın? dersin. Eğer sana; gözünden, boğazından veya karnından derse, ona; hayır, ağzından, burnundan, kulağından, el veya ayak parmaklarından çık de. Sonra da şunu söylersin: Kendini vücuttan topladıktan sonra ve çıkmadan önce: Es-selâmu aleyküm, de.

Altıncı olarak: Cin çıktıktan sonra, bundan emin olursun. Çünkü cinler arasında Allah'ın koruduklari müstesna çok yalan vardır. Rukyeyi ona, bir daha okuman gerekir. Eğer insan, Kur'an'dan etkilenirse, kol ve bacakları titrer gibi olur. O zaman bil ki, cin hâlâ vücuttadır. Eğer o, etkilenmezse, bil ki çıkmıştır.

Müslüman olmayan cinne nasıl davranırsın?

Önce: Her şeyden önce, etraflıca ona İslam'ı arzeder, sonra zorlamadan, müslüman olmasını söylersin. Eğer müslüman olursa, tövbe etmesini istersin. Ona, tövbenin, bu zulümden vazgeçmekle ve bu vücuttan çıkmakla gerçekleşeceğini anlatırsın.

İkinci olarak: Cin, eğer küfürde ısrar ederse, dinde zorlama yoktur. Ancak ona vücuttan çıkmasını emredersin. Eğer çıkarsa, ne âlâ, şükürler olsun. Eğer ısrar ederse, tehdit etmek gerekir. Dövmeye başvurabilirsin. Fakat, tecrübesiz, dövme olayının cinnin üzerinde olmadığını kesin olarak bilmeyen kimsenin dövmeye başvurması doğru değildir. Çünkü cinlerin bir türü, dövme esnasında kaçar ve dövme, insanın üzerinde olur. İnsan bunu hisseder. Dövme, omuzlar, geri tarafları, kol ve bacaklar üzerinde olur.

Üçüncü olarak: Ayetel kürsî, Yâsîn sûresi, Saffât sûresi, Duhan sûresi, Cin sûresi, Haşr sûresinin sonu, Humeze sûresi ve A'lâ sûresi gibi, cinleri rahatsız eden sûrelerin okunması.

Genellikle, içlerinde şeytanların, cehennemin ve azabın adı geçen her ayet cinleri rahatsız eder ve onlara acı verir.

Eğer o, kabul ederse, Kur'an'la veya dövmekle eziyet etmeyi bırak. Ondan, Allah adına söz al. Sonra da çıkmasını emret.

Üçüncü Safha:

CİN ÇARPMASINI TEDAVÎDEN SONRAKİ SAFHA

Bu, zor bir safhadır. Çünkü insan, bu safhada cinnin kendisine tekrar gelmesiyle karşı karşıyadır. Bu sebeple çarpılan kişiye, aşağıdakileri emretmen gerekir:

1. Namazı, devamlı cemaatle kılmasını.
2. Şarkı ve müzik dinlememesini, televizyon seyretmemesini.
3. Yatmadan önce abdest almasını ve Ayetel kürsî'yi okumasını.

4. Üç günde bir, evde Bakara sûresini okumasını.

5. Yatmadan önce Mülk sûresini okumasını. Okuma yazma bilmiyorsa, Mülk sûresini dinlemesini.

6. Sabahleyin Yasîn sûresini okumasını yahut yukarıda geçtiği gibi, onu dinlemesini.

7. Salihlerle beraber olmasını ve kötülerden uzak durmasını.

8. Hasta kadınsa, dinin emrettiği şekilde örtünmesini. Çünkü şeytanlar, açık saçık kadına daha yakındırlar.

9. Hergün, iki saat tecvid üzere okunan Kur'an'ı dinlemesini veya bir cü'z okumasını.

10. Sabah namazından sonra yüz defa: "La ilâhe illa'llahu vahdehu lâ şerîke leh. Lehu'l mülkü ve lehu'l-hamdu ve huve ala külli şeyin kadîr" demesini.

11. Her şeye besmele çekmesini.

12. Yalnız uyumamasını.

13. Ona altıncı bölümde belirtilen koruyucuları verirsin.

Bir ay sonra görüp ona bir daha rukye okursun. Eğer ona tekrar gelmezse, şeytanlar tarafından rahatsız edilmemesi için, koruyuculara devam etmesini emret.

CİN ÇARPMASINI TEDAVÎ EDENE BAZI TENBİHLER

I. Bazan rukyeyi okursun. Hasta, baş dönmesi, daralma, tıkanma veya titreme hisseder. Buna rağmen hiçbir şey gelmez: Rukyeyi üç defa tekrar et. Birşey gelmezse ona, şu talimatı ver:

1. Namazı, daima cemaatle kılmasını.

2. Müzik, şarkı, türkü dinlememesini ve televizyon seyretmemesini.

3. Yatmadan önce abdest almasını ve Ayetel kürsî'yi okumasını.

4. Kaldığı evin duvarlarına ruh taşıyan şeylerin resimlerini asmamasını.

5. Her şeye besmele çekmesini.

6. "Lâilâhe illa'llah"ı çok söylemesini.

7. Yatmadan önce, Saffat, Duhan ve Cin sûrelerini okumasını veya onları dinlemesini.

8. Sabahleyin, Yasîn, Râhmân ve Ma'âric sûrelerini okumasını.

9. Yalnız yatmamasını.

10. Sabah ve akşam zikirlerine devam etmesini veya onları dinlemesini.

11. Dinin emrettiği şekilde örtünmesini ve evden koku sürünerek çıkmamasını, tabiî, bunu, hasta, kadın ise, söylersin.

12. Bu sûreleri, Mushaf'taki sırasına göre, kasetlere kaydetmesini ve haftanın günlerinden herbirinde, bir kaseti 4 veya 6 defa dinlemesini. Bu sûreler şunlardır:

Fatiha - Bakara - Alu Imran - En'am - Hud - Kehf - Hıcr - Secde - Ahzab - Yâsîn - Saffat - Fussilet - Duhan - Feth - Hucurat - Kâf - Zariyat - Rahman - Haşr - Saff - Cumu'a - Münafıkun - Mülk - Maâric - Cin - Tekvir - İnfitar - Buruc - Târik - A'lâ - Gâşiye - Fecr - Beled - Zelzele - Karia - Humeze- Kafirun - Mesed - İhlas - Felak - Nas.

Bir ay sonra, ona rukyeyi (duaları) okursun. Cinnin bu vücuttan ya kovulmuş olduğunu ya da hâlâ durduğunu görürsün.

İlk durumda, Allah seni onun kötülüğünden korumuştur. Bunu, organik rahatsızlığının gitmesinden, rüya görmemesinden ve rukyeden etkilenmemesinden anlayabilirsin.

İkinci halde, cin zayıflamış olur. Ona rukyeyi okursun. O da Allah'ın izniyle, aşağılık bir halde sana gelir.

II- Bazan, cin gelir ve çıkmak istemez. O zaman, onu rahatsız eden sûreleri okursun. Eğer (çıkmamakta) ısrar ederse, dövmeye başvurabilirsin. Eğer yine ısrar ederse, tam bir ay uygulaması için yukarıdaki talimatları ver.

III- Bazan da hastaya okursun, hüngür hüngür ağlamaktan başka birşey yapmaz. Ancak aklî güçleri mükemmeldir. Ağlamasının sebebini sorduğunda; Elimde olmadan ağlıyorum, kendime hakim olamıyorum diye cevap verir. Bu, Allah bilir, büyülü olma halidir. Bundan emin olmak istersen, onun kulağına şu ayetleri okuman gerekir.

1. **"Onlar (iplerini ve değneklerini) atınca Musa: Sizin getirdiğiniz şey, büyüdür dedi. Allah onu mutlaka boşa çıkaracaktır. Çünkü Allah bozguncuların işini düzeltmez. Suçlular istemese de Allah, sözleriyle gerçeği ortaya çıkaracaktır."** (176)

2. **"Biz de Musa'ya: Asânı at diye vahyettik. Bir de baktılar ki o, onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor. (Musa'nın ejderha olan değneği, büyücülerin büyülerini yutup yok etmişti). Gerçek ortaya çıktı ve onların bütün yaptıkları bâtıl oldu. Orada yenildiler, küçük düştüler. Büyücüler secdeye kapandılar. Alemlerin Rabbine Musa ile Harun'un Rabbine inandık dediler."** (177)

3. إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى *

"Onların yaptıkları, bir büyücünün hilesidir. Büyücü de nereye varsa iflah olmaz." (178)

Bu ayetlerin herbirini 7 defa onun, kulağına okursun. Eğer o, daha çok ağlarsa, anlarsın ki bu, büyü halidir. İnşaallah, büyünün çeşitlerini ve bunların tedavisini diğer kitapta açıklayacağız.

Dördüncüsü: Bazen de cin gelir, bağırır çağırır ve tehditler savurur. Böyle olunca, korkma. Ama onu döv. Allah'ın izniyle o, sakinleşecektir. Ona şu ayeti oku: **"Şeytanın hilesi zayıftır."** (179)

(176) Yunus, 81-82.
(177) A'raf , 117-122.
(178) Taha, 69.
(179) Nisa, 76.

Beşincisi: Bazan cin, sana sövüp hakaret edebilir. Nefsin için öfkelenme.

Altıncısı: Bazen cin, sana: Sen iyi bir kimsesin. Sana hürmeten çıkacağım, diyebilir. Sen ona: Ben, zayıf bir kulum. Allah ve Rasûlüne itaat için çık de.

Yedincisi: Çarpan cinnin inat ettiğini görebilirsin. Bu durumda, yarım bardak su getir, hastanın ağzına yaklaştır, sonra da ona rukye ayetlerini oku. O ayetlere, Yasîn, Saffat, Duhan ve Cin surelerini ilave et ve suyu ona içir. Böylece hasta ağrı duymayacak. Allah'ın izniyle cin sana itaat edip çıkacaktır. (180)

Sekizincisi: Kendisine sormadan cinnin inancını öğrenmek istersen, ona ehl-i kitab'a hitabeden ayetleri oku. Mesela, bu ayetlerden birisi şudur: "**Andolsun! Allah, ancak Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler elbette kâfir olmuşlardır.**" (181)

Eğer o bağırıp çağırırsa, bil ki o, hıristiyandır. Şu ayet de yukarıdakine benzemektedir: "**Yahudiler: "Uzeyr, Allah'ın oğludur" dediler. Hıristiyanlar da: "Mesih, Allah'ın oğludur" dediler. Bu, onların ağızlarıyla geveledikleri sözleridir. (Sözlerini), önceden inkâr etmiş (olan müşrik)lerin sözlerine benzetiyorlar. Allah onları kahretsin nasıl da (haktan bâtıla) çevriliyorlar.**" (182)

Dokuzuncusu: Söz alma sırasında, cin kaçabilir. Bu durumda, hastanın kulağına: Rahman suresinin, 33, 34, 35, ve 36. ayetlerini tekrar tekrar okursun.

Onuncusu: Hâlâ vücudda olduğu halde, cin çıkıp gittiğini zannettirebilir. Hatta, seninle konuşan o olabilir. Bunu nasıl anlarsın?

Elini, hastanın başına koyarsın. Hafif bir titreme hissedersin. Elini, onun dizine koysan da, aynı şey olur.

---

(180) Elleri birleştirip Muavvizat'ı okuma ve yatarken ellerin içine üfleme hadisi, bunun caiz olduğuna delil getirilmiştir. Bu hadis, Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde mevcuttur. Ayrıca bundan, Kur'an'la ağızdan çıkan havanın özel bir tesiri olduğu hükmü de çıkarılmıştır.

(181) Maide, 72.

(182) Tevbe, 30.

Elini atar damarların üzerine koyarsın ve nabzının anormal olduğunu anlarsın.

Onbirincisi: Cin, çıkmayı kabul edebilir. Ama yaşının küçüklüğü ya da tecrübesizliği sebebiyle bunu beceremez. Bunu itiraf ettiğini ve sana, "çıkmakta bana yardımcı ol" dediğini göreceksin. Bu durumda, ona, Yasîn suresinin tamamını, kulağına da ezan okursun.

Onikincisi: Rukye (okuma), yavaş yavaş, huşû ile ve duyulan bir sesle olur.

Onüçüncüsü: Cin, belirli bazı şartlar ileri sürebilir. Bunlarda: "Namaza dikkat etmesi şartıyla ondan çıkacağım" veya "Örtünmesi şartıyla ondan (kadından) çıkacağım" gibi Allah'a ve Rasûlü'ne itaat varsa, bu şartları kabul etmekte mahzur yoktur. Fakat biliyorsun ki böyle şeyleri yapmak ona itaat için değil, yalnız Allah'a itaat içindir.

Günah işlenmesini isterse, isteği kabul edilmez, aksine bundan dolayı cezalandırılır.

Ondördüncüsü: Allah, onu hastadan uzaklaştırırsa, hastaya ve yanındakilere, bu zalimlerden kurtuldukları için Allah'a şükür secdesi yapmalarını söyle. Seni bu zulmü kaldırmaya muvaffak kıldığı için, sen de Allah'a şükür secdesi yaparsın.

Onbeşincisi: Allah, senin vasıtanla bir cinni uzaklaştırırsa: "Onu ben çıkardım veya uzaklaştırdım" deme. "Onu Allah uzaklaştırdı veya Allah çıkardı" de. Gururdan sakın. Çünkü bu, şeytanın en büyük giriş yollarından birisidir.

Onaltıncısı: Tedavi işini yapanlara, şu kitapları okumalarını tavsiye ediyoruz: İğasetü'l-Lehfan (183) Telbisu İblis, el-Furkan beyne Evliyai'r-Rahman ve Evliyai'ş-Şeytan, İbn Teymiye'nin Risaletu'l-Cinn'i, Âlemu'l-Cin ve'ş-Şeyatîn ve Âkâmu'l-Mercan. Ancak son kitap (Âkâmu'l-Mercan) hakkında dikkatli olunmalıdır. İçinde birçok zayıf hadis vardır.

---

(183) Bu kitap Uysal Kitabevi tarafından tercüme ettirilip halkımızın hizmetine sunulmuştur, (Çeviren T. Uzun)

Yine, Sahih-i Buhârî'den, Fethu'l-Bârî'deki şerhiyle birlikte, "Bed'u'l-Halk" kitabının, Müslim'in Sahih'inden, Ebu Davud'un Sunen'inden, Mecma'u'z-Zevaid'den ve İbn Mace'nin Sunen'inden Kitabu't-Tıbb'ın, ayrıca İbnu'l-Kayyim'in et-Tıbbu'n-Nebevî (184) adlı kitabının okunmasını tavsiye ederiz.

PRATİK ÖRNEKLER

İstenilen neticeyi vermesi için pratiğin teorik olanın yanında yer almasına inandığım için, size bazı gerçek olayları özetle sunmak istedim.

Birinci örnek:

Hasta bir kadına, bazı ayetleri okudum. Kadın irkildi. Bunun üzerine:

– Yanımızda kim var? diye sordum. O:

– Şeyh Muhammed, dedi. Ben:

– Muhammed! Bu kadının içine niçin girdin? dedim.

– Banyoda benim üzerime düştü.

– Allah'a itaat için, onu bırak.

– Hayır! Onu bırakmayacağım.

– Öyleyse, dinle.

Ona Saffat sûresinin başını okudum. Bundan rahatsız olup ağladı ve:

– Çıkacağım, dedi. Ben:

– Şimdi çık, dedim. Çıkmadı. Ben: Öyleyse, dinle dedim ve ona Cin sûresinin başını okudum. O:

– Bırak beni, çıkacağım, dedi. Sonra:

Es-selamu aleyküm deyip çıktı. Allah'a hamdolsun.

* * *

(184) Bu kitap da Türkçeye tercüme edilmiştir. (Çeviren: T. Uzun)

İkinci Örnek:

Bana hasta bir kadın geldi. Ona Fatiha'yı okudum. Cin geldi. Ben:

– Adın ne? dedim.

– Muhammed, dedi.

– Öyleyse müslümansın.

– Evet.

– Bu vücutta, yanında senden başkası var mı?

– Benimle birlikte Subhi adlı hıristiyan bir cin var.

– Getir de onunla konuşayım, dedim.

Cinni çağırdı ve o geldi.

– Senin adın ne? dedim.

– Subhi.

– Sen müslüman mısın?

– Hayır. Ben hıristiyanım.

– Kaç yaşındasın?

– Onsekiz yaşındayım.

– Bir büyücünün yanında mı çalışıyorsun?

– Evet. Desuk'lu (185) büyücü bir kadının yanında çalışıyorum.

Ona müslüman olmasını teklif ettim. O da müslüman oldu.

Ben:

– Dilden mi yoksa kalpten mi (müslüman oldun?) dedim.

– Kalpten dedi ve ağlayarak şunu ilave etti: İnsanlara çok eziyet ettim.

– Allah seni affetsin. Samimi olarak tövbe et, dedim.

– Ama ben ne abdesti biliyorum ne de namazı, dedi.

---

(185) Mısır'ın, Kefruşşeyh vilayetine bağlı bir şehir.

– Müslüman bir cinni tanıyor musun?

– Ben sadece hıristiyanları ve kiliseleri biliyorum.

– Bizim camimize gelip bizimle birlikte namaz kılabilirsin. Böylece, mü'min cin kardeşlerinle tanışıp onlardan dînî konuları öğrenebilirsin, dedim. Bu fikri beğendi.

Sonra yavaş yavaş ona:

– Büyücü kadının yanında çalışmaya devam edecek misin? dedim.

– Hayır! İslâm, büyüyü yasak etmiştir, diye cevap verdi.

Sonra Allah'a söz verip ayrıldı. Allah'tan onu, İslam'da sebat ettirmesini diliyoruz.

Sonra Muhammed geldi. Ona:

– Olanları duydun mu? dedim.

– Evet diye cevap verdi.

– Ne hissediyorsun?

– Çok mutluyum. Çünkü o, İslâm'a girdi, dedi. Sonra o da Allah'a söz verip çıktı. Lutfetmek sadece Allah'a mahsustur.

Bu konuşma, bantta kayıtlıdır.

* * *

Üçüncü örnek:

Bana, vücudundaki bir ağrıdan şikayet eden bir genç kız geldi. Hastalığı teşhis ettikten ve cin çarpması olduğunu anladıktan sonra ona rukye ayetlerini okudum. O, kolunda bir uyuşma hissetti. Ona yukarıda geçen talimatları verdim. Ve iki hafta sonra da gelmesini söyledim.

Genç kız iki hafta sonra geldi ve bütün talimatları uyguladığını söyledi. Ona rukyeyi okudum. Adı Zeyneb Abdulmevcud olan bir kadın cin geldi.

– Dinin nedir? dedim.

– İslam, dedi.

– Kur'an, müslüman cinne tesir eder mi?

– Evet.

– Cinne tesir eden sûreler hangileridir?

– Okunmasını emrettiği sûreler, yani Yâsîn, Duhan, Saffat ve Cin.

– Peki, Bakara sûresi?

– Evet. O da cinlere tesir eder ve onları yakar.

– İlk defada eve gittikten sonra, falanca insan kadının yanında ne yaptın?

– O, talimatları uygulayınca, çok zayıfladım. Çünkü o, Kur'an okuyor. Kur'an beni rahatsız ediyor. Yemek yerken besmele çekiyor. Ben onunla birlikte yemek yiyemiyorum. Eğer yemeğin başında unutursa: "Başında ve sonunda Bismillah" diyor. Ben yediklerimi kusuyorum.

– Cinle şeytan arasındaki fark nedir?

– Şeytan da cindir, ancak o kâfirdir ve âsidir.

Sonra o:

– Beni bırak, dedi. Ben de:

– Nereden çıkacaksın? dedim.

– Ağzından diye cevap verdi ve: Es-Selamü aleyküm diyerek ayrıldı. Lütuf sadece Allah'tandır.

Bu konuşma da kayıtlıdır, hatta arkadaşlar arasında dolaşmaktadır.

* * *

Dördüncü Örnek:

Hasta bir genç kızı tedaviye gittim. Cin, daha önce onun dilinden konuşmuştu. Kızın babasına, evde, duvarlarda asılı olan bütün resimleri indirmesini, kızının da örtüye bürünmesini söyledim. Uygun bir ortam hazırlandı.

Onu okumaya gittim. Okumadan önce bir cin kadını geldi. Ona, Duhan sûresinden bazı ayetler dinlettim. Sonra ona:

– Adın nedir? diye sordum. O:

– Necva, dedi.

– Hangi dindensin?

– İslâm.

– Yanında senden başkası var mı?

– Annem Fatıma.

– Anneni getir de onunla konuşayım.

Annesini getirdi. Ona nasihat ettim. Allah'ın azabıyla korkuttum. Bunun üzerine:

– Çıkacağım, dedi.

– Kaç yaşındasın? diye sordum.

– 40 yaşındayım, dedi.

– Falan kadından önce başka birisine geldin mi?

– Dört kişiye.

Ona, bunun bir zulüm olduğunu ve caiz olmadığını, bu sebeple tövbe etmesini söyledim. Ona tövbe duasını öğrettim. Sonra söz verip ayrıldı.

Daha sonra Necva geldi. Ona, cinlerle evli olup olmadığını sordum.

– Hayır diye cevap verdi.

– Sen kaç yaşındasın? dedim.

– 20 yaşındayım, dedi.

– Evlenecek misin?

– Ben kendimi Allah'a adadım.

– İslâm'da ruhbanlık (evlenmemek) yoktur. Git, iyi, mü'min ve müttaki bir cinle evlen.

İkna olup bana söz verdi ve ayrıldı.

* * *

Beşinci Örnek

Gördüğünü anlatmak için sözü bir görgü şahidine bırakacağım.

Görgü şahidinin tarifi:

Bu şahitlikte ve tecrübede söyleyeceğim şeyi, gözlerimle görüp kulaklarımla duydum. Söylediklerime Allah şahittir.

Hicrî 1406 yılı, 22 Şaban/milâdî 1986 yılı 1 Mayıs Perşembe günü yatsı namazından sonra, tıbb-ı ruhanî veya kitap ve sünnetten tıbb-ı rabbanî ile tedavi konusunda bir ders dinledik. Bu dersi kardeşimiz Vahîd Abdusselâm vermişti. Nitekim biz, her hafta, perşembe günü akşamı böyle bir ders yapardık. Dersten sonra, toplu olarak yürümeye başladık. Yanımızda Vahîd kardeşimiz de vardı. Bir arkadaşımızın evine geldik. Biz nereye gideceğimizi kararlaştırmamıştık. Sonunda o eve gelmiştik, dokuz kişi kadardık. Yanımızda Vahîd kardeş de vardı. Onun evinin önündeki veranda içinde, bizim memleketten ve hepimizin tanıdığı birisini gördük. Adam bizi görünce şunlar oldu;

Olayın başlangıcı:

Adamın bizi görür görmez sinirlendiğini gördük. Öfkeye kapılıp kendisini verandanın üstünden atmaya kalktı. Fakat bazı arkadaşlar onu tuttular. Onlardan kurtulmaya çalıştı. Eliyle onların ağızlarına vurmaya başladı. Ancak bu hareketleri yaptıktan az sonra, verandanın içinde yere yıkıldı. O yere düşünce, arkadaşımız Vahîd yanına gitti. Vahîd elini onun vücudunun üzerine koydu. Hemen ona Kur'an okumaya başladı. Okurken, Sâffât sûresinin **"Her taraftan taşlanırlar, kovulup atılırlar"** (186) ayetlerine gelince -ki iki dakikadan fazla olmamıştı- onun vücudunun şiddetli bir şekilde titrediğini gördük. Arkadaşımız Vahîd bu ayeti devamlı okuyordu. Sonunda onun kendi sesinden farklı bir ses duyduk. Bu ses şöyle diyordu:

– Ne istiyorsun?

Arkadaşımız Vahîd'le aşağıdaki konuşma başladı.

Verandanın içindeki konuşma:

Arkadaşımız Vahîd şu soruyla başladı:

– Bismillah. Yanımızda kim var?

Ses:

---

(186) Saffat, 8-9.

– Ben Şefîka. Vahîd:

– Hangi dindensin? Şefika:

– Hıristiyanım. Vahîd:

– Kaç yaşındasın? Şefîka:

– 22 veya 23. Bunu, babam biliyor. Vahîd:

– Bu vücutta, seninle birlikte başka bir cin var mı? Şefika:

– Bu vücutta, benim yanımda hiç kimse yok. Fakat beni korumak ve vücudun dışında bana yardımcı olmak için, babam bizim arkamızda yürüyor.

Verandanın içinde bu sorular gerçekleşti. Arkadaşımız Vahîd, misafir salonuna girmemizi istedi. Ondan kendisiyle birlikte kalkıp odaya, bizim yanımıza girmesini istedi. Eğer, kaçarsa, Allah'ın izniyle tekrar getireceğini söyledi. Kabul edip bizimle birlikte kalktı. Herkes içeri girdi. Bu durumu açık seçik gördüm. Biz odaya girdikten sonra, arkadaşımız Vahîd konuşmasına devam etti.

Odanın içindeki konuşma:

Vahîd:

– Bu vücuda ne zaman girdiniz?

– Gireli sadece on gün oldu.

– Vücudun neresinde oturuyorsun?

– Sol kolunda.

– Bu vücuda nasıl girdiniz? Ve niye?

– Onun kulağından girdim. Çünkü o, annesine kızgındı. Annesi tepsiyle onun yüzüne vurdu. Babamla ben onun arkasında yürüyorduk. Muhammed İbrahim ondan çıktıktan sonra, girmek için herhangi bir fırsat gözlüyorduk. Muhammed İbrahim, müslüman bir cinnin adıdır. Bundan önce, o, aynı vücuttaydı. Vahîd'in vasıtasıyla, Allah onu çıkardı. Fakat ben bu durumu yani Muhammed İbrahim'in çıkışını görmedim.

Vahîd:

– Peki, şu anda, Muhammed İbrahim nerede?

– Münşeeti Abbas'ta büyük caminin minberinde oturuyor.

– Muhamed İbrahim çıktıktan sonra, hemen bu vücuda girmene engel olan nedir?

– Çünkü o, namazı devamlı camide cemaatle kılıyor ve devamlı Kur'an okuyordu. Allah'ı çok zikrediyordu, bu yüzden ben ondan hoşlanmıyordum.

– Namazdan, Kur'an okunmasından ve Allah'ın zikredilmesinden hoşlanmıyor musunuz?

– Onlardan hiç hoşlanmıyoruz.

– Yüce Allah'ın "**lev enzelna...**" (187) diye başlayan sözünden hoşlanmıyor musunuz?

Şefika çığlık attı. Vahîd tekrar sordu:

– Peki "**inne şecerete'z-zakkum...**" (188) ayetinden de mi hoşlanmıyorsunuz? Şefika: Daha fazla çığlık attı.Vahîd devamla:

– Evli misin? Şefika:

– Evlenmek istemiyorum. Çünkü babam beni bundan menediyor. Vahîd:

– Şu anda, nerde ikamet ediyorsunuz? Şefika:

– Seyyidî Salim'deki (189) kilisede ikamet ediyoruz. Fakat bugünlerde o, yıkık bir haldedir. Vahîd:

– Hıristiyanları seviyor musunuz? Şefika:

– Evet. Onları çok seviyoruz. Vahîd:

– Papaz size uğradığında, ne yapıyorsunuz? Şefika:

– Hiç kımıldamadan yerimizde duruyoruz. Vahîd:

– Bu çocuk (hasta) hıristiyan olsa, biz de ona, bir haç taksaydık, onu sever miydiniz? Şefika:

– Onu çok severim. Babama rağmen onunla evlenirim. Vahîd:

---

(187) Haşr, 21.
(188) Duhan, 43.
(189) Mısır'da Kefruşşeyh vilayetine bağlı şehirlerden biri.

– On gündür ona ne yapıyordun? Şefika:

– Ona sigara içirttim. Onu kızdırıyordum. Falan yerde, işinde onu kızdırdım. Vahîd:

– Seni müslüman olmaya ve kelime-i şehadeti getirmeye davet ediyorum. Şefika:

– Hayır. Önce onu cezalandırmak şartıyla, çünkü o, "öfkelenme" dediğinde Vahîd'in sözünü dinlemedi. Vahîd:

– Onu cezalandırma. Çünkü biz, cennete girmen için, seni müslüman olmaya davet ediyoruz. Sen cennete girmek ister misin, istemez misin? Şefika:

– Cennete girmek isterim. Vahîd:

– Müslüman cinlerle ilgin var mı? Şefika:

– Onlarla ilgim yok. Vahîd:

– Arkasından gittiğiniz papazın adı ne? Şefika:

– Adını bilmiyorum. Çünkü babam bana: Adını bilmen önemli değil, dedi. Vahîd:

– Bizimle birlikte derse geldiniz mi? Şefika:

– Muzife mescidine geldik. Ama mescidin dışında durduk. Vahîd:

– Hıristiyanları tanıyor musunuz? Şefika:

– Babam bir öğretmeni tanıyor. Adı... Vahîd:

– Derse, bizim yanımıza müslüman bir cin geldi mi? Şefika:

– 15 müslüman cin geldi. Vahîd:

– Onları tanıyor musun? Şefika:

– Onları tanımıyorum. Muhammed İbrahim de onların arasındaydı. Vahîd:

– İçinde, televizyon, şarkı, türkü ve resimler bulunan evi sever misiniz? Şefika:

– Çok severiz. Vahîd:

– Şu anda seninle konuşan kim? Şefika:

– Sen Vahîd'sin. Adını bana, babam söyledi. Vahîd:

– Vahîd'den hoşlanmıyor musun? Şefika:

– Ondan hiç hoşlanmıyorum. Çünkü o, Kur'an'la korunuyor. Vahîd:

– Kur'an okunan evlere giriyor musunuz? Şefika:

– Oralara girmiyoruz. Oralarda Kur'an duyunca hızla ayrılıyoruz. Vahîd:

– Şu anda, zorlamadan sana İslâm'ı teklif ediyoruz. Şefika:

– Hayır. Önce onu cezalandırmak şartıyla. Çünkü ona "kızma" dediğinde Vahîd'in sözünü dinlemedi. O, annesine kızıyordu. Vahîd:

– Peki, şu anda, onun annesinin durumu nasıl? Şefika:

– Hıristiyan cin Yusuf ondan çıktıktan sonra, uykusunda çok rahatlaştı. Ben, bundan dolayı çok üzgünüm. Vahîd:

– Şu anda, onda (annede) birisi var mı? Şefika:

– Onda kimse yok. Fakat ona ben veya babam, birimiz girmek istiyoruz. Vahîd:

– Allah bir mi, değil mi? Şefika:

– Allah birdir. Vahîd:

– Musa peygamber mi, değil mi? Şefika:

– Peygamberdir. Vahîd:

– İsa Peygamber mi, değil mi? Şefika:

– Peygamberdir. Vahîd:

– Muhammed (s.a.v.) peygamber mi, değil mi? Şefika:

Bir süre sessiz kaldıktan sonra, canı sıkkın olarak:

– Peygamberdir, dedi. Vahîd:

– Hz. İsa (a.s.), Muhammed'in geleceğini haber vermedi mi? Şefika:

– Bu, nerededir? Vahîd:

– İncil'dedir. Sen İncil'i okumadın mı? Şefika:

– Okuma yazma bilmiyorum, çünkü babam bana öğretmedi. Vahîd:

– Babanın mesleği nedir? Şefika:

– Benim yanımda duruyor. Bu çocuğa kızdığım zaman bana yardım ediyor. Vahîd:

– Ona kızdığında ne yapıyorsun? Şefika:

– Aklını tamamen karıştırıyorum. Sinirlerini de gergin hale getiriyorum. Böyece o, önüne gelene vuruyor. Vahîd:

– Şimdi, sana müslüman olmanı teklif edeceğim. Çünkü, bu cennete giden yoldur. Şefika:

– Hayır. Onu, tam bir hafta konuşturmamak şartıyla. Vahîd:

– Cennete mi girmek istersin, cehenneme mi? Şefika:

– Cenneti isterim. Vahîd:

– Senin müslüman olmanı birisi mi engelliyor? Şefika:

– Babam beni engelliyor. O kabul etse, İslam'a gireceğim. Vahîd:

– Bize babanı gönder.

Ses:

– Ne istiyorsun? Vahîd:

– Allah'ın adıyla. Adın ne?

Sesin değiştiğini ve kalın bir ses haline geldiğini anladık. Ses:

– Corc. Vahîd:

– Hangi dindensin? Corc:

– Hıristiyanım. Vahîd:

– Kaç yaşındasın? Corc:

– 45 yaşımdayım. Vahîd:

– Bu çocukta mı kalıyorsun? Corc:

– Onda ben kalmıyorum, ama onun sol kolunda kalan benim kızımdır. Vahîd:

– Ondan ne istiyorsun? Corc:

– Namazdan uzak durmasını. Çünkü namaz bize sıkıntı veriyor. Vahîd:

– Kızına müslüman olmasını teklif ettik. Ama o, sana danışmak için kabul etmedi. Bizden ve müslümanlarla birlikte olman için, seni İslâm'a davet ediyoruz. Ne diyorsun?

Corc biraz sustuktan sonra;

– Kabul ediyorum, dedi. Vahîd:

– Kalpten mi kabul ediyorsun? Yoksa burada sana kötülük edecek hıristiyan cinlerden birisi mi var? Corc:

– Hayır. Kalpten. Vahîd:

– Benim arkamdan söyle. Eşhedu en lâ ilâhe illa'llah ve enne Muhammed'en Rasûlüllah şehadete hakkın ve sıdkin aleyha nahya ve aleyha nelka'llahe hariceten min kalbî. (190) Allah'ım! Doğruysam, tövbemde samimi kıl ve imanımda bana yardımcı ol. Eğer yalancıysam mü'minleri bana güçlü kıl.

Corc yukarıdaki şehadeti tam olarak tekrar etti ve kalpten müslüman oldu.

Vahîd:

– Konuşmak için Şefika'yı istiyoruz, dedi. Şefika geldi. Vahîd ona: Müslüman olma konusunda ne diyorsun? Şefika:

– Müslüman olmak istiyorum. Vahîd:

– Benden sonra tekrar et. Eşhedu en lâ ilâhe illa'llah ve enne Muhammeden Rasûlüllah... vs. Bundan sonra, ondan, bütün müslümanlar için dua etmesini istedi.

Şefika şehadet getirip müslümanlar için dua etti. Vahîd:

– Sana biraz Kur'an okuyayım mı? Şefika:

– Evet. İstiyorum, dedi.

---

(190) Bu ifadenin Türkçesi şöyledir. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın rasûlü olduğuna kalbimden çıkan, onunla yaşadığımız ve onunla Allah'a kavuşacağımız gerçek ve samimi bir şehadette bulunuyorum.

Vahîd ona Kehf sûresinin sonunu ve İhlâs sûresini okudu. Şefika:

– İhlâs sûresini duydum.

Hayret! O, Kur'an dinlemeyi ne kadar seviyordu. Vahîd, daha sonra ona Ahkâf sûresinden bazı ayetler okudu. Kur'an'ı derin bir sevgiyle dinliyordu. Vahîd:

– Adını Fatıma yapmak istiyoruz. Şefika:

– Evet, Fatıma adını seviyorum.

Vahîd ona, bundan sonra camide namaz kılmasını ve ilim meclislerine gelmesini tavsiye etti. Fatıma:

– Artık, müslümanları ve ehl-i Kur'an'ı seviyorum. Vahîd:

– Senin örtünmeni istiyorum. Ne dersin? Fatıma:

– Örtüneceğim ama insanların benden korkmaması için peçe takmayacağım. Ancak örtü, beni herkese sevdirir.

Daha sonra Fatıma bekledi. Şu soruyu sordu: Mü'minle müslümanın manaları nelerdir? Vahîd:

– Müslüman'ın, derecesi mü'minden daha düşüktür. Mü'min, İslâm'ı kalbiyle kucaklayan, bütün hallerinde ve sözlerinde Allah'ı gözetendir. Fatıma:

– Öyleyse, cennete girmek için ben, mü'min olmak istiyorum. Bundan sonra, müslümanların yanında yürüyeceğim. Artık şarkı söylemeyi ve hıristiyanları sevmiyorum. Bundan sonra onların kiliselerine gitmeyeceğim.

Bu konuşmadan sonra çıkmak istedi. Vahid arkadaşımız ondan biraz dinlenmesini sonra biraz konuşmamız için onu babasına göndermek istedi. Babası geldi. Adı Corc idi. Arkadaşımız Vahîd, onun da adını değiştirmesini istedi. O, Muhammed adını seçti. Müslüman olduğu, kendisi ve kızı adlarını değiştirdiği için çok sevinçliydi. Muhammed adını seçtikten sonra, onunla Vahîd arasında aşağıdaki konuşma geçti. Vahîd:

– Biraz Kur'an dinlemek ister misin? Muhammed:

– Evet, İhlas sûresini dinlemek istiyorum.

Vahîd ona ihlas sûresini okudu. Muhammed onu dinlemeye başladı. Vahîd:

– Artık müslümanları seviyor musun? Yoksa hâlâ onlardan hoşlanmıyor musun? Muhammed:

– Artık onları çok seviyorum. Sizinle birlikte Kefruşşeyh'te şeyh Abdulhalik el-Attar'ın derslerinde bulunacağım. Vahîd:

– Bir cin olarak, hayvan, insan vs. gibi, çeşitli şekillere girebilir misiniz. Hangi rengi tercih edersiniz? Vücudun dışındayken, birtakım sesler çıkarabilir misiniz? Muhammed:

– İnsan şekillerine giremeyiz. (191) Ama köpek ve kedi gibi hayvanların şeklinde geliriz. Biz siyah rengi tercih ederiz. Biz yerleştiğimiz vücuddan birtakım sesler çıkarırız. Vahîd:

– Kefruşşeyh'e gidip gelinceye kadar geçireceğin vakit ne kadardır? Muhammed:

– Bir dakika. Vahîd:

– Bundan sonra, nerede kalacaksın? Muhammed:

– Muhammed İbrahim'le birlikte, mescidde kalacağım. Vahîd:

– Namaz kılmak için, abdestin şartlarını öğrenmek ister misin? Muhammed:

– Bu çocuğu -hastayı- abdest alırken görüyordum. Ondan, abdestin nasıl alındığını öğrendim. Vahîd:

– Perşembe günü yaptığımız toplantılara gelmen ve diğer müslümanları da davet etmen lazım. Muhammed:

– Tamam. Vahîd:

– Çıkmak için bana söz ver. Bana söz vermeden önce, seni oruç tutmaya, hacca gitmeye ve zekat vermeye davet ediyorum.

Bunu kabul etti. Daha sonra Vahîd ondan söz aldı. Vahîd:

---

(191) O, böyle söyledi. Ancak, sahih hadisle sabit olduğuna göre, onlar insan şekline girer-ler. Çünkü Buhârî'nin, Ebu Hüreyre'den rivayet ettiği hadiste, şeytan, zekat hurmasından çalan bir insan şekline girmişti.

– İnsan vücuduna hangi hallerde girersin? Muhammed:

– Korku, öfke ve şehvet halleridir. Ben bu hallerden başkasını bilmiyorum. Vahîd:

– Çıkmadan önce Muhammed İbrahim'i istiyoruz.

Muhammed İbrahim geldi. Başka bir sesle konuştu. Muhammed İbrahim'le Vahîd arasında aşağıdaki konuşma geçti. Vahîd:

– Nasılsın? Muhammed! Bugünkü derse geldin mi? Seninle birlikte derste bulunan müslüman cin sayısı ne kadar? Muhammed İbrahim:

– Ben iyiyim. Şu anda, Münşeetu Abbas'taki büyük caminin minberi civarında oturuyorum. Bugünkü derse geldim. Yanımda 15 müslüman cin vardı. Onların isimlerini saydı. Sonra Vahîd ona, gece yapılan dersi sordu. O da cevabını verdi. Vahîd:

– Ne dersin? Seni Fatıma'yla evlendirsek. Muhammed İbrahim:

– Babasına söyle ben uygun görüyorum.

Fatıma'nın babası geldi. Muhammed İbrahim'in kızı Fatıma'yla evlenmesini kabul etti. Kızının vekili olarak nikah akdinde bulundu. İyilikle, evlilik işi gerçekleştikten sonra, üçü Münşeetu Abbas'taki büyük camide kalmaya karar verdiler.

Onlar çocuğun vücudundan ayrılmadan önce, Vahîd, Fatıma'nın babası Muhammed'den müslüman kardeşlerine bir tavsiyede bulunmasını istedi. O da şöyle dedi:

– Onlar herşeye, her harekete ve her söze Allah'ın adını söylesinler (besmele çeksinler). Kur'an'ı çok okusunlar, namazı ihmal etmesinler, şarkı ve türküden uzak dursunlar.

Daha sonra, arkadaşımız Vahîd onun üzerlerinde cin olup olmadığını görmesi için, oturan arkadaşları incelemesini istedi. Allah'ın lütfuyla, arkalarında yürüyen bir cinnin varlığına işaret ettiği iki kişinin dışında herhangi birini bulamadı. Bize çok yararlı olan bu enteresan ve gerçek deney bu nasihatle sona eriyor. Allah'tan afiyet ve başarı diliyoruz.

Daha sonra Vahîd, onların çıkmalarına izin verdi. Selam verdiler ve bir daha ne bu vücuda ne de müslümanlardan birinin vücuduna dönmemek üzere Allah'a söz verdikten sonra ayrıldılar.

Bu durum, arkadaşlar arasında dolaşan bir bantta kayıtlıdır.

Şahit

Halit Ahmed Şahhate

Lise Öğretmeni

* * *

Altıncı Örnek (Dalgıç Cin)

Bana birisi gelip babasında cin çarpması olduğunu söyledi. Ben:

– Nereden biliyorsun? dedim. O da:

– Camide cuma hutbesini dinlediğinde, sarası tutuyor ve hutbe bitinceye kadar öyle kalıyor. Çoğunlukla, namazda sarası tutuyor ve her hafta pazartesi gecesi, hiç kimseyi, hatta hanımını bile odasına almıyor. O gece, karanlıkta tek başına yatıyor.

Ben ve üç arkadaşım, onunla birlikte gittik. Hasta adamın oturmakta olduğunu ve aklî gücünün tam olduğunu gördük, yaşı 45 civarındaydı, ona sordum:

– Adın ne?

– Mahmud.

– Seni rahatsız eden nedir?

– Sanki bende bir cin kadını var.

– Onu çıkarmak ister misin?

– Evet. O, beni çok yordu. Nerdeyse hanımla beni birbirimizden ayırmak üzere.

– Git, abdest al.

Ben ve yanımdakiler de abdest aldık. Arkadaşlarımdan birine, ona rukye okumasını söyledim. Arkadaşım rukyeyi okudu. Daha rukye bitmeden vücudu titredi. Cinnin geldiğini anladım.

– Bismillah. Sen kimsin?

Değişik bir ses:

– Ben cin kadınım.

– Adın ne?

– Sitifiryus veya buna benzeyen bir isim söyledi. Tam hatırlayamıyorum.

– Hangi dindensin.

Cevap vermedi.

– Müslüman mısın?

– Hayır.

– Hıristiyan mı?

– Hayır.

– Kâfir misin?

– Evet. Dinleri bilmiyorum.

– Nerede kalıyorsun?

– Ben, suda yaşayan dalgıç cin türündenim. Kızıl Denizde yaşıyorum.

– Peki, niye Mahmud'un içine girdin?

– Ondan intikam almak için.

– O ne yaptı?

– Bizim cinlerden bir akrabamız vardı. O bir adamı çarpmıştı. Mahmud o adamı tutup şiddetli bir şekilde dövmüştü. Öyle ki ona zarar verdi. Mahmud, cahildir. Bizden yani cinlerden kendini nasıl koruyacağını bilmez. Karanlık bir gecede, yolda tek başına yürürken onunla karşılaştım ve onun içine girdim.

– Ne zamandan beri onunla birliktesin.

– Yaklaşık yirmi yıldan beri.

– Sana birşey teklif edeceğim. İstersen kabul edersin, istemezsen kabul etmezsin. Tercih sana ait.

– Söyle.

Ona müslüman olmasını teklif ettim.

– Müsaade et de düşüneyim.

– Ne kadar?

– Üç gün.

– Hayır. Sana düşünmek için en fazla on dakika verebiliriz.

On dakika sonra.

– Tamam, müslüman oluyorum. Ancak devamlı Mahmud'la birlikte olmak ve ondan çıkmamak şartıyla.

– Bu, başka bir mesele. Eğer sen müslüman olursan, kendini ateşten kurtarır ve cenneti kazanırsın.

– Tamam, müslüman oluyorum.

– Öyleyse, kelime-i şehadet getir.

O kelime-i şehadeti getirip tövbe ettiğini açıkladı. Kendisine Ummu İbrahim adını verdi.

– O halde, bu tövbeyi zulümden vazgeçmen tamamlayacaktır.

– Hangi zulüm?

– Şu insanın vücudunda bulunman, zulümdür. Ondan çıkman lazım.

– İki sebepten dolayı çıkmayacağım. Birincisi: Ben onu çok seviyorum. Ama onunla sadece, haftada bir gün yani pazartesi günü yatıyorum. Diğer günler, onu hanımına bırakıyorum.

– Ona, bir kadın şeklinde mi görünüyorsun?

– Hayır.

– Öyleyse, ilişkiyi nasıl gerçekleştiriyorsun?

– O, beni, uykusunda, rüya olarak görüyor. Beni güzel bir kadın şeklinde görüyor. Sabahleyin, kendisinin ihtilam olduğunu anlıyor. Ama ben tamamen zevk alıyorum ve her şeyi hissediyorum.

– Bu, birinci sebep. Ya ikincisi?

– İkinci sebep de şu: Ben Kızıl Deniz cinlerinin kralıyla evliydim. Sonra o, vefat etti. Krallık, benim çocuklarımla devam ediyor. Onlar, kâfirdirler. Eğer onlar, müslüman olduğumu öğrenirlerse, beni öldürürler.

– Birinci sebep bâtıldır. Çünkü o, seni sevmiyor. Seninle evlenmek istemiyor. Bana biraz önce, kendisinin seni çıkarmak istediğini söyledi. Çocuklarına gelince; sen Atlas okyanusunda, Pasifik'te veya bunların dışında herhangi bir yere kaçıp orada Allah'a ibadet ederek yaşayabilirsin.

– Öyleyse çıkacağım. Bana üç dakika ver.

Sonra adam kendine gelip bizim yanımıza oturdu. Arkadaşlarım:

– Haydi gidelim. Allah'a hamdolsun çıkıp gitti, dediler.

– Hayır. Onun, hastanın gözlerinde olduğunu zannediyorum. Sonra, elimi hastanın omuzlarına ve dizlerine koydum. Onun çıkmadığını, bunun sadece bir hile olduğunu anladım.

Arkadaşlarımdan birine, ona bir daha rukye okumasını söyledim. Okumaya başladı, daha tamamlamadan, kadın cin geldi.

– Ummu İbrahim! Bize böyle, hile mi yapıyorsun?

– İnan bana, onu çok seviyorum. Yirmi sene onunla birlikte oldum. Ondan çıkmak istemiyorum.

– Öyleyse, aramızdaki dostluk ve yumuşama dönemi sona erdi. Sertlik, dövme ve yakma dönemi başladı. Ya kendin çıkarsın, ya da Allah'tan yardım isterim, sana Kur'an'dan bazı ayetler okurum, onlar seni yakarlar veya seni döveceğim.

– Tamam, çıkacağım.

İki veya üç dakika kadar, üzgün bir sesle: Mahmud! Mahmud! diye bağırdı. Sonra çıktı. Lutfetmek, sadece Allah'a aittir. Başarı ondandır. Doğru yola ileten de O'dur. Bu konuşma, bantta kayıtlıdır.

* * *

Yedinci Örnek: (Cin ailesi)

Bir kadın çok rahatsızlanmış. Kocası, onu, doktorlara götürmüş. Ama kadın, iyileşmemiş. Kur'an okuyan ve Kur'an'la cin çarpmalarını tedavi eden bir gence gitmiş. Genç o kadına okumuş. Kadının üzerinde, adı Corc olan bir cin konuşmuş. Cinni ikna ederek, müslüman olmasını sağlamış. Sonra onu, şehrin mescidlerinden birine, müslüman cinlerin yanına yerleştirmiş. Yaklaşık iki ay sonra, kadın tekrar hastalanmış. Bunun üzerine kocası bana geldi. Onunla birlikte gidip kadına okudum.

Kalın bir ses:

– Bizden ne istiyorsun? dedi.

– Adın ne? dedim.

– Yuhanna.

– O halde, hıristiyansın.

– Evet.

– Peki, bu müslüman kadını niye çarptın?

– Çünkü siz oğlum Corc'u alıp müslüman yaptınız. Ben intikam almak için geldim.

– Sana müslüman olmanı teklif edeceğim. Eğer gönüllü olarak kabul edersen, ne âlâ. Eğer kabul etmezsen seni zorlamayacağım.

– En iyisi, senin kendini yormaman ve susman.

– Niye?

– Çünkü ben, cinlerin hıristiyan papazlarından biriyim (yani ben bir âlimim). Ben nasıl müslüman olurum?

– Öyleyse, sen bana hıristiyanlığı anlat. Ben de sana İslâm'ı anlatayım. Kim birbirini ikna ederse, o onu yanına alsın. Ancak nefsimize kapılmamak, bozuk niyetli olmamak ve Allah'tan hepimizi hakka iletmesini dilemek şartıyla.

– Adaletle hareket ettin. Önce, sen İslâm'ı anlat.

Muharref hıristiyan dini hakkında şüpheye düşürmek ve inandıkları hurafeleri göstermek için konuşmaya başladım. O da tartışmaya giriyor, sonra ikna oluyordu. Birinciyle ikna ol-

ması için bir noktadan öbürüne geçmiyordum. Sonra ona, İslam'ın meziyetlerini, onun her zaman ve her mekana uygun olduğunu ve akılla çatışmadığını anlattım.

– Bana biraz Kur'an okusan dedi.

Ona şu ayetleri okudum:

"İnsanların, iman edenlere düşmanlık bakımından en şiddetlisini, yahudiler ile şirk koşanları bulacaksın. Onların, iman edenlere sevgi bakımından en yakın olanlarını da: Biz hıristiyanlarız diyenleri bulacaksın. Çünkü onların içinde keşişler ve rahipler vardır ve onlar büyüklük taslamazlar. Rasûle indirileni duydukları zaman, tanıdıkları gerçekten dolayı gözlerinden yaşlar boşandığını görürsün. Derler ki: Rabbimiz! İman ettik, bizi hakka şahit olanlarla birlikte yaz. Rabbimizin bizi iyiler arasına katmasını umup dururken niçin Allah'a ve bize gelen gerçeğe iman etmeyelim. Söyledikleri bu sözden dolayı Allah onlara, içinde devamlı kalmak üzere, zemininden ırmaklar akan cennetleri mükafat olarak verdi. İyi hareket edenlerin mükafatı işte budur." (192)

Ayetleri bitirdikten sonra, ona baktım.

- İman ettim... İman ettim... İman ettim... diyerek gözlerinden yaş akıyordu.

– Kalpten mi iman ettin, yoksa birisinden korktuğun için mi?

– Beni, hiçbir şeye zorlayamazsın? Ben, samimi olarak Allah'a iman ettim.

– Öyleyse, benim arkamdan kelime-i şehadeti getir. Sonra tövbe ettiğini açıkla.

– Ama, cinler müslüman olduğumu öğrenirlerse, beni öldürürler.

– Sen, müslüman cinlerin arasında kalabilirsin. Onlar seni koruyup gözetirler.

– Ancak ben, oğlum Muhammed'i görmek istiyorum.

---

(192) Maide, 82-85.

– Şu mescide git, Ona seslen.

Muhammed gelip babasına selam verdi. Aynı vücut üzerinde konuşan iki sesi duyuyorduk.

– Muhammed! Nasılsın?

– Allah'a hamdolsun! Müslüman olduğumdan beri, çok mutluyum. Artık müslüman kardeşlerimin arasında yaşıyorum. İslam, saadet ve huzur demektir. Babamın müslüman olduğunu öğrendikten sonra mutluluğum daha da arttı.

Ben, ikisi arasında geçen konuşmayı dinliyordum.

– Muhammed! Müslüman cinlerin gençlerinden birini tanıyor musun?

– Evet. Çok.

– Birisine, benim için seslen.

Birisi gelip:

– Es-Selamu aleyküm, dedi. Selamı aldım.

– Kardeşinizi savunup hıristiyanların saldırısından onu koruyabilir misiniz?

– Evet. Allah'ın izniyle. Biz gençlerin sayısı çok, öldürülsek bile onu hıristiyanlara asla teslim etmeyeceğiz.

Sonra onu alıp gittiler.

Kadın kendisine geldi. O, hiçbir şey hissetmemişti. Tuhaf olan, bu kadının, cinnin insanı çarptığına inanmamasıydı.

Yaklaşık bir ay sonra, kadın tekrar hasta oldu. Kocasıyla birlikte gidip ona Kur'an okudum. Onun üzerinde bir kadın cin konuştu.

– Bismillah. Adın ne?

– Meryem.

– Bu kadının içine niye girdin?

– Dininize soktuğunuz kocamın ve oğlumun intikamını almak için.

– O halde sen, hıristiyansın.

– Evet.

– Benden bir tek kelime dinle.

– Yarım kelime bile dinlemeyeceğim.

– Ne söyleyeceğimi öğrendin mi?

– Evet. Bana İslâm'ı anlatacaksın.

– Sen beni tanıyor musun?

– Evet. Sen Vahîd'sin. Cin arkadaşlarım bana, senden hiçbir şey dinlemememi tavsiye ettiler. Çünkü, sen insanları büyülüyorsun ve onları İslâm'a sokuyorsun.

– Öyleyse, önce, sen bana hıristiyanlığı anlat. Eğer ben ikna olursam, seninle birlikte girerim. Daha sonra sana İslam'ı anlatayım.

– Meni, aynı organdan çıkmasına rağmen, niçin cünüplükten dolayı gusül abdesti alıyorsunuz?

– Çünkü meni vücudu sıkıyor. Hatta o, vücudun organlarının çoğundan, özellikle sulbten (omurilikten) meydana geliyor. Bu sebeple vücut, tam bir gevşeme durumunda oluyor. Vücudun tekrar zindeleşmesi için gusül abdesti almak (yıkanmak) gerekiyor.

Cevap vermeyip sustu.

– Meryem oğlu İsa hakkındaki inancınız nedir?

– İsa, Allah'tır.

– Boyunlarınıza niçin haç takıyorsunuz?

– Çünkü lanetlik yahudiler, İsa'yı öldürüp haça gerdiler.

– İlah, kendini korumaktan aciz midir?

Cevap vermedi.

– Öyleyse, o ilah değildir.

- O Allah'ın oğludur.

– İlah, oğlunu korumaktan aciz midir?

Yine susup cevap vermedi.

– Öyleyse o, Allah'ın oğlu değildir.

– Onun hakkındaki inancınız nedir?

– Biz yahudilerin dediği gibi, onun piç olduğunu söylemeyiz. Sizin dediğiniz gibi, o Allah'ın oğludur da demeyiz. Biz ancak şöyle deriz: O, Allah'ın kulu ve elçisidir. Onun kelimesidir. Onu Meryem'e atmıştır. Ondan bir ruhtur. Allah onu, kün (ol) kelimesiyle yaratmıştır.

– Doğru. Bu makul bir söz. Bana Kur'an oku:

Ona şu ayetleri okudum:

طه . مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى * إِلاَّ تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشَى . تَنْزِيلاً مِمَّنْ خَلَقَ الأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى . الرَّحْمنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى . لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى *

- **"Ta, Ha. Biz, Kur'an'ı sana, güçlük çekesin diye değil, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt olsun diye indirdik. Kur'an yeri ve yüce gökleri yaratan Allah tarafından peyderpey indirilmiştir. Rahmân, Arş'a istiva etmiştir. (Arş'ı hükmü altına almıştır). Göklerde, yerde ve ikisi arasında bulunan şeyler ile toprağın altında olanlar, hep O'nundur."** (193)

– Müslüman oldum... Müslüman oldum.

Benim arkamdan kelime-i şehadeti getirdi. Tövbe ettiğini açıkladı. Oğlu ve kocası geldi. Onlara selam verdi ve onlarla birlikte kaldı.

– Size, falan kadının (çarpılan vücudun), cinlerin insanı çarptığına inanmadığını bildiriyorum. Bu sözü ona söyleyeceğim. Daha sonra ona bandı dinletirsiniz.

Sonra o kadına, buna inandırıcı bazı aklî deliller söyledim.

Kadın ona:

– Cinnin seni tekrar ele geçirmemesi için öfkelenme, dedi. Sonra ayrıldı. Yaklaşık iki ay sonra, kadın tekrar hastalandı.

(193) Taha, 1-6.

Kocasına, yapmasını emrettiğim zikir, Kur'an okuma ve dinleme vs. gibi talimatlarını yerine getirmediğini söyledim. Kocası:

– Evet. İnanmıyor. Bunun için, senin söylediklerini yapmıyor, dedi. Ben de:

– Onu iknaya çalış. Değilse, ona hiçbir tedavî yararlı olmaz, dedim.

Kadına okudum. Bir cin konuştu.

– Bismillah. Adın ne?

– Bersum.

– Dinin nedir?

– Hıristiyanım.

– Bu kadını niçin çarptın?

– Müslüman ettiğiniz amcamın, hanımının ve oğlunun intikamını almaya geldim.

– Sana, müslümanlığı anlatayım mı?

– Hayır. Ama ben sana hıristiyanlığı anlatacağım. Seninle tartışmaya geldim. Çünkü ben kilisede öğretmen olarak çalışıyorum.

– Aklına geleni sor.

– Siz, İsa'nın Allah'ın oğlu olmadığını söylüyorsunuz.

– Evet.

– Öyleyse, onun babası kim?

– Allah bize, kendisinin her şeye kadir olduğunu bilmemiz için dört farklı örnek getirdi.

1. Babasız ve annesiz olarak yarattı.
2. Anne olmaksızın babadan yarattı.
3. Baba olmaksızın anneden yarattı.
4. Baba ve anneden yarattı.

Birincisi: Adem'dir.

İkincisi: Havva'dır.

Üçüncüsü: Meryem oğlu İsa'dır.

Dördüncüsü: Bütün insanlardır.

Babası olmadığı için, İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu söylesek, Havva'nın da, annesi olmadığı için, Allah'ın kızı olduğunu söylememiz gerekir. Bu, kesinlikle bâtıldır.

Bu noktada ikna oldu.

Tartışma, gündüz saat onbirden, ikindin saat dörde kadar devam etti. Sadece, namaz kılmak için ara veriliyordu.

Sonunda, müslüman olduğunu açıkladı. Kendisine "Ali" adını verdi ve şöyle dedi:

– Hıristiyanlara gidip bana işkence etseler bile onları İslam'a davet etmem lazım.

Ona, önce okumasını, öğrenmesini ve bilgi sahibi olmasını tavsiye ettim. Amcası, karısı ve oğluyla görüştükten sonra vücuttan çıktı.

Bir hafta sonra, kadın hastalandı. Onun üzerinde bir cin konuştu. Ali'nin hıristiyanların yanında esir olduğunu söyledi. Bu cinne, cin gençlerinden güçlü kuvvetli yedi kişi getirmesini emrettim. Sonra, o gençlere birisini başkan tayin ettim. Onların gidip Ali'yi hıristiyanların ellerinden kurtarmalarını, kavga esnasında Allah'ı zikretmelerini ve Ayetel kürsî'yi okumalarını emrettim. Yaklaşık 15 dakika, Allah'ın yardımıyla, "Ah! Ah!" ve "Ben yaralıyım" diye ses çıkaran Ali'yi getirdiler. Ona:

– Allah rızası için buna katlan, dedim.

Daha sonra onlara, vücuttan çıkmalarını ve o kadının vücuduna bir daha dönmemelerini emrettim. Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun, çıktılar. Başarı Allah'tandır. Doğruya ulaştıran, şifa veren O'dur. Bütün insanların ve cinlerin Rabbi O'dur.

Bu konuşma üç bantta kayıtlıdır.

* * *

Örnekleri çoğaltabiliriz. Ancak ben uzatmamak için bu

kadarla yetiniyorum. Allah'tan, böyle örnekleri, "Hıvarun maa'l-Cinni=Cinlerle konuşma" adındaki bir kitapta yayınlamayı nasibetmesini diliyorum. Başarı Allah'tandır.

CİNLERİ KOVMA KONUSUNDA YASAK OLAN USÛLLER

1. Zâr denilen usûl.

Şeyh Yasîn Ahmed Îd şöyle demiştir: Halk, bizden öncekilerin yapmadıkları bazı merasimler türetti. Fakat bunlar, kötü şeylerin revaç bulduğu, maddiyatın ve nefsin birçok aşırı isteğini zevkle yapmanın haddi aştığı zamanımız bidatlerindendir. Hastayı iyileştirmek ve başına gelen sara rahatsızlığını gidermek için yapılan dine aykırı toplantı ve merasimlerden birisi de "Zâr"dır. Bunda, fitne ve kötülük çoğalır. Utanma duygusu kalkar. Bu uğurda, çoğunlukla ekonomik krizlere, ahlâkî bozukluklara ve sosyal zararlara sebep olan birçok para harcanır. Nice servetler yok edilir. Nice aileler yıkılıp şerefi yok olur. Bu müstehcen toplantılar yüzünden nice namuslar lekelenir.

Kadın hasta olur. Kadınların şeytanları ona gelirler. Onunla görüşürler. Başına gelenin cin çarpması olduğunu, bu hastalığı giderebileceklerini söylerler. Çeşitli maddi isteklerde bulunurlar. Kadının zinetleri, tavuk ve kuzu gibi. Sonra istekler artar. Develer danalar vs.

Merasim düzenlendiğinde hastaya, gelin adını verirler. O'na, kıymeti fazla, süresi kısa, faydası olmayan elbiseler giydirirler. Sonra bu gelini deve veya ata bindirirler. Etrafında mumlar yakarlar. Defler çalarlar, gönül okşayıcı şarkılar söylerler. Def ve şarkıların etkisiyle hasta kadına bir neşe gelir. Bu büyük eğlence sebebiyle vücudunda bir rahatlama görülür.

Ancak, kısa bir süre sonra, kadın tekrar hastalanır. Şeytanı, isteklerini gün gün artırır. Ev boşalıp cepte birşey kalmayınca, hasta ölür, geride yaşlı gözler ve boş evler bırakır.

Şu şiiri söyleyen ne kadar doğru söylemiştir:

Üç şey sebebiyle, ev zor durumda kalır, zor düğün, matem ve zâr.

Keşke iş bu noktada kalsaydı. Bazı kadınlar bu merasimi, şerefsiz bazı maksatlarına alet ederler. Erkekler ve kadınlar gizlice ve açıkça toplanıp, birçok şehevi isteklerini yerine getirirler. Böylece, başa gelen şey, iftira ve sapıtmaktan daha büyük olur. Allah korusun (özet olarak). (194)

Ben de derim ki: Bu, en küçük bir şüphe ihtimali olmaksızın, haram ve yasak bir usûldür.

2. Cinnin gönlünü yapma (razı etme) usûlü:

Bu usûlde, tedavi edecek kişi, razı etmek için, çarpan cinnin bütün isteklerini kabul eder. Bazan cin ondan, bir hayvan kesmesini, yahut altın takmasını, bazan da sigara içmesini, yahut haram olan şeylerden birisini yapmasını ister. Ben bu durumu çok gördüm.

Bu usûlün haram ve yasak olmasının sebebi Allah'u a'lem, şu birkaç meseledir:

a. Zalimin zulmüne yardımcı olmak.

b. Altın takmak, sigara içmek ve benzeri şeyler gibi, Allah'a masiyet konusunda cinne itaat etmek.

c. Bu isteklerin kabul edilmesi, cinnin azgınlığını ve küfrünü artırır. Çoğunlukla cin, onlara verdiği sözü bozar. Hastaya tekrar tekrar gelir.

3. Cinden yardım dileme:

Bu usûlü sadece büyücüler yaparlar. Büyücü, çarpan cinni çıkarmak için kendine hizmet eden cinden yardım ister. Bazan, büyücünün cinni, daha zayıf olur. Beceremez. Bazan da daha güçlü olur. Becerir. Cinden yardım istemenin haram kılınmasının sebeplerini daha önce açıklamıştık.

4. Yemin etme usûlü:

Bu usûlde, büyücü, cinlerden olan efendisi vasıtasıyla

(194) Keşfu's-Sitar, 164.

çarpan cinne yemin eder. Çünkü cinler, kabile ve aşiretler halindedir. Onların arasında, güçlü ve zayıf olanları, efendi ve efendi olmayan, büyük ve düşük olanları vardır. Büyücü, çarpan cinnin kabilesiyle tanışır. Bu, büyücüye yardım eden cinnin yardımıyla olur. Sonra, bu kabilenin büyüğü ve efendisi vasıtasıyla cinnin üzerine yemin eder. Bunun üzerine cin korkup çıkar. Bunda, açıkça şirk vardır.

5. Çarpan cinni hapsetme usûlü:

Büyücü, şirkin belirli türleriyle bu kabilenin başkanlarına yaklaşır ve onlardan, bu insanı çarpmaması için o cinni hapsetmesini ister. Onlar da cinni hapsederler.

6. Cinne işkence etme ve öldürme usûlü:

Bu usûl, yukarıdaki usûl gibidir. Ancak bundaki şirk daha büyüktür.

7. Çarpan cinni yakma usûlü:

Bu usûl, önceki iki usûl gibidir. Ancak bundaki şirk daha büyük olur. Fitne çıkmasından korkmasaydım, bu usûlü etraflıca açıklar, kullandıkları tılsımları yazar ve bundaki şirk ve yardım isteme yerlerini vs. yi açıklardım. Ancak senin, herhangi bir cinnin, durumu ne kadar küçük olursa olsun, ancak şirkinden emin olduktan sonra insana hizmet edeceğini bilmen yeter. Bu şirk açık olabilir de, olmayabilir de. Hatta bu rukye ve tılsımlarda veya cinnin hizmetinde olduğu büyücüden istediği fiillerde açıklanmış olabilir.

Not: Cinlerin, büyücüleri aldatmalarından biri de, kendileriyle emir verdikleri rukyelerin içinde bazı Kur'an ayetlerinin bulunmasıdır. Böylece büyücü kendi usûlünün doğru olduğunu kabul eder, çünkü onun usûlü Kur'an'ladır. Zavallı aldanıp onlara sarılır. Bunlardan başka, cinni bağlayıp konuşturma, söz alma vs. gibi birçok usûl vardır. Onlara değinmeden geçtim. Çünkü onlar da daha önceki söylediklerimize girerler. Kısacası, içinde şirk bulunan her usûl, haramdır.

Cin çarpmasından korunmak için bazı tavsiyeler:

1. Hz. Peygamber'in zikirlerine devam etmek. İnşaallah, kitabın sonunda buna özel bir bölüm ayıracağız.

2. Yüksek bir yerden atlandığınıda besmele çekilmesi.

3. Yere sıcak su döküldüğünde, besmele çekilmesi.

4. Karanlık bir odaya girildiğinde besmele çekilmesi.

5. Hiçbir köpek veya kediye kötü davranılmaması.

6. Yalnız olarak yatılmaması. Mecbur kalındığında abdest alınması ve yatarken okunan zikirler getirilmesi.

7. Bir deliğe idrar veya büyük ihtiyacın yapılmaması. (195)

8. Evlerde görülen yılanlardan birinin öldürülmemesi. Bu konuda biraz teferruata girmek istiyoruz.

a. Evde bir yılan görüldüğünde, ona üç gün mühlet verilmesi. Ensarlı gencin hikayesini daha önce gördük. Bu olayda Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştu:

إِنَّ لِهٰذِهِ الْبُيُوتِ عَوَامِرَ فَإِذَا رَأَيْتُمْ شَيْئًا مِنْهَا فَحَرِّجُوا عَلَيْهَا ثَلَاثًا فَإِنْ ذَهَبَ وَإِلَّا فَاقْتُلُوهُ فَإِنَّهُ كَافِرٌ *

'Evlerinizin uzun ömürlü yılanları vardır. Onlardan birini gördüğünüzde, onu üç defa kovun. Eğer kaybolursa ne âlâ, yoksa onu öldürün. Çünkü o, kâfirdir." (196)

Müslim'in başka bir rivayetinde şöyledir: (197)

فَآذِنُوهُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَإِنْ بَدَا لَكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فَاقْتُلُوهُ فَإِنَّهُ شَيْطَانٌ *

(195) Nesaî (I/33); Katade, Abdullah b. Sercis'ten senediyle, Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Sizden biriniz bir deliğe idrarını yapmasın." Katade'ye: Deliğe idrar yapmanın beğenilmeyen tarafı nedir? diye sordular. O da: Deliklerin cinnin meskenleri olduğu söyleniyor, cevabını verdi. Hadisin isnadı hasendir. Ebu Zur'a ve Ebu Hatim, Katade'nin Abdullah b. Sercis'ten hadis dinlediğini tesbit etmiştir.

(196) Müslim, XIV/235, Ebu Saîd el-Hudrî'den rivayet etti.

(197) Müslim, yine Ebu Saîd'den rivayet etmiştir. XIV/236.

"Ona üç gün müsade edin. Bundan sonra da görünürse, onu öldürün. Çünkü o, şeytandır."

Kovma şekline gelince: Nevevî şöyle demiştir: Kadı şunu söyledi: İbn Habîb, Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etti: "Sizden, Davud oğlu Süleyman'ın, bizi rahatsız etmemek ve bize görünmemek üzere, sizden aldığı sözü istiyorum."

Malik de şöyle demiştir: Onun şöyle demesi yeterlidir: "Allah aşkına ve ahiret günü aşkına, seni, bize görünmekten ve bizi rahatsız etmekten menediyorum." (198)

b. Üç gün sonra, yine görürsen, onu öldürürsün, çünkü o, ya şeytandır, ya yahudi cinni, ya hıristiyan cinni, ya isyankâr bir müslüman cinni ya da gerçek bir yılandır.

c. Evde, arkasında iki beyaz çizgisi bulunan bir yılan veya kuyruksuz engerek yılanı görülürse onların öldürülmesi.

Ebu Lubabe'nin şöyle bir rivayeti vardır: Peygamber (s.a.v.) evlerdeki uzun ömürlü yılanların öldürülmelerini yasaklamış, kuyruksuz engerek yılanının ve arkasında iki beyaz çizgisi olan yılanın öldürülmesini emretti. (199)

d. Evin dışında bir yılan görülürse, hangi türden olursa olsun, onun öldürülmesi.

Yasak, Müslim'in Sahih'indeki gibi, uzun ömürlü olanlara mahsustur.

e. Mescidde bir yılan görülürse, onun öldürülmesi. Bu İmam Malik'in görüşüdür.

9. Geceleyin kırda, yalnız başına çok uzaklara gidilmemesi.

10. Yere ağır birşey koyulduğunda, besmele çekilmesi.

* * *

(198) Şerhu'n-Nevevî, XIV/230.

(199) Buhârî, VI/351; Müslim, XIV/232.
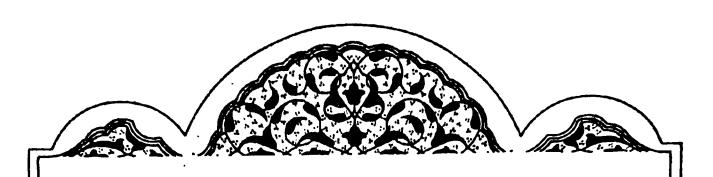
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞEYTANIN PEYGAMBERLERLE KARŞILAŞMASI

İBLİS'İN Hz. NUH'LA (a.s.) KARŞILAŞMASI

Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî senediyle Abdullah b. Ömer'den şunu rivayet etti: Hz. Nuh (a.s.) gemiye binince, tanımadığı bir şeyh gördü. Hz. Nuh:

– Gemiye niçin girdin? dedi. Şeyh:

– Arkadaşlarının kalplerini çalmak için girdim. Böylece onların kalpleri benim yanımda, vücutları senin yanında olur. Hz. Nuh ona:

– Allah'ın düşmanı! Çık (gemiden in)! dedi. İblis:

– Beş şey var ki, ben onlarla insanları helak ederim. Bunlardan üçünü sana söyleyeceğim. İkisini de söylemeyeceğim.

Allah Ta'ala Hz. Nuh'a şöyle vahyetti. Senin o üç şeye ihtiyacın yok. Şeytana öbür ikisini sana söylemesini emret.

Şeytan o iki şeyi söyledi: İnsanları haset ve hırs helak etti. Bana, haset ettiğim için, lanet edildi ve o yüzden taşlanmış (kovulmuş) şeytan oldum. Hırs yüzünden, cennetin tamamı Âdem'e mubah kılındı. Ben de ondaki isteğime kavuştum ve o cennetten çıkarıldı. (200)

ŞEYTANIN Hz. MUSA (a.s.) İLE KARŞILAŞMASI

Ebu Bekr el-Kureşî, İbn Ömer'e varan bir senetle şunu rivayet etti: İblis, Musa ile karşılaşınca şöyle dedi: Musa! Sen, Allah'ın peygamberliğe seçtiği ve seninle konuştuğu kimsesin. Ben, Allah'ın yaratıklarındanım ki, günah işledim. Tövbe etmek istiyorum. Tövbemi kabul etmesi için, Rabbinin yanında aracılık yap. Musa Rabbine dua etti. Ona şöyle denildi: Musa! Senin isteğin yerine getirildi. Musa, İblis'le karşılaşınca: Bana senin Adem'in kabrine secde etmen emredildi. O zaman tövben kabul edilecek, dedi. İblis büyüklenip kızdı ve: Ona niye secde

(200) Telbîsu İblis, 29.

edeceğim? Ona, sağken mi, secde edeceğim, ölüyken mi? dedi. Sonra İblis şunu ilave etti: Musa! Rabbine benim için aracılık yapman sebebiyle senin bende hakkın var. Üç şeyde beni an. Onlarda helak etmeyeyim. Öfkelendiğinde beni an. Çünkü benim ilhamım, senin kalbindedir. Gözüm senin gözlerindedir. Ben, sende kanın dolaştığı gibi dolaşırım. Cihada çıktığında beni an. Çünkü, düşmanla karşılaştığında ben Ademoğluna gelir, ona çocuğunu, hanımını ve akrabalarını hatırlatırım, sonunda o kaçar. Nâmahrem (nikah düşmeyen) bir kadınla birarada bulunmaktan sakın. Çünkü ben, onun sana gönderdiği elçiyim. Senin de ona görderdiği elçiyim. (201)

El-Kureşî, senediyle, Abdurrahman b. Ziyad'dan şunu rivayet etti. Hz. Musa, toplantılarından birindeyken, İblis, üzerinde çeşitli renklerde bir bornoz olduğu halde çıkageldi. Ona yaklaşınca, bornozu çıkarıp attı. Sonra onun yanına gelip:

– Musa! Es-Selamu aleyke dedi. Hz. Musa:

– Sen kimsin? O:

– Ben İblis'im, dedi. Musa:

– Allah seni yaşatmasın! Niçin geldin? dedi. İblis:

– Senin, Allah katındaki mevki ve derecenden dolayı, sana selam vermeye geldim. Musa:

– Üzerinde gördüğüm (kıyafet) ne öyle? dedi. İblis:

– Onunla kulların kalplerini çeliyorum, dedi. Musa:

– İnsan yaptığı takdirde, senin üstün geldiğin şey nedir? diye sordu. İblis:

– O, kendini beğenir, amelini çok görür ve günahlarını unuttuğunda dedi ve şunu ilave etti.

Seni üç şeyden sakındırıyorum: Mahrem (nâmahrem) olmayan bir kadınla asla yalnız kalma. Çünkü bir erkek namahrem kadınla yalnız kalmaz, değilse, onun arkadaşı arkadaşlarımdan önce ben olurum. Böylece ben o kişiyi o kadınla fitneye düşürürüm. Yerine getiremeyeceğin sözü verme. Çünkü

---

(201) Âkâmu'l-Mercan, 207.

birisi Allah'a söz verir vermez, onun verdiği sözü yerine getirtmemek için, arkadaşlarımdan önce onun arkadaşı ben olurum.

Veremeyeceğin sadakaya niyet etme. Bir kimse sadaka vermeye niyet eder de, elinden çıkarmazsa, onu verdirmemek için, arkadaşlarımdan önce ben onun dostu olurum.

Daha sonra, üç defa: Vay onun başına gelene! diyerek gitti. Böylece Musa, Ademoğullarını sakındıracağı şeyleri öğrendi. (202)

ŞEYTANIN Hz. ZEKERİYYA'NIN OĞLU YAHYA İLE KARŞILAŞMASI:

Abdullah b. Muhammed b. Ubeyd, senediyle Vuheyb b. el-Verd'den şunu rivayet etti: Biz, pis İblis'in, Zekeriyya'nın oğlu Yahya'ya görüneceği haberini aldık ve görüşmelerini dinledik. Şeytan, Yahya'ya:

– Sana tavsiyede bulunmak istiyorum, dedi. O da:

– Sen yalan söylersin. Bana tavsiyede bulunmak yerine Âdemoğullarını anlat, dedi. Şeytan anlatmaya başladı:

– Bize göre, onlar üç çeşittir. İnsanların bir çeşidi vardır ki, biz onlar karşısında çok zorlanırız. Fitneye düşürmek ve emrimiz altına almak için o insana geliriz. Ancak o kendini istiğfar ve tövbeye verir. Bu yüzden, yaptığımız her şey berbat olur. Sonra döneriz. O da döner. Ondan istediğimizi elde edemeyiz ama ümidimizi de kesmeyiz. Bu yüzden meşakkat çekeriz.

Diğer çeşide gelince; Onlar elimizde, çocukların ellerindeki top gibidir. Onları aramızda istediğimiz şekilde birbirimize atarız. Bize sadece kendileri yeter.

Diğer çeşit ise, onlar senin gibi masumdurlar. Hiçbir, konuda onlara gücümüz yetmez.

---

(202) Telbîsu İblis, 30.

Hz. Yahya (a.s.) şöyle dedi:

– Buna rağmen herhangi bir konuda bana gücün yetti mi? Şeytan:

– Sadece bir defa. Sen, yiyeceğin bir yemeği önüne koydun. Ben, senin devamlı o yemeğe iştahını artırdım. Sen de istediğinden daha fazla yedin. O gece yattın, her zamanki gibi namaza kalkamadın, dedi. Yahya ona:

– Gerçekten o yemeğe hiç doymamıştım, dedi. Habis şeytan:

– Ben de, gerçekten, senden sonra hiçbir kimseye tavsiyede bulunmadım. (203)

Abdullah b. İmam Ahmed b. Hanbel, senediyle, Sabit el-Benanî'den şunu rivayet etti: Bize, İblis'in, Zekeriyya oğlu Yahya'ya göründüğü ve Yahya'nın, her şeyin askısını şeytanın üzerindeyken gördüğü haberi geldi.

Yahya:

– İblis! Üzerinde gördüğüm bu askılar nedir? diye sordu. Şeytan:

– Bunlar, Ademoğlunu elde ettiğim, nefsin istekleridir, cevabını verdi. Yahya:

– Onların arasında bana ait birşey var mı? dedi. Şeytan:

– Zannederim bir dafasında karnını doyurmuştun da seni namaza ve zikre karşı yavaş davranır hale getirmiştik, dedi. Yahya:

– Başka birşey var mı? Şeytan:

– Hayır, yok, dedi. Yahya ona:

– Allah'a söz veriyorum. Bir daha, asla karnımı yiyeceklerle doldurmayacağım, dedi. İblis de şöyle dedi:

– Vallahi, ben de, müslümanlara asla nasihat ve tavsiyede bulunmayacağım. (204)

---

(203) Âkâmu'l-Mercan, 212.
(204) Âkâmu'l-Mercan, 212.

İbni Ebi'd-Dünya, senediyle, Abdullah b. Haybak'tan şunu rivayet etti: Hz. Yahya, İblis'le karşılaştı. Yahya ona:

– İblis! En sevdiğin insanla, en fazla kızdığın insan hangisidir? Bana söylesene! dedi. İblis:

– En sevdiğim insan, cimri mü'mindir. En çok kızdığım insan da, cömert fasıktır (günahkârdır). Yahya:

– Peki, bu nasıl oluyor? diye sordu. İblis:

– Çünkü cimrinin cimriliği bana yeter. Allah'ın, cömertliğinden dolayı cömert fasığa bakmasını ve onu kabul etmesinden korkarım, diye cevap verdi.

Sonra da sen Yahya olmasaydın, bunu sana haber vermezdim diyerek dönüp gitti. (*)

ŞEYTANIN Hz. EYYUB'LA KARŞILAŞMASI:

İbn Ebî Hatim, Tefsirinde, İbn Abbas'tan şunu rivayet etti: Şeytan:

Rabbim! Beni, Eyyub'a musallat et, dedi. Allah Ta'ala:

Seni, onun malına ve çocuğuna musallat ettim. Ama vücuduna musallat etmedim, dedi. Şeytanın kendisi ve bütün askerleri indiler. Onlara: Ben Eyyub'a musallat edildim. Bana gücünüzü gösterin dedi. Onlar, ateş haline geldiler. Sonra suya dönüştüler. Onlar doğuda iken, anında batıda, batıda iken anında doğuda oldular. Bir kısmı onun (Eyyub'un) ekinlerine, bir kısmı develerine, bir kısmı sığırlarına, bir kısmı da davarlarına gönderildi.

Şeytan şöyle dedi: O sizden, ancak sabırla korunuyor. Ona, devamlı bela ve felaketler getirdiler. Ekinlerin bekçisi gelip şöyle dedi: Eyyub! Rabbinin, ekinlerine ateş gönderip onun ekinleri yaktığını görmedin mi? Sonra, develerin bekçisi gelip ona: Eyyub! Rabbinin, develerine bir düşman gönderdiğini ve onun

(*) Âkâmu'l-Mercan, 212

develeri götürdüğünü görmedin mi? dedi. Daha sonra davarların bekçisi gelip: Eyyub! Rabbinin, davarlarına bir düşman gönderdiğini ve onun senin davarlarını götürdüğünü görmedin mi? dedi.

Eyyub çocuklarından ayrıldı. Çocuklarının hepsi, en büyüklerinin evinde yeyip içerlerken, rüzgar esti. Evi onların üzerine yıktı.

Şeytan kulaklarında küpe bulunan bir oğlan şeklinde Eyyub'a ge-lip:

Eyyub! Rabbinin, çocuklarını, en büyüklerinin evinde topladığını ve yeyip içerlerken rüzgar çıktığını ve rüzgarın evi onların üzerine yıktığını görmedin mi? Kanları yiyecek ve içeceklerine karıştığında onları bir görseydin? dedi.

Eyyub da ona:

– Sen neredeydin? dedi. O:

– Ben onlarla birlikteydim, dedi. Eyyub:

– Sen nasıl kurtuldun? dedi. Şeytan:

– Ben kurtuldum, dedi. Eyyub:

– Sen şeytansın, dedi. Sonra Eyyub şunu ilave etti: Ben bugün, annemin beni doğurduğu gündeki halimdeyim. Eyyub kalkıp başını tıraş etti ve namaz kılmağa başladı.

İblis, göktekiler ve yerdekilerin duyduğu şekilde haykırdı. Sonra göğün kapısını çaldı: Rabbim! O korundu. Beni kendisine musallat et. Çünkü ben ona ancak senin gücünle musallat olabilirim, dedi. Bunun üzerine Allah Ta'ala: Seni onun vücuduna musallat ettim. Kalbine musallat etmedim, dedi. Şeytan gelip Eyyub'un ayaklarının altına, başının tepesine kadar yara olacak şekilde üfürdü.

Hanımı, Eyyub için koşuşturup durdu. Sonunda Eyyub'a:

– Eyyub! Kader sana, yorgunluk ve yoksulluk verdi. Öyle ki, bir ekmek için ben, saçlarımı sattım da seni doyurdum. Seni iyileştirmesi için Allah'a dua et, dedi. Eyyub:

– Yazıklar olsun sana, yetmiş yıl bolluk ve rahatlık içinde

olduk. Yetmiş yıl darlık ve sıkıntıda oluncaya kadar sabret. Halbuki başımıza bela geleli daha yedi yıl oldu, dedi. (205)

Yine İbn Ebî Hatim, Yezîd b. Meysere'nin şöyle dediğini rivayet etti: Allah Ta'ala, Hz. Eyyub'a, ailesini, malını ve çocuklarını kaybetmek ve hiçbir şeyi kalmamak belasını verince, ona zikir ihsan etti.

Eyyub şöyle dedi: Ey bana ihsanda bulunanların Rabbi! Bana, mal ve çocuk verdin. Sana hamdederim. Kalbimin, hiçbir tarafı kalmadı ki, hamd oraya girmiş olmasın. Sen bunların hepsini benden aldın ve kalbimi boşalttın. Hiçbir şey aramıza giremez. Düşmanım İblis senin yaptığını bilseydi beni kıskanırdı. Çünkü İblis, bu yüzden zarar görmüştü. (206)

ŞEYTANIN Hz. İSA İLE KARŞILAŞMASI

Ebu Bekir el-Bâğandî, Sufyan b. Uyeyne'den şunu rivayet etti: Hz. İsa, İblis'le karşılaştı. İblis ona:

– Rububiyyetin büyüklüğüne kavuşan sen, daha beşikte bebekken konuştun. Senden önce hiç kimse konuşmadı.

Hz. İsa:

– Rububiyyet (Rablık) ve büyüklük daha önce beni konuşturan, sonra beni öldürecek olan ve tekrar diriltecek olan ilaha aittir, dedi. İblis:

– Rububiyyetin büyüklüğünün son noktasına varan sen, ölüleri diriltensin? dedi. Hz. İsa:

– Rububiyyet, beni öldüren, benim dirilttiğimi öldüren, sonra diriltecek olan Allah'a aittir, dedi. İblis ona:

– Vallahi, sen göktekilerin ve yerdekilerin ilahısın, dedi. Cebrail, kanadıyla ona vurdu. Onu ancak güneşin boynuzu durdurabildi. (207)

(205) Âkâmu'l-Mercan, 211.
(206) İbn Kesîr Tefsiri, III/118.
(207) Âkâmu'l-Mercan, 213.

Not: Bu bölümde zikrettiğim haberler, anlatılmaları hususunda bize izin verilen İsraîliyyattandır.

Buhârî, Abdullah b. Amr'dan Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu hadisini rivayet etti: **"Benim tarafımdan (tebliğ edilen Kur'an'dan) bir ayet olsun halka ulaştırın. İsrailoğullarından da (ibretli kıssaları) haber verebilirsiniz. Bunda güçlük yoktur. Her kim (benim söylemediğim birşeyi söyledi diye) bile bile bana yalan isnat ederse, o da cehennemdeki yerine yerleşmeye hazırlansın."** (208)

İsrailiyyat üç kısımdır: Kur'an'ın yalanladığı kısım ki bunun yalan olduğuna hükmederiz. Kur'an'ın tasdik ettiği kısım ki, biz bunun doğruluğuna hükmederiz. Kur'an'ın ne tasdik ettiği ne de yalanladığı, hakkında hüküm vermediği kısım ki, biz de onu ne tasdik ederiz, ne de yalanlarız. Bizim böylelerini rivayet etmemiz caizdir. Belki bu kısım Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözüyle kasdedilendir: **"Ehl-i kitab'ı ne tasdik edin, ne de yalanlayın. Siz: Biz, Allah'a, bize indirilene ve size indirilene inandık, deyin."** (209)

İbn Abbas (r.a.) bunun sebebini şöyle açıkladı: "Ehl-i kitab'a soru sormayın. Onlar, kendilerini sapıklığa düşürmüşlerken, sizi doğruya ulaştıramazlar. Bu yüzden bir hakkı yalanlayabilirsiniz veya bir bâtılı doğrulayabilirsiniz."

Hafız: Bunu, Abdurrezzak, hasen bir senetle rivayet etti, demiştir. (210)

İbn Battal, el-Muhelleb'ten şunu rivayet etti: Bu yasak, onlara hakkında nas bulunmayan şeylerin sorulması hakkındadır. Çünkü dinimiz kendi kendine yeter. Bu konuda, hiçbir nas yoksa, inceleme ve delil getirme konusunda onlara soru sorulmasına ihtiyaç yoktur. Onlara, bizim dinimizi tasdik eden haberlerin sorulması ve geçmiş milletlerden haber verilmesi yasağın içine girmez. (211)

---

(208) Buhârî, VI/496. Fethu'l-Bârî; Darimî, I/136.
(209) Buhârî, XIII/333.
(210) Fethu'l-Bârî, XIII/334.
(211) Fethu'l-Bârî, XIII/334.

ŞEYTANIN Hz. PEYGAMBER'LE KARŞILAŞMASI:

Müslim, Sahih'inde Ebu'd-Derda'dan (r.a.) şöyle rivayet etti:

"Rasulüllah (s.a.v.), namaz kılarken ayağa kalktı. Onun: "Senden Allah'a sığınırım" dediğini duyduk. Sonra üç defa: "Seni, Allah'ın lanetiyle lanetlerim" dedi. Sanki birşey alacakmış gibi, elini uzattı. Namazı bitirince biz:

– Allah'ın Rasûlü! Namazda öyle birşeyler söylediğini duyduk ki daha önce bunları söylediğini duymamıştık. Hem senin elini uzattığını gördük, dedik. Peygamber (s.a.v.):

– "Allah'ın düşmanı İblis, yüzüme çarpmak için bir ateş parçası ile karşıma geldi. Bunun üzerine ben üç defa: Senden Allah'a sığınırım dedim. Sonra yine üç defa: Seni Allah'ın tam lanetiyle lanetlerim, dedim. Fakat o yine geri çekilmedi. Sonra onu yakalamak istedim. Vallahi, eğer kardeşimiz Süleyman'ın duası olmasaydı. İblis mutlaka bağlı olarak sabahlayacak; Medine'lilerin çocukları onunla oynayacaklardı." (212)

Ebu Hureyre, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu hadisini rivayet etti:

"Cinlerden bir ifrit namazımı bozdurmak için, dün akşam âniden bana bir oyun oynamaya kalkıştı. Ama Allah beni ona kaptırmadı. Ben de onun boğazına yapıştım. Vallahi onu şu mescidin direklerinden birinin yanıbaşına bağlamayı çok isterdim. Böylece sabah olduğunda, sizler de toptan onu görürdünüz. Fakat sonradan kardeşim Süleyman'ın sözünü hatırladım: 'Rabbim! Beni affet. Bana öyle bir mülk ver ki benden sonra hiçbir kimseye layık olmasın" demişti. Allah da onu köpek kovar gibi kovdu." (213)

Hz. Aişe şöyle rivayet etti: Peygamber (s.a.v) namaz kılıyordu. Şeytan onun yanına geldi. Peygamber (s.a.v.) onu yakalayıp yere yıktı ve boğduktan sonra şöyle dedi: "Hatta dilinin soğukluğunu elimin üzerinde hissettim."

---

(212) Müslim, V/30, Nevevî.

(213) Buhârî, I/544, Fethu'l-Bârî; Müslim, V/29, Nevevî.

Başka bir rivayette de şöyledir: "Onun boğazını şiddetle sıktım. Şeytan: Benim canımı yaktın, canımı yaktın, dedi. Bunun üzerine onu bıraktım."

Ebu't-Teyyah şöyle der: Abdurrahman b. Hanbeş et-Temîmî'ye -o yaşlıydı- şöyle dedim:

– Sen Rasûlüllah'a (s.a.v.) yetiştin mi? O:

– Evet, dedi. Ben:

– Cin ve şeytanların kendisine yaklaştıkları gece o nasıl yaptı? dedim. O:

– O gece, şeytanlar, Rasûlüllah'a (s.a.v.) vadilerden indiler. Onların arasında, elinde, ateşten bir top bulunan ve Rasûlüllah'ın yüzünü yakmak isteyen bir şeytan vardı.

Cebrail Peygamber'e gelip:

– Muhammed! Söyle, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.):

– Ne söyleyeyim? dedi. Cebrail:

– Yarattıklarının şerrinden, gökten inenlerin şerrinden, oraya çıkanların şerrinden, gece ve gündüzün fitnelerinin şerrinden, kapıyı hayırla çalan müstesna, her kapıyı çalanın şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırm. Ey Rahman!

Böylece onların ateşleri söndü ve yüce Allah onları yenilgiye uğrattı. (214)

(214) Muhtasaru't-Terğib ve't-Terhib, 84,
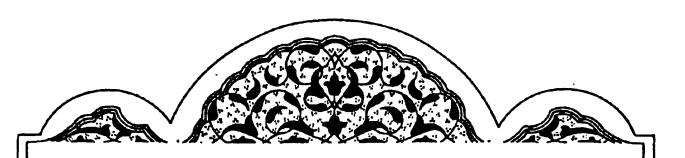
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞEYTANIN İNSANLA İLGİSİ

ŞEYTAN KİMDİR?

İbn Cerîr et-Taberî şöyle der: Arapların dilinde şeytan, cin, insan, hayvan ve her şeyin âsî ve azgın olanıdır.

Rabbimiz de şöyle buyurmuştur: **"Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık."** (215)

Cinlerden yapıldığı gibi, insanlardan da şeytanlar yapılmıştır. Daha sonra, senediyle, Eslem el-Adevî'den şunu rivayet etti: Hz. Ömer (r.a.) bir ata binmişti. At, şaha kalkmaya başladı. Ata vurdukça şahlanması arttı. Öyle olunca attan inip: Siz beni öyle bir şeytana bindirdiniz ki ondan iner inmez kendimi kınadım.

Her şeyin azgını, ahlâk ve fiillerinin, öbür cinsinin ahlak ve fiillerinden farklı ve hayırdan uzak olduğu için şeytan diye adlandırılmıştır. (216)

BAŞLANGIÇ

Allah Ta'ala, Hz. Adem'i yaratınca, meleklerin ona secde etmelerini istedi. Hepsi secde etti. Çünkü onlar: **"Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmezler ve emredildikleri şeyi yaparlar."** (217) Ancak onlarla birlikte ibadet eden bir yaratık vardı. O, onların cinsinden değildi. Çünkü onlar, nurdan yaratılmışlar. O ise ateşten yaratılmıştı. İmtihan esnasında, asıl yapısı ona ihanet etti. Adem'den daha şerefli olduğunu bahane ederek Adem'e secde etmeyi reddetti. Asılları kıyaslayarak secde etmeyi emredene bakmadı. O şöyle dedi:

أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ *

"Ben ondan hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu

---

(215) En'am, 112.
(216) Cami'u'l-Beyan, I/49.
(217) Tahrim, 6.

çamurdan yarattın." (218)

Ne tuhaf! O, "(Bari) bana (insanların) tekrar dirilecekleri güne kadar süre ver" dediğinde, yaratıcının Allah olduğunu, hatta, dirilten ve öldürenin Allah olduğunu ikrar ediyordu. Fakat amelsiz ilim fayda verir mi? Asla, aksine sahibine vebal ve kıyamet gününde onun aleyhine delil olur. Burada, onun kovulması ve lanetlenmesine dair ilahi emir çıktı. **"Öyleyse çık oradan (meleklerin içinden çık), dedi. Çünkü sen kovuldun. Ceza gününe kadar üzerine lanet edilecektir."** (219)

Bundan itibaren şeytanla Âdem arasındaki düşmanlık başladı ve o, intikam almayı ve rahatlamayı düşündü.

ACELE OLARAK YAPILAN PLAN:

Bu arada, şeytan hilekârca, pis bir plan düşündü ve hemen konuştu: **"Rabbim! (Bari) bana (insanların tekrar dirilecekleri güne kadar) süre ver."** (220)

Üstad Seyyid Kutub şöyle demiştir: O, insanların tekrar diriltilecekleri güne kadar bekletilmesini istedi. Bunu, büyük yaratıcının huzurunda işlediği günahtan dolayı pişman olduğu, Allah'a tövbe etmek için ve büyük günahına keffaret olsun diye değil, ancak Allah'ın kendisini kovmasının ve lanetlemesinin karşılığı olarak Adem'le neslinden inti-kam almak için yapıyordu. Allah'ın kendisine lanet etmesini Adem'e bağlıyor, kendisinin Allah'a isyan etmesine bağlamıyordu. (221)

GÜDÜLEN GAYELER

Allah kendisine: "O halde sen bilinen bir vakte kadar kendilerine mühlet verilenlerdensin" dediğinde, Ba's (diriltme)

---

(218) A'raf, 12.
(219) Hıcr, 34-35.
(220) Hıcr, 36.
(221) Fizilali'l-Kur'an, IV/2141.

gününe kadar kalacağı için içi rahatlayınca, korkmadan planın teferruatını ve güdülen gayeleri açıklamaya başladı. O şöyle dedi: "**Rabbim! Beni azdırmana karşılık ben de yeyüzünde onlara (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini mutlaka azdıracağım. Ancak onlardan ihlasa erdirilmiş kulların müstesna.**" (222)

Üstad Seyyid Kutub şöyle der:

Böylece İblis savaş alanını belirlemiş oluyordu: Yeryüzü. "Andolsun ki, ben de onlara yeryüzündeki fenalıkları güzel göstereceğim." Silahını da belirtiyor. Bu, güzel göstermek, çirkini güzel göstermek ve kötüyü iyi göstermek, sonra bu yapmacık süslerle yoldan çıkarmak. Böylece, insan, hangi kötülüğü yapsa onda şeytanın parmağı ve tesiri vardır. Şeytan o yaptığını kendisine güzel göstermiş ve üzerindeki yalancı perdeyi kaldırarak onun gerçek görünüşünü gizlemiştir. Öyleyse insanlar şeytanın oyunlarına göz kulak olsunlar. Süslü püslü görünen her oyuna dikkatle baksınlar. İçlerinde böyle allı pullu görünen şeylere istek belirirse, dikkatli ve uyanık olsun. Çünkü o istek ve süslerin ardında şeytan yatabilir. Ancak Allah'a bağlanıp ona gerçek manada kul olanlar müstesna. Yukarıdaki şarttan da öğrendiğimiz gibi, şeytanın Allah'ın samimi kulları üzerinde hiçbir tesiri yoktur. "**Ancak onlardan samimi kulların müstesna.**" (223)

İLK SALDIRI:

Şeytan, bütün insanlara düşmanlık yapmak için kendi kendine söz verdi. Bu vesileyle, doğduğu anda, savaşla korkutmak için insana ilk saldırısını yapar. Artık sulh ve barış yok. Sadece acımasız bir savaş var.

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

---

(222) Hıcr, 39-40.
(223) Fizılâli'l-Kur'an, IV/2141.

"Şeytan, her Ademoğlunu, doğurulurken parmağı ile yan tarafından dürter, bundan Meryem oğlu Îsa müstesnadır. Şeytan onu dürtmeye gitti ve hicabda (yani ceninin içinde bulunduğu döl yatağında) dürttü." (224)

Böylece, dünyaya gelen çocuk, şeytanın dokunmasından dolayı feryat ederek ağlar.

Ebu Hüreyre'nin (r.a.) rivayetine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Dünyaya gelen hiçbir çocuk yoktur ki, şeytan ona dokunmasın. Böylece çocuk şeytanın dokunmasından dolayı feryat ederek ağlar. Bundan yalnız Meryem'in oğlu ile annesi müstesnadır."**

Bundan sonra Ebu Hüreyre: İsterseniz **"Ben onu ve neslini koğulmuş şeytandan sana sığındırırım"** (225) ayetini okuyun demiştir. (226)

Yine Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

صِيَاحُ الْمَوْلُودِ حِينَ يَقَعُ نَزْغَةٌ مِنَ الشَّيْطَانِ *

"Çocuğun doğarken feryat etmesi şeytandan bir dürtme (dokunma) sebebiyledir." (227)

Fakat, şeytanın dürtmesinden kurtulan sadece Hz. Îsa mıdır? Yoksa bütün peygamberler, böyle midir?

Nevevî şöyle demiştir: Kadı Iyaz bütün peygamberler, bu özellikte, H z. Îsa gibidirler, der.

---

(224) Buhârî, VI/337, Fethu'l-Bârî.
(225) Alu Imran, 36.
(226) Buhârî, VII/212, Fethu'l-Bârî; Müslim, XV/121, Nevevî.
(227) Müslim, Fezail, 148.

ŞEYTANIN DÜŞMANLIĞI İLE İNSANIN DÜŞMANLIĞI ARASINDAKİ FARK:

Yüce Allah şöyle buyurdu: "**Sen affı (kolaylık yolunu) tut, iyiliği emret ve cahillerden yüz çevir. Eğer şeytandan bir fit gelip seni dürtse, hemen Allah'a sığın. Çunkü o, işiten ve bilendir.**" (228)

"**Sen kötülüğü, en güzel bir tutumla sav, çünkü biz onların yakıştırmakta oldukları şeyi çok iyi bilmekteyiz. De ki: Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından sana sığınırım. Onların yanımda bulunmalarından da sana sığınırım.**" (229)

"**Sen (kötülüğü) en güzel bir tavırla önle. O zaman (görürsün ki) seninle kendi arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki yakın bir dost olur. Bu (haslete) ancak sabredenler kavuşturulur. Buna ancak (hayırdan) büyük pay sahibi olan kimse kavuşturulur. Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü o, işiten, bilendir.**" (230)

Hafız İbn Kesir şöyle demiştir: Bunlar, aynı manada dördüncüsü olmayan üç ayettir. Allah Ta'ala, bunlarda, insanlardan âsi olanlara iyilikle, en güzel olanıyla muamelede bulunma yolunu gösteriyor. Allah'ın izniyle bunlar kişiyi içinde bulunduğu azgınlık ve isyandan alakoyacaktır. Allah Ta'ala, cin şeytanlarından kendisine sığınma yolunu, gösteriyor. Zira onun kötülüğünü, senden bir insan engelleyemez. O senin helâkini ve bütünüyle yok olmanı istemektedir. Çünkü o senin ve senden önceki atalarının apaçık düşmanıdır. (231)

---

(228) A'raf, 199-200.
(229) Mü'minun, 96-98.
(230) Fussilet, 34-36.
(231) İbn Kesir

TEVHİD (ALLAH'IN BİR OLDUĞU) KONUSUNDA ŞÜPHE VERME:

Tevhid, İslam'ın temeli ve yüce binasıdır. O, müslümanların zaferlerindeki birinci faktördür. İslam imparatorluğu onun üzerine kurulmuştur. Çünkü kahramanların ortaya çıkmasına sebep olan odur. İslam'ın temeli onun üzerine kurulmüştur. Bu sebeple, şeytanın saldırılarının çoğu bu temel ve binaya yönelikti.

Buhârî ve Müslim'in Sahih'lerinde, Ebu Hüreyre'nin şu rivayeti vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

يَأْتِي الشَّيْطَانُ أَحَدَكُمْ فَيَقُولُ مَنْ خَلَقَ كَذَا ؟ مَنْ خَلَقَ كَذَا ؟ حَتَّى يَقُولَ مَنْ خَلَقَ رَبَّكَ ؟ فَإِذَا بَلَغَهُ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ وَلْيَنْتَهِ *

"Şeytan sizden birine gelir: Şunu böyle kim yarattı? Bunu böyle kim yarattı? der. Sonunda: Rabbini kim yarattı? diyerek vesvese verir. Şeytanın vesvesesi Rabbinize kadar erişince o vesvese verilen kişi hemen, Eûzu billahimineşşeytânirracîm desin ve vesveseye son versin." (232)

ŞEYTANIN YAPTIĞI DÜĞÜM VE BUNUN NASIL ÇÖZÜLECEĞİ?

Buhârî ve Müslim'in, Ebu Hüreyre'den rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz (gece) uyuyunca, şeytan onun başının arkasına (yani boyun köküne) üç düğüm bağlar. Her düğümü, senin için uzun bir gece vardır, rahat uyu diyerek vurur. O kimse uyanıp Allah'ı anarsa bir düğüm çözülür. Abdest alırsa bir düğüm daha çözülür. Namaz da kılarsa, şeytanın düğümlerinin hepsi çözülür. Artık o (farz ve**

---

(232) Buhârî, VI/337, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/154, Nevevî.

nafile sahibi) kişi düğümü çözük ve gönlü hoş ve neşeli bir halde sabaha ulaşır. Fakat zikretmez, abdest alıp namaz kılmazsa, gönlü kirli ve uyuşuk bir halde sabaha ulaşır." (233)

Nevevî şöyle demiştir: Alimler, bu düğümler konusunda ihtilaf etmişlerdir. Bu, insana büyü yapma anlamında, gerçek bir düğüm atmadır. Büyülediği kimseyi yerinden kalkamaz hale getirir: Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Düğümler üzerine üfüren, üfürükçü kadınların şerrinden Allah'a sığınırım, de."** (234)

Bu konuda şöyle denilmiştir: O, büyünün etki ettiği gibi, uyuyanın uykusunu uzatma şeklinde tesir eder. Onun yaptığının düğümlere üfüren kadının yaptığı gibi olabileceği söylenmiştir. Şöyle diyenler de vardır: Düğümden maksat, kalbin karar verip niyet etmesidir. Böyle olan kimse, sanki şeytan kendisine vesvese vererek üzerinde uzun bir gece olduğunu bildirmiş gibi, gece namazı kılmaktan çekinir. Bazıları da şeytanın düğüm vurmasının mecaz olduğunu söylemiştir. Bu, şeytanın gece namazı kılmaktan alakoyması manasına gelir demişlerdir. (235)

Hafız şöyle demiştir: "Vurur" sözü, bu sözleri söyleyerek sağlamlaştırmak için eliyle düğümlere vurur, anlamındadır. (236)

Ben de derim ki: Bu sebeple bazıları bu hadise, "Enseye vurma hadisi" derler. Bu üç şamar, ancak Allah'ı zikretmeden veya Âyetel-kürsî'yi okumadan yatan gafil kişiye gelir.

Birisi, hadisin lafzı, gafil ve diğerleri hakkında geneldir dese, biz de, bu hadisin genelliği, Ebu Hüreyre'nin yatarken ÂyetelKürsî'nin okunması hakkındaki hadisle tahsis edilmiştir. Hafız da bu görüşe meyletmiş ve şöyle demiştir. Onun, şeytanı kovmak için Âyetelkürsî'yi okumayan kimseye ait olduğu söylenebilir. (237)

---

(233) Buhârî, III/24, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/66, Nevevî.

(234) Felak, 4.

(235) Müslim, VI/65, Nevevî.

(236) Fethu'l-Bârî, III/25.

(237) Fethu'l-Bârî, III/27.

Nevevî şöyle demiştir: "Namaz kılanın gönlü hoş ve neşeli olarak sabahlamasının, manası şöyledir. Allah Ta'ala'nın kendisini ibadete ve vadettiği sevaba muvaffak kılmasından dolayıdır. Ayrıca kendisine ve bütün işlerinde bereket ihsan etmesi, şeytanın düğümlerinin olmaması ve şeytanın onu işinden alakoymaması sebebiyledir. (238)

Hafız da şöyle demiştir: Ortaya çıkan şudur: Namaz kılan, bundan dolayı hiçbir şey hatırlamasa da, gece namazında gönlü hoş olmada bir hikmet vardır. (239)

Ben de derim ki: Gerçekten, bunu ancak onun tadına bakan ve bu anlarda Allah'a yakınlığın ne demek olduğunu bilen kimse anlar.

Nevevî şöyle demiştir: "Namaz kılmayanın gönlü kirli ve uyuşuk bir halde sabahlamasının, manası ise şudur: Şeytanın düğümlerinin hâlâ üzerinde olmasından âdet edindiği namazı bıraktığından ve onun (şeytanın) tesirinden kurtulmadığı için böyle sabahlar.

Hadisin zahiri, üç şeyi yani zikir, abdest ve namazı biraraya getirmeyen kimsenin, gönlü kirli ve uyuşuk olarak sabahlayanların içine dahil olduğu anlamına geliyor. (240)

Hafız ş[illegible] demiştir: Şeyhimiz Hafız Ebu'l-Fazl b. el-Huseyn, Tirm[illegible]nin şerhinde, gece namazına iki kısa rekatle başlamanın sebebi, şeytanın düğümlerini çözmede acele etmektir, demiştir. (241)

Ben de derim ki: Eğer, onu hükümsüz hale getiren, Hz. Aişe'nin şu hadisi olmasaydı, bu iyi bir bakış açısıdır: "Rasûlüllah (s.a.v.) ne Ramazan'da, ne de Ramazan'ın dışındaki gecelerde, onbir rekatten fazla namaz kılmazdı. Rasûlüllah (s.a.v.) önce dört rekat kılardı. Artık o rekatlerin güzelliğinden ve uzunluğundan sorma. Sonra dört rekat daha kılardı. Bunların da güzelliğinden ve uzunluğundan sorma.

(238) Şerhu Müslim, VI/66, Nevevî.

(239) Fethu'l-Bârî, III/26.

(240) Şerhu Müslim, VI/67.

(241) Fethu'l-Bârî, III/27.

Sonra üç rekat kılardı." (242)

Şeytanın bütün bunlardaki gayesi, kulu gece namazı kılmaktan alakoymak ve ona tembellik damgasını vurmaktır, böylece, gün boyunca, onu hükmü altına alma gücüne sahip olur. Bu, şeytanın insana hazırladığı pis hilelerdendir. Fakat bu hileyi nasıl hükümsüz hale getirirsin?

1. Yatmadan önce abdest almak.

Çünkü Buhârî ve Müslim'in Sahih'lerinde şöyle bir hadis vardır: Rasûlüllah (s.a.v.) el-Berâ Azib'e şöyle demiştir: **"Yatacağın yere vardığında, namaz için abdest aldığın gibi abdest al."** (243)

2. Yatmadan önce vitir namazı kılmak.

Rivayet edildiğine göre, İbn Ömer şöyle demiştir: "Kim vitir kılmadan sabahlarsa, başının üzerinde yetmiş arşın uzunluğunda bir ip (yuların ucundaki ip) olduğu halde sabahlamış olur."

Hafız şöyle demiştir: Said b. Mansur bunu iyi bir senetle rivayet etmiştir. (244) Ama sabah namazından önce kalkıp namaz kılarsa, o da olur ve iyidir. Buradaki ip devenin yularının ucundaki iptir. Sanki şeytan yularından tutup onu istediği yere yöneltmektedir.

3. Avuçlarını birleştirip içlerine Muavvizat'ı okursun, sonra onlara üfleyip başından başlayarak vücudunun mümkün olan yerlerine sürersin.

Bu, Buhârî'nin Sahih'indeki Hz. Aişe'nin hadîsiyle sabittir. (245)

4. Bakara sûresinin son iki ayetini okursun.

Buhârî ve Müslim'in Sahîh'lerinde, Ebu Mes'ud el-Ensarî'den rivayet edilen şu hadis vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

---

(242) Buhârî, III/33, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/17, Nevevî.

(243) Buhârî, I/357, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/32, Nevevî.

(244) Fethu'l-Bârî, III/25.

(245) Buhârî, XI/125, Fethu'l-Bârî.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْآيَتَانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ *

"Bakara sûresinin sonunda iki ayet vardır ki, kim onları bir gecede okursa, Onlar kimseyi korurlar." (246)

Nevevî şöyle demiştir: "Bu iki ayet onu korurlar" cümlesinden kasdedilen; bunlar gece namazının yerini tutarlar demişlerdir. Şeytanın şerrinden onu korurlar demişlerdir. Şöyle de denilmiştir: Âfetlerden korurlar. Bunların hepsi ihtimal dehilindedir. (247)

İbnu'l-Kayyim de şöyle demiştir: Doğrusu, onların, rahatsız eden şeylerin şerrinden onu korumalarıdır. (248)

Ben de derim ki. İnsan için, şeytanın ona musallat olmasından daha büyük rahatsızlık var mıdır? Çünkü ona, en uygun yönden gelir.

5. Allah'ın kitabından bir sûre okursun.

Ahmed'le Tirmizî'nin, Şeddad b. Evs'ten merfu olarak rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَا مِنِ امْرِءٍ مُسْلِمٍ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ فَيَقْرَأُ سُورَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ إِلاَّ بَعَثَ اللَّهُ مَلَكًا يَحْفَظُهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيهِ حَتَّى يَهُبَّ *

"Bir müslüman yatağına girip Allah'ın kitabından bir sûre okusun da, Allah, kalkıncaya kadar rahatsız eden herşeyden onu koruyacak bir melek göndermesin." (249)

Hafız, Ezkâr'ı (zikirleri) tahriç ederken bunu hasen görmüştür.

---

(246) Buhârî, VII/318, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/92, Nevevî.
(247) Şerhu Müslim, VI/91, Nevevî.
(248) El-Vabilu's-Sayy'ib, 91.
(249) Tirmizî, V/142.

6. Düşünerek ve anlamaya çalışarak ÂyetelKürsî'yi okursun.

Çünkü o, sabaha kadar seni şeytandan korur. Bu, Ebu Hüreyre tarafından rivayet edilen bir hadisle Buhârî'de, Ebu Eyyub'un rivayet ettiği bir hadisle Tirmizî'de ve Ubeyy b. Ka'b'ın rivayet ettiği bir hadisle de İbn Hıbban'da sabittir.

7. Otuzüç defa Sübhânellah, otuzüç defa Elhamdülillah, otuzüç defa da Allahu ekber dersin.

Bu, Hz. Ali'nin (r.a.) rivayet ettiği bir hadisle Buhârî ve Müslim'de sabittir. (250)

8. Sağ elini, sağ yanağının altına koyarsın, sağ tarafının üzerine yatarsın ve şöyle dersin: Rabbim! Senin adınla yanım üzerine yattım. Onu senin (kudretin)le kaldırırım. Eğer canımı alırsan ona acı. Onu salıverirsen (canımı almazsan), salih kullarını koruduğun şeyle onu da koru." (251)

9. Daha sonra şöyle dersin: "Allah'ın adıyle yanım üzere yattım. Allah'ım! Günahımı bağışla. Şeytanımı kov. Üzerimdeki Allah ve kul haklarını kaldır. Beni en yüksek meclistekiler (melekler topluluğu) arasına koy." (252)

10. Uyku bastırıncaya kadar Allah'ı zikredersin.

Cabir şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "İnsan yatağına girince, bir melekle bir şeytan hemen onun yanına gelirler. Melek: Geceyi hayırla bitir, der. Şeytan: Şerle bitir der. O uyku bastırıncaya kadar Allah'ı zikrederse, melek, şeytanı kovar ve geceyi onu koruyarak geçirir. Uyanınca hemen bir melek ve şeytan ona gelir. Melek: Hayırla başla, der, Şeytan da: Şerle başla, der. Eğer o: Ölümünden sonra canımı dirilten, uykudayken öldürmeyen Allah'a hamdolsun. Ölümün işini bitirdiği kimseyi alan ve diğerini de, belirli bir süreye kadar serbest bırakan Allah'a hamdolsun. Göklerin ve yerin, yok olmasını önleyen Allah'a hamdolsun. Eğer onlar yok olurlarsa,

---

(250) Buhârî, XI/119. Fethu'l-Bârî; Müslim, VII/46, Nevevî.
(251) Buhârî, XI/126, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/37, Nevevî.
(252) El-Ezkâr, 77.

ondan başka onları hiç kimse durduramaz. Göğün yere düşmesini önleyen Allah'a hamdolsun. Bu olursa, ancak onun izniyle olur. Melek şeytanı kovar ve onu beklemeye devam eder."

Hakim bunun sahih olduğunu söylemiş ve Zehebî'de kabul etmiştir.

ŞEYTANIN GECE NAMAZINA KALKMAYI İHMAL EDENLE ALAY ETMESİ:

İnsan, geceleyin hiçbir şey yapmadan, sabaha kadar uyuduğunda, şeytanın ona tasallutu artar. Bu, Buhârî ve Müslim'de yer alan, Abdullah b. Mes'ud'un rivayet ettiği şu hadisten anlaşılmaktadır: Rasûlüllah'ın yanında, bir gece, sabaha kadar uyuyan bir adamdan bahsedildi. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: O, şeytanların iki kulağına veya kulağına idrar yaptığı kimsedir. (253)

Hafız şöyle demiştir: Şeytanın idrar yapmasında ihtilaf edilmiştir. Bunun gerçek manasında olduğunu söyleyenler vardır.

Kurtubî ve başkaları da şöyle demiştir. Buna bir engel yoktur ve bu imkansız da değildir. Çünkü şeytanın yeyip içtiği ve evlendiği sabittir. Öyleyse idrar yapmasına da bir engel yoktur. Şöyle denilmiştir. Bu, şeytanın, zikri duymaması için, uyuyan kimsenin kulağını namaza karşı tıkaması demektir.

Şöyle de denilmiştir: Bunun manası, şeytanın onun kulağını batıllarla doldurmasıdır. Böylece onun kulağını zikre karşı kapatmıştır. Bu, şeytanın onu küçümsemesi demektir, diyenler de vardır. Şöyle de denilmiştir: Şeytan idrar için hazırlanmış tuvalet gibi yapıncaya kadar onu, hakimiyeti altına almıştır ve onu küçümsemiştir. Çünkü bir şeyi küçümseyenin, onun üzerine idrar yapması âdettir. (254)

---

(253) Buhârî, III/28, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/64, Nevevî.
(254) Fethu'l-Bârî, III/28.

İmam Ahmed, Hasan-ı Basrî'nin şunu söylediğini rivayet etti: "Onun idrar yapması, vallahi, çok ağır birşeydir."

İbn Mes'ûd (r.a.) şöyle dedi: "Kişi, şeytan kulağına idrar yapmış olarak sabaha kadar uyumayı, zarara uğramak ve kötülük olarak kabul etmiştir."

Bunu, Muhammed b. Nasr rivayet etmiştir. Hafız, isnadının sahih olduğunu söylemiştir. (255)

ŞEYTANIN, MÜSLÜMANI UYURKEN RAHATSIZ ETMESİ VE ÜZMESİ

Şeytanın hile ve tuzaklarından birisi de, -Allah bizi ondan korusun- insanı üzmek ve rahatsız etmek için, uykuda rahatsız edici rüyalar göstermesidir.

Cabir (r.a.) şöyle anlatıyor: "Bir bedevî Peygamber'e (s.a.v.) gelerek:

– Allah'ın Rasûlü! Rüyamda başımın koparılıp yuvarlandığını, kendimin de onun arkasından koştuğumu gördüm, dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) o bedeviye:

– Uykunda şeytanın seninle oynamasını aleme anlatma, buyurdu. (256)

Ebu Hureyre (r.a.) şöyle rivayet ediyor: **"Rüya, üç kısımdır: Biri, salih rüya olup Allah'tan müjdedir. Diğeri şeytanın verdiği üzüntüdür. Üçüncüsü, kişinin kendine konuştuğu şeylerdendir. Biriniz hoşlanmadığı birşey görürse, hemen kalkıp namaz kılmalı, onu kimseye söylememelidir."** (257)

(255) Fethu'l-Bârî, III/29.
(256) Müslim, XV/27, Nevevî; İbn Mace, II/1287.
(257) Buhârî, XII/404, Fethu'l-Bârî; Müslim, XV/21, Nevevî.

Katade tarafından rivayet edilen hadiste Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللّٰهِ وَالْحُلْمُ مِنَ الشَّيْطَانِ . فَمَنْ رَأَى شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيَنْفُثْ عَنْ شِمَالِهِ ثَلَاثًا وَلْيَتَعَوَّذْ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهَا لَا تَضُرُّهُ *

"Salih rüya Allah'tandır. Hulm (rüyanın kötü olanı) ise, şeytandandır. Kim hoşlanmadığı birşey görürse, üç defa sol tarafına tükürsün, şeytandan Allah'a sığınsın. Bu sûrette o rüya sahibine zarar vermez." (258)

Bu hadisin tarikleri birleştirildiğinde, müslümanın rüyadan sonra, bazı şeyleri yapmasının güzel olacağı anlaşılmaktadır.

Müslüman eğer, rüya salih olursa, bundan dolayı Allah'a hamdedip bunu müjde kabul eder ve sevmediği kimseye değil de sevdiğine anlatır.

Rüya hoş değilse, onun şerrinden ve şeytanın şerrinden Allah'a sığınır. Üç defa sol tarafına tükürür, bunu hiç kimseye anlatmaz. Yattığı tarafı değiştirir, kalkıp namaz kılar.

Hafız şöyle demiştir: Alimler bunların hikmetini açıkladılar. Kötü rüyanın şerrinden Allah'a sığınmak açıktır. Böyle yapmak beğenilmeyen her şeyde meşrudur.

Tükürmeye gelince;

Kadı Iyaz şöyle dedi: Bu kötü rüyada hazır bulunan şeytanı kovmak, ona hakaret etmek ve onunla alay etmek için emredilmiştir. Özellikle sol tarafa denilmiştir. Çünkü sol, pislik ve benzeri şeylerin yeridir. Bir yandan öbür yana dönmenin sebebi ise, hayra yormak, iyimser olduğunu belirtmek içindir. Namaz kılmak ise, bunda Allah'a yönelme ve sığınma olduğu içindir. (259) (özet olarak)

---

(258) Buhârî, XII/383, Fethu'l-Bârî; Müslim, XV/16.
(259) Fethu'l-Bârî, XII/371.

Sığınmanın şekli hakkında İbrahim en-Nehaî şöyle demiştir: "Sizden birisi rüyasında, hoşlanmadığı birşey görürse, uyanınca şöyle desin: Bu rüyamdan dolayı, dinimde ve dünyamda hoşlanmadığım şeyin bana gelmemesi için, onun kötülüğünden, Allah'ın meleklerinin ve elçilerinin korundukları şeyle korunuyorum."

Hafız şöyle demiştir: Bunu, Saîd b. Mansur, İbn Ebî Şeybe ve Abdurrezzak sahih isnatlarla rivayet etmişlerdir. (260)

Nevevî de şöyle demiştir: "Bu sûrette o rüya sahibine zarar vermez" sözünden maksat, Allah Ta'ala üç defa sol tarafına tükürüp şerrinden Allah'a sığınmayı o kimsenin korktuğundan kurtulup selamete ermesine sebep kılmıştır. Nitekim sadakayı da malı korumak ve belayı defetmek için sebep kılmıştır. (261)

ŞEYTAN ESNEYENE GÜLER

Çünkü esneme, tembellik ve uyuşukluktan dolayı meydana gelir. Esneyen, ibadetleri çok mükemmel olarak yapmayacak haldedir. Esne-yenin, güzel olmayan bir görünüşte olması şeytanı güldüren şeylerdendir.

Bu sebeple Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyuruyor: "**Allah hapşır-mayı sever, esnemeyi de çirkin görür. Sizden biriniz hapşırıp aksırdığı ve Allah'a hamdettiği zaman, bunu işiten her müslüman üzerine o kişiye yerhamuke'llah (Allah sana merhamet eylesin) demesi bir hak olmuştur. Esnemeye gelince; bu ancak şeytandandır. Biriniz esneme hali geldiğinde, gücü yettiği kadar onu geri çevirmeye çalışsın. Çünkü biriniz esnediğinde, şeytan bundan dolayı güler.**" (262)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

---

(260) Fethu'l-Bârî, XII/371.
(261) Şerhu Müslim, XV/18.
(262) Buhârî, VI/338, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVIII/122, benzeri.

إذا تثاءب أحدكم فليضع يده على فيه ولا يعوي فإن الشيطان يضحك منه *

"Sizden birisi esnediğinde, elini ağzına koysun ve 'Haa di-yerek ses çıkarmasın. Çünkü şeytan ona güler." (263)

Bunun isnadında Abdullah b. Saîd vardır. Ahmed: Munkeru'l-hadis (264) demiştir.

Hafız şöyle demiştir: Esnemenin köpeğin havlamasına benzetilmesi ondan tiksindirmek ve onu çirkin göstermek içindir. Çünkü köpek başını kaldırıp ağzını açar ve ulur. Esneyen kişi esnemesinde aşırılığa kaçtığında, ona benzemiş olur. Böylece onun (şeytanın) ona gülmesindeki espiri otaya çıkar. Çünkü bu şekilde esnemekle, o haldeyken, tabii halini çirkinleştirmek sûretiyle kendini, şeytanın oyuncağı haline getirmiştir. (265)

Ebu Saîd'in rivayet ettiği hadiste, Rasûlüllah şöyle buyurmuştur: **"Biriniz esnediğinde, eliyle ağzını tutsun. Çünkü o sırada şeytan girer."** (266)

Hafız şöyle demiştir: Bununla, gerçekten girmenin kasdedilme ihtimali vardır. Çünkü şeytan, kanın dolaştığı gibi Ademoğlunun damarlarında dolaşır. Ancak, insan Allah'ı zikrettiği sürece ona gücü yetmez. Esneyen, o haldeyken zikretmemektedir. Şeytan gerçekten onun içine girmeyi başarır. Girmek lafzıyla ona güç yetirmeyi kasdetmiş olması muhtemeldir. Çünkü birisinin, birşeyin içine girmesi, onun buna gücünün yettiğini gösterir. (267)

Nevevî şöyle der: Esnemenin tutulması, geri çevrilmesi ve elin ağıza konulması emredilmiştir. Bundan maksat, şeytanın arzusuna engel olmaktır. Çünkü şeytan esneyen insanın su-

---

(263) İbn Mace, I/310.
(264) Et-Tehzib, V/237.
(265) Fethu'l-Bârî, X/612.
(266) Müslim, XVIII/122, Nevevî; ed-Darimî, I/321.
(267) Fethu'l-Bârî, X/612.

ratını çirkinleştirmeye, ağzından içeri girmeye çalışır ve ona güler. (268)

Burada, İbn Ebi Şeybe'nin ve Buhârî'nin Tarihte Yezid b. el-Asamm'ın mürsel olarak rivayet ettiğini zikretmemiz güzel birşey olacak: Peygamber (s.a.v.) asla esnememiştir. (269)

ŞEYTAN NERELERDE GECELER?

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği hadiste, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz uykusundan uyandığında hemen burnundaki nesneyi üç defa dışarı çıkarsın. Çünkü şeytan onun genzinde geceler."** (270)

Lafız Müslim'e aittir. Burnundaki şeyi çıkarmaktan maksat, burnun içini temizlemektir.

Kadı Iyaz şöyle der: "Çünkü şeytan onun genzinde geceler" sözü gerçek anlamda kullanılmış olabilir. Çünkü burun, bedenin kalbe götüren yollarından biridir. Bu sözün bir istiare olma ihtimali de vardır. Çünkü burnun içinde biriken toz toprak ve pislik şeytan karşılığındadır." (271)

Hafız da şöyle demiştir: Hadisin zahiri bunun, her uyuyan için vaki olduğunu göstermektedir. Bu, şeytandan, Ebu Hureyre'nin "Bu dua, o mümine, dua ettiği gününde, o günün akşamına kadar, şeytan şerrinden bir koruma olur." AyetelKürsî'nin okunması hakkındaki ve "Hiçbir şeytan ona yaklaşamaz" hadislerinde anlatıldığı gibi, herhangi bir zikirle sakınmayana ait olabilir. Burada yaklaşamamaktan maksat, vesvese verilen yere yani kalbe yaklaşamaması olabilir. Böylece onun burunda gecelemesi, uyandığında oradan kalbe ulaşmak içindir. (272)

---

(268) Şerhu Müslim, XVIII/123.
(269) Fethu'l-Bârî, X/613.
(270) Şerhu Müslim, III/127, Nevevî.
(271) Şerhu Müslim, III/127, Nevevî.
(272) Fethu'l-Bârî, VI/343

ŞEYTANIN BAZI PİS PLANLARI

İbn Mesud şöyle rivayet etti: "Şeytan, zikir meclislerindekileri fitneye düşürmek için onların arasında dolaştı. Ancak onların arasına ayrılık soktu. Dünyalık şeylerden konuşan bir halkaya geldi. Onları birbirlerine düşürdü. Sonunda onlar da kavgaya başladılar. Zikredenler de kalkıp onların arasına girip darmadağın oldular."

ŞEYTANIN, İNSANLARI FİTNEYE DÜŞÜRMEK İÇİN ASKERLERİNİ GÖNDERMESİ

Cabir (r.a.) şöyle rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v): **"İblis, tahtını suyun üzerine koyar. Sonra çetelerini gönderir. Bunların, de-rece itibariyle ona en yakın olanı, en büyük fitne çıkaranıdır. Bunlardan birisi gelerek: Şöyle şöyle yaptım der. O da: Hiçbir şey yapmamışsın, der. Sonra birisi gelerek: Onu karısından ayırmadan bırakmadım, der. Bunu kendisine yaklaştırır ve: Sen ne iyisin, der"** buyurdu. (273)

Ebu Musa el-Eş'arî'den şöyle rivayet edilmiştir: Sabah olunca İblis, askerlerini yeryüzüne dağıtır ve şöyle der: Kim bir müslümanı saptırırsa, ona taç giydireceğim. Birisi ona: Karısını boşayıncaya kadar, ben devamlı falancayla birlikte olacağım, der. O da: Dediğin kişi evlenmek üzeredir, der. Bir başkası: Ben de zina yapıncaya kadar, falancanın yanından ayrılmayacağım. İblis: Sen ha! der. Başka biri de şöyle der: İçki içinceye kadar, ben de, devamlı falancanın yanında olacağım. Bunun üzerine İblis: Sen mi? der. Bir diğeri de: Öldürünceye kadar, ben falancanın yanından ayrılmayacağım dedi. Bunun üzerine İblis: İşte bunu yapacak sensin, der. (274)

---

(273) Müslim, XVII/107, Nevevî.

(274) El-Elbanî, onu es-Sahiha'da, 1280 numarada, sahih olduğunu söyledi.

VESVESE ŞEYTANIN ACİZ OLDUĞUNUN DELİLİDİR.

Şeytan kafire oyun edip aldatır ve onu yeryüzünde bozgunculuk yapmağa sevkeder. Bunu mü'mine de uygulamak ister, ama beceremez. O, ancak vesvese vermeyi becerebilir. Bundan fazlasını yapamaz. Bu sebeple, Rasûlüllah'a (s.a.v) vesvesenin ne demek olduğu sorulduğunda, şu cevabı verdi: **"O mahzı îmandır."** (275)

Bazı kimseler gelerek ona:

– Gönüllerimizden öyle şeyler geçiyor ki, herhangi birimiz onları söylemeyi bile büyük bir suç sayıyor dediler. Peygamber (s.a.v.):

– "Gerçekten böyle birşey hissettiniz mi?" diye sordu. Onlar:

– Evet, dediler. Peygamber (s.a.v):

– "İşte, açık açık iman budur" buyurdu. (276)

Nevevî şöyle demiştir: "İşte açık açık iman budur", "O, mahzı imandır" ifadelerinin manası; gönlümüzden geçen vesveseleri, hatta onları anmayı büyük bir suç saymanız imanın ta kendisidir. Çünkü bunlara inanmak şöyle dursun, onları büyük suç sayarak korkmak ve söylemekten bile çekinmek iman-ı kâmilden ileri gelir. Böyle bir iman, asla şek şüphe götürmez demektir. (277)

NAMAZDA VESVESE VERMEK:

Ebu'l-Alâ şunu rivayet etti: Osman b. Ebu'l-As, Peygamber'e (s.a.v) gelerek:

---

(275) Müslim, II/
(276) Müslim, II/153, Nevevî.
(277) Şerhu Müslim, II/154, Nevevî.

– Şeytan, benimle namazımın ve kıraatimin arasına giriyor ve kıraatimi karıştırmama sebep oluyor dedi. Rasûlüllah (s.a.v):

– "Bu, Hınzeb denilen bir şeytandır. Onu hissettiğinde ondan Allah'a sığın ve sol tarafına üç defa tükür" buyurdu. Osman:

– Ben bunu yaptım, Allah da onu benden giderdi, demiştir. (278)

Not: Gazalî, İhya'da (279) bu hadisi, Amr b. el-As'tan rivayet etmiş, Dr. Es-Seyyid el-Cemîlî de (280) ona uymuştur. Bu, yanlıştır. Dikkatli oluna.

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre; Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Herhangi biriniz kalkıp namaza durduğunda, şeytan gelir ve namazını karıştırır. Nihayet o kimse kaç rekat kıldığını bilemez. Sizden biriniz bu karışıklığı hissettiğinde, oturur vaziyetteyken iki kere secde etsin." (281)

Şeytan, namaz kılana, üçüncüsü olmayan iki kapıdan gelir.

Birinci geliş yeri, namaz kılan gibi, dıştaki duyu organlarıyla ilgili olandır. O, yüksek bir ses duyar ve bu onu namazından alakor. Namaz esnasında, gözü süs vs. gibi hoşa giden birşeye ilişir. Bu kapı, ancak bu tür ilgi çekici ve meşgul edici şeylerin kaldırılmasıyla kapatılır. Rasûlüllah (s.a.v), Ebu Cehm'in hediye ettiği, desenli hamîsayı (siyah âbâ) giyip onunla namaz kıldıktan sonra çıkardı ve:

"Şunu Ebu Cehm'e geri götürün. Çünkü bu hamîsa biraz önce, beni namazda meşgul etti. Bana Ebu Cehm'in, enbîcaniyyesini getirin" dedi.

Nesaî, İbn Abbas'tan şunu rivayet etti. Peygamber (s.a.v), parmağında bir yüzük olduğu halde, minberdeydi. Yüzüğü atıp:

---

(278) Müslim, XIV/190, Nevevî

(279) İhya, 1387.

(280) Es-Sihr ve Tahziru'l-Ervah, 85.

(281) Buharî, III/104, Fethu'l-Bârî; Müslim, V/75, Nevevî.

"Bir ona, bir size baktığım için, bu yüzük beni meşgul etti" dedi. (282)

Bu sebeple, âlimler mescidlerin süslenmesini kerih görmüşlerdir. Çünkü onlar, namaz kılanı, namazda meşgul ederler.

İbn Huzeyme şunu rivayet etti ve sahih olduğunu söyledi: Hz. Ömer, genişletmek için mescidi yeniden yaptırdığında ustaya: "Sen, sadece cemaati yağmurdan saklayıp koru. Sakın kırmızılı sarılı süsler yapıpda insanları fitneye uğratmayasın" demiştir.

Buharî bunu muallak olarak rivayet etmiştir. (283)

İmam Ahmed, namaz kılanın zihnini meşgul etmemesi için, kıbleye hiçbir şey yazılmamasını söylemiştir.

Şeytanın ikinci geliş yeri ise, kalple ilgili olandır. Kalbine, dünya sevgisi giren kimse, ne namazda ne de namaz dışında bunlardan kurtulamaz. Çünkü birşeyi seven, onu daha çok düşünür. Sen onun namazda, kalktığını, oturduğunu, eğildiğini ve yere kapandığını görürsün. Ama onun kalbi dünya ile meşguldür ve onun peşinde koşmaktadır. Şeytan onu bir vadiden diğerine, bir fikirden başka birine uçurmaktadır.

Vallahi bu, ancak, Allah'ın başarılı kıldığı kimsenin kurtulabildiği büyük bir geliş yeridir. Onun, dünyanın derecesini ve basitliğini tanımaktan, "Allah'ım! Dünyayı ellerimizde kıl, kalplerimizde değil" sözünü çok söylemekten, huzurunda durduğu sırada Allah korkusunu hatırlamaktan başka çaresi yoktur. Bu, firavunları mahveden ve zorbaların boyunları onun için eğilen kimsedir.

UNUTMA ŞEYTANDANDIR:

Dr. El-Aşkar şöyle demiştir: Şeytanın Adem'e uyguladığı şeylerden birisi de budur. O, devamlı insana vesvese verir ve so-

(282) Nesaî, VIII/195.
(283) Buharî, I/539, Fethu'l-Bârî.

nunda, ona Rabbinin emrettiklerini unutturur. **"Andolsun biz, daha önce de Âdem'e ahid (emir ve vahiy) vermiştik. Ne var ki o, (ahdi) unuttu. Onda sabır ve karar da bulamadık."** (284)

Musa'nın arkadaşı, ona şöyle dedi: **"Balığı unuttum. Onu hatırlamamı bana şeytandan başkası unutturmadı."** (285)

Allah, Rasûlünü ve onun ashabını Allah'ın ayatlerinin alaya alındığı meclislerde oturmalarını yasaklamıştır. Fakat şeytan, insana, Rabbinin kendisinden istediğini unutturabilir. Böylece, o umursamazlarla birlikte oturabilir. **"Ayetlerimiz hakkında (ileri geri konuşmaya) dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan uzak ol (meclislerini terket). Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra (hemen kalk) o zalimler topluluğu ile oturma."** (286)

Peygamber Yusuf (a.s.), öldürülmekten kurtulacağını ve hükümdara tekrar hizmete döneceğini bildiği mahpusa, kendisini, hükümdarın yanında anmasını istedi, ancak şeytan o kişiye, Allah'ın peygamberi Yusuf'u hükümdarına anmayı unutturdu. Dolayısıyla Yusuf, birkaç yıl daha hapiste kaldı. **"O ikisinden, kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki: Beni efendinin yanında an, (umulur ki beni çıkarır). Fakat şeytan ona, efendisine anmayı unutturdu. Dolayısıyla (Yusuf), birkaç yıl daha zindanda kaldı."** (287)

Şeytan iyice güçlenince ona Allah'ı tamamen unutturur. **"Şeytan onları istilâ etmiş, onlara Allah'ı anmayı unutturmuştur. İşte onlar şeytanın taraftarıdırlar. İyi bilin ki şeytanın taraftarları mutlaka kaybedenlerdir."** (288)

Bunlardan maksat, bu ayetten önceki ayetin belirttiği gibi münafıklardır. Hatırlama yolu da, Allah'ı zikretmektir. Çünkü o, şeytanı uzaklaştırır. **"Bunu unuttuğun takdirde Rabbini an."** (289)

---

(284) Taha, 115.
(285) Kehf, 63.
(286) En'am, 68.
(287) Yusuf, 42.
(288) Mücadele, 19.
(289) Kehf, 24, Alemu'l-Cin ve'ş-Şeyâtîn, 70.

İNSANLAR ARASINDA DÜŞMANLIĞI ALEVLENDİRMEK

Bu, şeytanın pis gayelerinden biridir. Ona ulaşmak için her yola girer ve her vasıtayı kullanır. Bu vasıtalardan birisi içkidir. Çünkü o, aklı giderir ve dengeyi kaybettirir. O zaman şeytan insanı ele geçirir ve onu istediği yere götürür.

Hz. Osman b. Affan (r.a.) şöyle rivayet eder:

İçkiden çekinin. Çünkü, o, kötülüklerin anasıdır. Sizden önce, ibadet ederek yaşayan birisi vardı. Bir fahişe ona aşık oldu. Kadın cariyesini ona gönderip: Seni şahitlik yapmağa çağırıyoruz, dedi. O adam, kadının cariyesiyle birlikte gitti. Kadın emeline nail oldu. Adam her kapıdan geçtikçe, cariye kapıları arkasından kapatıyordu. Sonunda o, yanında bir çocuk ve içki kabı bulunan güzel bir kadınla karşılaştı. Kadın: Vallahi, ben seni şahitlik yapmaya çağırmadım. Sadece ya benimle yatmaya, ya şu içkiden bir kadeh içmeye ya da şu çocuğu öldürmeye davet ettim. Adam: Bana şu içkiden bir kadeh ver, dedi. Kadın ona bir kadeh içirdi. Adam: Bir kadeh daha, dedi. Adam, sonunda kadınla yatmadan ve çocuğu öldürmeden oradan ayrılmadı. İbn Kesir, senedine sahih demiştir. (290)

Şeytanın pis gayelerine ulaşmak için kullandığı bu vasıtalardan biri de kumardır. Çünkü, o insanları birbirlerine düşman eder. İçlerine kin bırakır. Allah'tan başkasına tapılan putlar da bunlardan birisidir. Bunlar, şeytanın insana tasallut etmesi için en büyük vasıtalardır. Böylece şeytan onunla çocukların topla oynadıkları gibi oynar.

Cahiliyyedeki kâfirlerin kendileriyle kısmet aradıkları fal okları da bu vasıtalardandır. Bunlar, günümüzdeki "şans" ve "açma" dediğimiz şeylere denktir. Bu "açma" denilen, Mushaf'ın içine bakmaktır. Açan kişi gözünün rastladığı ayeti şansı zanneder.

---

(290) İbn Kesir Tefsir, II/97.

Bunların hepsi, şeytanın işindendir. Bu sebeple Allah bizi bunlardan şu sözüyle sakındırmıştır: "**Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki, kurtuluşa eresiniz. Şeytan içkide ve kumarda, ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alakoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçiyorsunuz değil mi?**" (291)

Söz de bu vasıtalardan biridir. Çünkü bazen o, başka manaya çekilir. Böylece, düşmanlık ve kin doğurur. Bundan dolayı Allah Ta'ala bize güzel konuşmayı emretti. "**Kullarıma söyle: Sözün en güzelini konuşsunlar. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.**" (292)

Seyyid Kutub şöyle demiştir: "**Kullarıma söyle: Sözün en güzelini konuşsunlar.**" Kayıtsız şartsız olarak her alanda ve her yerde. Konuşmak için söylenilenin en güzelini seçsinler. Böylece şeytanın aralarındaki dostluğu bozmasından kurtulurlar. Şeytan, sert ve kaba sözle, arkasından da kötü cevap vermekle, dostların arasını açar. Çünkü, münakaşa, kabalık ve sertlik, dostluğu, sevgiyi ve birlik olmayı yok eder.

İyi söz, kuru yerlerini ıslatarak, kalplerin yaralarını tedavi eder ve onları yüce dostluk üzerinde toplar. (293)

Söz âdâb-ı nebiye (Hz. Peygamber'in gösterdiği terbiye kuralları) geçince, Rasûlüllah'ın (s.a.v) şeytanın gireceği her gedik ve yarığı kapattığını görüyoruz.

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Sakın sizden biriniz silahını (çıkarıp da) din kardeşine işaret etmesin. Çünkü işaret eden kimse bilmez, belki şeytan eline hız verip çeker de (din kardeşini vurur). Bu suretle cehennemden bir çukura yuvarlanır.**" (294)

---

(291) Maide, 90-91.
(292) İsra, 53.
(293) Fizılali'l-Kur'an, IV/2234.
(294) Buharî, XIII/23, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVI/170, Nevevî.

Yine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

إِتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ *

"Sizler tek hurmanın yarısı ile, bunu da bulamazsanız, güzel bir sözle de olsa ateşten korunun." (295)

Bunların hepsi, kovulmuş şeytanın kapılarından büyük birisini kapatmak içindir. İşte bu büyük kapı; müslümanları birbirine düşürmek ve onlar arasında fitne ateşini tutuşturma kapısıdır.

Cabir şunu rivayet etti: Rasûlüllah'ın (s.a.v) şöyle dediğini duydum: **"Şeytan Arap yarımadasında namaz kılanların kendisine ibadet etmelerinden ümidini kesmiştir. Fakat o, müslümanları birbirine düşürme çabası içindedir."** (296)

ŞEYTANIN, İNSANIN İÇİNDEKİ YERİ

Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Şeytan insan vücudunda kanın akışı gibi akar."** (297)

Başka bir rivayette de şöyledir: **"Şeytan, insan vücudunda kanın ulaştığı yere ulaşır (yani kan deveranı gibi deveran eder)."** (298)

Hafız şöyle demiştir: Bunun zahir manasında olduğu ve Allah'ın buna şeytanı muktedir kıldığı söylenmiştir. Bunun, çok aldattığı için istiare olduğu da söylenmiştir. Sanki o, kan gibi hiç ayrılmaz. Hep birlikte olma ve ayrılmama konusunda kan ile şeytan aynıdırlar.

İbn Abbas şöyle demiştir: Şeytan, Ademoğlunun kalbinin üzerine oturur, Ademoğlu yanıldığı ve gaflet ettiğinde, vesvese verir. Allah'ı zikredince de kaybolur. (299)

---

(295) Buharî, III/283, Fethu'l-Bârî; Müslim, VII/101, Nevevî.

(296) Müslim, XVII/156, Nevevî.

(297) Buharî, IV/282, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/155, Nevevî.

(298) Buharî, IV/287, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/157, Nevevî.

(299) İbn Kesir Tefsiri, IV/575.

Buradan anlaşılıyor ki, şeytan, insan vücuduna girebilir. Bunun için, yer olarak kalbi seçer. Çünkü kalp, komutandır. Organlar da askerlerdir. Şeytan kalbi hakimiyetine alınca, organlar da boyun eğip itaat ederler.

Bu sebeple, Peygamber (s.a.v) şöyle der: "**Haberiniz olsun! Be-denin içinde bir lokmacık et parçası vardır ki, o iyi olursa bütün beden iyi olur; bozuk olursa bütün beden bozulur. İşte o (et parçası) kalptir.**" (300)

Ancak, iman surlarının ve takva kalelerinin kuşattığı ve üzerlerinde zikir bekçilerinin bulunduğu bazı kalpler vardır. Şeytan oralara gizlice girebilir. Oralara girdiğinde, zikir bekçileri kalkıp onu, kınanmış ve mahrum bırakılmış olarak kalelerin dışına çıkarırlar.

İMAN GÜCÜ, ŞEYTANI ZAYIFLATIR

Peygamber (s.a.v), Ömer b. el-Hattab'a (r.a.) şöyle demiştir: "**Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sen bir yolda giderken şeytan asla sana yaklaşamaz. O, senin yolundan başka bir yola yönelip gider.**" (301)

Hafız şöyle demiştir: Hafsa'nın rivayeti Taberânî'nin el-Mucemu'l-Evsat'ında şu ifadeyle yer almaktadır: "Ömer müslüman olalıdan beri şeytan onunla karşılaştığında hemen, yere kapanır." (302)

Müslüman kardeşim! İmanın gücüne bak! Şeytana nasıl tesir ediyor? Sonunda onu korkutup kaçırıyor.

Ebu Hureyre şöyle anlattı: Mü'minin şeytanıyla kafirin şeytanı karşılaştılar. Kâfirin şeytanı, saçları yağlı, şişman ve giyimliydi. Mü'minin şeytanı ise, zayıf, saçı başı dağınık, toz toprak içinde ve çıplaktı. Kafirin şeytanı, müminin şeytanına:

---

(300) Buharî, I/126, Fethu'l-Bârî; Müslim, X/28, Nevevî.

(301) Buharî, VI/339, Fethu'l-Bârî; Müslim, X/165, Nevevî.

(302) Fethu'l-Bârî, VII/47.

Niye zayıfsın? dedi. O da: Ben, yemek yediğinde besmele çeken birisinin yanındayım. O yüzden devamlı aç kalıyorum. O içtiğinde de besmele çekiyor. Ben de devamlı susuz kalıyorum. Giydiğinde besmele çekiyor. Çıplak kalıyorum. Saçlarına yağ sürdüğünde, besmele çekiyor. Benim de saçlarım dağınık kalıyor, dedi. Öbürü: Fakat ben, bunların hiçbirini yapmayan birisiyle beraberim. Yerken, içerken ve giyerken ona katılıyorum, dedi.

İbn Ebi'd-Dünya, Kays b. Haccac'tan şunu rivayet etti: Şeytanım: Senin içine girdim. Ben deve gibiyim ve bugün serçe gibi, senin içindeyim, dedi. Ben de: Niye? dedim. O da: Beni, Allah'ın kitabıyla eritiyorsun, dedi.

Sahabilerden biri şöyle anlattı: Bir eşeğin üzerinde, Peygamber'in (s.a.v) terkisindeydim. Eşek tökezledi. Bunun üzerine ben:

– Kahrolasıca şeytan! dedim. Peygamber (s.a.v) bana:

– Kahrolasıca şeytan! deme. Çünkü böyle söylediğinde, şeytan kendi kendisine büyüklenip: "Onu benim gücüm yere yıktı" der. Sen "Bismillah" dediğinde o küçülür öyle ki, sinekten daha küçük hale gelir." (303)

Munzirî: Bunu, iyi bir isnatla Ahmed rivayet etmiştir, dedi.

ŞEYTANIN MİZMARLARI (DÜDÜKLERİ):

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Çan, şeytanın mizmarlarıdır (düdükleridir)."** (304)

Şeytanlar, çanla birlikte olduklarına göre, melekler, yanlarında çan bulunan yolcuları terkederler.

Yine Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre Peygamber

(303) Et-Terğib ve't-Terhib, V/276.

(304) Müslim, XIV/94, Nevevî

(s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

لاَ تَصْحَبُ الْمَلاَئِكَةُ رِفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ أَوْ جَرَسٌ *

"Melekler, aralarında köpek veya çan bulunan yolcularla birlikte olmazlar." (305)

ŞEYTAN YALAMAYI SEVER:

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Şeytan yalamayı çok sever. Kendinizi ondan koruyun. Her kim geceyi elinde, et yağının kokusu olduğu halde geçirirse ve başına birşey gelirse, kabahati sadece kendinde arasın."** (306)

Cabir (r.a.) şöyle anlatır: "Ben Rasûlüllah'ın (s.a.v) şöyle buyurduğunu duydum: **"Şeytan size her durumunuzda gelir. Hatta yemek yediği sırada da gelir. Biriniz lokmasını düşürürse, hemen ondaki bulaşığı gidersin, sonra onu yesin. Onu şeytana bırakmasın. Yemekten ayrıldığında parmaklarını yalasın. Çünkü bereketin, yiyeceğinin hangisinde olduğunu bilmez."** (307)

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz yemek yediği (ve elini yıkamak mümkün olmadığı) zaman, yemek yediği parmaklarını yalamadıkça yahut yalatmadıkça bir bezle silmesin."** (308)

(305) Müslim, XIV/94, Nevevî.
(306) Tirmizî, III/190.
(307) Müslim, XIII/207, Nevevî.
(308) Buharî, IX/577, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIII/203, Nevevî.

ÇARŞI VE PAZARLAR ŞEYTANIN SAVAŞ YERİDİR:

Selman şöyle demiştir: "Yapabilirsen sakın pazara ilk giren ve ondan son çıkan olma. Çünkü pazar, şeytanın savaş yeridir. Sancağını oraya diker." (309)

Nevevî de şöyle demiştir: Pazar yerinde çeşitli aldatmalar ve yalan yere yemin etmeler çok olduğu için, Peygamber (s.a.v) orasını savaş yerine benzetmiştir. Şeytanın sancağını oraya dikmesinden maksat da; bütün avanesiyle orada toplanmasıdır. Orada satıcılarla alıcıları vesvese suretiyle muhtelif yolsuzluklara teşvik ederler. (310)

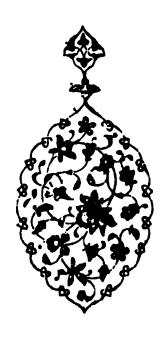
(309) Müslim, XVI/7, Nevevî.
(310) Şerhu'n-Nevevî, XVI/7.
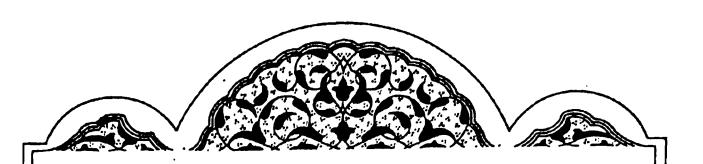
BEŞİNCİ BÖLÜM

ŞEYTANIN KALPLERİ BOZMAK VE KÖTÜLÜĞE DÜŞÜRMEK İÇİN KULLANDIĞI MALZEMELER. KALBİN ÖNEMİ:

ŞEYTANIN KALPLERİ BOZMAK VE KÖTÜLÜĞE DÜŞÜRMEK İÇİN KULLANDIĞI MALZEMELER.KALBİN ÖNEMİ:

İbnu'l-Kayyim şöyle der: Diğer organlara göre kalp, askerlerine her emrini yaptıran ve onları kendisine itaat ettiren bir hükümdar gibidir. İnsanın bütün organlarının hal, hareket ve düzgün çalışmaları, tamamen kalbe bağlıdır.

Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "**Haberiniz olsun! Bedenin içinde bir lokmacık et parçası vardır ki, o iyi olursa, bütün beden iyi olur; o bozuk olursa, bütün beden bozulur. İşte o (et parçası) kalptir.**" (311)

Görüldüğü gibi, beden saltanatının hükümdarı, bedenin ve bütün organların merkezi ve emredicisi kalptir. Beden mülkünde emrini uygulayan kalptir. Bedenin verdiği hediyeyi kabul eden odur. Onun kasdı ve niyeti olmadıkça hiçbir iş meydana gelmez. Bütün işlerden sorumlu olan odur. Çünkü her yetkili, maiyetindekilerden sorumludur. (312)

Bu sebeple, kalp, sınama ve deneme yeridir.

Huzeyfe b. el-Yeman (r.a.) anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın (s.a.v) şöyle dediğini duydum: "**Fitneler kalplere tıpkı hasır çubukları gibi dal dal arzolunur. Artık onlar hangi kalbe işlerse, o kalpte siyah bir leke meydana gelir. Hangi kalp onları kabul etmezse, o kalpde de beyaz bir leke meydana gelir. Böylece iki kalbe yerleşirler. Bu kalplerden biri cilalı taş gibi bembeyazdır; göklerle yer durdukça ona hiçbir fitne zarar vermez. Ötekine gelince: O alaca siyahtır, tepesi aşağı duran testi gibidir. Ne bir iyiliği tanır, ne de bir kötülüğü inkar eder. Yalnız içine işleyen heva ve hevesini (keyfi istek ve arzularını) bilir.**" (313)

---

(311) Buharî, I/126, Fethu'l-Bârî; Müslim, X/28, Nevevî.

(312) İğasetu'l-Lehfan, I/5.

(313) Müslim, II/171.

İbnu'l-Kayyım şöyle der: Hz. Peygamber (s.a.v.) bu hadisinde, fitnelerin insanların kalplerine birer birer arzedilişini, hasır örmekte kullanılan çubukların birer birer atılıp örülmesine benzetmiştir. Kalpleri de, fitnelerin arzedilişine göre ikiye ayırmıştır: Birisi, siyah kalptir: Bir fitne kendisine arız olduğu zaman onu hemen kabul etmektedir. Sanki süngerin suyu emmesi gibi, o fitneyi emmekte ve bu sebeple kendisine siyah bir leke oluşmaktadır. Artık bundan sonra arız olan fitneleri de teker teker emmektedir. Sonunda da simsiyah kesilmekte ve tersine dönmektedir. Yani kalp olmaktan çıkmaktadır. İlgili hadisteki "Tersine devrilmiş ve içindeki dökülmüş bir su kabı gibi" benzetmesi, işte o kalbin bu haline işaret etmektedir. Bir kalp ki, böylece tersine dönmüş ve iyice kararmıştır. Artık o kalbe çare yoktur. Ona iki afetten, helak edici iki büyük hastalık arız olur. O kalbi helake götürür. Bu iki hastalıktan birisi; iyilikle kötülüğü birbirinden ayırt edememesidir. Diğeri de Peygamber'in getirdiklerine karşı kendi hevasını (keyfî arzu ve isteklerini) hakem kılmasıdır.

Birinci hastalığa tutulan kalp, hakkı bâtıldan seçemez, iyiliği iyilik olarak, kötülüğü de kötülük olarak tanıyamaz. Hatta bu hastalık onda iyice kuvvetlenince, iyiliği kötülük; kötülüğü de iyilik olarak kabul eder. Sünnet olanın bid'at, bid'at olanın da sünnet olduğuna inanır. Hakkı bâtıl, bâtılı da hak sayar.

Diğeri de beyaz kalptir. Bu kalbe imanın nuru doğmuştur. Bu kalpte devamlı olarak iman lambası yanmaktadır. Ona bir fitne arız olduğu zaman, hemen o fitneyi reddeder. Böylece, nuru, parlaklığı ve gücü artar.

Kalplere arız olan fitneler, kalplerin hastalık sebebidirler. Bu fitnelerin bir kısmı şehvetler ve şüphelerle ilgilidir. Bir kısmı azgınlık ve sapıtmayla, bir kısmı da günahlar, bid'atlar, haksızlıklar ve cehalet fitneleridir. Bu fitnelere maruz kalan kalpler, fitnenin çeşidine göre, ya niyet ve irade bozukluğu şeklinde hastalanır ya da bilgi ve itikat bozukluğu şeklinde bir hastalığa tutulur. (314)

---

(314) İğasetu'l-Lehfan, I/12.

Bu sebeple, müslümanın zaman zaman kalbini kontrol etmesi, onun durumunu öğrenmesi ve öğüt vermek suretiyle onu koruyup gözetmesi gerekir. Müslüman, ebedî saadetin onun iyiliğinde, bedbaht-lık, bela ve açık bir zararın onun bozukluğunda olduğunu bilmelidir.

Kalbin imanı artıp güçlendikçe, onun hakla bâtılı, hidayetle dalaleti ayıran nuru da artar.

Ebu Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Dört çeşit kalp vardır: Tertemiz, içinde hile bulunmayan kalp ki lamba gibi parlar. Kabuğunun üzeri bağlanmış kilitli kalp. Tersine dönmüş kalp. İki tarafa da mey-leden kalp: Hileden arınmış kalp, mü'minin kalbidir. İçinde onun nuru vardır. Kilitli kalp, kafirlerin kalbidir. Önce hakkı tanımış sonra inkar etmiştir. İki tarafa da meyleden kalp, onda, hem iman hasleti hem de nifak hasleti bulunan kalptir. Ondaki imanın durumu bitkinin durumu gibidir. O bitkinin ömrünü temiz su uzatır. Ondaki nifağın durumu yaranın durumu gibidir. Yaranın ömrünü irin ve kan uzatır. İki maddenin hangisi diğerine üstün gelirse, o ona üstün gelmiş olur."** (315)

İbnu'l-Kayyim şöyle der: İçinde hile bulunmayan kalp, Allah'tan başkasını terketmiş, haktan başkasından soyunup selamete ermiş bir kalptir. İşte bu kalpte devamlı iman lambası yanmaktadır. Bu kalp, bâtılın şüphelerinden ve azgınlığın şehvetlerinden (aşırı isteklerinden) kurtulmuştur. O ilim ve iman nuruyla parlamıştır. Kilitli kalple, kafirin kalbine işaret edilmiştir. Çünkü o, kabuğunun ve örtüsünün içine girmiştir. Ona, ilim ve imanın nuru ulaşamaz. Nitekim Allah Teala, yahudileri anlatırken şöyle demiştir: **"Onlar: Kalplerimiz perdelidir"** dediler. (316) Kâfirlerin kalplerindeki bu perde, bir tür kalbin kabuk bağlamasıdır. Bu da, onların Allah'tan gelen yüce hakikatleri inkar ederek büyüklük taslamalarının bir cezası olarak oluşmaktadır. Hakkı inkar sebebiyle, kalplerde bir perde ve

(315) Bunu Ahmed ve Taberanî el-Mu'cemu's-Sağir'de rivayet etmişlerdir.

(316) Bakara, 88.

kabuk, kulaklarda bir ağırlık ve gözlerde bir körlük hasıl olur. **"Biz, Kur'an okuduğun zaman, seninle ahirete inanmayanların arasına gizleyici bir örtü çekeriz. Ayrıca onu anlamamaları için kalplerine bir kapalılık ve kulaklarına bir ağırlık veririz."** (317)

Tevhid yani Allah'ın bir olduğu ve Allah'ın dininde ancak Allah'a ve onun Rasûlü'ne uyulacağı hususu kendilerine tebliğ edildiği zaman, bundan hiç hoşlanmazlar.

Yukarıdaki rivayette "tersine dönmüş kalp"le münafığın kalbine işaret edilmişti. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Size ne oldu da münafıklar hakkında iki guruba ayrıldınız? Halbuki Alah onları kendi ettikleri yüzünden baş aşağı (tepetaklak) etmiştir."** (318) Yani kendi inkarları ve işleri sebebiyle Allah onların kalblerini tersine çevirmiştir.

Bu ise kalplerin en kötüsüdür. Böyle olan kalp, bâtılı hak kabul eder ve bâtıl ehliyle dost olur. Hakkı da bâtıl sayar da hak ehline düşman olur. Allah korusun.

"İki maddeli kalp" ifadesiyle imanın oraya ulaşmadığı ve lambasının orada parlamadığı kalbe işaret edilmiştir. O sadece Allah'ın peygamberiyle gönderdiği hakkı kabul etmemiştir. Onda bir ondan, bir öbüründen vardır. Bazan o, küfre daha yakın olur, bazan da imana. Akıbet hangi tarafa galebe çalarsa, ona göre hüküm giymeye mahkumdur. (319)

Bundan anlaşılıyor ki, işlerin merkezi kalptir. O, komutandır, organlar ise, kalbin onları istediği yere yönelttiği askerleridir.

Yine İbnu'l-Kayyim şöyle der: Allah'ın düşmanı İblis, kalbin merkez olduğunu bildiği için, insanoğlunun kalbini, çeşitli vesveseler, vehimler ve şehvetlerle doldurmak ister. Doğru yoldan saptırmak için hile ve tuzaklar hazırlar. Allah'ın kullarını Allah'ın rızasından ve tevfikinden mahrum bırakmak için,

---

(317) İsra, 45-46.
(318) Nisa, 88.
(319) İğasetu'l-Lehfan, I/12.

olanca gücüyle uğraşır durur. Kul, devamlı Allah'ın inayet ve hidayetine sığınmadıkça şeytanın hile ve tuzaklarından kurtulamaz. Onun için kul, devamlı Allah'a sığınmalı, Allah'ın rıza ve tevfikini sağlayan hayırlı ve salih amellere sarılmalıdır. Allah'a kullukta kusur etmemeye çalışmalıdır. O zaman bu kul, Allah'ın şu yüce sözündeki kulları arasına girmiş olur. **"Benim ihlaslı kullarım üzerinde senin hiçbir ağırlığın (hakimiyetin) olmayacaktır."** (320)

Yüce Allah'ın "kullarım" dediği kimseler, şeytanın tesir sahasının dışında kalanlardır. Çünkü onlar, alemlerin Rabbine karşı kullukta samimi ve ihlaslıdırlar. Ubûdiyet (kulluk) makamının gereklerini yerine getiren kimselerdir. Onların kalpleri iman ve tevhid nuruyla parlayıp şuurlanmış, işlerinde ihlaslı ve devamlı kesin imana sahip olanlardır. Allah katında mukarrabînden olmuşlardır. Bu sebeple, yüce Allah bir ayette onları istisna ettirmiştir: **"Ancak onlardan ihlasa erdirilmiş kulları müstesna."** (321)

Kalp temizliği ve onun samimi (ihlaslı) olması, sahibini bazı derecelere yükseltir. İbn Ömer şöyle rivayet etti: Rasûlüllah'a (s.a.v):

– Allah'ın Rasûlü! Hangi insan daha iyidir? diye soruldu. O:

– Kalbi temiz olan her mümin, cevabını verdi. Sahabiler:

– Kalbi temiz ne demektir? dediler.

Peygamber (s.a.v):

– O, Allah'tan korkan, tertemiz, içinde ne günah, ne zulümle yaratıklara kötülük etmek, ne kin ne de haset olan kalptir, buyurdu. (322)

---

(320) İsra, 65.
(321) Hıcr, 40, İğasetu'l-Lehfan, I/6.
(322) İbn Mace, II/1409; Tahricu'l-İhya, 1364.

VESVESE NASIL OLUR?

İbnu'l-Kayyim şöyle demiştir: "Vesvese'nin aslı; hissedilmeyen gizli hareket veya sestir, bu sebeple ondan sakınılamaz. Vesvese, ya ancak kendisine söylenilenin duyulabileceği gizli bir sesle ya da başka bir sesle nefse konuşmaktır. Nitekim şeytan insana vesvese verir. (323)

Yine İbnu'l-Kayyim, vesvese hakkında şöyle der: Vesvese, iradenin başlangıcıdır. Çünkü kalpte, kötülük ve masiyet bulunmaz. Şeytan ona vesvese verir. Günahı hatırına getirir. Onun nefsine tasvir eder ve temenni ve arzu ettirir ve sonunda o şehvet haline gelir. Yine şehveti güzel ve iyi gösterir. Onu nefsin meylettiği bir hayal içinde hayal ettirir. Sonunda o, irade haline gelir. Sonra devamlı karşısına getirip hayal ettirir. Temenni ve arzu ettirir. Onun zararlı olduğuna dair bilgisini unutturur ve ondan kötü akıbetini saklar. Onu incelemesine engel olur. O, günahın şeklinden ve ondan zevk almaktan başka birşey göremez. Bunun gerisindekileri unutur. Sonunda irade, kesin karara dönüşür. Kalbin buna hırsı artar. Kalp, askerlerini aramaya gönderir. Şeytan onlarla birlikte takviye güçler gönderir. Eğer usanırlarsa, onları tahrik ve teşvik eder. Eğer gevşeklik gösterirlerse, onları rahatsız ederler. Nitekim Allah Ta'ala şöyle buyurdu: **"Görmedin mi? Biz kâfirlerin üzerine kendilerini iyice (isyankârlığa) sevkeden şeytanları gönderdik."** (324)

Ne zaman usanç gösterseler veya gevşek davransalar, şeytanlar onları rahatsız edip harekete geçirirler. Artık şeytanlar devamlı o kulla birliktedirler. Onu günaha sevkederler. En hoş ve en mükemmel hileyle bir araya gelme yollarını ararlar.

O, Ademoğullarının günahkârlarına lider olmayı kabul etmiştir. O, büyüklenip onların ataları olan Adem'e secde etmeyi kabul etmeyendir. O secde etme şerefini elde etmedi. Allah'a isyan eden herkesin lideri haline gelerek onun rızasını kazan-

---

(323) Et-Tefsiru'l-Kayyim, 600.

(324) Meryem 83.

madı. Nitekim birisi şu şiiri söyledi:

İblis'in sapıklığına ve terdiği kibrin çirkinliğine şaştım.

Adem'e secde konusunda kibirlendi.

Onun çocuklarına lider oldu.

Her masiyet ve belanın temelinde vesvese vardır.

ŞEYTAN İNSANIN YANINA NASIL GELİR?

İbnu'l-Cevzî şöyle demiştir: Şeytan, imkan bulduğu nisbette, insanların yanına gelir. Onlara hakimiyeti, onların uyanıklık ve gafletine, cahillikleri ve ilimlerine göre artar veya azalır.

Kalbin kale gibi olduğunu ve bu kalenin üzerinde bir sur bulunduğunu, surun kapıları ve içinde pencereleri olduğunu, orada oturanın akıl olduğunu, meleklerin de o kaleye sık sık gelip gittiklerini, kalenin yanında da başka bir sur olduğunu orada da heva ile şeytanların oturduğunu, onların da hiçbir engelle karşılaşmadan o sura gidip geldiklerini, kaledekilerle, surdakiler arasında bir savaş olduğunu, şeytanların muhafızın gafil olduğu bir anı yakalamak için devamlı kalenin etrafında dolaştıklarını ve pencerelerden birinden geçtiklerini, muhafızın, korumakla görevli olduğu kalenin bütün kapı ve pencereleri bilmesi, kaleyi korumaktan bir an olsun gevşek davranmaması gerektiğini bil. Çünkü su uyur düşman uyumaz.

Birisi, Hasen-i Basrî'ye: İblis uyur mu? diye sordu. O da şu cevabı verdi: Eğer uyusaydı, biz rahat ederdik.

Bu kale, zikir ve imanla aydınlanmış ve parlamıştır. Orada, uğrayan herşeyin resimlerinin görüldüğü parlak bir ayna vardır. Şeytanın surda yaptıklarının ilki dumanı çoğaltmaktır. Böylece kalenin duvarları kararır ve ayna paslanır. Düşmanın birtakım saldırıları vardır. Bazen saldırır ve kaleye girer. Muhafız da ona saldırıp dışarı çıkarır. Bazen de girer, bozukluk çıkarır. Muhafızın gafleti yüzünden orada kalır. Bazan da, du-

manı kovan rüzgar eser. Kalenin duvarları kararır ve ayna paslanır. Bilmeden şeytan uğrar. Bazan da gafleti yüzünden muhafız yaralanır. Esir edilir ve ondan istifade edilir. Hevasının muvafakatı ve yardımıyla hileler çıkarmak üzere bırakılır. Bazan o, şer konusunda fakih gibi olur.

Seleften birisi şöyle der: Şeytanı gördüm. Bana şunu söyledi: Ben insanlarla, onlara bilgi vermek için görüşüyordum. Onlarla görüşmeye devam ettim. Onlardan bilgi alır oldum. Bir defasında, şeytan zekî ve anlayışlı birine saldırdı. Yanında, süslenmiş halde heva gelini vardı. Zekî kişi ona bakarak oyalanıyor, şeytan da onu kendine çekip alıyordu.

Esirlerin bağlandığı en güçlü zincir; cehalettir. Orta güçte olanı; hevadır. En zayıfı da gaflettir. İman zırhı, mü'minin üzerinde olduğu sürece düşman hiçbir savaşta ok atamaz. (325)

El-A'meş şöyle der: Cinlerle konuşan bir adam bize şunu anlattı. Cinler: Bizim en çok çekindiklerimiz, sünnete uyanlardır. Ama heva sahiplerini biz oyuncak gibi oynarız, dediler.

Müslüman kardeşim! Şunu iyi bil: Şeytan ancak, zikir, takva, ihlas ve yakîn (kesin bilgi) den yoksun kalbin sahibine gelir. Vesvesesini verir. Vesvese orayı boş bularak ele geçirir ve yerleşir. Nitekim bu konuda şöyle bir beyt söylenmiştir:

Ben hevayı tanımadan, bana onun hevası geldi ve boş bir kalbe rastlayıp oraya yerleşti.

Kalp imanla mamur, takva ile örtünmüş ve zikirle korunmuş olursa, şeytan oraya giremez.

Asıl felaket şudur: Kalp, şeytanın azığı olan heva ve şehvetle dolu olursa, onun defedilmesi mümkün değildir. Bu, önünde et bulunan bir adama uğrayan aç köpeğin durumu gibidir. Onu kovdukça gitmez. Adam, eti önünden kaldırdığında, köpek ümidini kesip ayrılır. Şehvetlerle dolu kalbin sahibi de böyledir. Önce kalbi şehvetlerden temizlemesi, sonra takva ile mamur etmesi gerekir. Bu haldeyken "Eûzü billahimineşşeytanirracim" derse, şeytan ondan ayrılır.

(325) Telbisu İblis, 38.

Bunu düşünen kimse, birçok yaratıktan istiazede bulunmanın (sığınmanın) faydasızlığının sebebini anlar. Sığınma (istiazede bulunma) ancak istiazede bulunan kimsenin kalbinde, şeytanın azığı yoksa, takva ve imanla mamur ise, şeytana engel olur. **"Takvaya erenler var ya; onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah'ın emri ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler."** (326) Bu ayet, sadece muttakilere aittir.

AYARTMA VE SAPTIRMANIN DERECELERİ:

Şeytan, insanı takip eder ve onun peşinden ayrılmaz. İnlemesi ancak, insanı ayartıp ifsat ettiği ve kendisi gibi zarara uğrayanlar grubuna kattığında hafifler.

İbnu'l-Kayyim, şeytanın insanı saptırma derecelerini şöyle sıraladı:

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin birincisi:

Şeytan, küfür, şirk, Allah ve Rasûlü'ne düşmanlıkla, Ademoğluna üstünlük sağlarsa, inlemesi hafifler ve onunla birlikte yorulan kimseler de rahatlar. Bu, kuldan istediği ilk şeydir. Onu ele geçirinceye kadar, devamlı onunla birlikte olur. Bunu gerçekleştirdiğinde onu, askerlerinden yapar ve onu akranlarının başına vekili olarak tayin eder. Böylece o kul da, İblis'in davetçilerinden ve naiblerinden olur.

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin ikincisi:

Bu, bid'attır. Şeytan bunu, günah işlemek ve âsilikten daha çok sever. Çünkü onun zararı, dinin kendisinedir. Bu, başkalarına geçen zarardır. Tövbe edilmeyen günahtır. Peygamberlerin davetine muhalefettir. Onların getirdiklerinin aksine davettir. Bu, küfür ve şirk kapısıdır. Bid'at onu ele geçirdiği ve kendilerinden yaptığında, artık o da onun naibi ve davetçilerin birisi olarak kalır. Eğer onu bu dereceye getirmezse ve kul, Allah'ın kendisini, sünnete sarılanlardan, bid'atçiler ve sapıklara düşman olanlardan yaptığı kimselerdense, onu üçüncü dereceye aktarır.

(326) A'raf, 201.

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin üçüncüsü:

Bunlar, farklı türleriyle büyük günahlardır. Şeytan, insana büyük günah yaptırmaya çok meraklıdır. Özellikle o kişi peşinden gidilen bir âlimse, insanları ondan nefret ettirmek için bunu çok ister. Sonra onun günahlarını halk arasında yayar. Onların arasından bunları yayacak birisini bulur. O, aklınca, dinî bir görev olarak ve Allah'a kulluk için onun günahlarını yayar. Artık o, farkına varmadan İblis'in naibidir. **"İnananlar arasında kötü söz ve davranışın yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada ve ahirette de çetin bir ceza vardır."** (327) Onları yaymayı arzuladıklarında durum böyleyse, yayma işini üzerine aldıklarında durum nasıl olur, acaba? Onlar öğüt vermezler, ama İblis'e itaat edip ona naiblik yaparlar.

Bunların hepsi, insanları ondan (âlimden) ve ilimden faydalanmaktan tiksindirmek içindir. Bunun günahları ufka ulaşsaydı. Allah katında daha hafif olurdu. Çünkü o tövbe ettiğinde, Allah onun tövbesini kabul eder, işlediği kötülükleri iyiliklerle değiştirir. Bunların günahları ise, müminlere haksızlık etme, onların namuslarına dil uzatma ve ayıplarını ortaya çıkarmadır.

Yüce Allah, kullarını gözetmektedir. Kalplerde gizli olanlar ona gizli kalmaz. Şeytan bu dereceden aciz kalırsa, onu dördüncü dereceye aktarır:

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin dördüncüsü:

Bunlar, bir araya gelince, belki sahiplerini helak edecek olan küçük günahlardır. Ben de şöyle diyorum: Sehl b. Sa'd, Rasûlüllah'ın (s.a.v) şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Küçümsenen günahlardan sakının. Çünkü küçümsenen günahların durumu, bir vadiye inip de, birinin bir odun, diğerinin de bir odun getirdiği topluluğun durumuna benzer. Böylece onlar, ekmeklerini pişirecek kadar odun toplarlar. Ne zaman küçüksenen günahlar işlenirse, onlar sahibini helak ederler." (328)

---

(327) Nur, 19.
(328) Fethu'l-Bârî, XI/329.

Hz. Aişe, Peygamber'in (s.a.v) kendisine şöyle buyurduğunu anlatır:

إِيَّاكِ وَمُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ فَإِنَّ لَهَا مِنَ اللّٰهِ طَالِبًا *

"Küçümsenen günahlardan sakın! Çünkü onlar içinde Allah tarafından bir araştırıcı (melek) vardır." (329)

İbn Musa, zühd konusunda, Ebu Eyyub el-Ensarî'nin şu sözünü nakletti: "Kişi, bir iyilik işler, ona güvenir ve küçümsenenleri unutur. Onlar (küçümsenenler) kendisini çepeçevre sarmış olarak, Allah'la karşılaşır. Kişi, korka korka, onlardan bir kötülük işler sonunda, emin bir halde Allah'la karşılaşır. (330)

İbnu'l-Kayyim sözlerine şöyle devam eder: Kul, şeytanı bu dereceden aciz bırakırsa, onu, beşinci dereceye aktarır.

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin beşincisi:

Bu derece, sevab da ceza da olmayan, ancak, akıbeti, onlarla meşgul olması sebebiyle, onda bulunan sevabı kaçırmak olan mübahlarla meşgul olmaktır.

(Ben de derim ki: Bu mübahlar, çok uyumak, çok yeyip içmek, lüks giyinmek ve faydasız şeyler yüzünden uykusuz kalmak gibidir.) Kul, şeytanı bu dereceden aciz bırakır, nefeslerinin miktarını, onların kesileceğini ve onların karşılığında, ahiret saadeti ve azap olduğunu bilerek vakti konusunda cimri davranır ve vaktini harcamazsa, onu altıncı dereceye nakleder:

Şeytanın insanı saptırma derecelerinin altıncısı:

Onu (kulu), fazıl (iyi) yerine mefzul (iyi sayılmış) amelle meşgul etmesidir. Ona, mefzul olan hayrı işlemesini emreder. Kulu, ona teşvik eder ve güzel gösterir. Bu meydana gelince, ondan, daha faziletli ve daha üstün olanı terkeder. İnsanlardan buna dikkat eden azalır. O, bu konuda, güçlü bir davetçi, itaat ve

---

(329) Darimî, II/303; İbn Mace, II/1417; el-Elbanî, Silsiletu'l-Ehadisi's-Sahiha, 513.

(330) Fethu'l-Bârî, XI/330.

kulluk olduğundan şüphe etmediği bir tür itaata teşvik eden birisini gördüğünde, bu davetçinin şeytandan olduğunu söylemeye yanaşmaz. Çünkü şeytan hayrı emretmez ve bunu bir hayır olarak görmez. O şöyle der: Bu davetçi Allah'tandır. O, mazurdur. Onun ilmi, şeytanın, hayrın kapılarından yetmiş kapıyı, ya onlarla bir şer kapısına ulaşmak için ya da onlarla, yetmiş kapıdan daha büyük ve daha faziletli bir hayrı savuşturmak için emredeceği dereceye varmamıştır.

Onu, tanımak ancak, Allah'ın kulun kalbine attığı, vasıtası sadece Peygamber'e (s.a.v) uymak, Allah katında en sevimli, onu en çok hoşnut eden, kula en faydalı, Allah'a, Rasûlüne, kitabına ve mümin kullarına -havassına ve avamına- nasihatte en umumi amellerin derecelerine aşırı ihtimam olan bir nurla mümkündür. Bunu ancak, peygamberlerin varislerinden ümmet içindeki naiblerinden ve yeryüzündeki halifelerinden olan kimse bilir. İnsanların çoğu bundan mahrumdurlar. Bu onların akıllarına gelmez. Allah, kullarından dilediklerine lutfeder.

Kul onu bu altı dereceden aciz ve çaresiz bırakırsa, kafasını karıştırmak, açtığı savaşla fikrini meşgul etmek ve insanların ondan faydalanmasını engellemek için, çeşitli kötülükler, düşündürmek, şaşırtmak, ondan sakındırmak ve söndürmek suretiyle insan ve cinler-den olan taraftarlarını ona musallat eder. Bozguncu insan ve cin şeytanlarını bırakıp usanmadan ona musallat etmeye çalışır. (331)

Bu, toplumumuzda açıkça görülen bir durumdur. Dinine, peygamberinin sünnetine sarılan ve onun metodunu takip eden bir kul yoktur ki, yüzçevirme, ters davranış, akraba olanın ve olmayanın dost ve düşmanların alayıyla karşılaşmasın. O kişinin Allah'tan başka sığınacak yeri yoktur.

Bu açık ve gizli olarak, İslam'a sarılanların halidir. Bunlar, Peygamber'in (s.a.v): **"Gariplere ne mutlu"** sözüyle müjdelediği gariplerdir. (332)

---

(331) Et-Tefsiru'l-Kayyim, 614.
(332) Müslim, II/176, Nevevî.

İNSANI SAPTIRMA KONUSUNDA ŞEYTANIN UYGULADIĞI METODLAR:

Mesela, bir kimse elli yıl belirli bir işi yapsa, o işin girdisini çıktısını, yöntemini ve püf noktalarını çok iyi bilen tecrübeli birisi olur.

İşte bu İblis'in (Allah ona lanet etsin) cennetten kovulduğu günden, şu ana kadar, insanları saptırmak ve ayartmaktan başka bir işi olmamıştır. Bu uzun süre ve geniş tecrübe ona, çeşitli kandırma ve saptırmalar icat ettirmiştir. Bu hilelerden bazıları şunlardır:

1. BÂTILI GÜZEL GÖSTERMEK:

Bâtılın çirkin ve hayasız bir yüzü vardır. Bu sebeple şeytan, bâtıla yönelip onu güzel bir örtüyle örter. Sonra onu süsleyip püsler. Bunun arkasından kulu, onunla kandırmaya başlar. Biz bunu ancak, şeytanın bizzat şu sözünden öğrenmiş oluyoruz: **"Ey Rabbim! Beni azdırmana karşılık ben de yeryüzünde onlara (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini azdıracağım."** (333)

İbnu'l-Kayyim şöyle der: Şeytanın hilelerinden biri de şudur: İnsanı tuzağa düşürmek için, aklı daima büyülemesidir. Onun büyüsünden ancak Allah'ın dilediği kişiler kurtulabilir. Şeytan ona, zararlı fiili süslü gösterir. Hatta ona, kendisinin en faydalı şey olduğu zannını verir. En faydalı olan fiilden nefret ettirir. Öylesine telkinlerde bulunur ki, la ilahe illallah'ı bile zararlı olarak gösterebilir. Şeytan kendisine has hile ve tuzaklarla nicelerini büyüleyip fitne ve dalâlete düşürmüş, onların kalpleriyle iman, islam ve ihsan arasına girip felakete uğramalarına sebep olmuştur. Nice bâtıl ve hurafeleri "yüce hakikatler" şekline sokmuş, nice hak ve hakikatleri de, "çirkin" ve "müstehcen"e çevirmiştir. Nice geçmez akçeyi, ilim ve tenkit eh-

(333) Hıcr, 39.

line süsleyip kabul ettirmiş, nice saçma ve çerçöp kabilinden şeyleri arif geçinenlere yutturmuştur. Akılları, geçersiz ve değersiz fikir ve arzular üzerinde ısrarla durmaya teşvik eden odur. Her dalâlet vadisinde, her bid'at ve hurafe peşinde Ademoğlunu koşturan da odur. Böylece o, insanları dalaletten dalalete, felaketten felakete sürükler. İnsanlara, putlara tapmayı, akrabalardan ilgiyi kesmeyi, kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeyi ve anneyle nikahlanmayı güzel gösterir. Onlara, küfür, günah ve isyanla birlikte cenneti elde etmeyi vaadeder. Bir tür tazim (saygı) şeklinde onlara şirki gösteren, Allah'ın sıfatlarını inkâr ettiren, tenzih etmek şeklinde Allah'ın kitapları hakkında konuşturan odur. **"Siz kendinize bakın"** (334) sözünü prensib edinerek insanlarla iyi geçinmek ve onlarla dost kalmak için iyiliğin emredilmesini ve kötülüğün yasaklanmasını önleyen de odur. Taklid perdesi altında, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) getirdiklerinden yüz çevirten, güya ondan daha bilgili olanın sözüyle yetindiren insanlar arasında yaygın olan geçim düşüncesi şeklinde Allah'ın dinine nifak ve yağcılık sokan da odur. (335)

2. GÜNAHLARA SEVİLEN ADLAR TAKMAK:

Bu süsleme şekilerinden biri de, çirkinliğini ve kötülüğünü gizlemek için, kötülük ve günahlara, nefislere hoş gelen isimler vermektir. Çünkü o, ağaca "Ebedîlik Ağacı" adını verendir. **"Sana ebedîlik ağacını ve eskimeyen bir saltanatı göstereyim mi?"** (336)

İbnu'l-Kayyim şöyle der: "O (şeytan) kendine tâbi olanlara haram olan şeyleri, nefislerine hoş gelen isimler vermeyi öğretmiştir. Bu yüzden onlar içkiye "Ummu'l-Efrah=Sevinç ve neşelerin anası (kaynağı)" demişlerdir..." (337)

---

(334) Maide, 105.
(335) İğasetu'l-Lehfan, I/110.
(336) Taha, 120.
(337) İğasetu'l-Lehfan, I/112.

Onlar, faize "kâr", açılıp saçılmaya, "kadına serbestlik", şuursuzca kadın erkek bir arada bulunmayı, "ilericilik ve medeniyet", günahkâr bir şarkıcı kadına "sanatkâr", açık saçık rol yapan bir kadına "yıldız", "sanatçı" adını verirler. Bütün bu günah ve isyanları, sanat adı altında biraraya getiriyorlar. Bunların hepsi, insanların kalplerini, kötülük ve çirkinliklerine çekmek içindir.

3. İBADETLERE NÂHOŞ ADLAR TAKMAK:

Hakkın üzerinde, nurdan bir belirti vardır. Ondan bir parlaklık yükselir. Eğer o, çirkinleştirilmeden olduğu gibi kalırsa, gönüller ona meyleder, kulaklar onu dinler ve kalpler ona yönelir. Bu sebeple, şeytanın ilk görevi, hakkın şeklini çirkinleştirmek ve ona nahoş adlar takmaktır. Âd kavmindeki kâfir dostlarına, peygamberleri Hûd'a: "**Biz seni bir beyinsizlik içinde görüyoruz ve gerçekten seni yalancılardan sanıyoruz**" (338) demelerini söyleyen odur.

Medyen kafirlerinden olan dostlarına halka: "**Şuayb'e uyduğunuz takdirde, siz mutlaka ziyana uğrarsınız**" (339) demelerini söyleyen de odur.

Firavun'un milletinin kafirlerinden olan dostlarına, Hz. Musa ile Harun'a büyücü adını takmalarını söyleyen odur. "**Bu ikisi, sihirleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak ve sizin ideal yolunuzu ortadan kaldırmak isteyen iki sihirbazdırlar sadece dediler.**" (340)

Kureyş kafirlerinden olan dostlarına, Rasûlüllah'a (s.a.v.) büyücü, kahin, şair, büyülü, mecnun (deli) ve başka nahoş isimler verilmesini söyleyen odur. "**O zalimler (müminlere), siz olsa olsa büyüye tutulmuş bir adama uymaktasınız, dediler.**" (341)

---

(338) A'raf, 66.
(339) A'raf, 99.
(340) Taha, 63.
(341) Furkan, 8.

Fakat yüce Allah, Rasûlüne (s.a.v.) isnat edilen her türlü yalan ve iftirayı reddetmiştir. "**(Ey Muhammad)! Sen öğüt ver. Rabbinin nimetiyle sen ne bir kahinsin, ne de bir deli.**" (342)

"**O, bir şair sözü değildir. Ne de az iman ediyorsunuz. Bir kâhin sözü de değildir (O). Ne de az düşünüyorsunuz. (O), alemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.**" (343)

Kureyş kafirlerinden olan dostlarına, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) uyanlara, sabiî adını vermelerini söyleyen odur.

Şeytan, daima aynı plan içinde ve hatta günümüzde bile bu vasıtalarla hareket etmektedir. Dostlarına, açık açık ve gizlice, Peygamber'in yoluna uyanları "aşırı" ve "fanatik" diye adlandırmalarını söyleyen de odur.

Nitekim onlar, günahlardan ve günah işleme evlerinden uzak durmaya "kapalılık" derler. Rabbinin emrini tutup evinde oturan kadına "gerici" derler. Bunların hepsi, şeytanın onlara fısıldadığı şeylerdendir.

Fakat ben hak ve hakikatten ayrılmayanlara şöyle sesleniyorum: Bu sizin azminizi kırmasın. Peygamberimizin (s.a.v.) sünnetinden vazgeçmeyin. Hatta daha çok sarılın.

4. NEFSE EN SEVDİĞİ KAPIDAN GİRMEK:

Allah'ın düşmanı, nefse, ancak sevdiği kapıdan girer. Çünkü o, böylece muradını ve hevasını gerçekleştirir. Şeytan, nefisten yardım, hevadan destek görür.

İbnu'l-Kayyim şöyle der: "Bu, onun, Ademoğlunun yanına girip, damarlarında kan gibi dolaştığı en büyük hile kapısıdır. Böylece insanın nefsine rastlar ve onunla birlikte olur. Nefse sevdiği ve etkilendiği şeyleri sorar. O kişiyi tanıyınca, ona karşı nefsinden yardım ister. Ona bu kapıdan gelir. Böylece, insanlardan olan dost ve arkadaşları, birbirlerine karşı olan bozuk gaye-

---

(342) Tur, 29.

(343) Hâkka, 41-43.

leri sevdikleri kapıdan sokmak istediklerinde öğrenmiş olurlar. Çünkü bu, gireni yardımsız bırakmayan kapıdır. Başkasından girmek isteyene kapı kapalıdır. Gittiği yoldan da engellenir." (344)

5. DERECE DERECE SAPTIRMAK:

Şeytan insana gelip: Bu günahı yap veya bu kötülüğü işle demez. Onu günahlara adım adım yaklaştırır. Eskiden şöyle derlerdi: "Bakış, gülümseme, konuşma, sözleşme ve buluşma." Burada, yasak olan şey meydana gelir. Bu sebeple, yüce Allah bizi, şeytanın adımlarını takip etmekten sakındırmıştır: **"Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını ta-kip etmeyin. Kim şeytanın adımlarını takip ederse, şunu bilsin ki o, edepsizlikleri ve kötülüğü emreder."** (345)

Bu Rauf ve Rahim (merhametli olan) dan, şeytanın yollarını takip etmekten sakındırmak, kula, onunla birlikte azgınlık ve sapıklıkta olmaması için, yolun kapısını başından kapaması gerektiğini tenbih etmek üzere şefkat ve merhamet çağrısıdır.

Şeriatın kasdettiklerini düşünen kimse, açıkça anlar ki, Seddu'z-Zerâî (sebep ve vasıtaların önünü kapatmak) sırf bunun içindir. Yabancı bir kadınla başbaşa kalmanın haram kılınması ve bakmamak böyledir.

Müslüman kardeşim! Şeytanın plan ve tuzaklarına karşı dikkatli ol.

Vehb b. Munebbih şöyle anlattı: İsrailoğulları arasında bir kul vardı. O, zamanındakilerin en çok ibadet edeniydi. Onun üç erkek kardeşi ve bir kız kardeşi vardı. Kızkardeşlerini kimin yanına bırakacaklarını ve kime güveneceklerine karar veremediler.

---

(344) İğasetu'l-Lehfan, I/112.
(345) Nur, 21.

Kardeşler onu, İsrailoğullarının âbid (çok ibadet eden) kişisinin yanına bırakmaya karar verdiler. Ona güveniyorlardı. Âbid'e gelip kızkardeşlerini yanına bırakmak, savaştan dönünceye kadar onun himayesi ve gözetiminde olmasını istediklerini söylediler. Âbid bunu kabul etmedi. Onlardan ve kızkardeşlerinden Allah'a sığındı. Onlar o kadar çok ısrar ettiler ki, sonunda isteklerini kabul etti ve: Onu ibadet ettiğim manastırın karşısındaki evime yerleştirin, dedi. Adamlar kızkardeşlerini o eve yerleştirip gittiler. Kız, bir süre o âbid'in himayesinde kaldı. Âbid, manastırından yemekle iniyor ve manastırın kapısına yemeği koyuyor. Sonra kapısını kapatıyor, manastırına çıkıyor, kıza yemeğini almasını söylüyor. Kız da evinden çıkıp kendisi için konulan yemeği alıyordu.

Şeytan ona nazik davranıp onu devamlı iyiliğe teşvik ediyor, kızın, gündüz evinden çıkmasının ona güçlük getireceğini, birisinin onu görüp aşık olabileceğini söylüyordu. Sen onun yemeğini götürüp kapısının önüne koysan, sana daha büyük ecir gelir. Şeytan devamlı böyle söyledi. Âbid, kızın yemeğini götürüp evinin kapısına koydu. Onunla konuşmadı. Bir süre, bu şekilde devam etti.

İblis onun yanına geldi. Onu iyilik yapmaya ve ecir kazanmaya teşvik etti. Şöyle dedi: Kızın yemeğini götürüp evine koysan, senin için daha büyük ecir gelir. Bu konuda da ısrar etti. Âbid yemeği götürüp kızın evine koydu. Bir süre böyle devam etti.

Daha sonra İblis ona gelip iyiliğe teşvik etti ve: Eğer onunla konuşursan senin konuşmana sevinir. Çünkü o, şiddetli bir yalnızlık çekiyor, dedi. Bunda da ısrar etti. Öyle olunca, Âbid, manastırının tepesinden ona doğru uzanarak bir süre onunla konuştu.

Daha sonra İblis yine gelip: Aşağıya inip kendi manastırının kapısına otursan, kız da evinin kapısında otururken, sen onunla konuşsan, onu yalnızlıktan kurtarmış ve eğlendirmiş olursun, der. Bu konuda da ısrar etti.

Sonunda, âbidi aşağıya indirdi ve manastırının kapısının önüne oturttu. Kız da evinden çıkıp evinin kapısının önüne oturdu. Bir süre, böyle konuşarak günlerini geçirdiler.

Daha sonra İblis ona yine geldi. Yaptığı şeylerde onu hayır ve sevap işlemeye teşvik edip: Manastırının kapısından çıkıp kızın evinin kapısına yakın bir yerde otursan, ona daha çok yakınlık göstermiş olursun, dedi. Bunu devamlı söyledi ve âbid de bunu yaptı. Bir süreyi de böyle geçirdiler.

İblis âbide yine geldi. Onu iyiliğe ve güzel sevap kazanmaya teşvik etti ve: Sen, kıza yaklaşsan, o da evinin kapısında otursa, o evinden çıkmadan, sen onunla konuşsan, dedi. Âbid bunu yaptı. Artık âbid, manastırından iniyor. Kızın evinin kapısında duruyor ve onunla konuşuyordu. Bir süre de böyle devam etti.

Sonra, İblis âbid'e gelip şöyle dedi: Eve, kızın yanına girsen, o hiç kimseye yüzünü göstermeden onunla konuşsan, senin için daha iyi olur, dedi. Bunda da devamlı ısrar etti. Sonunda âbid eve girdi. Bütün günü, onunla konuşarak geçirdi. Gün bitince, manastırına çıktı.

Bundan sonra, İblis yine geldi. Kızı ona devamlı süslü püslü gösterdi. Sonunda âbid kızın uyluğuna vurdu ve onu öptü. İblis, devamlı kızı, âbidin gözüne güzel gösteriyor ve onu kıza aşık ediyordu. Nihayet âbid kızla cinsi münasebette bulundu ve onu hamile bıraktı. Kız ondan bir oğlan doğurdu.

İblis gelip: Kızın kardeşleri gelip, onun senden çocuğu olduğunu öğrenirlerse, ne yaparsın? Sen mi rezil olacaksın? Yoksa onlar mı seni rezil edecekler? emin değilim. Kadının çocuğuna git, onu öldür ve göm. Çünkü o, kardeşlerinin, yaptığın şeyi öğrenmelerinden korktuğu için bunu, senin namına gizleyecektir. Böylece âbid şeytanın dediğini yaptı.

Şeytan şöyle dedi: Acaba kadın, senin ona yaptığını ve çocuğunu öldürdüğünü kardeşlerinden gizleyecek mi? Kadını da yakalayıp öldür ve çocuğunun yanına göm. Bunu devamlı söyledi. Âbid de kadını öldürüp çocuğuyla birlikte bir çukura attı. Üzerlerini büyük bir kayayla kapatıp düzeltti.

İbadet etmek üzere manastırına çıktı. Bir süre böyle kaldıktan sonra, kadının kardeşleri savaştan döndüler. Gelip kızkardeşlerini sordular. Âbid onlara: Kızkardeşlerinin

öldüğünü, ona çok acıyıp ağladığını söyledi ve şunu ilave etti: Çok iyi bir kadındı. İşte şu onun kabridir, bakabilirsiniz. Kadının kardeşleri kabre gelip ağladılar. Ona rahmet dilediler. Birkaç gün kabrin başında bekleyip sonra ailelerinin yanına gittiler.

Gecenin karanlığı çöküp kardeşler yataklarına girince, şeytan bir yolcu kılığında onlara geldi. En büyüklerine kızkardeşini sormaya başladı. O da şeytana, âbidin söylediğini, kızkardeşinin öldüğünü, ona çok acıdığını ve kabrinin bulunduğu yeri nasıl gösterdiğini anlattı. Şeytan onu yalanladı. O size kızkardeşinizin gerçek durumunu anlatmadı. O, kızkardeşinizi hamile bıraktı. Ondan bir oğlan doğurdu. Önce çocuğu öldürdü. Sonra sizden korktuğu için kardeşinizi de öldürdü. Onu, evin kapısının arkasına kazdığı bir çukura attı. Gidin, eve girin. Size söylediğim şekilde, her ikisini de orada bulacaksınız.

Şeytan rüyasında ortanca kardeşe gelip ona da aynı şeyleri söyledi. Küçüğe de gelip bunların aynısını söyledi. Kardeşler uyanınca, herbiri gördükleri rüyadan şaşkına döndüler. Herbiri, "Geceleyin tuhaf birşey gördüm" diyerek birbirlerine geldiler ve gördüklerini birbirlerine anlattılar.

Büyükleri şöyle dedi: Bu, önemsiz bir rüyadır. Oraya gitsek de olur, gitmesek de olur.

Küçük kardeş: Vallahi, ben oraya gidip görmeden, bu işten vazgeçmem, dedi. Hep birlikte yola çıkıp kızkardeşlerinin gömülü olduğu eve geldiler, kapıyı açtılar. Rüyalarında kendilerine tarif edilen yeri aradılar. Kızkardeşlerinin ve oğlunun, söylendiği şekilde, öldürülmüş olduğunu gördüler. Âbide bunu sordular. Yaptıkları hakkında, İblis'in sözünü tasdik etti.

Kardeşler, âbidi yakalayıp manastırından indirdiler ve onu asmaya getirdiler. Onu, tahtanın üzerine bağladıklarında, şeytan gelip şöyle dedi: Biliyorsun, ben senin başına kadın fitnesini bela eden arkadaşınım. Sonunda, kadını hamile bıraktın. Onu ve oğlunu öldürdün. Eğer bugün benim sözümü dinler, seni yaratan ve sana şekil veren Allah'ı inkar edersen, seni içinde bulunduğun durumdan kurtarırım, dedi. Böylece âbid Allah'ı inkâr edince, şeytan, âbidi onlarla başbaşa bıraktı. Onlar da

âbidi astılar." (346)

Müfessirler şöyle dediler: Bu ve benzerleri hakkında şu ayet inmiştir: **"Münafıkların durumu tıpkı şeytanın durumu, gibidir. Çünkü şeytan insana, "inkâr et" der. İnsan inkar edince de "Ben senden uzağım, çünkü ben alemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım" der. Nihayet ikisinin de sonu, içinde ebedî kalacakları ateş olacaktır. İşte bu zalimlerin cezasıdır."** (347)

Şeytan ona, böyle planlar düzenledi. Sonunda da, ondan istediğini elde etti. Bu abidin başına gelen, şeytanın insanı kandırmak için uyguladığı metodları ve adımlarını bilmediğinden geldi. Eğer o, ilk adımdan itibaren ona karşı koysaydı, şeytanı eli boş olarak geri çevirirdi.

İbnu'l-Cevzî, Vehb b. Münebbih'ten şunu rivayet etti: Hz. İsa zamanında, ibadetgahında yaşayan bir rahip vardı. İblis onu elde etmek istedi, ama beceremedi. Ona, hertürlü hileyle geldi, Ama beceremedi Hz. İsa'nın kılığına girerek gelip: Rahip! Yanıma yaklaş da seninle konuşayım! diye seslendi. Rahib de: Git işine. Ben, ömrümün giden kısmını geri getiremem, dedi.

İblis: Yanıma gel, Ben Îsa'yım, dedi. Rahip: Eğer sen, İsa isen, benim sana ihtiyacım yok. Bize ibadeti emreden ve kıyametten bahseden sen değil misin? Git işine, benim sana ihtiyacım yok, dedi. Lanetli şeytan çekip gitti ve onu serbest bıraktı. (348)

Her iki âbide bak: Birincisini şeytan, onun cehaleti sebebiyle saptırdı. İkincisi de, bilgisi sayesinde şeytandan korundu. Bundan dolayı Peygamber (s.a.v.):

فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِى عَلَى أَدْنَى رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِى *

"Alimin âbide üstünlüğü, benim ashabımın en düşük kişisine üstünlüğüm gibidir" buyurmuştur. (349)

---

(346) Telbisu İblis, 26.
(347) Haşr, 16-17.
(348) Telbisu İblis, 29.
(349) Tirmizî.

6. HAKTAN ALAKOYMA:

Şeytan, Ademoğullarını mutlaka saptırmak ve hepsini azdırmak için kendi kendine söz verdi. İnsanlardan ancak Allah'a sarılanlar ve ihlas kalesine sığınanlar kurtuldular. Bu sebeple, şeytanın onlara yaklaşması mümkün değildir.

Yüce Allah şöyle buyurdu: "**İblis: Öyleyse beni azdırmana karşılık, ben de onları (insanları) saptırmak için senin doğru yolunun üstünde tuzak kuracağım. Sonra onlara, önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen onların çoklarını şükredenlerden bulamayacaksın**" dedi. (350)

Kurtubî şöyle demiştir: "Onlar için, senin doğru yolunun üstünde oturacağım" ifadesinden maksat, onu doğru yoldan alakoyacağım, kendisinin helak olduğu gibi, onların da helak olmaları için bâtılı güzel göstereceğim.

Sırat-ı mustakîm (doğru yol), cennete ulaştıran yoldur. (351)

Hakem b. Uteybe şöyle demiştir: "Önlerinden" dünyalarından, "Arkalarından" ahiretlerinden, "sağlarından" iyiliklerinden (sevapların-dan) ve "sollarından" kötülüklerinden (günahlarından) manasına gelir.

Nahhal şöyle demiştir: Bu, güzel bir sözdür. Açıklaması da şöyledir: "Onlara önlerinden gelirim" ifadesi ayetleri (Allah'ın varlığına delalet eden şeyleri) ve geçmiş milletlerin haberlerini yalanlamaları için dünyalarından gelirim. "Arkalarından, gelirim"; yalanlamaları için ahiretlerinden gelirim, anlamındadır. "Sağlarından gelirim" ise, onların hasenatı (iyilikleri) ve din işlerinde anlamına gelir. Buna, şu ayet delalet eder: "**Siz bize sağdan gelirdiniz.**" (352) "Sollarından gelirim" demek, kötülüklerinden gelirim anlamındadır. Yani onlar şehvetlere (makul olmayan ve aşırı isteklere) uyarlar. Çünkü

(350) A'raf, 16-17.
(351) Kurtubî Tefsiri, VII/175.
(352) Saffat, 28.

şeytan bunları onlara güzel gösterir. "Sen onların çoklarını şükredenlerden bulamayacaksın" Yani tek Allah'a inanmadıklarını, itaat etmediklerini ve şükür göstermediklerini görürsün. (353)

İbn Abbas'ın şu sözü sahihtir: Onların üst taraflarından gelirim, demedi. Çünkü o, Allah'ın rahmetini onların üst tarafından indirdiğini biliyordu.

Katade de şöyle demiştir: Ademoğlu! Şeytan sana her taraftan gelir. Ancak üst tarafından gelemez. O, seninle Allah'ın rahmetinin arasına giremez. (354)

Şakik şöyle der: "Ben her sabah, şeytanın, dört yerden yani önümden, arkamdan, sağımdan ve solumdan bana: Korkma! Allah, Gafûr ve Rahîm'dir dediğini görürüm. Ben de şu ayeti okurum: **"Ben, tövbe eden, inanan ve yararlı iş yapan, sonra (böylece) doğru yolda giden kimseyi bağışlarım."** (355) Sonra şeytan arkamdan gelir ve: Arkanda bıraktıklarını kime bıraktın? Onlar ne olacak? diye beni korkutmak ister, bunun üzerine de ben: **"Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı, yalnızca Allah'ın üzerinedir"** (357) ayetini okurum. Sol tarafıma geçip şehvetler (aşırı ve makul olmayan istekler) tarafından gelir. Bu defa da ben: **"Artık kendileriyle arzu ettikleri şey arasına perde çekilmiştir"** (358) ayetini okurum.

İbnu'l-Kayyim şöyle demiştir: İnsanın sülûk edeceği (gideceği) yollar sadece dört tanedir. İnsan ya sağ tarafa gider, ya da sol tarafa. Ya ön tarafa, ya da arkasına dönüp gider. Hangi tarafa ve yola giderse gitsin, gittiği yolda kendisini şeytan karşılar ve bekler. Eğer o yolu Allah'a itaat ve ibadet için takip ediyorsa, şeytan kendisini bundan alakoymak için çalışır, kendisine çeşitli vesveseler verir. Onu o yolda yavaşlatmak ister.

---

(353) Kurtubî Tefsiri, VII/176.
(354) İğasetu'l-Lehfan, I/103.
(355) Taha, 82.
(356) Hud, 6.
(357) A'raf, 128.
(358) Sebe, 54.

Eğer kul, o yolu Allah'ın haram kıldığı bir günah için katediyorsa, şeytan kendisini bunda destekler, çeşitli arzular ve vesveseler verip kendisine yardımcı ve arkadaş olur.

Sebre b. Ebu'l-Fakih anlatır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: "Şeytan, Ademoğlunun, her yerde önüne çıkar. İslam yolunda da önüne çıkar. (Müslüman olan birine):

– Sen nasıl müslüman olursun? Eski dinini, babalarının ve atalarının dinini nasıl bırakırsın? der. Fakat o kişi, şeytanı dinlemez ve müslüman olur. Sonra, hicret ederken şeytan yine yolunu keser ve: Kendi memleketini terkedip, nasıl hicret edersin? Hicret eden, dizgin vurulmuş at gibidir, der. O kişi, yine şeytanı dinlemez ve hicret eder. Sonra o mümin savaşa giderken, Şeytan yine yolunu keser ve: Savaş hem seni yorar, hem de malını kaybedersin, hal böyleyken nasıl savaşa gidersin. Savaş meydanında savaşacaksın. Öldürüleceksin karın başkasına nikahlanacak, malın da taksim edilecek, der. O mü'min, şeytanı yine dinlemez ve cihada gider. Rasûlüllah (s.a.v.) sözüne şöyle devam etti: "Kim böyle yaparsa, Allah onu, mutlaka cennete sokar. O kişi, savaşta öldürülse de, boğulsa da, hayvanı sırtından atıp öldürse de yine Allah onu cennete sokar." (359) Hafız Irakî: İsnadı sahihtir demiştir. (360)

7. İNSANA ÖĞÜT VERME:

Şeytan insana gelip, çetin bir azabla karşılaşman için şu günahı yap demez. Ona, güven duyulan bir öğüt verici şeklinde gelir. O, bu hileyle Hz. Adem ve Hz. Havva'yı kandırıp cennetten çıkarmayı başarmıştı. **"Onlara: Ben gerçekten size öğüt verenlerdenim"** diye yemin etti." (361) Bu sebeple Allah Ta'ala bizi şu sözüyle, bu fitneden ve hileden sakındırmıştır: **"Ey Ademoğulları! Şeytan, ana-babanızı (Adem ile Havva'yı), çirkin yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten**

(359) Nesaî, V/21; Tahricu'l-Ihya, 1389.
(360) Tahricu'l-İhya, 1389.
(361) A'raf, 21.

çıkardığı gibi sizi de şaşırtıp bir belaya düşürmesin." (362)

Rivayet edildiğine göre seleften birisi şöyle dedi: Şeytan sana namazda gelip: Sen gösteriş yapıyorsun, derse namazını uzat. O, insana öğüt verse bile, kurtuluş, ancak şeytana muhalefettedir.

8. İNSAN ŞEYTANLARINDAN YARDIM İSTEME:

Halk arasında, İslam'ın güzelliği kalbine işleyerek imanı güçlenen, İslâm, etine ve kanına işleyen, sadece İslam'ın yolunda yürüyen, ancak onun nuruyla aydınlanan ve ancak İslam'ın peygamberine uyan kimseler vardır. Bunlar hayatının her küçük ve büyük meselesinde İslam'a sarılan kimselerdir. Şeytan bu tür insanlara -aslında sayıları azdır- her zaman gelir. Onları kandıramaz. Onlara karşı uyguladığı hileler, şeytanı aciz bırakınca, bu önemli işte kendisine yardım etmeleri için, insan şeytanlarından olan dostlarından yardım ister.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmeleri için telkin ederler.**" (363) Allah, bir gence, İslam'ı tam olarak yaşamayı ve yaratıkların en hayırlısının yolunda yürümeyi nasip edince ona her taraftan fitneler gelir. Eğer o Allah'ın ipine sarılır, sabreder ve cin şeytanlarına üstün gelip yenerse, onu azim ve kararlılığından vazgeçirmek, hak konusundaki gücünü zayıflatmak için kötülüğün dost ve yâranları gelip şöyle derler:

"Kendini, hayatın lezzet ve zevklerinden niye mahrum kıldın? Artık güzel kızlara bakmıyor, filim seyretmiyor, tiyatroya gitmiyorsun. Ses sanatçılarını dinlemiyorsun! Toplantı ve eğlenceleri bıraktın. Faizi bıraktın. Şu helal, şu haram, der oldun. Gençliğini boşa harcadığını ve birçok zevki kaçırdığını görüyoruz..."

---

(362) A'raf, 27.
(363) En'am, 121.

Malik b. Dinar şöyle demiştir: "Bence insanların şeytanı cinlerin şeytanından daha fenadır. Çünkü Allah'a sığındığım takdirde, cinlerin şeytanı benden ayrılır. İnsanların şeytanı ise bana gelir ve açıkça beni günahlara sürükler" (364)

İnsan ve cin şeytanlarından Allah'a sığınıyoruz. Bizi ların şerlerinden ve tuzaklarından korumasını diliyoruz.

ŞEYTANIN İNSANLARI ALDATMAK İÇİN KULLANDIĞI MALZEMELER:

1. CAHİLLİK (BİLGİSİZLİK):

Bu, şeytanın en önemli malzemesidir. Şeytanın, bütün faaliyetlerine onunla başladığını, ona dayanıp güvendiğini ve onunla güçlendiğini söylesek mübalağa etmemiş oluruz. Çünkü cahil, şeytanın insanları nasıl aldatacağını, onun hilelerine nasıl engel olacağını, kurduğu tuzakları nasıl bozacağını ve nasıl sakınacağını bilemez. Böylece şeytan onu, kolayca çeker ve en basit bir hileyle onun üstesinden gelir.

Nitekim cahil, hayrı şerden, sünneti bid'atten ayıramaz. Bazen şeytan insanı şerre düşürür. O da şerri hayır zanneder. Bazen onu, bid'ate düşürür. Bu defa da, bid'ati sünnet zanneder. Böylece o, kaybedenlerden olur.

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالاً : الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا *

"De ki: Size (yaptıkları) işler bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? Bunlar iyi işler yaptıklarını sandıkları halde dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir." (365)

---

(364) Kurtubî Tefsiri, VII/67.
(365) Kehf, 103-104.

Cehalet, kalbi öldürür, basîreti (kalp gözü ile görme) yok eder. Bundan dolayı cahil, şeytana hedef olur. Şüphe oklarını ve şehvet (aşırı ve gayr-i makul istek) zehirlerini ona yöneltir. Onu hevası tarafından öldürülmüş ve şehvetinin esiri olmuş birisi haline getirir. Hedefe ulaşınca şeytan, yeryüzünde, onun vasıtasıyla kötülüğü yaydığı, insanları haktan çevirdiği bir asker haline getirir. Böylece o da, şeytanın taraftarlarından olur. "**İyi bilin ki, şeytanın taraftarları mutlaka kaybedenlerdir.**" (366)

Bu sebeple şu şiir söylendi:

Cehalette, ehli için ölmeden önce ölme vardır.

Onların bedenleri kabre girmeden önce kabir haline gelmiştir.

İlimle yaşamayan kimse ölüdür.

Onun için nüşura (kıyamet günü dirilme) kadar nüşur yoktur.

Şeytanın, cahile tesir etme şekillerinden birisi, onu ilim tahsil etmekten alakoymasıdır. Şeytan cahile, senin âlimin önünde genç talebe gibi oturman uygun olur mu? Halbuki sen artık yaşlandın. Bunun üzerine o, cahil kalmaya razı olur.

Ebu'l-Hasan el-Maverdî şöyle demiştir: Bazan insan, yaşlandığı ve küçükken yapmadığını, büyüdükten sonra yapmaktan utandığı için ilim tahsil etmekten çekinir. Cahillik damgasını taşımaya razı olur. İlim yapmaya başlamak yerine, cahilliği ilme tercih eder. Bu, cahilliğin ve tembelliğin aldattığı kimsedir. Çünkü ilim bir fazilet olduğuna göre, yaşlıların ona rağbet etmesi daha uygun olur. Ayrıca fazilete başlamak da fazilettir. Kişinin bilgili bir yaşlı olması, cahil yaşlı olmasından daha iyidir. (367)

Şöyle denilmiştir: İlim tahsil ederken ölmen, cahilliğe razı olarak yaşamandan daha iyidir.

---

(366) Mücadele, 19.
(367) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 26.

Hz. Ali şöyle buyurmuştur: "Ya âlim, ya öğrenci, ya dinleyici, ya da (ilmi) seven birisi ol. Beşinci kişi olma. Yoksa helak olursun." (368)

Cahil, ilme bir istek duyarsa, şeytan ona şöyle der: İlim öğrenir de onunla amel etmezsen, senin aleyhinde delil olur. Yükünün hafiflemesi ve mazeretinin sağlam olması için ilim yapmaman, senin için iyi ol r. Zavallı, üzerinden bu karanlıkları kaldıranın ve bu mihnetleri (çile ve sıkıntıları) giderenin ilim olduğunu bilemez. Aslında yol gösterici ve yardım eden ilimdir. Nitekim âlimlerden birisi şöyle dedi: "Biz ilmi, Allah'tan başkası için tahsil ettik. Ancak ilim, Allah için olmayı istedi."

Bir adam Ebu Hüreyre'ye: İlim yapmak istiyorum ve onu kaybetmekten korkuyorum, dedi. Ebu Hüreyre de şu cevabı verdi: İlmi tamamen terketmek onu kaybetmek olarak yeter.

Şeytanın, bazı cahillere kendisini âlim göstermesi de garip şeylerdendir. Bu, aldatmanın son noktası ve zirvesidir.

Halîl b. Ahmed, insanları, ilim yönünden, dört kısma ayırmıştır. O bu konuda şöyle der:

Bilen ve bildiğini bilen kişi. İşte bu, âlimdir. Ona soru sorabilirsiniz.

Bilen ve bildiğini bilmeyen kişi. Bu, unutan kişidir. Ona hatırlatın.

Bilmeyen ve bilmediğini bilen kişi. Bu, yol gösterilecek kişidir. Ona öğretin.

Bilmeyen ve bilmediğini bilmeyen kişi. Bu da cahildir, onu reddedin.

Şeytanın cahili aldatma yolları sayılamayacak kadar çoktur.

2. ÖFKE:

Öfke, şeytanın insanları aldatmada kullandığı en önemli

(368) Ebu Bekre, zayıf bir senetle, merfu olarak rivayet etmiştir. Bakınız: Muhtasaru'l-Makasidi'l-Hasene, no: 119.

vasıtalardan biridir. Çünkü şeytan, öfkeli kimseyle, çocukların topla oynadıkları gibi oynar. Gördüklerimiz bunun en büyük delilidir.

Ebu Hamid el-Gazalî şöyle der: "Aşırı öfke esnasında, kalbin kanının kaynamasından dolayı, fikir (düşünce) kaynaklarını istila eden, beyne giden karanlık bir duman yükselir. Bazen o, duyu kaynaklarına geçer. Bunun üzerine kişinin göremeyecek derecede gözü kararır. Bütün dünya karanlık hale gelir. Beyni, içinde ateş yanan mağara gibi olur. İçi kararır. Öfkesi artar. Etrafı dumanla dolar. Bazen, öfke ateşi güçlenir. Kalbin canlılığı kendisiyle mevcut olan rutubet tükenir ve sahibi öfke yüzünden ölür.

Bu öfkenin, zahiri alâmetleri şunlardır: Renk değişikliği, kol ve bacakların titremesi, hareketlerin düzensiz hale gelmesi, hareket ve konuşmanın bozulması. Sonunda avurtlarda köpüklenme olması ve gözlerin kızarması, burun deliklerinin genişlemesi ve tabii şeklin bozu-lup değişmesi. Öfkeli kişi, öfkeliyken yüzünün çirkinliğini görse, yüzünün çirkinliğinden ve tabii halinin bozulup değişmesinden utandığı için mutlaka öfkelenmeyi bırakırdı. Onun içinin çirkinliği dışının çirkinliğinden daha fazladır. Çünkü dış, için göstergesidir. Bu, onun vücuda yaptığı etkidir.

Dile yaptığı etki ise; onun sövüp sayması ve akıl sahibinin utandığı ve öfkesi geçtikten sonra söyleyenin utandığı kötü sözler söylemesidir. Bunların yanında, herşey alt üst olur. Lafız bozulur.

Organlar üzerinde yaptığı tesir de şöyledir: Vurmak, saldırmak, parçalamak, öldürmek, yakaladığında hiç umursamadan yaralamak. Öfkelenilen kimse, ondan kaçarsa, yahut bir sebeple onu kaçırırsa veya sakinleşmezse, öfke, sahibine geri gelir. Elbisesini yırtar, kendini yumruklar, eliyle yere vurabilir. Cansız varlıklara vurabilir. Delilerin yaptıklarını yapabilir.

Öfkelenilen kimsede, kalbe yaptığı tesir de; kin, haset, kötülüğü gizlemek, felaketlere sevinmek, sevince üzülmek, sırrı açıklamaya karar vermek, kapalı olanı açmak, alay etmek vb

çirkinlikler. (özet olarak) (369)

Öfke geçince şeytan, alay ederek, aynı sözüyle onu harekete geçirir: "İntikam alman gerekir." Öfkeyi kabartan başka şeyler de vardır. Bundan dolayı, akıllı müslümanın şeytanının üstesinden gelmesi ve öfkesini yenmesi gerekir.

Enes (r.a.) şöyle anlatır: Peygamber (s.a.v.) güreş yapan bazı kişilere uğradı:

– Bu ne böyle? dedi. Şöyle dediler:

– Falanca yenmedik kişi bırakmadı. Peygamber (s.a.v.):

– En güçlünün kim olduğunu size bildireyim mi? deyip şöyle ilave etti: Birisi, kendisiyle konuştuğunda öfkesini yutan, o kişiyi, kendi şeytanını ve karşısındakinin şeytanını yenen kişidir. (370)

Gerçek güçlülük, öfkelendiğinde kendine hakim olmaktır. Böyle kimse, kötü birşeyi ağzına almaz. Öfkesini tutar. Nitekim Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Güçlü, güreşte herkesi yenen kimse değildir. Gerçek güçlü, öfkelendiğinde kendine hakim olandır."** (371)

Peygamber (s.a.v.), öfkelenmemeye ve öfkeyi terketmeye teşvik etmiştir.

Ebu'd-Derda'nın rivayet ettiğine göre, Peygamber'e (s.a v.) [illegible] adam şöyle sordu:

"Beni cennete götürecek bir amel tavsiye et." Peygamber (s.a.v.):

"Öfkelenme! Cennet senindir." (372)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, bir adam, Peygamber'e (s.a.v.): Bana tavsiyede bulun, dedi. Peygamber (s.a.v.): "Öfkelenme" dedi ve bunu üç defa tekrar etti. (373)

---

(369) İhya, 643.
(370) Fethu'l-Bârî, X/519.
(371) Buharî, X/518, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVI/162, Nevevî.
(372) Et-Terğib ve't-Terhib, V/115.
(373) Buharî, X/519, Fethu'l-Bârî.

Ahmed b. Hanbel bu rivayete şunu ilave etti: Adam şöyle dedi: Peygamber'in (s.a.v.) söylediğini düşündüm: Gerçekten öfke, bütün kötülükleri biraraya getiriyor.

Abdullah b. Amr anlatmaktadır: Bir adam, Rasûlüllah'a (s.a.v.) sordu: Allah'ın gazabından (öfkesinden) beni ne uzaklaştırır? Peygamber (s.a.v.): "Öfkelenme" cevabını verdi. (374)

Ahlâkı düzgün bir insanın öfke duygusundan vazgeçmesi mümkün değildir. Çünkü o, o duygu üzere yaratılmıştır. Ancak, kendini beğenmek, kibir vs. gibi, öfkeye sevkeden tesirleri kesmek gerekir.

Ali b. Zeyd anlatmaktadır: Kureyş'ten birisi Ömer b. Abdulaziz'e ağır bir söz söyleyince, şöyle konuştu: "Saltanatın verdiği izzet ve kuvvete dayanarak nerdeyse şeytana uyacak ve yarın için benim hakkımda uğrayacağım felakete, ben bugün senin hakkında uğrayacaktım. Git, Allah sana rahmet etsin." (375)

ÖFKE NASIL YATIŞTIRILIR?

Bir kimse öfkelendiğinde, öfke ve hiddetini yatıştırması gerekir. Bunun birçok şekli vardır:

I. Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınmak yani eûzu billahi mineşşeytanirracim demek.

Süleyman b. Sured anlatmaktadır: İki adam, Peygamber'in (s.a.v.) huzurunda birbirlerine sövdüler. Birisi öfkelenmeye ve yüzü kızarmaya başladı. Peygamber (s.a.v.) ona bakıp:

– Ben bir kelime biliyorum ki, onu söylemiş olsa, bu durum kendisinden giderdi. Bu kelime "Eûzu billahi mineşşeytanirracim" kelimesidir, buyurdu. Peygamber'i (s.a.v.) dinleyenlerden birisi kalkarak o adamın yanına gitti ve:

(374) Tahricu'l-İhya, 1638. Hafız el-Irakî: Taberanî bunu, Mekarimu'l-Ahlâk'ta, İbn Abdilberr, et-Temhid'de hasen bir isnatla rivayet etti, demiştir.

(375) Edebu'd-Dünya ve'd-Din, 233.

– Az önce Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ne söylediğini biliyor musun? dedi. Adam:

– Hayır, dedi.

– "Ben bir kelime biliyorum ki, onu söylese bu durum ondan giderdi. Bu kelime "Eûzu billahi mineşşeytanirracim" kelimesidir" buyurdu, dedi. Bunun üzerine o adam:

– Sen beni deli mi zannediyorsun? dedi. (376)

II. Öfkeyi tutmanın sevabını ve büyük ecrini hatırlamak. Böylece o, Allah'ın yanındakini istediği için öfkesini tutar.

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Bir mü'min kulun sırf Allah rızasını istemek için yuttuğu bir öfke yudumundan Allah katında sevap bakımından daha büyük bir yudum yoktur.**" (377)

Enes'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim bir öfkeyi, gereğini yapmaya gücü yettiği halde yutarsa, Allah kıyamet günü, o kimseyi bütün yaratıklara övgü ile tanıtıp meşhur eder. Nihayet onu huriler içinde dilediğini seçmek hususunda serbest kılar.**" (378)

III. Susmaktır. Çünkü insan, öfkeliyken hata yapmaya daha müsaittir. Susmak ise, en zararsız olanıdır. Nitekim bu konuda şu beyitler söylenmiştir:

Sefîh (ahmak ve cahil) konuştuğunda, cevap verme.

Susmak ona cevap vermekten daha iyidir.

Sefîhe karşı sustum. O da cevap vermekten aciz olmadığım halde, beni öyle zannetti.

Peygamber (s.a.v.) de şöyle buyurmuştur:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ *

---

(376) Buharî, X/519, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVI/163, Nevevî.

(377) İbn Mace, II/1401; Zevaid'de: İsnadı sahihtir ve ravileri sikadır, denilmiştir.

(378) Ebu Davud, IV/248; Tirmizî, III/251; İbn Mace, II/1400.

"Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse, ya hayır söylesin ya da sussun." (379)

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Öfkelendiğinde, sus."** (380)

IV. Oturmak veya yatmaktır. Çünkü bu konuda Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden birisi öfkelendiğinde, eğer ayaktaysa otursun. Öfkesi yatışırsa, ne âlâ. Öfkesi hâlâ devam ediyorsa yatağına uzansın."** (381)

Ebu Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Ademoğulları çeşitli tabakalar halinde yaratılmıştır. Onların arasında, geç öfkelenip çabuk yatışanlar vardır. Çabuk öfkelenip çabuk sakinleşenler vardır ki, birbirlerini karşılarlar. Yine çabuk öfkelenip geç sakinleşenler vardır. Bunların en iyileri geç öfkelenip çabuk sakinleşenlerdir. En kötüleri de, çabuk öfkelenip geç sakinleşenlerdir. Şunu bilin ki, öfke, Ademoğlunun kalbinde meydana gelen şiddetli bir hararettir. Öfkelenenin gözlerindeki kızarmayı ve boyun damarlarındaki şişmeyi görmediniz mi? Kim kendinde böyle birşey hissederse, yere yatsın."** (382)

V. Öfke anındaki görünüşünün çirkinliğini düşünmek. Çünkü bu onu, sakinleştirecek şeylerdendir. Öfke anında abdest alma hadislerinden bildiğim kadarıyla hiçbiri sahih değildir.

VI. Affetmenin Allah katındaki karşılığını ve sevabını hatırlamak. Çünkü bu da onu, Allah'ın rızasını ve onun katındaki büyük sevabı elde etmek için cahilin cahilliğine sefihin de sefihliğine katlanmaya sevke-der.

Yüce Allah, muttakileri (Allah'tan sakınıp korunanları) tarif ederken şöyle buyurmuştur: **"Onlar, öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışta bulunanları sever."** (383)

---

(379) Buharî, X/445, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/18, Nevevî.

(380) Takribu't-Tehzib, II/138.

(381) Ebu Davud, IV/239.

(382) Tirmizî, Fiten, 26.

(383) Alu Imran, 134.

Müslüman öfkesini yuttuğunda, Allah onu, muttakilerin arasına sokar. Eğer müslüman affeder ve tolerans gösterirse, o iyiler derecesine yükselir.

İbn Abbas (r.a.): "**Sen, kötülüğü en güzel bir tutumla sav**" (384) ayetindeki "Daha güzel olan şey"i; öfke sırasında sabretmek, kötülüğe uğrama sırasında affetmektir. Sabredip affettikleri zaman Allah onları, korur ve düşmanları onlara alçalıp boyun eğer şeklinde tefsir etmiştir. (385)

Hasen-i Basrî'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: Şunlar, müslümanın alâmetlerindendir: Dinde güçlü olmak, yumuşaklıkta kararlı olmak, kesin olarak iman etmek, halim olarak ilim yapmak, yumuşak bir şekilde zarifliğini göstermek, hakkı yerine vermek, zengin olduğu halde tutumlu olmak, yoksulluğa dayanmak, güçlü olduğu halde iyilik yapmak, sıkıntıya sabretmek, öfkesine yenilmemek, taassup göstermemek, şehvetine düşkün olmamak, içi dışından farklı olmamak, hırsı yüzünden küçük düşmemek, niyet ettiğini gerçekleştirmek, zulme uğrayana yardım etmek, zayıfa acımak, cimri olmamak, saçıp savurmamak çoluk çocuğunu sıkıntıya sokmamak, haksızlık edildiğinde bağışlamak, kendisi cahil yüzünden sıkıntı çekerken, insanlar da onun sayesinde bolluk içinde yaşarken cahili affetmek."

VII. Sövmek, iftira etmek, lanet etmek ve hakaret etmekten çekinmek. Çünkü bunlar, sefih kimsenin özelliklerindendir.

Birisi kendisine hakaret edince, Selman ona şöyle demişti: "Eğer ağırlığım hafif ise, ben söylediğinden daha kötüyümdür. Eğer ağırlığım fazlaysa, söylediğin bana zarar vermez."

Birisi Ebu Bekr'e hakaret etmişti. Ebu Bekr ona şu cevabı verdi: "Allah'ın, senden gizledikleri daha fazladır."

Bir kadın, Malik b. Dinar'a: "Ey mürâî (riyakâr)!" dedi. Malik de ona: "Beni sadece sen tanıdın" dedi.

Ahnef b. Kays şöyle demiştir: Bana birisi düşmanlık

---

(384) Müminun, 96.
(385) Buharî, Tefsir, Fussilet suresi.

gösterirse, ben üç yoldan birini seçerim: O benden büyükse, onu tanımış ve değerini ölçmüş olurum. Benden küçükse, büyüklüğümü gösteririm. Benim emsalimse, faziletimi gösteririm.

Halil bunu şiir haline getirmiştir.

Ben kendimi her günahkarın suçunu affetmeye zorlarım. Bana karşı işlediği suçlar çok olsa bile. İnsanlar üç sınıftır. Ya benden şerefli, ya benden aşağı, ya da bana denktir. Benden üstün olanın kadrini bilerek hakka uyarım (muamelesini hoş görüp muamele etmem). Benden aşağı olana halimce davranırım. Namusumu korumaktan vazgeçmem. Ama bu hususta beni kınayacaklar, kınasınlar. Emsallerimin de hata ve kusurlarını fazilet ve ihsan ile karşılarım. Fazilet iftihar edilecek en büyük şeydir.

İki türlü öfke vardır:

1. Kendisi için öfkelenmek ki, bu kötülenen türüdür. Daha önce bunu açıkladık.

2. Allah için öfkelenmektir. Bu beğenilen türüdür.

Son derece merhametli bir insan olan Peygamber (s.a.v.), dine aykırı birşey gördüğünde, öfkelenir, yüzü kızarır ve bu durumu değiştirinceye kadar susmazdı.

Hz. Aişe şöyle bir olay anlatır: Peygamber (s.a.v.) yanıma girdi. Evde üzerinde suretler bulunan bir perde vardı. Peygamber onu görünce yüzünün rengi değişti. Sonra o perdeyi uzanıp aldı ve yırttı:

مِنْ أَشَدِّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُصَوِّرُونَ هٰذِهِ الصُّوَرَ *

"Kıyamet günü, azabı en şiddetli olanların bir türü, işte bu resimleri yapan kimselerdir" buyurdu. (386)

Peygamber (s.a.v.) namaz kıldırırken, mescidin kıble tarafındaki duvarda bir tükürük gördü, onu eliyle kazıdı ve öfkelendi. Sonra: **"Sizden biriniz namazdayken, Allah onun**

(386) Buharî, X/517, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIV/88, Nevevî.

yüzünün tarafındadır. Onun için hiçbiriniz namazdayken yüzünün karşısına doğru tükürmesin" dedi. (387) Bundan anlaşılıyor ki, Peygamber (s.a.v.), Allah'ın emir ve yasaklarına aykırı davranıldığında öfkeleniyordu.

3. DÜNYA SEVGİSİ:

Şeytan dünyayı, insanların çoğuna sevdirmiştir. İnsanlar da ona meyledip sıkı sıkı sarılırlar. Onun yüzünden birbirlerine düşman olurlar, birbirleriyle yarışırlar ve birbirlerine haset ederler. İblis onlara, söylediği şu planı uygular: **"Yeryüzünde onlara (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini mutlaka azdıracağım."** (388) Maalesef, insanlardan, Allah'a sığınanlar ve dünyayı geriye atanların dışındakiler ona uyup itaat ettiler: **"İblis, onlar hakkındaki zannını gerçekleştirdi. İnanan bir zümrenin dışında hepsi ona uydular."** (389)

İnsanlar, dünyanın gerçek durumunu bilselerdi, ona hiç değer vermezler, kalplerinde, ona yer ayırmazlar ve adını ağızlarına almazlardı. Dünyanın yaratıcısı olan Allah onun gerçek durumunu şöyle açıklamıştır: **"Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, bir süs, aranızda bir övünme ve daha çok mal ve evlat sahibi olma isteğinden ibarettir. Tıpkı yağmurun bitirdiği ve ziraatçilerin de hoşuna giden bir bitki gibi önce yeşerir sonra kurur da, sen onun sapsarı olduğunu görürsün; sonra da çer çöp olur. Ahirette ise çetin bir azap vardır. Yine orada Allah'ın mağfireti ve rızası vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir geçinmeden başka birşey değildir."** (390)

Hayat, oyun, eğlence ve süsten ibarettir. Akıllı, dünyayı ahiretin tarlası yapandır. Allah yukarıdaki ayetin devamında şöyle buyurur: **"Rabbinizden bir mağfirete; Allah'a ve peygamberlerine inananlar için hazırlanmış olup genişliği gökle yerin**

---

(387) Buharî, I/509, Fethu'l-Bârî; Müslim, V/38, Nevevî.

(388) Hıcr, 39.

(389) Sebe, 20.

(390) Hadîd, 20.

genişliği kadar olan cennete koşuşun." (391)

Allah dünyadan bizi sakındırdığı gibi, Peygamber'i de (s.a.v.) sakındırmıştır.

Ebu Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Şüphesiz dünya (malı ve nimetleri) yeşil ve tatlı (çekici)dir. Allah sizleri dünyada eski ümmetlere halife kıldı ve nasıl amel edeceğinize bakmaktadır. Dünyadan sakının. Kadınların fitnesinden de sakının."** (392)

Abdullah b. Amr'ın rivayet ettiğine göre de Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Müslüman olup da kendisine ancak yetecek kadar rızık verilen ve Allah'ın kendisine verdiği ile kanaat getiren kimse mutlaka felah bulur (kurtuluşa ulaşır.)"** (393)

Ebu Hüreyre şunu rivayet etti: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: **"Allah'ım! Âl-i Muhammed'in (Muhammed ailesinin) rızkını ölmeyecek kadar ver."** (394)

Abdullah b. eş-Şıhhîr şöyle anlatır: Peygamber'e (s.a.v.) geldim. Kendisi Tekasûr suresini okuyordu. Bu surenin tefsirini yaparken şöyle dedi: **"Ademoğlu: Malım, malım diyor. Ey Ademoğlu! Acaba malından yeyip tükettiğinden, giyip eskittiğinden ve verdiğin sadakadan başka sana bir fayda var mı."** (395)

Cabir b. Abdillah anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) yayla köylerinden birinden şehre girerken pazara uğradı. Halk da etrafındaydı. Bu arada, küçük kulaklı ölü bir oğlağın yanından geçti. Kulağından tutarak onu eline alıp:

– Hanginiz bunun bir dirheme kendinin olmasını ister? dedi. Ashab:

– Biz onun, birşey karşılığında bizim olmasını istemeyiz. Onunla ne yapabiliriz ki, dediler. Rasûlüllah (s.a.v.):

---

(391) Hadîd, 21.
(392) İbn Mace, Fiten, 19.
(393) Müslim, Zekat, 125; İbn Mace, Zühd, 9.
(394) Buharî, Rikak, 17; Müslim, Zuhd, 18; İbn Mace, Zuhd, 9.
(395) Müslim, Zuhd, 3.

– Bunun sizin olmasını ister misiniz diye sordu. Ashab:

– Vallahi, diri olsaydı, kusurlu olacaktı. Çünkü kulakları küçüktür. Ölüyken onu ne yapalım? dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

– "Vallahi, Allah'a göre dünya, sizin beğenmediğiniz şu hayvandan daha değersizdir" buyurdu. (396)

Ebu Hüreyre, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum, der: "**Dünya, mel'undur. (Allah katında, kabule şayan olmaktan uzaktır). Dünyadaki şeyler de mel'undur. Ancak Allah'ı anmak, Allah'ın sevdiği (veya Allah'ı anmaya uygun) şeyler, âlim ve ilim öğrenenin (dinî ilimlerle meşguliyetleri) bu hükmün dışındadır.**" (397)

Hz. Aişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Dünya, yurdu olmayanların yurdudur. Malı olmayanların malıdır. Aklı olmayanlar, onun için (mal) toplar.**" (398)

Amr b. Avf'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Ben sizin fakir olacağınızdan korkmuyorum. Fakat sizin namınıza, dünya nimetlerinin sizden önceki milletlerin önüne yayıldığı gibi, sizin önünüze de yayılmasından, dünya için onların yarıştıkları gibi, sizin de yarış etmenizden, dünyanın onları helak ettiği gibi, sizi de helak edeceğinden korkuyorum.**" (399)

Dünya sevgisi, bazı kimselerin kalplerini bürüdü ve öyleleri Allah'a değil dünyaya tapar hale geldiler.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Altına kul olan, gümüşe kul olan ve hamîsaya (siyah aba) kul olan kahrolsun! Böyle kişiye verilirse memnun olur, verilmezse kızar.**" (400)

---

(396) Müslim, Zuhd, 2.
(397) İbn Mace, Zuhd, 3.
(398) Ahmed b. Hanbel, VI/71.
(399) Buharî, Cizye, 1; Müslim, Zuhd, 6.
(400) Buharî, Cihad, 69.

Eğer onlar, dünyanın ahiret yanındaki değerini bilselerdi, dünyayı reddedip ahireti isterlerdi. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَا الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلاَّ كَمَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ إِصْبَعَهُ هَذِهِ فِي الْيَمِّ ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ *

"Vallahi, ahiretin yanında dünya ancak birinizin şu parmağını denize koyduğu kadarcıktır. Parmağın ne ile döneceğine o iyi baksın." (401)

Sehl'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَوْضِعُ سَوْطٍ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا ، وَلَغَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا *

"Cenetten bir kamçılık yer, dünyadan ve dünyadaki herşeyden hayırlıdır. Sabahleyin veya akşamleyin herhangi bir zamanda Allah yolunda yapılan bir yürüyüş, dünyadan ve dünyadaki şeylerin hepsinden hayırlıdır." (402)

Hasen-i Basrî şöyle demiştir: "Dünyayı kendilerine verilmiş bir emanet kabul edip onu emanet sahibine vererek üzerlerinde bir yük olmadan gidenlere Allah merhamet etsin."

Yine Hasen-i Basrî şöyle demiştir: "Kim seninle dinin hakkında yarışmaya girerse sen de onunla yarış. Dünyalık için seninle yarışan varsa, dünyalık şeyleri onun boynuna tak."

Hz. Ali de şöyle demiştir: "Altı haslet kimde biraraya gelirse, o kimsenin cenneti istemesi ve cehennemden kaçması gerekmez. Bu, Allah'ı bilip ona itaat eden, şeytanı bilip ona isyan eden, hakkı bilip ona uyan, batılı bilip ondan sakınan, dünyayı bilip onu reddeden, ahireti bilip onu isteyen kimsedir."

---

(401) Müslim, Cenne, 55.

(402) Buharî, Cihad, 5.

Yine Hz. Ali, dünyayı şöyle tarif etmiştir: "Dünya, orada, sağlam olanın hastalandığı, güven içinde olanın pişman olduğu, fakir olanın üzüldüğü, ihtiyacı olmayanın bela ve musibetlere uğradığı kimsenin yurdudur. Onun helalinde hesap verme, haramında ve karışık (şüpheli) olanında ceza vardır."

Malik b. Dinar ise şöyle demiştir: "Dünyaya üzüldüğün oranda, ahiret tasasını kalbinden çıkar. Ahirete üzüldüğün oranda da, dünya tasasını kalbinden çıkar."

Hasen şöyle demiştir: Vallahi, dünya kendilerinin gözünde, üzerinde yürüdükleri topraktan daha değersiz olan, dünya doğmuş mu, batmış mı, şuraya mıvarmış, buraya mı varmış aldırmayan bazı kimselere yetiştim.

Birisi de şöyle dedi: "Ey Ademoğlu! Emeline kavuştuğuna sevindin. Ancak sen ona, ecelinin sona ermesiyle kavuştun. Sanki, sen başkasına fayda vermek için uğraştın."

Hasen şöyle demiştir: Ademoğlu, dünyadan, topladıklarıyla doymadığından, ümit ettiğine kavuşamadığından ve öteye iyi hazırlık yapamadığından şikayet ederek ayrılır.

Ebû Süleyman da şunu söyledi: Dünyalık istekler karşısında ancak, kalbinde kendisini ahiretle meşgul eden şey bulunan kimse sabredebilir.

Malik b. Dinar şöyle söyledi: Biz dünya sevgisinde anlaştık: Artık birbirimize emretmeyeceğiz, birbirimizi menetmeyeceğiz. Ancak Allah bizi bu halde bırakmaz. Ah! Bize Allah'ın hangi azabının ineceğini bir bilsem!

Şafiî bu konuda şöyle der: "Dünya, alçaklık yurdudur. Oranın güzel yapısı harabeye dönecektir. Orada oturan kabirleri ziyaret edecektir. Onun topluluğu ayrılığın üzerinde durdurulmuş, zenginliği fakirliğe çevrilmiştir. Oradaki zenginlik fakirliktir, fakirlik de zenginliktir. Allah'a sığın ve onun verdiği rızka razı ol. Dar-ı fenandan (geçici olan yurdundan) Dar-ı bekan (ebedi olan yurdun) karşılığında ödünç alma. Çünkü senin hayatın geçici bir gölge ve eğik bir duvardır. Amelini artır ve emelini azalt."

Hz. Ali (r.a.) şöyle der: "Size Allah'tan korkmanızı ve terketmek istemeseniz de sizi terkedecek olan, yenilemek istediğiniz halde, bedenlerinizi eskiten dünyayı terketmenizi tavsiye ediyorum. Sizinle dünyanın durumu, yolculuk için bir yoldan giden ve sanki o yolu kateden kimselerin durumu gibidir. Dünyanın sıkıntı ve zorluğundan şikayetçi olmayın, çünkü bunlar kesilecektir. Dünyanın zevk ve nimetleriyle şımarmayın. Çünkü onlar da bitecektir. Ölüm kendisini isterken, dünyayı isteyene kendisinden gafil olunmadığı halde, gafil olana şaşarım."

Bil ki, dünya sevgisi kalbi bürüdüğünde, şeytana başka bir kapı açılır.

O da: Tûl-i emeldir. (Tamah, bitmez tükenmez hırs ve arzu).

4. TÛL-İ EMEL (TAMAH, BİTMEZ TÜKENMEZ HIRS VE ARZU):

Kişi Tûl-i emel sahibi olursa işini ileriye atar, dünyasını imar, ahiretini harap eder.

Ebû Hüreyre (r.a.) anlatmaktadır: Rasûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: **"Yaşlı kimsenin gönlü iki huyda her zaman genç bir halde bulunur. Dünya sevgisinde ve tûl-i emelde."** (403)

Hz. Ali şöyle der: "Dünya arkasını dönerek göçüp gitti, ahiret ise yönelip gelmektedir. Bunlardan herbirinin çocukları vardır. Sizler ahiretin çocuklarından olun da, dünyanın çocuklarından olmayın. Çünkü bugün çalışma var, hesaba çekilme yok; yarın ise hesaba çekilme var, amel yoktur." (404)

Şöyle bir şiir söylenmiştir:

Günleri geçirdiğimize seviniyoruz.

(403) Buhârî, rikâk, 5.
(404) Buhârî, rikâk, 4.

Halbuki geçen her gün (bizi) ecele yaklaştırıyor.

Ölmeden önce, kendin için çalış.

Kâr ve zarar, ancak çalışmaktadır.

Hasen-i Basrî şöyle der: Günün, senin misafirindir. Ona iyi davran. Çünkü, ona iyi davranırsan, seni kötüleyerek gider. Geçen de aynı şekildedir.

Câhız şöyle der: Şu sözler, bir taşın üzerinde yazılı olarak bulundu: "Ey Ademoğlu! Eğer ecelinin yakın olduğunu görseydin, emelini kısaltır, amelini çoğaltırdın. Hile ve hırsını bir tarafa bırakırdın. Ailen, yakınların ve dostların bir gün seni terkedip gideceklerdir."

Abdullah b. Ömer anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) omuzumu tutup bana:

– "Sen dünyada yabancı kimse gibi yahut yolcu gibi ol" buyurdu.

İbn Ömer de:

– "(Ey mü'min!) Akşama eriştiğinde, sabahı bekleme, sabaha eriştiğinde de akşamı gözleme (işlerini zamanında yap)! Sağlığından bir kısmını hastalık zamanına ayır, hayatından bir kısmını da ölümün için faydalı kıl" diye vasiyet ederdi. (405)

Bu hadiste, Rasûlüllah (s.a.v.) bize, müslümanın dünyada, asıl vatanında garip olduğunu ve babası Âdem'in çıkarıldığı cennete gitmek için gayret sarfetmesi gerektiğini açıklamıştır.

Atâ' es-Sulemî de şöyle der: "Allah'ım! Dünyadaki garipliğime acı! Kabirdeki yalnızlığıma acı. Yarın, huzurundaki duruşuma acı."

Şairlerden biri şu beyti söylemiştir:

Senin dünyadaki yolun, yolcunun yolu gibidir.

Her yolcuya da azık gerekir.

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) vâzederken, bir adama şöyle dedi: "Beş şeyden önce, beş şeyi ga-

(405) Buhârî, rikâk, 3.

nimet bil: İhtiyarlığından önce gençliğini, hastalığından önce sağlığını, fakirliğinden önce zenginliğini, meşguliyetinden önce boş vaktini, ölümünden önce hayatını." (406)

İşte Rasûlüllah (s.a.v.), geometrik bir şekil çizerek, emelinin uzunluğuyla birlikte insanın ecelinin kısalığını, sahabilere açıklıyor.

Abdullah b. Mes'ûd anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) kum üzerine bir kare şekli çizdi. Sonra (başlangıcı karenin ortasından olarak) kare dışına uzanan bir çizgi çizdi. Sonra bu çizginin ortasından itibaren bu ortadaki çizgiye dik açıyla dayanan bir takım küçük çizgiler çizdi. Sonra Peygamber (bu çizgileri tarif ederek):

"Şu (karenin ortasındaki uzun çizgi) insandır. Şu (kare de) eceldir, her tarafından onu kuşatmıştır, şu kare dışında uzanan çizgi de, insanın emelidir. Şu ufak çizgiler de insana ârız olan âfetler, musibetlerdir. İnsana şu âfet oku isabet etmezse, öbür âfet isabet eder, o da isabet etmeyip dokunmazsa, öbürü isabet eder. (En sonu ecel -denilen ölüm- onu yakalar)." (407)

Bunlardan en uygun sanılan şekil şöyledir:
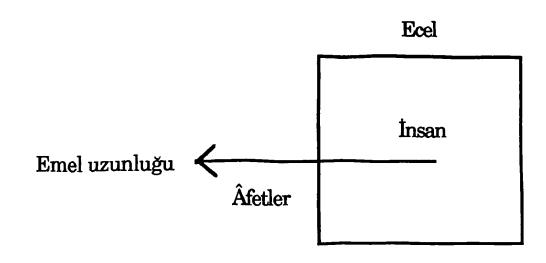
(406) Fethu'l-Barî, XI/235.
(407) Buhârî, rikâk, 4.

Müslüman kardeşim! Tûl-i emelden sakın. Çünkü o, kötü amel bırakır. Hatta, şeytana başka bir kapı açar. O kapı da: Hırs (Açgözlülük) tır.

5- HIRS:

Hırs, hangi şekilde olursa olsun dîne zarar verir.

Ka'b b. Mâlik'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle bu-yurdu:

مَا ذِئْبَانِ جَائِعَانِ أُرْسِلاَ فِى غَنَمٍ بِأَفْسَدَ لَهَا مِنْ حِرْصِ الْمَرْءِ عَلَى الْمَالِ وَالشَّرَفِ لِدِينِهِ *

"Bir koyun sürüsünün üzerine salıverilen iki aç kurdun, o sürüye verdiği zarar, kişinin mal ve şeref hırsının dînine verdiği zarardan daha ağır değildir." (408)

Ka'b b. Iyaz (r.a.) anlatır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:

إِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةً ، وَفِتْنَةُ أُمَّتِى الْمَالُ *

"Her milletin bir fitnesi vardır. Benim ümmetimin fitnesi de mal (toplama) dır." (409)

Abdullah b. Mes'ud'un rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Dünyayı seven kimse, üç şeyden kurtulamaz: Zahmet ve yorgunluğu tükenmeyen bedbahtlık, hırs ve sonu gelmeyen emel. Dünya hem isteyendir, hem de istenilendir. Kim dünyayı isterse, ölüm gelinceye kadar onu ahiret ister, kim ahireti isterse, rızkı tam olarak verilinceye kadar, onu dünya ister."** (410)

---

(408) Tirmizî, IV/16.
(409) Tirmizî, III/389.
(410) et-Terğib ve't-Terhîb, VI/17.

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Zenginlik mal çokluğundan meydana gelmez. Ancak asıl zenginlik, gönül zenginliğidir.**" (411)

Kurtubî şu açıklamayı yapar: Bu hadisin anlamı şöyledir: Faydalı veya önemli veya beğenilen zenginlik, gönül zenginliğidir. Bunun açıklaması da şöyledir: Kişinin gönlü zengin olduğunda, tamah edilen şeylerden uzak durur. Böylece o, şerefli ve büyük olur. O, hırsı yüzünden gönlü fakir olan kimsenin elde edeceği zenginlikten daha üstün olan, temizlik,şeref ve itibara sahip olur. Çünkü hırs, sahibini, aşağılık düşüncesi ve cimriliği sebebiyle, âdî işlere düşürür. Onu kötüleyenler çok olur. Onların yanında itibarı az olur. Böylece o, hakîr olan herkesten hakîr, zelîl (düşük) olan herkesten zelîl olur. Şu kesindir ki, gönlü zengin kişi, Allah'ın verdiğine razı olur. İht'yacı olmayan birşeyi artırma hırsında değildir. İsteme konusunda ısrar etmez aksine Allah'ın kendisine ayırdığına razı olur. Sanki o, her zaman bulan birisidir. Gönül yoksulu olan kişi verilene kanaat etmemekten dolayı, onun karşısındadır. Hatta o, imkân bulduğu bir şekilden, artırma isteği içindedir. İstenileni kaçırırsa, üzülür. Sanki o, maldan yoksundur. Çünkü o, verilene ihtiyaç duymamıştır. Sanki o, zengin değildir. Gönül zenginliği ancak, Allah'ın takdirine razı olmak ve Allah'ın yanında olanın daha hayırlı ve daha kalıcı olduğunu bildiği için onun emrine teslim olmaktan meydana gelir. Çünkü o, açgözlülük ve talepten yüz çevirmiştir.

Müslüman kardeşim! Hırstan sakın. Çünkü o, hem dîni hem şerefi giderir ve şeytana başka bir kapı açar. O kapı da, cimriliktir.

6- CİMRİLİK:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"Şeytan sizi fakirlikle tehdit eder (korkutur, fakir olursu-

(411) Buhârî, rikâk, 15.

nuz diyerek sadaka vermenize mani olur) ve sizin cimri olmanızı emreder. Allah ise, size katından bir mağfiret ve lütuf vadeder." (412)

Şeytan, insanı, elindekini Allah yolunda harcamaması için fakir-likle korkutur. Harcadığı takdirde, yoksul ve muhtaç hale geleceği zannını verir. Ancak Allah, lütfunun sonunun olmadığını, rızkının geniş ve hazinelerinin dolu olduğunu ve asla tükenmeyeceğini belirtmek üzere; "Allah ise, size katından bir mağfiret ve lütuf vadeder" sözüyle her mü'mini rahatlatır.

Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim ki, Allah kendisine mal verir de o malın zekatını vermezse, kıyamet gününde zekatı verilmeyen mal, sahibi için çok zehirli erkek bir yılan suretine konulur. Bu yılanın iki gözü üstünde iki nokta vardır. Bu azgın yılan kıyamet gününde mal sahibinin boynuna gerdanlık yapılır. Sonra yılan, ağzı ile sahibinin çenesini iki tarafından yakalar. Sonra: Ben senin (dünyada çok sevdiğin) malınım; ben senin hazinenim, der, sonra Rasûlüllah (s.a.v.) şu mealdeki ayeti okudu: "Allah'ın kereminden kendilerine verdiklerini (infakta) cimrilik gösterenler, sanmasınlar ki o, kendileri için hayırlıdır; tersine bu onlar için pek fenadır. Cimrilik ettikleri şey de kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır."** (413)

Yüce Allah, kurtuluş ve felahın cimriliği terketmekte olduğunu belirtmiştir: **"Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir."** (414)

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kulların sabaha çıktıkları her gün, iki melek iner. Bu iki melekten biri: Allah'ım! İnfak edene (malını iyi şeyler için harcayana) bir bedel ver, der. Diğeri de: Allah'ım! Malı tutucu olana telef ver diye bedduâ eder."** (415)

---

(412) Bakara, 268.
(413) Hadisin kaynağı: Buhârî, zekat, 3. Ayet: Alu Imran, 180.
(414) Haşr, 9.
(415) Buhârî, zekat, 28.

Yine Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Yüce Allah: Ey kulum! Sen fakirlere nafaka ver ki, ben de sana nafaka vereyim."**

Peygamber (s.a.v.) sözüne devam etti: **"Allah'ın eli (vermekle tükenmeyen hazineleri) doludur. Harcamak onu eksiltmez, o gece ve gündüz daima akar. Allah'ın göğü ve yarattığı günden beri infak ettiği nimetleri düşündünüz mü? Şüphesiz elindeki (kerem ve ihsanındaki) nimetlerden hiçbir şey eksilmemiştir. Çünkü onun Arş'ı (tahtı) su üzerindedir (hudutsuz nimet denizi üzerinde kurulmuştur). Adâlet terazisi onun elindedir. Terazinin gözü bazen alçalır, bazen yükselir (bu suretle insanların kimine az rızık verir."** (416)

Ebû Umame'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Ey Âdemoğlu! Fazla olanı vermen, senin için iyi olur. Tutman da, senin için kötü olur. Yetecek kadarıyla yaşamaktan dolayı kınanmazsın. Bakmakla (geçimini sağlamakla) sorumlu olduğun kimselerden başla. Veren el, alan elden daha hayırlıdır."** (417)

İbn Mes'ud'un rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.):

– "Hanginize mirasçının malı, kendi malından daha çok sevimlidir" diye sordu. Sahabîler:

– Allah'ın Rasûlü! Bizim her birimize kendi malı daha sevimlidir, dediler. Peygamber:

– "Çünkü kişinin kendi malı, ölümünden önce hayır yoluna harcayıp önden gönderdiği malıdır. Mirsçının malı da kişinin hayra sarfetmeyip ölünceye kadar geri bıraktığı malıdır" buyurdu. (418)

Abdullah b. Ömer'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِى اثْنَتَيْنِ : رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ يَقُومُ بِهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَآنَاءُ

---

(416) Buhârî, Tefsir, 159.
(417) Müslim, zekât, 95.
(418) Buhârî, rikâk, 12.

النَّهارِ، وَرَجُلٌ آتاهُ اللهُ مالاً فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ آناءَ اللَّيْلِ وَآناءَ النَّهارِ *

"Sadece iki kişiye haset (gıpta) edilir: Allah tarafından kendisine Kur'an verilip de gece gündüz onunla amel eden kimseyle, Allah'ın kendisine mal verdiği ve gece gündüz o maldan infak eden kimseye." (419)

Burada hasetten maksat, gıbtadır: Bu, böyle birşeyin arzu edilmesidir. Bunun mahzuru yoktur. Belki de ibadet olur. Kötülenen haset ise, nîmetin yok olmasını istemektir. Bu da haramdır.

Hz. Âişe'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kadın zarar vermeksizin evinin yiyeceğinden infak ederse (harcarsa), infakı sebebiyle kendisine; malı kazanması sebebiyle de kocasına ecir verilir. Vekil-i harc (bir kimsenin işlerine bakan) için de bunun gibi ecir vardır. Bunlar birbirlerinin ecirlerinden hiçbir şey azaltmazlar."** (420)

7- KİBİR:

Kibir, şeytanın insanı aldatma malzemelerindendir. Bununla, insanı zelil (hor ve hakir) hale getirir. Onu, hakkı reddetmeye ve bâtılda ısrar etmeye sevkeder. Kibirlenen kimse, kendinin ve Rabbinin gerçek durumunu bilmeyen cahildir. Çünkü, eğer o, kendini gerçekten tanısaydı, kendisinin, nefsin hoşlanmadığı bir nutfe (meni), sonra bir kan pıhtısı, sonra da bir et parçası olduğunu daha sonra zayıf ve küçük bir bebek olduğunu bilirdi. Niçin kibirlenecekti?

Kibir, helak edici bir hastalık olduğu için, yüce Allah onu yasaklamıştır: **"Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen yeri yırtamazsın, boyca da dağlara erişemezsin."** (421)

---

(419) Buhârî, ilm, 15, zekât, 5, ahkâm, 3.
(420) Müslim, zekât, 80.
(421) İsra, 37.

"Allah, kurumlu, böbürlenen insanları sevmez." (422)

"Yeryüzünde haksız yere büyüklenenleri ayetlerimden uzaklaştıracağım." (423)

"İşte Allah her kibirli zorbanın kalbini böyle mühürler." (424)

Bu konuda pek çok ayet vardır.

Peygamber (s.a.v.) de, kibiri yasakladı ve onun akıbetinin çok kötü olduğunu açıkladı: **"Kalbinde zerre miktarı kibir olan kimse cennete giremez."** (425)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: **"Şeref ve kudret onun gömleği, kibriya da (büyüklük) kaftanıdır. Benimle kim münazaa (ağız kavgası) ederse, ona azap ederim."** (426)

Harise b. Vehb anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: **"Dikkat edin! Size cehennemlikleri haber veriyorum: Her katı yürekli, kibirli ve ululuk taslayan kimsedir."** (427)

Ebû Saîd'in (r.a.) rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Cennetle cehennem münakaşa ettiler. Cehennem: Bana zâlimlerle kibirliler girecek, dedi. Cennet de: Bana zayıflarla yoksullar girecek, dedi. Bunun üzerine Allah, cennete: Sen benim rahmetimsin, seninle dilediğime rahmet ederim, dedi. Cehenneme de: Sen benim azabımsın. Seninle dilediğime azap ederim. Sizin herbirinizi dolduracak kullarım var."** (428)

Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki, kıyamet gününde, Allah onlarla konuşmaz. Onları tezkiye etmez (övmez, temize**

---

(422) Nisa, 36.
(423) A'raf, 146.
(424) Mümin, 35.
(425) Müslim, îman, 147.
(426) Müslim, birr, 136. Buradaki "O" zamiri Allah'a gitmektedir. (T. UZUN)
(427) Buhârî, 68. sûrenin tefsiri.
(428) Müslim, cenne, 35.

çıkarmaz) ve onlara bakmaz. Hem onlara çetin bir azap vardır. Bunlar: Zina eden ihtiyar, yalancı hükümdar ve büyüklenen fakirdir." (429)

İbn Ömer'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Eskilerden birisi izarını (peştemal gibi bir giysi) yerde kibirle sürüdüğü sırada birden yere batırıldı da, artık o kimse kıyamete kadar kalmak üzere yerin içine gömülüp gidiyordu."** (430)

Yine İbn Ömer'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kibir için elbisesini yerde sürüyen kimseye Allah, kıyamet gününde (merhamet bakışıyla) bakmaz."** (431)

Abdullah b. Amr'ın rivâyet ettiğine göre, peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kimin kalbinde, hardal tanesi kadar kibir varsa, Allah onu yüzüstü cehenneme atar."** (432)

Seleme b. Ekva' anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kişi kibirlene kibirlene, sonunda cebbar (zâlim, gaddar, kibirli) kişilerden yazılır ve onların akıbetine uğrar."** (433)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurur: **"Kıyamet günü cehennemden bir boyun çıkacak, onu gören iki gözü, işiten iki kulağı ve konuşan bir dili olacak. O şöyle diyecek: Bana üç kişiyle uğraşma görevi verildi: Her inatçı zorbayla, Allah'ın yanında başka bir ilaha ibadet eden herkesle ve tasvircilerle."** (434)

Hasen-i Basrî şöyle der: Ne tuhaf! İnsan, günde bir veya iki defa eliyle, çıkardığı pislikleri yıkar, sonra da tutar, gökleri yaratan Allah'a isyan eder.

Nu'man b. Beşîr, minberden şöyle hitap etti: Şeytanın bazı tuzak ve ağları vardır. Allah'ın nimetleriyle şımarmak, Allah'ın lutfettikleriyle övünmek, Allah'ın kullarına karşı büyüklenmek ve Allah'ın zatının dışında hevaya uymak

---

(429) Müslim, îman, 172.
(430) Buhârî, libas, 5.
(431) Buhârî, libas, 5.
(432) Tahricu'l-İhya, 1934.
(433) Tirmizî, birr, 60.
(434) Tirmizî, cehennem, 1.

şeytanın tuzaklarındandır.

Mutarrif b. Abdullah b. eş-Şihhîr, cübbesini sürüyerek, gururla yürüyen, Muhelleb b. Ebû Sufre'ye bakıp:

– Ebû Abdullah! Niye Allah ve Rasûlü'nün sevmediği şekilde yürüyorsun? dedi. Muhelleb:

– Sen beni tanımıyor musun? dedi. Mutarrif:

– Tanıyorum. Evvelin, bir damla bulanık ve basit su (nutfe), sonun ise, kokmuş cesettir. Bunların arasında kalan zaman süresi içinde, idrar ve pislikten ibaretsin, dedi. Bunun üzerine Muhelleb o şekildeki yürüyüşünü bıraktı.

İbn Avf bu manâda şu şiiri söyledi:

Hayret! kendini beğenen neyini beğeniyor!

Dün bir damla nutfe idi.

O güzel sureti, yarın mezarda iğrenç bir leş haline gelecek.

O, kibirlenip gururlanırken, elbiselerinin içinde pislik taşıyor. (435)

Ebû Bekr el-Huzelî şöyle anlatır: Biz Hasan'ın yanında otururken, eve gitmekte olan İbnu'l-Ethemm bize uğradı. Üzerinde ipek cübbeler vardı. Onları bacaklarının üzerine üst üste yığmıştı. Kibirlilik taslayarak yürürken kaftanı açıldı. Hasan ona bakıp: Kibirlenen kimseye acıyorum. Sen aptalsın. Şükredilmeyen ve Allah'ın hakkı ödenmeyen nimetlerle kibirlenip gururlanıyorsun. Senin organlarının her birinde bir nimet vardır. Şeytanın da, o organda bir oyunu vardır. İbnu'l-Ethemm bu sözleri duyunca, dönüp özür diledi. O da: Benden özür dileme, Rabbine tövbe et. Yüce Allah'ın şu sözünü duymadın mı: **"Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen (ağırlık ve azametinle) ne yeri yarabilir ne de dağlarla ululuk yarışına girebilirsin?"** (436)

(435) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 210.
(436) İsra, 37.

KİBİRLENENLERİN ÇEŞİTLERİ:

1- Bazı kimseler, malıyla veya sosyal mevkisiyle kibirlenir. Yakınlarının, münafıklık yapmaya alışmış ve dalkavukluğu sanat haline getirmiş kimselerin çok övmesi onların kibir ve gururlarının artmasına sebep olur. Böyle kimseler, söylenilenlerin gerçek olduğunu zannederler ve sonuçta daha çok kibirlenirler.

Şöyle denilmiştir: Hayret! Adam, kendisinde olmayan iyi şey söylenince, nasıl seviniyor! Kendisinde olan kötü şey söylenince de nasıl öfkeleniyor! Hayret.

Şair şöyle der:

Ey kendisini aşırı derecede övenler yüzünden gurura kapılmış cahil!

Seni övenlerin cahilliği, senin kendin hakkındaki bilgine üstün gelmesin!

Onlar senin, gerçek durumunu bilmeden övdüler. Ama sen kendini çok iyi biliyorsun.

Bu çeşit kibir, hükümdar ve başkanlar arasında yaygındır. Bu sebeple onlar kötü hareketlerini kendilerine güzel gösteren ve bunların kötü olduğunu belirtmeyen kötü arkadaşlardan uzak durmaları gerekir. Çünkü bu tür hareketler onları helâke götürür. Eğer o hükümdarlar düşünseler, saltanatın devamlı olmadığını anlarlardı: **"De ki: Mülkün gerçek sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alırsın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadirsin."** (437) Onlar için kalan, sadece iyi veya kötü davranıştır.

2- Bazı kimseler de malıyla kibirlenir. Bunlar, gafil ve cahil kimselerdir. Çünkü onlar düşünselerdi, malın Allah'ın herhangi bir vakitte ve herhangi bir sebeple, alabileceği bir ariyet (ödünç, emanet) olduğunu anlarlardı. Bu, kendine zulmederek

---

(437) Alu Imran, 26.

bahçesine giren bahçe sahibinin durumunda açık olarak görülmektedir. O: **"Bunun hiçbir zaman yok olacağını sanmıyorum?** (438) demişti. Bunun üzerine Allah onun bahçesine gökten yıldırımlar gönderdi ve onu kupkuru bir toprak haline getirdi.

Kârun da böylelerine örnektir. O, hazinelerinin anahtarlarını güçlü kuvvetli yedi kişinin taşıyamayacağı kadar çok olan mal ve pa-rasıyla kibirleniyordu. Ancak Allah, onu ve parasını yere batırmış, âkibeti açık hüsran (kayıp) olmuştu. Allah bu zenginliği bir hastalıkla deneseydi, o, kendisinden bütün malının alınıp sağlığının geri verilmesini isterdi.

Nitekim şöyle anlatılmıştır: Müslüman hükümdarlardan birisi, içmek için bir bardak su istemişti. Hizmetçi ona bardağı getirip:

– Hükümdarım! Ben sana bir soru sormadan suyu içme, dedi. O da:

– Sor, diye cevap verdi. Hizmetçi:

– Bu bardak sana verilmezse, onu ne kadar mal karşılığında satın alırsın? dedi. Hükümdar:

– Malımın yarısını veririm, dedi. Hizmetçi:

– Bu bardaktaki suyu içip de su mesanende kalır, inmezse, onu indirmek için ne kadar verirsin? diye sordu. Hükümdar:

– Bütün saltanatımı diye cevap verdi. Bunun üzerine hizmetçi:

– Öyleyse senin saltanatın bir defa idrar yapmaya bile denk değildir.

3- Bazı kimseler de güçlülük ve sağlamlığıyla kibirlenirler. Bunlar gafil kimselerdir. Çünkü güçlülük, insanlar arasında şeref ölçüsü değildir. O adamın gücü, bir eşek veya katırın gücüne mi denktir.

Güçlülük ölçü olsaydı, eşek, müdür, katır, bakan, fil de, başkan olmayı hak ederdi. Fakat ölçü, akılladır. İnsan, Rabbini ve yaratıcısını onunla tanır. Kişi insanlar arasında, onunla

---

(438) Kehf, 35.

güzel bir şekilde yürür. Sahibini, zarar ve tehlikelerden sakındıran akıldır.

Aşağıdaki beyitler Hz. Ali'ye nisbet edilmiştir:

Mekârim, temiz (güzel) ahlâk demektir. Akıl, bunların birincisidir. Din ise, ikincisidir. İlim üçüncüsüdür. Hilim dördüncüsüdür. Cömertlik beşincisi, örf altıncısı, iyilik yedincisi, sabır sekizincisi, şükür dokuzuncusu, yumuşak davranmak da onuncusudur. (*)

Bakınız. Güçlü olma ve gençlik, mekârimden sayılmıştır. Çünkü bunlar, ancak iyilik için kullanıldıklarında övünç vesilesi olurlar.

Anlatıldığına göre, Ebû Hanife, ayaklarını uzatmış bir halde, öğrencilerine fıkıh dersi yapıyordu. O sırada, güzel görünüşlü ve uzun boylu birisi mescide girdi ve dinlemek için Ebû Hanife'nin bulunduğu halkaya geldi. Ebû Hanife, gelen kişiye saygı olsun diye ayaklarını topladı ve derse devam etti. "Akşam namazının vakti, güneşin batışından başlar gökte kırmızı şafağın kaybolmasına kadar sürer" dedi. Bunun üzerine adam şöyle sordu: Şeyh! Güneş batmazsa, ne dersin? Ebu Hanife de: Şimdi, Ebû Hanife'nin ayaklarını uzatma zamanı geldi, dedi.

4- Bazı kimseler ilimleriyle kibirlenirler. Ona en uygun isim cahildir. Çünkü ilim, sahibinin tevazu ve korkusunu artırmıyorsa, faydalı ilim değildir. İlim ikidir: Dilin üzerindeki ilim ve kalpteki ilim. Dilin üzerindeki ilim, Allah'ın, yaratıklarının üzerindeki delilidir. Kalpteki ise, korkudur.

Usâme b. Yezid, Rasûlüllah'tan (s.a.v.) duyduğu şu hadisi anlattı: "Kıyamet gününde bir kişi getirilir, cehennemin içine atılır ve onun hemen barsakları karnından dışarı çıkar. Sonra o kişi (barsakları etrafında) değirmen eşeğinin değirmende döndüğü gibi döner. Bunun üzerine cehennemlikler o kişinin başına toplanırlar:

(*) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 11.

– Falan kişi! Senin halin ne böyle? Sen bize dünyada iyiliği emredip bizleri kötülükten menetmez miydin? derler. O da:

– Evet. Ben size iyiliği emrederdim, ama onu kendim yapmazdım. Yine ben sizleri kötülükten menederdim de, onu kendim işlerdim diye cevap verir." (439)

5- Bazı kimseler güzellik ve yakışıklılığıyla kibirlenirler. Bu husus, daha çok kadınlarda görülür. Güzelliğiyle kibirlenen kadın, düşünse, güzelliğin kurtların payı olduğunu anlar. O, kurtlar, etlerini ve gözlerini yedikten sonra, kabirdeki şeklini hayal etseydi, korkunç bir manzarayla karşılaşırdı. Dünyadaki bu güzellik, âfet ve hastalıklarla karşı karşıyadır. Nice hastalık, güzel kadını, çirkin ve yüzüne bakılmaz hale getirmiştir. O kadını görme isteği duyanlar, artık ondan tiksinir hale gelmişlerdir.

KİBRİN BELİRTİLERİ:

1- Hak olan şeyi kabul etmemek: Hatası açık olup da hakka dönmeyen ve onu kabul etmeyen insanı, böyle davranmaya sevkeden yegâne etken kibirdir. Bir mesele hakkında, küçük bir öğrenci, bazı büyük hoca veya meşhur âlimlerle tartışır. O kişinin hata ettiği ortaya çıkar, ama kibir ve gururundan dolayı hakka dönmez.

Bu durum günümüzdeki birçok âlimde mevcuttur. Selef âlimleri ise, nerede olurlarsa olsun hakkı kabul ediyorlardı. Ebû Hanife ve İmam Mâlik böyleydi. Mesela: İmam Mâlik, talâkla (boşama) ilgili meselelerden birinde küçük öğrencisi Muhammed b. İdris eş-Şafiî'nin görüşüne dönüyordu.

2- Kibrin belirtilerinden biri de: İnsanları küçümsemek, hor görmek ve onlara üstünlük taslamaktır. Peygamber (s.a.v.), kibrin belirtilerini şu sözünde toplamıştır:

الْكِبْرُ بَطَرُ الْحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ

(439) Buhârî, bed'u'l-halk, 10; Müslim, zuhd, 51.

"Kibir, hakkı inkâr ve insanları hakir görmektir." (440)

Kibir, şeytanın insanları aldatmak için kullandığı malzemelerden olduğuna göre, bundan ancak tevazu ile kurtulmak mümkündür.

Iyaz b. Hımar'ın rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Allah: Birbirinize karşı alçak gönüllü olunuz ki kimse kimseye üstünlük taslamasın ve kimse kimseye haksızlık etmesin diye bana vahiyde bulundu."** (441)

Ebû Hüreyre'nin (r.a.) rivâyet ettiğine göre de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلّٰهِ إِلاَّ رَفَعَهُ اللّٰهُ *

"Bir kimse Allah için, alçak gönüllülük gösterirse, Allah onu sadece yükseltir." (442)

8- METHEDİLMEYİ SEVMEK:

Müslüman kardeşim! Eğer methedilmeyi seviyorsan, şeytan senin yanına ucub (gurur, kendini beğenmek) kapısından girer. İşte bu, helak edici bir hastalıktır. Bu, sende olan birşeyle medhedildiğin takdirde olur. Ondan kusur ve günahlarını hatırlamakla kurtulabilirsin. Hiçbir insan yoktur ki, gizli kusurları olmasın. Nitekim salihlerden birisi, kendisini metheden kişiye: Günahların rüzgarı olsaydı, hiç kimse bana yaklaşmazdı, demiştir.

Sende bulunmayan birşeyle övülmene seviniyorsan, bu deliliktir. Hakîmlerden (filozoflardan) birisi şöyle der: Kendisinde olmayan şeyle övülmeye razı olan kimse, kendisiyle alay edilmesine imkan tanımış olur. İbnu'l-Mukaffa' şöyle der:

(440) Müslim, îman, 147.
(441) Müslim, cenne, 64; İbn Mace, zühd, 16.
(442) Müslim, birr, 69.

Methedilmeyi kabul eden, kendisini metheden kimse gibidir. (443)

Bilinmelidir ki, methetmenin birçok âfeti vardır. Bunlardan birisi: Methedilen de kibir ve kendini beğenme meydana getirir. İşte bu, met-hedilen için helâk edicidir.

Ebû Musa el-Eş'arî anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) bir kimsenin diğer bir kimseyi övdüğünü ve övgüde ileri gittiğini duyunca: **"Siz o adamı (aldatıp) öldürdünüz"** yahut **"(Onu şişirerek) adamın sırtını yardınız"** buyurdu. (444) Peygamber (s.a.v.), medhetmenin helak edici (öldürücü) olduğunu belirtti.

Ebû Bekra şöyle anlatır: Hz. Peygamber'in (s.a.v.) huzurunda bir adam, bir başkasını övdü. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) birkaç defa: "Yazıklar olsun sana! Sen arkadaşının boynunu kestin" buyurdu. Sonra da: "Sizden birisi din kardeşini mutlaka methetmek posizyonunda kalırsa: Falan kişiyi (görünüşüyle) iyi sanırım. Onun hesaba çekicisi Allah'tır. Ben, Allah'a karşı kimseyi (siretiyle) tezkiye edemem. Onu şöyle şöyle kimse zannederim, desin. Bunu da (gerçekten) o kimseyi bu şekilde biliyorsa, öyle söylesin" buyurdu. (445)

Medhetmenin âfetlerinden birisi de, methedileni, kusurlarını görmez hale getirmesidir. Artık o, kusurlarını kontrol etmek için, harekete geçmez.

Onun âfetlerinden biri de, övülenin kendisini iyi zannedip ibadetleri çoğaltmaya çalışmamasıdır. Bu sebeple, Ziyad b. Ebu Müslim şöyle der: Kendisine yapılan övgüyü duyan hiç kimse yoktur ki şeytan ona görünmüş olmasın.

Seleften birisi şöyle der: Övüldüğüne sevinen kimse, şeytanın karnına girmesine imkan vermiştir.

Hz. Ömer de şöyle der: "Övmekten sakının. Çünkü bu, boğazlamaktır." (446)

---

(443) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 213.

(444) Buhârî, şehâdât, 17.

(445) Buharî, şehâdât, 16; Müslim, zuhd, 65, 66.

(446) İbn Mace, II/1232.

Ebû Hamid el-Gazâlî anlatmaktadır:

"Bil ki, kötüleyen ve öven kimseye göre insanların dört hali vardır.

Birinci hal: Övülmeye sevinmek, bu yüzden teşekkürde bulunmak ve kötülenmekten dolayı kızmak, kötüleyene kin gütmek ve onu cezalandırmaktır.

İkinci hal: Kötüleyene içinden gücenip darılmak ama dilini ve organlarını onu cezalandırmaktan tutması, içinden sevinçli, öven kişiye de neşeli görünmesidir. Ancak neşeli görünmekten sakınır. Bu bir eksikliktir, ama öncekine göre mükemmellik vardır.

Üçüncü hal: Bu, kemal (mükemmellik) derecelerinin ilkidir. Ona göre kötüleyen de öven de aynıdır. Kötülenme onu üzmez, övülme de onu sevindirmez.

Dördüncü hal: İbadette ihlaslı (samîmî) olmaktır. Methedilmeyi sevmemek ve methedene kızmaktır. Çünkü methedilen, yapılan methin dinine zarar veren şiddetli bir fitne olduğunu bilir. Kötüleyeni (tenkit edeni) sevmektir. Çünkü kötülenen, kötüleyenin kendisine kusurlarını ve günahlarını gösterdiğini bilir. (özet olarak). (447)

Bu ve başka sebeplerle, Peygamber (s.a.v.) övenlerin yüzüne toprak saçmalarını emretmiştir.

Mikdad, bir adamın Osman'ı övdüğünü görünce, iki dizinin üzerine oturarak, o adamın yüzüne taş ve kum atmaya başladı. Osman ona:

– Sana ne oluyur? deyince, Mikdad şu cevabı vermiştir:

– Rasûlüllah (s.a.v.): "Meddahları (övgüde bulunanları) gördüğünüzde, yüzlerine toprak serpin" buyurdu. (448)

---

(447) İhya, 1857.
(448) Müslim, zühd, 69.

9- RİYA:

Riya, şeytanın insanın, kalbine girdiği geniş kapılardan birisidir. Bu sebeple, Allah'ı ve âhiret yurdunu isteyen müslümanın kalbini riyadan temizlemesi gerekir. Eğer kalbinde, Allah'tan başkasına bir meyil varsa, hemen buna bir çare bulsun ve hareketlerini kontrol altına alsın. Eğer hareketlerinde bir riya şüphesi varsa, onları temizlesin. Riya kalbin Allah'tan başkasına yönelmesi ve yaratılanlar gözetildiği halde, yaratıcının gözetilmemesi olduğu için, o küçük şirk diye adlandırılmıştır.

Peygamber (s.a.v.):

– "Sizin hakkınızda en çok korktuğum şey, küçük şirktir" buyurdu. Sahabîler:

– Küçük şirk ne demektir? Allah'ın Rasûlü! diye sordular. Peygamber (s.a.v.):

– "Riyadır. Yüce Allah, kulların yaptıkları amellerin karşılığını verdiğinde şöyle buyurur: Dünyada riya yaptığınız kimselere gidin. Onlarda bir karşılık olup olmadığına bakın" cevabını verdi. (449)

Riya çok çeşitlidir. Bazı kimseler, ilminde riya yapar. Bazıları da, ibadetinde riya yapar. Yine bazıları da, verdikleri sadakada riya yaparlar.

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği aşağıdaki hadis bu anlattıklarımıza örnektir: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "Kıyamet gününde, insanların, üzerine ilk hüküm verilecek olanı şehit edilen bir adamdır. Bu adam getirilerek ona, Allah nimetlerini tarif edecek, o da onları tanıyacaktır.

– Bu nimetler hakkında ne yaptın? diye soracak, şehit:

– Senin uğrunda çarpıştım. Sonunda da şehit edildim, diyecektir. Yüce Allah:

---

(449) Münzirî, Terğib, I/48. El-Elbânî, Sahîhu't-Terğib'te bu hadisin sahih olduğunu söylemiştir.

– Yalan söyledin. Sen sadece, cesur denilsin diye çarpıştın. Gerçekten öyle de denildi, buyuracak sonra onun hakkında emir verecek ve yüzüstü sürüklenecek, sonunda cehenneme atılacaktır.

Bir de ilmi öğrenip öğreten ve Kur'an'ı okuyan bir adamdır. Bu da getirilerek kendisine nimetlerini tarif edecek, o da onları tanıyacaktır.

– Bunlar hakkında ne yaptın? diye soracak. O adam:

– İlmi öğrendim ve öğrettim. Senin rızan için Kur'an'ı da okudum, diyecek. Yüce Allah:

– Yalan söyledin. Ancak sen ilmi, âlim denilsin diye öğrendin; Kur'an'ı da okuyucudur denilsin diye okudun. Gerçekten öyle denildi de, buyuracak. Sonra onun hakkında emir verecek ve yüz üstü sürüklenecek; sonunda cehenneme atılacaktır.

Bir de Allah'ın zengin edip kendisine malın her çeşidinden verdiği adamdır. Bu da getirilerek ona nimetlerini tarif edecek; o da onları tanıyacaktır.

– Bunlar hakkında ne yaptın? diye soracak. O adam:

– Uğrunda mal sarf edilmesini dilediğin hiçbir yol bırakmadım. Mutlaka senin için sarfettim, diyecek. Yüce Allah:

– Yalan söyledin. Sen sadece, o cömerttir desinler diye yaptın. Gerçek böyle denildi de, buyuracak. Sonra onun hakkında emir verecek ve yüzüstü sürüklenecek, arkasından cehenneme atılacaktır." (450)

Ebû Hind ed-Dârî, Peygamber'den (s.a.v.) şunu duyduğunu rivâyet etmiştir:

مَنْ قَامَ مَقَامَ رِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ رَايَا اللّٰهُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَسَمَّعَ *

"Kim gösteriş yapmak ve şöhret için hareket ederse, kıyamet günü Allah, onun gösterişçiliğini ortaya çıkarır ve onun (gizli işlerini) duyurur." (451)

(450) Müslim, imare, 152.

(451) Münzirî, et-Terğib ve't-Terhîb, I/44.

Cundeb'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim (yaptığı iyiliği şöhret için) insanlara duyurursa, Allah onun (gizli işlerini) duyurur. Kim de (herhangi bir hayrı) gösteriş için yaparsa, Allah da onun gösterişçiliğini ortaya çıkarır.**" (452)

Bu sebeple, selef-i salih, günah ve kusurlarını gizledikleri gibi, ibadet ve taatlerini de gizliyordu.

Riyaya iten şeyin, insanların övgüsüne tamah etmek ve onların tenkitlerinden çekinmek olduğunu bil. Riyadan kurtulmak aşağıdakilerle mümkündür:

1- İnsanların övgüsünün, Allah katında kötülenen birisi isen, sana yarar sağlamayacağını, bilmekle.

2- Övmesini istediğin zayıf yaratığın, özellikle büyük yoksulluk ve ihtiyaç gününde, sana zarar ve yarar sağlayamayacağını bilmekle.

3- Riyanın ameli boşa çıkaracağını, belki de ameli, kötülükler kefesine koyacağını bilmekle.

4- Eğer içinin pis olduğunu ve kalbinin karardığını, dünyada insanların öğreneceğinden korkuyorsan, Allah bunları zaten biliyor. O seni kıyamet günü, büyük topluluğun ve herkesin önünde rezil edecek.

5- Aklına riya yapmak gelirse, onu savuşturmaya ve ondan kurtulmaya çalış. Sonra kalbinle Allah'a yönel.

Şunu bil ki, şeytan, önce seni ameli terketmeye davet eder. Eğer beceremezse, seni o konuda riya yapmaya davet eder. Senin ihlaslı olduğunu görürse, sana: Bu amel ihlaslı değil, sen riya yapıyorsun, boşuna yoruluyorsun, der. Böylece seni, ameli terketmeye sevkeder. Dikkatli ol. Şeytana uyma. Çünkü o, açık bir düşman ve saptırıcıdır.

Gazalî şöyle der: Riyadan kurtulanlar, riya vesvesesini defederken dört basamaktan geçerler.

---

(452) Buhârî, rikâk, 36; Müslim, zuhd, 47, 48.

Birinci basamak: Şeytanı reddetmek, onu yalanlamak ve bununla yetinmeyip onunla mücadele etmek, kalbi için en sağlam olan bu olduğuna inandığı için onunla yaptığı münakaşayı uzatmasıdır. Aslında bu bir noksanlıktır. Çünkü o, Allah'ın adını anmaya ve önündeki hayrı bırakıp yol kesenlerle savaşmaya gitmişir. Yol kesenlerle savaşma eğilimi göstermek bir davranış eksikliğidir.

İkinci basamak: Mücadele ve savaşın bir davranış eksikliği olduğunu bilip şeytanı yalanlamak ve defetmekle yetinip mücadeleye girişmemesidir.

Üçüncü basamak: Onu yalanlamakla da meşgul olmamasıdır. Çünkü az olsa bile, bu bir durgunluktur. Hatta içinden riyanın kötü olduğunu kabul etmiş ve şeytanı yalanlamış olur. O, yalanlamaksızın ve çarpışmaksızın tiksintiyle birlikte, bulunduğu halde kalmaya devam eder:

Dördüncü basamak: Şeytanın kendisini kıskanacağını bilip şeytan vesvese verdikçe, ihlasını, Allah'la meşguliyetini şeytana kızdığı için sadaka ve ibadeti gizlemeyi daha çok artırmaya niyet etmesidir.

Fúzayl b. Gazevan'a şöyle denildi:

– Falan kişi seni kötülüyor. O:

– Vallahi, bunu ona emreden kişiyi mutlaka kızdıracağım, dedi.

– Peki ona kim emretti? denildi. O:

– Şeytan, diye cevap verdi. Sonra da: Allah'ım! Onu affet dedi.

Şeytan, kulun, bu adetini öğrendiğinde, iyiliklerini (sevaplarını) artırmasından korktuğu için ondan vazgeçer.

Haris el-Muhasibî bu dördü için çok güzel bir misal getirdi. O şöyle dedi: Onların durumu bir yarar, iyilik, hidayet ve doğruluk elde etmek için bir ilim ve hadis meclisine giden dört kişinin durumu gibidir. Bu konuda onları, bid'atçi bir sapık kıskanıp onların hakkı öğrenmelerinden korktu. Birinin yanına gidip onu bundan vazgeçirdi. Onu, bir sapıklık meclisine

davet etti. O da reddetti. Onun reddettiğini öğrenince, onu münakaşa ile oyaladı. O da, onun sapıklığını geri çevirmek için onunla meşgul oldu. O, bunu kendisinin lehine olduğunu zannediyordu. Halbuki bu geciktiği kadar, ona gelmek için sapığın maksadıdır. (planıdır).

İkinciyle karşılaşınca, ona engel olup durdurur. O durur. Sapığın boğazına atılır. Kavgaya girişmez. Acele eder. Sapık, defetmek için durduğu kadar ona sevinir. Üçüncü geldiğinde, ona bakmaz. Ne onu defetmeye çalışır, ne de onunla mücadele eder. Aksine olduğu şekilde devam eder. Ondan ümidini tamamen kaybeder. Dördüncü gelince; durmaz. Onu öfkelendirmek ister. Teennîyi (temkinli hareketi) bırakır ve hızla yürür. Onlar dönüp tekrar onun yanından geçerlerse, bu sonuncusu hariç, büyük ihtimalle, hepsini ziyaret eder ve hepsine tekrar tekliflerini yapar. (453)

Bu sebeple, seleften birçoğu, şeytan kendilerini Allah'a ibadetten alakoyduğunda, ona duydukları öfkeden dolayı, daha çok ibadet ederdi.

İbrahîm et-Teymî de şöyle der: Şeytan insanı günah işlemeye davet eder. Böyle bir durumda, insan ona uymasın. O sırada hayır işlesin. Şeytan insanı, bu halde görünce, onu bırakır gider.

RİYA VE ECİR

Bilin ki, riya, amelin aslında veya vasıflarında olur. Eğer amelin aslındaysa, yani amelin aslı ona götürüyorsa, ittifakla bâtıldır.

Eğer riya, rüku veya secdeyi uzatmak gibi amelin vasıflarındaysa, bu konuda iki görüş vardır. Birisine göre bâtıldır, diğerine göre bâtıl değildir. Fakat ecri eksilir.

---

(453) İhya, 1897.

10- UCUB (GURUR, KENDİNİ BEĞENME)

Ucub, kibirden farklıdır. Kibirin üç rüknü (esası) vardır. Kibirlenen, kibirlenilen şey ve kibirlendiği kimse. Ucubun ise sadece iki rüknü vardır: Kendini beğenen ve kendini beğenmesine sebep olan şey. Ucub, kibir merdivenindeki ilk basamaktır. Her ikisinden de Allah'a sığınıyoruz.

Ucub, nîmetin önemine inanıp vericisiyle olan alâkasını unutarak ona meyletmektir.

Ucub, çeşit çeşittir. Bazı kimseler sağlığını, gücünü, organların birbirine uygunluğunu ve sesinin güzelliğini beğenirler. O kişiler bilmelidirler ki, bunlar kurt ve böceklerin nasibleridir ve onların üzerinde bulunan yani onlara sahip olan kişi fanidir (yok olacaktır). Hz. Süleyman: Yeminle söylüyorum ki, ben bu gece yüz kadını dolaşırım da, onların her biri Allah yolunda cihat edecek bir yiğit dünyaya getirir, dedi. Fakat o, inşaallah demedi. Bütün kadınları dolaştı. Sonunda, bir kadın hariç, kadınların hiçbiri hamile kalmadı. Hamile kalan o tek kadın da yarım bir erkek çocuğu dünyaya getirdi. Bu konuda Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Eğer Süleyman inşaallah deseydi, o çocukların hepsi de Allah yolunda cihad ederlerdi."** (454)

Bazı kimseler de aklını, zekasını, dînî ve dünyevî işlerin incelikleri ve gizli tarafları hakkındaki bilgisini beğenir ve bunlarla övünürler. Bu türlü ucubun neticesi, sadece kendi görüşüne baş vurmak, başkasını cahil saymak ve başkalarının görüşlerini dinlemekten yüz çevirmektir. Bu akıllı iyi düşünsün; Allah onun beynine bir rahatsızlık verseydi, deli olur, ne aklı ne de fikri kalırdı. O, sıhhat ve nîmet verdiği için Allah'a hamdedip şükretmelidir.

Bazı kimseler, kesin olarak kurtulduklarını zannederek kendilerini beğenirler. Bu gafil, ameli kendisini yavaşlatan kimseyi nesebinin hızlandıramayacağını ve Peygamber'in (s.a.v.) en yakın akrabasına: **"Fatıma! Çalış! Allah'ın azabından hiçbir şeyi senden defedemem"** diye seslendiğini bil-

(454) Buhârî, cihat, 23.

melidir. (455)

Bazı kimseler de, çocuklarının, hısım ve akrabalarının çok oluşuyla gururlanırlar. Onlara yüce Allah'ın şu sözü yeter: **"İşte o günde kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçar. O gün, onlardan her birinin kendisine yeter derecede işi (ve derdi) vardır."** (456)

En sıkıntılı ve en güç anında seni terkedip kaçan kimsedeki bu gurur nedir?

Bazı kimseler de, malıyla ve zenginliğiyle gururlanırlar. Onlar yüce Allah'ın şu sözünü okusunlar: **"Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız. Zengin ve övülmeye lâyık olan ancak O'dur."** (457)

Onlar Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözünü de okusunlar:

"Bir adam bir hülle (elbise) içinde kırıtarak yürürken, gurur ve kibire kapıldı. Allah'ın emriyle yer onu içine aldı. O, kıyamet gününe kadar, yere batmaya devam edecektir." (458)

Bazıları da, yaptıkları ibadeti beğenip gururlanırlar. Bu da ona, cehaletinden dolayı verilir. Çünkü o, ibadetinin kabul edilip edilmediğini bilmez.

Mesruk şöyle der: "Kişiye ilim olarak Allah'tan korkması yeter. Cehalet olarak da, amelini beğenip gururlanması yeter." (459)

Hz. Ömer de şöyle der: Günahını bilmen, yaptığın tövbenin iyiliğindendir. Gurur ve kibirini reddetmen amelinin düzgünlüğünden ileri gelir. Yine kusurunu bilmen şükrünün iyiliğindendir.

Mutarrif b. Abdullah: Uyuyarak geceleyip pişman olarak sabahlamam, namaz kılarak geceleyip gurur ve kibirle sabahlamamdan daha iyidir.

---

(455) Buhârî, VIII/510, Fethu'l-Barî; Müslim, III/79, Nevevî.
(456) Abese, 34-37.
(457) Fatır, 15.
(458) Buhârî, X/258, Fethu'l-Barî; Müslim, XIV/64, Nevevî.
(459) Dârimî, I/93.

Hz. Âişe'ye birisi:

– İyilik yaptığımı ne zaman öğreneceğim? diye sordu. Hz. Âişe:

– Kötülük yaptığını öğrendiğin zaman, dedi. Adam:

– Kötülük yaptığımı ne zaman öğreneceğim? dedi. Hz. Âişe bu defa:

– İyilik yaptığını öğrendiğin zaman, cevabını verdi.

Buharî anlatmaktadır: İbn Ebî Muleyke şöyle dedi: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ashabından otuzuna yetiştim. Hepsi de münafık (iki yüzlü) olmaktan korkuyordu. (460)

Ebu'l-Leys es-Semerkandî şöyle der: Ucubu (gururu, kendini beğenmeyi) kırmak isteyene dört şey gerekir:

Birincisi: Tevfikin (başarı ve hidayetin) Allah'tan olduğuna inanmak. Tevfikin Allah'tan olduğuna inandığında, şükürle meşgul olur, kendini beğenmez ve gururlanmaz.

İkincisi: Allah'ın kendisine verdiği nîmetlere bakmak. Onun nîmetlerine baktığında, onlara şükürle meşgul olur. Ameli kurtulur ve onunla gururlanmaz.

Üçüncüsü: Amelinin kabul edilmeyeceğinden korkmak. Kabul edilme korkusuyla meşgul olursa, gururlanmaz.

Dördüncüsü: Bundan önce işlediği günahları düşünmek. Kişi, günahlarının, sevaplarından ağır geleceğinden korkarsa, ucubu (gururu) az olur. Kişi, kıyamet günü, kitabından (amel defterinden) ne çıkacağını bilmeden, nasıl ameliyle gururlanır? Onun gurur ve sevinci, ancak amel defterini okuduktan sonra belli olur. (461)

---

(460) Sahihu'l-Buharî, kitabu'l-îman, babu havfi'l-mumin en yahbata ameluhu ve huve la yeş'uru (Müminin, farkında olmaksızın amelinin bâtıl olup boşa gitmesinden korkması babı)

(461) Tenbîhu'l-Gafilîn, 252.

11. SABIRSIZLIK VE TAHAMMÜLSÜZLÜK:

Sabırsızlık, şeytanın şaşkınlık ve üzüntü okyanusuna atmak için insanı hayal ve vehim denizlerinde taşıdığı gemilerindendir.

Mümin ise, sabır gemilerine biner, ferahlık okyanusuna ulaşmak için rıza ve teslimiyet denizlerine açılır. Böylece o, selamet karasını bulacaktır.

Sabırsızlık şekilleri hakkında Ebu'l-Hasen el-Mâverdî şöyle der: Musibete uğrayanın devamlı musibeti düşünüp onu hatırlaması ve kendisinden uzaklaşmasın diye onu tasavvur etmesidir.

Şu da Hz. Ömer'in sözüdür. Musibetleri hatırlayarak gözyaşı dökmeyin.

Sabırsızlık şekillerinden biri de, devamlı hasret ve üzüntü içinde musibetin acısına garkolmak. Bu musibetten sonra, bir genişlik ve ferahlık geleceğini beklemek, gidenin yerini dolduracak bir bedelin geleceğine inanmaktır. Böylece, üzülmekle acısı, hasretle de sabırsızlığı artar. Bu sebeple yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Böylece elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nîmetlerle şımarmayasınız."** (462)

Bir şair şöyle der:

Başına bir iş gelince Allah'a güven.

Onun takdir ettiğine razı ol.

Belaları kaldıracak sadece Allah'tır.

Allah takdir edince, ona teslim ol.

Allah'ın takdir ettiğinden kurtulmanın çaresi yoktur.

Ümitsizlik bazan insanın yaşama azmini kırar.

Asla ümidini kesme. Çünkü yaratan ve her şeyi yapan sadece Allah'tır.

---

(462) Hadîd, 23.

Çok şikayetçi olmak ve devamlı sızlanmak da sabırsızlık şekillerindendir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Şimdi, sen güzelce sabret.**" (463) Bu, şikayet ve üzüntünün bulunmadığı sabırdır.

Ka'bu'l-Ahbar şöyle der: Tevrat'ta: "Kim başına gelen belayı başkalarına şikayet ederse, o Rabbini şikayet ediyor demektir" ifadesi vardır.

Anlatıldığına göre, bir kadın çölden köye geldiğinde, evden bazı çığlıklar duydu ve: Ne var? Ne oluyor? diye sordu. Ona; bir yakınlarının öldüğü söylendi. Bunun üzerine kadın: Demek, bunlar Allah'tan şikayet ediyorlar. Onun kaza ve kaderini şüphe ile karşılıyorlar. Onun vereceği sevabı istemiyorlar, dedi.

Âlimlerden birisi şu şiiri söyledi:

Dosta çok şikayet etme.

Yaratılana değil yaratana başvur.

Boğulmakta olan bir kimse, aynı durumda olan başka birisini kurtaramaz.

Bir başkası da şu şiiri söyledi:

Sağlığın yerinde olduğu sürece, zamanından şikayetçi olma.

Asıl zenginlik vücudun sağlıklı olmasıdır.

Sen hasta olsan, padişah olup dünyanın nimetlerinden faydalansan da önemi yoktur.

Musibete uğrayanın, musibetten sonra gelecek hayırdan ve kendisine yardım edecek olanların geleceğinden ümit kesmesi de sabırsızlık şekillerinden biridir. Böylece, musibetin üzüntüsüyle ümitsizliğin verdiği ızdırap biraraya gelince, sabır kalmaz. Kalbinde onlara yer kalmaz.

İbnu'r-Rumî şu şiiri söylemiştir:

Ey nefis! Sabret, çünkü kişiye en yaraşır olan sabretmektir.

---

(463) Meâric, 5.

Belki ümitler boşa çıkar ama, ümit edilmeyen gelir.

Birisi de şöyle demiştir:

İnsan için sıkıntının devamlı olacağını mı zannediyorsun? Eğer birşey devamlı olsaydı. İnsanlar onu garip şeylerden sayarlardı.

Olaylar, verdikleri sıkıntılarla senin nasıl birisi olduğunu tanıttılar. Eğer edep sana fayda veriyorsa, seni edeplendirdiler.

İnsan, başına gelen şeyden, korktuğunun devam etmesini isteseydi, istedikleri onu yorar, güç yetiremez hale getirirdi.

İnsanı sabırsız hale getiren şekillerden biri de şudur: Selamet ve nîmet içinde yaşayan insanlarla karşılaşıp onların her yönden güvenlik ve sükûnet içinde olduklarını görmesi, sağlığı ve serveti iyi olanların arasında yalnız kendisinin felâketzede olduğunu zannetmesidir. İçinde yaşadığı topluma bakarak, onlarla eşit seviyede olduğu halde, kendisinin felâket ve belâlarla karşı karşıya geldiğini görür ve artık belaya sabredemez, nîmete şükredemez hale gelir. Eğer o, diğer musibete uğrayanlarla, kendi başına geleni karşılaştırsaydı, onlarla aynı durumda olduğunu görür, sabretmek ona daha hafif gelir ve ferahlardı.

Bir Arap kadınına şu şiirle cevap verildi.

Ey insan! Sabret. Zorluktan sonra mutlaka kolaylık vardır.

Bugün, nice hür kimseyi görüyoruz.

Halbuki onlar, dün hür değildiler.

Sabretmek pek acı olsa da onu iç.

Sabırsızlık ve tahammül edememek, insanın fıtratında vardır. İnsan sabırsız olarak yaratılmıştır. Yüce Allah bize, ondan kurtulmanın yolunu şu sözüyle bildirdi:

"Gerçekten insan pek hırslı (ve sabırsız olarak) yaratılmıştır. Kendisine fenalık dokunduğunda sızlanır, feryat eder. İyilik dokunduğunda da, pinti kesilir. Ancak şunlar öyle değildir: Namaz kılanlar ki onlar namazlarında devamlıdırlar

(ihmalkârlık göstermezler). Mallarında, isteyene ve (isteyemediği için) mahrum kalmışa belli bir hak tanıyanlar, ceza (ve hesap) gününün doğruluğuna inananlar, Rablerinin azabından korkanlar, ki Rablerinin azabına karşı emîn olunamaz. Mahrem yerlerini koruyanlar -ancak eşlerine ve cariyelerine karşı müstesna; çünkü onlara birşey denemez. Bundan öteye (geçmek) isteyenler ise, onlar taşkınların ta kendileridir-, emanetlerine ve sözlerine riayet edenler, şahitliklerini dosdoğru yapanlar, namazlarını koruyanlar (bütün şartları ve rükünleriyle namazı eda edenler.) İşte onlar cennetlerde ağırlanırlar." (464)

Bu dokuz niteliğe sahip olan kimse, sabırsızlık ve tahammülsüzlükten kurtulma yollarına sarılmış demektir. Bu nitelikler şunlardır:

1- Namazda huşû göstermek. Bu, yüce Allah'ın: **"Namazlarında devamlı olan kimseler"** sözünün manasıdır. Bunu, Ukbe b. Âmir söylemiştir.

İbn Kesir: "Devamlı olan su" da aynı manadadır. Yani o sakindir, demiştir. (465)

2- Farz olan zekatı, gönül hoşluğuyla vermek.

3- Kıyamet gününe kesin olarak inanmak. Bu, amel-i salihe götüren tasdik ve inanmadır.

4- Allah'ın azabından, sahibini, Allah'ı gazaplandıracak her şeyden ve onun azap ve cezasını gerektirecek her şeyden uzaklaştıracak şekilde korkmak.

5- Mahrem yerlerini haram olanlardan korumak.

6- Emanetleri koruyup eksiksiz tam olarak vermek.

7- Sözünde durmak ve ihanet etmemek.

8- İlâve etmeden veya eksiltmeden ya da gizlemeden şahitlik yapmak.

9- Namazı korumak: Vakitlerine, rükünlerine, vaciplerine ve müstehaplarına dikkat etmek.

---

(464) Meâric, 19-35.
(465) İbn Kesir Tefsiri, IV/421.

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

شَرُّ مَا فِي الرَّجُلِ : شُحٌّ هَالِعٌ وَجُبْنٌ خَالِعٌ *

"Kişide bulunan en kötü huy, ihtiras derecesindeki cimrilik ve aşırı korkaklıktır." (446)

İnsan, sabırsızlık ve tahammülsüzlükten kurtulursa, ona sabır ve ferah kapısı açılır. Bu sebeple, Peygamber (s.a.v.): **"Sabır ziyadır (ışıktır)"** buyurmuştur. (467)

Yani o, ferahlığın yaklaştığını, sıkıntının kalktığını ve sis perdesinin açıldığını görmesi için şaşkınlığın karanlıklarında, insana ışık verir.

Sabır çeşit çeşittir.

Birincisi: Gerek vücuda, gerek çoluk çocuğa, gerek mala, gerek başka şeylere gelen musîbet ve belâlara sabretmek.

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah Ta'âla şöyle buyurur: Mümin kulumun dünyadaki ailesinden en sevdiği birisini elinden aldığımda, sonra o da benden ecrini istediğinde, benim katımda o kulumun mükafatı ancak cennettir."** (468)

Enes (r.a.), Rasûlüllah'tan (s.a.v.) şöyle duyduğunu rivâyet etmiştir: Yüce Allah: "Kuluma, iki sevgilisini kaybetme belasını veririm, o da sabrederse, iki sevgilisi yerine, ona cenneti veririm" buyurdu. Peygamber (s.a.v.) "İki sevgilisi" sözüyle iki gözünü kasdetmektedir. (469)

Ebû Saîd ve Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Müslümana, vücuduna batacak bir dikene varıncaya kadar, yorgunluk, hastalık, gelecek hakkında keder duyma, geçmişten hüzünlenme, başkalarından**

---

(466) Ebu Dâvûd, cihat, 21.
(467) Müslim, tahare, 1.
(468) Buhârî, rikâk, 6.
(469) Buhârî, marza, 7.

gelen eza ve iç sıkıntısı isabet ederse, Allah bu musibetleri sebebiyle o müslümanın günahlarından bir kısmını keffaret sayıp örter." (470)

Ancak bu ecir ve sevap, sadece sabredenler içindir, başkalarına değil. Böylece o, Allah'tan gelen belanın, bir hayır ve lütuf olduğunu anlar.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah, kime hayır dilerse, ona musibet verir."** (471)

Yine Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Mükafatın büyüklüğü belanın büyüklüğüne göredir. Yüce Allah bir milleti severse, onlara bela ve musibet verir. Razı olan kimseye Allah da rıza gösterir. Öfkelenen kimseye, Allah da öfkelenir."** (472)

Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Mümin erkek ve kadının, canı, çocuğu ve malı, daima belayla karşı karşıyadır. O sonunda, üzerinde hiçbir günah bulunmaksızın Allah'la karşılaşır."** (473)

İkincisi: Allah'ın emrettiklerine sarılmada sabırlı olmak. Çünkü ibadetler, yerine getirilirken, şeytan ve heva ile mücadele edilirken sabır gerekir.

Nitekim Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Muhacir, kötülüğü terkeden, mücahid de hevasıyla cihat eden kişidir."** (474)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Cehennem şehvetlerle (nefsin aşırı istekleri), cennet de hoşa gitmeyen şeylerle sarılmıştır."** (475)

Üçüncüsü: Şehvet ve günahlara karşı sabretmek.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Kim Rabbinin divanında**

---

(470) Buhârî, marza, 1; Müslim, birr, 52.
(471) Buhârî, marza, 1.
(472) Tirmizî, zühd, 57.
(473) Tirmizî, IV/28.
(474) Tahricu'l-İhya, II/85.
(475) Müslim, cenne, 1.

du-rup hesap vermekten korkmuş ve nefsini kötü heveslerden menetmişse, onun barınağı da cennettir." (476)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: **"Dünya müminin zindanı ve kafirin cennetidir."** (477)

Şeytan insana günahları güzel gösterir, onları sevimli hale getirir ve kişiyi onlara yaklaştırır. Böylece onu günahların içine düşürür. Mesela, kadın evinden çıkınca, şeytan onu kontrol eder ve bakanların gözlerine güzel gösterir ve kalplerine onun sevgisini bırakır. Eğer müslüman sabreder, gözünü indirirse, şeytan o kişinin kalbine giremez.

Dördüncüsü: Allah yolunda ezâ ve cefâya sabredip katlanmak. Çünkü dinine ve Rabbinin emirlerine sarılan, Peygamberine tamamen uyan müminin eziyetlerle karşılaşması kötülüklere uğraması, ehl-i bâtılın düşmanı olması, şer ve fesat ehlinin ona plân ve suikastlar yapması kaçınılmaz bir durumdur. **"İnananlar içinde edepsizliğin yayılmasını isteyenler için dünyada da ahirette de acı bir azap vardır."** (478)

Bu, günümüzde ehl-i hak için mevcuttur: Yakından, uzaktan, idarecilerden ve halktan düşmanlık. Kötü âlimler onları aşırılıkla suçlarlar, laikler de onları gericilikle suçlarlar. Avam da mutaassıp olmakla suçlar.

Belki bu, hakkın onların hevasına uymamasıyla ilgilidir yahut onların, ehl-i hakkın üzerinde bulundukları şeyi yeniden düşünmedikleri içindir.

SABRIN DURUMLARI

Hevaya karşı sabretmenin üç durumu vardır:

1- Sabrın hevaya üstün gelip onu önemsiz hale getirmesi ki o zaman sabır insanın normal alışkanlığı haline gelir. Ona sabırsızlık gelmez ve heva onunla çatışmaya girmez. Bu dere-

---

(476) Naziat, 40-41.
(477) İbn Mace, zuhd , 3.
(478) Nur, 19.

ceye ancak, "Rabbimiz Allah'tır" diyen ve dosdoğru hareket eden sıddîk (doğru olan) ve mukarreb (Allah'a yakın) kimseler ulaşır.

2- Hevanın sabra üstün gelmesi ki, artık insanın kalbinde sabra yer bulamazsın. O, heva ve şehvetin esiri olmuştur. Bunların sayısı günümüzde pek çoktur.

3- Yapılan savaşı, bazan bu tarafın, bazan öbür tarafın kazanmasıdır. İnsanın bazan, Allah'tan sevabını bekleyerek sabrettiğini görürsün, bazen de sabırsızlık gösterdiğini görürsün.

12- HEVAYA (NEFSANÎ ZEVKLERE) UYMAK:

Yüce Allah, insan için hevayı terkip ettiğinde, insanı, idare etmesi için de aklı yarattı.

Ebu'l-Hasen el-Mâverdî şöyle der: Heva hayırdan alakoyar, akılla çatışır. Çünkü ahlâkın çirkinliklerini o meydana getirir, fiillerin kötülerini o ortaya çıkarır, insanlık ve faziletin örtüsünü yırtar, kötülüğün kapısını açar." (479)

Yine o şöyle der: Heva üstün gelip tehlikelere götüren yolun kaynağı olunca, akıl da onun kontrol edicisi olur. Akıl, gafletten faydalanmak isteyen hevayı kontrol altında tutar. Onun baskısına engel olup hilesini önler. Çünkü heva güçlüdür ve tuzağı gizlidir." (480)

Bir âlim şöyle demiştir: "Allah, melekleri, şehvetsiz akıldan, hayvanları da akılsız şehvetten, insanı da her ikisinden terkip etmiştir. Aklı şehvetine üstün gelen kimse, meleklerden daha iyidir. Şehveti aklına üstün gelen kimse de, hayvanlardan daha kötüdür." (481)

Bir Arap atasözü şöyle der: Akıl, öğüt veren vezirdir. Heva ise rezil eden vekildir.

---

(479) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 13-16.
(480) Aynı yer.
(481) Aynı yer.

Ebu'd-Derda (r.a.) şöyle demiştir: Kişi sabaha ulaşınca, hevası, ameli ve ilmi biraraya gelir. Eğer ameli hevasına uygunsa, onun günü kötü bir gündür. Ameli ilmine uygunsa, onun günü iyi bir gündür. (482)

Akıllı, aklı hevasına hükmedendir. Ondan daha akıllısı, dînin, aklına ve hevasına hükmettiği kimsedir. Böylece o, dînin gösterdiği yolda yürür ve onun ışığıyla aydınlanır.

Yüce Allah, hevaya uymanın sapıklık, bedbahtlık ve helak olma yolu olduğunu açıklamıştır. "**Hevaya uyma. Yoksa bu seni, Allah'ın yolundan saptırır.**" (483)

Rivâyet edildiğine göre, İblis şöyle demiştir: Ben onları günahlarla helak ettim. Onlar da beni istiğfarla helak ettiler. Ben bunu görünce, onları, hevalarla helâk ettim. Onlar kendilerinin doğruya ulaştıklarını zannedip istiğfar etmiyorlar.

Ebû Berze'nin rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle bu-yurmuştur: "**Ben, özellikle, haram yemenizden, zina yapmanızdan ve hevaların sizi tehlikelere düşürmesinden korkarım.**" (484)

Hakîmlerden (filozoflar) biri şöyle demiştir:

Akıl, küsülen dosttur, heva da, peşinden gidilen düşmandır.

İbn Abbâs (r.a.) şöyle der: Yüce Allah hevayı, Kur'an'da daima kötüleyerek zikretmiştir: "**O hevasına uydu. Onun durumu köpeğin durumuna benzer.**" (485) "**Kalbini, bizi anmaktan gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye boyun eğme.**" (486) "**Bilakis haksızlık edenler, bilgisiz olarak hevalarına uydular. Allah'ın saptırdığını kim hidayete erdirir?**" (487) "**Allah'tan bir yol gösterici olmaksızın hevasına**

---

(482) Kurtubî, VI/168.
(483) Sâd, 26.
(484) El-Elbanî, et-Terğib ve't-Terhib'de onu sahih kabul etti. (I/25).
(485) A'raf, 176.
(486) Kehf, 28.
(487) Rum, 29.

uyandan daha sapık kim olabilir?" (488) **"Hevaya uyma. Yoksa bu seni, Allah'ın yolundan saptırır."** (489)

İbn Mes'ud şöyle der: "Siz, hakkın hevaya hükmettiği bir zamandasınız. İlerde, hevanın hakka hükmedeceği bir zaman gelecek." (490)

İbnu's-Semmak şöyle demiştir: Hevan için uzun, aklın için kısa vade tanı. Sonu kötü olan şeye bak da ondan uzak kalmaya kendini alıştır. Nefsi istekleriyle başbaşa bırakmak onun hastalığıdır, istediğini terketmek ise, onun ilacıdır. Hastalıktan korktuğun gibi, ilacı da kullanmakta sabır göster.

Hevanın akla karşı üç durumu vardır:

1- Kendisine götüren sebeplerin çokluğu sebebiyle, hevanın güçlü olmasıdır ki, sonunda heva ve şehvetler üstün gelerek aklı tahakküm altına alır. Akıl onları defetmek ve menetmekten aciz kalır. Halbuki heva ve şehvetlerin bizzat kendileriyle yenilen akıldaki çirkinlikleri açıktır. Bu daha çok, şehvetleri güçlü ve kendilerine tasallut eden hevanın sebeplerinin çok olması yüzünden gençlerde olur.

Bu durumda olan hevanın esiridir. O, sadece hevasını düşünür. Ancak onun yüzünden düşman olur. Sadece onun için dostluk yapar ve ancak onu elde etmek için çalışır. Bazen heva onu zelil eder (aşağılık bir duruma sokar) ve onu köle yapar. **"Hevasını (kötü duygularını) kendisine ilâh edinen kimseyi gördün mü?"** (491)

Heva, tahakkümü altına aldığı kimseyi, zillet, hakirlik, ümitsizlik ve hüsrana götürür.

Sehl b. Abdullah at-Tusterî şöyle der: Heva, senin hastalığındır. Karşı gelirsen, o senin ilacın olur. (492)

---

(488) Kasas, 50.
(489) Sad, 26.
(490) Kurtubî, XIX/280.
(491) Furkan, 43.
(492) Kurtubî Tefsiri, XVI/168.

Hz. Ali de şöyle der: Şehvetlerin (nefsin aşırı isteklerinin) kendinize hakim olmasından sakının. Onların hemen olanı, kötülenmiş, sonraya kalanı tehlikelidir. Onların bu korku ve tehditlere aldırmadığını görürsen, onlara ilerde vaadedilenleri hatırlat. Çünkü ümit ve korku nefiste biraraya geldiklerinde o, onlara boyun eğip teslim olur. (493)

Heva, akla tahakküm ettiğinde, onu sarhoş gibi yapar ve artık o, hakla bâtılı birbirinden ayırdedemez hale gelir. Bazen de, onun üzerindeki etkisi fazla olur. Ona göre ölçüler tersine çevrilir. Sonunda o, hakkı bâtıl; bâtılı da hak olarak görür. Böyle zelil olmaktan Allah'a sığınıyoruz.

2- Aralarındaki savaşın galibi bazan biridir, bazan da öbürüdür. Bazan, heva aklı çeker, bazan da akıl doğru olanı yapar. Bu durumda olanın, unuttuğunda kendisine hatırlatan, yanıldığında uyaran, bilmediğinde öğreten, tembellik yaptığında gayrete getiren, zayıfladığında güçlendiren, doğru yola götürmek için elinden tutan hayırlı arkadaşları çoğaltması gerekir. Yine onun savaş zırhını giyip silahını sıkı sıkı tutarak, heva ordusuyla çarpışmak için nefis alanına inmesi gerekir.

Hasen-i Basrî şöyle der: En iyi cihad, heva ile yapılan cihaddır. Hz. Muhammed Mustafa da: **"Muhacir, kötülüğü terkeden, mücahid de hevasıyla cihat edendir"** buyurmuştur. (494)

Hakîmlerden birine: En cesur ve yaptığı cihadda, zafer kazanmaya en layık kişi kimdir? diye soruldu. Hakîm şu cevabı verdi: Rabbine itaat için hevasıyla cihat eden, cihadında, hevanın kalbine vesveseler vermesinden sakınandır.

Yine hakîmlerden birisi şöyle dedi: "İnsanların en hayırlısı, kalbinden şehveti çıkaran ve Rabbine itaat için hevasına isyan edendir." Onun cihadda ölümü göze alması gerekir. Çünkü ganimet pahalı ve kıymetlidir. **"Haberiniz olsun! Allah'ın malı, pahalıdır. Haberiniz olsun! Allah'ın malı cennettir."** (495)

---

(493) Edebu'd-Dünya ve'd-Dîn, 15-16.

(494) Irakî; İbn Mace ve Nesaî, bunu iki iyi senetle rivayet etmişlerdir.

(495) Tirmizî, kıyame, 18.

Cihad uzasa bile, onun sabretmesi gerekir. Mücahide yaraşan, galip gelmektir, sabredene yaraşan kazanmaktır, isteyene yaraşan elde etmektir.

Onun, Allah'tan, nefsine ve hevasına karşı yardım istemesi gerekir. Çünkü güç ve kuvvet sadece Allah'tadır. Mücahitlerin İmamı olan (496) Peygamber'in (s.a.v.) duâsını yapması gerekir: **"Nefislerimizin şerlerinden ve amellerimizin kötülerinden Allah'a sığınırız."** (497)

Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözünü de söylemesi gerekir: **"Allah'ım! Nefsime takvasını ver. Onu temizle. Onu temizleyecek olan sadece sensin. Onun velisi ve mevlası sensin."** (498)

3- Hevanın üstesinden gelip onu yere çarpmak, dizginlerini tutmak ve dîne doğru yöneltmek. Böylece o, onunla (dinle) aydınlanır, onun gösterdiği yolda yürür ve o dinin peygamberine uyar. Bunlar, "Rabbimiz Allah'tır" diyen sonra da dosdoğru hareket eden ve Peygamber'in (s.a.v.) şu sözünü örnek alan kimselerdir: "Allah'a inandım, de sonra dosdoğru ol." Bunlar, Allah Taala'nın şu sözüyle kasdedilenlerdir: **"Rabbinin makamına varmaktan korkan ve nefsini hevadan uzaklaştırana gelince, şüphesiz onların barınağı ancak cennettir."** (499)

Seyyid Kutub şöyle der: "Rabbinin makamından korkan hiçbir mâsiyete (günaha) yaklaşmaz. Beşerî zaafından dolayı, ona yaklaşırsa, o makamın verdiği korku, onu, pişmanlığa, istiğfara ve tövbeye sevke-der. Böylece o, itaat dairesinde kalır.

Nefsi, hevadan menetmek, itaat dairesindeki merkezîlik noktasıdır. Heva, her azgınlık, her haddi aşma ve her mâsiyet için, güçlü bir sebebtir. O, belanın temeli, şerrin de kaynağıdır. İnsana ancak, heva tarafından yaklaşabilir. Cehaletin tedavisi kolaydır. Fakat bilip öğrendikten sonra heva, tedavisi güç ve uzun süren bir mücadele gerektiren bir nefis âfetidir.

---

(496) Ebu Dâvûd, II/238; İbn Mace, I/609.
(497) Müslim,
(498) Müslim, zikr, 73.
(499) Naziât, 40-41.

Allah'tan korkmak, hevanın şiddetli hücumları karşısında sağlam bir engeldir. Hevanın hücumları karşısında, ancak bu engel durabilir. Bu sebeple, Kur'an ifadesi onları aynı ayette bir araya getiriyor. Burada kendisinden bahsedilen şey, nefsin hastalığını ve ilacını bilen yaratıcısıdır. Onun gittiği yolları ve eğilimlerini bilen sadece Allah'tır. O, nefsin hevalarının ve hastalıklarının nerede gizlendiğini ve onların gizlendiği yerlerden nasıl kovulacağını bilir.

Allah, insanı içindeki hevayı tamamen söküp çıkarmakla mükellef (yükümlü) kılmamıştır. Çünkü o, bunun insanın gücü dışında olduğunu bilir. Fakat onu, nefsini kötülüklerden alakoymak, dizginlemek ve Rabbinin makamından korkmakla yükümlü kılmıştır. Bu zorlu cihat karşılığında, sığınılacak yer olarak ona cenneti yazmıştır. **"Onların barınağı ancak cennettir."** (500) Çünkü Allah, bu cihadın büyüklüğünü ve insan nefsini terbiye etme, onu en yüce makama yükseltmedeki değerini bilmektedir.

İnsan, ancak bu yasakla, bu cihatla ve bu yükselmeyle insandır. Tabiatında böyle birşey var diye, kendini hevasına terkeden ve sonuna kadar onun cazibesine kaptıran insan değildir. Nefsi hevanın taşkınlığına müsait hale getiren, onu dizginlemeye de müsaittir. Nefsi hevadan menedip cazibesinden uzaklaştırabilir. Galip geldiğinde, sığınak ve yurt olarak ona cenneti verebilir.

13- SU-İ ZAN (KÖTÜ ZAN):

Su-i zan, şeytanın insanların kalplerini avladığı tuzaklardandır. Çünkü su-i zan, toplulukları bölüp dağıtma, ilişkileri bozma ve sevgi bağlarını koparma sebeplerindendir. Bu karanlık ortamda, şeytan işini yapıp planını uygulayabilir. Böylece o müslümanları tek tek avlayabilir. Çünkü artık onlar dağılmışlardır, toplanamazlar, çözülmüşlerdir, birleşemezler.

(500) Naziat, 41.

Sürüden ayrılanı kurt kapar.

Hz. Ömer'in rivâyet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَنْ أَرَادَ بُحْبُوحَةَ الْجَنَّةِ فَلْيَلْزَمِ الْجَمَاعَةَ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ ، وَهُوَ مِنَ الاثْنَيْنِ أَبْعَدُ *

"Cennetin ortasını isteyen kimse, cemaatten ayrılmasın. Çünkü şeytan bir kişiyle birliktedir. O, iki kişiden daha uzaktır." (501)

Bu sebeple, şeytan dostların arasını ayırmaya çalışır. Fakat Peygamber (s.a.v.), şeytanın insanı aldatma yollarından olan bu pis tuzak hakkında bize uyarıda bulundu: **"Zandan sakının. Çünkü zan, sözün en yalanıdır. Tecessüsde bulunmayın (başkalarının gizli şeylerini araştırmayın), birbirinize haset etmeyin. Darılıp küsmeyin. Allah'ın kulları! Kardeş olun."** (502)

Hafız şöyle der: Kurtubî şu yorumu yapar: Burada zandan kasdedilen, sebebi olmayan töhmettir. Meselâ, belirtisi üzerinde görülmeden birisinin zina suçuyla itham edilmesi gibi. Bu sebeple, "tecessüsde bulunmayın" sözü onunla ilgilidir. Şöyle ki: Şahıs itham etmeyi düşünür. Durumdan emin olmak ister. Tecessüs eder yani gizli gizli araştırır ve dinler. Bu yasaklanmıştır. Hadis, yüce Allah'ın şu sözüne uygundur: "Ey îman edenler!

Zandan çokça kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Birbirinizi arkadan çekiştirmeyin." (503) Ayet, zanla müslümanın ırzına dil uzatılmasının yasak olduğunu belirtmek için, müslümanın ırzının çok iyi korunmasının emredildiğine delâlet etmektedir. Zanda bulunan: Tahkik etmek için araştırıyorum, derse, ona:

---

(501) Ahmed b. Hanbel, Tirmizî, (III/315). El-Elbanî, Fi Zilali'l-Cenne'de (I/42) sahih olduğunu söylemiştir.

(502) Müslim, birr, 28.

(503) Hucurat, 12

"Tecessüsde bulunma" denilir. Eğer:

"Tecessüsde bulunmadan tahkik ettim" derse, ona: "Birbirinizi çekiştirmeyin" denilir. (504)

Kurtubî şöyle der: Dinde zan, iki çeşittir: Beğenilen ve beğenilmeyen. Beğenilen zan: Zanneden kişinin, bu zanla birlikte, hakkında zan beslediği kimseye zannı ulaştığında, dinin korunduğu (zarar görmediği) zandır.

Beğenilmeyen ise onun zıddıdır. Çünkü yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Zannın bir kısmı günahtır."** (505) **"Erkek ve kadın mü'minlerin, bu iftirayı işittiklerinde kendi vicdanları ile hüsnü zanda bulunup da, "Bu apaçık bir iftiradır" demeleri gerekmez miydi?"** (506)

Diğerleri dışında sakınılması gereken zanların belirgin vasfı; hakkında sağlıklı bir alâmet ve açık bir sebep bilinmeyenlerdir. İşte bu durumdaki zan haram olup ondan uzak durmak vaciptir. Şöyle ki: Hakkında zan yürütülen kimse, iyi olduğu görülen, zahirde emin birisi olduğu anlaşılan birisiyse, onun kötü ve hain birisi olduğu zannında bulunmak, şüphe vermek ve kötü işleri açıkça yapmakla meşhur birisi olması müstesna, haramdır. (507) Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah, müslümanın kanını, ırzını ve hakkında kötü zanda bulunulmasını haram kılmıştır."** (508)

İbn Kesîr şöyle der: Bize Hz. Ömer'in (r.a.) şu sözü nakledildi: Mü'min kardeşinden çıkan herhangi bir kelimenin, iyiliğe yorumlanacak bir yönü varsa, onu mutlaka iyiye yor." (509)

İbn Mes'ûd'a birisi getirilip şöyle denildi: Bu falancadır. Sa-kalından içki damlıyor. Abdullah b. Mes'ûd şöyle cevap verdi: Biz, tecessüs etmekten menedildik. Onu, ancak açığa vurduğu zaman hesaba çekebiliriz.

---

(504) Fethu'l-Bârî, X/481
(505) Hucurat, 12
(506) Nur, 12
(507) İbn Mace buna benzer birşey rivayet etmiştir. Senedi zayıftır.
(508) Kurtubî Tefsiri, XVI/332
(509) İbn Kesir Tefsiri, IV/212

Su-i zan, müslüman toplum için zararlı olduğuna göre, Allah bize ondan sakınmamızı emretmiştir: "**Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının, zannın bir kısmı günahtır.**" (510)

Seyyid Kutub şöyle diyor: "Ayet, şu sevilen çağrıyla başlıyor: "Ey iman edenler!" Sonra onlara zannın çoğundan sakınmalarını ve başkaları hakkında içlerinden geçen şüphe ve zanlara kendilerini kaptırmamalarını emrediyor. Bu emri şöyle açıklıyor: "Zannın bir kısmı günahtır." Sakındırma, zannın çoğuna yönelik olmasına rağmen, kural olarak zannın bir kısmı günah olunca, bu ifade, aslında kötü zandan sakınmayı ima etmektedir. Çünkü kişi, zanlarının hangisinin günah olduğunu bilemez.

Böylece Kur'an, vicdanı, kötü zanla kirlenmekten ve günaha düşmekten kurtarıyor. Onu şüphe ve vesveselerden temizliyor. Kardeşleri için kötü zannın yıpratmadığı sevgiyi sağlamaktadır. Şüphelerin kirletmesi önlenmekte, kararsızlık ve bekleyişlerin rahatsız etmediği emniyet havası sağlanmaktadır. Zanlardan uzak bir toplumda yaşamak ne güzel!" (511)

Zan, insanın bazan defedemediği, kalbe gelen düşünce ve vesveselerdir. İnsanın onları, iyi zanla zayıflatması gerekir. Eğer bunu yapamazsa, insanların kusurlarıyla uğraşmamak için kendi kusur ve gizli günahlarını hatırlaması gerekir. Bu şekilde de kötü zannı defedemezse, ondan bahsetmemesi veya meselenin aslını araştırmaması gerekir. Bu şekilde davranırsa, günahtan kurtulur. Çünkü Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ عَنْ أُمَّتِي مَا حَدَّثَتْ بِهِ أَنْفُسَهَا مَا لَمْ تَعْمَلْ ، أَوْ تَتَكَلَّمْ *

"**Allah, ümmetimden olan kişilerin, içlerinden geçirdikleri şeyleri, yapmadıkları veya söylemedikleri sürece affetmiştir.**" (512)

(510) Hucurat, 12
(511) Fî Zilali'l-Kur'an, VI/3345
(512) Buharî, ıtk, 6; Müslim, iman, 201

14- MÜSLÜMANI HAKİR GÖRMEK VE KÜÇÜMSEMEK:

Müslümanı küçümsemek ve onunla alay etmek, Allah katında en büyük günahlardandır. Bu sebeple Peygamber (s.a.v.): **"Müslüman kardeşini küçümsemek, kişiye kötü huy olarak yeter."** (513) Hatta, müslüman, âdab-ı muaşerete aykırı birşey yaparsa, onu mazur görmek gerekir.

Abdullah b. Zem'a şöyle der: "Peygamber (s.a.v.) kişinin, insanlardan dışarı çıkan herhangi küçük ayıptan dolayı gülmesini yasakladı." Başka bir rivayete göre burada kasdedilen yellenmektir.

Yine Abdullah b. Zem'a'nın rivayet ettiği bir hadiste Peygamber (s.a.v.): "Sizden biriniz, kendisinden çıkan şeye niçin güler?"

Saygının, müslüman toplumun fertleri arasında karşılıklı olması gerekir. Bu sebeple yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Ey mü'minler! Bir topluluk diğer bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lâkaplarla çağırmayın."** (514)

Müslüman toplumun menfaati ve onu düşmanlık, kırgınlık kirlerinden arındırmak için yapılan bu ilahî tavsiyelere, fertler sarılsalardı, aralarında sevgi yayılır ve kalplerini mutluluk bürürdü.

Kurtubî şöyle der: İnsanın, pejmurde kıyafetli, bedeninde bir kusuru (sakatlığı) olan veya konuşması düzgün olmayan birisiyle karşılaştığında, onunla alay etmemesi gerekir. Belki o kişinin kalbi, öbüründen daha temiz ve daha saftır. O, Allah'ın takdir ettiğini hakîr görmek ve Allah'ın yücelttiği kimseyle alay

---

(513) İbn Mace, zühd, 23
(514) Hucurat, 11

etmekle kendine zulmetmiş olur. Selef, bu konuya aşırı derecede dikkat ederdi. Meselâ: Amr b. Şurahbil şöyle der: Keçiden süt emen birisini görüp de ona gülsem, bir gün onun yaptığı gibi yapmaktan korkarım.

Abdullah b. Mes'ud da şöyle der: Bir köpekle alay etsem benim de köpek haline getirilmemden korkarım. (515)

Bu saydıklarımız yaratılışla ilgili kusurlar bakımındandır. Bir de dinî meselelerden birinde ihmalkâr ve kusurlu olma vardır. Böyle biri-sinin küçümsenip onunla alay edilmemesi gerekir. Ancak onun kötü hareketi hoş karşılanmaz, güzel sözler ve nasihatlerle o hareketi terketmeye davet edilir.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz. Ancak sizin kalplerinize ve amellerinize (yaptıklarınıza) bakar."** (516)

Kurtubî şöyle der: Bu hadis çok önemli olup ondan şu hüküm çıkmaktadır: Herhangi bir kimsede taat fiilleri ya da emirlere muhalefet görüldüğünde, bu durum o kimsenin kesin olarak kusuruna hamledilmemelidir. Belki zahirî amelleri mükemmeldir ama kalbinde -Allah'ın bildiği- kötü nitelikler vardır. O ameller, kalbindeki bu kötü nitelikler sebebiyle geçerli değildir.

Ayrıca olabilir ki, kendisinden bir tutarsızlık veya masiyet gördüğümüz kişinin kalbinde, Allah'ın bildiği öyle iyi nitelikler var ki, Allah bunlar sebebiyle, onun bu kötü amellerini bağışlar. Ameller zannî alametlerdir. Kati deliller değildir. Bundan şu hükmü çıkarıyoruz ki, salih amel işleyen kimseyi aşırı derecede övmemeliyiz. Yine kötü amel-ler işleyen müslümanı da horlamamalıyız. Bilakis yaptığı o fiilin kendisi hor görülüp kınanır. O kötülüğü işleyen kişinin kendisi değil. İyi düşün! Bu çok hassas bir değerlendirmedir. Tevfik (başarı) Allah'tandır. (517)

Kurtubî'nin suçun hoş görülmemesiyle suçu işleyenin hoş görülmemesini ayırma hakkında söylediği şey, gerçekten çok

---

(515) Kurtubî Tefsiri, XVI/325
(516) Müslim.
(517) Kurtubî Tefsiri, XVI/327

hassastır. Başkaları şöyle dursun, birçok alim buna pek dikkat etmemektedir. Peygamber'in (s.a.v.) şu hadisi de onu te'yid etmektedir: "**Kendinden başka ilâh olmayan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz cennetliklerin yaptığını yapar, hatta cennetle kendisi arasında bir arşından başka mesafe kalmaz, fakat kitap onu geçmiş bulunur da, cehennemliklerin yaptığını yapar ve cehenneme girer. Yine, sizden biriniz cehennemliklerin yaptığını yapar, hatta cehennemle kendisi arasında bir arşından fazla mesafe kalmaz. Fakat kitap onu geçmiş olur da cennetliklerin yaptığını yapar ve cennete girer.**" (518)

Ancak, bu hadisi anlamak bazılarına zor gelebilir. Manası -Allahu a'lem- şöyledir. Kişinin kalbi, riya ve münafıklıkla dolu olduğu halde, insanlara salih ameller gösterir. İnsanlara görünen, onun cennetliklerin yaptığını yapmasıdır. Fakat Allah, onun içindeki, insanlara saklı kalan kötülüğü bilir. Bu sebeple onun ömrünü kötü bir amelle bitirir. Amellerin son yapılanına göre değerlendirme yapılır (önemli olan son nefestir.)

Kişi, cehennemliklerin yaptığı günahlardan birini yapar, sonra samimi olarak tövbe eder. Allah'a karşı, ibadetle dolu yeni bir döneme başlar. Böylece Allah, niyetindeki samimiyeti ve kalbinin temizliğini bildiği için, onun tövbesini kabul eder. Onun ömrünü salih bir amelle son buldurur. Amellerin son yapılanına göre değerlendirme yapılır (son nefes önemlidir).

Bunu Sehl b. Sa'd es-Saidî'nin rivayet etttiği şu hadis desteklemektedir: "**Bir kimse kendisi cehennemliklerden olduğu halde, insanlara görünen hususta, cennetliklerin amelini işler. Bir kimse, kendisi cennetliklerden olduğu halde insanlara görünen hususta cehennemliklerin amelini işler.**" (519)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği şu hadis de bunu açıklamaktadır: "Kıyamet gününde insanların, üzerine ilk hüküm verilecek olanlardan biri, şehit edilen bir adamdır. Bu adam getirilerek ona, Allah, nimetlerini tarif edecek, o da onları tanıyacaktır.

(518) Müslim, kader, 1
(519) Müslim, kader, 12

– Bu nimetler hakkında ne yaptın? diye soracak, şehit:

– Senin uğrunda çarpıştım. Sonunda şehit edildim, diyecektir. Yüce Allah:

– Yalan söyledin. Ancak sen, cesur denilsin diye çarpıştın ve öyle denildi de, buyuracak. Sonra onun hakkında emir verecek ve yüz üstü sürüklenecek, sonunda cehenneme atılacaktır.

Üzerine ilk hüküm verileceklerden birisi de; İlmi öğrenip öğreten ve Kur'an'ı okuyan bir adamdır. Bu da getirilerek kendisine nimetlerini tarif edecek, o da onları tanıyacaktır.

– Bunlar hakkında ne yaptın? diye soracak. O adam:

– İlmi öğrendim ve öğrettim. Senin rızan için Kur'an'ı da okudum, diyecek. Yüce Allah:

– Yalan söyledin. Ancak sen ilmi âlim denilsin diye öğrendin; Kur'an'ı da, okuyucu denilsin diye okudun, gerçekten öyle denildi de, buyuracak. Sonra onun hakkında emir verecek ve yüz üstü sürüklenecek; sonunda cehenneme atılacaktır.

Üzerine ilk hüküm verileceklerden biri de Allah'ın zenginletip kendisine malın her çeşidinden verdiği adamdır. Bu da getirilerek ona nimetlerini tarif edecek, o da onları tanıyacaktır.

– Bunlar hakkında ne yaptın? diye soracak. O adam:

– Uğrunda mal harcanılmasını istediğin hiçbir yol bırakmadım. Mutlaka senin için sarfettim, diyecek. Yüce Allah:

– Yalan söyledin. Ancak sen, bunu cömert desinler diye yaptın ve gerçekten öyle denildi de, buyuracak. Sonra onun hakkında emir verecek ve yüz üstü sürüklenecek. Arkasından cehenneme atılacaktır." (520)

Burada kastedilen, kişinin kendi ibadet ve taatıyla gururlanmaması ve diğer günahkârları küçümsememesidir. Çünkü o, kendisinin sonunun nasıl olacağını bilemez. Amellerin son yapılanına göre değerlendirme yapılır.

---

(520) Müslim, imare, 152

15- GÜNAHLARI HAFİFE ALMAK:

Şeytanın insanı aldatma vasıtalarından biri de; onun müslümana gelip içine düşürünceye kadar: Bu, küçük bir günahtır, bu basittir demesidir. Böylece hafife almak suretiyle birçok günah işlenir ve Allah'ın haram kıldığı şeyler (yasaklar) çiğnenir.

Ancak akıllı müslüman, günahların küçük ve büyüklerinden sakınır. Çünkü küçük günah işlemek büyüğe götürür. Hatta, küçük günahlar kişide toplanıp biraraya gelirlerse, onu helak ederler.

Sehl b. Sa'd'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Küçümsenen (önem verilmeyen) günahlardan sakının. Küçümsenen günahların durumu, bir vadiye inen bir topluluğun durumuna benzer. Onlardan birisi bir odun getirir, öbürü bir odun getirir. Sonunda, ekmeklerini pişirecek kadar odunu biriktirirler. Ne zaman küçümsenen günahlar işlenirse, onlar sahibini helâk ederler." (521)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kul, bir günah işlediğinde kalbinde siyah bir iz olur. Sonra o kişi, kendini o günahtan çekip çıkarır ve Allah'tan mağfiret dilerse, kalbi cilâlanıp temizlenir. Eğer tekrar günah işlemeyi fazlalaştırırsa, kalbindeki siyah iz de fazlalaşır. İşte Allah'ın kitab'ında: "Hayır (onların sandıkları gibi değil). Onların kazandıkları günahlar, kalplerini paslandırıp karartmıştır"** ayetinde buyurduğu ran (pas) budur. " (522)

Sevban'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يُصِيبُهُ *

"**Kişi, işlediği günah yüzünden rızkından mahrum olur.**" (523)

---

(521) Fethü'l-Bârî, XI/329
(522) İbn Mace, zühd, 29. Ayet: Mutaffifin, 14
(523) İbn Mace, fiten, 23

İbn Mes'ud şöyle der: "Ben, kişinin işlediği günah yüzünden, ilmi, öğrendiği gibi unuttuğunu zannediyorum." (524)

Günahlara önem vermeme, îman zayıflığını gösteren işâretlerdendir. Çünkü kulun îmanı güçlü olursa, fazla korkar ve günahlardan iyi korunur.

Enes şöyle demiştir: "Siz size göre kıldan ince olan birçok amel işliyorsunuz. Halbuki biz onları, Peygamber zamanında helâk edici günahlar sayardık." (525)

Şöyle denilmiştir: Günahın küçüklüğüne bakma. Ama, isyan ettiğin kimsenin büyüklüğüne bak.

Bu ümmetin, îmanı en sağlam ve en müttakî kişileri olmasına rağmen, sahabiler, münafık olmaktan korkacak derecede günahtan sakınıp korunuyorlardı.

İbn Ebî Muleyke şöyle der: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ashabından otuzuna yetiştim. Hepsi de münafık olmaktan korkuyordu. (526)

Kurtuluşu isteyen kulun, küçük günahları hafife almaması gerekir.

Peygamber (s.a.v.) Hz. Aişe'ye şöyle demiştir: **"Günahların küçümsenenlerinden sakın. Çünkü onlar için de, Allah tarafından bir araştırıcı (melek) vardır."** (527)

Esed b. Musa, Zuhd'de Ebu Eyyub el-Ensarî'den şunu rivayet etti: "Kişi, iyi bir amel işler, ona güvenir, küçümsenenleri unutur. Sonunda küçümsenen günahlarla kuşatılmış olarak Allah'la karşılaşır. Kişi kötü bir amel işler ve o yüzden devamlı korkuyla yaşar, sonunda güven içinde Allah'la karşılaşır."

***

(524) Taberanî rivayet etmiştir.

(525) Buharî, rikak, 32

(526) Daha önce geçti ve orada kaynağı belirtildi.

(527) İbn Mace, zühd, 29

16- ALLAH'IN CEZA VERMEYECEĞİNDEN EMİN OLMAK:

Bazı kimseler günah işlerler. Onlara tavsiyede bulunduğunuzda, size şu cevabı verirler. "Allah gafûr (çok bağışlayıcı) ve rahîmdir (pek esirgeyici)." Ama bu zavallılar, Allah'ın azabının çetin olduğunu unutmuşlardır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"(Ey Muhammed!) Kullarıma benim, çok bağışlayıcı ve pek esirgeyici olduğumu haber ver. Bununla beraber benim azabımın da çetin azap olduğunu bildir."** (528)

Allah tövbe edenleri bağışlar, mü'minlere de pek merhamet eder. Fakat âsî ve günahkârlara da acıklı bir azabı vardır. Ey Allah'ın kulu! Allah'ın rahmetine aldanma, onun ceza vermeyeceğinden de emin olma. **"Allah'ın tuzağından (onlara mühlet verip de sonra ansızın yakalamasından) emin mi oldular. Fakat ziyana uğrayan topluluktan başkası, Allah'ın (böyle) mühlet vermesinden emin olamaz."** (529)

"Allah'ın tuzağı" ona, nimet ve sıhhat verilmesi anlamına gelir. (530)

Allah'ın tuzağından emin olmak, gaflet getirir. Gaflet de hafife almayı, umursamazlığı getirir. Umursamazlık nedir? Biliyor musun? O, şeytanın merdivenidir ve hüsrana (zarara) uğrama sebeplerinden biri-dir. Allah'ın emirlerinden birinde umursamazlık gösteren kimseyi şeytan, ondan daha büyüğüne götürür. Böylece sonunda onu, günahların ağına düşürür.

Nefse, kendisini günahlardan alakoyan bir korku gerekmektedir. Hatta, mü'minin imanı arttıkça kendisi hakkındaki korkusu artar. Bu sebeple Allah, cennetteki mü'minlerin şu sözünden bahsetti: **"Daha önce biz, ailemiz içinde (iken sonumuzdan) korkardık. Allah bize lutfetti de bizi o (vücudun)**

(528) Hıcr, 49-50
(529) A'raf, 99
(530) Kurtubî Tefsiri, VII/254

gözeneklerine işleyen kavurucu azaptan korudu." (531)

Hasen-i Basrî de bu sebeple, şöyle demektedir: Mü'min, korkarak ibadet ve iyi şeyler yapar. Günahkâr da, korkmadan ve emin olarak günah işler. (532)

Enes (r.a.) şöyle anlatır: Rasûlüllah (s.a.v.) benzerini hiç duymadığım bir hitabede bulundu ve şunu söyledi:

لَوْتَعْلَمُونَ مَاأَعْلَمُ ، لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً ، وَلَبَكَيْتُمْ كَثِرًا *

"Siz benim bildiğimi bilseydiniz, az güler, çok ağlardınız." (533)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: **"Yolda kalmaktan korkan kimse, gece karanlığında yola düşer. Geceleyin yola çıkan menziline (gideceği yere) ulaşır. Dikkat edin! Allah'ın malı pahalıdır. Dikkat edin! Allah'ın malı, cennettir."** (534)

Münzirî şu açıklamayı yapar: Hadiste kastedilen şudur: "Korku, korkan kişiyi, ahiret yoluna girmeye ve bazı engelleyici durumların ortaya çıkmasından korktuğu için hemen salih ameller işlemeye mecbur eder." (535)

Hâkîm, Behz b. Hakîm'den şunu nakletti: Zurare b. Evfa, Kuşeyr oğulları mescidinde bize imam oldu. Namazda Muddesir suresini okudu. **"Sura üflendiği zaman"** (536) ayetine gelince, cansız yere yıkıldı.

Önümüzde çocukların saçlarının ağaracağı ve Allah'ın huzurunda çırılçıplak duracağımız bir gün varken, Allah'ın ceza vermeyeceğinden nasıl emin olabiliriz. O, bize, her büyük ve küçük günahın, yine her türlü hareketin hesabını soracak. Vallahi, iş çok ciddi ve çok büyüktür.

---

(531) Tur, 26-27
(532) İbn Kesir Tefsiri, II/234
(533) Buharî, XI/319, Fethu'l-Bârî
(534) Tirmizî, kıyamet, 18
(535) Terğib, VI/79
(536) Müddessir, 8

Numan b. Beşîr, Peygamber'den (s.a.v.) duyduğu şu hadisi nakletmektedir:

إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَرَجُلٌ تُوضَعُ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَةٌ يَغْلِي مِنْهَا دِمَاغُهُ *

"Kıyamet gününde, cehennemliklerin azabı en hafif olanı; ayaklarının altındaki çukurlara ateş parçaları konulacak ve bunlardan dolayı beyni (tencere gibi) kaynayacak kimsedir." (537)

Ebû Sa'îd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Allah Ta'ala:

– Ey Âdem! der. Âdem hemen:

– Buyur, Rabbim. Verdiğin bütün emirleri yerine getirmeğe daima hazırım. Her hayır senin ellerindedir, der. Allah Ta'ala:

– Ateşe girecekleri çıkarıp gönder, der. Âdem:

– Allah'ım! Ateşe gönderileceklerin sayısı ne kadardır? der. Yüce Allah da:

– Her bin kişiden dokuzyüz doksandokuzu, der.

Allah Âdem'e böyle buyurduğu zaman, bunun verdiği şiddetli korkudan çocuğun ihtiyarlayacağı **"Ve her gebe kadının çocuğunu düşüreceği zamandır. Onda mahşer halkını sarhoşlar halinde görürsün. Halbuki onlar hiç de sarhoş değillerdir. Fakat Allah'ın azabı çok şiddetlidir."** (538) Oradakilere bu haber, ağır geldi ve: Allah'ın Rasûlü! Bu binde bir kişi hangimizdir? dediler.

Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Size müjdeler olsun! Sizden bir kişiye karşılık, Ye'cûc ve Me'cuc'den bin kişi (cehenneme gönderilecektir)" buyurdu. Daha sonra da: "Canım elinde bulunan Allah'a yemin ederim. Ben sizlerin, cennetlikle-

(537) Buharî, rikak, 51
(538) Hac, 2

rin üçte biri olmanızı çok arzu etmekteyim" dedi.

Ravi der ki: Bunun üzerine biz hamdettik ve tekbir getirdik. Sonra Rasûlüllah: "Canım elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, ben sizlerin, cennetliklerin yarısı olmanızı çok istiyorum. Çünkü ümmetlere nisbetle, sizin meseleniz, siyah öküzün derisi üzerindeki beyaz kıl gibidir, yahut eşeğin ön ayaklarının iç taraflarında bulunan daire şeklindeki bere gibidir." (539)

17- ALLAH'IN RAHMETİNDEN ÜMİT KESMEK:

Şeytan, insana, Allah'ın tuzağından emin olmak kapısından gelemeyince, Allah'ın rahmetinden ümidi kesmesi için durumu ona ağır gösterir. Ona şöyle der: Senin günahların affedilemeyecek ve Allah'ın rahmeti sana ulaşamayacak kadar çok ve büyüktür. O, ümidini kesmesi için devamlı insanın arkasında durur. İnsan ümidini kesince, şeytan ona: Öyleyse, mutlaka, cehenneme gireceğine göre, ölmeden önce, istediğin şekilde dünyanın tadını çıkar, der. Bu şekilde insan, yavaş yavaş, günah ve şehvetlerin içine dalar ve isteklerini yerine getirir.

İnsanın, Allah'ın her şeyi kaplamış olan rahmetini hatırlamak suretiyle, bu kapıyı kapaması gerekir. Allah, tövbe edip müslüman olduğu takdirde, kâfirin tövbesini kabul edecek. Günah işleyen müslümanın tövbesini niye kabul etmesin.

Allah, tövbe kapısını, bütün kullarına açmış ve onları rahmetine özendirmiştir. Bu konuda onlara şöyle seslendi: **"De ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."** (540)

Seyyid Kutub şöyle diyor: İşte bu, Allah'ın günahın büyüğünü, küçüğünü ve her çeşidini içine alan rahmetidir. Bu âyet, yanlış yoldan dönmeye davet ediyor. Sapıklık vadisinde

---

(539) Buharî, rikak, 46; Müslim, iman, 379
(540) Zumer, 53

bocalayıp duran, aşırılığa kaçan günahkârlara çağrıda bulunuyor. Onları, ümitli olmaya ve Allah'ın affına güvenmeye çağırıyor. Allah kullarına çok merhametlidir. Onların zayıf olan yönlerini ve beceremedikleri şeyleri çok iyi bilir. İçten ve dıştan nefislerine musallat olan faktörleri de bilir. Şeytanın kendilerine her yandan tuzak kurduğunu, onları her yönden sardığını, üstlerine süvari ve piyadeleriyle yürüdüğünü ve onun bu kötü amellerinde çok ciddi olduğunu biliyor. Buna karşılık insan denen yaratığın zayıf bir bünyeye sahip, zavallının tuttuğu ip elinden kurtulsa, hemen yere düşeceğini, yapmakla yükümlü bulunduğu görevlerin ve içinde taşıdığı şehevî arzu ve eğilimlerin hemen dengeden çıkıp onu sağda solda türlü taşkınlıklara götüreceğini ve sonunda itidali korumaktan aciz kalarak onu günaha düşüreceğini biliyor.

Allah, bu yaratığın bütün hallerini biliyor ve ona yardım ediyor, rahmet veriyor. Günahı yüzünden hemen yakasına yapışmıyor. Böylece ona, hatasını düzeltmesi için, bütün vasıtaları hazırlıyor.

İnsan hataya düşüp yaptığı günahta ileri giderek, sonunda artık işinin bittiği, rahmetten kovulduğu ve bir daha kabul edilip yüzüne bakılacak halinin kalmadığı fikrine kapılınca, işte tam böyle bir anda, bu ümitsizlik anında, rahmetin sesini, yani şu güzel ve tatlı çağrıyı duyuyor: **"De ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin, Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."** (541)

Bu âyetin nüzul (iniş) sebebini öğrendiğimizde, Allah'ın rahmetinin bütün âlemleri kapladığını görüyoruz.

İbn Abbas şöyle anlatmaktadır: Bazı müşrikler, birçok kişiyi öldürmüşler, birçok cinayet işlemişler, zina etmişler ve bunda da çok ileri gitmişlerdi. Onlar, Muhammed'e (s.a.v.) gelip:

– Senin söylediğin ve kendisine davet ettiğin şey (İslâm dini) çok güzel. İşlediğimiz bunca günahlar için bir keffaret bu-

---

(541) Zumer, 53

lunduğunu haber versen, dediler. Bunun üzerine şu ayetler indi: **"Onlar, Allah'la beraber başka ilâha yalvarmazlar. Allah'ın haram ettiği canı haksız yere öldürmezler ve zina etmezler. Kim bunları yaparsa cezasını bulur. Kıyamet günü, onun için azap kat kat yapılır ve o azabın içinde hor ve hakir olarak kalır. Ancak tövbe edip inanan ve faydalı bir iş yapanlar, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere değiştirecektir. Allah çok bağışlayandır, çok esirgeyendir."** (542) **"Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."** (543)

Ebû Musa el-Eş'arî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah, gündüz günah işleyenin tövbesini kabul etmek için, geceleyin elini açar. Geceleyin günah işleyenin tövbesini kabul etmek için de, gündüz elini açar. Bu, güneşin, battığı yerden doğuşuna kadar devam eder."** (544)

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre de Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle bu-yurmuştur:

إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقْبَلُ تَوْبَةَ الْعَبْدِ مَا لَمْ يُغَرْغِرْ *

"Aziz ve Celil olan Allah, ruhu boğazına gelmedikçe kulun tövbesini mutlaka kabul eder." (545)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Allah iki kişiyi hoşnut olarak karşılar. Bunlar, biri diğerini öldüren ve her ikisi de cennete giren kimselerdir: Birisi, Allah yolunda şehid edilir; sonra Allah katilin tövbesini kabul eder de müslüman olur ve Allah yolunda çarpışırken şehid düşer."** (546)

Ebu Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber

---

(542) Furkan, 68-70
(543) Ayet: Zumer, 53. Hadis: Buharî, tefsir, Zumer suresi.
(544) Müslim, tevbe, 31
(545) İbn Mace, zühd, 30
(546) Müslim, imare, 128, 129

(s.a.v.) şunu anlattı: "Sizden öncekiler arasında bir adam vardı ki o, doksan dokuz kişiyi öldürmüştü. Bu sebeple o, dünyadakilerin en iyi âliminin kim olduğunu sordu. Ona bir rahip gösterdiler. O da rahibe gelerek kendisinin doksan dokuz kişi öldürdüğünü söyledi, tövbesinin kabul edilip edilmeyeceğini sordu. Rahip:

– Hayır, diye cevap verdi.

Adam onu da öldürdü ve bununla sayıyı yüze tamamladı. Sonra yine yeryüzünde yaşayan insanların en iyi âlimini sordu. Ona âlim birisini gösterdiler. Adam ona da, kendisinin yüz kişi öldürdüğünü, tövbesinin kabul edilip edilmeyeceğini sordu. O:

– Evet, kabul edilir. Senin tövbene kim engel olabilir? Falan yere git. Orada Allah'a ibadet eden kimseler var. Onlarla birlikte Allah'a ibadet et. Memleketine dönme. Çünkü orası kötü bir yer, dedi.

Adam gitti. Yolun yarısına varınca eceli geldi. Bu defa, onun hakkında rahmet melekleriyle azap melekleri münakaşa ettiler. Rahmet melekleri: Bu adam tövbe ederek, kalbiyle Allah'a yönelerek geldi, dediler. Azap melekleri ise: O, hiçbir hayır işlemedi, dediler. Bunun üzerine yanlarına insan şeklinde bir melek geldi. Onu aralarında hakem yaptılar. O da: İki yerin arasını ölçün, hangi yere daha yakınsa bu adam oralıdır dedi. Bunun üzerine Allah bu meleklere: Uzaklaşın! Ötekilere de: Yaklaşın! diye vahyetti. O yeri ölçtüler ve orayı adamın gitmek istediği yere daha yakın buldular. Bunun üzerine, rahmet melekleri onun ruhunu aldılar." (547)

Enes (r.a.), Rasulüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "Allah Ta'ala şöyle buyurdu: Ey Ademoğlu! Sen bana dua ettiğin ve benden ümit ettiğin sürece hatalarına rağmen ben seni bağışlarım ve aldırış etmem. Ey Âdemoğlu! Günahların göğün bulutlarına kadar varsa ve sonra sen benden mağfiret dilesen, seni bağışlarım ve aldırış etmem. Ey Ademoğlu! Sen bana dünya dolusu kadar hatalarla gelmiş ve ancak bana hiçbir şeyi ortak koşmamış olarak benimle buluşmuş olsan, şüphesiz

(547) Müslim, tevbe, 46, 47

sana dünya dolusu kadar mağfiret ile gelirim." (548)

Senin, bu konuda, Allah Ta'ala'nın, Hz. Peygamber'in amcası Hamza'nın katili Vahşi'nin tövbesini kabul ettiğini bilmen yeter. (549) Artık ümitsizliğe kapılmaya gerek var mı? Asla. Çünkü bu, şeytanın hile ve tuzaklarından birisidir.

Günah ve isyanların büyük ve çok olsa da, ümitsizliğe kapılma. Çünkü Allah'ın affı daha büyüktür. Sen tövbe et ve Rabbine başvur.
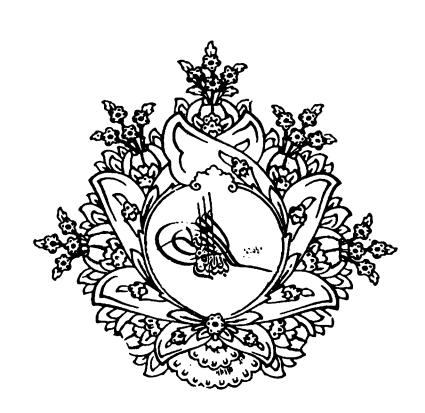
(548) Tirmizî, daavât, 98

(549) Bakınız: Lubabu'n-Nukul, 185
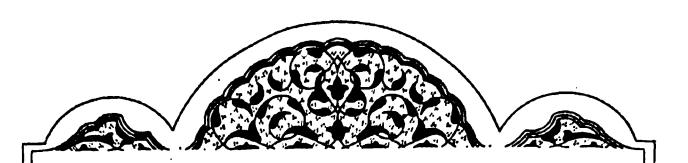
ALTINCI BÖLÜM

İNSANI ŞEYTANA KARŞI KORUYAN ŞEYLER

BİRİNCİ KORUYUCU: İHLAS (SAMİMÎ OLMAK)

İhlaslı olmak, şeytandan kurtuluş yoludur. Yüce Allah, şeytanın kendi diliyle yaptığı bu itirafı şu ayette bildirmektedir: "**İblis: Rabbim! Beni azdırmandan dolayı, ben de yeryüzünde onlara (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini azdıracağım. Ancak içlerinden ihlaslı kulların hariç, dedi.**" (550)

Bu arada şeytan, ihlaslı kulları azdıramayacağını itiraf etti. Öyleyse, ihlaslı kimdir?

"İhlaslı, hem amel eden hem de insanların kendisini övmelerini istemeyen kimsedir." (551)

Yakub el-Mekfuf da şu tarifi yapmıştır: İhlaslı kişi, yaptığı kötülükleri gizlediği gibi, iyiliklerini de gizleyendir.

İHLAS NEDİR?

Sehl: Kulun, her türlü hareketinin Allah Ta'ala için olmasıdır, demiştir.

İbrahim b. Edhem de: İhlas, Allah'a karşı niyetinin doğru olmasıdır, der.

Ebu Osman: İhlas, devamlı yaratanı düşünmekten dolayı, yaratıkları düşünmeyi unutmaktır, diye tarif eder.

İhlas şu şekilde de tarif edilmiştir:

İhlas, devamlı murakabe etmek (gözetmek) ve bütün hazları (lezzetleri) unutmaktan ibarettir.

Peygamber de (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Allah, ancak kendi rızası gözetilerek, halis (samimi) bir niyetle yapılan ameli kabul eder." (552)

---

(550) Hıcr, 39-40
(551) Kurtubî, I/28
(552) Nesaî, cihat, 24

Cüneyd şöyle der: Allah'ın düşünen kulları vardır. Onlar düşünerek amel ederler. Amellerini ihlasla yaparlar. İhlas onları, bütün iyilik kapılarına çağırır. İhlas, insanı şeytanın tuzağından koruyan sağlam bir kale olduğuna göre, şeytan bütün gücü ve hilesiyle insanı ihlas kalesinden çıkarmak için çalışır. Sana bu gerçeği açıklayan şu misali veriyorum.

Gazalî anlatmaktadır:

Namaz kılan namazında ihlaslı olmaya çalışsa da, şeytan onun başına, ihlası bozan âfeti getirir. Bir cemaat veya birisi ona bakınca, şeytan: Burada olanların sana saygıyla ve iyi gözle bakmaları, seni hafife almamaları, arkandan gıybetini yapmamaları, organlarının huşu içinde olmaları için güzel namaz kıl. İşte bu açık riyadır ve birinci derecedir.

Gelelim ikinci dereceye:

Kul, bu âfeti anlamış ve ondan sakınır hale gelmiştir. Artık bu konuda şeytana itaat etmez ve ona iltifat etmez hale gelmiştir. Eskiden olduğu gibi namazına devam ediyor. Bu defa, şeytan hayır kılığına bürünerek ona gelip: Sen lidersin. Herkes sana bakıyor. Yaptıklarından bahsediliyor. Başkaları seni örnek ediniyor. Eğer iyilik yaparsan, yaptıklarının sevabı senindir. Eğer kötülük yaparsan, günahı sana aittir. Öyleyse, onun karşısında, güzel amelde bulun. Belki huşu ve ibadeti güzelleştirme konusunda o, sana uyar. Bu, birinciden daha tehlikelidir. birinciye kanmayan buna kanabilir. Bu da riyanın ta kendisidir ve ihlası kaldırır. Çünkü o, huşu ve ibadetin güzelliğini başkasına terketmeye razı olunmayan bir hayır olarak görüyorsa, onu niye yalnız olduğu zamana bırakmıyor? Başkasının nefsi ona kendi nefsinden daha kıymetli olamaz. İşte bu, tam bir aldatmadır.

Üçüncü derece:

Bu, ikinci dereceden daha hassastır. Kulun kendini, bu konuda denemesi ve şeytanın hilesine karşı dikkatli olmasıdır. Şunu da bilmelidir ki, yalnızlığıyla başkalarının gördüğü andaki durumunun farklı olması, tamamen riyadır. Yine bilmelidir ki, ihlas, tek başına kıldığı namazın kalabalıkta ve başkalarının gözü önünde kıldığı namazın aynı olmasıdır.

Başkalarının görmesi için her zamanki halinden daha fazla huşulu göründüğü için Rabbinden utanır. Bunun üzerine yalnızken kendine yönelir, kalabalıktayken kendisini memnun edecek şekilde namazını güzel bir şekilde eda eder. Kalabalıkta da aynı şekilde namaz kılar. Bu da, açık olmayan riyadandır. Çünkü o, kalabalıkta da güzel olsun diye, yalnızken de namazını güzel kıldı. Bu durumda ikisi arasında ayırım yapmamış oluyor. Yalnızken de, kalabalıktayken de onun yönü insanlaradır.

İhlas, hayvanlarla insanların onun namazını görmeleri arasında fark olmamasıdır. Sanki bu kimsenin nefsi, halk arasında, namazı âdâbına riayet etmeden kılmaya müsade etmiyor gibidir. Sonra o, ri-yakârlar şeklinde olmaktan, kendinden utanıyor. Bunun, yalnızken ve cemaat arasında kıldığı namazla aynı olmasıyla ortadan kalkacağını zanneder. Ne yazık ki onun yalnızken ve bütün topluluk içinde, cansızlara iltifat etmemesi gibi, insanlara iltifat etmemesi de, bunun ortadan kalkmasından sonradır. Böylesi, kalabalıkta ve yalnızken aklı fikri hep insanlarda olan kişiden ortaya çıkar. Bu ise, şeytanın gizli tuzaklarındandır.

Dördüncü derece:

Bu, daha hassas ve daha gizli olan derecedir. Namazdayken, insanların ona bakmasıdır. Şeytan: İnsanlara huşu yapıyormuş gibi görün, diyemez. Çünkü şeytan, onun hileyi anladığını öğrenmiştir. Bu defa şeytan ona: Allah'ın büyüklüğünü düşün. Sen kimsin? Onun huzurundasın. Kalbin Allah'tan gafil olduğu halde, Allah'ın ona bakmasından utan, der. Bu sözden dolayı, kalbi huzura kavuşur, organları huşuya bürünür. Kişi, bunun ihlasın ta kendisi olduğunu zanneder. Halbuki bu, hile ve tuzağın ta kendisidir. Çünkü, eğer onun huşuya bürünmesi, Allah'ın celaline bakmasından dolayı olsaydı, bu, yalnızken ondan hiç ayrılmayan bir durum olurdu ve onun olması, sadece başkasının olma haline bağlı kalmazdı. Bu âfetin gelmeyeceğinden emin olma alâmeti şudur: Bu düşüncenin, toplulukta ayrılmadığı gibi, yalnızken de kendisinden ayrılmayan şeylerden olmasıdır. Başkasının gelmesi, düşüncenin de gelme sebebi olmamasıdır. Nitekim hayvanın gelip hazır olması sebep değildir. Onun hallerinde insanın görmesiyle, hayvanın

görmesi arasındaki fark olmadığı sürece, o, içi, riyanın gizli şirkiyle kirlenmiş ve artık ihlasın berraklığını atmış birisidir. Bu şirk, Ademoğlunun kalbinde, kapkaranlık gecede, yalçın kayanın üzerindeki siyah karıncanın yürüyüşünden daha gizlidir. Şeytandan ancak, dikkat-le bakan, Allah tarafından korunma, başarı ve hidayet verilme saadetine eren kimse kurtulur. (Özet olarak) (553)

Kulun, amelden önce ve amel sırasında, kendisini o amele sevke-den sebebin sadece Allah rızasını istemek mi yoksa nefsin beğenip arzu ettiği şeylere ait başka bir sebep mi olduğunu anlamak için durumunu kontrol etmesi gerekir.

Meselâ, kişinin, ibadet gayesiyle birlikte, oruç tutmakla meydana gelen perhizden istifade etmek için oruç tutması yahut gezmek için hacca gitmesi, ailesini ve eşyasını gözetlemek ve uykusunu gidermek gayesiyle geceleyin namaz kılması, aile ve akrabaları arasında üstün durumda olmak için ilim öğrenmesi, konuşma zevkini yerine getirmek için vaazla meşgul olması, kötülemesin diye dilenciye sadaka vermesi, hastalandığında ziyaret edilsin diye hasta ziyaret etmesi, cenaze sahiplerini memnun etmek için cenazenin arkasından gitmesi... Bunlar sadece Allah rızası için yapılan ameller değildir.

Kısacası, nefis dünya hazlarının hepsinden hoşlanır, kalp az veya çok onlara meyleder. Amele yönelince, saflığı ve berraklığı gider. İhlası kaybolur. Bundan dolayı ihlas, en çetin ve en zor amellerden olur. Bu, ameli terketmenin sebebi olmaz. Çünkü şeytanın gayesi zaten budur. Senin, ameli arındırmaya çalışman gerekir. Riya korkusuyla onu terketmezsin. Nitekim Fuzayl b. Iyaz şöyle demiştir: İnsanlar için ameli terketmek riyadır. İnsanlar için amel etmek, şirktir. İhlas, Allah'ın seni, o ikisinden kurtarmasıdır.

Ebu Musa el-Eş'arî şunu anlattı: Rasûlüllah'a (s.a.v.) cesurluk, hamiyyet (*) ve riya için çarpışan kimsenin hükmü soruldu. Bunların hangisi Allah yolundadır denildi. Rasûlüllah

---

(553) İhya, 2720

(*) Hamiyet: İzzet-i nefis, gayret ve akrabaları savunmak mânâlarına gelir.

(s.a.v.) şu cevabı verdi: Kim yalnız, kelimetullah (*) yüce olsun diye çarpışırsa, işte o, Allah yolundadır. (554)

Yüce Allah, bunların hepsini şu sözünde toplamıştır: "Dini yalnız kendine has kılarak ve hanifler olarak Allah'a kulluk etmeleri, namaz kılmaları, zekat vermeleri için ancak onlara müslüman olmaları emrolundu. İşte sağlam din odur." (555)

İKİNCİ KORUYUCU
YALNIZ ALLAH'A KULLUK ETMEK

Şeytan, Adem'i ve çocuklarını azdıracağına dair Rahman'a yemin edince, Allah ona, açıkça, hükmü altına alamayacağı bir grup bulunduğu cevabını verdi: "Benim halis kullarıma karşı senin bir gücün yoktur." (556)

Yani sadece Allah'a kulluk edenlere karşı şeytanın bir gücü yoktur.

Anlıyoruz ki Allah, kullar (ıbad) kelimesini kendisine ekledi yani "ıbadî=benim kullarım" şeklinde izafet (isim tamlaması) yaptı. Bu, ya şereflendirme izafetidir ya da tahsistir. Çünkü onlar, bütün ibadet türlerini ona ayırdılar. O ibadetlerin hiçbirini başkasına ayırmadılar. Ancak ibadet nedir?

İbadet: Allah'ın sevip hoşlandığı sözlerin, zahir (açık) ve batın gizli) fiillerin hepsini toplayan bir isimdir. İbadet dört kısımdır:

Birinci kısım: Namaz, oruç, rükû, secde, hac ve tavaf gibi bedenî ibadet.

İkinci kısım: Kurban kesme, nezir (adak), zekât ve sadaka gibi mâlî ibadet.

(*) Kelimetullah: İslama davet demektir. La ilahe illallah kelimesidir diyenler de vardır. (T. Uzun)

(554) Müslim, imare, 150, 151

(555) Beyyine, 5

(556) Hıcr, 42

Üçüncü kısım: Huşu, huzû, zelillik, alçak gönüllülük, sevgi, tevekkül, inabe (tövbe edip Allah'a dönmek), yardım dileme, havf (korku), reca (ümit), ta'zîm ve dehşet gibi kalbî ibadet.

Dördüncü kısım: Yemin etmek, istiğase (yardım isteme), dua ve istiaze (sığınma) gibi kavlî (sözlü) ibadet. Bunların hepsi, Allah için yapılması gereken ibadetlerdir. Hiçbirinin başkasına yapılması caiz değildir. Mukarreb bir melek, gönderilmiş bir peygamber veya salih bir velî olsa bile. Nitekim rükû ve secde, ancak Allah için caizdir. Yine ancak Kâ'be'nin tavaf edilmesi caizdir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Beyt-i Atîk'i (Kâ'be'yi) tavaf etsinler."** (557)

Kabirleri tavaf etmek caiz değildir. Allah'tan başkası için hayvan kesmek (kurban kesmek) caiz değildir. Çünkü Peygamber (s.a.v.):

لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللّٰهِ *

"Allah'tan başkası için hayvan kesene Allah lanet etsin" buyurmuştur. (558)

Tarık b. Şihab'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Bir sinek yüzünden birisi cennete girdi. Bir sinek yüzünden bir başkası cehenneme girdi. Sahabiler:

- Allah'ın Rasûlü! Bu nasıl oldu? diye sordular. Peygamber (s.a.v.) şu cevabı verdi:

- İki kişi bir topluluğa uğradılar. O topluluğun, bir putları vardı. Kimse o puta birşey takdim etmeden (hediye vs. vermeden) oradan geçemezdi. Adamlardan birine: Haydi birşey takdim et, dediler. O: Yanımda takdim edeceğim birşey yok, dedi. Onlar: Bir sinek de olsa, birşey takdim et, dediler. Bunun üzerine adam bir sinek takdim etti. Böylece onu serbest bıraktılar. O da cehen-

---

(557) Hac, 29
(558) Müslim, ezahî, 43-45

neme girdi. Öbürüne de: Birşey takdim et, dediler. O: Ben, Allah'tan başkasına, kesinlikle birşey takdim edemem, dedi. Bunun üzerine onun boynunu vurdular. Böylece o da cennete girdi." (559)

Allah Ta'ala şöyle buyurdu: **"Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes."** (560) Yani Rabbin için namaz kıl, başkası için namaz kılma. Rabbin için kurban kes, başkası için kesme. Yüce Allah: **"De ki: Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm hep âlemlerin Rabbi Allah içindir"** buyurmuştur. (561) Burada ibadet diye tercüme ettiğimiz "nusuk" boğazlamak, kesmek demektir.

Yine, nezrin (adağın) sırf Allah için olması gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"(Allah için) yaptığınız her harcamayı yahut adadığınız her adağı Allah bilir."** (562)

Hz. Aişe'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Her kim, Allah'a itaat etmeyi adarsa itaat etsin (adağını yerine getirsin); her kim Allah'a isyan etmeyi adarsa, isyan etmesin."** (563)

Yine huşû, huzû (tevazu) ve zilletin de sadece Allah için olması gerekir. Fakat bunları Allah'tan başkasına yapan kimseleri görüyoruz. Meselâ, bazı kimselerin, kabirlerin eşiğine secde edip ağladıklarını, yalvarıp yakardıklarını sanki namazdaymış gibi huşû gösterdiklerini hatta daha ileri gittiklerini görüyoruz.

Sevginin de, sadece Allah'a gösterilmesi gerekir. Allah'ı sevdiğini ileri sürenler çoktur ancak bunu gerçekleştirenler azdır. Âmirinin, hanımının veya çocuğunun emrini Allah'ın emrine tercih eden kimse nasıl Allah sevgisinden bahsedebilir. Yahut, Allah'a devamlı isyan eden kimse nasıl Allah sevgisin-

---

(559) Ahmed b. Hanbel rivayet etmiştir.

(560) Kevser, 2

(561) En'am, 162

(562) Bakara, 270

(563) Buharî, XI/581, Fethü'l-Bârî; Ebu Davud, III/232; Tirmizî, III/41; Nesaî, VII/17

den söz edebilir?

Şafiî'nin şu şiirine kulak ver:

Sevdiğini açıkladığın halde, ilâha isyan ediyorsun. Aslında bu, mantıken imkansız birşeydir.

Eğer senin sevgin gerçek olsaydı, ona uyardın ve sevgini yerine getirirdin. Seven, sevdiği kişiye itaat eder. (564)

Allah ve Rasûlü'ne duyulan hakiki sevginin alâmeti, Rasûl'e uymaktır.

"De ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin." (565)

Sevd.ˬini iddia eden birçok kimse, Peygamber'e (s.a.v.) ittiba etmemektedir (uymamaktadır.) Yine tevekkül, sadece işleri plânlayan ve sebepleri yaratan Allah'a yapılır.

Aynı şekilde yardım da, sadece Allah'tan dilenir: **"Ancak s..na ibadet eder ve senden yardım dileriz."** (566)

Peygamber (s.a.v.): "Yardım dilediğinde, Allah'tan dile" buyurmuştur. Allah'ın ta'zîm edilmesi (onun büyük olduğunun kabul edilmesi ve ona saygı gösterilmesi) onun kadın erkek her müslüman üzerinde bulunan hakkıdır. Onu ta'zîm etmenin birtakım alâmetleri vardır. Bunlardan birisi: Allah'ın emirlerine, ta'zîm gösterilmesi (ciddiyetle onlara sarılmak) ve gevşek davranılmamasıdır: **"Kim Allah'ın nişanlarına (hac ibadetlerine ve kurbanlara) saygı gösterirse, bu kalplerin takvasındandır (kalplerinde Allah korkusu olanlar onun dîninin işaretlerine saygı gösterirler)."** (567) Allah'ın haklarında gevşeklik ve umursamazlık gösteren, onları hakkıyla gözetmeyen, Allah'ın çizdiği sınırları aşıp haram kıldığı şeyleri çiğneyen kimse, Allah'ı ta'zîm etmekten (Allah'a saygı göstermekten) nasıl bahsedebilir? Yine gerçek korkma, Allah'tandır. Çünkü Allah'tan başkasından korkma, şirktir. Bu konunun detayları vardır. Korku iki kısma ayrılır:

---

(564) Dîvanu'ş-Şâfiî, 58
(565) Âlu İmran, 31
(566) Fatiha, 5
(567) Hac, 32

Birinci kısım: İbadet ve ta'zîm korkusu. Bu, sadece Allah için olur.

İkinci kısım: Fıtrî (yaratılıştan) olan korku. Meselâ: Aslandan, ateşten ve silahını çeken kimseden korkmak gibi. Bu türlü korku, tevhît inancına ve ihlasa zarar vermez.

Bundan, iki korku arasında fark olduğunu anlıyoruz. Meselâ, bir velînin kabri gibi, Allah'tan başkasına adakta bulunan ve adağını yerine getirmezse, velînin kendisine zarar vereceğini zanneden kişi, korkuyu Allah'tan başkasına çevirmiştir. İşte bu, ibadet ve ta'zîm korkusudur.

Çünkü ta'zîm korkusuyla, fıtrî olan korku arasındaki fark şudur: Birincisi, sevgiyle birlikte olan korkudur. İkincisi, hoşlanmamakla (tiksintiyle) birlikte olan korkudur. Birincisi, velîden hem korkar ve hem de onu sever. İkincisi ise, aslandan korkar, aynı zamanda ondan hoşlanmaz.

Reca da (ümit), sadece Allah'a bağlanmaktır. Mü'min, Allah'ın rahmetini umar ve onun azabından korkar. Havf u reca (korku ve ümit), mü'minin Allah'ın rızasını kazanmak için takındığı kanatlardır. O, bu kanatlar sayesinde uçar.

Yeminin Allah'a yapılması gerekir. Çünkü Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللّٰهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ *

"Kim, Allah'tan başkasına yemin ederse, kâfir veya müşrik olur." (568)

Peygamber'e, velîye, Kâ'be'ye veya Allah'ın yaratıklarından her-hangi birine yemin etmek şirktir. Peygamber (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Dikkat edin! Allah, sizi atalarınıza yemin etmekten menediyor. Artık yemin edecek olan, ya Allah'a yemin etsin veya sussun."** (569)

---

(568) Tirmizî, III/46

(569) Buharî, X/516, Fethu'l-Bârî; Müslim, XI/106, Nevevî; Ebu Davud, III/222; Tirmizî, III/45

Bureyde'nin rivayet ettiğine göre de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Emanete yemin eden bizden değildir.**" (570)

Müslüman, kendisi için Allah'a yemin edildiğinde, inanması gerekir. Peygamber (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmuştur: "**Kendisinin ikna edilmesi için Allah'a yemin edilen bir kimse inansın. Yine kendisinin ikna edilmesi için Allah'a yemin edilen kimse, razı olsun (yeminin gereğini kabul etsin). Allah adına edilen yemine razı olmayan (gereğini kabul etmeyen) kimse Allah'a yakın bir kul değildir.**" (571)

Hafız şöyle der: Allah'tan başkasına yemin etmenin yasaklanmasındaki hikmet; belki Allah'tan başkasına yemin etmenin, yemin edileni ta'zîm etmeye sebep olabileceğidir. (572)

Dua da ibadettir. Çünkü Peygamber (s.a.v.): "**Dua, ibadettir**" buyurmuştur. (573)

Bütün bu ibadetleri, ihlasla, Allah'a yönelten kimse, Allah'ın taraftarlarındandır. "**İyi bilin ki, Allah'tan yana olanlar, şüphesiz kurtuluşa erenlerdir.**" (574) Bu ibadetlerin bir kısmını Allah'tan başkasına yöneltenler, şeytanın taraftarlarındandır. "**İyi bilin ki, şeytanın taraftarları mutlaka kaybedenlerdir.**" (575)

ÜÇÜNCÜ KORUYUCU: CEMAATTEN AYRILMAMAK:

Cemaate sarılmak, şeytanı kovup uzaklaştırır, Rahman'ı hoşnut eder. Cemaatten ayrılma. Çünkü sürüden ayrılanı kurt kapar.

---

(570) Ebu Davud, III/223
(571) İbn Mace, Keffarat, 4
(572) Fethu'l-Bârî, XI/536
(573) Tirmizî, V/126
(574) Mücadele, 22
(575) Mücadele, 19

Hz. Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim cennetin ortasını isterse, cemaate sarılsın. Çünkü şeytan tek olan kişiyle birliktedir. İki kişiden daha uzaktır."** (576)

Bir kimse, uzun bir yolculuğa çıkmak istediğinde, bu yolculuk özellikle çöldeyse, yanına başkalarını da almalıdır. Çünkü Peygamber (s.a.v.): **"Tek yolcu, bir şeytandır. İki yolcu iki şeytandır. Üç yolcu ise cemaattir"** buyurmuştur. (577)

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"İnsanlar, tek (yalnız) olmadaki kötülüğü bilseydi, hiçbir yolcu, geceleyin, yalnız başına yürümezdi."** (578)

Saîd b. el-Museyyib'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Şeytan, bir kişiyle ve iki kişiyle ilgilenir. Üç kişi olduklarında, onlarla ilgilenmez."** (579)

Peygamber (s.a.v.) bize, dağılıp ayrılmanın şeytandan olduğunu açıklamıştır. Ebu Sa'lebe el-Huşenî şöyle anlatır: Sahabîler bir yere indiklerinde, (konaklamak için) dağ yollarına ve vadîlere dağılırlardı. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): **"Sizin şu dağ yollarına ve vadîlere dağılmanız, ancak şeytandandır"** buyurdu. Bundan sonra, bir yerde konakladıklarında, birbirlerine iyice yaklaşırlardı. (580)

Peygamber (s.a.v.):

اَلْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ وَالْفُرْقَةُ عَذَابٌ *

"Cemaat rahmettir. Ayrılık, azaptır" buyurmuştur. (581)

Cemaatten ayrılmamak iki hususu gerektirir:

1- İtikat yönünden cemaatten ayrılmamak. Bu senin in-

---

(576) Ahmed b. Hanbel ve Tirmizî rivayet etmiştir.
(577) Ebu Davud, III/36; Tirmizî, III/110; Malik, II/978
(578) Buharî, VI/138, Fethu'l-Bârî; Tirmizî, III/111
(579) Malik, Muvatta', II/978
(580) Ebu Davud, III/41
(581) es-Silsiletu's-Sahîha, no: 667

ancının, ilk cemaatin yani sahabe ve tabiîn cemaatinin inancı gibi olmasıdır.

İbn Mes'ud şöyle demiştir: **"Cemaat, tek başına olsan da hakka uygun olan şeydir."** (582)

2- Safta cemaatten ayrılmamak: Kalbinle ve kalıbınla (bedeninle), nerede ve ne durumda olurlarsa ehl-i hakla birlikte olmandır. Ehl-i hak, Rasûlüllah'ın (s.a.v.), haklarında şöyle dediği kimselerdir:

لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لاَ يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كَذَلِكَ *

"Ümmetimden, devamlı Allah tarafından desteklenen ve onlara yardımcı olmayanların zarar veremeyeceği bir topluluk kıyamet kopuncaya kadar hiç eksik olmayacaktır." (583)

Ehl-i hakkın, bazı alâmetleri vardır. Bunlardan birisi; onların hadisçileri sevmeleridir. Bu sebeple âlimler: "Kişinin, Yahya b. Sa'îd el-Kattan, Abdurrahman b. Mehdî, Ahmed b. Hanbel ve İshak b. Raheveyh gibi hadisçileri sevdiğini görürsen, bil ki, o, haktadır ve sünnete göre yaşamaktadır. Onlara muhalefet edenin de, bid'atçi olduğunu bil" demişlerdir.

Selîm el-Hilalî şöyle diyor: Çünkü hadisçiler, beyaz ve temiz yoldan ayrılmamışlardır. Onlar, fırka-i naciyedir (kurtulan topluluk) ve üstün gelen ve zafer kazanan gruptur. (584)

İmam Ahmed b. Hanbel'e bu grup sorulduğunda: "Onlar hadisçi değilseler, ne olduklarını bilemem" demiştir. (585)

Ali b. el-Medînî, İbnu'l-Mubarek, Buharî, Hâkim, Tirmizî, İbn Hacer el-Askalanî ve Suyûtî de böyle söylemiştir. Başka birçok kişi vardır.

---

(582) İbn Asâkir, Tarîhu Dımeşk
(583) Buharî, XIII/293, Fethu'l-Bârî
(584) Muellefatu Saîd Havva, Dirase ve Takvîm, 148
(585) Fethu'l-Bârî, XIII/293

Ehl-i hakkın alâmetlerinden biri de; kim olursa olsun, kimsenin sözünü Rasûlüllah'ın (s.a.v.) sözüne tercih etmemeleridir. Başka bir alâmetleri de, yüce Allah'ın sıfatlarına, teşbih etmeksizin, aslı yok demeksizin ve yorumlamaksızın inanmalarıdır. Onlar "İstiva" sorulduğunda İmam Şafiî'nin de aynısını söylediği gibi, Allah'ın söylediğine, onun kasdettiği şekilde, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) söylediğine, onun kasdettiği şekilde inandım derler. Nitekim İmam Mâlik de şöyle demişti: "İstiva" malum, keyfiyeti meçhul, ona inanmak vacip (şart), onu sormak da bid'attir. (586)

DÖRDÜNCÜ KORUYUCU: DAİMA CEMAATLE NAMAZ KILMAK:

Cemaatle namaz kılmada gevşeklik göstermek, şeytanın insana karşı cüret göstermesine sebep olur.

Ebu'd-Derda, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum, der: **"Köyde ve kırda, üç kişi bir arada olur da, namazı cemaatle kılmazlarsa, şeytan mutlaka onlara üstün gelir (musallat olur ve onları Allah'ın zikrinden alakoyar). Cemaate sarıl. Çünkü sürüden ayrılan koyunu kurt kapar."** (587)

Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Şeytan onları kuşatmış (ruhlarına hakim olmuş), onlara Allah'ı anmayı unutturmuştur."** (588)

❁

(586) Burada anlatılan mesele şudur: Taha sûresinin 5. ayetinde Allah Ta'ala: "Rahman Arş'a istiva etmiştir" buyurmaktadır. Buradaki "istiva"nın Türkçe anlamı "kuruldu, oturdu" demektir. Sorulan soru bu istiva hakkındadır. (T. Uzun)

(587) Ebu Davud, salât, 46

(588) Mücadele, 19

BEŞİNCİ KORUYUCU: KİTAP VE SÜNNETE SARILMAK:

Dr. el-Aşkar şöyle diyor: Şeytandan korunmanın en büyük yolu, amel ve ilim yönünden, kitap ve sünnete sarılmaktır. Kitap ve sünnet, sırat-ı müstakîmi (doğru yolu) getirmiştir. Şeytan, bizi bu yoldan çıkarmak için uğraşır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**İşte benim doğru yolum budur, ona uyun, başka yollara uymayın ki, sizi onun yolundan ayırmasın! Korunmanız için Allah size böyle tavsiye etti.**" (589)

Rasûlüllah (s.a.v.) bu ayeti tefsir ederken bir çizgi çizdi. Sonra: Bu, Allah'ın doğru yoludur, dedi. Sonra sağına ve soluna birer çizgi daha çizip: "Şeytan bu yollardan, sadece birisine çağırmaz" deyip şu ayeti okudu: "**İşte benim doğru yolum budur, ona uyun, başka yollara uymayın ki, sizi onun yolundan ayırmasın!**" (590)

Onun bize Allah'ın katından getirdiği, inanç, amel, söz, ibadet ve kurallara uyup menettiği herşeyi terketmek, kulu şeytana karşı korur. Bu sebeple yüce Allah şöyle buyurdu: "**Ey inananlar! Hepiniz birlikte İslâm'a (veya barışa) girin, şeytanın peşine düşmeyin, çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır.**" (591)

Ayette "islâm" veya "barış" diye tercüme ettiğimiz kelimenin Arapçası "silm"dir. Bu kelimenin tefsiri yapılırken, "Allah'a itaat" manasına geldiği de söylenmiştir. Mukatil de; bütün amelleri ve iyilik çeşitlerini yapmaktır, der ve şunu ilave eder: Bundan dolayı onlara, îmanın bütün şubelerini ve güçleri yettiğince İslâm'ın getirdiklerini yapmalarını emretmiş; şeytanın adımlarını takip etmelerini yasaklamıştır. İslama giren, şeytandan ve adımlarından uzaklaşır. İslâm'a ait birşeyi terkeden, ise şeytanın adımlarının bir kısmına tabi olmuştur. Bu sebeple, Allah'ın haram kıldığını helâl kılmak, Allah'ın helâl

---

(589) En'am, 153

(590) Ahmed b. Hanbel ve Hâkim rivayet etmiştir.

(591) Bakara, 208

kıldığını haram kılmak veya haram olan ve pis şeylerden yemek, bize yasaklanan şeytanın adımlarına uymak demektir. (592)

"Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan helâl ve temiz şeylerden yeyin, şeytanın peşine düşmeyin; çünkü o, sizin apaçık düşmanınızdır." (593)

İbnu'l-Cevzî, A'meş'e varan senediyle şunu rivayet etti: Bir adam bize kendisinin cinlerle konuştuğunu söyledi. Cinler: Bizi en çok zorlayanlar, sünnete uyan kimselerdir. Heva sahipleriyle oyuncak gibi oynarız, dediler. (594)

ALTINCI KORUYCU: ŞEYTANA KARŞI ALLAH'TAN YARDIM İSTEMEK:

Şeytana ancak, Allah'ın sana yardım etmesi ve sana başarı vermesiyle üstün gelebileceğini bil. Anlatıldığına göre, seleften birisi öğrencisine şöyle demişti:

– Şeytan günahları sana sevdirdiğinde, ona ne yaparsın? Öğrenci:

– Onunla çarpışırım, diye cevap verdi. Hoca:

– Tekrar dönerse? dedi. Öğrenci:

– Onunla çarpışırım, dedi. Hoca:

– Yine dönerse? dedi. Öğrenci:

– Onunla çarpışırım, dedi. Hoca:

– Bu uzun sürer. Ne dersin? Bir sürünün yanından geçsen, sürünün köpeği sana havlasa veya yoldan geçmene engel olsa, ne yaparsın? dedi. Öğrenci:

– Onunla uğraşırım ve bütün gayretimle onu kovalarım, dedi. Hoca:

---

(592) Âlemu'l-Cin, 116
(593) Bakara, 168
(594) Telbîsu İblis, 39

– Senin için bu da uzun sürer. Ama sürü sahibinden yardım iste ki köpeği senden uzaklaştırsın.

Şeytanın tuzağından kurtulmak istiyorsan, yaratıcısından yardım iste ki, o seni şeytana karşı korusun.

YEDİNCİ KORUYUCU: ÇOK İBADET ETMEK:

Çok ibadet etmek, şeytanı rezil ve zelîl eder.

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Âdemoğlu secde ayetini okuyup secde ederse, şeytan ağlayarak uzaklaşır ve şöyle der: Vay haline! Âdemoğluna secde etmesi emredildi ve hemen secde etti. Öyleyse cennet onundur. Bana da secde etmem emredildi. Ama ben secde etmeyi kabul etmedim. Bu sebeple cehennem de benimdir.**" (595)

SEKİZİNCİ KORUYUCU: İSTİÂZEDE BULUNMAK (ALLAH'A SIĞINDIĞINI SÖYLEMEK):

Hafız İbn Kesîr şöyle der: İstiâze, Allah Ta'ala'ya sığınmak, her türlü kötülük sahibinden O'na sarılmaktır. Eûzü billahimineşşeytanirracîm'in manası şudur: Taşlanmış (kovulmuş) şeytanın, dinime veya dünyama zarar vermemesi, yahut bana emredileni yapmaktan, beni alakoymaması, ya da beni bana yasak edileni yapmaya teşvik etmemesi için, Allah'a sığınıyorum. Çünkü şeytanı insandan, sadece Allah engeller. Bu sebeple o, cin şeytanından istiazede bulunmayı emretti. Çünkü o, rüşvet kabul etmez. Onu, hiçbir güzel etkileyemez. Çünkü o, yaratılış itibariyle kötüdür. Onu senden ancak yaratıcısı uzaklaştırır. (özet olarak). (596)

---

(595) Müslim, iman, 133
(596) İbn Kesir Tefsiri, I/15

İSTİÂZEDE BULUNULACAK YERLER:

I. Şeytanın vesveselerini hissettiğinde:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Eğer şeytandan bir fit (vesvese) gelip seni dürterse hemen Allah'a sığın.**" (597)

II. Kur'an okurken:

Yüce Allah: "**Kur'an okuduğunda, önce kovulmuş şeytandan Allah'a sığın**" buyurdu. (598)

İbnu'l-Kayyim bunun hikmetini şöyle açıklamaktadır:

1. Kur'an, kalplerdeki hastalıklara şifadır. O, şeytanın kalbe getirdiği vesvese ve olumsuz duyguları giderir. Kur'an, şeytanın kalplere emrettiği şeylerin ilacıdır. Hastalığın maddesinin atılıp ilâcın boş bir yer bulması için kalpten onun çıkarılması emredildi ki bunu başarsın ve etkili olsun. Bu şifalı ilaç, sıkıntı verici şeylerden ve ona aykırı şeylerden boşalmış olan kalbe gelir ve onu tedavî eder.

2. Kur'an, kalpteki hidayet, ilim ve hayrın esasıdır. Nasıl, su bitkinin yaşaması için temel unsursa, Kur'an da kalp için öyledir. Şeytan, bitkiyi yavaş yavaş yakan bir ateş gibidir. Ne zaman kalpte bir hayır bitkisinin bittiğini anlarsa, hemen ona zarar vermeye ve yakmaya çalışır. Kur'an'ın hasıl edeceğini bozmaması için, ondan Allah'a istiâzede bulunulması emredilmiştir.

Bununla, önceki arasındaki fark, birinci vecihte Kur'an'ın faydasının hasıl olması ikinci vecihte de bunların kalması ve devam etmesi için istiâzede bulunmaktır.

3. Melekler Kur'an okuyana yaklaşıp onun okuduğunu dinlerler. Nitekim, hadiste belirtildiğine göre, Useyd b. Hudayr, Kur'an okurken, parlayan lambalar şeklinde şemsiyeye benzeyen birşey görmüştü. Peygamber (s.a.v.): "Bunlar meleklerdi" buyurmuştu. (599)

---

(597) A'raf, 200
(598) Nahl, 98
(599) Buharî, IX/63, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/83, Nevevî

Şeytan, meleğe karşıdır ve onun düşmanıdır. Kur'an okumaya başlayacak olana istiâzenin emredilmesinin sebebi, meleklerin gelip yakın olmasını şeytanların da uzak olmasını istemektir. Bu meleklerle şeytanların bir araya gelemeyecekleri bir derecedir.

4. Şeytan, Kur'an okuyan kimseye bütün gücüyle gelip Kur'an okumakla elde edilen şeyin gerçekleşmemesi, onun düşünülmemesi ve anlaşılmaması için uğraşır. Bütün gayretiyle okuyucunun Kur'an'dan elde etmek istediğine engel olur. Böylece okuyucunun ondan istifade etmesi tam olmaz. Bu bakımdan, Kur'an okumaya başlayana, önce, şeytandan Allah'a sığınması emredilmiştir.

5. Kur'an okuyan, Allah'ın kelâmıyla (sözüyle) ona yalvarıp yakarmaktadır. Nitekim bu, bir hadiste de belirtilmektedir: **"Sesi güzel cariyenin sesini, efendisi nasıl iyice dinliyorsa, güzel sesle Kur'an'ı açıktan okuyan adamın sesini Allah Ta'ala daha iyi dinler."** (600) Allah'a yalvarıp yakarması ve Rabbinin onun okuyuşunu dinlediği esnada okuyucunun şeytanı istiâze ile kovması emredilmiştir.

6. Yüce Allah'ın haber verdiğine göre, hiçbir peygamber yoktur ki, onlar bir temennide bulunsunlar da şeytan vesvese vermiş olmasın. Bütün selef şunda müttefiktir. Bir peygamber, Kur'an okuduğunda şeytan, okurken ona vesvese verir. Eğer peygamberlere karşı böyle yapıyorsa, başkalarına niye yapmasın. Bu sebeple, okuyan kişi bazan yanılır, bazan da okuduğunu karıştırır. Dili tutulur, zihni dağılır. Bu bakımdan okuyucunun, şeytandan Allah'a sığınması en önemli şeylerden birisidir.

7. İnsan hayırlı bir iş yapacağı zaman, onu yanıltmak ve hayırdan alakoymak için şeytan daha fazla bir hırsla çalışır, o hayrı önlemek ister. Hz. Peygamber'in (s.a.v.) bununla ilgili bir hadisi vardır: **"Dün gece bir şeytan, namazımı kesmek için ansızın üzerime geldi."** (601) Bu hareket, kul için çok faydalı ve Allah'ı çok hoşnut ediyorsa, şeytan ona daha çok engel olmaya çalışır.

---

(600) İbn Mace, ikametu's-sala, 176
(601) Buharî, salâ, 75

Sebre b. Ebu'l-Fakih, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu hadisini nakletmektedir: "Şeytan, Âdemoğlunun geçeceği yollara oturur. Önce onun müslüman olmasına engel olmak ister ve ona şöyle der: Sen, dinini ve bütün atalarının dinini bırakıp da müslüman mı olacaksın? Âdemoğlu onu dinlemeyerek müslüman olur. Müslümanın hicret etmesini engellemeye çalışır ve ona: Şimdi sen, yerini yurdunu bırakıp da başka yere mi göç edeceksin? Âdemoğlu yine onu dinlemeyip hicret eder. Sonra onun cihada gitmesini önlemeye çalışır ve ona şöyle der: Eğer cihada gidersen, öldürüleceksin. Karını başkaları alacak, malın da başkalarına miras olacak. Âdemoğlu yine dinlemeyip cihada gider." (602)

Şeytan insanın yapacağı her türlü hayrı önlemeye çalışır. Allah Ta'ala, kula, yolunu kesen düşmanıyla savaşmasını ondan önce Allah'a sığınmasını sonra yoluna devam etmesini emretmiştir. Nasıl ki, bir yolcunun yolu kesildiğinde, önce savunmaya geçip eşkiyayı defetmeye çalışır sonra da yoluna koyulursa, insan da şeytana karşı öyle yapar. (özet olarak). (603)

III- Tuvalete girildiğinde istiâzede bulunmak:

Enes şöyle anlatır: Peygamber (s.a.v.) tuvalete girdiğinde: **"Allah'ım! Ben hubusten ve habâisten sana sığınırım" derdi. (604)**

IV- Namaza başlarken istiâzede bulunmak:

Cubeyr b. Mut'im, Rasûlüllah'ı (s.a.v.) namaz kılarken gördüğünü ve onun üç defa şöyle söylediğini rivayet eder: "Allahu ekber kebiran, ve'l-hamdu lillahi kesîran ve subhanellahi bukraten ve asîlen (Allah, kesinlikle en büyüktür. Allah'a çokca hamdolsun sabah akşam, Allah'ı tesbih ederim. (Her türlü eksiklikten uzak tutarım). Bunlardan sonra da: "Eûzu billahi

---

(602) Ahmed b. Hanbel ve Nesaî (VI/21) rivayet etmiştir.

(603) İğasetü'l-Lehfan

(604) Buharî, vuzû', 9. Hubus: Şeytanların erkekleri, habâis de; şeytanların dişileridir diyenler vardır. Yine habais, mutlak olarak şeytanlar, masiyetler, kötülenmiş fiiller ve düşük huylar, hubus da; küfür, fücur, isyan, mutlak olarak şer mânâlarına gelir. (T. Uzun)

mineşşeytanirracim min nefhihi ve nefsihi ve hemzihi (kovulmuş şeytandan onun nefhinden, nefsinden ve hemzinden Allah'a sığınırım) derdi." (605)

Şeytanın, nefhi, kibirdir. Nefsi, şiirdir. Hemzi de, mûtedir. Mûte, delilik ve sara hastalığının bir çeşididir.

Osman b. Ebu'l-Âs şöyle anlatır: Rasûlüllah'a (s.a.v.): Allah'ın Rasûlü! Şeytan benim namazımın arasına girdi ve kıraatime engel oldu. Onu karıştırmama sebep oluyor, dedim. Rasûlüllah da: "Bu, Hınzeb denilen şeytandır. Onu hissettiğinde, ondan Allah'a sığın ve sol tarafına üç defa tükür" buyurdu. Bunu yaptım ve Allah onu benden giderdi. (606) Fakat bazıları: Namazda şeytandan Allah'a sığınıyoruz. Buna rağmen o, bize devamlı vesvese veriyor ve namazda bizi meşgul ediyor, diyorlar.

Cevap olarak diyoruz ki, bu durum kişiden kişiye farklıdır. Müttakî mü'min sadece istiâzeyle şeytanı kovar. Yüce Allah şöyle buyurdu: **"Takvaya erenler var ya; onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah'ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler."** (607) Bunlar, şeytanı sadece zikirle kovan müttakîlerdir.

Îmanı zayıf olanlarla kalpleri dünya sevgisiyle dolu ve onunla meşgul olan kimselerin takvaları azdır. Artık onların kalplerinde, sırf istiâzede bulunmakla şeytanı kovamayacakları, Allah'ı zikir için bir yer kalmamıştır. Şeytan kalplerine yumurtlayıp civciv çıkarmışken bu nasıl mümkün olabilir? Önce kalplerin şeytanın azığından ve pisliğinden temizlenmesi gerekir. Şeytanın azığı ise, dünya sevgisidir.

Ne dersin? Bir kimse, bir kadını sevip ona aşık olsa, acaba onu unutması mümkün müdür? Hayır. Aksine, devamlı onu düşünür. Onun, cisim olarak senin yanında oturduğunu görürsün, ama aklı, sevgilisinin yanındadır. Dünyaya aşık olanlar ve heva sarhoşları da böyledir.

---

(605) İbn Mace, ikametu's-salâ, 2
(606) Müslim, selam, 68
(607) A'raf, 201

Onlar namazda rablerinin ve yaratıcılarının karşısında olsalar bile, dünyalık şeyleri ve hevalarını hatırlamaktan (zikretmekten) vazgeçmezler. Bunlar ancak, başları kabrin duvarına çarptıklarında ayılırlar.

İşte büyük uyanma orada olur. Gafillikten Alah'a sığınırız.

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِذَا نُودِيَ بِالصَّلاَةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ وَلَهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لاَ يَسْمَعَ التَّأْذِينَ ، فَإِذَا قَضَى التَّأْذِينَ أَقْبَلَ فَإِذَا ثُوِّبَ بِالصَّلاَةِ أَقْبَلَ حَتَّى يَخْطِرَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ ، فَيَقُولُ : اذْكُرْ كَذَا ، اذْكُرْ كَذَا لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ حَتَّى يَظَلَّ الرَّجُلُ مَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى *

"Namaz için ezan okunduğu zaman, şeytan, ezanı işitmemek için geri dönüp yellene yellene kaçar. Müezzin ezanı bitirince, yine gelir. Sonunda namaz için kamet getirilince yine dönüp kaçar. Müezzin kaameti bitirince gelir. İnsanla nefsi arasına sokulur, falan şeyi hatırla, falan şeyi hatırla diyerek (namazdan önce insanın) hiç de aklında olmayan şeyleri hatırlatır durur. İnsan kaç rekat kıldığını bilmez oluncaya kadar kendisiyle uğraşır." (608)

V- Öfke Anında

Rasûlüllah'ın (s.a.v.) yanında iki kişi birbirlerine sövdü. Sonunda birisi öfkesinin şiddetinden diğerinin burnunu kırdı. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

– Ben bir kelime biliyorum, eğer şu adam onu söyleseydi, öfkesi mutlaka giderdi, dedi. Oradakiler:

– Nedir o? diye sordular. Peygamber (s.a.v.):

– Eûzu billahi mineşşeytanirracîm (kovulmuş şeytandan

(608) Buharî, ezan, 4

Allah'a sığınırım)" buyurdu. (609)

VI- Köpek Havladığında ve Eşek Anırdığında

Ebû Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Eşeğin anırdığını duyduğunuzda, şeytandan Alah'a sığının. Çünkü o, bir şeytanı görmüştür. Horozun öttüğünü duyduğunuzda da, Allah'ın lütfundan isteyin, çünkü o, bir melek görmüştür."** (610)

Cabir'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Gece köpeklerin havladığını ve eşeğin anırdığını duyduğunuzda, onlardan Allah'a sığının. Çünkü onlar sizin görmediğiniz şeyleri görürler."** (611)

DOKUZUNCU KORUYUCU:
ÇOLUK ÇOCUĞU VE MALI HARAMDAN KORUMAK:

Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz bir kadınla evlendiğinde veya bir hizmetçi satın aldığında: Allah'ım! Ben bunun hayrını ve bunda yarattığın huyların hayırlısını diliyorum. Bunun şerrinden ve bunda yarattığın huyların şerrinden de sana sığınırım, desin."** [Başka bir rivayette de] **Alnından tutup, o kadın ve hizmetçinin bereketli (mübarek) olması için dua etsin. Bir deve satın aldığında da hörgücünün en yüksek yerinden tutup aynısını söylesin."** (612)

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden biriniz eşine cinsel ilişki için geldiğinde: Bismillahi, Allahümme cennibna'ş-şeytane ve cennibi'ş-şeytane ma razaktena (Allah'ın adıyle. Allah'ım! Bizi şeytandan uzaklaştır, şeytanı da bize ihsan ettiğin çocuktan uzak kıl) derse,**

(609) Buharî, X/519, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVI/163, Nevevî
(610) Buharî, VI/350, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/47, Nevevî
(611) Ebu Davud, IV/327
(612) Ebu Davud, II/249

karıkoca bu ilişkiden sonra bir çocuk sahibi olurlarsa, o çocuğa şeytan zarar vermez." (613)

Damad gerdeğe girdiğinde, gelinle birlikte iki rekat namaz kılmalıdır. Bu, onların evlilik hayatını, her türlü nahoş şeyden korur.

İbn Mes'ud şöyle der: "Hanımınla evlendiğin gün, ona arkanda iki rekat namaz kılmasını ve: Allah'ım! Ailemi bana, beni aileme, mübarek kıl. Allah'ım! Bizi hayır için birleştir. Ayırsan da hayır için ayır." (614)

Kişinin malından olan birşey hoşuna gittiğinde: "Mâşaallah, la kuvvete illa billah (Allah'ın dilediği olur. Güç ve kuvvet ancak Allah'ladır)" desin.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Bahçene girdiğin zaman: Mâşaallah. Kuvvet, yalnız Allah iledir demen gerekmez miydi?"** (615)

Kişinin, doğan çocuğun kulağına ezan okuması müstehaptır.

Ebû Râfi (r.a.) şöyle anlatır: **Hz. Fatıma, oğlu Hasan'ı doğurduğunda Rasûlüllah'ın (s.a.v.), onun kulağına, namaz ezanı gibi ezan okuduğunu gördüm."** (616)

Kişinin çocukları için dua etmesi de iyi olur. İbn Abbas şöyle anlatır: Peygamber (s.a.v.) torunları Hasan ve Hüseyin'e zarar gelmemesi için: "Her şeytandan, zehirli haşerattan ve dokunan her kötü gözden Allah'ın mükemmel olan kelimelerine (yani Kur'an ayetlerine veya Allah'ın isim ve sıfatlarına sığınırım)" duasını okurdu. (617) Ayrıca o şöyle buyurmuştur: "Babanız İbrahim de, İshak ve İsmail için böyle dua ederdi."

---

(613) Buharî, bed'ul-halk, 11
(614) Taberanî rivayet etmiştir.
(615) Kehf, 39
(616) Tirmizî, ezahî, 16
(617) Tirmizî, tıb, 18; İbn Mace, tıb, 36

ONUNCU KORUYUCU: BAKARA SURESİ:

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygaber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Evlerinizi kabirlere çevirmeyin. Çünkü içinde Bakara suresi okunan eve şeytan girmez.**" (618)

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Evlerinizde Bakara suresini okuyun. Çünkü Bakara suresinin okunduğu eve şeytan girmez.**" (619)

Enes'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): "**Şeytan, evde, Bakara suresinin okunduğunu duyunca oradan çıkar**" buyurmuştur. (620)

Abdullah b. Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Her şeyin bir hörgücü (zirvesi) vardır. Kur'an'ın zirvesi ise, Bakara suresidir. Şeytan, Bakara suresinin okunduğunu duyunca, okunduğu evden çıkar.**" (621)

ONBİRİNCİ KORUYUCU: AYETE'L KURSÎ

Daha önce geçen bir hadiste, Şeytan, Ebû Hureyre'ye: Yatağına girdiğinde Ayete'l Kursî'yi sonuna kadar oku. Böyle yaparsan, senin üzerinde Allah tarafından devamlı bir koruyucu bulunur ve sana sabaha kadar hiçbir şeytan yaklaşamaz, demişti de, Peygamber (s.a.v.) de: "**Çok yalancı olduğu halde, sana doğru söylemiş**" diyerek bunu kabul etmişti. (622)

---

(618) Ahmed b. Hanbel; Müslim, salatu'l-musafirîn, 212; Tirmizî, IV/232

(619) el-Elbânî, es-Sahiha'da (no: 1521) sahih olduğunu söylemiştir.

(620) Ebu Ubeyd hasen bir senedle rivayet etmiştir.

(621) el-Elbânî, es-Sahiha'da (no: 588) hasen olduğunu söylemiştir.

(622) Buharî, vekale, 10

Ebu Eyyub el-Ensarî şöyle anlatır: Kendisinin, içinde hurma bulunan bir kileri vardı. Gûl denen şeytan gelir, ondan alırdı. Bundan Peygamber'e (s.a.v.) yakındı. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Git ve onu gördüğünde, bismillah, Rasûlüllah'a (s.a.v.) icabet et de" buyurdu. Sonra Ebû Eyyub onu (Gûl denen şeytanı) yakaladı. Şeytan, bir daha gelmeyeceğine yemin edince, onu serbest bıraktı. Arkasından Peygamber'e geldi. Peygamber (s.a.v.): "Esirin ne yaptı?" diye sordu. Ebu Eyyub: Bir daha dönmeyeceğine yemin etti, dedi. Peygamber (s.a.v.): "Yalan söyledi, o zaten yalan söylemeye alışıktır" dedi. Ebu Eyyub onu tekrar yakaladı. Yine tekrar gelmeyeceğine yemin etti. Bunun üzerine onu serbest bıraktı. Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Peygamber (s.a.v.): "Esirin ne yaptı? diye sordu. Ebu Eyyub: Tekrar gelmeyeceğine yemin etti, dedi. Peygamber (s.a.v.): "Yalan söyledi, o zaten yalan söylemeye alışıktır" dedi. Ebu Eyyub onu yakaladı ve ona: Seni Rasûlüllah'a götürmeden bırakmayacağım, dedi. Bunun üzerine şeytan: Sana birşey söyleyeceğim... Ayete'l kursî'yi. Onu evinde oku, sana, ne şeytan yaklaşabilir, ne de başkası, dedi. Ebû Eyyub, Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Rasûlüllah (s.a.v.): "Esirin ne yaptı?" dedi. Ebû Eyyub, Gûl'un söylediklerini ona aktardı. Peygamber de (s.a.v.): "Yalancı olduğu halde doğru söylemiş" dedi. (623)

ONİKİNCİ KORUYUCU: BAKARA SURESİNDEN ON AYET:

İbn Mes'ud şöyle anlatır: "Kim geceleyin, Bakara suresinden on ayet okursa, o gece, o eve hiçbir şeytan girmez. Bu on ayet: Bakara'nın başındaki dört âyet, Ayete'l kursî ve ondan sonraki iki ayet ve sonundaki üç ayettir." Bir başka rivayette: "O gün, ona ve ailesine, hiçbir şeytan, hoşlanmadığı hiçbir şey yaklaşmaz. Bu ayetler bir mecnuna (akıl hastasına) okunsunlar da ayılıp kendisine gelmesin, bu mümkün değildir." (624)

---

(623) Tirmizî, sevabu'l-Kur'an, 3

(624) Darimî, fezailu'l-Kur'an, 14

ONÜÇÜNCÜ KORUYUCU:
BAKARA SURESİNİN SONUNDAKİ İKİ ÂYET:

Ebû Mes'ud'un (r.a.) rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim Bakara suresinin sonundaki iki ayeti okursa, bunlar ona yeter (onu korurlar)**" (625)

Onu, gece kalkmaktan veya şeytan ya da her türlü kötülükten korur diyenler vardır. Allahu a'lem.

Nu'man b. Beşîr'in anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle bu-yurdu: "**Allah, gökleri ve yeri yaratmadan iki bin yıl önce bir kitap yazdı. O kitaptan iki ayet indirerek Bakara suresini bu iki ayetle bitirdi. Bu iki ayet bir evde üç gece okunmazsa, şeytan o eve yaklaşır.**" (626)

Hz. Ali şöyle der: "Aklı başında olup da, Bakara suresinin sonundaki üç ayeti okumadan önce yatıp uyuyan birisini görmüş değilim."

ONDÖRDÜNCÜ KORUYUCU:
MUAVVİZAT (Felak, Nas ve İhlas sureleri):

Hz. Aişe şöyle anlatmaktadır: "Peygamber (s.a.v.) her gece yatağına girdiğinde, iki elini birleştirir, sonra bunlara üflerdi. İki eline, İhlas, Felak ve Nas surelerini okur (onlara üfler), sonra elleriyle vücudunun yetişebildiği yerlerini sıvazlardı. Sıvazlamaya baş ve yüzünün üzerinden başlar ve vücudunun ön kısmını da sıvazlardı. Bunu (okuyup üfleyerek vücudunu meshetmeyi) üç defa terkarlardı." (627)

Abdullah b. Hubeyb anlatmaktadır: "Yağmurlu ve çok karanlık bir gecede, Peygamber'den bize namaz kıldırmasını iste-

---

(625) Buharî, IX/55, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/92, Nevevî
(626) Tirmizî, sevabu'l-Kur'an, 4
(627) Buharî, fezailu'l-Kur'an, 14

mek üzere çıktık ve onun yanına geldik. Peygamber (s.a.v.): "Söyle" dedi. Ben hiç birşey söylemedim. O: "Söyle" dedi. Ben hiç birşey söylemedim. Sonra tekrar: "Söyle" dedi. Ben de: Allah'ın Rasûlü! Ne söyleyeyim? dedim. Peygamber (s.a.v.): "İhlas, Felak ve Nas surelerini, sabah, akşam, üçer defa söyle (oku). Bunlar seni her şeyden korurlar" buyurdu. (628)

Ukbe b. Amir anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Bu gece indirilen şimdiye kadar benzeri görülmemiş ayetleri görmedin mi? Bunlar: Felak ve Nâs sureleridir." (629)

Başka bir rivayette: "Allah'a sığınanların okuyacağı en iyi şeyi söyleyeyim mi?" Ben de: Evet, dedim. Bunun üzerine: "Felak ve Nas surelerini oku" buyurdu. (630)

Hz. Aişe şöyle anlatır: Rasûlüllah (s.a.v.) bir rahatsızlık duyduğunda, kendine Muavvizeteyn'i (Felak ve Nas surelerini) okur, üflerdi. Hastalığı şiddetlendiği zaman, ona ben okur ve onun elinin bereketini ümit ederek, kendi eliyle ona meshederdim." (631)

Ebû Saîd el-Hudrî de şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v.) cinlerin ve insanların nazarından Allah'a sığınırdı. Muavvizat inince, başkalarını bırakıp onlarla istiâzeye başladı. (632)

ONBEŞİNCİ KORUYUCU: ZİKİRLER:

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَنْ قَالَ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ

(628) Ebu Davud, IV/321; Tirmizî, V/227

(629) Müslim, VI/96; Tirmizî, IV/344; Nesaî, II/158

(630) Müslim, Tirmizî ve Nesaî rivayet etmiştir.

(631) Buharî, fezailu'l-Kur'an, 14

(632) Tirmizî, III/267; İbn Mace, II/1161

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عَدْلَ عَشْرِ رِقَابٍ وَكُتِبَتْ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ وَمُحِيَتْ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلاَّ رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْهُ *

"Her kim bir günde, yüz defa "lâ ilâhe illallahu vahdehu la şerîke lehu, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu ve huve ala kulli şey'in kadîr" derse, o kişiye on köle azat etmenin sevabı verilir ve ona yüz hasene (sevap) yazılır. Yüz günah ondan silinir. Bu dua o mü'mine dua ettiği gününde, o günün akşamına kadar, şeytanın şerrinden bir koruma olur. Bundan daha çok yapan kimse müstesna, hiçbir kimse onun söylediğinden daha iyisini getirmemiştir." (633)

Ebû Zerr'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kim, sabah namazından sonra, diz çökerek, dünya kelâmı konuşmadan, on defa: "La ilâhe illa'llahu vahdehu la şerîke leh, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu, yuhyî ve yumîtu ve huve alâ külli şey'in kadîr (Allah'tan başka ilâh yoktur, o, birdir, ortağı yoktur, mülk ona aittir, hamd onadır, o diriltir ve öldürür, o her şeye kadirdir)" derse, onun on günahı silinir. Ona on derece verilir. O bütün gün her türlü kötülükten ve şeytandan korunur. O gün, Allah'a şirk (ortak) koşmaktan başka, hiçbir günahın ona ulaşıp amelini geçersiz kılması uygun değildir." (634)

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Her kim, akşam namazının hemen arkasından on kere: "La ilâhe illa'llahu vahdehu la şerîke leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu, yuhyî ve yumîtu ve huve alâ kulli şey'in kadîr" derse, Allah ona, sabah oluncaya kadar, kendisini şeytandan koruyan silahlı muhafızlar gönderir; ona mükafat gerektiren on sevap yazar. Ondan helak edici on günahı siler ve kendisi için bu, on tane mü'min kölenin azadına denk olur." (635)

---

(633) Buharî, bed'ul-halk, 11
(634) Tirmizî, dua, 63
(635) Tirmizî, dua, 97

ONALTINCI KORUYUCU: GÖZÜ KORUMAK:

Gözünü kapamayıp devamlı bakmak, şeytanın insanları aldatma vasıtalarının en önemlilerindendir. Bu sebeple, gözü yummak, şeytanın belini kırar, insandan elde ettiği gıdayı keser.

İbnu'l-Kayyim şöyle der: Fazla bakmak, iyi görmeye, bakılan şeyin şeklinin kalbe düşmesine, onunla meşgul olmaya ve ele geçirmek için onu düşünmeye sebep olur.

Fitnenin başlangıcı, fazla bakmaktadır. Nitekim Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Bakmak, İblis'in zehirli oklarından biridir. Kim, Allah için, gözünü yumarsa, Allah, ona kendisiyle karşılaşacağı güne kadar, kalbinde hissedeceği bir tatlılık saklar."

Yine Rasûlüllah (s.a.v.), büyük olayların, fazla bakmaktan meydana geldiğini söylemiştir. (636) Nice bakış, arkasından bir değil, birçok pişmanlık getirmiştir. (637)

Bakmak tehlikeli şeylere sebep olduğu için, Peygamber (s.a.v.) gözü kapamayıp devamlı bakmayı menetmiştir. Bu konuda, Hz. Ali'ye şöyle demiştir: **"Bir defa baktıktan sonra, tekrar bakma. Çünkü birinci bakış, senin için (affedilmiş) dir. İkinci bakış ise, senin için (bağışlanmış) değildir."** (638)

İbn Mes'ud şöyle der: "Hiçbir bakış yoktur ki, onda, şeytanın arzu ve isteği olmasın."

Ebû Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah, Âdemoğlunun zinadan nasibini yazmıştır. Buna kesinlikle erişecektir. Bu duruma göre, gözlerin zinası bakmak, kulakların zinası dinlemek, dilin zi-**

---

(636) Taberanî ve Hakim rivayet etmiştir. Huzeyfe'nin rivayet ettiği bu hadisin senedinde, Abdurrahman b. İshak el-Vâsıtî vardır. Bu zat zayıftır.

(637) et-Tefsîru'l-Kayyim, 625

(638) Ebu Davud, nikah, 43

nası konuşmak, elin zinası yakalamak, ayağın zinası yürümektir. Kalp (nefis) arzu ve istek duyar. Ferc (tenasül organı) de bunu tasdik eder veya tekzib eder (yalanlar)." (639)

Cerîr (r.a.) anlatmıştır: Rasûlüllah'a (s.a.v.) (yabancı kadınlara) ansızın bakmanın (hükmünü) sordum. O da: **"Gözünü (hemen, başka tarafa) çeviriver"** buyurdu. (640)

Peygamber (s.a.v.) şeytana, bütün kapıları kapattı ve (yanlarında mahremi bulunmayan) kadınların yanına girilmesini yasakladı. Bu konuda;

- "Yanlarında mahremi bulunmayan kadınların yanına girmekten sakının" buyurdu. Bunun üzerine Ensar'dan birisi:

– Allah'ın Rasûlü! (Kocanın babaları ve oğullarından başka olan) erkek akrabalarına ne dersin? diye sordu.

Peygamber (s.a.v.):

– **"Onlarla halvet (yalnız birarada bulunmak) ölümdür"** buyurdu. (641)

Tirmizî şöyle der: Yanlarında mahremi bulunmayan kadınların yanına girmenin hoş görülmemesinin sebebi de, Peygamber (s.a.v.) tarafından şöyle açıklanmıştır:

لاَ يَخْلُونَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلاَّ كَانَ ثَالِثُهُمَا الشَّيْطَانَ *

"Hiçbir erkek, (yanında mahremi bulunmayan) bir kadınla yalnız kalmasın. Çünkü onların üçüncüsü şeytandır." (642)

Peygamber (s.a.v.), yabancı kadınla yalnız bir arada bulunmayı yasakladığı gibi, erkeğin yabancı bir kadınla musafaha yapmasını (el sıkışmasını, tokalaşmasını) yasaklamıştır. Bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Sizden birinin başına demir bir cisimle vurulması, onun kendisine helâl olmayan bir kadına do-**

---

(639) Buharî, XI/26, Fethu'l-Bâ..; Müslim
(640) Müslim, XIV/139, Nevevî; Ebu Davud, II/246; Tirmizî, IV/191
(641) Buharî, nikah, 112
(642) Buharî, IX/331, Fethu'l-Bârî; Müslim, IX/110, Nevevî

kunmasından daha iyidir." (643)

Peygamber (s.a.v.): **"Kim bana dilini ve tenasül organını (kötülükten korumaya) garanti verirse, ben de ona cennete gireceğine garanti veririm"** buyurdu. (644) Kadının da erkeğe bakması haramdır.

İbn Kesîr şöyle der: Birçok âlim, kadının, şehvetle veya şehvetsiz olarak, yabancı erkeklere bakmasının asla caiz olmadığı görüşündedir. Birçoğu da Ebû Dâvûd'la Tirmizî'nin Ummu Seleme'den rivayet edilen şu hadîsi delil olarak getirmişlerdir. Ummu Seleme'yle Meymune, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) yanındaydılar. O sırada âmâ olan İbn Ummi Mektum geldi ve Rasûlüllah'ın yanına girdi. Bu olay, hicab (örtünme) emri geldikten sonra olmuştu. Peygamber (s.a.v.): "Ondan sakının (örtünün) dedi. Bunun üzerine Ummu Seleme: Allah'ın Rasûlü! O, bizi göremeyen ve tanımayan âmâ birisi değil mi? dedi. Peygamber (s.a.v.): "Siz de mi körsünüz. Onu görmüyor musunuz?" buyurdu. (645)

Yüce Allah izin istemeyi, gözden dolayı emretmiştir. Sehl b. Sa'd şöyle anlatmaktadır: Peygamber'in (s.a.v.) evindeki pencerelerin birinden bir adam içeriye bakmıştı. O sırada Peygamber (s.a.v.) yanındaki demir bir tarakla başını tarıyordu. O kişiye:

"Eğer senin böyle mahrem yere bakacağını bilseydim, şu demir tarağı gözünün içine saplardım. İzin isteme, göz yüzünden şart koşulmuştur" buyurdu. (646)

Enes de şöyle anlattı: Bir adam, Peygamber'in (s.a.v.) odalarının birinden içeriye uzanıp baktı. Peygamber de uzunca ok demiri veya demirleriyle o adama doğru kalktı. Ben Peygamber'e (s.a.v.) bakıyordum. Sanki Peygamber (s.a.v.), adama saplamak için, onun görmez tarafından yanaşıyor gibiydi. (647)

---

(643) el-Elbânî, es-Silsiletu's-Sahiha'da (no: 229) sahih olduğunu söylemiştir.

(644) Buharî, rikak, 23

(645) İbn Kesir Tefsiri, III/283

(646) Buharî, isti'zan, 11; Müslim, âdâb, 40

(647) Buharî, isti'zan, 11

Sevban'ın anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**İzin almadıkça, hiçbir müslümanın bir evin içine bakması helâl değildir.**" (648)

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Göz evin içine girdiğinde, izin yoktur.**" (649)

Hz. Ömer de şöyle demiştir: "Kendisine izin verilmeden, kim bir evi gözetlerse, o fasık olmuştur (haram işlemiştir)." (650)

Nafi' de şöyle rivayet etmiştir: "İbn Ömer, çocuğu büluğ çağına girince, izin almadan yanına sokmazdı." (651)

Musa b. Talha şöyle anlatır: Babamla birlikte annemin yanına gittik. Babam içeri girdi. Ben de onu takip ettim. Babam bana dönüp ve göğsümü geriye iterek: İzinsiz mi giriyorsun? dedi. (652)

Ata da şunu anlattı: İbn Abbas'a: Kız kardeşimin yanına girmek için izin isteyeyim mi? diye sordum. O: Evet diye cevap verdi. Ben de: O, benim himayemdedir ve benim kucağımda büyümüştür, dedim. Bunun üzerine İbn Abbas: Onu çıplak görmek ister misin? dedi. (653)

Ebû Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

– "Yollarda oturmaktan sakının." Sahabîler:

– Allah'ın Rasûlü! Bizim oralarda oturmamamıza imkân yoktur. Çünkü biz yollarda oturup sohbet ederiz, dediler. Bunun üzerine Peygamber:

– "Mademki sizin oralarda oturmanız şart, öyleyse yolun hakkını verin" dedi. Sahabîler:

---

(648) Buharî, el-Edebu'l-Müfred, no: 1093
(649) Buharî, el-Edebu'l-Müfred, no: 1089
(650) el-Edebu'l-Müfred, no: 1092
(651) el-Edebu'l-Müfred, no: 1058
(652) el-Edebu'l-Müfred, no: 1061
(653) el-Edebu'l-Müfred, no: 1063

– Yolun hakkı nedir Allah'ın Rasûlü! dediler. Peygamber (s.a.v.):

– "Harama bakmamak, gelip geçenleri rahatsız etmemek, selâm alıp vermek, iyiliği emredip kötülükten menetmektir, buyurdu." (654)

Bakma yüzünden, peştemalsız hamama girmek yasaklanmıştır.

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): "Hamam denilen yerden sakının" buyurdu. Sahabîler de: Hamam, temizlenme yeridir ve faydalıdır, dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): "Oraya giren (avret mahallini) örtsün" buyurdu. (655)

Kurtubî kendi zamanında insanların çoğunun cahil, dikkatsiz ve umursamaz olmaları, hamamlarda da çirkin manzaralarla karşılaşması sebebiyle, fazilet sahibi ve dindar kişilerin hamamlara gitmelerinin doğru olmayacağını söylemiştir. (656)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: "**Benden sonra, erkeklere, kadınlardan daha zararlı hiçbir fitne (fesat sebebi) bırakmadım**". (657)

Yine o, şöyle buyurmaktadır: "**Dünyadan sakının, kadınlardan da sakının. Çünkü İsrailoğullarının ilk fitnesi kadınlardaydı.**" (658)

Şöyle denilmiştir: Şeytan kadına: Sen benim askerlerimin yarısısın. Sen benim, atıp da hedefine mutlaka ulaştırdığım okumsun. Sen benim sırdaşım ve ihtiyacımı gören elçimsin, der.

Saîd b. el-Museyyeb de şöyle der: İblis birisini (aldatmaktan) ümidini kesince ona, mutlaka kadınlar tarafından gelir.

---

(654) Buharî, isti'zan, 2
(655) Tahrîcu'l-Kelimi't-Tayyib, 194
(656) Kurtubî Tefsiri, XII/224
(657) Buharî, nikah, 18
(658) Müslim, zikr, 99

İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kadın avrettir (korunacak birşeydir). O (süslenerek sokağa) çıktığında, şeytan onu gözetlemeye ve takip etmeye başlar." (659)

Kişinin gözü bir kadına ilişip de ondan hoşlanırsa, şehvetini gidermek için hemen hanımına gitmelidir. Evli değilse, oruç tutmalıdır. Oruç ona kalkan olur. Kişinin, kararlı ve güçlü bir imana sahip olması gerekir ki, şehvetler (nefsin aşırı istekleri) karşısında zafiyet göstermesin. Bunlar karşısında zayıf kalırsa, onu köleleştirip rezil rüsvay ederler. **"Keyfini (hevasını) ilâh edinen kimseyi gördün mü?"** (660)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Yedi kişi ki, Allah onları sadece kendisinin vereceği gölge bulunan günde, gölgesi altına alacaktır. Adaletli imam, Rabbine ibadet içinde yetişmiş genç, gönlü mescitlere bağlı olan kimse, Allah yolunda sevişip buluşmaları da ayrılmaları da buna dayanan iki kimsenin her biri, mevki ve güzellik sahibi bir kadın kendisini istediği halde: Ben Allah'tan korkarım diyen erkek, sadaka verdiğinde, sol tarafının, sağ tarafının ne verdiğini bilmeyeceği kadar gizli sadaka veren kimse, tenhada Allah'ı zikredip de, iki gözü dolup taşan kimse". (661)

Süleyman b. Yesar, hacca gitmek üzere Medine'den çıkmıştı. Yanında bir yol arkadaşı vardı. Ebva'ya vardıklarında, mola verdiler. Arkadaşı yanına biraz yiyecek alıp birşeyler satın almak için pazara gitti. Süleyman, çadırın içine oturdu. O, güzel yüzlü ve yakışıklı bir kimseydi. Dağın tepesinden, bir bedevî kadını onu gördü. Dağdan inip Süleyman'ın karşısında durdu. Kadın, peçeli ve eldivenliydi. Yüzünü açtı. Sanki bir ay parçasıydı. Kadın: Bana yardım et, dedi. Süleyman onun yiyecek istediğini zannetti. Ona vermek için, kalan yiyeceğe doğru gitti. Kadın: Bunu istemiyorum. Erkeğin ailesiyle yaptığı şeyi istiyorum, dedi. Süleyman: Seni bana İblis

(659) Tirmizî, raza, 18
(660) Casiye, 23
(661) Buharî, ezan, 36

gönderdi, dedi ve başını dizlerinin arasına koyup ağlamaya başladı. Durmadan ağladı. Kadın onun bu halini görünce, yüzünü peçeyle kapatıp ailesinin yanına gitti. Süleyman'ın arkadaşı geldi ve onun ağladığını gördü. Sebebini sordu. Öğrenince, o da hüngür hüngür ağlamaya başladı. Süleyman: Peki sen niye ağlıyorsun? dedi. Arkadaşı: Ben, ağlamaya senden daha çok lâyığım. Çünkü senin yerinde ben olsaydım sab - redemezdim. İşte ben bu yüzden ağlıyorum, dedi.

Süleyman Mekke'ye varınca, say edip tavaf etti. Sonra Hacer-i Esved'e geldi. Elbisesine büründü. Uykusu geldi. Yatıp uyudu. Rüyasında, son derece yakışıklı ve güzel kokulu birisiyle karşılaştı. Süleyman ona: Sen kimsin? diye sordu. Yakışıklı kişi: Ben Yusuf'um, dedi. Süleyman: Dost Yusuf mu? dedi. O da: Evet diye cevap verdi. Süleyman: Senin, Aziz'in karısıyla olan meselende bir gariplik var, dedi. Yusuf da ona: Senin de, Ebva'daki kadınla olan meselen daha garip dedi.

Bütün bunlardan kasdedilen, sınırsız her şeye bakmanın sahibini helâke götüreceğidir.

Bıyığı çıkmamış oğlan çocuğuna bakmak da haramdır. Gazâlî şöyle der: Bıyığı çıkmamış oğlan çocuğunun yüzüne şehvetle bakmak haramdır. Bıyığı çıkmamış çocukla sakallı arasındaki farkı anlayacak şekilde, kalbi, böyle bir çocuğun yüzünün güzelliğinden etkilenen kimselerin ona bakması helâl değildir. (662)

Bütün bunlardan dolayı yüce, Allah şöyle buyurmuştur: **"İnanan erkeklere söyle: Gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır. Mü'min kadınlara da söyle. Gözlerini harama bakmaktan korusunlar; namus ve iffetlerini de korusunlar..."** (663)

Seyyid Kutub da şöyle diyor:

"İslâm, şehvetlerin her an uyarılmadığı, kan ve et tepkiler-

(662) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1524
(663) Nur, 30-31

inin her vakit tahrik edilmediği temiz bir toplum kurma gayesindedir. Devamlı teşvik ve uyarı işlemleri, sönmeyen, kanmayan bir şehvet azgınlığıyla sonuçlanır. Kasıtlı bir bakış, uyarıcı bir davranış, iç gıcıklayıcı bir süslenme ve çıplak bir vücut bütün bunlar, bu çılgın, hayvanî arzuyu kamçılamaktan, sinir ve irade dizginlerini elden çıkarmaktan başka hiçbir şey yapmaz. Ya başıboş ve hiçbir kayıt tanımayan açıklık yahut da kışkırtıp sonra da baskıdan ileri gelen, neredeyse bir işkence ameli-yesi olan sinir hastalıkları ve psikolojik kompleksler.

İslâm'ın temiz bir toplum kurmadaki vasıtalarından biri de, iki cins arasındaki derin fıtrî arzuyu salim olarak ve tabiî gücünde bırakmak, bu arzuyu sunî vasıtalarla kışkırtmadan, emin ve temiz olan yerinde kullanmaktır.

Erkek ve kadın arasındaki fıtrî temayül, canlıların yaratılışında derin bir temayüldür. Çünkü Allah, bu temayülü yeryüzünde hayatın devamlı ve insanoğlunun orada Allah'ın halifeliğini gerçekleştirmesi için çıkış noktası yapmıştır. Bu fıtrî temayül daimîdir. Bazan sakinleşir, sonra yine döner. Onu tahrik etmek, ihtirasını artırır ve rahata kavuşmak için onu maddi bir âleme iter. Bu gerçekleşmeyince, uyarılmış sinirler yorulur. Bu devamlı bir işkence gibidir.

Bakış arzu uyandırır, hareket tahrik eder, gülüş teşvik eder. Şakalaşma uyarıda bulunur. Bunu îma eden konuşmadaki vurgu, bu arzuyu kışkırtır. En emin yol, bu kışkırtma amillerini, bu temayülleri kendi tabiî sınırları içinde kalacak şekilde azaltmak ve sonra da tabiî bir şekilde tatmin etmektir. İşte İslâm'ın bu yolda seçtiği metod budur. Fıtratı terbiye ve insan gücünü hayatın diğer meşgaleleriyle oyalamak, et ve kan tepkisine icabet etmemek, (özet olarak). (664)

Kurtubî şöyle der: "Bakmak, kalbe açılan en büyük kapıdır. Ona giden duygu yollarının en bakımlısıdır. Böylece, bu husustaki hata çok olunca, bundan sakındırmak ve gözü bütün haramlardan sakınmak şart oldu." (665)

---

(664) Fî Zılali'l-Kur'an, IV/2512
(665) Kurtubî Tefsiri, XII/223

Ben burada, sadece, kadınlara bakmamayı kasdetmiyorum, aynı zamanda, müslümana kin, öfke, haset veya küçümseyerek bakmak v.s. gibi, gözü bütün haram olan şeylerden korumayı kasdediyorum.

ONYEDİNCİ KORUYUCU: DİLİ KORUMAK:

İbnu'l' Kayyim şöyle der: Lüzumsuz bakmak kişiye, tamamı şeytanın giriş yerleri olan kötülük kapılarını açar. Lüzumsuz konuşmayı bırakmak ona, bütün bu kapıları kapatır. Tek kelime yüzünden çıkan nice savaşlar vardır. Peygamber (s.a.v.) Muaz'a şöyle söylemişti: "**Dillerinin biçtikleri (faydasız sözleri)inden başka birşey insanları başları aşağı cehenneme düşürür mü?**" (666) Günahların çoğu, lüzumsuz konuşma ve bakma yüzünden işlenir. Bu ikisi, şeytanın kullandığı vasıtaların en müsaididir. Çünkü bunları yapan organlar, karın şehvetinin aksine, bıkıp usanmazlar. Karın dolunca, onda, yemek için istek kalmaz. Ama göz ve dil, terkedilirlerse bakmaktan ve konuşmaktan bıkmazlar. Onların yaptıkları, geniş yönlüdür ve getirdikleri afetler de çoktur. (667)

Gazalî de şöyle der:

Dilin alanı çok geniştir. Onu geri çevirecek bir engel yoktur. Onun sahasının ne sonu, ne de hududu vardır. Hayırda da, şerde de onun geniş bir sahası vardır. Dilin ucunu bırakıp onun dizginini ihmal eden kimseyi şeytan, her sahada yürütür. Onu yıkılmak üzere olan bir uçurumun kenarına götürür. Onu ebedî bir felaketle karşıkarşıya getirir. Çünkü insanlar, dillerinin biçtiklerinden dolayı başları aşağı cehenneme atılırlar. Dilin şerrinden ancak, din gemi vurulan kimse kurtulur. Dilini, dünya ve ahirette kendisine fayda veren konularda çalıştıran, onu dünya ve ahirette sonucundan korktuğu şeylerden uzak-

(666) İbn Mace, fiten, 12
(667) et-Tefsîru'l-Kayyim, 627

laştıran bir kimse ancak dilin şerrinden kurtulabilir. (668)

Kardeşim! Şunu bil ki, dil, insanı kandırma konusunda, şeytanın en büyük âletidir. Bu sebeple, dili korumak, insanı şeytana karşı koruyan şeylerin en önemlilerindendir. Biz dili korumayla dört şeyi kasdediyoruz.

1- DİLİN MÂLÂYANÎYİ (İLGİLENDİRMEYEN BOŞ ŞEYİ) KONUŞMAMASI:

Mâlâyânîyi konuşmak, müslümanın sermayesi olan vaktin, boş şeyler için harcanmasına sebep olur. Müslümanın, mümkün olduğu kadar, bol ecir kazanmak için Allah'ı zikirle uğraşması gerekir. Mâlâyânîyi konuşmakta zarar olmasa bile, ecir kazanmamak vardır. Bu sebeple, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ *

"Kişinin mâlâyânîyi terketmesi müslüman-lığının güzelliğindendir." (669) Yine Rasûlüllah (s.a.v.): **"Kim susarsa** (mâlâyânîyi konuşmazsa), kurtulur." buyurmuştur. (670)

Mücahid anlatmaktadır: İbn Abbas'ın şöyle dediğini duydum:

Beş haslet vardır ki, ben onları, Allah yolunda vakfedilen yağız atlardan daha çok severim.

1. Seni ilgilendirmeyen şeyi konuşma. Çünkü böyle bir konuşma lüzumsuzdur. Bu konuşmadan dolayı, sana günah gelmeyeceğinden emin değilim.

2. Seni ilgilendiren bir konuda yeri gelmedikçe konuşma. Çünkü kendisini ilgilendiren bir konuda konuşan çok kişi

---

(668) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1536
(669) Tirmizî, III/382
(670) Tahricu'l-İhya, 1537

vardır ki, konuşmasını uygun olmayan yerde yaptığından sıkıntıya düşer.

3. Ne halîmle ne de ahmakla münakaşa et. Çünkü halîm darılır, cahil de darıltır, üzer.

4. Kardeşini, yanında değilken onun, seni anmasından hoşlanacağın şekilde an. Kardeşine, sana davranmasını istediğin şekilde davran.

5. İyilik yaptığı için mükafatlandırılacağını, kötülük yaptığı için de cezalandırılacağını bilen kimse gibi hareket et.

Lokman Hekîme: Hikmetin nedir? diye soruldu. O da şu cevabı verdi: Üzerime düşmeyen şeyi sormam. Beni ilgilendirmeyen şey için de kendimi yormam.

Hz. Ömer de şöyle der: Seni ilgilendirmeyen şeylerle uğraşma. Düşmanından uzak dur. Güvenilir olanı hariç, içinde bulunduğun toplumdaki dostuna karşı da dikkatli ol. Güvenilir kimse, ancak Allah'tan korkandır. Fâcirle arkadaş olma. Çünkü ondan fücuru (günah işlemeyi) öğrenirsin. Ona sırrını verme. Allah'tan korkanlarla istişarede bulun.

Gazalî şöyle der: Mâlâyânîyi konuşmanın tarifi şudur: Öyle bir konuşma yapacaksın ki, eğer o konuda sessiz kalsaydın, ne günahkâr olurdun, ne de zarar görürdün. Bunun örneği şudur: Bir toplulukla birlikte oturup onlara yaptığın yolculukları, yolculukta gördüğün dağları, nehirleri, meydana gelen olaylarla, hoşuna giden yemek ve elbiseleri, o memleketlerde hoşuna giden âlimi, yaşlı insanı ve onların başından geçenleri anlatmandır. İşte bunlar, kendilerinden bahsetmediğinde, günahkâr olmayacağın ve herhangi bir zarar görmeyeceğin şeylerdir.

Anlattığın hikayeye, fazlalık, eksiklik, önemli durumlarla karşılaşma sebebiyle gurura kapılma olabileceği için nefis tezkiyesi, herhangi bir şahsın gıybeti, Allah Ta'ala'nın yarattıklarından olan birşeyi kötüleme karışmasın diye aşırı bir gayret göstermene rağmen, zamanını harcıyorsun. Zikrettiğimiz âfetlerden nasıl kurtulacaksın ya?

Seni ilgilendirmeyen birşeyi başkasına sorman da bu cümledendir. Çünkü sen, sormakla vaktini boşa harcıyorsun.

Soru sorduğunu da, cevap vermeye zorladığından, onun vaktini boşa harcamasına sebep oluyorsun. Birşey, sorulması gerekli olmayan şeylerdense, bu, bir afettir. Soruların çoğunda âfetler vardır. Meselâ, başkasına ibadetini sorarsın. Oruçlu musun? dersin. O kişi: Evet, dese, ibadetini açıklamış olur ve riyaya bulaşmış olur. Riyaya bulaşmasa bile, ibadet, gizlilikten çıkmış olur. Gizli yapılan ibadet, açık yapılandan derece derece üstündür. Hayır, dese, yalan söylemiş olur. Cevap vermese, sana hakâret etmiş olur. Böylece sen de rahatsız olursun. Cevabı savuşturmanın çarelerini ararsa, bir sıkıntı ve yorgunluk çeker. Öyleyse, sen soru sormakla, onu, ya riya, ya yalan, ya hakaret ya da yorgunlukla karşı karşıya bırakıyorsun. (671)

Günahları, müslümanın gizleyip utandığı herşeyi sormak da böyledir. Yolda arkadaşınla karşılaşıp ona, "Neredeydin?" diye sorarsan da böyledir. Belki, buna cevap veremeyecek durumdadır. Eğeı onu hatırlarsa, rahatsız olabilir. Doğruyu söylemezse, yalancı durumuna düşebilir. Buna sebep sensin. Müslüman kardeşim! Mâlâyanîyi konuşmaktan çekinmen gerekir. Bunun, nefse zor geldiğini bil. Muvarrak el-Iclî şöyle diyor: Yirmi seneden beri takip ettiğim, henüz halledemediğim ve bırakmak da niyetinde olmadığım bir mesele var.

– O nedir? diye sordular.

Şöyle cevap verdi:

– Beni ilgilendirmeyen şeylerde susmak.

Ancak bu hastalığa tutulanın tedavisi nasıldır?

Gazalî şöyle diyor:

Bunun tedavisi, kişinin ölümün, karşısında olduğunu, her kelimeden sorumlu olduğunu, nefeslerinin, sermayesi olduğunu, dilinin, sayesinde cennetteki güzel gözlü hûrileri avladığı bir tuzak olduğunu, bunlara önem vermemenin apaçık bir zarar olduğunu bilmesidir. (672)

Ben de derim ki: İnsan bu meseleyi, konuşmadan önce,

---

(671) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1546

(672) İhyau Ulumi'd-Dîn, .547

sözünün manasını düşünmek suretiyle halleder. Eğer sözün bir yararı varsa söyler, değilse, susar. Başlangıçta durum zordur. Allah'ın yardımıyla gittikçe kolaylaşır. Bunu: "Allah'ım! Bana zikreden (Allah'ı zikreden) bir dil ve huşu duyan (korkan) bir kalp ver" duasıyla da halleder.

2- DİLİN LÜZUMSUZ KONUŞMAMASI:

Bu, gerisinde fayda olmayan fazlalıktır. Maksadını bir kelimeyle ifade ettiği halde, iki kelime söylüyorsa, ikincisi lüzumsuzdur. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Onların fısıldaşmalarının birçoğunda hayır yoktur. Ancak bir sadaka, yahut bir iyilik, yahut da insanların arasını düzeltmeyi isteyenin fısıldaşması müstesna."** (673)

Rakbu'l-Mısrî'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Lüzumsuz konuşmayana ve malından Allah yolunda fazla harcayana ne mutlu!"** (674)

İbn Mes'ud şöyle der: Sizi, lüzumsuz konuşmaktan sakındırıyorum. Kişiye, ihtiyacını gördürecek kadar konuşması yeter.

Mücahid de şunu söylemiştir: Konuşma yazılmaktadır. Hatta kişi, oğlunu susturup ona, "Sana şunu şunu satın alacağım" dediği için yalancı olarak yazılır.

İbrahîm et-Teymî de şöyle der: Mü'min, konuşmak istediğinde, düşünür, eğer konuşması lehine olacaksa, konuşur, değilse, susar. Facir ise, durmadan konuşur.

Şöyle bir beyit söylenmiştir:

Konuşmak istediğinde, sözünü ölçüp tart. Çünkü konuşma, kusur sahiplerinin kusurlarını ortaya çıkarır.

✿

(673) Nisa, 114
(674) Beyhakî rivayet etmiştir.

3- DİLİN, BÂTIL (BOŞ, ASILSIZ) ŞEYLERLE İLGİLENMEMESİ:

Dilin batıl şeylerle ilgilenmesi, kadınların hallerini, içki meclislerini, fasıkların makamlarını, zenginlerin refahını, hükümdarların diktatörlüğünü vs.yi anlatmak gibi, günahlar hakkında konuşmasıdır.

Bilâl b. el-Haris el-Muzenî'nin (r.a.) rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Biriniz Allah'ın hoşnut olduğu (güzel) sözlerden bir sözü ulaştığı yüce mertebeye ulaşacağını sanmayarak söyleyiverir. Yüce Allah da o söze karşılık, o kimse için Kıyamet'e kadar rızasını yazar. (lutfeder). Birinizde Allah'ın gazabına sebep olan (fena) kelimelerden birini, ulaştığı (büyük vebal) derecesine ulaşacağını sanmayarak söyleyiverir. Allah da o lafa karşılık, söyleyenin aleyhine, huzuruna çıkacağı zamana kadar gazabını yazar." (675)

Alkâma şöyle diyordu: Bilal b. el-Haris'ten duyduğum hadis, beni birçok sözü söylemekten alakoydu.

Ebu Hureyre, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duymuştur:

"Kul bazan, içinde ne olduğu belli olmayan (yani kötülüğünü ve ne olacağını düşünmeden) bir söz söyler de, o söz sebebiyle, ateşin içinde, güneşin doğduğu yer ile battığı yer arasından daha uzak bir derinliğe kayıp gider." (676)

İbn Mes'ud şöyle demiştir: "Kıyamet günü, günahı, en büyük kimseler, batıl şeylerle çok ilgilenenlerdir." (677)

---

(675) İbn Mace, fiten, 12
(676) Buharî, rikak, 23
(677) Tahricu'l-İhya, 1552

4- DİLİN MÜNAKAŞAYA GİRMEMESİ:

Ebu Umame'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Haklı olduğu halde, münakaşayı terkedene ben, cennetin kenarlarında bir saray, şakacı olsa bile, yalanı terkedene, cennetin ortasında bir saray ve ahlâkını güzelleştirene de cennetin en üst tarafında bir saray verileceğine garanti veriyorum."** (678)

İbn Mes'ud (r.a.) şöyle demiştir: "Münakaşayı terkedin. Çünkü onun hikmeti anlaşılmaz, fitnesinden de emîn olunmaz".

Ebu Umame'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Hiçbir topluluk hidayete erdikten sonra, batılı hak ve hakkı batıl göstermek suretiyle münakaşalara girmedikçe, dalalete düşmemiştir."** (679)

Müslim b. Yesar şöyle demiştir: Münakaşadan sakının. Çünkü o, âlimin cahillik ânıdır. O anda, şeytan âlimin hata etmesini ister.

İmam Mâlik de şöyle der: Münakaşa, kalpleri katılaştırır ve kin bırakır.

Bilâl b. Sa'd şöyle der: Kişinin fazla inatçı, münakaşacı ve kendini beğendiğini görürsen, onun hüsranının (zararının) son noktaya vardığını anla.

Hz. Ömer (r.a.) şöyle der: İlmi, üç şey için öğrenme. Onu, üç şeyden dolayı da terketme. İlmi, münakaşada kullanmak, gururlanmak ve riya için öğrenme. İlmi, tahsil etmekten utandığından, küçümsediğin için ve ilim yerine cahilliğe razı olduğun için terketme.

Gazalî şöyle der: Münakaşanın tarifi şudur: Kusurlarını belirtmek suretiyle, başkasının konuşmasına yapılan her türlü itirazdır. Belirtilen kusur, ya lafızdadır, ya manadadır, ya da konuşanın maksadındadır. Münakaşayı terketmek, inkâr ve

---

(678) Ebu Davud, edeb, 7
(679) İbn Mace, mukaddime, 7

itirazı terketmekle olur. Duyduğun her sözü, gerçekse, tasdik et. Bâtıl ve yalansa, ayrıca din işleriyle ilgili değilse, o konuda konuşmayıp sus. (680)

Müslüman kardeşim! Münakaşanın, hiçbir hakkı isbat etme-yeceğini ve hiçbir batılı iptal etmeyeceğini belki, batılda olanların batıllarına sarılmalarına sebep olacağını bil. Bu bakımdan, müslümanın, dilini münakaşadan koruması gerekir. Eğer bir öğüt vermek isterse, bunu yumuşakca ve tatlı bir şekilde yapmalıdır. Herkesin karşısında zor durumda bırakılmaması için, nasihatın, kendisiyle nasihat verilen arasında gizli kalması iyi olur. Çünkü, çoğunlukla bu, batıl da olsa, öbürünün görüş ileri sürmesine sebep olur.

Bu konuda şu şiir söylenmiştir:

Nasihatini bana, yalnız olduğum sırada yap.

Topluluk içinde nasihat etmekten sakın.

İnsanlar arasında nasihat, bir tür azarlama manasındadır.

Ben onun duyulmasına razı olmam.

5- DİLİN DÜŞMANLIK YAPMAMASI

Hz. Aişe'nin anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِنَّ أَبْغَضَ الرِّجَالِ عِنْدَ اللهِ الأَلَدُّ الْخَصِمُ *

"Allah katında insanların ençok nefret edileni, düşmanlığı şiddetli olan kişidir.". (681)

Yine Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Yemek yedirme ve güzel konuşma cenneti gerekli kılar (cennete girmeyi sağlar)"**. (682)

---

(680) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1554
(681) Buharî, ahkâm, 34
(682) Taberanî rivayet etmiştir.

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Güzel söz, sadakadır." (683)

Adiyy b. Hatim'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Yarım bir hurmayla da olsa ateşten korununuz. Bunu da bulamayan, güzel bir sözle kendini ateşten korusun." (684)

Gazalî şöyle der: Düşmanlık, her kötülüğün başıdır. Münakaşa da böyledir. Bunun kapısının, bir zaruretten dolayı açılması gerekir. Zaruret anında, dilin ve kalbin, düşmanlığın sebep olacağı kötü sonuçlardan korunması gerekir. Bu, çok zor birşeydir. (685)

Hz. Ömer şöyle demiştir: İyilik yapmak kolay birşeydir: Güler yüzlülük ve yumuşak konuşmak.

Birisi de şöyle demiştir: Yumuşak konuşmak, organlara yerleşmiş kinleri yıkar.

6- DİLİN, ANLAŞILMAZ, KAPALI BİR ŞEKİLDE KONUŞMAMASI:

Peygamber (s.a.v.), uzun konuşmayı, kapalı anlaşılmaz bir şekilde konuşmayı ve zoraki seciler (kafiyeli söz) yapmayı kınamıştır. Bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Bana en fazla sevgili olanlarınız ve Kıyamet gününde meclisime en yakın bulunanlarınız, ahlâkı en güzel olanlarınızdır. En sevmediğim ve Kıyamet gününde benden en uzak kalacak olanlarınız da, gösteriş için çok ve ihtiyatsız konuşan, fasîh görünmek için avurdunu doldura doldura külfetle söyleyen ve bilgiçlik taslamak için kibirli kibirli lugat parçalayan kimselerdir." (686)

---

(683) Müslim, VII/95

(684) Buharî, rikak, 49

(685) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1558

(686) Tirmizî, birr, 71

İbn'ül-Mübârek'e, güzel ahlak hakkında soruldu? O da şu cevabı verdi: Güler yüzlü olmak, iyilikte bulunmak ve kötülüğe enge olmak.

Hz. Aişe, es-Saib'e şöyle demiştir: "**Konuşmalarında seci yapmaktan sakın. Çünkü Peygamber (s.a.v.) ve ashâbı, seci yapmazlardı.**" (687)

Gazalî de şöyle der: Hutbe ve vaazda ifrata kaçmadan ve anlaşılmaz hale getirmeden, sözün güzelliştirilmesi buna dahil değildir. Bundan maksat, kalpleri harekete geçirme, teşvik etme, ele geçirme ve neşelendirmektir. Lafzın güzelliğinin bunda etkisi vardır ve bunun yapılması gerekir.

İhtiyaçların yerine getirilmesi için yapılan konuşmalarda seci yapmak ve gösteriş için çok konuşmak ve kötülenen zorakilikle meşgul olmak uygun değildir. Böyle gösteriş ve zorakiliğe iten riyadan başka bir şey değildir. Fasihlik taslamak, dinin hoş görmediği ve bundan menettiği kötü birşeydir. (688)

7- DİLİN, PİS ŞEYLERİ AÇIK AÇIK KONUŞMAMASI:

İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle bu-yurmuştur: "**(Kâmil) mü'min, çekiştiren, lâneteleyen, kaba ve ağzı bozuk değildir.**" (689)

Usame b. Zeyd'in rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Allah, çirkin konuşanı ve çirkin şeye özeneni sevmez.**" (690)

Câbir b. Semura da, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu sözünü rivayet etmiştir: "**Çirkin konuşmak ve çirkin konuşmaya özenmek, İslâm'da yoktur. En iyi müslüman, ahlâkı en güzel olandır.**" (691)

(687) Ahmed b. Hanbel rivayet etmiştir.
(688) İhyau Ulumi'd-Dîn, 1560
(689) Tirmizî, birr, 48
(690) Tahric ale'l-İhya, 1561
(691) Tahric ale'l-İhya, 1562

ANCAK SÖZÜN PİS VE ÇİRKİN OLANI NEDİR?

Gazalî şöyle der: Pis ve çirkin konuşmak, açık ifadelerle cinsel ilişki ve onunla ilgili şeylerin anlatıldığı kelimelerde geçer. Kötü kişilerin, kullandıkları açık ve çirkin ifadeler vardır. İyi kimseler, onlardan sakınırlar, onlardan sembollerle bahsederler. Onların manasına yakın ve onlarla ilgili olan şeyleri söylerler. Mesela, cinsel ilişkiden, "Dokunmak" ve "Yaklaşmak"; "İdrar yapmak" ve "Büyük ihtiyacını yapmak" tan, kâzâ-i hacet (ihtiyac giderme) "Hanım ve karı"dan aile gibi ifadelerle bahsedilir.

Basur gibi, sahibinin söylemekten utandığı hastalık isimleri de açık açık söylenmez, bunların yerine daha kibarları bulunur. Böylece, müslümanın dili, kalbi ve konuşması daima temiz olur.

8- DİLİN SÖVMEMESİ:

İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Müslümana sövmek, Allah'a itaatsizlik etmektir. Ona karşı savaşmak da küfürdür (inkârcılıktır)".** (692)

Bir bedevî, Rasûlüllah'a (s.a.v.): Bana tavsiyede bulun, dedi. Peygamber (s.a.v.) de: "Allah'tan kork. Birisi, sende olduğunu bildiği birşeyle seni kınarsa, sen de onu, onda olduğunu bildiğin bir kusurla kınama. Bu durumda, günahı ona, ecri de sana olur. Hiçbir şeye sövme" buyurdu. Bedevi: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) bu tavsiyesinden sonra hiçbir şeye sövmedim, demiştir. (693)

İbn Abbas'ın (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Anne ve babasına söven mel'undur (lânetlenmiştir)".** (694)

---

(692) Buharî, I/110, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/54, Nevevî
(693) Tahric ale'l-İhya, 1563
(694) Tahric ale'l-İhya, 1563

Abdullah b. Amr'ın rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kişinin anne ve babasına sövmesi, büyük günahların en büyüklerindendir." Sahâbîler: Allah'ın Rasûlü! Kişi, anne ve babasına nasıl söver? diye sordular. Peygamber: Kişi, başka birinin babasına söver. O da, onun babasına ve annesine söver" diye cevap verdi. (695)

9- DİLİN LÂNET ETMEMESİ:

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): **"Mü'min lânetçi olmaz"** buyurmuştur. (696)

Semura b. Cundub'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): **"Allah'ın lâneti, gazabı ve cehennemle, birbirinize lânet etmeyin."** buyurdu. (697)

Imran b. Husayn şunu anlattı:

Rasûlüllah'ın yolculuklarından birinde, devesinin üzerinde olan Ensarlı bir kadın, devesine kızdığı için ona lânet etti. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): **"Devenin üzerindekileri alın, kendisini bırakın. Çünkü ona lânet edilmiştir"** buyurdu. (698)

Imran: Sanki ben şimdi, devenin, insanların arasında tek başına yürüdüğünü ve ona kimsenin yaklaşmadığını görüyor, gibiyim, demiştir.

Ebu'd-Derda'nın anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Lânetçiler, kıyamet günü, ne şefaatçi olabilirler, ne de şehit."** (699)

Enes (r.a.) anlatmaktadır: Bir kimse, devesinin üzerine binmiş olarak, Rasûlüllah'la (s.a.v.) birlikte gidiyordu. O kişi devesine lânet etti. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) şöyle bu-

---

(695) Buharî, X/403, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/83, Nevevî
(696) Tirmizî, III/250
(697) Ebu Davud, IV/277; Tirmizî, III/236
(698) Müslim, XVI/146, Nevevî
(699) Müslim, XVI/148, Nevevî

yurdu: "**Allah'ın kulu! Lânetlenmiş bir devenin üzerinde, bizimle birlikte yürüme.**" (700)

Sabit b. ez-Zahhak (r.a.), Peygamber'in (s.a.v.) şu sözünü rivayet etmiştir:

لَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ *

Mü'mine lânet etmek, onu öldürmek gibidir." (701)

Lânet etmek, Allah'ın rahmetinden kovup uzaklaştırmak demektir. Bundan dolayı o, önemli birşeydir. Hiç kimsenin, Allah'ın iradesi dışında, başkasını Allah'ın rahmetinden kovması caiz değildir. Müslümanın, hayvan ve cansızlara lânet etmesi de caiz değildir.

İnsana lânet etme hakkında bazı teferruat:

1- Genel, bir ifadeyle, lânet etmek caizdir: Meselâ, "Allah'ın lâneti, kâfirlerin, zalimlerin ve bid'atçilerin üzerine olsun" demek.

2- Özel bir ifadeyle, lânet etmek caizdir. Meselâ, "Allah'ın lâneti, yahudiler, hıristiyanlar, mecusîler, hariciler, rafiziler, faiz yiyenler ve zina yapanların üzerine olsun, v.s.

3- Sadece, lânet edilmesi şer'an sabit olan kimsenin kendisine lânet edilebilir. Meselâ: "Firavun ki Allah'ın lâneti onun üzerine olsun" ve "Ebu Leheb ki Allah ona lanet etsin."

İster kâfir, ister yahudi, ister mecusi olsun hayatta olan bir kimseye lânet edilmesi caiz değildir. Çünkü o, belki bir gün tövbe edip ölmeden önce müslüman olur ve Allah'ın sevgili bir kulu olarak ölebilir. O nasıl, Allah'ın rahmetinden kovulmaya mahkum edilebilir? Kâfir hakkında böyle olunca, fasık veya bid'atçi müslüman hakkında nasıl olur, düşün?

Peygamber (s.a.v.) zamanında, içki içtiği için, had uygulanmak (cezalandırılmak) üzere bir adam getirildi. Adam, içki

---

(700) Tahricu'l-İhya, 1564

(701) Buharî, X/464, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/119, Nevevî

içtiği için dövüldü. Sahabîlerden biri şöyle dedi: Allah ona lanet etsin. İçki yüzünden ne kadar da çok huzura getiriliyor, dedi. Peygamber (s.a.v.): "Bu adamın aleyhine şeytana yardım etmeyin" buyurdu. (702) Başka bir rivayette de: "Kardeşinizin aleyhinde, şeytana yardımcı olmayın" buyurulmuştur. Yine bir başka rivayette şöyledir: "Ona, lânet etmeyin. Vallahi, kesin olarak biliyorum ki, bu kişi Allah'ı ve Rasûlü'nü sevmektedir".

10- DİLİN ÖLÜLERE SÖVMEMESİ:

Hz. Aişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Ölülere sövmeyin, çünkü onlar dünyada yaptıklarına kavuştular."** (703)

Yine Hz. Aişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Ölüleri, hayırla anın."** (704)

11- DİLİN, MÜ'MİNİ KÂFİRLİKLE İTHAM ETMEMESİ

İbn Ömer anlatmaktadır: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: **"Herhangi bir kimse, (mü'min) kardeşine: "Ey kâfir!" derse, bu söz yüzünden ikisinden biri mutlaka kâfirliğe döner. Şöyle ki: Eğer "kâfir" dediği kimse öyleyse ne âlâ. Aksi takdirde, sözü kendi aleyhine döner."** (705)

Ebu Zerr anlatmaktadır: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: **"Bile bile babasından başkasının oğlu olduğunu iddia eden hiçbir adam yoktur ki, küfretmiş olsun. Her kim kendinin olmayan bir şeyi (benim diye) iddia ederse, o kimse bizden değildir. O, cehennemde oturacağı yere hazır olsun. Kim de, bir kimseye kâfir diye hitap eder veya düşman olmadığı halde, ona Allah'ın düşmanı derse, sözü kendi aleyhine döner."** (706)

---

(702) Buharî, hudud, 5
(703) Buharî, III/258, Fethu'l-Bârî
(704) Nesaî, IV/53
(705) Buharî, edeb, 73; Müslim, iman, 111
(706) Müslim, iman, 112

Sabit b. ez-Zahhak'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَذَفَ مُؤْمِنًا بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ *

"Bir mü'mine kâfirlik isnat etmek onu öldürmek gibidir." (707)

12- DİLİN, ÇOK ŞAKA YAPMAMASI:

Ebu'l-Hasen el-Maverdî şöyle der: Şakanın haktan uzaklaştırdığını dargınlığa ve alâkaların kopmasına sebep olduğunu bil. Şaka, sahibini duygusuz hale getirir. Şaka yapılanı da rahatsız eder. Şaka yapanın vakar ve saygınlığı gider. Ayrıca cahil ve seviyesiz kimseler, şakacıya sataşma cesaretini bulur.

Şaka yapılan kimse, çirkin bir söz ve kaba bir hareketle hakaret görmektedir. Buna karşı sessiz kalırsa canı sıkılır. Karşılık verirse, terbiyesini bozar. Akıllı kimsenin şaka yapmaktan çekinmesi ve onun getireceği zararlardan kendini koruması gerekir. (708)

Hz. Ömer şöyle der: "Çok gülenin vakarı azalır. Mizah, sahibini basitleştirir. Bir kimse, neyi çok yaparsa, onunla meşhur olur. Çok konuşan, çok hata yapar çok hata yapanın hayası azalır. Hayası az olanın takvası az olur. Takvası az olanın da, kalbi ölür."

Saîd b. el-Âs, oğluna şöyle dedi: Yavrum! Şerefli bir kimseye şaka yapma. Çünkü o, bundan dolayı sana kızıp darılacaktır. Alçak ve seviyesize de şaka yapma, o da artık sana karşı cüret bulacaktır.

Denildiğine göre: Her şeyin tohumu vardır. Düşmanlığın tohumu, mizahtır (şaka yapmaktır).

Şakanın iki şartla caiz olduğunu bil.

---

(707) Buharî, edeb, 73

(708) Edebü'd-Dünya ve'd-Dîn, 282

Birincisi: Şakaya yalan karışmamasıdır.

Ebu Hureyre şöyle anlatır: Allah'ın Rasûlü! Sen de bize şaka yapıyorsun, dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): **"Ben şaka yapıyorum ama, sadece hakkı söylüyorum"** buyurdu. (709)

Yine Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Bir kul, Allah'ın hoşnut olduğu kelimelerden birini önem vermeden söyler de, Allah o kimseyi bu kelime sebebiyle birçok derecelere yükseltir. Bir kul da Allah'ı öfkelendirecek kelimelerden bir kelimeyi hiç önem vermeden söyler de, kendisi o kelime sebebiyle cehennemin içine düşer."** (710)

İkincisi: Çok şaka yapmamaktır. Çünkü çok gülmek kalbi öldürür.

Ebu'l-Hasen el-Maverdî şöyle der: Gülmeyi alışkanlık haline getirmek, önemli şeyleri ve felaketleri düşünmekten alakoyar ve bunları unutturur. Çok şaka yapanın vakar ve saygınlığı kalmaz. Şakacılığıyla meşhur olan kimseye itibar edilmez. (711)

Ebu'l-Leys es-Semarkandî şöyle der: Çok şaka yapma. Çünkü çok şaka yapmada, vakarın gitmesi vardır. Şaka seni, salihlerin yanında rezil eder. Düşük ve seviyesiz kişiler sana karşı cesaret gösterirler. Senin hafifliğine hükmedilir. Tanışıklığın olmayan ve huyunu bilmediğin kişiye şaka yapma. Akranlarına ve dostlarına, günah işlemeden ve aşırılığa kaçmadan şaka yapmanda mahzur yoktur. İşlerin iyisi orta olanıdır. Çünkü bu, senin ağırlığına ve hafifliğine hükmedilmemesine daha uygundur. (712)

Saîd b. el-Âs, oğluna şöyle dedi: Şaka yapmakta aşırı gitme. Çünkü aşırı şaka, vakar ve saygınlığı giderir. Düşük kimselerin sana karşı cesaret göstermelerine yol açar. Şaka yapar-

---

(709) Tirmizî, III/241
(710) Buharî, rikak, 23
(711) Edebü'd-Dünya ve'd-Dîn, 285
(712) Bustanu'l-Ârifîn, 419

ken hata yapmak, dostlarını senden uzaklaştırıp yalnız kalmana sebep olur.

Şakanın, Hz. Peygamber'in (s.a.v.), Hz. Aişe'ye yaptığı gibi memnun etmek gayesiyle hanıma şaka yaparak ecir kazanmaya benzer bir niyetle olması uygun olur.

Yine, dostluğun devam etmesi için dost ve arkadaşların birbirleriyle şakalaşması da iyi olur.

13- DİLİN, ALAY ETMEMESİ:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Ey mü'minler! Bir topluluk diğer topluluğu alaya almasın. Belki de onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da, kadınları alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler.**" (713)

Alay etmek; alay edilene, küçümseme, hakaret gözüyle bakmak ve kusurlarına alaycı bir tavırla dikkat çekmektir. Bu bazen, hareket ve sözünü taklitle olur. Bazen de, işaret ve îma ile olur. (714)

Peygamber (s.a.v.): "**Nice saçıbaşı dağınık, üstü toz toprak içinde, pejmurde değer verilmeyen kimse vardır ki, o yemin etse, Allah onu yemininde doğru çıkarır**" (715) demişken, mü'minlerle nasıl alay edilebilir?

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

إِنَّ اللهَ لاَ يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ *

"**Allah, suret (yüz) ve mallarınıza bakmaz. Fakat kalplerinize ve amellerinize bakar.**" (716)

Alaya sevkeden şey, kibirdir.

Nitekim Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kibir,**

---

(713) Hucurat, 11
(714) Bk. Âfatu'l-Lisan Kitabı, 5
(715) Buharî; Müslim, XVI/174, Nevevî
(716) Müslim, XVI/121, Nevevî

hakkı tanımamak ve insanları küçümsemektir." (717)

Yine Peygamber (s.a.v.): **"Kalbinde zerre miktarı kibir bulunan kişi cennete girmeyecektir"** buyurmuştur. (718)

Peygamber (s.a.v.): **"Kişiye kötülük olarak müslüman kardeşini hakir görmesi yeter"** buyurmuştur. (719)

14- DİLİN, SIRRI İFŞA ETMEMESİ:

Bu iki kısma ayrılır:

1- Kendisinin sırrını ifşa etmesi.

2- Başkasının sırrını ifşa etmesi.

Her ikisi de hoş karşılanmamaktadır. Birincisi, ikincisinden daha hafiftir.

1- İnsanın, kendisinin sırrını ifşa etmesi, onun başarısızlık sebeplerinden biridir. Belki de, sırrını verdiği kimseden dolayı zelil olmasına sebep olur.

Hz. Ali şöyle demiştir: Sırrın, senin esirindir. Onu söylersen, sen onun esiri olursun.

Bir hakîm, oğluna şöyle dedi: Yavrum! Yeri gelince, malını vermede cömert ol. Sırların konusunda herkese cimri ol. Kişinin cömertliğinin en sevilen tarafı, iyi yerlere vermesidir. Cimriliğinin en iyi tarafı sırrı saklamasıdır.

Birisi şu şiiri söylemiştir:

Kişi, kendi diliyle sırrını ifşa eder ve bu yüzden başkasını kınarsa, ahmaktır.

Kişi kendi sırrını saklayamazsa, sırrı emanet ettiği ise hiç saklayamaz.

2- Müslümanın sırrını ifşa etmek daha kötüdür. Çünkü o, emanettir. Onu yaymak ise, hıyanettir. Hıyanet ise, münafıklık

---

(717) Müslim, II/89, Nevevî

(718) Müslim, II/89, Nevevî; Tirmizî, III/243

(719) Müslim, birr, 32

alametlerindendir.

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde, sözünden döner, emanete hıyanet eder."** (720)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Bir adam sözü söyler ve sonra dönüp (sağına veya soluna) bakarsa, artık o söz bir emanettir."** (721)

Abbas, oğlu Abdullah'a şöyle dedi: Bu adamın (Hz. Ömer'in) seni yaşlılara tercih ettiğini görüyorum. Benden şu beş şeyi belle: Sakın ona sır verme. Onun yanında hiç kimsenin gıybetini yapma. Sakın ona yalan söyleme. Onun hiçbir emrine karşı çıkma. Senin bir hıyanetini duymasın.

Şa'bî şöyle der: Bu beş cümlenin her biri, benim için binden daha iyidir.

Anlatıldığına göre Hz. Muaviye, Velid b. Utbe'ye bir sırrını vermişti. Velid babasına:

– Baba! Mü'minlerin emiri bana bir sırrını söyledi. Onun, başkasından gizlediklerini senden gizlediğini zannetmiyorum, dedi. Utbe:

– Yavrum! Onu bana anlatma. Çünkü sırrını gizleyen kimse, hürdür. Sırrını ifşa eden kimse ise, hür değildir, dedi. Velîd:

– Baba! Bu, babayla çocuğu arasında da olur mu? diye sordu. Utbe:

– Hayır. Böyle birşey, çocukla baba arasında olmaz. Fakat ben sır olan şeyleri söylemek suretiyle dilini aşağılık hale getirmeni istemiyorum, dedi. Muaviye'ye geldim. Bunu O'na anlattım. O da: Velîd! Baban seni hata yaparak mahçup ve rezil olmaktan kurtardı, dedi.

---

(720) Buharî, I/89, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/46, Nevevî

(721) Tirmizî, birr, 39. Burada, bu sözün bir sır olduğunu ve başkasına açıklanmasının doğru olmadığı buyurulmaktadır.

Bazı âlimler, ölümünden sonra, kişinin sırrının açıklanmasını caiz görmüşlerdir. Bu konudaki delilleri, Hz. Aişe'nin rivayet ettiği şu hadistir: Peygamber (s.a.v.) kızı Fatıma'yı yanına oturtup ona birşeyler fısıldadı. Bunun üzerine Fatıma, hüngür hüngür ağladı. O kızının üzüldüğünü görünce, ikinci defa ona birşeyler fısıldadı. Bu defa Fatıma güldü. Ben ona:

– Peygamber (s.a.v.), sır söylemek için, aramızdan seni seçti. Sonra sen ağlıyorsun ha! dedim. Rasûlüllah (s.a.v.) yanımızdan kalkınca, Fatıma'ya:

– Rasûlüllah (s.a.v.) sana ne söyledi? diye sordum. Fatıma:

– Ben Rasûlüllah'ın (s.a.v.) sırrını ifşa edemem, dedi. Rasûlüllah vefat edince, Fatıma'ya:

– Senin üzerinde olan hakkım adına yemin ediyorum. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) (ölmeden önce) sana ne dediğini söylesene, dedim. Fatıma:

– Şimdi olur. Evet! Birinci defa bana fısıldadığında, Cebrail, her yıl, kendisine Kur'an'ı bir defa arzettiği halde, bu yıl, iki defa arzettiğini haber verdi ve: "Ben ecelimin yaklaştığını görüyorum. Allah'tan kork. Sabret. Çünkü ben senin için ne iyi selefim" buyurdu. Ben de gördüğün şekilde ağladım. Benim feryadımı görünce, bana tekrar fısıldayarak:

– "Fatıma! Mü'minlerin kadınlarının hanımefendisi olmak istemez misin? Yahut bu ümmetin kadınlarının hanımefendisi olmak istemez misin?" buyurdu. (722)

Aslında, ölümünden sonra kişinin sırrını ifşa etmenin detayları vardır. Bazan bu mübah olur. Bazan da, sır sahibi istemese de, zikri müstehap olur. Sanki bunda, bir keramet veya menkibeden dolayı onu tezkiye etme vardır. Bazan da kendisi için yerine getirmek zor olan bir hak olarak görülür ve bunu kolayca yerine getirebilecek birisine anlatır. Bazan da hoş görülmez ve sır sahibinin veya ölümünden sonra akrabalarının

---

(722) Müslim, fezailu's-sahabe, 98

zarar görebileceği şeyin benzeri yasaklanabilir.

15- DİLİN, YALAN SÖYLEMEMESİ:

İbn Mes'ud'un rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ ، وَالْبِرُّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ ،
وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا ، وَإِيَّاكُمْ
وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ ، وَالْفُجُورُ يَهْدِي إِلَى النَّارِ ، وَمَا يَزَالُ
الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا *

"Doğruluğa sarılın! Çünkü doğruluk iyiliğe götürür. İyilik de cennete götürür. Kişi doğru söyleyip doğruluğu araştıra araştıra sonunda Allah katında doğrucu yazılır. Yalandan sakının. Çünkü yalan sapıklığa götürür. Sapıklık da cehenneme götürür. Kişi yalan söyleyip yalanı araştıra araştıra, sonunda Allah katında yalancı yazılır." (723)

Ebû Umame'nin rivayetine göre de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Şakacı olsa bile, yalanı terkedene, cennetin ortasında bir saray verileceğine kefilim."** (724)

Hz. Ali'nin oğlu Hasan şöyle dedi: Rasûlüllah'tan (s.a.v.) şunu belledim: **"Seni şüpheye düşürecek şeyi, şüphe vermeyecek olana bırak. Çünkü doğruluk rahat etmek; yalancılık telaşlı olmak demektir."** (725)

Abdullah b. Amr b. el-As şöyle anlattı: Biz:

– Allah'ın Rasûlü! İnsanların hangisi daha iyidir? diye sorduk. Peygamber (s.a.v.) de:

---

(723) Müslım, birr, 105

(724) Ebu Davud ve Tirmizî rivayet etmiştir.

(725) Tirmizî, kıyame, 60

– Kalbi temiz ve dili doğru olan her mü'min kişi, buyurdu.

Biz:

– Kalbi temiz ne demektir? dedik. Rasûlüllah (s.a.v.):

– Kalbi temiz, Allah'tan korkan, tertemiz, içinde ne günah, ne zulümle yaratıklara kötülük etmek, ne kin ne de haset olan kalptir, buyurdu. (726)

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Münafığın alâmeti üçtür. Konuştuğu zaman yalan söyler. Vadettiğinde sözünden döner. Emanete hiyanet eder.**" (727)

Müslim'in rivayetinde şu ilave vardır: İsterse oruç tutup namaz kılsın ve kendini müslüman saysın." (728)

Abdullah b. Amr'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Dört şey vardır ki, bunlar kimde bulunursa, o kimse katıksız münafık olur. Kimde bunlardan bir parça bulunursa, onu bırarıncaya kadar kendisinde münafıklıktan bir huy var demektir. Bunlar: Kendisine birşey emanet edildiği zaman hıyanet etmek. Söz söylerken yalan söylemek, söz verdiğinde sözünü tutmamak, münakaşa ve kavga anında haktan ayrılmak.**" (729)

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kul yalan söylediğinde, meydana getirdiği şeyin fena kokusundan dolayı melek kendisinden bir mil uzaklaşır.**" (730)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Üç kişi vardır ki, kıyamet gününde Allah onlarla konuşmaz. Onları tezkiye etmez (övmez) ve onlara bakmaz. Onlar için çetin bir azap vardır. Bunlar: Zina eden ihtiyar, yalancı devlet başkanı ve kibirli fakirdir.**" (731)

(726) İbn Mace, zuhd, 24
(727) Buharî, I/89, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/46, Nevevî
(728) Müslim, iman, 109
(729) Buharî, iman, 24; Müslim, iman, 106
(730) Tirmizî, birr, 46
(731) Müslim, iman, 172

Bazı kimseler, başkalarını güldürmek için yalan söylerler. Bunun doğru olmadığını söylersen, sana: Şaka yapıyorum, der. Böyleleri, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) haklarında şöyle dediği kimselerdir: **"Başkalarını güldürmek için yalan söyleyen kimseye yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun."** (732)

Bazı kimseler de, rüyası hakkında yalan söylerler veya hiçbir şey görmedikleri halde rüyamda, şunları gördüm diyenler vardır. Bunun günahı çok büyüktür.

Vasile b. el-Aska (r.a.) Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **"Şu üç şey, yalan ve iftiranın en büyüklerindendir: Kişinin kendi babasından başkasına nesep iddia etmesi. Rüyasında görmediği birşeyi, gördüğünü iddia etmesi. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) söylemediği birşeyi söyledi demesi."** (733)

İbn Ömer'in (r.a.) rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Yalanların en büyüğü, kişinin rüyasında görmediğini gördüm diye iddia etmesidir."** (734)

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kim görmediği bir rüyayı gördüm diye iddia ederse, (kıyamet gününde) ona iki arpa tanesinin birbirine düğümlenmesi teklif edilir. Halbuki o, hiçbir zaman iki arpayı birbirine düğümleyemez."** (735)

Günahı en büyük yalancılar, Allah'la Rasûlüne karşı yalan söyleyen kimselerdir. Allah'a karşı yalan söylemek, Allah'ın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram kılmak şeklindedir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak "Bu helâldir, şu da haramdır" demeyin, çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş

---

(732) Ebu Davud, IV/298; Tirmizî; Nesaî

(733) Buharî, menakıb, 6

(734) Buharî, ta'bir, 45

(735) Buharî, ta'bir, 45

oluyorsunuz. Allah'a karşı yalan uyduranlar kurtuluşa eremezler." (736)

Bilmediği halde, fetva vermeye kalkışanlar da bunlara dahildir. Onlardan birisinin herhangi bir meselede fetva verdiğini görürsün. Ondan delil olarak bir âyet veya hadis getirmesini istersen, şaşırıp kalır. Belki sana: "Bu, falancanın görüşüdür", "Bu, cumhurun (büyük çoğunluğun) görüşüdür" veya "Bazı âlimler bu görüşe vardı" ve ancak hüccet (delil) olmadığında getirilen bu ıstılahların benzerlerini söyleyebilir.

Şafiî bu konuda şu şiiri söylemiştir:

İlim, senedi belirtilerek rivayet edilen hadislerdir.

Bunun dışındakiler, şeytanların vesveseleridir.

Bunun, tarafımızdan, mezhebleri terk etmek ve onları bir kenara atmak için yapılmış bir çağrı olduğunu zannetme. Onlar, değerli bir İslâm mirasıdır. Kasdettiğimiz; meseleyi, Kur'an'dan, sünnetten ve bunu tavsiye eden imamlardan delilini öğrendikten sonra almamızdır.

Ebu Hanife şöyle demiştir: "Bir kimsenin, nereden aldığımızı bilmediği şey hakkındaki görüşümüzü alması helâl değildir." (737)

Mâlik şöyle der: "Ben bir insanım. Hata da ederim, isabet de ederim. Benim görüşüme bakın, Kitap ve sünnete uygun olan her şeyi alın. Kitap ve sünnete uymayan herşeyi terkedin." (738)

Ahmed b. Hanbel de şöyle der: "Beni taklit etme (benim görüşümü alma). Mâlik, Şafiî, Evzâî ve Sevrî'ye de uyma. Onların aldığı yerden al." (739)

Rasûlullah'a (s.a.v.) karşı yalan söylemenin cezasını bildiren birçok hadis vardır.

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.)

---

(736) Nahl, 116
(737) Sıfatu salâti'n-nebî, 14
(738) Sıfatu salâti'n-nebî, 14
(739) Sıfatu salâti'n-nebî, 14

şöyle buyurmuştur: "**Kim, bilerek benim adıma yalan söylerse, cehennemdeki yerine hazırlansın.**" (740)

Hz. Ali, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şu hadisini rivayet etmiştir: "**Benim adıma yalan söylemeyin. Kim, benim adıma yalan söylerse, cehenneme girmeye hazırlansın.**" (741)

Muğire (r.a.) rivayet etmektedir: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: "**Benim adıma yalan söylemek birinin adına yalan söylemek gibi değildir. Kim, bilerek, benim adıma yalan söylerse, cehennemdeki yerine hazırlansın.**" (742)

Semure b. Cundub şu hadisi rivayet etmiştir: "**Kim yalan olduğunu bilerek, bir sözü benim namıma rivayet ederse iki yalancıdan birisi de odur.**" (743)

Bir başka hadiste de şöyle buyurulmuştur: "**Kim, söylemediğim birşeyi benim adıma söylerse, cehennemdeki yerine hazırlansın.**" (744)

Öyleyse, müslümanın, sıhhatinden emin olmadan bir sözü Rasûlüllah'a nisbet etmesi caiz değildir.

CAİZ OLAN YALAN

Gazalî şöyle demiştir:

Konuşma, maksat ve hedeflere götüren vasıtadır. Her iyi hedefe, hem doğruluk hem de yalanla varmak mümkündür. Hedefe yalanla ulaşmak mümkün, doğrulukla imkânsız olsa bile, bu konuda yalan söylemek haramdır. Bunun elde edilmesi mübah ise, bu konuda yalan söylemek mübahtır. Elde edilmesi farz ise, yalan söylemek farzdır. Nitekim müslümanın kanının (canının) korunması farzdır. Doğrulukta, bir zalimin kötülüğünden korunan müslümanın kanının dökülmesi varsa, bunun için yalan söylemek farzdır. Savaşın gayesi, iki kişinin

(740) Buharî, I/202, Fethü'l-Bârî; Müslim, I/66, Nevevî
(741) Buharî, I/199, Fethü'l-Bârî; Müslim, I/66, Nevevî
(742) Buharî, I/160, Fethü'l-Bârî; Müslim, I/69, Nevevî
(743) İbn Mace, mukaddime, 5
(744) Buharî, ilm, babu ismi me kezibe ale'n-nebi

arasının bulunması ve haksızlığa uğrayanın razı edilmesi ancak yalan söylemekle gerçekleşiyorsa, yalan söylemek mübahtır. Fakat, mümkün olduğu kadar bundan sakınmak gerekir. Çünkü kişi bir defa yalana başvurup onun kapısını açarsa, artık devamlı ona başvurmasından ve o sınırı aşmasından korkulur. Aslında, yalan, zaruri haller hariç, haramdır.

Kişinin, kendisi veya başkaları için, zaruri hallerde, yalan söylemesi caizdir.

Meselâ, kendisi için şöyledir: Bir zalim onu yakalayıp malını sorar, o zaman kişi bunu inkâr edebilir. Meselâ, yetkili onu yakalayıp daha önce işlediği, kendisiyle Allah arasında olan bir günahı sorabilir, o da bunu inkâr edebilir ve: Zina yapmadım veya çalmadım, diyebilir.

Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın yasakladığı pis şeylerden (günahlardan) sakının. Bunlardan birisini işleyen kimse, Allah'ın örtüsüyle örtünsün."** (745)

Başkaları için yalan söylemek de şöyledir: Müslüman kardeşinin sırrı sorulduğunda, bu inkâr edilebilir. Yine iki kişinin arasını düzeltebilir. Birden fazla hanımı varsa, onların gönüllerini almak için her birine, daha çok sevdiğini söyleyerek yalan söylemesi gibi. (746)

Nevevî de şöyle demiştir: Gazalî'nin sözleri, bu konuda gördüklerimin en güzelidir. (747)

Gazalî'nin görüşünü Ümmü Külsüm'ün rivayet ettiği şu hadis desteklemektedir: **"İki kişinin arasını düzelten, hayrı tebliğ eden veya hayrı söyleyen yalancı değildir."** (748)

Müslim'de şu ilave vardır: Ümmü Külsüm şöyle der: "İnsanların söylediklerinden hiçbir şeyde yalana ruhsat verildiğini duymadım. Ancak şu üç şeyde müstesna. Savaşta, insanların arasını bulmakta, kocanın karısına ve karısının kocasına söylediklerinde."

---

(745) Hakim rivayet etmiştir.

(746) İhyau Ulumi'd-Din, 1588

(747) el-Ezkar, 325

(748) Buharî, V/199, Fethü'l-Bârî; Müslim, XVI/157, Nevevî

16- DİLİN, GIYBET ETMEMESİ:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ *

"Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı?" (749)

Ebû Bekre'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Sizin kanlarınız, mallarınız ve ırzlarınız, şu ayınızda, şu beldenizde, şu gününüzün hürmeti (kutsallığı) gibi birbirinize haramdır. Tebliğ ettim mi?"** (750)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **Her müslümanın diğer müslümana, kanı, malı ve ırzı haramdır."** (751)

Ebu'd-Derda'nın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kim, birisini, ayıplayıp tenkit etmek için onda olmayan birşeyle anarsa, onun hakkında söylediğinden vazgeçtiğini bildirinceye kadar Allah, onu cehennem ateşinde bekletir."** (752)

Ebu Musa'l-Eş'arî anlatmaktadır:

– Allah'ın Rasûlü! Hangi müslüman daha iyidir? dedim. Peygamber:

– "Müslüman, müslümanların dilinden ve elinden zarar görmediği kimsedir" buyurdu. (753)

Abdullah b. Amr b. el-Âs da şu hadisi rivayet etti:

---

(749) Hucurat, 12
(750) Buharî, XIII/26, Fethü'l-Bârî; Müslim, XI/167, Nevevî
(751) Müslim, XVI/121, Nevevî
(752) Terğib, V/157
(753) Buharî, I/54, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/12, Nevevî

"Müslüman, müslümanların, dilinden ve elinden zarar görmediği kimsedir. Muhacir de, Allah'ın yasakladığı şeyleri terkeden kimsedir." (754)

Ebu Berze şunu anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.), evlerinde oturan kadınların bile duyacağı şekilde bize hitabede bulundu: Konuşmasında şunları söyledi: **"Ey diliyle îman edip kalbiyle îman etmeyen topluluk! Müslümanların gıybetini yapmayın. Onların kusurlarını araştırmayın. Kim müslüman kardeşinin kusurunu araştırırsa, Allah da onun kusurunu araştırır. Allah kimin kusurunu araştırırsa, onu evinin ortasında rezil eder."** (755)

Rasûlüllah (s.a.v.), zina ettiği için, Maiz'i recmettiğinde (taşlattırdığında), birisi arkadaşına şöyle dedi: Bu (Maiz), köpek gibi recmedildi (taşlanarak öldürüldü). Rasûlüllah yanında o iki kişi olduğu halde bir leşe uğradı. Onlara: "Şu leşten koparıp yeyin" dedi. Onlar: Biz leş mi yiyeceğiz? dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): "Kardeşinizden aldığınız (yaptığınız gıybet), bundan daha pis kokuludur" buyurdu. (756)

Hasen-i Basrî şöyle der: Vallahi, gıybet mü'minin dinini bozma hususunda, vücudu yeyip bitiren hastalığın vücutta yaptığı tahribattan daha süratlidir.

Yine Hasen-i Basrî şöyle demektedir: Ey Âdemoğlu! Gerçek îmana, ancak sende mevcut olan bir kusurdan dolayı, insanları tenkit etmeyi bıraktıktan sonra kavuşabilirsin. Yine, bu kusuru, kendindekini düzelttikten sonra düzeltmeye başlayabilirsin. Böyle yaparsan, meşguliyetin, sırf kendini düzeltmek için olur. Allah'ın en sevdiği kulu da böyle olur.

Hz. Ömer (r.a.) şöyle der: Allah'ı zikretmekten ayrılmayın. Çünkü bu, şifadır. İnsanları zikretmekten sakının. Çünkü o hastalıktır.

İmam Mâlik'in anlattığına göre, Hz. İsa (a.s.) şöyle dedi: "Allah'ı zikrin dışında, çok konuşmayın. Yoksa, kalpleriniz

---

(754) Buharî, I/53, Fethü'l-Bârî
(755) Ebu Davud, IV/270
(756) Ebu Davud, IV/148

katılaşır. Katı kalp de Allah'tan uzaktır. Ama siz bilemezsiniz. Sanki sahipleriymiş gibi, insanların günah ve kusurlarını incelemeyin. Sanki köleymiş gibi, kendi kusurlarınızı inceleyin. İnsanlar, hem hastadır, hem de afiyettedirler. Hastalara acıyın. Âfiyet verdiği için de Allah'a hamdedin." (757)

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle sordu:

- "Müflis kimdir, biliyor musunuz?" Sahabiler:

- Bizce müflis, parası ve malı olmayan kimsedir, diye cevap verdiler. Bunun üzerine Peygamber:

- "Benim ümmetimin müflisi o kimsedir ki, kıyamet gününde namaz, oruç ve zekatla gelir. Fakat şuna sövmüş, buna iftira etmiş, onun malını yemiş, bunun kanını dökmüş ve şunu dövmüştür. Bundan dolayı, onun hasenatından (iyiliklerinden, sevaplarından) adı geçen adamların her birine verilir. Üzerinde olan haklar ödenmeden hasenat tükenirse, hak sahiplerinin günahları o kimseye yükletilir, sonra o kimse cehenneme atılır." (758)

Birisi, Hasen-i Basrî'ye: Falanca, senin hakkında gıybet yaptı, dedi. Bunun üzerine Hasen-i Basrî ona, bir tabak hurmayla birlikte şu haberi gönderdi: Duydum ki, sen hasenatının bir kısmını bana hediye etmişsin. Ben de sana bunun karşılığını vermek istedim ama beni mazur gör, çünkü, tamamının karşılığını veremiyorum.

GIYBET NEDİR?

Hz. Peygamber (s.a.v.) gıybeti şöyle tarif etmiştir:

- "Kardeşini hoşlanmadığı şeyle (şekilde) anmandır."

- Söylediğim şey, kardeşimde varsa ne dersin? denildi. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.):

- "Söylediğin şey mevcutsa, onun gıybetini yapmış olur-

---

(757) Muvatta, II/986
(758) Müslim, birr, 59

sun. Söylediğin şey onda yoksa, iftira etmiş olursun" buyurdu. (759)

Gazalî şöyle der: Gıybet, kardeşini, duyduğunda hoşlanmayacağı şekilde anmandır. Vücudundaki, soyundaki, huyundaki, hareketindeki, sözündeki, din ve dünyasındaki hatta elbise, ev ve hayvanındaki bir kusuruyla anması aynıdır.

Vücuttaki kusuru, zikretmek şöyledir: Gözün iyi görmemesini, şaşılığını, dazlaklığı, boy kısalığını, renk siyahlığını, sarılığı ve nasıl olursa olsun, o şekilde nitelenmekten hoşlanmadığı şeylerin hepsini zikretmendir.

Soydaki kusuru zikretmek de şöyledir: Kardeşinin babasının, Nabatlı, Hindli, fasık, hasîs (alçak düşük), ayakkabı tamircisi, çöpcü veya nasıl olursa olsun, hoşlanmadığı şeylerden birisiyle zikretmektir.

Huydaki kusuru zikretmek şöyledir. Kötü huylu, cimri, hem riyakâr, hem gururlu, çok öfkeli, hem beceriksiz, hem korkak, zayıf kalpli, saldırgan diye zikretmendir.

Dinle ilgili hareketlerdeki kusurları zikretmek şöyledir: Hırsız, yalancı, içkici, hain, zalim, namazı veya zekatı umursamayan, rükû ve secdeyi iyi yapmayan, necasetlerden sakınmayan, anne ve babasına itaat etmeyen, zekâtı lâyık olanlara vermeyen, iyi taksim etmeyen, orucunu, kötü sözlerden, gıybetten ve insanların namuslarına dil uzatmaktan korumayan demendir.

Dünya ile ilgili hareketlerindeki kusurları zikretmek ise şöyledir: Edepsiz, insanlara aldırış etmeyen, başkalarının kendisinde hakkı, kendisinin de başkalarında hakkı olduğunu kabul etmeyen, çok konuşan, çok uyuyan, vakitsiz uyuyan uygunsuz yerde oturan diye zikretmen.

Elbisedeki kusurları zikretmek de şöyledir: Kolunun yeni geniş, eteği uzun ve elbiseleri kirli diye zikretmen. (760)

---

(759) Müslim, XVI/142, Nevevî; Tirmizî, III/220

(760) İhyau Ulumi'd-Din, 1600

MÜBAH OLAN GIYBET

Nevevî şöyle der: Gıybetin, ancak, doğru ve şerî bir gayeden dolayı mübah olduğunu bil. Bunun altı sebebi vardır:

1- Zulümden şikayet etmek: Zulme uğrayanın, idareciye, hakime, elinde yetki olan veya zalimin zulmünü önleyecek birine zulüm gördüğünü anlatması caizdir. Meselâ: Falanca bana şöyle şöyle zulmetti, diyebilir.

2- Kötülüğü değiştirmek, isyânkâr kişiyi doğruya çevirmek için yardım istemek. Mesela, kötülüğü giderebileceğini zannettiği birisine bunu söyleyebilir. Eğer bunu kasdetmezse, gıybet haram olur.

3- Fetva istemek. Mesalâ, müftüye: babam, kardeşim, kocam veya falanca bana şöyle zulmetti. Onun böyle yapmaya hakkı var mı? Bundan nasıl kurtulabilirim? Hakkımı nasıl alabilirim. Zulmü nasıl defedebilirim vs. diyebilir. Bu, gerekli olması sebebiyle caizdir. Fakat en ihtiyatlı ve en iyisi şöyle demektir: Durumu şöyle şöyle olan, kişi, veya koca hakkında ne dersin? Böylece o, isim vermeden maksadını ifade edebilir. Bununla birlikte, isim vermek caizdir. İnşaallah bunu, ilerde, Hind hadisinde anlatacağız.

4- Müslümanları kötülükten korumak ve onlara nasihatte bulunmak. Bu çeşitli şekillerde olur. Kusurları bildirilen ravilerin açıklanması ve şahitlik yapılması gibi. Bu, bütün müslümanlarca caizdir. Hatta, lüzumlu olduğu için şarttır. Yine kişinin evlenmeden, ortaklıktan, emanet bırakmadan, alışverişe başlamadan, komşu olmadan vb. şeylerden önce istişarede bulunması da bunlardan birisidir.

Danışılan kimsenin, durumu gizlememesi gerekir, hatta iyilik ve nasihat kasdıyla kötülükleri belirtmesi gerekir. Mesalâ: Birisi, bid'atçiye veya kendisinden ilim alınan bir fasığa giden bir fakih görürse ve fakihin bundan zarar göreceğinden korkarsa, durumu açıklamak için ona nasihat etmesi gerekir. Bu konuda yanlışlıklar olabilir. Onun için dikkatli olunmalıdır.

5- Birisinin, içki içtiğini, insanların malını gasbettiğini, haksız olarak para topladığını ve bâtıl şeylerle uğraştığını açıkça söylemesi gibi, fasık ve bid'atçi olduğunun da açıklanması. Böylesinin açıkça söylediği şeylerin zikredilmesi caizdir. Ama diğer kusurlarını zikretmek haramdır. Ancak, caiz olması için, zikrettiğimiz şeylerden başka bir sebep varsa o, müstesnadır.

6- Kişi, a'meş (bulanık gören), a'rec (topal), asamm (sağır), ahvel (şaşı) vs. gibi lakaplarla tanınıyorsa, onun bu şekilde tanıtılması caizdir. Ancak, kusur bulmak niyetiyle söylenmesi haramdır. Bunlardan başka lakaplarla tanıtılma imkânı varsa, o daha uygun olur.

Âlimlerin çoğu bu altı sebepte, ittifak etmiştir. Delil olarak getirilen sahih hadisler, meşhurdur. Bu hadislerden bazılarını sunuyoruz:

Hz. Aişe anlatmaktadır: Bir kimse Rasûlüllah'ın (s.a.v.) huzuruna gelmek için izin istedi. Peygamber (s.a.v.): "Ona izin verin. O aşîretin ne kötü kardeşidir" buyurdu. (761)

Buharî, fesat ve töhmet ehlinin kötülüğünü belirtmek için gıybet etmenin caiz olduğu konusunda bu hadisi delil getirmiştir.

Yine Hz. Aişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Ben falanca ve falanca kişilerin, bizim dinimizden birşey bildiklerini zannetmiyorum."

Bu hadisin ravilerinden birisi olan Leys b. Sa'd: Zikredilen bu kişiler, münafıklardandı, demiştir.

Fatıma Bint Kays şunu anlattı: Peygamber'e (s.a.v.) gelip: Ebu Cehm ve Muaviye, bana evlenme teklifinde bulundular, dedim. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Muaviye, parasız pulsuz bir züğürttür. Ebu Cehm ise, sopası elinden düşmeyen birisidir" buyurdu.

Müslim'in rivayetinde şöyledir: "Ebu'l-Cehm, kadınları çok döven birisidir." Bu: "Sopası elinden düşmeyen birisidir" ifadesinin tefsiridir. Bu "çok yolculuk yapan" diye de yorumlanmıştır.

(761) Buharî, edeb, 48

Zeyd b. Erkam (r.a.) şunu rivayet etti: Rasûlüllah'la (s.a.v.) birlikte bir sefere çıktık. O seferde halk bir kıtlığa uğradı. Bunun üzerine Abdullah b. Ubeyy arkadaşlarına: Peygamber'in yanındakilere birşey vermeyin ki, onlar etrafından dağılsınlar. Medine'ye dönersek, kuvvetli olan düşük olanı çıkaracaktır, dedi. Ben, Peygamber'e (s.a.v.) gelerek bunu kendisine haber verdim. Arkasından o, Abdullah b. Ubeyy'e haber göndererek böyle birşey söyleyip söylemediğini sordu. Abdullah, böyle birşey yapmadığına var gücüyle yemin etti ve: Zeyd, Rasûlüllah'a (s.a.v.) yalan söylemiş dedi. Onların söylediklerinden dolayı içime bir sıkıntı düştü. Sonunda Allah beni tasdik ederek: "Münafıklar geldiği zaman..." sûresini indirdi. Sonra Peygamber (s.a.v.) kendilerine istiğfarda bulunmak için onları çağırdı. Ama onlar başlarını çevirdiler. (762)

Yine Hz. Aişe rivayet etmektedir: Ebu Süfyan'ın hanımı Hind, Rasûlüllah'a şöyle dedi: Ebu Süfyan çok cimri birisidir. Bana, kendime ve oğullarıma yetecek kadar para vermiyor. Ancak ben, onun haberi olmadan parasından alıyorum. Acaba bunda, bana bir günah var mı? Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Onun parasından, örfe göre, kendine ve oğullarına yetecek kadar al" (763) buyurdu. (764)

17- DİLİN, KOĞUCULUK YAPMAMASI:

Koğuculuk, kötü niyetle, insanlar arasında lâf taşımaktır.

Allah Ta'ala bizi koğucudan sakındırmıştır: "**Alabildiğine yemin eden, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan lâf götürüp getirene... boyun eğme.**" (765)

Huzeyfe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Koğucu kimse cennete giremez.**" (766)

---

(762) Buharî, VIII/647; Fethü'l-Bârî; Müslim, münafıkîn
(763) Müslim, akdiye, 7
(764) Nevevî, Riyazü's-Salihîn, II/837
(765) Kalem, 10, 11
(766) Buharî, X/472, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/112, Nevevî

İbn Abbas anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.) azap gören iki kabre uğradı ve: "**Bunlar azap görüyorlar. Azap görmeleri de büyük birşeyden dolayı değildir. Bunların biri idrardan sakınmazdı. Diğeri de lâf taşır, koğuculuk ederdi**" buyurdu. (767)

Koğucunun, sırrı ifşa ettiğini, perdeyi yırttığını ve dostları birbirinden ayırdığını bil. Bu sebeple, birisi sana, bir lâf getirdiğinde, altı şey yapman gerekir:

1- Ona inanmamandır, çünkü koğucu fasıktır. Fasığın şahitliği kabul edilmez.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ *

"**Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse, onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz.**" (768)

2- Koğucuyu bundan menetmen, ona nasihatte bulunman ve yaptığının kötü birşey olduğunu açıklamandır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**İyiliği emret, kötülükten menet.**" (769)

3- Allah için, koğucudan nefret etmendir. Çünkü Allah, koğucudan nefret eder.

4- Karşında olmayan kardeşin hakkında kötü zanda bulunmamandır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Zannın çoğundan sakının. Zannın bir kısmı günahtır.**" (770)

---

(767) Buharî, vuzû', 60
(768) Hucurat, 6
(769) Lukman, 17
(770) Hucurat, 12

5- Koğucunun anlattıkları, seni onun hakkında tecessüse sevketmemelidir.

Çünkü yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Tecessüs etmeyin (gizli taraflarını araştırmayın)."** (771)

6- Koğucunun sana söylediğini başkasına nakletmemendir. Mesalâ; Falanca, bana, şöyle şöyle dedi, dersen sen de koğuculuk yapmış olursun.

Anlatıldığına göre, Ömer b. Abdülaziz'in huzuruna bir adam geldi. Ona, birisi hakkında birşey söyledi. Ömer ona: İstersen, senin meseleni inceleriz. Eğer yalan söylüyorsan, sen şu ayetin hükmüne giren kimselerden olursun: "Eğer bir fasık size bir haber getirirse..." (772) Şayet doğru söylüyorsan, "Daima kusur arayıp kınayan, durdurmadan laf götürüp getirene..." (773) ayetinin hükmüne giren kimselerden olursun. İstersen, seni affederiz, dedi. Bunun üzerine adam: Mü'minlerin emiri! Affını istiyorum. Bir daha kesinlikle böyle birşey yapmayacağım, dedi.

Bir adam, Amr b. Ubeyd'e: Falanca, seni kötü bir şekilde anıyor, dedi. Amr ona şu cevabı verdi: Be adam! Sözünü bana aktardığın adamla yaptığın arkadaşlığın hakkını gözetmedin. Hoşlanmadığım şeyi kardeşimden bana bildirdiğinde, hakkımı ödemedin. Fakat ona haber ver ki, ölüm bizim hepimizedir. Kabir hepimizi kucaklayacak, kıyamet hepimizi biraraya getirecektir. Allah, hakkımızda hükmünü verecektir. O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır.

Jurnalcilerden birisi Es-Sahib b. Abbad'a bir pusula getirdi. Pusulada onu, çokluğundan dolayı, bir yetimin malını almaya teşvik ediyordu. Es-Sahib b. Abbad, pusulanın arkasına şunları yazdı: Doğru da olsa, jurnalcilik çirkindir. Eğer sen bunu nasihat için yaptıysan, zarar etmen kâr etmenden daha iyidir. Belli olmayan birşey için rezil olanı kabul etmekten Allah'a

---

(771) Hucurat, 12
(772) Hucurat, 6
(773) Kalem, 10

sığınıyoruz. Eğer sen, kusurundan utanmamış olsaydın, sana, hareketinin, senin gibilerine gerektirdiği şeyle (ceza ile) karşılık verirdik. Melun! Kusur ve hatadan sakın. Çünkü Allah gaybi çok iyi bilmektedir. Allah ölüye rahmet etsin! Yetimi gözetsin malı artırsın. Jurnalciye lânet etsin.

Gıybetin neticelerini ve müslüman toplumunu helâk etmedeki tesirlerini görmen için şu hikâyeye kulak ver:

Hammad b. Seleme şöyle anlattı:

Birisi kölesini satışa çıkardı. Alıcıya: Kölemin koğuculuktan başka bir kusuru yoktur. Alıcı: Tamam, kabul ettim, deyip köleyi satın aldı. Köle birkaç gün yeni efendisinin yanında kaldıktan sonra, onun hanımına: Efendim seni sevmiyor. Senin üzerine cariye getirmek istiyor. Usturayı al, uyurken ensesinden birkaç kıl kes. Ben o kıllara büyü yapayım da, kocan seni sevsin, dedi. Sonra kadının kocasına: Hanımın bir dost edindi. Seni öldürmek istiyor. Bunu anlamak için uyuyormuş gibi yap, dedi. Adam karısına uyuyormuş gibi yaptı. Kadın, usturayla geldi. Adam karısının kendisini öldürmek istediğini zannetti. Kalkıp karısını öldürdü. Kadının aile ve akrabaları gelip kocayı öldürdüler. Sonunda iki sülale arasında kavga çıktı.

Yüce Allah'tan, lütfu ve keremiyle toplumumuzu koğucu ve gıybetçilerden temizlemesini diliyoruz.

18- DİLİN, SÖZÜ İKİ ŞEKİLDE AKTARMAMASI:

Bu, sözü, iki şekilde nakletmektir.

Koğuculuktan daha kötüdür. Çünkü koğuculuk, sözü aynı şekilde nakletmektir.

Ammar b. Yasir'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu. "**Kimin dünya da iki yüzü varsa, kıyamet gününde onun ateşten iki dili olur.**" (774)

(774) Buharî, el-Edebü'l-Müfred; Ebu Davud, IV/268

Muhammed b. Zeyd anlatmıştır: Bazı kimseler, İbn Ömer'e (r.a.):

– Bizler, sultanımızın (idarecimizin) huzuruna çıkıyoruz, onların lehine konuşuyoruz, yanlarından dışarı çıktığımızda, konuşmakta olduklarımızın zıddını söylüyoruz, dediler. İbn Ömer:

– Biz bu hareketi (Peygamber zamanında) münafıklık sayıyorduk, dedi. (775)

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"İnsanların en kötüsü, iki yüzlü olan şu (münafık) kimselerdir ki, şunlara bir yüzle gelirler, bunlara başka bir yüzle gelirler."** (776)

19- DİLİN, KARI KOCA ARASINDA GEÇENLERİ ANLATMAMASI:

Ebu Saîd el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kıyamet gününde, Allah katında, derecesi en kötü olacak insanlardan birisi, karısı ile içli dışlı olup da sonra onun sırrını yayandır."** (777)

20- DİLİN, ŞARKI VE TÜRKÜ SÖYLEMEMESİ:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"İnsanlardan öylesi var ki, herhangi bir ilmî delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak için boş lafı satın alır."** (778)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Şimdi siz bu söze (Kur'an'a) mı şaşıyorsunuz? Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz! Siz gaflet içinde oyalanmaktasınız."** (779)

---

(775) Buharî, ahkam, 27
(776) Buharî, menakıb, 1
(777) Müslim, nikah, 123
(778) Lokman, 6
(779) Necm, 59-61

İbn Abbas: ("Siz gaflet içinde oyalanmaktasınız" diye tercüme ettiğimiz) ifadenin Hımyar dilinde şarkı söylemek anlamına geldiğini söylemiştir.

Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Ümmetimden bazı kimseler çıkacak. Bunlar, zina etmeyi, ipek elbiseler giymeyi, şarap içmeyi, çalgı âletlerini çalıp eğlenmeyi helâl sayacaklar.**" (780)

Yüce Allah, Rahman'ın kullarını tarif ederken şöyle buyurmuştur: "**(O kullar), yalan yere şahitlik etmezler, boş sözlerle karşılaştıklarında vakar ile (oradan) geçip giderler.**" (781)

İbn Mes'ûd şöyle der: Şarkı söylemek, suyun ekin bitirdiği gibi, kalpte nifak bitirir.

Yezîd b. el-Velîd de: Şarkı söylemekten sakının. Çünkü o, hayayı (utanmayı) eksiltir, şehveti artırır. Şahsiyeti öldürür. O, şarkının yerine geçer, sarhoşluğun yaptığını yapar.

Şöyle de denilmiştir: Şarkı söylemek, günah işlemenin öncüsüdür.

Onların sözlerine önem veren kimseler, şarkı söylemenin haram olduğunda ittifak etmişlerdir.

Ebu Hanife de şöyle demiştir: Şarkı dinlemek fasıklıktır.

İmam Mâlik'e, şarkının hükmü sorulduğunda: Bunu ancak fasıklar yapar, demiştir.

Şafiî: Şarkı söylemek, mekruh olan eğlencedir. O, bâtıl ve muhal olana benzer. Onunla çok uğraşan, şahitliği kabul edilmeyen sefihtir, demiştir.

Ahmed b. Hanbel: Şarkı söylemek, kalpte nifak doğurur. O, benim hoşuma gitmiyor, demiştir.

İşte bu, dört imamın, onun haramlığı konusundaki icmalarıdır. Bunda, hakkı isteyen ve arayanlara şahit vardır.

Yüce Allah şeytana şöyle buyurdu: "**Onlardan gücünün yettiğini sesinle yerinden oynat.**" (782)

---

(780) Buharî, eşribe, 5
(781) Furkan, 72
(782) İsra, 64

Mücahid: Şeytanın sesi, şarkıdır, der.

Enes'in rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Ümmetim içinde, yere batırılma, denize atılma ve hayvana çevrilme olacak. Bu, onlar içki içtiklerinde, şarkıcı kadınlar edindiklerinde ve çalgı âletleri çaldıklarında olacak.**" (783)

Muaviye şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.), ölünün arkasından bağırıp çağırarak ağlamayı, tasvirleri, yırtıcı hayvanların derilerini, açılıp saçılmayı, şarkı söylemeyi, altını ve ipekliyi yasakladı. (784)

Ebu Mâlik el-Eş'arî şunu rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Benim ümmetimden bazı kimseler içki içip ona adından başka isim verecekler. Baş uçlarında çalgılar çalınacak ve şarkıcı kadınlar şarkı, türkü söyleyecekler. Allah onları yere batırsın ve onlardan maymunlar, domuzlar yapsın (Allah onları yere batıracak ve onları maymunlar, domuzlar şekline dönüştürecektir).**" (785)

21- DİLİN, ALLAH'TAN BAŞKASINA YEMİN ETMEMESİ:

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) "**Kim yemin etmek zorunda kalırsa, yalnız Allah'ın adıyla yemin etsin yahut (yemin etmeyip) sussun**" buyurdu. (786)

Yine İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim, Allah'tan başkasına yemin ederse, kâfir veya müşrik olur.**" (787)

---

(783) İbn Ebi'd-Dünya, El-Elbanî, Sahîhu'l-Cami'de, V/107, no: 5343 de sahih olduğunu söylemiştir.

(784) Ahmed b. Hanbel rivayet etti. El-Elbânî, Sahîhu'l-Cami'de (VI/59) sahih olduğunu söylemiştir.

(785) İbn Mace, fiten, 22. İbnü'l-Kayyim: İsnadı sahihtir, demiştir. (İğasetü'l-Lehfan, I/251)

(786) Buharî, edeb, 74

(787) Tirmizî, nuzûr, 8

22- DİLİN İSLÂM'IN DIŞINDAKİ BİR DİNE YEMİN ETMEMESİ:

Meselâ: Yahudî, hıristiyan, kâfir, mecusî veya İslâm'ın dışındaki bir din üzere yemin edilmesi gibi.

Sâbit b. ez-Zahhak'ın rivayet ettiğine göre, Peeygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim, İslâm'dan başka bir din adına yalan yere yemin ederse, o kimse dediği gibidir.**" (788)

23- DİLİN, HOROZA SÖVMEMESİ:

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Horoza sövmeyin, çünkü o, namaza uyandırır.**" (789)

24- DİLİN, DEHRE (790) SÖVMEMESİ:

Bazı kişiler, günlere söverler. Onlar: Bu, şöyle şöyle gündür derler veya zamana söverler. Bu, tamamen yasaklanmıştır. Çünkü bu, Allah'ın kaza ve kaderine itiraz etmek anlamına gelmektedir. Gece ve gündüzü meydana getiren Allah'tır.

Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Allah: Ademoğlu dehre sövmüyor. Halbuki dehr benim. Gece gündüz benim elimdedir (kudretimdedir) buyurmuştur.**" (791)

Başka bir rivayette şöyledir: "**Çünkü dehr benim, gecesini gündüzünü döndürürüm, dilediğim zaman ikisini de tutarım.**" (792)

---

(788) Buharî, edeb, 44; Müslim, iman, 175

(789) Ebu'Davud, IV/327

(790) Dehr, aslında, bu alemin müddetidir. Sonra her çok müddete dehr denilmiştir. Zaman bunun aksinedir. Çünkü müddetin azına da, çoğuna da zaman denilebilir. (T. Uzun)

(791) Buharî, edeb, 101; Müslim, elfaz, 3

(792) Müslim, elfaz, 2

Buharî şunu rivayet etmiştir: "**Kahrolasıca dehr! demeyin. Çünkü Allah dehrin yaratanı ve sahibidir.**" (793)

25- DİLİN, RÜZGÂRA SÖVMEMESİ:

Ubeyy b. Ka'b'ın (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Rüzgâra sövmeyin. Hoşlanmadığınız birşey gördüğünüzde şöyle dua edin: Rabbimiz! Bu rüzgârın hayrını, onda olanın hayrını ve aldığı emrin hayrını senden diler, bu rüzgârın şerrinden, taşıdığı şeyin şerrinden ve kendisine emredilen şeyin şerrinden sana sığınırız.**" (794)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Rüzgâra sövmeyin. Çünkü o, yüce Allah'ın rahmetindendir. O, rahmet ve azap getirir. Ancak Allah'tan, rüzgarın hayrını isteyin. Şerrinden de Allah'a sığının.**" (795)

Şafiî şöyle demiştir: Hiç kimsenin rüzgâra sövmesi uygun değildir. Çünkü o, Allah'ın itaatkâr yaratığı, askerlerinden biridir. Allah onu, dilerse rahmet, dilerse azap haline getirir. (796)

26- DİLİN, HUMMAYA (SITMAYA) SÖVMEMESİ:

Cabir (r.a.) anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) Ummu's-Saib'in yanına girdi ve:

– Ummu's-Saib! Niye titriyorsun? dedi. Ummu's-Sâib:

– Humma (sıtma): Allah onun hayrını vermesin! dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

– "Sıtmaya sövme (sitem etme)! Çünkü o, ateşin, demirin pasını giderdiği gibi Ademoğullarının günahlarını giderir." (797)

---

(793) Buharî, edeb, 101
(794) Tirmizî, III/355
(795) İbn Mace, edeb, 29
(796) Ezkar, 153
(797) Müslim, birr, 53

27- DİLİN, YALAN YERE ŞAHİTLİK ETMEMESİ:

Yüce Allah: "Yalan sözden sakının" buyurmuştur. (798)

Ebu Bekre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) üç defa:

- "Size günahların en büyüğünü haber vereyim mi?" diye sordu. Biz de:

- Evet, Allah'ın Rasûlü! dedik. Bunun üzerine o:

- "Allah'a şirk koşmak, anne ve babaya karşı gelmek" dedi. Rasûlüllah (s.a.v.) bir yere dayanmış haldeydi. Hemen doğrulup oturdu ve: "Yalan söylemek ve yalancı şahitlik" dedi. Bu sözü o kadar terkarladı ki biz:

- Keşke sussa, dedik. (799)

28- DİLİN, VERİLENİ BAŞA KAKMAMASI:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Ey îman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde, malını gösteriş için harcayan kimse gibi, başa kakmak ve incitmek suretiyle, yaptığınız hayırlarınızı boşa çıkarmayın."** (800)

Ebu Zerr'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Üç kişi vardır ki, kıyamet gününde, Allah onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak, onları tezkiye de etmeyecektir. Hem onlar için elîm bir azap vardır." Rasûlüllah (s.a.v.) bunları üç defa söyledi. Ebu Zerr:

- Adları batsın! Umduklarına ermesinler! Kim onlar, Allah'ın Rasûlü? deyince, Rasûlüllah (s.a.v.):

- "Elbisesini (kibrinden) yerde sürükleyen, verdiğini başa kakan ve ticaret malının satışını yalan yere yeminle

---

(798) Hac, 30

(799) Buharî, V/261, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/81, Nevevî

(800) Bakara, 264

artırandır" buyurdu. (801)

29- DİLİN, SAHİBİNE SÖVMEMESİ:

Sehl b. Huneyf'in anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Biriniz: Nefsim pis oldu, demesin.**" (802)

30- DİLİN, YALAN YERE YEMİN ETMEMESİ:

İbn Mes'ud'un (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Kim, hakkı olmadığı halde bir müslümanın malına yemin ederse, huzur-u ilahiye, Allah'ın gazabına uğrayarak çıkar.**" (803)

Eş'as b. Kays (r.a.) anlatmıştır: Benimle birisi arasında, bir kuyu yüzünden anlaşmazlık vardı. Meseleyi Rasûlüllah'a arzettik. Rasûlüllah (s.a.v.): "Ya senin şahitlerin, ya onun yemîni" buyurdu. Ben de: Hasmım, yemînin önemine aldırmadan yemîn ederse? dedim. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Kim, bir yemîn eder; onunla -yalancı olduğu halde- bir müslümanın malını elinden alırsa, Allah'ın gazabına uğrayarak huzur-u ilahiye çıkar" buyurdu. (804)

31- DİLİN, FASIK, BİD'ATÇİ VE MÜNAFIĞA EFENDİM DEMEMESİ:

Müslümanın, sözle veya yazıyla başkan, bakan veya kral olsa bile, münafığa efendim demesi caiz değildir.

Bureyde'nin anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.):

لَا تَقُولُوا لِلْمُنَافِقِ سَيِّد ، فَإِنَّهُ إِنْ يَكُ سَيِّدًا فَقَدْ أَسْخَطْتُمْ رَبَّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ *

"**Münafığa, efendi demeyin. Eğer o, efendi olursa, Rabbi-**

(801) Müslim, iman, 171
(802) Müslim, elfaz, 17
(803) Müslim, iman, 222
(804) Buharî, VIII/213, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/157, Nevevî

nizi kızdırmış olursunuz" buyurmuştur. (805)

32- DİLİN, İŞRAK (BERABERLİK) VAVINI SÖYLEMEMESİ:

Bu, şöyle demek gibidir: "Allah'a ve sana tevekkül ettim" veya "Benim Allah'tan ve senden başka kimsem yoktur."

Huzeyfe'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın dilediği ve falancanın dilediği, demeyin. Ama Allah'ın dilediği, sonra falancanın dilediği, deyin."** (806)

İbrahim en-Nahaî, kişinin: "Allah'a ve sana sığınırım" demesini hoş görmüyordu. Onun: "Allah'a, sonra sana sığınırım" demesini caiz görüyordu. "Allah olmasaydı, sonra falanca olmasaydı" demeyi de caiz görüyordu. "Allah ve falanca olmasaydı" ifadesini caiz görmüyordu. Çünkü vav (ve) cemetme ve teşrik ifade eder. Summe (sonra), tertip ve terahi ile birlikte atıf ifade eder.

33- DİLİN, "BİZE, ŞU YILDIZ SEBEBİYLE YAĞMUR YAĞDI" DEMEMESİ:

Zeyd b. Halid el-Cuhenî anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) Hudeybiye'de bize sabah namazını geceleyin yağan yağmurdan sonra kıldırdı. Namazdan çıkınca cemaate karşı döndü ve: Rabbiniz ne buyurdu, biliyor musunuz? diye sordu. Sahabîler: Allah ve Rasûlü, daha iyi bilir, dediler. Peygamber (s.a.v.):

"Allah: Kullarımdan bazısı sabaha mü'min, bazısı da kâfir olarak çıktı. Kim, Allah'ın lütfu ve rahmetiyle yağmura kavuştuk dediyse, bana iman, yıldıza küfretmiştir. Kim, falan falan yıldızın doğması veya batmasıyla yağmura kavuştuk, dediyse, o da bana küfür, yıldıza îman etmiştir, buyurdu" dedi. (807)

---

(805) et-Terğib ve't-Terhib, V/192
(806) el-Ezkar, 308
(807) Müslim, iman, 125

Nevevî şöyle der: Müslüman, yıldızın yağmur yağdırdığına inanarak, "Falan yıldız sebebiyle bize yağmur yağdı" derse, kesinlikle kâfir ve mürted olur. Bunu, yıldızın yağmurun yağmasına bir alamet olduğunu kasdederek, -çünkü alâmet anında yağmur yağar- ve onun yağmasının, Allah'ın fiili ve yaratmasıyla olduğuna inanarak söylerse, kâfir olmaz. Bunun mekruhluğunda ihtilaf etmişlerdir. Ağır basan görüş, bunun mekruh olduğudur. Çünkü o, kâfirlerin söylediği sözlerdendir. Hadisin zahiri böyledir. Şafiî, el-Umm kitabından, bunu açıklamıştır. (808)

34- DİLİN, YEMEĞE KUSUR BULMAMASI:

Ebu Hureyre (r.a.) anlatmıştır: "Rasûlüllah (s.a.v.) hiçbir yemeği hor görmemiştir. Birşeyi arzu ederse, yer, istemezse bırakırdı." (809)

Cabir anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.) ailesinden evde katık olup olmadığını sordu. Onlar: Evde sirkeden başka birşey yok, dediler. Rasûlüllah (s.a.v.) onu getirtti ve yemeğe başladı. Yerken şöyle diyordu: "**Sirke ne güzel katıktır! Sirke ne güzel katıktır.**" (810)

35- DİLİN FİSKOS YAPMAMASI (TOPLULUKTA GİZLİ KONUŞMAMASI)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Gizli konuşma (fiskos) şeytandır.**" (811)

İbn Mes'ud'un rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Üç kişi iseniz, ötekini bırakıp da ikiniz gizli konuşmasın, Tâ ki onlar insanlara karışıncaya kadar. Çünkü bu onu üzer.**" (812)

---

(808) el-Ezkar, 155
(809) Müslim, eşribe, 187
(810) İbn Mace, at'ıme, 33
(811) Mücadele, 10
(812) Buharî, isti'zan, 47; Müslim, selam, 37

36- DİLİN, CAMİDE BİRŞEY KAYBETTİĞİNİ SÖYLEMEMESİ:

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim, bir kimsenin camide kayıp aradığını duyarsa, Allah onu sana geri vermesin, desin. Çünkü camiler bu gibi şeyler için yapılmamıştır."** (813)

37- DİLİN, ALLAH'TAN BAŞKASINDAN MEDED (YARDIM) DİLEMEMESİ:

Bazı kimseler, Allah'tan başkasından meded dilerler. Mesela: "Meded! Bedevî!" veya "Meded! Desukî!" yahut "Meded! Allah'ın Rasûlü!" derler. Bu büyük bir hatadır. Çünkü Allah'tan başkasından meded dilemek şirktir. Meded, kişinin Allah'ın yanında derece ve mevkii ne kadar yüksek olursa olsun, mukarreb melek, peygamber veya salih bir zat olsa bile, hiç kimseden dilenmez. Kullara yardım eden sadece ve sadece Allah'tır. O kimine ilimle kimine kuvvetle, kimine, malla, kimine de makam vs. ile yardım eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Hepsine, onlara da bunlara da (dünyayı isteyenlere de ahireti isteyenlere de) Rabbinin ihsanından (istediklerini) veririz."** (814)

38- DİLİN, ALLAH'TAN BAŞKASINDAN YARDIM İSTEMEMESİ:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Hatırlayın ki, siz Rabbinizden yardım istiyordunuz. O da, ben, peşpeşe gelen bin melekle size yardım edeceğim, diyerek duanızı kabul buyurdu."** (815)

Yardım, ancak yardım edebilecek kimseden istenir. Yardım edebilecek de sadece Allah'tır.

---

(813) Müslim, mesacid, 79
(814) İsra, 20
(815) Enfal, 9

Bu konuda, sözün özü, sadece, dinî ve dünyavî bir menfaat için konuşmaktır. Ömrün saatleri, lüzumsuz şeylerde, eğlencede ve asılsız, batıl şeylerde harcanmamalıdır. Çünkü ömür, çok değerli ve pahalıdır.

Dili korumak için bazı şeyleri detaylı olarak açıkladım. Çünkü dil, şeytanın insanı avlamak için kurduğu tuzakların en önemlisidir. Bu, Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiği şu hadisten de anlaşılmaktadır: Rasûlüllah'a (s.a.v.): "İnsanları cennete dahil eden amellerin en çoğu hangisidir? diye soruldu. O: "Takva (Allah korkusu) ve huy güzelliğidir" buyurdu. Ona: İnsanları cehenneme sokan günahların en çoğu hangisidir? diye soruldu. O: "Şu iki organ: Ağız ve tenasül organı" buyurdu. (816)

İbn Mes'ud anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum:

إِنَّ أَكْثَرَ خَطَايَا ابْنِ آدَمَ فِي لِسَانِهِ *

Ademoğlunun günahlarının çoğu, dili yüzündendir." (817)

Bu sebeple Hammad b. Zeyd şöyle der: Ademoğlu sabaha çıkınca bütün organlar dile şöyle yalvarırlar: Bizim hakkımızda Allah'tan kork. Çünkü biz ancak seninle varız. Eğer sen doğru olursan, biz de doğru oluruz. Eğri olursan biz de eğri oluruz. (818)

Rasûlüllah (s.a.v.), bunların hepsini şu sözünde toplamıştır:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ *

"Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse, ya hayır söylesin ya da sussun." (819)

---

(816) Tirmizî, III/245

(817) El-Elbânî, es-Sahiha'da (no: 534) bunun sahih olduğunu söylemiştir.

(818) Tirmizî rivayet etmiştir.

(819) Buharî ve Müslim rivayet etmiştir.

Yüce Allah da şu sözünde toplamıştır: **"Kullarıma şöyle! Sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar."** (820)

Allah'ım! Senden güzel konuşma diliyoruz. Kötü konuşmadan sana sığınıyoruz.

ONSEKİZİNCİ KORUYUCU:
KARNI KORUMAK:

1- Faiz yememek.

Ebu Hureyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– "Yedi helâk ediciden sakının." Sahabîler:

– **Allah'ın Rasûlü! Bunlar nelerdir? diye sordular. Peygamber:**

– **"Allah'a şirk (ortak) koşmak, büyü yapmak, haksız yere, Allah'ın haram kıldığı canı almak (öldürmek), faiz yemek, yetim malı yemek, düşmanla savaşırken geri dönüp kaçmak, hiçbirşeyden haberi olmayan mü'min ve namuslu bir kadına zina iftira etmek."** (821)

İbn Mes'ud (r.a.) şöyle dedi: **"Rasûlüllah (s.a.v.) faiz yiyene (alana) ve yedirene (verene) lânet etti."** (822)

Cabir (r.a.) de şöyle dedi: **"Peygamber (s.a.v.) faiz yiyene, yedirene, faiz muamelesini yazan ve şahitlik edenlere lânet etti."** (823)

İbn Mes'ud'un (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَا ظَهَرَ فِى قَوْمٍ الزِّنَا وَالرِّبَا إِلاَّ أَحَلُّوا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللّٰهِ *

---

(820) İsra, 53

(821) Buharî, V/393, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/82, Nevevî

(822) Müslim, XI/26, Nevevî

(823) Müslim, XI/26, Nevevî

"Bir toplulukta, zina ve faiz görülsün de, kendilerini Allah'ın azabına atmış olmasınlar." (824)

Semura b. Cundub (r.a.) anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.), sahabîlere:

– "Sizden biriniz rüya gördü mü?" diye çok sorardı. Bunun üzerine Rasûlüllah, Allah'ın anlatmasını istediği kimselere karşı anlatır, yorumunu yapardı. Bir gün, sabah vakti bize, kendi gördüğü rüyayı şöyle anlattı: "Bana bu gece iki kişi (iki melek) geldi. Beni alıp: Bizimle birlikte yürü! dediler.

Ben de onlarla birlikte yürüdüm. Sonunda yatmakta olan bir adamın yanına vardık. Adamın baş ucunda, elinde taş bulunan başka bir adam vardı. O, yatan adamın başını taşla parçalıyordu. Taşı başına her vurduğunda, taş o tarafa yuvarlanıp gidiyordu. Atan adam da arkasından koşup tekrar alıp getiriyordu. O dönüp gelmeden, bunun başı iyi oluyor ve eski haline dönüyordu. Sonra taşı getiren adam, yatan adamın üzerine dönüyor ve birinci defa yaptığı gibi, tekrar onun başını ezme işini yapıyordu.

Bu iki meleğe:

– Subhanellah! Bu iki adam nedir? diye sordum. Melekler bana:

– Yürü, yürü! dediler.

Bizler yürüdük ve sonunda arka üstü yatmış bir adamın yanına geldik. Onun başucunda da, elinde demirden çatal bir kanca bulunan başka bir adam ayakta duruyordu. Ayakta duran adam, yatan adamın yüzünün bir tarafı üzerine eğiliyor ve ağzının yan tarafını başının arkasına kadar kesip parçalıyordu. Yine onun boğazını da başının arkasına kadar kesip parçalıyor, gözünü de başının arkasına kadar yırtıp parçalıyordu. Sonra bu adam ağzın diğer tarafına geçiyor ve orasını da birinci yanını yaptığı gibi yarıp parçalıyordu. Bu kısmı parçalamayı bitirinceye kadar ağzın diğer yanı, eskisi gibi iyileşiyordu. Sonra adam tekrar oraya dönüyor, orasını birinci defada yaptığı gibi

(824) et-Terğib ve't-Terhib, IV/85

yarıp parçalıyordu.

Ben yanımdaki iki meleğe:

– Subhanellah! Bu iki adamın durumları nedir? diye sordum. Melekler bana:

– Yürü, yürü! dediler.

Yürümeye devam ettik. Altı geniş, üstü dar bir fırının yanına geldik.

Ravi şöyle der: Zannederim ki, o şöyle diyordu: "Bir de baktık ki, onun içinde karışık bağırmalar ve birçok sesler vardı. Biz onun içine baktık. Bir de ne görelim! İçeride birçok çıplak erkek ve kadın! Altlarından onlara, bir ateş alevi geliyordu. Onlara bu alev geldikçe, bağırıp çağırıyorlardı. Yanımdaki iki meleğe:

– Bu çıplak erkekler ve kadınlar nedir? diye sordum. Melekler bana:

– Yürü, yürü! dediler. Biz yine yürüdük ve kan gibi kırmızı bir nehrin üzerine geldik. Nehrin içinde yüzen bir adam gördük. Nehrin kenarında da, yanına birçok taş toplamış bir adam vardı. Nehirdeki adam yüzebildiği kadar yüzüyor, taş toplayan adamın yanına geliyor, ona doğru ağzını açıyor, öbür adam da onun ağzına bir taş atıp yutturuyor, bunun üzerine nehirdeki adam yüzerek geri gidiyor. Sonra tekrar kenardakine doğru dönüp geliyor. Kenarındakinin yanına her dönüşünde, kenardaki, onun ağzının içine bir taş atıyor ve ona taşı yutturuyordu. Yanımdaki iki meleğe:

– Bu iki adamın hali nedir? diye sordum.

Onlar da bana:

– Yürü, yürü! dediler. Yine yürüdük. Çok çirkin görünüşlü bir adamın yanına geldik. Onun yanında yakmakta olduğu ve etrafında koşmakta bulunduğu bir ateş gördük. Meleklere yine:

– Bu adamın hali ne böyle? diye sordum.

Onlar da bana:

– Yürü, yürü! diye emrettiler.

Yine yürüdük. Sonunda uzun ağaçlar ve bitkilerle sarılmış bir bahçeye geldik. Bahçede baharın her çiçeğinden vardı. Bahçenin ortasında çok uzun boylu bir adam vardı ki, ben onun semaya doğru uzanan başını hemen hemen göremiyordum. Adamın etrafında, pek çok çocuk vardı. Meleklere:

– Bu uzun adam ve bu çocuklar nedir? diye sodum. Melekler:

– Yürü, yürü! dediler. Biz yine yürüdük ve sonunda büyük bir bahçeye vardık ki, ben asla ondan daha büyük ve ondan daha güzel bir bahçe görmemiştim. Melekler bana:

– Bu ağaçların arasından yukarıya çık, dediler.

Biz meleklerle o ağaçların arasından yükseklere doğru çıktık. Altın va gümüş tuğlalarla yapılmış bir şehre ulaştık. Şehrin kapısına geldik ve açılmasını istedik. Kapı bize açıldı. Oradan şehre girdik. Bizi, vücutlarının yarısı en güzel insan, diğer yarısı da en çirkin insan şeklinde olan kimseler karşıladı. Yanımdaki melek o kimselere:

– Gidin, şu nehrin içine girin! dediler.

Orada enine akmakta olan bir nehir vardı. Sanki onun suyu süt kadar beyazdı. O insanlar gidip nehrin içine girdiler. Sonra onlar kendilerinden çirkin nitelikler gitmiş olarak yanımıza döndüler. Onlar pek güzel bir surette dönmüşlerdi. Melekler bana: Burası, Adn cennetidir. Burası senin menzilindir, dediler. Gözlerim yükselip yukarıya doğru baktı ki, gökyüzündeki çok uzak bulut gibi bembeyaz bir köşk gördüm. Melekler bana:

– İşte orası da senin menzilindir, dediler. Ben de onlara:

– Allah size bereket versin, beni bırakın da oraya gireyim, dedim. Melekler:

– Sen şimdi oraya giremezsin. Sen ileride oraya gireceksin, dedi-ler.

Meleklere:

– Ben bu gece, çok hayret verici şeyler gördüm. Benim bu gördüklerim, nedir böyle! dedim. Melekler:

– Biz sana anlatacağız, dediler: "Şu yanına geldiğin ve taşla başı ezilen birinci adam, Kur'an'ı alıyor, onu reddediyor ve farz namazı kılmadan başı üzerinde uyuyordu. Şu üzerine gelip başının arkasına kadar ağzının bir tarafı ve boğazı da başının arkasına kadar, gözü de başının arkasına kadar yırtılıp parçalandığını gördüğün adam da, erkenden evinden gider ve öyle bir yalan söylerdi ki, onun bu yalanı her tarafa yayılırdı. Yukarısı dar, aşağısı geniş fırın gibi binanın içinde görmüş olduğun o çıplak erkek ve kadınlara gelince, onlar da zina eden erkekler ve zina eden kadınlardır. Nehirde yüzmekte olup üzerine geldiğin ve kendisine taş yutturulan adam ise, faiz yiyen kimsedir. Ateş yakıp etrafında koşan o çirkin görünüşlü adam da, cehennemin bekçisi Malik'tir. Büyük bahçenin içinde gördüğün uzun boylu adam ise, İbrahim peygamberdir. Onun etrafındaki çocuklar ise, fıtrat üzere ölen her çocuktur."

Bazı müslümanlar:

- Allah'ın Rasûlü! Müşriklerin çocukları da mı? diye sordular. Rasûlullah (s.a.v.):

- Müşriklerin çocukları da, buyurdu.

Melekler sözlerine şöyle devam ettiler:

- Kendilerinin bir kısmı güzel, bir kısmı da çirkin olan topluluğa gelince; onlar bazı güzel amellerini çirkin olanlarıyla karıştırmış olan kimselerdir ki, Allah onların suçlarını affetmiştir. (825)

2. Rüşvet yememek:

Abdullah b. Amr şöyle rivayet etmiştir: "**Rasûlullah rüşvet verene ve alana lanet etti.**" (826)

Yine Abdullah b. Amr, Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "**Rüşvet veren ve alan cehennemdedir.**" (827)

3. Köpek için alınan ücreti ve fahişenin aldığı parayı yememek:

---

(825) Buharî, ta'bir, 48
(826) Ebu Davud, III/300; Tirmizî, II/397
(827) Taberanî rivayet etmiştir.

Ebu Cuhayfe (r.a) şunu rivayet etti: "Allah'ın Rasûlü, dövme yapan ve yaptıran kadına, faiz yiyen ve yedirene lanet etti. Köpek için alınan ücreti ve fahişenin aldığı parayı (yemeyi) menetti. Musavvirlere de (sûret ve heykel yapanlara da) lanet etti. (828)

4.Yetim malı yememek:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler, karınlarına ancak ateş doldurmuş olurlar, zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir.**" (829)

Daha önce, büyük günahlar hakkında Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği hadisi gördük. Rasûlullah (s.a.v.) onların arasında, "yetim malı yemeyi"de saymıştır. (830)

Suddî şöyle demiştir: "Yetim malı yiyen, kıyamet gününde, ağzından, kulaklarından, burnundan ve gözlerinden alev fışkırır halde diriltilir. Onu bu halde gören kerkes, yetim malı yediğini anlar."

5. Şüphelileri yememek:

Nu'man b. Beşir anlatmaktadır: "Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: '**Helal belli, haram da bellidir. İkisi arasında (helal mı haram mı belli olmayan bazı) şüpheli şeyler vardır ki, birçok kimse bunları bilmezler. Kim şüpheli şeylerden sakınırsa, ırzını da, dînini de tertemiz tutmuş olur. Kim şüpheli şeylere dalarsa, (girilmesi yasak olan) koruluk etrafında davarlarını otlatan bir çoban gibi, kısa zamanda içeriye dalabilir. Haberiniz olsun! Her devlet başkanının kendisine mahsus bir koruluğu vardır. Dikkat edin! Allah'ın yeryüzündeki koruluğu da haram ettiği şeylerdir. Haberiniz olsun! Bedenin içinde bir lokmacık et parçası vardır ki, o iyi olursa, bütün beden iyi olur; bozuk olursa bütün beden bozulur. İşte o (et parçası) kalptir.**" (831)

---

(828) Buharî, IV/14, Fethü'l-Bârî
(829) Nisa, 10
(830) Buharî, V/393, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/82, Nevevî
(831) Buharî, iman, 39

Vabisa b. Ma'bed (r.a) şöyle anlatmıştır: Ben Rasûlullah'a geldim. İyilik ve kötülükten sorulmadık hiçbir şey bırakmak istemiyordum. Bana:

– "Yaklaş, Vabisa!" dedi. Ona yaklaştım. Öyleki dizim dizine deydi. Yine bana: "Vabisa! Sormaya geldiğin şeyi sana söyleyeceğim" dedi. Ben:

– "Allah'ın Rasûlü! Bana söyle" dedim. O:

– "Sen iyiliği ve kötülüğü sormaya geldin, değil mi?" dedi. Ben de:

– "Evet" dedim.

Üç parmağını birleştirip göğsüme vurmaya başladı. Bu arada şöyle dedi:

– "Vabisa! Kalbinden fetva al. İyilik, gönlüne ve kalbine hoş gelendir. Kötülük (günah) ise, insanlar sana fetva verseler de, kalbe huzursuzluk ve tereddüt veren şeydir." (832)

Enes anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) yolda bir hurma tanesi buldu ve şöyle dedi: "Senin sadaka olmandan korkmasaydım, onu yerdim." (833) Çünkü sadaka, Rasûlullah'a ve Onun Âl-i beytine (ailesine) haram kılınmıştır.

Hz. Ali'nin oğlu Hasan şöyle demiştir: Şunu Rasûlullah'tan belledim: "Sana şüphe vereni, şüphe vermeyene bırak." (834)

Hz. Aişe şunu anlattı: "Ebu Bekr'in bir kölesi vardı. Köle, ona haraç verirdi. Ebu Bekr de onun verdiği haraçtan yerdi. Köle bir gün, bir şey getirdi. Ebu Bekr de ondan yedi. Köle Ebu Bekr'e:

– Bunun ne olduğunu biliyor musun? dedi. Ebu Bekr:

– O nedir? dedi. Köle:

– Ben, cahiliye devrinde birisine kahinlik yapar, gaipten haberler verirdim. Fakat ben iyi bir kahinlik yapmıyor, o kişiyi

---

(832) et-Terğib ve't-Terhib, IV/27
(833) Buharî, V/86, Fethü'l-Bârî
(834) Tirmizî; Dârimî, II/245

aldatıyordum. O adamla karşılaştık. Yaptığım bu kahinlik karşılığında bana bahşiş verdi. İşte şimdi yediğin, bana verilen şeydir. Bunun üzerine, Ebu Bekr, elini ağzına soktu ve karnındaki her şeyi kustu. (835)

6. Haram olan hiçbir şeyi yememek:

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Allah temizdir ve ancak temiz olanı kabul eder. Allah Müminlere, peygamberlere emrettiğini emretmiştir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Ey Peygamberler! Temiz olan şeylerden yeyin, güzel işler yapın. Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyle bilmekteyim."** (836)

"Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yeyin." (837)

Bir kimse (hak yolunda) uzun yolculuğa çıkar, saçları dağınık, toza toprağa bulanmış bir halde, ellerini göğe uzatarak: "Rabbim! Rabbim!" diye dua eder. Halbuki yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, (hasılı) kendisi haramla beslenmiş olursa, böylesinin duası nasıl kabul edilir? (838)

Ebû Said el-Hudrî'nin rivayet ettiğine göre, peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim temiz (helal) olanı yer, sünnete göre hareket eder ve insanlar onun zülmünden emin olursa, cennete girer."** (839)

Ebû Hureyre'nin (r.a) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Sizden birinin ipini alıp dağa giderek odun toplaması sonra da topladığı odunları sırtına yükleyip getirmesi, insanlardan istemesinden daha iyidir. Toprağı alıp ağzına koyması, Allah'ın haram kıldığını ağzına koymasından daha iyidir."** (840)

---

(835) Buharî, menakıbü'l-ensar, 25
(836) Mü'minun, 51
(837) Bakara, 172
(838) Müslim, zekat, 65
(839) Tirmizî, IV/78
(840) et-Terğib ve't-Terhib, IV/21

Yine Ebû Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

* يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لاَ يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ أَمِنَ الْحَلاَلِ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ

"İnsanlar öyle bir zamanda yaşayacaklar ki, kişi, o sırada ele geçirdiği malı helalden mi, yoksa haramdan mı kazandığına aldırmayacak." (841)

7. Tıka basa yememek:

Ebû Hureyre anlatmıştır:Rasûlullah (s.a.v.) bir kafiri misafir etmişti. O, bir koyunun sütünün sağılıp kafire içirilmesini emretti. Koyun sağıldı, kafir kaptaki bütün sütü içti. Sonra başka bir kap getirildi. Kafir onu da içti. Daha sonra başka bir kap getirildi, onu da içti. Böylece kafir, yedi koyunun sütünü bitirdi. Sabah olunca o, müslüman oldu. Rasûlullah (s.a.v.) yine, onun için, bir koyun sağılmasını emretti. Bu defa kafir, sütün tamamını içemedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) **"Mü'min bir mideyi doldurmak için içer, kafir ise yedi mideyi doldurmak için içer"** buyurdu. (842)

Peygamber (s.a.v.) şöyle demiştir: **"Müslüman bir mideyi doldurmak için yer, kafir ise yedi mideyi doldurmak için yer."** (843)

Mikdad b. Ma'dikerib (r.a) anlatmaktadır: Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: "İnsan, karından (mideden) daha kötü bir kap doldurmamıştır. Ademoğluna belini doğrultan birkaç lokma yeter. Eğer mutlaka doldurulacaksa, karnın (midenin) üçte biri yiyecek, üçte biri içecek ve üçte biri de nefes içindir." (844)

İbn Abbas da Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: **"Dünyada karnı tok olanlar, yarın ahirette karnı aç olanlardır."** (845)

---

(841) Buharî, buyu, 7
(842) Müslim, eşribe, 186
(843) Buharî, IX/536, Fethü'l-Bârî; Müslim, XIV/24, Nevevî
(844) İbn Mace, at'ıme, 50
(845) et-Terğib ve't-Terhib, IV/129

Peygamber (s.a.v.): "**İsraf ve kibir karışmadıkça, yeyin, için ve sadaka verin**" buyurmuştur. (846)

Hz. Ömer şöyle der: Mideyi tıka basa doldurmaktan sakının. çünkü bu, hayatta ağırlık, ölüm anında da pis kokudur.

Lokman oğluna şu tavsiyeyi yaptı: Yavrum! Mide dolduğunda, düşünce uykuya çekilir, hikmet susar, organlar da ibadetten vazgeçerler.

Ebu Süleyman ed-Daranî de şöyle der: Kim karnını doyurursa, onun başına altı âfet gelir: Münacatın (Allah'a yalvarıp yakarmanın) tadının kaybolması, hikmeti ezberleme güçlüğü, yaratıklara acımama. Çünkü o tok olunca, bütün yaratıkların tok olduğunu zanneder. İbadette ağır davranmak ve şehvetlerin artması. Diğer müminler, camilerin etrafında dolaşırlarken, karnı tok olanlar ise çöplüklerin çevresinde dolaşırlar.

Nafi' şöyle demiştir: Birisi, İbn Ömer'e birşey getirdi. İbn Ömer: Bu nedir? diye sordu. Adam: Bu, yemeği hazmettirir, dedi. İbn Ömer: Ben bunu ne yapayım? Bir aydır ben karnımı tam olarak doyuramadım.

Muhammed b. Vâsi' de şöyle der: Kim az yerse, anlar ve anlatır. Temiz ve ince olur. Çok yiyen kimse, istediği şeylerin çoğunu yapamaz.

Ebu Ubeyde el-Havass: Kişinin helaki, karnını doyurmasında, zarar görmemesi de aç kalmasındadır. Eğer sen karnını doyurursan, ağırlaşırsın ve yatıp uyursun. O zaman da, düşman sana karşı imkan bulup üzerine çöker, demiştir.

Amr b. Kays: Mideyi doldurmaktan sakının, çünkü bu kalbi katılaştırır, der.

Hasan şöyle der: Babanız Âdem'in belası yemekti. O, kıyamete kadar sizin de belanızdır.

Bedeninin sağlıklı olmasını ve az uyumak istiyorsan, az ye, denilmiştir.

Bişr de şöyle demiştir: Kişinin, bugün, helal olanla

---

(846) İbn Mace, libas, 23

karnını doyurması uygun değildir. Çünkü o helal olanla karnını doyurduğunda, nefsi onu harama çağırır. Bu pisliklerden nasıl kurtulacaksın?

İbrahim b. Edhem şöyle der: Kim karnına hakim olursa, dinine de hakim olur. Kimin aç kalması varsa, iyi huyları da vardır. Allah'a isyan, aç olandan uzak, tok olana yakındır. Tokluk kalbi öldürür. Sevinç, neşe ve gülme ondan dolayı olur.

Anlatıldığına göre, İblis, Hz. Yahya'ya (a.s.) şöyle dedi: Bir defasında sen, karnını doyurdun. Bu yüzden, biz de seni namaza karşı ağır davranır hale getirdik. Hz. Yahya da: Allah için, ebediyyen karnımı doyurmayacağım, dedi. İblis: Vallahi, hiçbir müslümana ebediyyen nasihatte bulunmayacağım, dedi.

Şafiî: Tokluk, bedeni ağırlaştırır, anlayışı giderir, uyku getirir ve tok olanın, ibadete karşı tutumunu zayıflatır.

Sözün özü, kişi karnını doyurunca, şeytan ona karşı güç kuvvet bulur, onu her türlü hayırdan alakoyar ve her türlü şerri güzel gösterir.

Yüce Allah, bunların hepsini şu sözünde toplamıştır: "Yeyin, için, israf etmeyin." (847)

ONDOKUZUNCU KORUYUCU
TENASÜL ORGANINI KORUMAK

Sehl b. Sa'd'ın rivayetine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kim, dili ve tenasül organı konusunda bana garanti verirse, ben de ona cennete gireceği konusunda garanti veririm."

1. Zina yapmamak.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

---

(847) A'raf, 31

لاَ يَزْنِى الزَّانِى حِينَ يَزْنِى وَهُوَ مُؤْمِنٌ ، وَلاَ يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ ، وَلاَ يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ *

"Zina eden kişi, zina ettiği zaman mümin olarak zina etmez. Hırsız da çaldığı vakit mümin olarak çalmaz. İçki içen kişi de içki içtiği zaman mümin olarak içki içmez." (848)

Abdullah b. Zeyd anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum:

"Araplar! Araplar! Sizin hakkınızda en çok korktuğum! Zina ve gizli şehvettir." (849)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): **"Kıyamet gününde Allah üç kişiyle konuşmaz, onları tezkiye etmez (övmez) ve yüzlerine bakmaz. Onlar için çetin bir azap vardır. Bunlar: Zina yapan yaşlı, yalancı idareci ve kibirli fa**kirdir." (850)

İbn Mes'ud anlatmaktadır: Rasûlüllah'a (s.a.v.) Allah katında, hangi günahın daha büyük olduğunu sordum. O da: **"Seni yarattığı halde Allah'a ortak koşmandır" dedi. Sonra hangisi? dedim. Şu cevabı verdi: "Seninle birlikte yemek yemesinden korktuğun için çocuğunu öldürmendir." Ben yine: Sonra hangisi? dedim. Şöyle cevap verdi: "Komşunun hanımıyla zina etmendir."** (851)

Bureyde'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Mücahit kadınlarının (evlerinde) oturan erkeklere haramlığı, annelerinin haram olması gibidir. (Evde) oturan erkeklerden biri, mücahitlerden birine ailesi konusunda halef olur ve onlar hakkında o kişiye hiyanet ederse, kıyamet günü durdurulur ve mücahit onun amelinden dilediğini alır." (852)

---

(848) Buharî, X/30, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/41, Nevevî
(849) et-Terğib ve't-Terhib, IV/199
(850) Müslim, II/115
(851) Buharî, VIII/163, Fethü'l-Bârî; Müslim, II/80
(852) Müslim, imare, 140

2. Livata yapmamak (erkeklerin birbirleriyle zina yapmaması)

Cabir'in (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Milletim hakkında en çok korktuğum şey, Lût milletinin yaptığını yapmalarıdır (eşcinsellik).**" (853)

Muhammed b. el-Munkedir rivayet etmiştir: Halid b. Velîd, Hz. Ebu Bekr'e, Arap köylerinden birinde, kadının nikahlandığı gibi, erkekle nikahlanan birisini gördüğünü yazdı. Ebu Bekr, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ashabını topladı. Bunların arasında Hz. Ali de vardı. O: Birisi hariç, hiçbir milletin yapmadığı günahtır. Allah onlara, bildiğiniz şeyi yaptı. Benim görüşüm, onu ateşte yakman, dedi. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) ashabının görüşü, onun ateşte yakılmasında birleşti. Bunun üzerine Ebu Bekr, o kişinin ateşte yakılmasını emretti. (854)

Hz. Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Hayalı (utangaç) olun. Allah, haktan utanmaz. Kadınlara dübürlerinden (büyük abdest bozma yolu) yaklaşmayın.**" (855)

Ali b. Talk anlatmıştır: Rasûlüllah'ın şöyle dediğini duydum: "**Kadınlara dübürlerinden yaklaşmayın. Allah haktan utanmaz.**" (856)

3. Hayvanla cinsel ilişkide bulunmamak

Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Dört kişi vardır ki, sabah akşam Allah onlara gazab eder." Ben: Kim onlar Allah'ın Rasûlü? dedim. Peygamber (s.a.v.): "Kendilerini kadınlara benzeten erkekler, yine erkeklere benzeyen kadınlar, hayvanla cinsel ilişkide bulunan kişi ve erkekle zina eden kişi (eşcinsel)**" cevabını verdi. (857)

---

(853) Tirmizî, III/9; İbn Mace, II/856
(854) et-Terğib ve't-Terhib, IV/325
(855) et-Terğib ve't-Terhib, IV/326
(856) Ahmed b. Hanbel; Tirmizî, II/316
(857) Taberanî ve Beyhakî rivayet etmiştir.

Ebu Hüreyre de şöyle bir hadis rivayet etmiştir: "**Homoseksüel (eşcinsel) lanetlidir. Hayvanla cinsel ilişkide bulunan lanetlidir.**" (858)

Hayvanla cinsel ilişkinin haram olduğunu bildiren hadisler zayıftır, ancak bu, aşağıdaki ayetin genel hükmüne göre, ittifakla haramdır: "Onlar ki, iffetlerini korurlar. Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu (cariyeleri) hariç. (Bunlarla ilişkilerden dolayı) kınanmış değillerdir. O halde, kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir." (859)

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): "**Kim, hayvanla cinsel ilişkide bulunursa, o kimseyi ve o hayvanı öldürün**" buyurmuştur. (860)

4. Hayızlı kadınla cinsel ilişkide bulunmamak

Ebu Hüreyre şu hadisi rivayet etmiştir: "**Hayızlı kadına veya bir kadına dübüründen yaklaşan ve kahine gidip onun söylediklerine inanan kimse, Muhammed'e indirileni inkâr etmiştir.**" (861)

5. Lezbiyen olmamak (kadının kadınla sevişmemesi) ve istimna yapmamak (el ile meni getirmemesi)

Lezbiyen olmak: Kadının kadınla sevişmesi demektir. Bu ve istimna, ittifakla haramdır. Alimler, yüce Allah'ın şu sözünün genel anlamından bunun haram olduğunu söylemişlerdir: "Onlar ki, iffetlerini korurlar." (862)

Sözün özü, müslümanın iffetini, kendisine haram edilen her şeyden koruması gerekir. Çünkü günahların çokluğu şeytanın insana galip gelmesini sağlar.

---

(858) Takrîbu't-Tehzîb, II/313

(859) Müminun, 5-7

(860) El-Elbanî, İrvau'l-Ğalîl'de (VIII/13) sahih olduğunu söylemiştir. bn Mace, II/83

(861) Ebu Davud, IV/15

(862) Müminun, 5

YİRMİNCİ KORUYUCU

ELİ KORUMAK

1. Elin, şeytanın vesveselerinden korunması:

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Sakın sizden birisi silahını (çıkarıp da) din kardeşine işaret etmesin. Çünkü işaret eden kimse bilmez, belki şeytan eline hız verip çeker de (din kardeşini vurur), böylece cehennemden bir çukura yuvarlanır.**" (863)

Yine Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.): "**Bir kimse kardeşine bir silahla işaret ederse, melekler ona lanet ederler. O kimse isterse, ana baba bir kardeşine işaret etsin, aynıdır.**" (864)

2. Elin, müslümanı öldürmemesi

Ebu Bekre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**İki müslüman kılıçlarıyla (dövüşmek için) karşılaşırlarsa, öldüren de öldürülen de cehennemdedir.**" **Sahabiler: Öldürenin cehenneme gitmesini anladık. Ancak öldürülen niye cehennemdedir? dediler. Peygamber (s.a.v.): "O da karşısındakini öldürmek istiyordu.**" (865)

İbn Mes'ud'un (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Müslümana sövmek fısk, onunla savaşmak küfürdür.**" (866)

3. Elin, can almaması (intihar etmemesi)

Ebu Hüreyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kim dağdan yuvarlanarak kendini öldürürse, cehennem ateşinde ebediyyen ve devamlı yuvarlanır. Kim zehir içerek kendini öldürürse, elindeki zehiri, cehennem ateşinde ebediyyen ve devamlı içecektir. Kim kendini bir demir parçasıyla (silahla) öldürürse, elindeki demiri karnına saplar**

---

(863) Buharî, fiten, 7
(864) Müslim, XVI/169, Nevevî
(865) Buharî, I/85, Fethü'l-Bârî; Müslim, XVIII/10, Nevevî
(866) Buharî, iman, 36

olduğu halde ebediyyen ve devamlı cehennem ateşinde kalacaktır." (867)

4. Elin, yabancı kadınla tokalaşmaması

Müslüman kardeşim! Şunu iyi bil: Müslümanın, yabancı bir kadınla tokalaşması caiz değildir.

Ma'kıl b. Yesar'ın (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Birinizin başına bir demir parçasıyla vurulması, kendisine helal olmayan bir kadına dokunmasından daha iyidir."** (868)

Dört mezhebden ve diğerlerinden olan alimlerin büyük kısmı bunun haram olduğunu söylemişlerdir. (869)

Hanefi mezhebinden, ed-Durru'l-Muhtar adlı kitabın yazarı şöyle der: "Şehvetten emin olsa bile, (yabancı) kadının yüz ve ellerine dokunmak helal değildir."

Malikî mezhebinden, şeyh Ahmed b. Muhammed b. Ahmed ed-Derdîr şöyle der: "Yaşlı olsa bile, kadınla tokalaşmak caiz değildir."

Şafiî mezhebinden Ebu Zur'a şöyle der: "Yabancı kadına dokunmak haramdır." İmam Nevevî ve Hafız İbn Hacer el-Askalanî de aynı görüştedirler.

Muhammed b. Abdullah b. Mihran şöyle demiştir: Abdullah'ın babasına -İmam Ahmed b. Hanbel'e-: Erkek, kadınla musafaha yapabilir mi (tokalaşabilir mi? El sıkışabilir mi?) diye soruldu. O da, çok sert bir şekilde: "Hayır" dedi. Ben de: Elbisesiyle (mesela eldivenle) kadınla musafaha edebilir mi? dedim. Yine "hayır" dedi.

Şeyh Muhammed Sultan el-Ma'susî: "Şehvetle olsun veya olmasın, kadın genç olsun veya olmasın, yabancı kadınlarla musafaha etmek, ne caizdir, ne de helaldir" demiştir.

---

(867) Müslim, iman, 175

(868) Taberanî ve Beyhakî rivayet etmiştir. El-Elbânî: Senedi iyidir, demiştir.

(869) Bakınız: Risaletu Edilleti Tahrîmi'l-Musafaha

Bunlar dört mezhep alimlerinin fetvalarıdır. Meselenin gerçek yönü budur. Kim bundan ayrılırsa, Allah'ın hidayeti olmadan hevasına uymuş olur.

Şüpheler:

Bazı kimseler: Şehvetsiz olarak ve iyi niyetle yabancı kadınla musafaha yapıyorum. Bu, haram mıdır? diye soruyorlar.

Bu sorunun cevabı şöyledir: Evet. Haramdır. Temiz kalpli olan, Allah'tan çok korkan ve günahsız olan Peygamber (s.a.v.), hiçbir yabancı kadınla musafaha yapmamıştır. Hz. Aişe şöyle der: "Rasûlüllah'ın eli, nikahlı olduklarının dışında hiçbir (yabancı) kadının eline dokunmadı." (870)

Bir başkası da şöyle diyor: Kadınla musafaha etmenin haram olduğunu biliyorum. Fakat, mesela, elini uzattığı zaman akrabam olan kadının elini geri çevirmekten utanıyorum. Böylece elini sıkmak şart oluyor.

Bunun cevabı da şöyledir: Bu, şerî ve geçerli şart değildir. Çünkü beyat ederken kadınlar, peygamberle musafaha için, ellerini uzattılar. Ancak o: "Ben kadınlarla musafaha yapmam" diyerek, (871) bunu kabul etmedi.

Başka birisi de şöyle diyor: Hz. Ömer'in beyatte, kadınlarla musafaha yaptığına dair rivayet vardır.

Bunun cevabı ise şöyledir: Bu hadisi Taberanî, çok zayıf bir isnatla rivayet etmiştir. Onunla hüccet edilemez.

Bu konuda sözün özü, müslümanın yabancı bir kadınla musafaha yapması haramdır. Yabancı kadın ise, kişinin evlenmesi caiz olan her kadındır.

5. Erkeğin elinin altın takmaması

İbn Abbas şunu anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) bir adamın elinde, altından bir yüzük gördü ve onu hemen çıkarıp attıktan sonra: "Sizden birisi ateşten bir kor alıp onu elinin içine koyuyor" dedi. Rasûlüllah (s.a.v.) gittikten sonra adama: Yüzüğü al

---

(870) Buharî, VIII/636, Fethü'l-Bârî

da ondan istifade et, dediler. Adam: Hayır, vallahi, artık onu alamam. Çünkü Rasûlüllah onu attı, dedi. (872)

6. Elin, tavla oynamaması

Bureyde'nin rivayet ettiği hadise göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدَ شِيرِ فَكَأَنَّمَا صَبَغَ يَدَهُ فِى دَمِ خِنْزِيرٍ *

"Kim tavla oynarsa elini domuz eti ve kanına batırmış gibi olur." (873)

Ebu Musa el-Eş'arî de şu hadisi rivayet etmiştir.

مَنْ لَعِبَ بِنَرْدٍ فَقَدْ عَصَى اللّٰهَ وَرَسُولَهُ *

"Kim tavla oynarsa, Allah'a ve Rasûlüne isyan etmiştir." (874)

Kısacası, müslümanın küçük büyük bütün organlarını koruması gerekir. Eğer şeytan onu aldatıp bir günah işlerse, hemen tövbe etmesi gerekir.

YİRMİBİRİNCİ KORUYUCU
EVİ KORUMAK

1. Eve girerken Allah'ı zikretmek

Ebu Malik el-Eş'arî'nin rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kişi, evine girdiğinde: Allah'ım! Senden en hayırlı girişi ve en hayırlı çıkışı istiyorum. Allah'ın adıyla girdik. Allah'ın adıyle çıktık. Rabbimize tevekkül ettik, desin ve ailesine selam versin."** (875)

---

(871) Tirmizî, III/77; Nesaî, VII/149; Malik, II/983. El-Elbânî, es-Sahîha'da (no: 529) sahih olduğunu söylemiştir.

(872) Müslim, libas, 52

(873) Müslim, XV/15, Nevevî

(874) Malik, II/958; Ebu Davud, IV/285; İbn Mace, II/1238

(875) Ebu Davud, IV/325

2. Aileye selam vermek

Nevevî şöyle der: Kişinin "bismillah" demesi, Allah'ı çok zikretmesi ve evde birisi olsa da olmasa da selam vermesi müstehaptır. Çünkü yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Evlere girdiğinizde, Allah tarafından mübarek ve pek güzel bir yaşama dileği olarak kendinize (birbirinize) selam verin." (876)

Enes şunu anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) bana şöyle dedi: **"Yavrum! Ailenin yanına girdiğinde selam ver ki, o, sana ve evindekilere bereket olsun."** (877)

Ebu Umame el-Bahilî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Üç kişi vardır ki, Allah onları himayesine almıştır. Birincisi, Allah yolunda savaşmak üzere çıkan kimsedir ki Allah o kimseyi vefat ettirip cennete sokuncaya yahut elde ettiği ecir ve ganimetle döndürünceye kadar himayesine almıştır. İkincisi, mescide giden kimse ki, Allah onu vefat ettirip** cennete sokuncaya yahut elde ettiği ecir ve ganimetle döndürünceye kadar, onu himayesine almıştır. Üçüncüsü de, evine selamla giren kimse ki o da Allah'ın himayesindedir." (878)

3. Yerken ve içerken Allah'ı zikretmek

Cabir (r.a.) anlatmıştır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum: **"Bir adam evine girerken ve yemek yerken Allah'ı zikrederse (anarsa), şeytan (yardımcılarına): Sizin için ne barınacak yer var, ne de akşam yemeği, der. Ama evine girerken Allah'ı anmazsa, şeytan: Barınacak yer buldunuz, der. O kişi yemeğine başlarken besmele çekmezse, şeytan: Hem barınacak yere, hem de akşam yemeğine kavuştunuz, der."** (879)

4. Evde Kur'an'ı çok okumak:

Kur'an, güzel kokularla doldurduğu ve şeytanları kovduğu için, evde Kur'an çok okunmalıdır. Ebu Musa el-Eş'arî'nin ri-

---

(876) Nur, 61
(877) Tirmizî, IV/161
(878) El-Ezkar, 2
(879) Müslim, eşribe, 103

vayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kur'an okuyan mümin kimsenin benzeri, tadı güzel, kokusu güzel turunç (protakal) meyvesi gibidir. Kur'an okumayan müminin benzeri, tadı güzel ve fakat kokusu olmayan hurma gibidir. Kur'an okuyan facir kimsenin benzeri, kokusu güzel, tadı acı reyhan (fesleğen) çiçeği gibidir. Kur'an okumayan facir kişinin benzeri ise, tadı acı, kokusu olmayan Ebu Cehil karpuzu gibidir."** (880)

Ayrıca evde, huşu ile Kur'an okunması, melekleri ona yaklaştırır. Ebu Saîd el-Hudrî (r.a.) şöyle anlatır: Bir gece, Useyd b. Hudayr hurma harmanında Kur'an okurken birdenbire atı şahlandı. Fakat o yine okumaya devam etti. Sonra at tekrar şahlandı. Useyd yine okumasına devam etti. Sonra at tekrar şahlandı.

Useyd bu olayı şöyle anlatır: Atın, oğlum Yahya'yı çiğneyeceğinden korkarak kalkıp yanına gittim. Bir de ne göreyim! Başımın üzerinde gölgelik gibi birşey duruyor. İçinde de kandillere benzer şeyler vardı. Bu gölgelik göğe yükseldi. Sonunda onu göremez oldum. Ertesi sabah Rasûlüllah'a giderek:

– Allah'ın Rasûlü! Dün gece yarısı, ben hurma harmanında Kur'an okurken birden atım şahlandı, dedim. Peygamber (s.a.v.) hemen:

– Oku, İbnu Hudayr! buyurdu.

Ben okumaya devam ettim. Sonra at yine şahlandı. Rasûlüllah (s.a.v.) yine:

– Oku, İbn Hudayr! buyurdu. Ben yine okudum, fakat hayvan tekrar şahlandı. Rasûlüllah (s.a.v.) yine:

– Oku, İbnu Hudayr! buyurdu.

Okumaktan vazgeçtim. Oğlum Yahya, ata yakındı. Onu çiğner diye korktum. O sırada gölgelik gibi birşey gördüm. Onun içinde kandillere benzeyen şeyler vardı. Bu gölgelik göğe yükseldi. Sonunda onu göremez oldum. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

---

(880) Buharî, fezailu'l-Kur'an, 17

– Bunlar meleklerdir. Seni dinliyorlardı. Eğer okumaya devam etseydin, sabaha kadar seni dinlerlerdi. Bu arada halk onları görür ve onlardan gizlenemezlerdi. (881)

İbn Mes'ud şöyle demiştir: **"Evlerinizde Bakara sûresini okuyun. Çünkü şeytan içinde Bakara sûresi okunan eve giremez."** (882)

Nu'man b. Beşir (r.a.) Peygamber'in (s.a.v.) şu hadisini rivayet etmiştir: **"Allah gökleri ve yeri yaratmadan iki bin yıl önce bir kitap yazdı. O kitaptan iki ayet indirerek Bakara sûresini onlarla bitirdi. Bu iki ayet bir evde üç gece okunmazsa, şeytan o eve yaklaşır."** (883)

5. Evi İblis'in sesinden temizlemek

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Onlardan gücünün yettiğini sesinle yerinden oynat."** (884)

Mücahid: Şeytanın sesi, şarkıdır, demiştir.

İblis bir evin içinde seslendiğinde askerleri her taraftan onun başına toplanırlar ve oraya kötülük, düşmanlık, tefrika, kin ve dargınlığı getirirler. Evde, şarkı çok söylenince, şeytanlar orayı meskenleri haline getirirler.

Müslüman kardeşim! Evini, gerek televizyondan, gerek radyodan vb. şeylerden olsun, şarkı ve türkülerden temizlemen gerekir.

6. Evi, çanlardan temizlemek

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Çan, şeytanın mizmarlarıdır (sesleri, nağmeleridir)."** (885)

Hz. Ömer anlattı: Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu duydum: **"Her çanla birlikte bir şeytan vardır."** (886)

---

(881) Müslim, salâtu'l-musafirîn, 242
(882) Dârimî, II/447
(883) Tirmizî, sevabu'l-Kur'an, 4. Tirmizî, garib demiştir.
(884) İsra, 64
(885) Müslim, XIV/94, Nevevî; Ebu Davud, III/25
(886) Ebu Davud, IV/92

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Melekler, aralarında köpek veya çan bulunan kafileyle birlikte olmazlar."** (887)

Bilinmelidir ki, melekler Rahman'ın askerleridir. Onlar devamlı, şeytanın askerleriyle savaştadırlar. Rahman'ın askerleri yanlarından ayrılınca, onların başına, şeytanın askerleri üşüşür.

Hz. Aişe Rasûlüllah'ın şu hadisini rivayet etti: **"Melekler içinde çan bulunan eve girmezler."** (888)

7. Evi, haçlardan temizlemek

Hz. Aişe anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.) evinde üzerinde haç resimleri bulunan hiçbir şeyi bırakmaz, onları bozardı. (889)

8. Evi tasvir (resim) ve timsallerden (heykellerden) temizlemek

Müslümanın evini resimlerden temizlemesi gerekir. Kız çocuklarının oyuncakları,, kimlik ve resmî evrak için kullanılan resimler bundan müstesnadır. Melekler, içinde tasvir ve timsal bulunan eve girmezler. Daha önce de dediğimiz gibi, melekler evden çıkınca, oraya şeytanlar girerler.

Hz. Aişe, üstünde bazı resimler bulunan küçük bir yastık (veya minder) almıştı. Rasûlüllah (s.a.v.) bunu görünce kapının önünde durup içeri girmedi. Aişe, onun yüzündeki hoşnutsuzluğu anladı ve:

– Allah'ın Rasûlü! Tövbeler olsun, ben günah işledim, dedi.

Rasûlüllah (s.a.v.):

– Bu yastık da ne oluyor? dedi.

Aişe:

– Onu, üzerine oturasın ve yaslanasın diye satın aldım, dedi. Rasûlüllah:

---

(887) Müslim, XIV/94, Nevevî; Ebu Davud, III/25; Tirmizî, III/123
(888) Ebu Davud, IV/92
(889) Buharî, libas, 90

– Bu resimlerin sahiplerine kıyamet gününde azab edilecek ve bu kimselere "yarattığınız (sûretini yaptığınız) şeyleri diriltin" denilecek. İçinde sûretler bulunan eve melekler girmezler, buyurdu. (890)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Melekler, içinde timsal veya tasvir bulunan eve girmezler."** (891)

İster gölgeli, ister gölgesiz, ister elle, ister aletle yapılmış sûret veya timsal olsun, tahrîmin (haram kılmanın) bütün sûret çeşitleri için genel olduğunu bil.

Nevevî şöyle der: Bunların hepsinde, gölgesi olanla olmayan arasında fark yoktur. Mesele hakkında mezhebimizin görüşünün özeti budur. Sahabe ve tabiîn ve sonraki büyük alimlerin çoğu da bu manaya gelen şeyler söylemişlerdir. Sevrî, Malik, Ebu Hanife ve başkalarının görüşleri de böyledir.

Ağaç, nehir, ekin, cansız varlık vs. gibi ruhu (canı) olmayan resimler bundan müstesnadır.

Saîd b. Ebu'l-Hasen (r.a.) şöyle anlattı: İbn Abbas'ın yanındaydım. Ona bir kimse geldi ve: İbn Abbas! Ben, kazancını eliyle yaptığından sağlayan birisiyim. Şu resimleri yapıyorum (bunların gelirleriyle geçiniyorum) dedi. İbn Abbas: Ben sana sadece, Rasûlüllah'tan duyduğum şu hadisi söyleyeceğim: "Kim bir sûret yaparsa, Allah o kimseye, yaptığı surete ruh üfleyinceye (can verinceye) kadar azab edecektir. Halbuki sureti yapan o kişi, yaptığı surete asla ruh üfleyemeyecektir" dedi.

İbn Abbas'ın bu cevabı üzerine suret yapan kişi, aşırı öfkelendi. İbn Abbas ona: Yazıklar olsun sana! Bunu mutlaka yapmak zorundaysan sana şu ağaç ve kendisinde ruh olmayan herşeyi tasvir etmeni tavsiye ederim, dedi. (893)

9. Evi köpeklerden temizlemek

Ebu Talha'nın (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber

---

(890) Buharî, buyu, 40
(891) Müslim, XIV/94, Nevevî
(893) Buharî, buyu', 104

(s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Melekler, içinde köpek ve sûret bulunan eve girmezler."** (894)

Hz. Aişe anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) Cebaril'le kendisine geleceği bir saat konusunda anlaşmıştı. Kararlaştırdıkları saat geldi. Cebrail gelmedi. Onun elinde bir değnek vardı.

– Allah ve Onun elçileri vâdinde durmazlık etmez, diyerek değneği elinden attı. Sonra döndü. Bir de ne görsün! Yattığı divanın altında bir köpek eniği duruyor. Bu köpek buraya ne zaman girdi? dedi. Ben:

– Vallahi, haberim yok, dedim.

Emir verdi, köpek oradan çıkarıldı. Arkasından Cebrail ona geldi. Peygamber ona:

– Bana söz verdin. Seni bekledim ama gelmedin, dedi. Cebrail de ona:

– Bana, evindeki köpek engel oldu. Biz, içinde köpek ve resim bulunan eve girmeyiz, dedi. (895)

Siyah renkte olmaması şartıyla, bundan sadece, av köpeği (tazı) ve çoban köpeği istisna edilmiştir. Siyah renkte olmamasının sebebi de: "Siyah köpek şeytandır" (896) hadisinden dolayıdır. Ayrıca, siyah köpeğin öldürülmesini emretmiştir: "Köpeklerin, tamamen siyah ve iki noktalı olanlarını öldürün. Çünkü onlar, şeytandırlar." (897)

İbn Ömer'in rivayetine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim, av ve çoban köpeği dışında, bir köpek edinirse, onun ecrinden her gün iki kırat (*) eksilir."** (898)

---

(894) Buharî, VI/312, Fethü'l-Bârî; Müslim, XIV/84, Nevevî

(895) Müslim, XIV/18, Nevevî; Buharî, İbn Ömer'den benzerini rivayet etti. VI/312

(896) Müslim, IV/227, Nevevî

(897) Müslim, musakat, 47

(*) Elmas, zümrüt gibi değerli taşların tartısında kullanılan iki desigramlık ölçü birimi (T. Uzun)

(898) Buharî, IX/68, Fethü'l-Bârî; Müslim, X/237, Nevevî

10. Evde, çok nafile namaz kılmak

İbn Ömer'in (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Namazlarınızın bir kısmını, evlerinizde kılın. Onları kabirlere çevirmeyin."** (899)

Bilinmektedir ki, kabirler, çöller ve harabeler şeytanların barınaklarıdır. Sanki Peygamber (s.a.v.) bizden, şeytanların kovulması için, evlerimize nafile namazdan bir pay ayırmamızı istemektedir.

Nevevî şöyle demiştir: O (peygamber), daha gizli, riyadan daha uzak ve ifsat edici şeylerden daha iyi koruduğu, eve bereket getirdiği, rahmet ve meleklerin inmesine, şeytanın kaçmasına sebep olduğu için, nafile namazı evde kılmaya teşvik etmiştir.

Buna başka bir hadiste de teşvik etmiştir: Ey cemaat! Evlerinizde namaz kılın. Çünkü farz namaz hariç, kişinin namazının en faziletlisi evinde kıldığıdır. (900)

Ebu Musa el-Eş'arî'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَثَلُ الْبَيْتِ الَّذِى يُذْكَرُ اللّٰهُ فِيهِ ، وَالْبَيْتِ الَّذِى لاَ يُذْكَرُ اللّٰهُ فِيهِ : مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ *

"İçinde Allah'ın zikredildiği evle, Allah'ın zikredilmediği evin durumu, diriyle ölünün durumu gibidir." (901)

11. Güzel sözlü ve güler yüzlü olmak

Bilinmektedir ki, şeytan müslüman toplumunu yıkmak ister.Bu sebeple o, çeşitli plan ve hileler düzenler. Bu plan ve hileler arasında, müslüman ailenin yuvasını yıkmak da vardır. Çünkü müslüman aile, toplum yapısındaki ilk temel taştır. Bu, Cabir'in rivayet ettiği şu hadisten anlaşılmaktadır: "İblis, tahtını suyun

---

(899) Buharî, I/528, Fethü'l-Bârî; Müslim, VI/68, Nevevî

(900) Nesaî rivayet etti. El-Elbânî, Sahîhu't-Terğib'de (I/178) bu hadisin sahih olduğunu söylemiştir.

(901) Müslim, VI/68, Nevevî

üzerine koyar. Sonra çetelerini gönderir. Bunların derece bakımından, ona en yakın olanı, en büyük fitne çıkaranıdır. Onlardan birisi gelerek: Şöyle şöyle yaptım, der. Sonra birisi gelerek, onu karısıyla birbirinden ayırmadan terketmedim, der. Onu kendisine yaklaştırır ve: Sen ne iyisin, der." (902)

Karıyla kocayı birbirinden ayırmak, toplumu, temelinden yıkmak demektir. İşte, iblis'in hedefi budur.

Bu sebeple, kocanın hanımına güzel davranması, şeytanın aralarını bozmaması için, sözün güzelini seçmesi gerekir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Kullarıma söyle! Sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar.**" (903)

Güzel söz, ferahlık verir. İlişkilerin devamını sağlar. Eşleri mutlu eder. Peygamber (s.a.v.) Cabir'e şöyle demişti: "Birbirinizle oynaşacağınız bakire bir kız istemez miydin?" (904)

YİRMİİKİNCİ KORUYUCU

Enes'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kim evinden çıktığında: "Allah'ın adıyle (yola çıktım). Allah'a tevekkül ettim. Güç ve kuvvet ancak Allah iledir" derse, kendisine: İhtiyaçların görüldü ve korundun, diye karşılık verilir ve şeytan ondan uzaklaşır." Şeytan başka bir şeytana: Doğruyu bulan, ihtiyaçları görülen ve korunan birisine ne yapabilirsin? der.**" (905)

YİRMİÜÇÜNCÜ KORUYUCU

Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) mescide girdiğinde: "**Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandan yüce Allah'a, kerim olan zatına ve kadîm olan**

---

(902) Müslim, sıfati'l-munafikîn, 67

(903) İsra, 53

(904) Buharî, buyu, 34

(905) Tahricu'l-kelimi't-tayyib, 41

(evveli olmayan) kudretine sığınırım" derdi. İnsan bu sözleri söylerse, şeytan: Bu, başka günlerde de benden korundu, der." (906)

YİRMİDÖRDÜNCÜ KORUYUCU

Ebu Hüreyre anlatmaktadır: Bir adam Peygamber'e (s.a.v.) gelerek:

– Allah'ın Rasûlü! Dün akşam beni sokan bir akrepten neler çektim! dedi. Rasûlüllah da:

– Akşam olduğunda Allah'ın tam olan kelimeleriyle, yarattıklarının şerrinden Ona sığınırım deseydin; sana zarar vermezdi, buyurdu. (907)

İbnu's-Sinnî'nin rivayetinde şöyledir: "Kim üç defa, Allah'ın yarattıklarının şerrinden, Onun tam olan kelimelerine sığınırım derse, ona hiçbir şey zarar vermez." (908)

Müslim'deki başka bir rivayette de şöyledir: "Birisi bir yere iner de, sonra Allah'ın tam olan kelimeleriyle yarattıklarının şerrinden sığınırım, derse, o yerden gidinceye kadar ona hiçbir şey zarar vermez." (909)

YİRMİBEŞİNCİ KORUYUCU

Hz. Osman'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Bir kul, her günün sabahında ve her gecenin akşamında üç defa: "Adının yanında, yerdeki ve gökteki hiçbir şeyin zarar veremediği Allah'ın adıyle. O her şeyi duyan ve her şeyi bilendir" derse, hiçbir şey ona zarar veremez."** (910)

---

(906) el-Ezkar, 26
(907) Müslim, zikr, 55
(908) Müslim, XVII/31, Nevevî. Senedi sahihtir.
(909) Müslim, zikr, 54
(910) Tirmizî, dua, 12

YİRMİALTINCI KORUYUCU

Abdullah b. Amr (r.a.) şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) yolculuğa çıktığında, gece olunca şöyle derdi: "**Ey dünya! Benim ve senin rabbin Allah'tır. Senin şerrinden ve sende olanların şerrinden, Allah'ın sende yarattığı şeylerin şerrinden ve üzerinde yürüyen şeylerin şerrinden Allah'a sığınırım.** Aslandan ve siyahtan, yılandan ve akrepten, cinlerden, iblisten ve şeytanlardan Allah'a sığınırım." (911)

YİRMİYEDİNCİ KORUYUCU : DUA

Ebu'l-Ezher el-Enmarî anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) gece yatağına girince şöyle derdi:

بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ ذَنْبِي ، وَأَخْسِئْ شَيْطَانِي ، فُكَّ رِهَانِي ، وَاجْعَلْنِي فِي النَّدِيِّ الأَعْلَى *

"Allah'ın adıyle yattım. Allah'ım! Günahımı bağışla! Şeytanımı kov. Allah'ın ve kulların, üzerimdeki haklarını kaldır. Beni en üksek meclistekiler (melekler topluluğu) arasına koy." (912)

Ebu Bekr (r.a.):

–Allah'ın Rasûlü! Bana sabah akşam söyleyebileceğim birşey öğret, dedi. Peygamber (s.a.v.) şöyle cevap verdi:

– Şunu söyle: **Allah'ım! Gaybl ve hazırı (mevcut olanı) bilen! Gökleri ve yeri yaratan! Her şeyin Rabbi ve sahibi! Senden başka ilah olmadığına şehadet ediyorum. Nefsimin şerrinden, şeytanın şerrinden ve şirkinden sana sığınırım."**

Başka bir rivayette: "**Kendime karşı kötülük işlemekten veya bir müslümana bu kötülüğü çekmekten sana sığınırım."** Bunu sabahleyin, akşam ve yatağına girince söyle. (913)

(911) Ebu Davud, cihad, 82

(912) Ebu Davud, IV/313; El-Ezkar, 77

(913) Ebu Davud, IV/317; Tirmizî, V/135; Tahrîcu'l-Kelimi't-Tayyib, ta'lik, 9

YİRMİSEKİZİNCİ KORUYUCU

BESMELE

Ebu Temime el-Heysemî, Peygamber'in terkisindeki kimseden nakletti: Rasûlüllah'ın bindiği eşeğin terkisindeydim. Eşeğin ayağı tökezledi. Ben:

– Kahrolasıca şeytan! dedim. Rasûlüllah (s.a.v.) bana:

– Kahrolasıca şeytan deme. Çünkü böyle dediğinde, şeytan büyüklenerek kendini birşey zannedip: Onu kendi gücümle yendim, der. "Bismillah" dediğinde, şeytan küçük ve aşağılık hale gelir, öyle ki sinekten daha küçük olur." (914)

Umeyye b. Mahşî (r.a.) anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) bir gün otururken, birisi de orada yemek yiyordu. Adam besmele çekmemişti. Son lokmasını ağzına atmadan;

بِسْمِ اللّٰهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ

Bismillah, başında ve sonunda, dedi. Peygamber (s.a.v.) gülerek: "Şeytan devamlı, onunla birlikte yiyordu. Adam besmele çekince, şeytan karnındakileri kustu" dedi. (915)

Hz. Aişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Sizden birisi yemek yemek istediğinde, başında besmele çeksin. Eğer başında besmele çekmeyi unutursa, Bismillah, başında ve sonunda, desin.**" (916)

Yine Hz. Aişe rivayet etmiştir: Rasûlüllah, altı sahabisiyle birlikte yemek yiyordu. Bir bedevi gelip o yemeği iki lokmada yedi. Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Eğer besmele çekseydi, o yemek size yeterdi.**" (917)

---

(914) et-Terğib ve't-Terhib, V/276
(915) Ebu Davud, III/347
(916) Tirmizî, III/190
(917) Tirmizî, III/190

Birşeyi koyunca veya kaldırınca, oturup kalkınca veya birşey yapınca müslümanın besmele çekmesi gerekir. Çünkü besmele, bereket getirir, şeytanları kovar.

YİRMİDOKUZUNCU KORUYUCU
ESNEMEYE ENGEL OLMAK

Müslümanın, mümkün olduğu kadar esnemeye engel olması ve esnemesi gelince elini ağzına koyması gerekir.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Allah aksırmayı sever. Esnemeyi de çirkin görür. Bir kimse aksırıp da Allah'a hamdettiği zaman, onun hamdettiğini işiten her müslüman üzerine "yerhamüke'llah (Allah sana merhamet eylesin) diye karşılık vermesi, aksıran müminin hakkı olur. Esneme ise, şeytandandır. Birinizin esnemesi gelince, gücü yettiği derecede onu gidermeye çalışsın. Çünkü biriniz esneyip de "Ha" diye ağzını açıp ayırınca, onun bu haline şeytan güler."** (918)

Ebu Saîd el-Hudrî de, Rasûlüllah'ın şu hadisini rivayet etti: **"Biriniz esnediğinde, eliyle ağzını tutsun. Çünkü şeytan girer."** (919)

OTUZUNCU KORUYUCU
ACİZLİK GÖSTERMEDEN VE AŞIRILIĞA KAÇMADAN KADERE RAZI OLMAK

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Ey iman edenler! Sizler, inkar edenler ve yeryüzünde sefere çıkan veya savaşan kardeşleri hakkında: "Eğer bizim yanımızda kalsalardı ölmezler, öldürülmezlerdi diyenler gibi olmayın. Allah bu kanaati onların kalplerine (kaybettikleri yakınları için onulmaz) bir hasret (yarası) olarak koydu. Canı veren de alan da Allah'tır.**

---

(918) Buharî, edeb, 125
(919) Müslim, zühd, 56

Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görür." (920)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kuvvetli mümin, Allah'a zayıf müminden daha hayırlı ve daha makbuldür. Ancak her birinde hayır vardır. Sana fayda veren şeye düşkün ol. Allah'tan yardım dile ve aciz olma. Başına birşey gelirse, şöyle yapsam, şöyle olurdu, deme. Ama, bu Allah'ın kaderi, O ne dilerse yapar, de. Çünkü "eğer" kelimesi şeytanın amelini açar (başlatır)."** (921)

OTUZBİRİNCİ KORUYUCU
EZAN ŞEYTANI UZAKLAŞTIRIR

Ebu Hüreyre Rasûlüllah'ın şu hadisini rivayet etmiştir: **"Namaz için ezan okununca, şeytan geri gider. Ezanı duymamak için bir de sesli olarak yellenmesi vardır. Ezan bitince tekrar gelir, kamet getirilince yine geri gider. Kamet de bitince tekrar gelir."** (922)

Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle bir hadisi de vardır: **"Güller (şeytanlar) sizin için renkten renge girdiklerinde, ezan okuyun."** (923)

Suheyl b. Ebu Salih anlatmıştır: Babam beni, Harise oğullarına gönderdi. Yanımda bizim hizmetkârlardan biri veya bir dostumuz vardı. Ona bahçenin birinden adıyle seslenildi. Yanımdaki arkadaş bahçeye baktı ama hiçbir şey göremedi. Ben bu olayı babama anlattım. Babam: Senin böyle birşeyle karşılaşacağını bilsem göndermezdim. Ancak bundan böyle bir ses duyarsan, hemen ezan oku. Çünkü ben, Ebu Hüreyre'yi Rasûlüllah'tan (s.a.v.) şu hadisi rivayet ederken duydum: "Namaz için ezan okunduğu zaman, şeytan geri gider." (924)

---

(920) Alu İmran, 156
(921) Müslim, kader, 34
(922) Müslim, salât, 19
(923) Ahmed b. Hanbel
(924) Müslim, salât, 18

OTUZİKİNCİ KORUYUCU
ABDEST

İbn Abbas'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Bu bedenleri temizleyin ki, Allah da sizi temizlesin. Temiz olarak geceleyen hiçbir kul yoktur ki, onun elbiselerinin içinde onunla birlikte bir melek gecelemiş olmasın. O melek, gecenin bir saatinde mutlaka: Allah'ım! Kuluna mağfiret et. Çünkü o, temiz olarak geceledi, der."** (925)

Ebu Umame anlatmıştır: Rasûlüllah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum: **"Yatağına, temiz olarak giren ve uykusu gelinceye kadar Allah'ı zikreden kişi, gecenin bir saatinde kalkıp dünya ve ahiret iyiliğine dair, Allah'tan herhangi birşey isterse, Allah onu, ona mutlaka verir."** (926)

OTUZÜÇÜNCÜ KORUYUCU
GECELEYİN NAMAZ KILMAK

İbn Mes'ud anlatmaktadır: Peygamber'in (s.a.v.) yanında bir adam anıldı. Bu adam, sabaha kadar devamlı uyur, namaza kalkmaz denildi. Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.): "Öyleyse onun kulağına şeytan işemiştir" buyurdu. (927)

Allah bilir, burada kastedilen, o adamın gece namazına kalkmamasıdır.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

يَعْقِدُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُمْ إِذَا هُوَ نَامَ ثَلَاثَ عُقَدٍ يَضْرِبُ
عَلَى مَكَانِ كُلِّ عُقْدَةٍ عَلَيْكَ نَوْمٌ طَوِيلٌ فَارْقُدْ فَإِنْ اسْتَيْقَظَ فَذَكَرَ اللَّهَ انْحَلَّتْ

---

(925) et-Terğib ve't-Terhib, II/13
(926) Tirmizî, dua, 99
(927) Buharî, teheccüd, 13

عُقْدَةٌ ، فَإِنْ تَوَضَّأَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَإِنْ صَلَّى انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ فَأَصْبَحَ نَشِيطًا طَيِّبَ
النَّفْسِ ، وَإِلاَّ أَصْبَحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسْلاَنَ *

'Sizden birisi gece uyuyunca, şeytan onun boyun köküne üç düğüm bağlar. Her düğüme: Senin üzerinde uzun bir gece vardır (rahat uyu) telkinini yapar. O kimse, uyanıp Allah'ı anarsa bir düğüm çözülür. Abdest alırsa bir düğüm daha çözülür. Namaz da kılarsa bir düğüm daha çözülür. Artık o (teheccüd sahibi) kimse, düğümü çözüb, gönlü hoş ve neşeli olarak sabaha çıkar. Fakat Allah'ı anmaz, abdest alıp namaz kılmazsa, gönlü kirli ve uyuşuk halde sabaha çıkar." (928)

Bu düğüm ancak, kişinin kalkıp Allah'ın adını anması, abdest alıp geceleyin namaz kılmasıyla çözülür.

Saîd b. Mansur, İbn Ömer'den şunu rivayet etti: **"Bir kimse, vitirsiz olarak sabahlarsa, başında yetmiş arşın uzunluğunda bir yular ipi olduğu halde sabahlamış olur."** (929)

Bundan şu sonuca varıyoruz: Kişi geceleyin hiçbir şey yapmadan sabaha çıkarsa, şeytan kulaklarına işemiş, boyun kökünde üç düğüm ve tepesinde düğümlenmiş bir ip olduğu halde sabahlamış olur. Bu iple şeytan o kişiyi tahakküm altına almış olur. Eğer insan, geceleyin birşey yaparsa, şeytandan uzaklaşmış, Rahman'a yaklaşmış olur.

OTUZDÖRDÜNCÜ KORUYUCU
ŞEYTANA BENZEMEMEK

1. Sağ elle yeyip içmek

Şeytan sol eliyle yeyip içtiği için, sağ elle yeyip içmek gerekir.

İbn Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden birisi asla, sol eliyle yemesin ve içmesin.**

---

(928) Buharî, teheccüd, 12
(929) Fethu'l-Bârî, III/25

Çünkü şeytan sol eliyle yeyip içer." (930)

2. Sağ eliyle alıp vermek

Şeytan sol eliyle alıp verdiği için, sağ elle alıp vermek gerekir.

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği hadiste Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Siz sağ elinizle yeyin, sağ elinizle için. Sağ elinizle alın, sağ elinizle verin. Çünkü şeytan, sol eliyle yer, sol eliyle içer, sol eliyle verir, sol eliyle alır."** (931)

3. Yarısı gölge, yarısı güneş olan yerde oturmamak

Böyle bir yer, şeytanın oturduğu yer olduğu için yasaklanmıştır.

Ebu Iyaz, bir sahabiden şunu rivayet etti: Peygamber (s.a.v.): **"Kişinin yarısı güneş yarısı gölge olan yerde oturmasını yasakladı ve: Orası, şeytanın oturma yeridir"** buyurdu. (932)

4. Teennî (acele etmeden ihtiyatla hareket etmek)

Peygamber (s.a.v.): **"Teennî Allah'tandır. Acele etmek şeytandandır"** buyurmuştur. (933)

5. Tevazu (alçak gönüllülük)

Çünkü kibir, İblis'in özelliklerindendir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Hani, biz meleklere (ve cinlere): Adem'e secde edin, demiştik. İblis hariç hepsi secde ettiler. O yüz çevirdi ve büyüklük tasladı, böylece kafirlerden oldu."** (934)

6. Savurgan olmamak

Çünkü yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Saçıp savuranlar şeytanların dostlarıdırlar."** (935)

---

(930) Müslim, XIII/192, Nevevî
(931) İbn Mace, II/1086
(932) et-Terğib ve't-Terhib, V/260
(933) Tirmizî, III/248
(934) Bakara, 34
(935) İsra, 27

İbn Mes'ud şöyle demiştir: Savurganlık, hakka uygun olmayan şekilde harcama yapmaktır.

Mücahid de: Kişi bütün malını hakta harcarsa, savurgan olmaz. Hakkın dışında azıcık birşey harcasa, savurgan olur, demiştir.

Kişi, herhangi bir şeyde savurganlık yaparsa, şeytan onunla birlikte hareket eder. Bu, ev, yiyecek, içecek, binecek hattâ yatakta bile aynıdır.

Cabir'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Bir yatak, kişinin kendinindir, ikinci yatak hanımınındır, üçüncü yatak misafirindir, dördüncüsü de şeytanındır.**" (936)

OTUZBEŞİNCİ KORUYUCU ŞÜPHE VEREN BİR DAVRANIŞTA BULUNMAMAK

Şeytanın fırsatı ganimet bilip kalplere girerek vesvese verdiğini bilmelisin. Bu sebeple ona fırsat vermemen ve ona kapı açmaman gerekir. Bu bakımdan, halk arasında, güvenilen birisi olsan bile, şüphe veren davranışlardan sakınman gerekir.

Hz. Peygamber'in hanımı Safiyye şunu anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) itikaftaydı. Ziyaret etmek için onun yanına gelmiştim. Onunla konuştuktan sonra dönmek üzere ayağa kalktım. Beni geçirmek için Rasûlüllah da kalktı. Safiyye, Usame b. Zeyd'in evinde kalıyordu. O sırada, Ensardan iki kişi geçti. Rasûlüllah'ı görünce, hızlı yürümeye başladılar. Peygamber (s.a.v.) onlara:

– Yavaş olun. Yanımdaki bu kadın, Huyey kızı Safiyye'dir, dedi. Onlar:

– Subhanellah! (Senden şüphelenmek ne haddimize) dediler. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

---

(936) Müslim, XIV/59, Nevevî

– Şeytan, insan vücudunda kanın dolaştığı gibi dolaşır. Onun, sizin içinize kötü bir şüphe atmasından çekindim" (937) buyurdu.

OTUZALTINCI KORUYUCU
ZİKİR

Zikir, şeytanı zayıflatıp imanı güçlendirir. Rahman'ı hoşnut eder. bu, müslümanın kovulmuş şeytandan korunduğu en sağlam ve muhkem sığınaktır.

El-Haris el-Eş'arî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Allah, Zekeriyya'nın oğlu Yahya'ya bir kelime (vazife)yi yapmasını ve İsrailoğullarına da bunları yapmalarını emretmesini buyurdu. Ne var ki Yahya, bu beş kelime hususunda yavaş davranır gibi oldu. Bunun üzerine İsa (ona) şöyle dedi:

– Allah, beş kelimeyi yapmanı ve İsrailoğullarına da bunları yapmalarını emretmeni sana buyurdu. Ya sen onlara (bu vazifeleri yapmayı) emredersin ya da ben emredeceğim. Yahya şu karşılığı verdi:

– Bu beş kelime hususunda beni geçersen yere batmam veya azaba uğramamamdan korkarım.

Sonra Yahya halkı Beyt-i Makdis'te topladı. Mescid doldu. Halk yüksek yerlere oturdu. Yahya şöyle dedi:

– Allah beş kelime (vazife)yi yapmamı ve size de onları yapmanızı emretmemi bana buyurdu:

Birincisi: Allah'a ibadet edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmamanızdır. Allah'a ortak koşanın misali, kendi malından bir miktar altın veya gümüşle bir köle satın alan ve sonra o köleye: İşte evim ve işte işim! Çalış ve bana öde! diyen kişinin misali gibidir ki, köle çalışmakta ve fakat efendisinden başkasına ödemektedir. Hanginiz, kölesinin bu durumda olmasından memnun olur? Allah sizi yarattı ve rızkınızı verdi.

(937) Buharî, itikaf, 8

Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın.

Namaza kalktığınızda, yüzünüzü çevirmeyin. Çünkü Allah, namazında yüzünü çevirip bakmadığı sürece, kendi yüzünü kulunun yüzünden çevirmez.

Allah size orucu emretti. Bunun durumu, bir grubun arasında olup beraberinde, içi misk dolu bir kese bulunan kişinin durumuna benzer. Topluluktakilerin hepsi onun kokusundan hoşlanır. Oysa oruçlunun kokusu, Allah katında misk kokusundan daha hoştur.

Allah size sadakayı emretti. bunun durumu, düşmanın esir edip ellerini boynuna bağladıkları ve boynunu vurmak için ileri sürdükleri kişinin durumuna benzer. O, ben bu boynu sizden varımı yoğumu vererek kurtaracağım der ve canını onlardan kurtarır.

Allah size kendisini çok zikretmenizi emretti. Bunun durumu, düşman tarafından hızla takip edilen ve çok sağlam bir kaleye vararak, kendini onlara karşı emniyete alan kişinin durumuna benzer. Kul da böyledir. Şeytandan ancak Allah'ın zikriyle kurtulur." (938)

Allah'a zikre devam eden, kendini şeytandan korur. Allah'ı zikri ihmal eden, şeytanların kendisiyle oynamalarına kendisini kandırarak vesvese vermesine müsaade eder.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Kim Rahman'ı zikretmekten gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz."** (939)

Zikir, cin şeytanlarını zayıflattığı gibi, insan şeytanlarını da zayıflatır. Bu sebeple, yüce Allah bize, savaş sırasında zikir yapılmasını emretmiştir: "Ey iman edenler! Herhangi bir toplulukla karşılaştığınızda sebat edin ve Allah'ı çok anın ki, başarıya erişesiniz." (940)

---

(938) Tirmizî, misal, 3
(939) Zuhruf, 36
(940) Enfal, 45

ZİKRİN FAZİLETİ

Ebu'd-Derda'nın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.):

- **"Ben size amellerinizin en hayırlısını, malikinizin (Allah'ın) katında en çok beğenilen, cennetteki derecelerinizi en çok yükselten, altın ve gümüşü (Allah yoluna) vermekten daha fazla sevabı olan, düşmanınızla karşılaşıp boyunlarını vurmanızla düşmanınızın sizin boyunlarınızı vurmasından daha üstününü haber vereyim mi?" diye sordu.**

Sahabiler:

- **Evet, haber ver! Allah'ın Rasûlü, dediler. Peygamber (s.a.v.):**

- **Zikrullahtır (Allah'ı anmaktır),** buyurdu. (941)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.):

- **Müfridler (zikir için tenhaya çekilenler) öne geçti, buyurdu. Sahabiler:**

- **Allah'ın Rasûlü! Müfridler kimlerdir? diye sordular. Peygamber (s.a.v.):**

- **Allah'ı çok zikredenler,** buyurdu. (942)

Abdullah b. Busr anlatmıştır: Bir adam Rasûlüllah'a (s.a.v.):

- **Allah'ın Rasûlü! İslamın koyduğu esaslar (nafile ibadetler) bana çok geldi (zayıf olduğum için hepsini yapamıyorum).** Onlardan, benim yapabileceğim birşeyi söyler misin? dedi. Peygamber (s.a.v.):

- Dilin, devamlı Allah'ı zikretmekle meşgul olsun, buyurdu. (943)

Ebu Musa el-Eş'arî'nin rivayet ettiğine göre de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

---

(941) İbn Mace, edeb, 53
(942) Müslim, XVII/4, Nevevî
(943) İbn Mace, edeb, 53

مَثَلُ الَّذِى يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِى لاَ يَذْكُرُ رَبَّهُ مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ *

"Rabbini zikredenle zikretmeyenin durumu, diriyle ölünün durumu gibidir." (944)

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ فِى يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ ، حُطَّتْ عَنْهُ خَطَايَاهُ ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ *

"Kim günde, yüz defa: "Subhanallahi ve bihamdihi" derse, denizin köpüğü kadar çok olsa bile, onun günahları indirilip affedilir." (945)

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ فِى الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمٰنِ : سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ *

"Dile hafif gelen iki kelime, mîzanda ağır gelir ve Rahman'ın çok hoşuna gider. Bunlar: "Subhanallahi ve bihamdihi" ve "Subhanallahi'l-azîm"dir." (946)

Yine Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Subhanallah, el-hamdülillah, la ilahe illallah ve Allahu ekber demem, bana güneşin üzerine doğduğu şeylerden daha sevimlidir."** (947)

Semura b. Cundub (r.a.) anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Yüce Allah'ın en sevdiği söz, hangisiyle**

---

(944) Buharî, XI/208, Fethu'l-Bârî; Müslim, VI/68, Nevevî
(945) Buharî, XI/206, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/17, Nevevî
(946) Buharî, XIII/537, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/19, Nevevî
(947) Müslim, XVII/19, Nevevî

başlasan, sana zarar vermeyen şu dört sözdür: Subhanallah, elhamdu lillah, la ilahe illallah ve Allahu ekber."

Sa'd b. Ebu Vakkas şöyle anlattı: Rasûlüllah'ın yanındaydık. Şöyle buyurdu:

– Sizden birisi, her gün, bin sevap kazanmaktan aciz midir?

Oradakilerden birisi:

– Bizden birisi, bin sevap nasıl kazanır? diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlüllah (s.a.v.):

– Böyle birisi, yüz defa tesbih getirir (subhanallah der) ve onun için bin sevap yazılır veya bin günahı düşürülür, cevabını verdi. (948)

Ebu Musa el-Eş'arî şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) bana şöyle buyurdu: **"Sana cennet hazinelerinden birini göstereyim mi? Ben: Evet, Allah'ın Rasûlü! dedim. O: La havle ve la kuvvete illa billah'tır,** cevabını verdi. (949)

YATARKEN YAPILAN ZİKİR

1. Huzeyfe şunu rivayet etti: Peygamber (s.a.v.) yatmak istediğinde:

بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَحْيَا وَأَمُوتُ *

Allah'ım! Senin ismini anarak ölürüm ve dirilirim, derdi. Uykudan kalkınca da: Bizi öldürdükten sonra tekrar dirilten ve son gidiş ancak kendisine olan Allah'a hamdolsun, derdi. (950)

2. Hz. Aişe anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) her gece yatağına girince, iki elini birleştirir, sonra bunlara üfler, İhlas, Felak ve Nâs surelerini okur, sonra bunlarla vücudunun yetişebildiği yerlerini sıvazlardı.

---

(948) Müslim, XVII/20, Nevevî
(949) İbn Mace, edeb, 59
(950) Buharî, daavat, 6

Buna, başından ve yüzünden başlar, vücudunun ön kısımını da sıvazlardı. Bu okuyup üfleyerek vücudunu meshetmeyi üç defa tekrarlardı. (951)

3. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği hadiste, şeytan ona: Yatağına girdiğinde, Ayetel kürsî'yi sonuna kadar oku. Bu, senin için Allah tarafından devamlı bir koruyucu (gözetici) olur. Sabaha kadar sana hiçbir şeytan yaklaşmaz, demişti. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): "Yalancı olduğu halde, sana doğruyu söylemiş. O, şeytandır" buyurmuştu. (952)

4. Ebu Mes'ud el-Ensarî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.):

مَنْ قَرَأَ الْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ *

"Kim geceleyin, Bakara suresinin sonundaki iki ayeti okursa, bunlar ona yeterler (onu korurlar)" buyurmuştur. (953)

5. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Biriniz yatağından kalkıp sonra ona döndüğünde, izarının (belden aşağısına giyilen etek gibi şeyin) eteği ile onu üç kere silkelesin. Çünkü kendisinden sonra, yatağın üzerinde kimin durduğunu bilemez. Yattığında da şöyle desin:**

بِسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ ، فَإِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا ،

وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ *

Rabbim! Senin adınla yattım ve senin adınla kalkacağım. Eğer canımı alırsan ona rahmet et. Almazsan, salih kullarını muhafaza ettiğin şeyle onu da muhafaza et. Uyandığında da şöyle desin: Vücudumda beni afiyette kılan, bana ruhumu geri veren ve zikri için izin veren Allah'a hamdolsun." (954)

---

(951) Buharî, fezailu'l-Kur'an, 14
(952) Buharî, VI/335, Fethu'l-Bârî
(953) Buharî, VII/318, Fethu'l-Bârî; Müslim, II/92, Nevevî
(954) Tirmizî, dua, 19

6. Hz. Ali şöyle anlattı:

Fatıma bir hizmetçi istemek üzere Rasûlüllah'a gitti. Hz. Aişe'yi buldu. Meseleyi ona anlattı. Yatağa girdiğimiz sırada, Peygamber (s.a.v.) bize gelip: Size hizmetçiden daha iyi birşeyi söyleyeyim mi? Yatağınıza girdiğinizde otuz üç defa "subhanallah", otuz üç defa "el-hamdü lillah", otuz dört defa "Allahu ekber" dersiniz. Bu sizin için, hizmetçiden daha iyidir. (955)

7. Müminlerin annesi Hafsa anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.), yatmak istediğinde, sağ elini yanağının altına koyar, üç defa şöyle derdi: **"Allah'ım! Kullarını yeniden dirilttiğin gün, beni azabından koru."** (956)

8. Enes anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.), yatağına girdiği zaman şöyle derdi: **"Bize yediren, bize içiren, ihtiyaçlarımızı gören ve barındıran Allah'a hamdolsun. Nice kimseler vardır ki, ihtiyacını gören ve barındıranı yoktur."** (957)

9. İbn Ömer (r.a.) şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) bir adama, yatağına girdiğinde şu duayı yapmasını tavsiye etti:

"Allah'ım! Benim canımı sen yarattın. Onu öldürecek olan sensin. Onu öldürmek ve diriltmek sana aittir. Sağ bırakırsan, onu koru. Canımı alırsan, bağışla. Allah'ım! Senden afiyet diliyorum."

İbn Ömer: Bunu, Rasûlüllah'tan duydum, demiştir. (958)

10. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) yatağına girince şöyle derdi: **"Allah'ım! Ey göklerin Rabbi! Yerin Rabbi! Arşın yüce Rabbi! Ey Rabbimiz ve her şeyin Rabbi! Ey taneyi ve çekirdeği yaran! Ey Tevrat, İncil ve Kur'an'ı indiren! Her şeyin şerrinden sana sığınırım. Her şeyin alnı senin elindedir. Allah'ım! Sen evvelsin! Senden önce hiçbir şey**

(955) Buharî, XI/119, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/45, Nevevî
(956) Ebu Davud, IV/311; Tirmizî, V/137
(957) Tirmizî, dua, 15
(958) Müslim, XVII/35, Nevevî

yoktur. Sen âhirsin. Senden sonra hiçbir şey yoktur. Sen zahirsin. Senin üstünde hiçbir şey yoktur. Sen bâtınsın. Senin altında hiçbir şey yoktur. Bizim borcumuzu ödememizi sağla. Bizi fakirlikten kurtar." (959)

11. Bera b. Âzib (r.a.) anlatmıştır: Rasûlüllah bana:

اللّٰهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ ،ووَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ ، لاَ مَلْجَأَ وَلاَ مَنْجَى مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ ، وَنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ فَإِنْ مت من ليلتك مت على الفطرة ، واجعلهن آخر م تقول *

"Yatağına girdiğinde, namaz abdesti al, sonra sağ tarafına yat ve: Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. Yüzümü sana döndürdüm. İşimi sana havale ettim. Sırtımı sana dayadım. kurtuluş ve sığınma yeri ancak sensin. İndirdiğin kitabına inandım. Gönderdiğin peygamberine de inandım, de. Eğer o gece ölürsen, fıtrat üzere ölürsün. Onları son sözün yap" buyurdu. (960)

GECELEYİN, UYKUDAN UYANINCA YAPILAN ZİKİR

1. Ubade b. es-Samit'ten rivayet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَنْ تَعَارَّ مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ : لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ ، سُبْحَانَ اللّٰهِ ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ ، وَاللّٰهُ أَكْبَرُ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ، ثُمَّ قَالَ : اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي ،

(959) Müslim, XVII/36, Nevevî; Ebu Davud, IV/312; Tirmizî, dua, 18
(960) Buharî, daavat, 5; Müslim, zikr, 56-57

أَوْ دَعَا اسْتُجِيبَ لَهُ . فَإِنْ تَوَضَّأَ وَصَلَّى قُبِلَتْ صَلاَتُهُ *

"Kim geceleyin uyanır da, la ilahe illallahu vahdehu la şerîke leh. Lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdü ve hüve ala kulli şeyin kadir. El-hamdülillah, Subhanallah, la ilahe illallah, Allahu ekber ve la havle vela kuvvete illa billahi'l-aliyyi'l-azîm, der. Sonra, Allah'ım! Beni bağışla derse -veya dua ederse- duası mutlaka kabul edilir. Eğer abdest alır, namaz kılarsa, namazı mutlaka kabul edilir." (961)

2. Ebu Umame (r.a.) rivayet etmiştir: Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu duydum:

مَنْ أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ طَاهِرًا وَذَكَرَ اللَّهُ تَعَلَى حَتَّى يُدْرِكُهُ النُّعَاسُ ، لَمْ يَنْقَلِبْ سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ يَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ إِلاَّ أَعْطَاهُ إِيَّاهُ *

"Yatağına temiz olarak giren ve uykusu gelinceye kadar Allah'ı zikreden kişi, gecenin bir saatinde kalkıp dünya ve ahiret iyiliğine dair, Allah'tan herhangi birşey isterse, Allah onun isteğini, mutlaka yerine getirir." (962)

KORKUNCA YAPILAN DUA

1. Abdullah b. Amr b. el-As anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) bize korkudan dolayı şu duayı yapmamızı öğretmişti:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ، وَأَنْ يَحْضُرُونِ *

"Gazabından ve kullarının şerrinden şeytanların vesveselerinden ve onların gelmelerinden, Allah'ın tam olan kelimelerine sığınıyorum." (963)

(961) Buharî, III/39, Fethu'l-Bârî; Tirmizî, dua, 25
(962) Tirmizî, V/203
(963) Tirmizî, V/200; Ebu Davud, IV/12

UYKUDAN KALKINCA YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى رَدَّ عَلَيَّ رُوحِي وَعَافَانِى فِى جَسَدِى ، وَأَذِنَ لِى بِذِكْرِهِ *

"Sizden birisi uykudan kalkınca: Canımı bana iade eden, vücudumu afiyette kılan ve benim kendisini zikretmeme müsaade eden Allah'a hamdolsun." (964)

EVDEN ÇIKARKEN YAPILACAK ZİKİR

1. Enes'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ *

"Kim evinden çıktığında: "Allah'ın adıyla (yola çıktım). Allah'a tevekkül ettim. Güç ve kuvvet ancak Allah iledir" derse, kendisine: İhtiyaçların görüldü ve korundun, diye karşılık verilir ve şeytan ondan uzaklaşır. Şeytan başka bir şeytana: Doğruyu bulan, ihtiyaçları görülen ve korunan birisine ne yapabilirsin? der. (965)

2. Ummu Seleme şöyle anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) benim evimden çıkarken mutlaka gözüyle semaya bakar ve şöyle derdi:

اللّٰهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ أن أضل أو أضل أوأزل أو أُزل أو أظلم أو أظلم أو أجهل أو يجهل على *

"Allah'ım! Haktan sapmaktan veya saptırılmaktan, hataya düşmekten veya düşürülmekten, zulmetmekten veya zulmedilmekten, cahillik etmekten veya bana karşı cahillik edilmesinden sana sığınırım." (966)

(964) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 38
(965) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 41
(966) Ebu Davud, IV/325; Tirmizî, V/155; İbn Mace, II/1278

EVE GİRERKEN YAPILAN ZİKİR

1. Cabir şöyle rivayet etti: Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu duydum: **"Bir adam evine gireceği zaman, girerken ve yemek yerken Allah'ı zikrederse (anarsa), şeytan (yardımcılarına): Sizin için ne barınacak yer var, ne de akşam yemeği, der. Ama evine girerken, Allah'ı anmazsa, şeytan: Barınacak yer buldunuz, der. O kişi yemeğine başlarken besmele çekmezse, şeytan: Hem barınacak yere, hem de akşam yemeğine kavuştunuz, der."** (967)

2. Ebu Malik el-Eş'arî anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ ، بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا ، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا ، وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمْ عَلَى أَهْلِهِ *

"Kişi, evine girdiğinde, Allah'ım! Senden en hayırlı girişi ve en hayırlı çıkışı istiyorum. Allah'ın adıyle girdik. Allah'ın adıyle çıktık. Rabbimize tevekkül ettik, desin ve ailesine selam versin." (968)

MESCİDE GİRERKEN VE ORADAN ÇIKARKEN YAPILAN ZİKİR

1. Enes anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) mescide girerken: **"Bismillah, Allahümme! Salli alâ Muhammed."** Çıkarken de: **"Bismillah. Allahümme!Salli alâ Muhammed"** derdi. (969)

2. Ebu Humeyd veya Ebu Useyd'in rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle byurmuştur:

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ فَلْيَقُلْ : اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ، وَإِذَا

(967) Müslim, eşribe, 103
(968) Ebu Davud, IV/325
(969) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 45

خَرَجَ فَلْيَقُلْ اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ *

"Biriniz mescide girerken: Allah'ım! Bana, rahmetinin kapılarını aç. Çıkarken de: Allah'ım! Senin fazlından (lütfundan) istiyorum, desin." (970)

3. Abdullah b. Amr (r.a.) anlattı: Peygamber (s.a.v.) mescide girdiğinde:

أَعُوذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ ، وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ *

"Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandan, yüce Allah'a, kerim olan zatına ve kadîm olan (evveli olmayan) kudretine sığınırım" derdi. İnsan bu sözleri söylerse, şeytan: Bu başka günlerde de benden korundu, der. (971)

NAMAZIN BAŞINDA YAPILAN ZİKİR

1. Ebu Hüreyre rivayet etmektedir: Rasûlüllah (s.a.v.), namaza başladığında, okumadan (kıraatten) önce, biraz sükut ederdi. Ben:

– Allah'ın Rasûlü! Canım sana feda olsun! Tekbirle kıraat arasında sükut ediyorsun. O sırada ne diyorsun? dedim.

Rasûlüllah şu cevabı verdi:

– Ben şöyle diyorum: Allah'ım! Beni günahlarımdan, doğuyla batıyı birbirinden uzaklaştırdığın gibi, uzaklaştır. Allah'ım! Beni, günahlarımdan, beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi, temizle Allah'ım! Günahlarımın kirini, kar ve buz suyuyla yıka." (972)

2. Cubeyr b. Mut'im şöyle anlattı: Rasûlüllah'ı namaz kılarken gördüm. O üç defa şöyle diyordu: **"Allah her şeyden büyüktür. Allah'a çokça hamdolsun. Sabah, akşam Allah'ı bütün**

(970) Müslim, V/224, Nevevî; Ebu Davud, I/126
(971) Ebu Davud, I/127
(972) Buharî, II/227, Fethu'l-Bârî; Müslim, V/96, Nevevî

noksanlıklardan tenzih ederim (uzak tutarım). Allah'ım! Ben taşlanmış (kovulmuş) şeytandan, onun nefhinden (kibrinden), nefsinden (şiirinden) ve hemzinden (bir çeşit delilik ve saradan) sana sığınırım." (973)

3. Hz. Aişe şöyle anlattı: Peygamber (s.a.v.) namaza başladığında: **"Subhaneke Allahümme ve bi hamdik ve tebareke'smuk ve teala cedduk ve la ilahe ğayruk"u** (974) okurdu. (975)

RÜKU VE SECDE ANINDAKİ ZİKİR

1. Huzeyfe (r.a.) anlatmaktadır: Peygamber'in (s.a.v.) rüku yaparken üç defa: "Sübhane rabbiye'l-azîm", secde ederken de üç defa: "Sübhane rabbiye'l-a'lâ" dediğini duydum. (976)

2. Hz. Ali anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) rükusunda şöyle diyordu: **"Allah'ım! Senin için rüku yaptım. Sana iman ettim. Sana teslim oldum. Kulağım gözüm, beynim, kemiğim ve sinirim sana boyun eğmiştir."**

Başını rükudan kaldırınca şöyle diyordu: "Allah, hamdedenin hamdini kabul eder ve onu mükafatlandırır. Gökler dolusu, yer dolusu, bunların ikisi arasındakilerin dolusu ve bundan başka dilediğin şey dolusu sana hamdolsun."

Secdeye gittiğinde: "Allah'ım! Sana secde ettim. Sana iman ettim. Sana boyun eğdim. Yüzüm, kendisini yaratana, kendisine şekil verene, kulağına ve gözüne, duyma ve görme duygularını verene secde etti. Şekil verenlerin en güzeli olan Allah yücedir.

3. Hz. Aişe (r.a.) şöyle anlattı: Peygamber (s.a.v.), rüku ve secdesinde: "Münezzehsin! Mukaddessin! Meleklerin ve ruhun

---

(973) Ebu Davud, I/203; İbn Mace, ikame, 2

(974) Türkçesi: Allah'ım! Seni noksanlıktan uzak tutarım. Sana hamdederim. Senin ismin yücedir. Sen azamet (büyüklük) sahibisin. Senden başka ilah yoktur.

(975) Ebu Davud, I/206; Tirmizî, I/154; Nesaî, II/132; İbn Mace, I/265

(976) Ebu Davud, I/230; Tirmizî, I/154; Nesaî, II/132; İbn Mace, I/265

rabbisin" derdi. (977)

4. Ebu Saîd el-Hudrî şöyle anlatır: Rasûlüllah (s.a.v.), rükudan başını kaldırdığında: **"Allah'ım! Gökler ve yer dolusu, bundan başka, dilediğin şeyler dolusu hamd sanadır. Övgü ve şeref sahibi, kulun söylediklerine en layık Allah! Hepimiz, senin kulunuz. Allah'ım! Senin verdiğine engel olan yok. Vermediğini de verecek yoktur. senin katında hiçbir varlık sahibine varlığı fayda verecek değildir."** (978)

5. Ebu Hüreyre anlatmaktadır: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ *

"Kulun Rabbine en yakın olduğu hal, secdede bulunduğu haldir. Öyleyse siz secdede çok dua edin." (979)

6. Yine Ebu Hüreyre anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) secdesinde şöyle derdi: **"Allah'ım! Günahımın hepsini, küçüğünü büyüğünü, evvelini ve âhirini, açığını, gizlisini bağışla."** (980)

7. İbn Abbas şöyle rivayet etti: Rasûlüllah (s.a.v.) iki secde arasında şöyle dua ederdi: **"Allah'ım! Beni bağışla! Bana acı! Beni ıslah et. Bana afiyet ver. Bana rızık ver."** (981)

NAMAZDA, TEŞEHHÜDDEN SONRA VE SELAMDAN ÖNCE YAPILAN DUA

1. Hz. Ali, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) teşehhüdle selam arasında son olarak şu duayı yaptığını rivayet etmiştir: **"Allah'ım! Daha önce işlediğim ve ilerde işleyeceğim, gizli ve açık olarak yaptığım, aşırı gittiğim ve benden daha iyi bildiğin**

(977) Müslim, salât, 223
(978) Müslim, salât, 206
(979) Müslim, salât, 215
(980) Müslim, salât, 216
(981) el-Ezkar, 47

kusurlarımı bağışla. Öne geçiren sensin. Geri bırakan da sensin. Senden başka ilah yoktur." (982)

2. Ebu Hüreyre anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا فَرَغَ أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشَهُّدِ الآخِرِ ، فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ : مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ *

"Sizden birisi son teşehhüdü bitirince, dört şeyden Allah'a sığınsın: Cehennem azabından, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden ve Deccal'in fitnesinden." (983)

3. Abdullah b. Amr'ın anlattığına göre, Hz. Ebu Bekr Rasûlüllah'a şöyle dedi: Bana, namazımda okuyabileceğim bir dua öğret. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Allah'ım! Ben kendime çok zulmettim. Günahları ancak sen bağışlarsın. Katından bana mağfiret buyur. Bana merhamet et. Sen çok bağışlayan ve çok merhametlisin."** (984)

SELAMDAN SONRAKİ ZİKİR

1. Sevban rivayet etmiştir: Rasûlüllah (s.a.v.) namazını tamamlayyınca, üç defa **"estağfirullah"** ve **şöyle söylerdi: "Allah'ım! Sen selamsın. Selam (selamet) sendendir. Ey celal ve ikram sahibi! Sen yücesin."** (985)

2. Muğire b. Şu'be şöyle anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) namazını bitirince şöyle derdi: **"Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir. Ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O her şeye kadirdir. Allah'ım! Senin verdiğine engel olacak yoktur. Senin**

---

(982) Müslim rivayet etmiştir.

(983) Müslim, V/87, Nevevî

(984) Buharî, II/317, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/27, Nevevî

(985) Müslim, V/89, Nevevî

verdiğini de verecek yoktur. Güçlüye fayda verecek yoktur. Güç ancak sendendir."

3. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyyurmuştur: **"Kim her namazın arkasından otuz üç defa "sübhanallah", otuz üç defa "el-hamdülillah" ve otuz üç defa "Allahu ekber" der ve bunu "la ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu ve huve alâ külli şeyin kadîr" ile yüze tamamlarsa, denizin köpüğü kadar olsa bile, günahları affedilir."** (986)

ÜZÜNTÜ VE TASA ANINDAKİ ZİKİR

1. İbnu Abbas şunu anlattı: Rasûlüllah (s.a.v.) üzüntü ve tasa anında şöyle derdi:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الأَرْضِ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمُ *

"Büyük ve halîm olan Allah'tan başka ilah yoktur. Büyük Arş'ın Rabbi olan Allah'tan başka ilah yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve Arş'ın yüce Rabbi olan Allah'tan başka ilah yoktur." (987)

2. Enes'in rivayet ettiğine göre, Rasûlüllah'ın birşeye canı sıkıldığında şöyle derdi:

يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ ، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ *

"Ey Hayy ve Kayyum olan (diri ve her şeyin idarecisi olan Allah)! Rahmetinle senden yardım istiyorum." (988)

3. Ebu Bekre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

---

(986) Müsllim, V/95, Nevevî

(987) Buharî, XI/145, Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/47, Nevevî

(988) Tirmizî, V/201

دَعَوَاتُ الْمَكْرُوبِ : اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُوا ، فَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ *

"Üzgün kişinin yapacağı dualar şunlardır: Allah'ım! Senin rahmetini istiyorum. Göz kırpması kadar bir zaman bile beni kendime bırakma. Bütün halimi düzelt. Senden başka ilah yoktur." (989)

4. Sa'd b. Ebu Vakkas şunu rivayet etti. Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Zunnûn (Hz. Yunus) balığın karnındayken şu duayı yapmıştı:**

لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ *

"Senden başka ilah yoktur, sen bütün noksanlıklardan münezzehsin (uzaksın). Ben, kendine zulmedenlerden oldum." Allah, herhangi bir konuda bu duayı yapan kimsenin duasını mutlaka kabul eder." (990)

DÜŞMANLA VEYA GÜÇLÜ BİRİSİYLE KARŞILAŞILINCA YAPILAN ZİKİR

1. Ebu Musa el-Eş'arî (r.a.) anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.) bazı kimselerin kötülüğünden korktuğunda şöyle derdi:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ *

"Allah'ım! Senden onların kötülüklerini defetmeni istiyoruz ve kötülüklerinden sana sığınıyoruz." (991)

2. Enes anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.), düşmanla karşılaştığında şöyle derdi: **"Allah'ım! Sen benim desteğimsin. Sen benim yardımcımsın. Ben seninle (senin sayende)**

(989) Tahrîcu'l-Kelimi't-Tayyib, 78
(990) Ahmed b. Hanbel, Tirmizî, V/191
(991) Ebu Davud, II/89

saldırırım ve savaşırım." (992)

3. Ümmetin alimi Abdullah b. Abbas şöyle dedi:

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

"Allah bize yeter. O ne güzel vekil." Bunu ateşe atıldığında İbrahim (a.s.) da söylemişti.

Halk kendisine: İnsanlar size karşı ordu toplamışlar, dediklerinde, Muhammed (s.a.v.) de böyle söylemişti. (994)

MUSİBET ANINDA YAPILAN ZİKİR

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Onlara bir bela eriştiği zaman: Biz Allah'a aidiz ve biz ona döneceğiz, derler. İşte Rablerinden bağışlamalar ve rahmet hep onlaradır ve doğru yolu bulanlar da onlardır."** (995)

1. Ummu Seleme anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu duydum: **"Başına musibet gelen hiçbir müslüman yoktur ki,**

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ، اللّٰهُمَّ أَجِرْنِي فِي مُصِيبَتِي واخلف لي خَيْرًا مِنْهَا

إلا آجره الله في مصيبته ، وأخلف له خيرًا منها *

biz Allah'a aidiz ve ancak ona döneceğiz. Allah'ım! Başıma gelen felaketten dolayı bana ecir ver ve bana bunun arkasından daha hayırlısını ver, desin de Allah ona daha hayırlısını vermesin."

Ummu Seleme şunu ilave etti: Ebu Seleme vefat edince, Rasûlüllah'ın (s.a.v.) bana söylediği şekilde dua ettim ve Allah bana Ebu Seleme'den daha hayırlısını yani Rasûlüllah'ı verdi. (996)

---

(992) Ebu Davud, III/42
(993) Alu İmran, 173
(994) Buharî, VIII/229, Fethu'l-Bârî.
(995) Bakara, 156-157
(996) Müslim, cenaiz, 3

BORÇLANINCA YAPILAN ZİKİR

Hz. Ali'nin borçlu olan bir kölesi gelip:

– Hürriyetime kavuşma karşılığı olarak vermem gereken parayı ödeyemez hale geldim. Bu konuda bana yardım et, dedi.

Hz. Ali:

– Sana Rasûlüllah'tan öğrendiğim sözleri öğreteyim mi? Üzerinde dağ kadar borç olsa bile, Allah sana ödeme imkanı verir. Sen şöyle dua et:

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلاَلِكَ عَنْ حَرَامِكَ ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ *

Allah'ım! Haramına karşı beni helalinle koru. Lütfunla, beni başkalarına muhtaç etme." (997)

HASTA ZİYARETİ ESNASINDA YAPILAN ZİKİR

İbn Abbas'ın anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

مَنْ عَادَ مَرِيضًا لَمْ يَحْضُرْ أَجَلُهُ ، فَقَالَ عِنْدَهُ سَبْعَ مَرَّاتٍ : أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ إِلاَّ عَفَاهُ اللَّهُ *

"Kim, eceli gelmemiş bir hastayı ziyaret ederse, onun yanında yedi defa: Büyük Arş'ın rabbi olan büyük Allah'tan sana şifa vermesini diliyorum, desin. Böylece Allah, o kişiye afiyet verir." (998)

MEZARLIĞA GİRİLDİĞİNDE YAPILAN ZİKİR

Bureyde rivayet etmektedir: Rasûlüllah (s.a.v.) sahabilere, kabirleri ziyarete gittiklerinde şöyle dua etmelerini öğretmişti:

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ ،

(997) Tirmizî, V/220

(998) Ebu Davud, III/187; Tirmizî, III/227

نَسْأَلُ اللّٰهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ *

"Selam size! Ey müminler diyarının halkı! İnşaallah biz de size kavuşacağız. Allah'tan bize ve size afiyet dilerim." (999)

RÜZGAR ESTİĞİNDE YAPILAN ZİKİR

Hz. Aişe'nin anlattığına göre Peygamber (s.a.v.) rüzgar esince şöyle derdi: **"Allah'ım! Bu rüzgarın hayrını, ondaki şeylerin hayrını ve gönderildiği hususun hayrını istiyorum. Onun kötülüğünden, içindeki şeyin kötülüğünden ve gönderildiği hususun kötülüğünden sana sığınırım."** (1000)

GÖK GÜRÜLTÜSÜ DUYULDUĞUNDA OKUNAN ZİKİR

Abdullah b. Zubeyr (r.a.), gök gürültüsünü duyduğunda, konuşmayı bırakır ve şöyle derdi: **"Gök gürültüsünün hamdederek, meleklerin de korkarak tesbih ettikleri Allah, bütün noksanlıklardan münezzehtir (uzaktır)."** (1001)

HİLAL GÖRÜLDÜĞÜNDE YAPILAN ZİKİR

Abdullah b. Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) hilali görünce şöyle buyurmuştur: **"Allah en büyüktür. Allah'ım! Bunu (hilali) bize, güvenle, imanla, selametle, İslamla, sevdiğin ve hoşnut olduğun şeylere (devamla) doğdur. Bizim rabbimiz ve senin rabbin Allah'tır."** (1002)

---

(999) Müslim, VII/45, Nevevî
(1000) Tirmizî, dua, 49
(1001) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 109
(1002) Darimî, II/3; Tirmizî, dua, 51

YOLCULUĞA ÇIKILINCA YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Yolculuğa çıkmak isteyen kimse, geride kalanlara: Sizi, emanetleri kaybolmayana emanet ediyorum" desin."** (1003)

HAYVANA BİNERKEN YAPILAN ZİKİR

Abdullah b. Ömer anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) yolculuğa çıkarken, devesinin üzerine yerleşince, üç defa tekbir getirir, sonra şu ayeti okurdu:

الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين ، وإنا إلى ربنا لمنقلبون ، اللهم إنا
نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ، ومن العمل ما ترضى ، اللهم هون علينا
سفرنا هذا ، واطو عنا بعده ، اللهم أنت الصاحب في السفر والخليفة في الأهل

"Onların sırtına binip üzerlerine yerleşince, Rabbinizin nimetini anarak: Bunu bizim hizmetimize vereni tesbih ve takdis ederiz, yoksa biz bunlara güç yetiremezdik diyesiniz. Biz şüphesiz Rabbimize döneceğiz (demelisiniz)." (1004)

Duasına şöyle devam ederdi: **"Allah'ım! Biz bu yolculuğumuzda senden, iyilik, takva ve hoşnut olduğun amel istiyoruz. Allah'ım! Bizim bu yolculuğumuzu kolaylaştır. Onun uzaklığını kaldır. Allah'ım! Yolculukta arkadaş, ailede vekil sensin. Allah'ım! Yolculuğun meşakkatinden, durumun kötüleşmesinden, mal ve aile hakkında kötü akıbetten sana sığınırım."**

Yolculuktan dönünce de aynı şeyleri söyler, sözlerine şunları da eklerdi: **"Tövbe edenler, Rablerine ibadet edenler ve hamdediciler olarak yolculuğumuzdan dönüyoruz."** (1005)

(1003) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 119
(1004) Zuhruf, 13-14
(1005) Müslim, hac, 425

BİR YERDE KONAKLAYINCA YAPILAN ZİKİR

Havlet bint Hakîm anlatmaktadır: Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu duydum: Kim bir yerde konaklar da

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ *

"yarattığı şeylerin kötülüğünden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım" derse, oradan ayrılıncaya kadar hiçbir şey ona zarar vermez. (1006)

YEYİP İÇERKEN YAPILAN ZİKİR

Ömer b. Ebu Seleme anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) bana şöyle dedi: "Yavrum! Besmele çek. Sağ elinle ve önünden ye." (1007)

Hz. Aişe rivayet etmektedir: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ اللّٰهِ تَعَالَى فِي أَوَّلِهِ ، فَإِنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اللّٰهَ تَعَالَى فِي أَوَّلِهِ فَلْيَقُلْ : بِسْمِ اللّٰهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ *

"Sizden birisi yemek yemek istediğinde, yemekten önce besmele çeksin. Eğer besmele çekmeyi unutursa, şöyle desin: "Hem başında, hem de sonunda Allah'ın adıyla." (1008)

Enes'in anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Allah, yemek yedikten sonra, Allah'a hamdeden, suyu içip de ondan dolayı Allah'a hamdeden kuldan hoşnut olur."** (1009)

Muaz b. Enes, Rasûlüllah'ın şöyle buyurduğunu anlattı: **"Kim bir yemek yer de: Bana bu yemeği yediren ve benim hiçbir**

(1006) Müslim, XVII/31, Nevevî
(1007) Buharî, IX/521, Fethu'l-Bârî; Müslim, XIII/193, Nevevî
(1008) Tirmizî, III/190
(1009) Müslim, zikr, 89

güç ve kuvvetim olmaksızın onu rızık olarak bana veren Allah'a hamdolsun, derse, geçmiş günahları kendisine bağışlanır." (1010)

Rasûlüllah'a hizmet eden birisi anlattı: Peygamber'e (s.a.v.) yemek takdim edildiğinde "bismillah" derdi. Yemeğini bitirince "Allah'ım! Sen yedirdin, sen su verdin, sen zengin ettin, sen hoşnut ettin, sen hidayet verdin (doğruya ulaştırdın) ve sen sağ bıraktın. Verdiklerinden dolayı sana hamdolsun." (1011)

AKSIRINCA YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin (r.a.) rivayet ettiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Sizden birisi aksırdığında "elhamdü lillah" desin. Kardeşi veya arkadaşı da ona "yerhamuke'llah (Allah sana merhamet etsin" desin. Kardeşi veya arkadaşı ona "yerhamuke'llah" deyince aksıran da "yehdikumullah ve yuslihu balekum (Allah size hidayet etsin ve halinizi düzeltsin)" desin."** (1012)

HOROZ ÖTTÜĞÜNDE, EŞEK ANIRDIĞINDA VE KÖPEK HAVLADIĞINDA YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا سَمِعْتُمْ نُهَاقَ الْحَمِيرِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهَا رَأَتْ شَيْطَانًا ،

وَإِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيكَةِ فَسَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا *

"Eşeklerin anırdığını duyduğunuzda, şeytandan Allah'a sığının. Çünkü onlar bir şeytan görmüşlerdir. Horozların

---

(1010) Tirmizî, dua, 56
(1011) es-Silsiletu's-Sahîha, 71
(1012) Buharî, X/608, Fethu'l-Bârî

öttüğünü duyduğunuzda da, Allah'ın lütfunu isteyin. Çünkü onlar bir melek görmüşlerdir." (1013)

Cabir'in rivayet ettiğine göre de, Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Geceleyin köpeklerin havladığını ve eşeklerin anırdığını duyduğunuzda, Allah'a sığının. Çünkü onlar sizin görmediklerinizi görürler."** (1014)

MECLİSTEN KALKILDIĞINDA YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim bir mecliste oturup fazla laf eder ve oradan kalkmadan önce: "Allah'ım! Hamdederek seni tesbih ederim (her türlü kusurdan uzak tutarım). Senden başka ilah olmadığına şehadet ederim. Senden mağfiret diler ve sana tövbe ederim" derse, o mecliste meydana gelen (hataları) bağışlanır."**

Abdullah b. Ömer anlatmıştır: Rasûlüllah (s.a.v.) bazen, ashabı için şu duayı yapmadan oturduğu yerden kalkmazdı: **"Allah'ım! Sana karşı yaptığımız isyanlarımıza engel olan haşyetinden ve bizi cennete ulaştıracak olan itaatinden bize de pay ayır. Bize dünya musibetlerini hafifletecek olan iman gücünü ver. Yaşattığın sürece bizleri kulaklarımızdan, gözlerimizden ve kuvvetimizden yararlandır. bunu ölümümüze kadar devamlı kıl. Öcümüzü, yalnız bize zulmedenlere karşı kıl (ki suçsuz olan öcümüzden zarar görmesin.) Düşmanlarımıza karşı bize zafer ver. Musibetimizi (kaybımızı) dinimiz konusunda yapma. Dünyayı en büyük kaygımız ve ilmimizin gayesi yapma. Bize acımayanları, üzerimize musallat etme."** (1015)

(1013) Buharî, VI/350; Fethu'l-Bârî; Müslim, XVII/47, Nevevî

(1014) Ebu Davud, IV/327. Burada kastedilen sığınma: "Eûzü billahi mineşşeytanirracîm" demektir. (T. Uzun)

(1015) Tirmizî, dua, 82

BAŞINA (HASTALIK, FELAKET, BELA, SAKATLIK GİBİ) BİRŞEY GELEN BİRİSİ GÖRÜLDÜĞÜNDE YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim bir mübtela (musibete uğrayan) kişi görür de: "Seni uğrattığı dertten bana afiyet veren ve beni yaratıklarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamdolsun" derse, o musibet onun başına gelmez."** (1016)

ÇARŞI VE PAZARA GİRİLİNCE YAPILAN ZİKİR

Hz. Ömer'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ
، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ ، بِيَدِهِ الْخَيْرِ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ *

"Kim çarşıya girer de: Allah'tan başka ilah yoktur, O tektir, O'nun ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O diriltir ve öldürür. O Hayy'dır (diridir), ölümsüzdür. Hayır O'nun elindedir. O herşeye kadirdir, derse, Allah onun için bir milyon sevap yazar. Onun bir milyon (günahını) siler. Derecesini de bir milyon defa yükseltir." (1017)

HAYVAN TÖKEZLEYİNCE YAPILAN ZİKİR

Ebu'l-Melih, birisinden şunu anlattı: Ben Peygamber'in bindiği hayvanın terkisine (arkasına) binmiştim. Hayvan tökezleyince, ben: Kahrolasıca şeytan! dedim. Rasûlüllah (s.a.v.): Kahrolasıca şeytan, deme. Çünkü böyle söylersen, şeytan büyüklenerek ev kadar olur ve: Hayvan benim gücümle tökezledi, der. Ancak şöyle de: Allah'ın adıyle. Çünkü böyle der-

---

(1016) Tirmizî, dua, 37
(1017) Tirmizî, dua, 35

sen, şeytan küçülür ve sinek gibi olur, dedi. (1018)

TURFANDA MEYVE GÖRÜLÜNCE YAPILAN ZİKİR

Ebu Hüreyre anlatmaktadır: Sahabiler, ilk (turfanda) meyveyi gördüklerinde, onu Rasûlüllah'a getirirlerdi. Peygamber (s.a.v.) meyveyi alınca: **Allah'ım! Meyvemize bereket ver. Şehrimize bereket ver. Ölçeklerimize bereket ver,** der ve onu oradaki en küçük çocuğa verirdi. (1019)

HOŞA GİDEN BİRŞEY GÖRÜLDÜĞÜNDE YAPILAN ZİKİR

Sehl b. Huneyf'in (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يُعْجِبُهُ فِي نَفْسِهِ فَلْيُبَرِّكْ عَلَيْهِ ، فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ *

'Sizden birisi kendinde yahut malında hoşuna giden birşey görünce "barekallah" desin. Çünkü nazar (göz değmesi) haktır (gerçektir)." (1020)

ZOR BİRŞEY ESNASINDA YAPILAN ZİKİR

Enes'in anlattığına göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا ، وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا *

"Allah'ım! Senin kolay hale getirdiğinden başka kolay yoktur. Dilersen sen, üzüntüyü de kolay (basit) hale getirirsin." (1021)

(1018) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 172
(1019) Tirmizî, dua, 54
(1020) Tahricu'l-Kelimi't-Tayyib, 185
(1021) İbnu's-Sinnî rivayet etmiştir.

SABAH AKŞAM YAPILAN ZİKİRLER (1022)

1. Şeddad b. Evs'in (r.a.) rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Seyyidü'l-İstiğfar (istiğfar dualarının efendisi, ulusu) şudur:

Seyyidü'l-İstiğfar duası:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي ، فَاغْفِرْلِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ *

"Allah'ım! Benim rabbim sensin. Senden başka ilah yoktur. Beni sen yarattın. Ben senin kulunum ve gücüm yettiğince ezelde sana verdiğim sözümdeyim. İşlediğim günahların şerrinden sana sığınırım. Bana ihsan ettiğin nimetlerini itiraf ederim. Günahımı da itiraf ederim. Benim günahlarımı affet. Günahları, senden başkası bağışlayamaz."

Bu seyyidü'l-istiğfar duasını kim kalbiyle sevap ve faziletine inanarak gündüz okur da o gün akşama girmeden önce ölürse, o kimse cennetliklerdendir. Kim sevap ve faziletine inanarak bunu geceleyin okur da sabaha girmeden önce ölürse, o kimse de cennetliklerdendir." (1023)

2. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِي : سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلاَّ أَحَدٌ قَالَ مِثْلَ مَا قَالَ أَوْ زَادَ عَلَيْهِ *

'Kim sabah ve akşam yüz defa: Subhanellahi ve bi hamdihi (Allah'a hamdederek, onu her türlü kusurdan uzak tutarım) derse, onun söylediği kadar söyleyen veya onu geçen kişiden

---

(1022) Bu zikirlerin vakti, sabah ve ikindi namazlarından sonradır.
(1023) Buharî, daavat, 2

başka hiçbir kimse kıyamet gününde onun getirdiğinden daha üstününü getiremez." (1024)

3. Abdullah b. Hubeyb anlatmıştır: Yağmurlu ve çok karanlık gecede, namaz kıldırması için Peygamber'i aramaya çıktık. O'nu bulduk. Peygamber (s.a.v.): "Söyle" dedi. Ben de: Allah'ın Rasûlü! Ne söyleyeyim? dedim. Yine: "Söyle" dedi. Ben hiçbir şey söylemedim. Daha sonra: "Söyle" dedi. Ben de: Allah'ın Rasûlü! Ne söyleyeyim? dedim. Peygamber (s.a.v.): "Akşam sabah üçer defa İhlas'ı ve Muavvizetan'ı (Felak ve Nas sûrelerini) oku. Onlar seni herşeyden korurlar" buyurdu. (1025)

4. Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:**"Sizden birisi sabaha çıktığında, şöyle desin:**

اللّٰهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا ، وَبِكَ أَمْسَيْنَا ، وَبِكَ نَحْيَا ، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ *

Allah'ım! Senin (lütfunla) sabaha çıktık. Senin (lütfunla) geceledik. Senin (lütfunla) yaşarız. Senin (lütfunla) ölürüz. Öldükten sonra dirilip sana hesap vereceğiz." (1026)

5. Abdullah b. Mes'ud anlatmaktadır: Peygamber (s.a.v.) akşam olunca şöyle derdi:

امسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلّٰهِ ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ لاَ إِلَهَ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَسُوءِ الْكِبَرِ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ *

(1024) Tirmizî, dua, 61
(1025) Ebu Davud, IV/321; Tirmizî, V/227
(1026) Ebu Davud, IV/317; Tirmizî, V/134; İbn Mace, II/1272

"Biz ve mülk Allah'a ait olarak gece-ledik. Hamd Allah'a aittir. Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir. O'nun ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O herşeye kadirdir. Rabbim! Senden bu gecedeki şeylerin hayırını ve ondan sonraki şeylerin hayırını istiyorum. Bu gecedeki şeylerin şerrinden ve ondan sonraki şeylerin şerrinden sana sığınırım. Rabbim! Tembellikten ve yaşlılığın kötülüğünden sana sığınırım. Rabbim! Ateşte azap görmekten ve kabir azabından sana sığınırım."

Sabah olunca Rasûlüllah aynı şeyi "Biz ve mülk Allah'a ait olarak sabahladık" ifadesiyle başlayarak söylerdi. (1027)

6. Hz. Osman'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Bir kul her günün sabahında ve her gecenin akşamında, üç defa "Allah'ın adıyle. Öyle Allah ki, O'nun adıyla birlikte olununca, ne yerde bulunan ne de gökten inecek olan şey zarar veremez. O her şeyi duyar ve her şeyi bilir" derse, hiçbir şey ona zarar veremez." (1028)

7. Ebu Hüreyre şöyle anlattı: Bir adam Rasûlüllah'a (s.a.v.) gelip:

– Allah'ın Rasûlü! Dün gece, beni sokan akrep yüzünden ne çektim! dedi. Rasûlüllah:

– Akşam olunca:

أعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ *

"Yarattığı şeylerin şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım" deseydin, o sana zarar veremezdi." (1029)

8. Yine Ebu Hüreyre anlatmıştır: Ebu Bekr:

– Allah'ın Rasûlü! Bana, sabah akşam söyleyeceğim bazı sözleri (duayı) öğret, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.) ona:

– Şöyle de:

(1027) Müslim, XVII/42, Nevevî
(1028) Tirmizî, V/132
(1029) Müslim, XVII/32, Nevevî

اللَّهُمَّ فاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ ، عَالِمَ الْغَيْبِ والشَّهَادَةِ ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ *

Allah'ım! Ey göklerin ve yerin yaratıcısı! Ey gizli ve açık olanı bilen! Ey her şeyin Rabbi ve sahibi! Şehadet ederim ki, senden başka ilah yoktur. Nefsimin şerrinden, şeytanın şerrinden ve onun şirkinden, kendime karşı kötülük işlemekten veya bir müslümana bu kötülüğü çekmekten sana sığınırım." Bunu sabah akşam ve yatağına girince söyle." (1030)

9. Enes'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أُشْهِدُكَ وأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلاَئِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ أَنَّكَ أَنْتَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، وأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ *

"Kim sabah ve akşam: "Allah'ım! Sabaha kavuştum. Seni, Arş'ını taşıyanları, meleklerini ve bütün yaratıklarını şahit tutuyorum ki, senden başka ilah yoktur. Muhammed, senin kulun ve rasûlündür" derse, Allah onun dörtte birini ateşten azad eder. Bunu iki defa söylerse Allah, onun yarısını azad eder. Üç defa söylerse, Allah onun dörtte üçünü azad eder. Dört defa söylerse Allah onu (tamamen) ateşten azad eder." (1031)

10. İbn Ömer şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) sabah ve akşam olunca şu duaları devamlı okurdu:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي ، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي ،

(1030) Tirmizî, dua, 100
(1031) Ebu Davud, edeb, 110

اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي ، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي *

"Allah'ım! Senden dünyada ve ahirette afiyet istiyorum. Allah'ım! Senden, dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında af ve afiyet diliyorum. Allah'ım! Ayıplarımı ört. Beni korkulacak şeylerden emin kıl. Allah'ım! Beni, önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden (gelecek belalardan) koru. Altımdan gelen bir felaketle, deprem gibi yere batırılmakla) helak olmamdan senin azametine sığınıyorum." (1032)

SONUÇ

Böylece, bu araştırma ve incelemenin birinci kitabı sona eriyor inşaallah, bunu, aşağıdaki konuları ele alacak olan ikinci kitap takip edecektir:

1. Büyünün (sihirin) aslı nedir?
2. İslam dininde büyücünün hükmü?
3. Büyünün çeşitleri. Büyünün büyüyle çözülmesi caiz midir?
4. Büyünün her türünün, Kur'an, sünnet, dualar ve zikirlerle nasıl reddedildiği (geçersiz kılındığı)
5. Büyüyle ilgili tılsımlardaki rümuzların çözülüp bunlardaki küfre götüren hususların açıklanması
6. Büyücülerle birlikte çalışan, sonra tövbe edip müslüman olan bazı cinlerin açıklamalarına ait bant kayıtları
7. Gerdeğe girmeden önce damatla gelini koruyan şeyler
8. Erkeği hanımına karşı bağlama çeşitleri, Kur'an, sünnet ve zikirlerle bunların her birini çözme yolları
9. Büyücünün büyüsünün, önceden ve yapılırken nasıl bozulacağı

(1032) Ebu Davud, IV/318; İbn Mace, dua, 14

10. Büyüye karşı koruyucu tedbirler

11. Haset ne demektir ve tedavisi

12. Ruh çağırma denilen şeyin aslı ve bu çağırma nasıl bozulur?

13. Kâhinlerin bazı esrarengiz işleri.

14. Hipnotizma nasıl gerçekleşir? Aslı nedir ve nasıl bozulur?

Yüce Allah'tan, yardımını ve doğruluktan ayırmamasını dilerim. Çünkü o, bizim mevlamızdır ve yardımcımızdır. O ne iyi mevladır ve ne iyi yardımcıdır.

Allah'ım! Seni her türlü kusurdan tenzih ediyorum ve sana hamdediyorum. Senden başka ilah olmadığına şehadet ediyorum. Senden bağışlamanı diliyorum ve sana tövbe ediyorum.

KAYNAKLAR

Kur'an-ı Kerîm

1. Ebu Hamid el-Gazalî, İhyau Ulumi'd-Din
2. El-Elbânî, Âdâbu'z-Zifaf
3. Ebu'l-Hasen el-Maverdî, Edebu'd-Dünya ve'd-Din
4. Muhammed b. İsmail, Edilletu Tahrîmi Musafahati'l-Ecnebiyye
5. En-Nevevî, el-Ezkâr
6. Ahmed es-Sabahî, el-İstişfâ bi'l-Kur'an
7. İbnu'l-Kayyim, İğasetu'l-Lehfan
8. İbrahim el-Meşufî, Âfâtu'l-Lisan
9. Bedruddîn eş-Şiblî, Âkâmu'l-Mercan fî Garâibi'l-Cânn
10. Hafız İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye
11. Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Bustanu'l-Ârifîn
12. Hafız el-Irakî, Tahricu'l-İhya
13. Hafız el-Munzirî, et-Terğîb ve't-Terhîb
14. Hafız İbn Kesir, Tefsîru'l-Kur'ani'l-Azîm
15. İbnu'l-Kayyim, et-Tefsîru'l-Kayyim

16. Hafız İbn Hacer, Takrîbu't-Tehzîb
17. Ebu'l-Ferac İbnu'l-Cevzî, Telbîsu İblis
18. Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-Gafilîn
19. Hafız İbn Hacer el-Askalânî, Tehzîbu't-Tehzîb
20. İbn Cerîr et-Taberî, Camiu'l-Beyan
21. El-Kurtubî, el-Camiu li-Ahkami'l-Kur'an
22. İbn Teymiyye, el-Cinn
23. İbnu'l-Kayyim, Hadi'l-Ervah
24. El-Elbânî, Hicabu'l-Mer'eti'l-Müslime
25. İmam eş-Şafiî, Divanu'ş-Şafiî
26. En-Nevevî, Riyazu's-Salihîn
27. El-Elbânî, es-Silsiletu's-Sahîha
28. El-Elbânî, es-Silsiletu'z-Zaîfe
29. Ebu Davud, es-Sunen
30. İbn Mace, es-Sunen
31. et-Tirmizî, es-Sunen
32. Ebu Muhammed ed-Darimî, es-Sunen
33. Ebu Abdirrahman en-Nesâî, es-Sunen
34. en-Nevevî, Şerhu Müslim
35. El-Elbânî, Sahîhu't-Terğib
36. Muhammed İsmail el-Buharî, es-Sahîh Maa'l-Feth
37. Müslim b. Haccac, es-Sahîh maa Şerhi'n-Nevevî
38. Hafız İbn Hacer, Tabakatu'l-Mudellisîn
39. İbnu'l-Kayyim, et-Tıbbu'n-Nebevî
40. El-Elbânî, Zılali'l-Cenne fî Tahrici's-Sunne
41. Abdurrezzak Nevfel, Âlemu'l-Cinni ve'l-Melâike
42. Ömer el-Aşkar, Âlemu'l-Cinni ve'ş-Şeyatîn
43. Abdulkerim Nevfan, Âlemu'l-Cinni fî Zav'i'l-Kitabi ve's-Sunne
44. Yasîn Ahmed Îd, el-Arrafun ve'd-Deccalûn
45. Ebu Bekr el-Cezairî, Akîdetu'l-Mü'min
46. Hafız İbn Hacer, Fethu'l-Bârî
47. Seyyid Kutub, Fî Zılali'l-Kur'an

48. Hafız İbn Ebî Asım, Kitabu's-Sunne
49. Yasîn Ahmed Îd, Keşfu's-Sitar
50. İbn Teymiyye, el Kelimu't-Tayyib (El-Elbânî'nin tahkikiyle)
51. Es-Suyutî, Lubabu'n-Nukûl
52. İbn Manzur, Lisanu'l-Arab
53. Muhammed Fuad Abdulbakî, el-Lu'luu ve'l-Mercan
54. Hafız el-Heysemî, Mecmau'z-Zevaid
55. Hafız İbn Hacer, Muhtasaru't-Terğib ve't-Terhib
56. Ebu'l-Berekat Muhammed el-Gazzî, el-Merah fi'l-Mizah
57. Abdurrezzak es-San'ânî, el-Musannef
58. İbn Kudame el-Makdisî, el-Muğnî
59. Ez-Zerkânî, el-Makasidu'l-Hasene
60. Selîm el-Hilâlî, Muellefatu Saîd Havva
61. İmam Malik, el-Muvatta (Muhammed Abdulbakî'nin tahkikiyle)
62. İbn Hacer el-Askalânî, Hedyu's-Sarî
63. İbnu'l-Kayyim, el-Vabilu's-Sayyib

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ŞEYTANIN PEYGAMBERLERLE KARŞILAŞMASI

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ŞEYTANIN İNSANLA İLGİSİ

BEŞİNCİ BÖLÜM
ŞEYTANIN KALPLERİ BOZMAK VE KÖTÜLÜĞE DÜŞÜRMEK İÇİN KULLANDIĞI MALZEMELER

ALTINCI BÖLÜM
İNSANI ŞEYTANA KARŞI KORUYAN ŞEYLER

UYSAL KİTABEVİNİN MEVCUT YAYIN LİSTESİ

Lüks Kutulu Setler
AİLE SETİ, 7 cilt 2. hamur
AİLE SETİ, 7 cilt 1. hamur
DUA VE AHLAK SETİ, 6 cilt, kutulu
PEYGAMBERİMİZ VE SAHABE HAYATI SETİ, 6 cilt, kutulu
KAYNAKLARIYLA İSLAM FIKHI, Celal Yıldırım, 4 cilt, 2. hamur, kutulu
KAYNAKLARIYLA İSLAM FIKHI, Celal Yıldırım, 4 cilt, 1. hamur, kutulu
KAYNAKLARIYLA AHKAM HADİSLERİ, Celal Yıldırım, 6 cilt, 2. hamur, kutulu
KAYNAKLARIYLA AHKAM HADİSLERİ, Celal Yıldırım, 6 cilt, 1. hamur, kutulu
SAHABE HAYATINDAN TABLOLAR (Cep Serisi) (I-20) kutulu
Aile Serisi
İSLAMDA AİLE EĞİTİMİ, Prof. Abdullah Ulvan, 2 cilt, 2. hamur
İSLAMDA AİLE EĞİTİMİ, Prof. Abdullah Ulvan, 2 cilt, 1. hamur
İslamda Aile Eğitimi, Prof. Abdullah Ulvan, 2 cilt, küçük boy, 1. hamur
İZAHLI KADIN İLMİHALİ ANSİKLOPEDİSİ, Asım Uysal, M. Uysal, 2. hamur
İZAHLI KADIN İLMİHALİ ANSİKLOPEDİSİ, Asım Uysal, M. Uysal, 1. hamur
İzahlı Kadın İlmihali Ansiklopedisi, küçük boy, renkli kağıt, 2. hamur
İzahlı Kadın İlmihali Ansiklopedisi, küçük boy, renkli kağıt, 1. hamur
İSLAMDA EVLİLİK ve MAHREMİYETLERİ, Osman Karabulut, 2. hamur
İSLAMDA EVLİLİK ve MAHREMİYETLERİ, Osman Karabulut, 1. hamur
İslamda Evlilik ve Mahremiyetleri, Osman Karabulut, küçük boy, 1. hamur
RASULÜLLAHIN ANNESİ ve HANIMLARI, Prof. Aişe Abdurrahman, cilt 1
RASULÜLLAHIN KIZLARI ve TORUNLARI, Prof. Aişe Abdurrahman, cilt 2
KUR'AN ve SÜNNETTE ANNELİK, Muhammed Seyyid, 2. hamur
KUR'AN ve SÜNNETTE ANNELİK, Muhammed Seyyid, 1. hamur
Peygamberimiz ve Sahabe Serisi
PEYGAMBERİMİZİN HAYATI, Abdurrahman İbnü'l-Cevzî, 2. hamur
PEYGAMBERİMİZİN HAYATI, Abdurrahman İbnü'l-Cevzî, 1. hamur
SAHABE HAYATINDAN TABLOLAR (1-2-3)
MÜ'MİNLERİN ANNELERİ, M. Ali Kutub, 2. hamur
MÜ'MİNLERİN ANNELERİ, M. Ali Kutub, 1. hamur
PEYGAMBERİMİZE SORULAN İLGİNÇ SORULAR, İbn Kayyım el-Cevziyye, 2. hamur
PEYGAMBERİMİZE SORULAN İLGİNÇ SORULAR, İbn Kayyım el-Cevziyye, 1. hamur
Peygamberimize Sorulan İlginç Sorular, İbn Kayyım el-Cevziyye, küçük boy, 2. hamur
Peygamberimize Sorulan İlginç Sorular, İbn Kayyım el-Cevziyye, küçük boy, 1. hamur
Dua ve Ahlak Serisi
PEYGAMBERİMİZDEN DUALAR ve ZİKİRLER, İmam Nevevi, 2. hamur
PEYGAMBERİMİZDEN DUALAR ve ZİKİRLER, İmam Nevevi, 1. hamur
Peygamberimizden Dualar ve Zikirler, İmam Nevevi, küçük boy, 1. hamur
Peygamberimizden Dualar ve Zikirler, İmam Nevevî, küçük boy, 2. hamur
GÜNAHLARIN FERT ve TOPLUMA ZARARLARI, Hâmid el-Muslih, 2. hamur
GÜNAHLARIN FERT ve TOPLUMA ZARARLARI, Hâmid el-Muslih, 1. hamur
İLAHİ YASAKLAR-BÜYÜK GÜNAHLAR, Celal Yıldırım, 2. hamur
İLAHİ YASAKLAR-BÜYÜK GÜNAHLAR, Celal Yıldırım, 1. hamur
İLAHİ HİKMETLER-BÜYÜK SEVAPLAR, Celal Yıldırım, M.E.B. tavsiyeli, 2. hamur
İLAHİ HİKMETLER-BÜYÜK SEVAPLAR, Celal Yıldırım, M.E.B. tavsiyeli, 1. hamur
Fİ ZİLALİL KUR'AN'DA KIYAMET ve AHİRET, Ahmed Faiz, 2. hamur
Fİ ZİLALİL KUR'AN'DA KIYAMET ve AHİRET, Ahmed Faiz, 1. hamur
Fi Zilalil Kur'an'da Kıyamet ve Alâmetleri, Ahmed Faiz, küçük boy, 1. hamur
İSLAM AHLAKI ve SELEFTEN ÖRNEKLER, Osman Karabulut

Muhtelif Eserler

PEYGAMBERİMİZE ve ASHABINA YAPILAN İŞKENCELER, Asım Uysal, 2. hamur
PEYGAMBERİMİZE ve ASHABINA YAPILAN İŞKENCELER, Asım Uysal, 1. hamur
PEYGAMBERLER TARİHİ, Ahmed Behcet, 2. hamur
PEYGAMBERLER TARİHİ, Ahmed Behcet, 1. hamur
Peygamberler Tarihi, Ahmed Behcet, küçük boy, 2. hamur
Peygamberler Tarihi, Ahmed Behcet, küçük boy, 1. hamur
PEYGAMBERİMİZİN MUCİZELERİ, İmam-ı Suyûtî, 2 cilt, 2. hamur
PEYGAMBERİMİZİN MUCİZELERİ, İmam-ı Suyûtî, 2 cilt, 1. hamur
Peygamberimizin Mucizeleri, küçük boy, 3. hamur, tek cilt
Peygamberimizin Mucizeleri, küçük boy, 1. hamur, tek cilt
ŞEYTANIN TUZAKLARI, İNSANLARIN KURTULUŞ YOLLARI, İbn Kayyım, 2 cilt, 2.h
ŞEYTANIN TUZAKLARI, İNSANLARIN KURTULUŞ YOLLARI, İbn Kayyım, 2 cilt, 1.h
CENNETİN TASVİRİ, İbn Kayyım el-Cevziyye, 2. hamur
CENNETİN TASVİRİ, İbn Kayyım el-Cevziyye, 1. hamur
Cennetteki Hayat, İbn Kayyım el-Cevziyye, küçük boy, 1. hamur
Cennetteki Hayat, İbn Kayyım el-Cevziyye, küçük boy, 2. hamur
Melek ve Şeytan Girmeyen Evler, Ebu Huzeyfe İbrahim-M. es-Sâyim, 2. hamur
Melek ve Şeytan Girmeyen Evler, Ebu Huzeyfe İbrahim-M. es-Sâyim, 1. hamur
Uygulamalı Yemek ve Tatlı Kitabı, Şeyma Uysal, 1.hamur, renkli resimli

Karton Kapaklı Kitaplar

KELİME-İ TEVHİDE NASIL İNANMALIYIZ? Asım Uysal
CİHAD YOLUNDA BİR ADIM DAHA İLERİ, Said Havva
İSLAMDA ÇOCUK TERBİYESİ, Osman Karabulut, M.E.B. tavsiyeli
KUTSAL ÇİLE (ROMAN) Raif Cilasun M.E.B. tavsiyeli
CENNET NİMETLERİ, Abdüllatif Aşûr
GÖNÜLDEN GÖNÜLE -İLAHİLER- Muammer Uysal, 2. hamur
GÖNÜLDEN GÖNÜLE -İLAHİLER- Muammer Uysal, 1. hamur
PEYGAMBERİMİZ HAKKINDA AİLE SOHBETLERİ, Ö. Dauk, M.E.B. tavsiyeli
Mü'min Tomurcuklara DÎNÎ HİKAYELER, M. Muvaffak Süleyme- İbrahim Yûnus
Mü'min Tomurcuklara KUR'AN HİKAYELERİ, Muhammed Muvaffak Süleyme
MELEK GİRMEYEN EVLER, Ebu Huzeyfe İbrahim 2. hamur
ŞEYTAN GİRMEYEN EVLER, Muhammed es-Sayim 2. hamur

Namaz Hocası Çeşitleri

İZAHLI NAMAZ HOCASI, Asım Uysal, 2. hamur
İZAHLI NAMAZ HOCASI, Asım Uysal, 1. hamur
ÖZETLİ NAMAZ HOCASI, Asım Uysal
CEP NAMAZ HOCASI, Asım Uysal, renkli, resimli, 2. hamur
CEP NAMAZ HOCASI, Asım Uysal, renkli, resimli, 1. hamur
MUHTASAR NAMAZ HOCASI, Asım Uysal, 2. hamur
A. HAYDAR TERTİBATINDA KUR'AN ALFABESİ, Mustafa Büyüksakarya

İSLAMİ ARAŞTIRMALAR (CEP SERİSİ) Prof. Abdullah Ulvan'dan

İSLAM KARDEŞLİĞİ, M.E.B.Tavsiyeli
İSLAMDA DÖRT EVLİLİK ve RASULÜLLAHIN ÇOK EVLENMESİNİN HİKMETLERİ
ALLAH'A İNANAN GAYRETLİ BABALARA
İSLAMDA SOSYAL DAYANIŞMA
İSLAMA GÖRE İNSAN ŞAHSİYETİNİN OLUŞMASI
İSLAM RİSALETİNİ TAŞIMADA GENÇLİĞİN ROLÜ
GENÇLERE
İMANIN TADI ALININCA
KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI ve İSLAM
İSLAMDA İNANÇ HÜRRİYETİ
KONYA VELİLERİ, Dr. Hasan Özönder (Dağıtım)

الطُّرُقُ الحِسَانِ

في

عِلَاجِ أَمْرَاضِ الجَانِّ
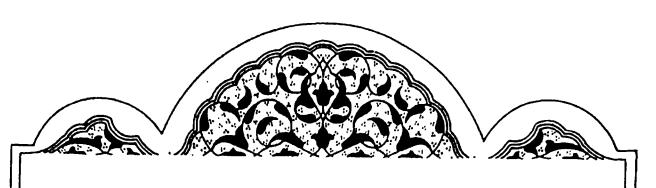
«الطُّرُقُ الشَّرْعِيَّةُ فِي عِلَاجِ المَسِّ وَالسِّحْرِ وَالعَيْنِ»

CİN, BÜYÜ VE NAZARDAN NASIL KORUNMALIYIZ?
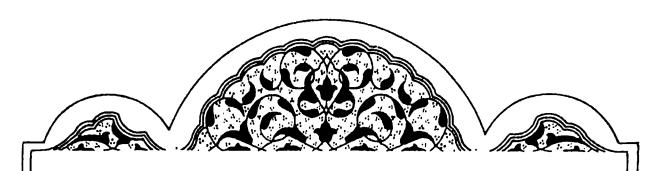
CİN, BÜYÜ VE NAZARDAN NASIL KORUNMALIYIZ?

CİN ÇARPMASI, BÜYÜ VE NAZAR TEDAVİSİNDE İSLAMÎ METODLAR

YAZAN

EBU'L-MUNZİR HALİL B. İBRAHİM EMİN

TERCÜME

DOÇ. DR. TACEDDİN UZUN

KERVAN
YAYIN-DAĞITIM
İstanbul Cd. 166/A
Tel: 332 - 353 73 84
KONYA

RAHMÂN VE RAHÎM OLAN ALLAH'IN ADIYLE

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ❋

"Biz, Kur'an'dan öyle birşey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir." (İsra,82)

Allah'ın Rasulü şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ لَمْ يُنْزِلْ دَاءً إِلا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً ، عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ وَجَهِلَهُ مَنْ جَهِلَهُ ❋

"Allah bir hastalık indirsin de onun şifasını vermiş olmasın. Onu kimisi bilir, kimisi bilmez".

(Ahmed b. Hanbel, IV/278)

مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ دَاءٍ إِلا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً ❋

"Allah yeryüzüne bir hastalık indirsin de, onun şifasını yaratmış olmasın".

(Müttefakun aleyh).

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı gözden geçirmek için emek sarfeden, Kahire Ezher Üniversitesi, Usulü'd-Din Fakültesi Akîde Anabilim Dalı ve Ebha Kulliyyetu'l-Benat'ta (Kızlar Fakültesi'nde) öğretim üyesi olan Dr. Muhammed Rabî Muhammed Cevherî'ye teşekkürlerimi ve iyi dileklerimi sunarım. Ayrıca, bu çalışmamın yayınlanmasında bana yardımcı olan, tavsiyelerini, kitap ve makalelerini benden esirgemeyen herkese, özellikle Vahîd b. Abdusselam Balî'ye teşekkür ederim. Allah hepsinden razı olsun.

Halil b. İbrahim Emin

TAKRİZ (ÖVGÜ)

KUR'AN'LA TEDAVİNİN ÖNEMİ:

Hamd, Allah'adır. O'na hamdeder, onun yardım etmesini ve bağışlamasını dileriz. Nefislerimizin kötülüklerinden ve kötü hareketlerimizden Allah'a sığınırız. Allah'ın doğruya ulaştırdığını saptıracak yoktur. Saptırdığını da doğruya ulaştıracak yoktur. Allah'ın tek ve ortaksız olduğuna, O'ndan başka ilah olmadığına şehadet ederim. Muhammed'in de O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim.

Kur'an'la tedavî etme metodu uzun zamandan beri kullanılmamaktadır. Başkaları şöyle dursun, onu pek az ilim adamı tanımaktadır. Böylece insanlar sadece, büyücü ve kahinleri tanır hale geldiler. Büyücü ve sahtekar doktorlar revaç buldu. Sonra Yüce Allah, bu iş için, bazı davetçi ve samimi kimseleri gönderdi. Bu kişiler, ölmüş ve yok olmuş durumdaki Kur'an'la tedavi metodunu ihya edip yaygınlaştırdılar. Özellikle Kur'an'la tedavi edenler, yaptıklarının karşılığını ancak, Allah'tan istiyorlar.

Öyle olunca, büyücü ve sahtekar doktorlar pazarındaki alış verişler durdu. Halk iyiyle kötüyü ayırdederek, Kur'an'la tedaviye yöneldi.

- Yıllarca hastanelere giden yüzlerce hasta tedavi edildi.

- Aylarca psikiyatri servislerine giden yüzlerce saralı hastanın tedavisi tamamlandı.

- Uzun süre büyücü ve sahtekar doktorlara giden pek çok kişinin tedavisi gerçekleştirildi.

- Nice üzgün aile gülümsedi..

- Nice birbirinden ayrı çift birleşti..

- Nice aklını kaybetmiş kişi akıllandı..

- Nice karı koca ilişkisinde bulunamayan, normal haline döndü.

- Nice stresli huzura kavuştu..

- Ve niceleri...

İşin tuhaf yanı, samimiyetle Kur'an tedavisi uygulayanlar, bu iş için bir karşılık ve teşekkür istemiyorlar, onlar sadece samimi bir dua ve müslüman kardeşlerinin inancının, büyücü ve sahtekar doktorlar tarafından bozulmamasını, hatta müslüman kadınların namuslarının büyücüler ve kahinler tarafından lekelenmemesini istiyorlar.

Böylece onlar, hastalarının iyi olmalarını, onların dualarını ve iyi dileklerini umuyorlar.

Bu ihlaslı ve samimi kimselere teşekkür ve takdirlerimi sunarak, onları her türlü kötülükten koruması ve amellerini ihlaslı yapması için Allah'a dua ediyorum.

- Daha sonra, bu konuda peşpeşe kitap ve risaleler çıktı. Henüz araştırılmayan ve ele alınmayan meseleler bulunmasına rağmen, bu kitapların sayısı çok kabardı... Ama hepsinin kendine göre bir özelliği var.

Pratik ve teorik yönleriyle bu konuyla ilgilenen gençlerden birisi olan kardeşim Halil vasıtasıyla, Allah birçok hastaya şifa verdi. Bugün ise o, bu konuda yazdığı ve adına "Cin, büyü ve nazardan nasıl korunmalıyız" dediği kitabı önüme koyuyor.

Kitabı inceledim, onun, bazı yönlerden yeni ve

Kur'an'la tedavi etmede hem hastaya hem tedavi edene yardımcı olacağını anladım.

Yüce Allah'tan, sağlığında bununla ona yarar vermesini, öldükten sonra da bunu ona ahiret azığı yapmasını dilerim.

Son olarak: Ebu-l-Münzir! Müslümanların iyilikleri için çalış, hastalarını tedavi et, zayıflarına yardım et, belki sana samimi bir dua ve yakarma isabet eder, parolan: "**Buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin rabbidir.**" (Şuara,127) "**Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başarmam ancak Allah'ın yardımı iledir. Yalnız ona dayandım ve yalnız ona döneceğim**" (Hud,88) olsun diyerek ellerini sıkıyorum.

Allah'ım! Ümmî peygamberin Muhammed'e, ailesine ve sahabîlerine salât ve selâm et.

Vahîd Balî

Ebhâ, 19/8/1413.

ÖNSÖZ

Hamd Allah'adır. Ona hamdederiz. Yardım, hidayet ve mağfireti ondan dileriz. Nefislerimizin kötülüklerinden ve kötü hareketlerimizden Allah'a sığınırız. Allah'ın doğruya ulaştırdığını saptıracak yoktur. Saptırdığını da doğruya ulaştıracak yoktur. Ben, tek olan ve ortağı olmayan Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim.

"Ey iman edenler! Allah'tan, ona yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin" (Alu imran,102).

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir" (Nisa,1).

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Böyle davranırsanız) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Rasulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur" (Ahzab,70-71).

Çocuk edinmeyen, hâkimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten dolayı bir dosta da ihtiyacı olmayan, kendisinden başka ilah olmayan, kendisinden başka yaratıcı ve Rab bulunmayan, her şeyin mülkü kendi elinde olan ve kendisine dönülecek olan, gücü karşısında durulamayan, gücüyle her yaratığı emri altına alan, alçaltan ve yükselten, onun alçalttığını yükseltecek, yükselttiğini alçaltacak, zarar verdiğine fayda verecek, fayda verdiğine zarar verecek, verme-

diğine verecek, verdiğine verecek olmayan Allah'a hamdederim. O, yedi kat göğün ve yedi kat yerin ehli ve içindekiler, onun yükselttiğini alçaltmak, onun fayda verdiğine zarar vermek veya onun vermediğine vermek için biraraya gelseler, buna asla güçleri yetmez. **"Eğer Allah seni bir zarara uğratırsa, onu kendisinden başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır verirse, bunu da geri alacak yoktur. Şüphesiz o her şeye kadirdir"** (En'am, 17).

Ben, tek olan ve ortağı olmayan, Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet ederim. Peygamberimiz Muhammed'in, onun kulu, elçisi, müjdeci ve uyarıcı olduğuna, Allah'ın onu alemlere rahmet olarak gönderdiğine, Peygamber'imizin de risaleti hakkıyla tebliğ ettiğine, her şeyin mülkü elinde ve her şeyi bilen Allah'ın adını yükseltmek için, layıkıyla Allah yolunda cihat ettiğine, tevhid bayraklarını her yere yaydığına ve onun (tevhidin) binasının yükseldiğine, onun nurlarının parladığına, onun şirk sancağını indirdiğine böylece onun gücünün kırıldığına ve ateşinin söndüğüne şehadet ederim. Allah ona, ailesine, ashabına ve onların izinden gidenlere salât ve selam etsin.

GELELİM KONUMUZA:

Kur'an-ı Kerim ve rukyelerle (dualarla) tedavi etme ve tedavi olanlar meselesi çok yaygınlaşmıştı. Başlangıçta bu konu, genel olarak halk, özel olarak da hastalığa yakalananlar tarafından büyük ilgi görmüştü.

Kur'an-ı Kerim'le tedavinin yaygınlaşması ve tedavi edenlerin çoğalmasıyla birlikte, cinden bahseden kitap ve makaleler ortaya çıktı. Çünkü konu, gayb aleminden bahsediyordu ve son derece ilginçti. Halk bu

kitaplara yöneldi. Kitaplar çok revaç buldu. Halkın Kur'an'la tedaviye ilgisi arttı. İslâm ülkelerinde tedavi edenlerin sayısı da çoğaldı.

Tedavi edenlerin artması ve bazılarının tecrübesizliği sebebiyle, tedavide bazı olumsuzluklar ortaya çıktı. Yine bunlarla birlikte, bu hassas konuyu ele alan kitaplar ve gazete makaleleri (özellikle bazı Kuveyt gazetelerinde) çıktı.

Bu kitap ve makalelerde iyi kötü, yaş kuru, doğru yanlış her şey yer aldı. Doğruyla eğri birbirine karıştı.

Tedavi ve tedavi edenler hem tenkit edildi, hem övüldü. Aslında, övenlerin de bir dayanağı, tenkit edenlerin de bir dayanağı vardı.

ANCAK İNSAFLI MÜSLÜMANIN TAVRI NEDİR?

İnsaflı müslümanın bu konudaki tavrı, "hak" tavrıdır, çünkü biz hak ümmetiyiz. Biz hak ile emrolunduk. "Vasat" tavrıdır, çünkü biz vasat ümmetiyiz. "Adalet" tavrıdır. Çünkü biz adalet ümmetiyiz. **"Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi âdil davranmamaya itmesin. Adaletli olun; bu, Allah korkusuna daha çok yakışan (bir davranış) tır."** (Maide,8)

HAK, ADALET VE İNSAF ADINA SÖYLÜYORUZ:

Kur'an'la tedavi ve meşru rukyelerle tedavi, terkedilen bir sünneti ihya etmektir. İbnu'l-Kayyim bunu, Kur'an'ın terkedilmesi olarak kabul etmiştir. O, bu konuda şöyle der: "Kur'an'la tedaviyi yani ondan

şifa beklemeyi terketmek, Kur'an'ı terketmek demektir." (İbnu'l-Kayyim, el-Fevaid. s.156)

Kur'an'la tedavi gerçektir. Bunu ancak cahil ve din düşmanı olan inkâr eder. Birçok kişi ondan fayda görmüş, hatta bazı hastalıklar vardır ki onların tedavisi sadece Allah'ın Kitab'ıyla Peygamberinin Sünneti'ndedir. Kur'an'ın şifasının kalplerin şifasıyla ilgili olduğu yorumunu yapmak eksik bir yorumdur. Çünkü Kur'an, hem kalplere hem de bedenlere şifa verir.

YİNE HAK, ADALET VE İNSAF ADINA SÖYLÜYORUZ:

Bu şekil ve bu usulle tedavîde bazı hatalar oldu. Bu konuda yazılan birçok kitabın düzeltilmesi gerekmekte, Kur'an'la tedavî eden bazı kişilere de mutlaka nasîhat edilmelidir ki bu işin doğru olduğuna dair insanlarda oluşan inanç kaybolmasın, özellikle bu usulle tedavî olmada, insanlar bir kutsallık görürler. Çünkü o, en şerefli sözdür. Bu sözler, en şerefli kitapta yer almaktadır. En basit ifadesiyle o, yüce Allah'ın Kitab'ıdır.

Bu araştırmanın gayesi şunlardır:

1- Her kişinin, kendini, aile ve akrabalarını, gücü yettiği kadar korumasıdır.

2- Tedavî etme işinin doğrusunu öğretmeye ve hataları gidermeye çalışmak.

3- İnsanlardaki cinlerden korkma duygusunu gidermek.

4- Tedavîde faydalı olan bazı islamî metodları sunmak.

5- Büyücülere ve sahtekâr doktorlara gitmekten

sakındırmak ve bunlara gidenlerin karşılaşacakları tehlikeleri açıklamak.

6- Dualara devam etmeye teşvik etmek ve duaların, okuyanlar için en önemli korunma yolları olduğunu açıklamak.

Bu araştırmayı beş bölüme ayırdım.

BİRİNCİ BÖLÜM:

Müminlerin cin ve şeytanlar hakkındaki inancı:

Bu bölümde, halkın cinler hakkındaki farklı inançlarını ve abartılı hikayeler sonucunda bu gizli dünya hakkında zihinlerine yerleşen, bundan dolayı cinden bahsedilince büyük bir korkuya sebep olan şeyleri açıkladım. Ancak îmanı sağlam bir mümin bunda korkacak bir sebep görmez, çünkü o, duyduğu haber ve hikâyeleri Kitap ve Sünnet'e göre değerlendirir.

Cinlerin sebep olduğu şeyleri ve hastayla ilgili proğramı belirttim ki, her şahıs, kendini, ailesini ve akrabalarını tedavî etsin.

İKİNCİ BÖLÜM:

Büyü ve büyücüler:

Bu bölümde de, büyücülerin topluma ve onlara giden kimselerin inançlarına verdikleri zararı anlattım. Sonra onlardan korunma yollarını ve islamî tedavîyi belirttim.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

Nazar ve hased (kıskançlık) hakkındadır.

Bunlardan nasıl korunulacağını, hasetçinin nasıl bilineceğini, Kitap ve Sünnet ışığında bunların nasıl tedavî edileceğini anlattım.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

Bazı psikolojik rahatsızlıklar hakkındadır.

Bunlar araştırmanın konusuyla sıkı ilgisi olan ve belirtileri cinnin sebep olduğu hastalıkların belirtilerine benzeyen hastalıklardır. Aslında, Kur'an, îman ve ruhla ilgili tedavinin, önlem ve tedavî yönünden psikiyatri ile sıkı bir ilgisi vardır. İki tedavî arasında herhangi bir çelişki yoktur. Psikolojik ve asabî rahatsızlıkların sebebi ikiyi geçmez:

A- Dahilî sebepler: Beyinde, sinirlerde ve hormon salgılayan bezlerde meydana gelen bir bozukluk, bazı vitaminlerin eksikliği vs. gibi, hastanın bedeninin ve organlarının içinde meydana gelen rahatsızlıklar. Bunlar tıp doktorlarını ilgilendirirler. Çünkü tedavi konusunda onlar, uzmandırlar.

B- Haricî sebepler: Çok kıymetli birşeyi kaybetmek veya insan sinirlerinin dayanamayacağı baskı ve sıkıntılarla karşılaşmak gibi, hastanın bedeninin dışından gelen sebeplerle ortaya çıkan rahatsızlıklar. Tam bir îman gücü yoksa, o kişide bazı psikolojik rahatsızlıklar görülebilir. İşte bunların en mükemmel tedavîsi, Allah'ın Kitab'ında ve Peygamber'inin Sünneti'ndedir. Bu iki çeşit sebebin birbiriyle ilgisi vardır. Keşke İslâm ülkelerinde, psikiyatri tedavîsi yapılan hastaneler, Kur'an-ı Kerîm'le tedavî bölümlerini açma denemesine girişselerdi. Hasta ge-

lince, doktorlar tarafından muayenesi yapılıp temel tıbbî kontrol ve tahliller sırasında hastaya birisi tarafından Kur'an okunsa -çünkü Kur'an'ın herhangi bir yan tesiri yoktur- şayet hasta, okunan Kur'an ve dualardan etkilenirse, ne âlâ. Eğer hastalığı tıpla ilgili bir hastalık çıkarsa, tedavîyi psikiyatri üstlenir. Ayrıca îmanı güçlendirici, müslümanın yapması ve sakınması gereken emirlerle yasakları belirten bir listeyle, önlem ve tedavî yönünden psikiyatriyle ilgisinden dolayı bir büyük günahlar listesi verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM:

Cin çarpmasıyla ilgili hastalıklardan korunmak için okunacak dualar hakkındadır. Bunları devamlı yapan kimseler güçlü ve sağlam bir koruyucu ile kendilerini sağlama almışlardır.

Yüce Allah'tan çalışmamızı kendi rızası için yapılmış ve Peygamberi Muhammed'in Sünnet'ine uygun kılmasını diliyorum.

Allah, peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabına salât ve selâm etsin.

Ebu'l-Munzir Halîl b. İbrahîm Emîn
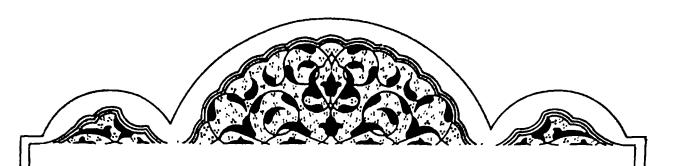
BİRİNCİ BÖLÜM

MÜMİNLERİN CİN VE ŞEYTANLAR HAKKINDAKİ İNANCI

CİNNİN TARİFİ

MÜMİNLERİN CİN VE ŞEYTANLAR HAKKINDAKİ İNANCI

CİNLERİN SEBEP OLDUĞU HASTALIK VE EZİYETLERİN ÇEŞİTLERİ

CİNNİN, EZİYET ETMEK SURETİYLE İNSANA MUSALLAT OLMASININ (SALDIRMASININ) SEBEBİ

CİNNİN İNSANI ÇARPMASININ BELİRTİLERİ
TEDAVİ EDENİN NİTELİKLERİ VE ONDA BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR

CİNNİ RAHATSIZ EDEN AYETLER
"KUST-İ HİNDİ"Yİ ENFİYE GİBİ BURNA ÇEKEREK TEDAVİ OLMA

DOĞRU TEDAVİNİN GÖSTERİLMESİ HAKKINDA

MÜMİNLERİN CİN VE ŞEYTANLAR HAKKINDAKİ İNANCI

CİNNİN TARİFİ

Cin sözlükte: Gizlemek ve gizli olmak anlamına gelir.

Cevherî, Sıhah adlı sözlüğünde: "El-Cânnu", cinlerin babasıdır. Cînân çoğuludur.

Fîrûzâbâdî ise el-Kamûsu'l-Muhît'ta: Cinnin gizlemek, örtülü ve kapalı olmak manasına gelen Cenne fiilinden türeyen bir kelime olduğunu belirtmiştir. Gece oldu, karanlık oldu mânâsına da kullanılmaktadır. "El-Mecenne" cinlerin çok olduğu yer anlamındadır.

İbn Manzur da Lisanu'l-Arab'ta: Cinnin, gizlemek, örtmek anlamındaki Cenne fiilinden geldiğini belirtir. Bu fiilin, bir hadiste; üzerine gece çöktü yani onu gizledi, örttü manasında kullanıldığını, gözlerden gizli ve saklı olduğu için cinne, bu adın verildiğini,

yine, anne karnında gizli, saklı olduğu için cenîne böyle ad verildiğini söyler.

Ebu Ömer ibn Abdi'l-Berr şöyle demiştir: Kelâmcılara ve dilcilere göre cinlerin dereceleri vardır:

1- Onlar sırf cinni kasdediyorlarsa, "cinnî" derler.

2- Cin eğer, insanlarla birlikte evlerde oturanlardansa, "âmir" derler. Bunun çoğulu "ummar" dır.

3- Cin çocukların karşısına çıkandansa, "ervah" derler.

4- Cin kötü ve kötülüğe niyetli ise, o, "şeytan"dır.

5- Eğer şeytandan daha aşırıysa, "marid" derler.

6- Ondan da aşırı ve güçlü durumdaysa, "ifrit" derler. Bunun çoğulu "afarît"tir. (Eş-Şiblî'nin Âkamu'l-Mercan'ından naklen, s. 21)

MÜMİNLERİN CİN VE ŞEYTANLAR HAKKINDAKİ İNANCI:

Halk, cin hakkında farklı görüşlere sahiptir. Bazıları cinnin varlığını temelden inkâr etmiştir. Bazıları da, cin kelimesinin manasını, varlığına işaret etmeden açıklamakla yetinmiştir. Bazıları da, cin ve şeytanların mânâlarını meşru olmayan bir dayanağa göre yorumlamıştır.

İbn Teymiyye şöyle der:

"Büyük çoğunluk cinni kabul ediyor. Onların cinlerle, anlatılması uzun vakit alan olayları vardır. Cinleri sadece, bazı cahil felsefeciler, doktorlar ve benzerleri inkâr etmişlerdir. İleri gelen kimseler hakkında rivayet edilen şudur: Ya onları kabul ettikleri, ya da bu konuda onlardan hiçbir görüş an-

latılmaması..." (İbn Teymiyye, Mecmuu'l-Fetâvâ, XIX/32).

Dr. İbrahîm Kemal Edhem, "Büyü ve Büyücüler" adlı değerli araştırmasında şöyle demektedir:

"Cin konusunda araştırma yapmak, özellikle en zor konulardandır. Çünkü bu iş, görülmeyen, maddî bir ölçüyle ölçülemeyen duyguları kabul etmeyen gizli bir âlemin incelenmesine dayanır. (Dr. İbrahîm Kemal Edhem, Büyü ve Büyücüler, Doktora tezi. Bu konuda yazılan en değerli kitaplardandır).

İnsanların zihinlerinde cin hakkında farklı inançlar vardır. Bunlar, toplumlarının, yaratılışlarının, bilgi ve kültür düzeylerinin farklılığına göre değişmektedir. Böylece, halkın, köylerde cin hakkında birbirlerine anlattıkları hikâyeler çoğalır ve bununla birlikte, büyücülük, sahtekârlık ve gözbağcılık da yayılır.

Dr. İbrahîm Kemal Edhem şöyle demektedir:

"Büyük küçük, kültürlü kültürsüz, kadın erkek herkesin cinler ve onların gizli dünyasına ait bir görüş ve inancı var. Halkın, cinlerle ilgili inançları hakkında bilgi toplamayı denemek üzere, kendisiyle konuştuğum hiç kimse yoktur ki, bana geniş bir bilgi vermesin...

Halkın cinlerle ilgili inaçlarının pek çok kaynağı var. Bazıları, halkın tabiat korkusundan oluşan ilkel inançlardan kaynaklanmaktadır. Bazıları da, insanı bazı gizli düşünce ve isteklere sevketmekten ileri gelir. Bir kısmının da kaynağı, kâhin, büyücü ve gözbağcıların, geri zekâlı kurbanları için düşündükleri efsane, hurafe ve uydurma hikâyelerdir. Bir kısmı, şeytanın verdiği vesveselerdir. Diğer bir kısmı da, dînî kaynaklı veya onun bozulmuş şeklidir.

Topladığım bilgilerden şu kanaate vardım: Cahil halkın ve aydınların, cinnin varlığı hakkındaki inançları, hemen hemen ittifaka yaklaşmıştır. Bu inanç,

dinin getirdiğiyle aynıdır. Ancak halkın geneli, bu âlem hakkında, geniş ve detaylı bir bilgiye sahip. Halbuki Allah, bunlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Sanki onlarla, cinler, arasında hiçbir perde yoktur. Hatta onlar, sanki cinleri, gündüzün aydınlığında açık seçik görüyorlar.

Yine, görüştüğüm kimselerin çoğu, cinlerin varlığına inanıyor. Onların görünmelerinin mümkün olduğuna veya en meşhurları, kocaman bir yılan, siyah bir kedi, siyah bir köpek veya koyun olan çeşitli şekillere girebileceklerine de inanıyorlar.

Fakat tuhaf olanı, çoğu, cinnin bir insan şekline girdiğinde, ayaklarının keçi ayakları şeklinde kalacağını söylemesiydi...Yine cinlerin kurttan korktuklarına ve onun şekline giremediklerine aşağı yukarı hepsi inanıyordu. Hatta onlar kurdun cinne musallat olabileceğinden, eğer onun şekline girerse cinni parçalayabileceğinden eminler. Ayrıca cinnin kurdun kokusundan kaçtığına inançları kesin.

Bundan dolayı, medeniyetten uzak, dağ köylerinde karşılaştığım bazı kimseler, kıl, diş, kemik veya deri gibi, kurttan bir eser ihtiva eden bir nazarlık taşımaya çok önem veriyorlar...İnsanların çoğu cinden çok korkuyorlar. Onun adının anılmasından da çok korkuyorlar. Cinnin adını anmak istediklerinde, büyük bir korkuyla, "Bismillah" dediklerini görürsünüz.

Yine sırtında bir ağrı hissedip de tıbben bu ağrının iyileşmediğini gören kimse, işin sonunda, kendisindekinin, ancak, cinnin intikamı yüzünden olduğuna inanır. Çünkü bu kişi, bilmeden, cinne eziyet etmiştir. Cin de ondan intikam almak için, sırtına vurmuştur.

Halkın çoğu, özellikle, cinlerle iş yapanlar onların çok yaşadıklarına inanırlar. Hatta bazıları, cinlerin, binlerce yıl yaşadığına kesin olarak inanırlar.

Görüşlerini de şu sözleriyle desteklerler: Kendilerinin çağırdıkları bazı cinleri, daha önce, babaları ve dedeleri de çağırıyorlardı... Allahu a'lem.

İşte bunlar, bazı inançlardır. Fakat müslüman inancına göre, bu inançların en tehlikelisi, aşağıda açıklanacak olan, îmana ve islâmî inanca aykırı olan batıl itikattır.

Halkın çoğu, cinlerin gaybi bilebildiklerine inanır. Bu sebeple, onların, gaybten haber vermesi için cinlerle irtibat kurmaya çağıran kâhinlerin kapılarında yığıldıklarını görüyoruz... Bu inanç, asılsızdır. Halkın çoğu, muska ve nazarlık kullanmak, buhur yakmak suretiyle ihtiyaçları yerine getirmede, cinlerin çalıştırılabileceğine inanır. Ayrıca onlar cinleri süflî (aşağı, âdî) ve ulvî (yüce), şeytanî ve rahmânî diye sınıflandırırlar. Her sınıfın kendine ait muska, tılsım ve buhurları, belirli yönlerde kullanılışları vardır. Ulvî cin, iyi işler, sevgi ve insanlar arasında dostluk kurmak için kullanılır. Süflî cin ise, kötülük etmek, zarar vermek, düşmanlık ve insanlar arasında tefrika çıkarmak için kullanılır. Yine onların cinleri, görev ve renk bakımından birçok türlere ayırdıklarını görüyoruz. Bu duruma göre, kırmızı cin vardır, siyah cin vardır, yeşil cin vardır. Uçan cin, denizin dibine dalan ve çöller kateden cinler vardır. (1).

Doğup büyüdüğüm köyde (2), küçüklüğümde yapılan sohbet toplantılarında, cinlerin insanlara görünmeleri, şekillere girmeleri ve tavşan, küçük çocuk ve hayvan şekillerinde köyün sokaklarına dağılmaları hakkında dinlediklerim hala aklımdadır.

Geceleyin tarlasında çalışan adamın oldukça meşhur bir hikâyesi vardır. Birisi ona gelir ve yardım

---

1. Dr. İbrahîm Kemal Edhem, Es-Sihr ve's-Sehara min Minzari'l-Kur'ân ve's-Sünne. (Biraz değiştirerek).

2. Yukarı Mısır'da el-Fakâ'î adlı bir köy.

etmek istediğini söyler. Adam kabul eder. Bir süre sonra, tarla sahibi adamın ayaklarına bakar. Bir de ne görsün! Adamın ayakları eşek ayakları gibidir. Adamı bir korku alır ve koşmaya başlar. Ancak köyün girişinde durur. Köyün girişinde birisiyle karşılaşır. Derin derin solurken, karşılaştığı adam onu sakinleştirdikten sonra, başına gelenleri sorar. O da tarlada olanları cinnin kendisine nasıl geldiğini ve ayaklarının eşek ayağı gibi olduğunu anlatır. Adam ona: Benim ayaklarım da öyledir der. Bakar, gerçekten öyle olduğunu görür... Yine halk kişinin intikam için öldürüldüğüne inanır. Böylece Yukarı Mısır'da, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmemenin sonucunda, bu âdet yaygın hale gelir. Halk, bir kişi öldürüldüğünde, öldürüldüğü yerde bir ifritin çıkacağına inanmaktadır. Gerçek şu ki, bu hikâyeler yayılıyor ve bu asılsız inançlar, din ilminin ve sağlam akaid bilgilerinin kaybolmasıyla verimli bir saha buluyor. Halkın dîni bilmemesi sonucunda, büyücü, kâhin, göz bağcı ve ölülerden medet umanlar çoğalıyor. Şeytanlar ortaya çıkıp halkın zihinlerini karıştırıyorlar. Burada önemli bir soru ortaya çıkıyor:

BU İNANÇ VE HİKAYELER KARŞISINDA MÜSLÜMANIN TUTUMU NASIL OLMALIDIR?

Bu soruya şöyle cevap veririz: Cin'in varlığı, müslümanın, gözüyle görmese de, ona iman etmesi emredilen gayb âlemindendir. Ehl-i sünnet ve'l-cemaat cinnin varlığını kabul etmeyenin kâfir olduğunda ittifak etmiştir. Çünkü o, Kur'an ve Sünneti yalanlamıştır. Kur'an-ı Kerim'de on surede geçen kırk kadar âyette cinden bahsedilmiştir. Cin adıyla da tam bir sure vardır.

Müslümanın, hiç şüphe etmeden cinnin varlığına inanması gerekir. Bu hikâye ve inançları Allah'ın Kitab'ında ve Peygamberinin Sünnet'inde araması da gerekir. Kitap ve Sünnet'e uygun olanları kabul ederiz. Kitap ve Sünnet'e aykırı olanları da reddederiz. Çünkü dediğim gibi, bu, bizim göremediğimiz, gayb âlemi hakkındadır. Bu hikâyelerin hepsinin sağlam olduğunu kabul edemeyiz.

Sahîh-i Müslim'de, İbn Mes'ud'un rivayet ettiği şöyle bir hadis vardır. Cinler, ondan (Hz. Peygamber'den) azıklarını sordular. O da şöyle buyurdu: "Elinize geçen, üzerine besmele çekilmiş her kemik, olabildiği kadar bol etli olarak sizindir. Her pislik (tezek) de hayvanlarınıza yemdir". Daha sonra şöyle buyurmuştur: "Onlarla istinca yapmayın (avret mahallerinizi silmeyin). Çünkü onlar kardeşlerinizin yiyecekleridir".

İşte biz kemiği atıyoruz. Üzerinde et olduğunu görmüyoruz. Hatta biz onu kemik olarak görüyoruz. Pisliğin de kaybolduğunu görmüyoruz. Hz. Peygamber'in bunun, cinlerin hayvanlarının yiyeceği olduğunu bildirmesine rağmen, "Elinize geçen, üzerine besmele çekilmiş her kemik olabildiği kadar bol etli olarak sizindir. Pislik hayvanlarınızın yemidir" sözüne inanmak gerekiyor. Biz ona görmeden inanıyoruz. Çünkü o, Peygamberin haber verdiği gaybtendir. İnsanların haber verdiği ise, Kitap ve Sünnet'ten araştırılır. Eğer o, Kitap ve Sünnet'e uygun olursa, kabul ederiz. Onlara uygun değilse, reddederiz.

Bu sebeple, müslümanın, cinler hakkında inanması gereken delillerden Kur'an ve hadiste geçenleri belirtmemiz gerekir.

Cinnin var olduğunu gösteren deliller:

I- KUR'AN'DAKİ DELİLLER:

1- Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ ✻

"Cinlerden bir grubu, Kur'an dinlemeleri için sana yöneltmiştik." (3)

2- Yine Allah Taâlâ şöyle buyurmuştur

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

"De ki: Cinlerden bir topluluğun (benim okuduğum Kur'an'ı) dinleyip de şöyle dedikleri bana vahyolundu: Gerçekten biz, doğru yola ileten harikulâde güzel bir Kur'an dinledik." (*)

II- HADİSTEKİ DELİLLERİ:

Müslim, Sahîh'inde İbn Mes'ud'dan şunu rivayet etti: Bir gece biz, Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte bulunduk. Bir ara onu kaybettik ve kendisini, vadîlerde, dağ yollarında aradık. Acaba (cinler tarafından) uçuruldu mu? Yoksa gizlice öldürüldü mü? dedik. Böylece bir topluluğun geceleyebileceği en kötü geceyi geçirdik. Sabah olunca, Rasulullah Hıra tarafından çıkageldi.

---

3. Ahkâf, 29.

* Cin, 1.

Allah'ın Rasulü! Seni kaybettik, aradık ama bulamadık. Bu yüzden, bir topluluğun geceleyeceği en kötü geceyi geçirdik, dedik. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

"Bana cinlerin davetçisi geldi. Onunla gittim de, cinlere Kur'an okudum" buyurdu. Bizi götürerek cinlerin izlerini, ateşlerinin kalıntılarını bize gösterdi. Cinler kendisine azıklarını sormuşlar, o da:

لَكُمْ كُلُّ عَظْمٍ ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ يَقَعُ فِي أَيْدِيكُمْ أَوْفَرَ مَا يَكُونُ لَحْمًا ، وَكُلُّ بَعْرَةٍ عَلَفٌ لِدَوَابِّكُمْ *

"Elinize geçen, üzerine besmele çekilmiş her kemik olabildiği kadar, bol etli olarak sizindir. Her tezek de hayvanlarınıza yemdir" buyurdu. Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) (bize dönerek):

فَلاَ تَسْتَنْجُوا بِهِمَا ، فَإِنَّهُمَا طَعَامُ إِخْوَانِكُمْ *

"Siz bunlarla taharetlenmeyin. Çünkü onlar (din) kardeşlerinizin yiyeceğidir" buyurdu. (4)

Buharî, Sahîh'inde, Ebu Sa'îd el-Hudrî'den şunu rivayet etti: Rasulullah bana şöyle dedi:

إِنِّي أَرَاكَ تُحِبُّ الْغَنَمَ وَالْبَادِيَةَ ، فَإِذَا كُنْتَ فِي غَنَمِكَ وَبَادِيَتِكَ فَأَذَّنْتَ بِالصَّلاَةِ ، فَارْفَعْ صَوْتَكَ بِالنِّدَاءِ ، فَإِنَّهُ لاَ يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جِنٌّ ، وَلاَ إِنْسٌ ، وَلاَ شَيْءٌ ، إِلاَّ شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ *

"Görüyorum ki, sen davarı ve kırları

4. Sahîhu Muslim bi-Şerhi'n-Nevevî, IV/170.

seviyorsun. Davarlarının başında veya bâdiyende (kırlarında) iken, namaz için ezan okuyacak olduğunda, sesini iyice yükselt. Zira müezzin, sesinin yetiştiği yere kadar, insan, cin, hatta birşey yoktur ki, ezanı duymuş olsun da, kıyamet gününde, müezzin lehine şehâdette bulunmasın" (5)

Bu delillerden, cinnin var olduğu anlaşılıyor. Cinler vardır. Onlar da canlıdırlar, akla sahiptirler ve sorumludurlar. Müminin, cinler âleminin varlığına inanması gerekir.

CİNLER HAKKINDA KUR'AN VE HADİSTE GELEN DELİLLERİN TEFERRUATI:

I-

Cinler, insan yaratılmadan önce, ateşten yaratılmışlardır. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنَ النَّارِ السَّمُومِ ✻

"Biz insanı, (pişmiş) kuru bir çamurdan, şekillenmiş kara balçıktan yarattık. Cinleri de daha önce zehirli ateşten yaratmıştık" (6)

II-

Cinler, yeyip içerler, evlenip çoğalırlar. İbn Mes'ûd şunu rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

---

5. Sahîhu'l-Buharî, II/104.
6. Hicr, 26, 27.

لاَ تَسْتَنْجُوا بِالرَّوْثِ ، وَلاَ بِالْعَظْمِ ، فَإِنَّهَا زَادُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الْجِنِّ

"Tezek ve kemikle taharetlenmeyin. Çünkü bunlar, cin kardeşlerinizin yiyeceğidir." (7)

Yüce Allah, Kehf suresinde şöyle buyurmaktadır:

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلاَئِكَةِ اسْجُدُوا لآدَمَ فَسَجَدُوا إِلاَّ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلاً ۞

"Biz meleklere: Adem'e secde edin, demiştik; İblis hariç olmak üzere, onlar hemen secde ettiler. İblis cinlerdendi. Rabbinin emrinden dışarı çıktı. Şimdi siz, beni bırakıp da onu ve onun soyunu mu dost ediniyorsunuz? Oysa onlar sizin düşmanınızdır. Zalimler için bu ne fena bir değişmedir". (8)

Yüce Allah onların soyu olduğunu söylemiştir. Soy da ancak evlenmekle olur.

III-

Cinler, onların bizi gördüğü, bizim onları göremediğimiz gizli (görünmeyen) yaratıklardır.

Allah Taala şöyle buyurmaktadır:

إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لاَ تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ ۞

---

7. Muslim ve Tirmizî.
8. Kehf, 50.

"O ve yandaşları, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler. Şüphesiz biz şeytanları, inanmayanların dostları kıldık." (9) Ancak, onların görülmeleri, belirli hallerde yani başka bedenlere bürünmeleri esnasında meydana gelir.

IV-

Cinlerin de aklı vardır. Onlar da, sorumlu ve yükümlüdürler, yine onlar da hesaba çekilecekledir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ *

"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (10)

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Ey cin ve insan topluluğu! içinizden size âyetlerimi anlatan ve bu günle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran peygamberler gelmedi mi! Derler ki: "Kendi aleyhimize şahitlik ederiz". Dünya hayatı onları aldattı ve kâfir olduklarına dair kendi aleyhlerine şahitlik ettiler."** (11)

V-

Cinlerden, müslüman ve kâfir olanlar, gruplar ve dağınık halde olanlar vardır. Allah Taâlâ şöyle buyurmuştur: **"İçimizde, (Allah'a) teslîmiyet gösterenler de var, hak yoldan sapanlar da var. Teslîmiyet gösteren kimseler, doğru yolu arayanlardır. Hak yoldan sapanlara gelince, onlar cehenneme odun olmuşlardır."** (12)

Yüce Allah, cinleri anlatırken şöyle buyurmuştur: **"Gerçekten biz, -kimimiz salih kişiler,**

9. A'raf, 27.
10. Zâriyat, 56.
11. En'âm, 130.
12. Cin, 14, 15.

kimimiz ise bunlardan aşağıda olmak üzere- türlü türlü yollar tutmuştuk." (13)

VI-

Cinlerin, görülebilen şekillere girme güçleri, üstün kabiliyet ve sanatta becerileri vardır.

Cinlerin, Allah'ın kendilerine verdiği özel güç ve kabiliyetleri vardır. Mesela: Cinler, çeşitli şekillere, yılan, kedi ve köpek gibi, bazı hayvanların sûretlerine girebilirler. Yine cinlerin, acayip bir hızla, bir yerden başka bir yere gitme kabiliyetleri vardır. Onların denizlerin diplerine dalma güçleri ve çeşitli sanatlarda, becerileri vardır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Bunun üzerine biz de, istediği yere onun emriyle kolayca giden rüzgârı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğer yaratıkları onun emrine verdik."** (14)

Yüce Allah, peygamberlerinden birinin bir özelliğini, onun mûcizelerinden birini anlatıyor ki bu; cinlerin, Allah'ın gücü ve rızasıyla, peygamber Hz. Süleyman'ın emrine verilmesidir. Çünkü emre verme işi, Allah'ın gücüyledir. Böylece ona, cinlerin zararı dokunmaz. Hz. Süleyman, Allah'ın buyurduğu gibi, emrinden ayrılanları (emrini tutmayanları) demir halkalarla bağlıyordu: **"Demir halkalarla bağlı diğer yaratıkları..."** (15) Allah Taala, Hz. Süleyman'a, cinlerin sanattaki becerilerini gösteriyor: **"Onlar Süleyman'a kalelerden, heykellerden, havuzlar kadar (geniş) leğenlerden, sabit kazanlardan ne dilerse yaparlardı."** (16)

Üstün bir hızla, bir yerden başka bir yere gitme kabiliyetleri hakkında da, yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Cinlerden bir ifrit: Sen makamından**

---

13. Cin, 11.
14. Sâd, 37.
15. Sâd, 38.
16. Sebe', 13.

kalkmadan ben onu sana getiririm. Gerçekten bu işe gücüm yeter ve bana güvenebilirsiniz, dedi." (17)

Bir şekle girebilmeleri hakkında da, Müslimin, Sahîh'inde rivayet ettiği şu hadîste Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

إِنَّ بِالْمَدِينَةِ جِنًّا قَدْ أَسْلَمُوا فَإِذَا رَأَيْتُمْ مِنْهُمْ شَيْئًا فَآذِنُوهُ

ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ، فَإِنْ بَدَا لَكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فَاقْتُلُوهُ ، فَإِنَّمَا هُوَ شَيْطَانٌ *

"Medîne'de müslüman olmuş bazı cinler vardır. Onlardan birini görürseniz, üç gün süre verin. Ondan sonra isterseniz, öldürün. Çünkü o şeytan olabilir"

Cinlerin, bazı evlerde yangın çıkarmak veya eşyaları atmak suretiyle ya da evin içinde bulunan şeylerle oyalanıp vakit geçirme, insan kılığına girme, insanın bedeninde, ya organlardan birinde felç, ya iç sıkıntısı, veya devamlı başağrısı ya da tıbbın tedavî edemediği hastalıklardan birisiyle, hatta, durum daha da kötüleşir, beyne yerleşerek, deli ederek, insana bir takım eziyetlerde bulunma gibi, bazı insanlara gösterdikleri özellikleri vardır. Ancak insan karşısındaki bu durum ve özellikleri sınırlıdır.

CİNNİN İNSANI ÇARPMASI:

Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Faiz yiyenler, ancak şeytanın dokunup çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar."** (Bakara, 275)

İmam Kurtubî şöyle demiştir: **"Bu âyette, saranın cinler tarafından olduğunu inkâr edenin, bu-**

---

17. Neml, 39.

nun, yaratıkların fiilinden olduğunu, şeytanın insanın içine giremeyeceğini ve şeytandan dolayı delilik olmayacağını iddia edenin görüşünün bozukluğuna delil vardır." (18)

İmam Taberî bu âyeti tefsir ederken şöyle demiştir: **"Böylece, şeytan onu, dünyada çarpar yani delirtir."** (19)

İbn Kesîr de aynı âyeti tefsir ederken şöyle demiştir: **"Onlar ancak, sara halinde ve kendisini şeytan çarptığında yere yıkılan kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Çünkü bu, hoş olmayan bir şekilde kalkmadır."** (20)

Ãlusî de şöyle der: **"Faiz yiyenler ancak, dünyada saraya tutulmuş kimsenin kalktığı gibi kalkarlar."** (21)

CİN ÇARPMASININ VARLIĞINA DAİR HADİSTEKİ DELİLLER:

1- Matar b. Abdurrahman el-A'nak şunu söyledi: Bana Ummu Eban Bint el-Vazi' b. Zari' b. Amir el-Abdî, babasından rivayet etti. Ummu Eban'ın dedesi Zari', deli olan bir oğlunu -veya kızkardeşinin oğlunu- Rasulullah'a götürdü. Dedem kendisi şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) Medîne'ye bizim yanımıza gelince:

- Allah'ın Rasulü! Benim, akıl hastası bir oğlum -veya kızkardeşimin oğlu- var. Onu sana getirip onun (iyileşmesi) için Allah'a dua etsen dedim. O:

---

18. Tefsîru'l-Kurtubî, III/255.
19. Tefsîru't-Taberî, III/101.
20. Tefsîru İbn Kesîr, I/326.
21. Vahîd Bâlî, Vikayetu'l-İnsan (Cin ve Şeytanlardan Nasıl Korunmalıyız) dan alınmıştır. s. 57.

"- Onu bana getir" dedi.

Çocuk üzengiye bağlı bir halde onun yanına geldim. Onun bağlarını çözdüm. Üzerindeki yolculuk elbiselerini çıkarıp ona iki güzel elbise giydirdim. Elinden tutup Rasulullah'a götürdüm. O:

"- Onu bana yaklaştır. Sırtını bana yaklaştır" dedi. Yukarıdan aşağıya elbisesinin uçlarını tutup sırtına vurmaya başladı. Öyle ki, (vururken) koltuk altlarının beyazlığını gördüm. Bu arada şöyle diyordu: "Allah'ın düşmanı! Çık. Allah'ın düşmanı çık". Çocuk sağlıklı kişinin baktığı gibi bakmaya başladı. Önceki bakışı öyle değildi. Sonra Rasulullah (s.a.v.) önüne oturtup onun için dua etti. Elini yüzüne sürdü. Rasulullah'ın duasından sonra, heyet arasında ondan daha iyi olanı yoktu.

Heysemî: Bunu, Taberanî rivayet etti. Ummu Eban'dan sadece Matar rivayet etmiştir, dedi. (22)

2- Cabir b. Abdullah şunu anlattı: Zaturrika' savaşında, Rasulullah'la birlikte yola çıktık. Harratuvâkim'deyken, bedevî bir kadınla karşılaştık. Yanında bir erkek çocuğu vardı. Kadın Rasulullah'ın yanına gelip:

- Allah'ın Rasulü! Bu, benim oğlumdur. Onu şeytan çarptı, dedi. Peygamber (s.a.v.):

"- Çocuğu bana yaklaştır" dedi. Kadın çocuğu ona yaklaştırınca:

"- Çocuğun ağzını aç" dedi. Çocuk ağzını açtı. Rasulullah (s.a.v.), çocuğun ağzının içine tükürüp: "Allah'ın düşmanı! Defol! Ben, Allah'ın Rasulü'yüm" dedi. Bunu üç defa söyledi. Daha sonra: "Haydi, oğlunla istediğin gibi hareket et. Onun hiçbir şeyi kalmadı. Başına gelen şey bir daha olmayacak" dedi.

Heysemî: Bunu Taberânî, el-Mu'cemu'l-Evsat'ta

---

22. Mecma'u'z-Zevâid, IX/3.

rivayet etti. Bezzâr muhtasar olarak rivayet etti. Bunun senedinde, Abdulhakîm b.Sufyan vardır. Bunu, İbn Ebî Hatim söyledi ve onu hiç kimse cerhetmedi. Diğer ravîleri sikadır, dedi. (23)

3- Safiyye Bint Huyey, Hz. Peygamber'in şu sözünü rivayet etti:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِى مِنِ ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ *

"**Şeytan, Ademoğlunun damarlarında, kanın dolaştığı gibi dolaşır".** (Hadîs, müttefakun aleyhtir) (24)

CİNNİN VARLIĞINA DAİR BAZI AKLİ DELİLLER:

Şeyh Muhammed el-Hamid şöyle der: Cinler latîf (şeffaf) varlıklar oduğuna göre, aklen ve naklen, onların Ademoğullarının vücutlarına girmeleri imkânsız değildir. Çünkü latîf olan, meselâ, hava gibi, kesîf (kalın ve yoğun) olanın içine girebilir. O, ateşin korun içine, elektriğin tellerin içine girdiği gibi vücutlarımıza girebilir.

Hak yolda olanlar, cinlerin, insanların vücutlarına girdiğini haber veren nasları kabul ettiklerini göstermişlerdir. Bu konudaki naslar o kadar çoktur ki, onlar, vazgeçilerek inkârcıların inkâr ve saçmalıklarına dönmek uygun olmayan bir miktara varmışlardır. Cinnin insanların vücutlarına girme olayları, hemen hemen sayılamayacak kadar çoktur ve bunlar müşahede edilmişlerdir. Bunu inkâr eden, müşahede edilmiş gerçek bir olayla çatışır ve sözünün asılsız olduğunu o kendisi îlan eder. (25)

23. Mecma'u'z-Zevâid, IX/9.
24. Fethu'l-Bârî, IV/282; Muslim bi,Şerhi'n-Nevevî, IV/155.
25. Rudûd alâ Ebâtîl, II/135.

Bu konuda, pek çok delil ve âlimlerin sözleri vardır. Bunları ancak inkârcılar kabul etmezler. (26) İbnu'l-Kayyim de bu konuda şöyle demiştir: "Sara iki türlüdür. Birincisi: Ağaç kurduna benzeyen habis ruhların meydana getirdiği sara. İkincisi de: Bayağı salgıların meydana getirdiği saradır." (27)

Abdullah b. Ahmed b. Hanbel şöyle anlattı: Babama: Bazı kimseler, cinnin, insanın bedenine giremeyeceğini iddia ediyorlar, dedim. Babam: Yavrum! Onlar yalan söylüyorlar. İşte şu, onun diliyle konuşuyor, dedi. (28)

İbn Teymiyye de şöyle demiştir: "Cinnin insanın bedenine girmesi, Ehl-i Sünnetin ittifakıyle sabittir. Bu, onu düşünüp araştıran kimse için, şahit olunan ve hissedilen birşeydir. O, saralının içine girer, onun bilmediği hatta kendisinin de bilmediği bir şekilde konuşur." (29)

CİNLERİN SEBEP OLDUĞU HASTALIK VE ZARARLARIN ÇEŞİTLERİ

Cinler, insanın, değişik birçok hastalığa yakalanmasına sebep olabilir. Ruhî yapısında ve huyunda değişiklik yapabilir. Onun vücuduna, parasına, mülküne, ticaretine, başkalarıyla olan alâkalarına ve tahsiline zarar verebilir.

İlerde bir kısmını belirteceğimiz bu hastalıklar, cinnin insana musallat olma sebeplerinden birisiyle veya büyü sebebiyle olabilir. İnşaallah, bu hastalıkların, Allah'ın Kitab'ının ve onun Peygamber'inin

26. Bak.Vikayetu'l-İnsan, s.56-68.
27. Et-Tıbbu'n-Nevevî, s. 51.
28. Risâletu'l-Cin, s.8.
29. Muhtasaru'l-Fetâvâ, s.584.

sünneti ışığında tedavîlerini sunacağız. Bu hastalıklardan bazıları şunlardır:

1- İnsanda korku ve ürküntü meydana getirmek

2- Psikolojik ve asabî hastalıklar (Delilik, depresyon, stres, endişe, kuruntu, gerginlik, sara, hastalık hastalığı ve şahsiyet bozukluğu).

3- Organik hastalıklar (tıbbî sebebi olmayan ve tıbbın tedavî edemediği organik bir hastalık)

4- Gözlerinin önüne bazı hayaller getirmek.

5- Aralarında bir bağ bulunan her iki kişinin arasını bozup onları birbirine düşürmek (Karı kocayı, iki ticaret ortağını, iki arkadaşı ve bir aileyi).

6- Kadın hastalıkları (Kısırlık, kanama, âdet düzensizliği ve iltihaplar).

7- Cinsel rahatsızlıklar (Bağlanma, erken boşalma).

8- Eğlenmek ve zarar vermek için, ev ve mülklere saldırma (Yangın çıkarma, eşyaları alt üst etme, evi taşlama).

Bunların tafsîlatına geçiyoruz:

İNSANDA KORKU VE ÜRKÜNTÜ MEYDANA GETİRMEK:

Cinden korkmanın iki yönü vardır: Birisi gerçek olan, diğeri de asılsız olan yöndür. Gerçek olan yönü şudur: İnsana musallat olan bazı cinler vardır. Kişi bir takım sesler duyar ve bazı şeyler görür. Sanki evin içinde, kendisini birisinin takip ettiği ve korkuttuğu hissine kapılır. Bunun çaresi Kur'an okumak ve sabah akşam okunan zikir ve dualara devam etmek ve hastaya ait proğramı uygulamaktır.

Asılsız olana gelince; bu da, insanların zihnine yerleşen aşırı cin korkusudur. Bu korkunun dînî yönden doğru bir yönü yoktur. Bu sebeple biz, cinden bahsedildiğinde, insanların korkmasına sebep olan şeyleri belirteceğiz. Böylece hastalığı teşhis edip, Allah'ın izniyle tedavîsini yapacağız.

İNSANLARIN CİNDEN KORKMALARININ SEBEPLERİ:

1- Bu sebeplerin ilki ve asıl olanı, tevhid inancından (tek Allah'a inanmak) habersiz olmaktır. Bir yerde, tevhid bilgisi az olursa, cahillik yaygın hale gelir ve hurafe çoğalır. Şeytanlar etrafa dağılır ve sahtekârlar, asılsız şeyleri yaymak için verimli bir saha bulurlar. Şeytanlar bu konuda onlara yardımcı olurlar. Halk, cinlerin gaybi bilebileceklerine, fayda verebileceklerine, zararı defedebileceklerine inanırlar. Halbuki, bu tür şeylere gücü yeten sadece Allah'tır. Bu yüzden, cinden bahsedildiğinde aşırı bir korku meydana gelir.

2- Hayalî ve uydurma hikâyelerin yaygınlaşması, halkın bu tür hikâyeleri öğrenme ve dinleme merakı. Tuhaftır ki, bu hikâyeler hızla yayılır; kadın, çocuk ve zayıf karakterli kimseler arasında böyle bir korkunun oluşmasında büyük bir rol oynar.

3- Bu korkunun ve böyle hikâye ve masalların yayılmasında, büyücüler de büyük bir rol oynar.

4- Bazı kimselerin meşru zikir ve dualara devam etmede gevşek davranmaları sonucunda, bazı çarpılma durumlarının ortaya çıkması. Bu yüzden cinlerin kötülüğüyle karşılaşanlar ve bedenleri cinler tarafından çarpılanlar olur.

CİNDEN KORKMA DUYGUSUNUN TEDAVİSİ

1- Her şeyin, Allah'ın dilemesiyle olduğuna inanmak: İnsanın, fayda ve zararın sadece, Allah'ın gücüyle olduğuna inanması gerekir. Kim olursa olsun, hiçbir mahlûk, Allah'ın dilemesinin dışında, başkasına fayda ve zarar veremez. Fayda ve zarar vermek, yüce Allah'ın elindedir.

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Ben kendime bile, Allah'ın dilediğinden başka ne bir zarar ne de bir menfaat verme gücüne sahibim." (30)

"De ki: Allah'ı bırakıp da sizin için fayda ve zarara gücü yetmeyen şeylere mi tapıyorsunuz?" (31)

"De ki: Onu bırakıp da, kendilerine fayda ya da zarar verme gücüne sahip olmayan dostlar mı edindiniz?" (32)

"De ki: Allah size bir zarar gelmesini dilerse veya bir fayda elde etmenizi isterse, ona karşı kimin birşeye gücü yetebilir?" (33)

"Allah sana bir sıkıntı verirse, ondan başkası gideremez." (34)

"Nîmet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır. Sonra size bir zarar dokunduğu zaman da yalnız ona yalvarırsınız." (35)

---

30. Yûnus, 49.
31. Mâide, 76.
32. Ra'd, 16.
33. Feth, 11.
34. En'âm, 17.
35. Nahl, 53.

"O çok esirgeyici Allah, eğer bana bir zarar dilerse, onların (putların) şefaati bana hiçbir fayda vermez, beni kurtaramazlar." (36)

"De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize asla erişmez." (37)

"Allah'ı bırakıp da sana fayda veya zarar vermeyecek şeylere tapma." (38)

İnsan, böyle temiz bir şekilde, fayda ve zararın Allah'ın elinde olduğuna inanırsa ve bu inanç içine yerleşirse, içinden, cin ve insan hatta bütün yaratıklardan korkma duygusu gider.

Bundan dolayı, Kur'an-ı Kerîm'de, birçok âyette korkulmaması buyuruluyor. Sadece Allah'tan korkulur. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"İşte o şeytan, ancak kendi dostlarını korkutur. Şu halde, eğer îman etmiş kimselerseniz onlardan korkmayın, benden korkun."** (39)

"Eğer (gerçek) müminler iseniz, bilin ki, Allah, kendisinden korkmanıza daha layıktır." (40)

"Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki, ben de size vâdettiklerimi vereyim. Yalnızca benden korkun." (41)

"O ancak bir ilahtır. O halde yalnız benden korkun." (42)

Bundan dolayı, âlimler ve fakîhler, Allah'tan başkasından korkmanın, Kitap ve Sünnet'te yasaklanan şirk çeşitlerinden birisi olduğunu kabul etmişlerdir.

---

36. Yâsîn, 23.
37. Tevbe, 51.
38. Yûnus, 106.
39. Âlu İmran, 175.
40. Tevbe, 13.
41. Bakara, 40.
42. Nahl, 51.

Müslüman, her gün, devamlı olarak "LA İLAHE İLLA'LLAH" diyorsa, onun, bu inancın, kendisine gelen yaratıklardan korkma duygusuyla ilgisini bilmesi gerekir.

Bir Allah'a inanan, tevhîdin gayesini ve özünü bilen kimsenin, Allah'tan başkasından korkması mümkün değildir. Çünkü o biliyor ki; "LA İLAHE İLLA'LLAH" dediğinde, kendisine güvenilenin, dayanılanın, sığınılanın, itaat edilenin, tâzim edilenin (saygı gösterilenin), ibadet edilenin, kendisine sahip ve hâkim olanın, ancak Allah olduğunu, bu inançtan herhangi bir sapmanın, sahibi namaz kılıp oruç tutsa bile, Kitap ve Sünnet'te yasaklanan şirk çeşitlerinden birisi olduğunu kasdetmektedir.

Mümin, sadece Allah'a ibadet eder, sadece ondan korkar; gerek cin, gerek insan ve başkası olsun, yaratıklardan korkmaktan kurtulursa, gerçek mümin olur.

2- Yine müslümanın, şeytanın tuzağının zayıf olduğunu bilmesi gerekir. Nitekim yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Şüphe yok ki, şeytanın kurduğu düzen zayıftır."** (43) Sıhhatinde ittifak edilen, Ebu Katade tarafından rivayet edilen bir hadiste Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

اَلرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى ، وَالْحُلْمُ مِنَ الشَّيْطَانِ فَمَنْ رَأَى شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيَتْفُلْ عَنْ شِمَالِهِ ثَلَاثًا ، وَلْيَتَعَوَّذْ مِنَ الشَّيْطَانِ ، فَإِنَّهَا لَا تَضُرُّهُ *

"Salih rüya Allah'tandır. Hulm (rüyanın kötü

43. Nisâ, 76.

olanı) ise, şeytandandır. Kim hoşlanmadığı birşey görürse, üç defa sol tarafına tükürsün, şeytandan Allah'a sığınsın. Bu suretle, o rüya sahibine zarar vermez." (44) Taberî şöyle demiştir: Bu hadîsteki üç defa sol tarafa tükürmek, şeytanı kovmak demektir. Nitekim insan gördüğü ve söylediği pis şeyden dolayı tükürür. Öyleyse şeytandan daha pisi yoktur. Hz. Peygamber, şeytan zikredildiği zaman tükürülmesini emretmiştir. El-Hakîm et-Tirmizî de şöyle demiştir: Tükürük, şeytana doğru gider ve onda yaralar oluşturur. Euzü çekilerek yapılan tükürme, onun verdiği vesveseyi geri çevirir. Yine tükürük, şeytanın yüzüne ateş gibidir. Onun yüzü yanar ve yaralar oluşur. Er-Rabî b. Huseym, kendisine birisinin gelip: Rüyamda birisinin: Er-Rabî'a, cehennemliklerden olduğunu bildir diyen birisini gördüm, dediğini anlattı. Er-Rabî, euzü çekerek sol tarafına üç defa tükürdü. İkinci gece rüyasında; bir adamın, bir köpek getirdiğini ve boynu ipli, ve alnı yaralarla dolu olarak karşısına diktiğini ve: Bu, sana, uyurken, er-Rabî'in rüyasını gördüren şeytandır, şu yaralar da, ondan gelen tükürüklerdir, dediğini gördü. (45) Şeytan, Hz. Ömer'in gölgesinden kaçardı. Yolda onunla karşılaşmaktan korkardı. Şeytan, Hz. Ömer'in gittiği yoldan gitmez, başka bir yoldan giderdi. Abdullah b. Mes'ud şöyle anlattı: Birisi yola çıktı. Bir cinle karşılaştı. Cinne: Benimle güreşmek ister misin? diye sordu ve yaptıkları güreşte cinni yendi: Senin zayıf olduğunu gördüm. Sanki kolların, köpeğin bacakları gi-

---

44. Müttefakun aleyhtir.
45. İbn Muflih, Mesâibu'l-İnsan min Mekâidi'ş-Şeytan, s. 142 (Biraz değiştirerek).

bi, siz cinler böyle misiniz, yoksa sen mi böylesin? dedi. Cin: Sen Âyetel-kürsî'yi okuyor musun? Bir kimse, evine girerken, onu okursa, şeytan mutlaka çıkar, dedi. İbn Mes'ud'a: Yoksa o, Ömer midir? denildi. O da: Ömer'den başkası olabilir mi? diye cevap verdi. (46)

3- Şuna dikkat etmek gerekir: Cinnin şekli, daima, çarpan, korkutan, ve kötülük eden, koyu ve karanlık bir şekil değildir. Cinler arasında, insanlardan daha iyi olanlar vardır. Bazı cinlerin, îman, takva ve Allah'a davetle geçen dönemleri vardır. Nitekim, yüce Allah, cin suresinin başında, Rasulullah'ın okuduğu âyetleri dinleyen bir grup cinnin, uyarmak üzere topluluklarının yanına döndüklerini bildirmiştir: **"De ki: Cinlerden bir topluluğun (benim okuduğum Kur'an'ı) dinleyip de şöyle söyledikleri bana vahyolunmuştur. Gerçekten biz, doğru yola ileten harikulâde güzel bir Kur'an dinledik de ona îman ettik. (Artık) kimseyi Rabbimize asla ortak koşmayacağız."** (47) Allah Taala Ahkaf suresinde şöyle buyurmuştur: **"Hani cinlerden bir grubu, Kur'an'ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Kur'an'ı dinlemeye hazır olunca (birbirlerine) "susun" demişler, Kur'an'ın okunması bitince uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi."** (48)

Cinler arasında, salih müminler, Allah'a davet edenler ve hadîs âlimi olanlar vardır. İbn Teymiyye "El-Furkanu'l-Kebîr" de, cinnin sahra ve kırlardaki kimseye, hükümdar veya prens olarak gelebileceğini,

---

46. a.g.e., s.56.
47. Cin, 1, 2.
48. Ahkâf, 29.

onun, bitkin, susamış ve ölümden korkmuş bir kâfir olabileceğini söyler. Cin, bir insan şeklinde gelir, öbürü ona su verir, sonra, İslâm'a davet eder. Cin müslüman olur, bunun üzerine karnını doyurur ve: Sen kimsin? diye sorar, o da: Ben falancayım diye cevap verir. (49)

4- Müslümanın, cinlerin iyilerinin bile, mevki ve derece yönünden insanlardan düşük olduklarını bilmesi gerekir. Şeyh Ebu Bekr el-Cezairî şöyle der: Cinlerin, iyilerinin bile, derece ve şerefleri insanınkinden daha düşük ve eksiktir. Yaratıcı olan Allah, insanın derece ve üstünlüğünü İsra suresindeki şu sözüyle açıkladı: "**Biz, Ademoğullarına (güzel biçim, mizaç ve aklî kabiliyetler vermek suretiyle) çok ikram ettik, onları karada ve denizde (hayvanlar ve taşıtlar üzerinde) taşıdık. Onları güzel rızıklarla besledik ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.**" (50)

Allah, ne kitaplarından birinde, ne de peygamberlerinden birinin diliyle, böyle bir üstünlüğü cinlere tanıdı. Böylece anlaşılıyor ki, insan cinlerden daha üstündür. Cinlerin bizzat kendilerinin, insanlar karşısındaki noksanlık ve zayıflıklarını anlamaları bunu gösterir. Yine, insanlar kendilerine sığındıklarında, öyle olmadıkları halde, kendilerinin yüceltilmelerinden dolayı büyüklenip isyan ve küfürlerini artırmaları bunu gösterir. Yüce Allah, Cin suresinde, cinlerden bahsederken şöyle demişitir: "**Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını**

---

49. İbn Muflih el-Hanbelî, Mesâibu'l-İnsan, s. 132, 133.
50. İsrâ, 70.

artırırlardı." (51) Buna da, insan onlara veya onların büyüklerinin isimlerine tevessül ettiğinde ya da onların eşrafına yemin ettiğinde, cevap vermeleri ve onun isteğini yerine getirmeleri delildir. Bütün cinler, Rabbinin ancak Allah olduğuna inandığı ve kulluk ettiği takdirde, onun katında değerli olan insan karşısında zayıf ve hakîr olduklarını anlarlar. Bu özelliklere sahip olmayan insana gelince; cinler ve cinlerin salihleri (iyileri), insanların kâfir ve müşriklerinden daha üstündürler. (52)

5- Hikâyeleri nakletmede dikkatli olunması gerekir. Bu tür hikâyeleri, özellikle, avamın ve çocukların yanında konuşmaması çok iyi olur. Bu hikâyeler, bizim görmediğimiz bir dünya hakkındadır. Cinler hakkında birçok yalan ve uydurma vardır. Cinnin söyleyip söylemediğinden emin olmadığımız sözler vardır. Doğru olan, böylesi hikâyelerin yayılmamasıdır. Peygamber (s.a.v.), kişinin, şeytanın uykusunda kendisiyle oynaşmasını anlatmamasını istedi.

Cabir b. Abdullah şunu anlattı: Bir bedevî Peygamber'e gelerek:

- Allah'ın Rasulü! Rüyamda başımın koparılıp yuvarlandığını, kendimin de onun arkasından koştuğunu gördüm, dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) o bedevîye:

"- Uykunda şeytanın seninle oynamasını âleme anlatma" buyurdu. (53)

---

51. Cin, 6.
52. Ebû Bekr Cabir el-Cezâirî, Akîdetu'l-Mümin, s.228.
53. Sahîhu Muslim.

6- Müslümanın, Allah'ın, her insan için, Hafaza (koruyucu) melekler görevlendirdiğini, onların o kişiyi, gece gündüz takip ettiklerini, cinlerin ve görmediği her şeyin kötülüğünden ve zararından koruduğunu bilmesi gerekir. Nitekim Allah Taâlâ şöyle buyurmuştur: **"Onun önünde ve arkasında Allah'ın emriyle onu koruyan takipçiler (melekler) vardır"** (54)

Bu koruma hakkında iki görüş vardır:

Birincisi: Allah, insan için, bazı melekleri görevlendirir, iyilikte bulunmak için, onlar o insanı vahşi hayvanlardan ve zararlı şeylerden korurlar.

İkincisi: Onu cinlerin şerrinden korurlar.

Zahhak şöyle demiştir: Kaderinde olmadığı sürece, onu cinlerden korurlar.

Ka'b: Eğer Allah, yediğiniz, içtiğiniz ve giyindiğiniz şeylerde sizi koruyan bazı melekleri görevlendirmeseydi, cinler sizi kaparlardı, demiştir. (55)

Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"O, size koruyucular gönderir."** (56) Bu koruyucuların, gece ve gündüz melekleri olduğu, bunların kulların hareketlerini gözetledikleri ve onları âfetlerden korudukları söylenmiştir. (57)

Yüce Allah Tarik sûresinde şöyle buyurmuştur:

"Hiç kimse yoktur ki, üzerinde bir koruyucu, bir denetleyici bulunmasın." (58)

---

54. Ra'd, 11.
55. el-Kurtubî, IX/192, 193.
56. En'âm, 61.
57. el-Kurtubî, VII/6.
58. Tarik, 4.

Ebu Umame şunu rivayet etmiştir: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Mümin için, takdir edilmediği sürece, onu koruyan yüz altmış melek görevlendirilmiştir. Gözü koruyan yedi melek vardır. Göz, bal tabağının sinekten korunduğu gibi korunur. Eğer kul, göz açıp kapayacak kadar bir süre kendi haline bırakılsaydı, onu şeytanlar kapardı.**" (59)

PSİKOLOJİK VE ASABİ HASTALIKLAR

Cinnin sebep olduğu, delilik, keder, sıkıntı vb. gibi hastalıklar arasında, psikolojik ve asabî rahatsızlıklar da vardır. Ancak tedavî edenler arasında, psikolojik tedavînin rolünü ihmal edenler bulunduğuna dikkat etmek gerekir. Bu, doğru değildir. Çünkü Kur'an'la tedavî, psikolojik tedavîyle çatışmaz. Hastanelerin psikiyatri bölümlerinde, psikolojik rahatsızlığı bulunan hastalara okunması için, Kur'an'la tedavî bölümünün olması gerekir. Hasta, Kur'an'la tedavîye olumlu cevap verir, durumu düzelirse, ne âlâ. Eğer olumlu cevap vermezse, Kur'an'ın kesinlikle olumsuz yan tesirleri yoktur. O zaman hastanın tedavîsi tıbbî ilaçlarla gerçekleşir. Psikiyatristlerden birisiyle, şöyle enteresan bir konuşmam olmuştu. Dedi ki: Kur'an'la tedavî eden kimsenin, tedavî edebilmesi için psikiyatri okuması gerekir. Ben de şöyle cevap verdim: Senin arzu ettiğini, asıl arzu eden biziz. Çünkü Kur'an'la tedavînin, olumsuz herhangi bir yan

59. el-Kurtubî, XX/4.

tesiri ve verdiğin ilaca aykırı bir yönü yoktur. Bu, tamamen senin işin ve bunun uzmanı sensin.

ORGANİK HASTALIKLAR:

Yine cinnin sebep olduğu bazı organik hastalıklar vardır ve bunlar pek çoktur. Ancak öz olarak bunlar, tıbbî tedavîyle iyileşmeyen hastalıklardır. Bu tür hastalıkların sahiplerine, Kur'an'ın tedavî edici âyetleri okunur. Belki Allah, bunlarla şifa verir.

GÖZLERİN BÜYÜLENİP HAYALLER GÖSTERİLMESİ

Cinler, bakan kimseye eşyayı aslının dışında gösterebilir. Cinnin musallat olması, büyü yoluyla olduğunda böyle olur. Cin, kişiye, hanımını çirkin bir şekilde gösterir ve ondan nefret ettirir. Yine hanıma, kocasını çirkin bir şekilde gösterir ve ondan nefret ettirir. Bakan kişide, bir tepki meydana gelir ve onun canı sıkılır. Aslında, şekil gerçek durumundadır. Onda, hiçbir şey değişmemiştir. Bu konuda, yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Hayır, siz atın, dedi. Bir de baktı ki, büyüleri sayesinde ipleri ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor."** (60)

60. Tâhâ, 66.

ARALARINDA İLGİ VE BAĞ BULUNAN KİMSELERİN ARASINI AÇIP ONLARI BİRBİRİNE DÜŞÜRMEK VE DÜŞMAN ETMEK

Şeytan, gerek iki ticarî ortak, gerek iki arkadaş gerek karı koca gibi, aralarında ilgi ve bağ olanların arasını açarak hile ve tuzaklarını uygular. Böylece en küçük sebeplerle, bunların arasında aşırı anlaşmazlıklar çıkarır. Tarafların her biri, kendi görüşünü ileri sürer. Aralarını bulmak isteyen kimse, taraflardan her birinin, kendisinin haklı olduğuna inandığını görür. Bunun için, şeytanın askerlerini toplayıp bu göreve gönderdiğine dair rivayet vardır. Cabir şunu rivayet etmiştir: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum:

إن عرش إبليس في البحر ، فيبعث سراياه فيفتنون الناس ، فأعظمهم عنده منزلة أعظمهم فتنة ، يجيء أحدهم يقول : ما تركته حتى فرقت بينه وبين امرأته ، فيدنيه منه ويقول : نعم أنت

"İblis, tahtını suyun üzerine koyar. Sonra çetelerini gönderir. Bunların, derece yönünden ona en yakın olanı, en büyük fitne çıkaranıdır. Bunlardan birisi gelerek: Şöyle şöyle yaptım, der. O da: Hiçbir şey yapmamışsın, der. Sonra birisi gelerek: Onu karısından ayırmadan bırakmadım, der. Bunu kendisine yaklaştırır ve: Sen ne iyisin, der." (61)

---

61. Muslim, 66,68.

KADIN HASTALIKLARI

Cinler, bazı kadın hastalıklarına sebep olabilir. Mesela: Tıbbî bir sebebi olmayan kısırlık. Tahliller sırasında, eşlerde, hamileliğin meydana gelmesi için, tıbbî bir engel bulunmadığı anlaşılır. Ancak hâmile kalma durumu olmaz. Hatta, bir defasında, bir dostum bana şunu anlattı: Dört yıldan beri, konunun uzmanı bir profesör doktorda tedavî oluyoruz. Doktor tek kelimeyle: Sizin durumunuza şaşıyorum. Hâmileliğe engel hiçbir şey yok. Sen de, hanımın da yüzde yüz sağlamsınız, dedi. Sonunda Allah, onun hanımına hâmile kalmayı nasip etti.

Bu, cinnin rahimde veya yumurtalık mahallinde olması, sperma hücrelerini öldürmesiyle olur. Bu durumun bazı tıbbî belirtileri vardır. Bazılarını sayıyoruz:

1- Kadın, sırtındaki aşırı ağrılardan şikayet eder.

2- Rahim bölgesindeki ağrı ve iltihaplar.

3- Âdet düzensizliği.

4- Zaman zaman kanama olması.

5- Cinsî münasebet anında, kadının zaman zaman sıkıntı duyması ve bunu sadece kocasını memnun etmek için yapması.

Ancak bu belirtilerle birlikte, baş ağrısı, rüyalar, kol, bacak vs.de karıncalanma gibi başka belirtileri vardır.

CİNSEL RAHATSIZLIKLAR

Cinler, kişinin hanımıyla cinsel ilişkide bulunamamasına sebep olurlar. Bu, erkekden de olabilir, kadından da. Bazen de erken boşalmaya sebep olabilirler. Bunun tedavîsi, inşaallah, büyüyle ilgili bölümde gelecektir.

CİNLERİN BAZI KİMSELERİN EVLERİYLE UĞRAŞMALARI

Cinler, bazı kimselerin evlerine musallat olup evin eşyasıyla oynarlar ve evdeki bazı şeyleri yakarlar. Bu, gerçekten olmuştur. Ama enderdir. Bu konuda bazı gerçek hikayeleri sunacağım:

"El-Muslimun" gazetesi 15 Muharrem 1412 (26 Temmuz 1991) tarih, 338 sayılı nüshasının, üçüncü sayfasında şöyle bir haber yayınladı:

Munîf el-Harbî: Hiçbir sebep yokken evimde yangın çıkıyor.

Riyad şehrinin doğusunda, en-Nesîm mahallesinde oturan Suûd vatandaşı Munîf el-Harbî: Belirli herhangi bir sebep yokken, evinin bir yerinde yangın çıktığını, ne kendisinin, ne olayı görenlerin, ne de sivil savunmanın, evinde çıkan, Allah'ın lutfu olmasaydı, hayatını nerdeyse dayanılmaz bir cehenneme çevirecek olan bu yangına herhangi bir yorum getiremediğini söylemiştir.

Yine "Ahbaru'l-Yevm" gazetesi, 20 Zilkade 1412

(23 Mayıs 1992) tarihli, 2481 sayılı nüshasının ondördüncü sayfasında şu haberi yayınladı: Cerca itfaiye âmirinin gözünün önünde: Doktorun evinde, her yarım saatte bir çıkan yangın.

Sevhac, güney bölgesi itfaiye şefi Recep Sultan, şaşkın bir halde, Kahire Emniyet Müdürlüğünün delil inceleme laboratuvarının kapısında, kaybettiği birşeyi arayarak durdu. O, özel ve garip bir görevi yerine getirmek için gelmişti. Elinde, içinde, tahlil yapmak, çıkan yangının sebeplerini bulmak için, garip bir yangından arta kalan nümuneler bulunan bir torba vardı. Fakat o, ansızın anladı ki, torba, laboratuvara girmeden önce, elinden kaybolmuştu!

Recep Sultan, bu garip hikâyeyi şöyle anlatıyor: Cerca, devlet hastanesinde çalışan Dr. Osman Rifaî geçen hafta, benimle bir telefon konuşması yaptı. Bana, dairesinde, yarım saat sonra yangın çıkacağını bildirip kendisini ve ailesini kurtarması için itfaiyeyi istedi. İhbarın garipliğine rağmen, adamlarımla ve malzemelerimle birlikte, yatak ve elbiselerdeki yangın kalıntılarını incelemek için daireye gittim. Doktor işinden gelip hanımı ve iki çocuğuyla birlikte yemeğini yedikten sonra, aniden, yatak odasında yangın çıkar. Komşulardan yardım ister ve hep birlikte yangını söndürürler. Daha sonra, her yarım saatte bir, içinde elbise bulunan herhangi birşeyin içinde, anîden yangın çıkmaya başladı. Birkaç dakika sonra, gözümün önünde, gardrobun içinde yangın çıktı. Adamlarımla birlikte yangını söndürdüm. Yangının, sadece bir elbise rafında çıktığını anladım. Evin içinden, telsizle, içişleri bakan yardımcısı ve Sevhac emniyet müdürü Seyyid Hasan'la görüştüm. Du-

rumu ona arzettim. Daireyi hemen terketmemi ve yangın konusunda yardımcı olmam için suç araştırma bölümündekilerin yanına gitmemi emretti.

Şef Recep Sultan anlatmaya devam ediyor: Doktorun evi, emniyet mensupları ve itfaiyecilerle doldu. Yangının kaynağını ve sebebini bulmak için evin içini karış karış aradılar. Anî yangına bir pudranın bile sebep olabileceği ihtimali üzerinde durdular. Yangın için, herhangi bir sebep bulamadılar. Bütün emniyet mensuplarının gözü önünde, her yarım saatte, evin değişik yerlerinde, çocuklar yatarlarken, yataklarında, döşemelerde, hatta suyun içinde ıslak halde bulunan elbiselerde bile, yangın çıktı. Doktorun ailesinin korkulu bakışları ve çocuklarının feryatları arasında, itfaiyeciler malzemeleriyle, çıkar çıkmaz yangını söndürmeye koşuyorlardı. Emniyet mensuplarıyla itfaiyecilerin evin içindeki çalışmaları ertesi güne kadar sürdü. Düzenli olarak, her yarım saatte bir çıkan yangınların sebebini bulamadılar.

Emniyet müdürü, yangınlardan korumak için, evde, ailenin yanında, birkaç itfaiyecinin kalması şeklinde talimat verdi ve bana da, özel bir görev için, sabahleyin, Kahire'ye gitmemi emretti. Yanımda, içinde, yanan elbiselerden nümuneler bulunan bir torba vardı. Yangının çıkmasındaki ilmî sebebi bulmak için nümunelerin laboratuvarda analizini yaptıracaktım. Laboratuvarın kapısında, içinde yangın nümuneleri bulunan torba kayboldu. Bu iş nasıl oldu bilemiyorum. Şef Recep Sultan, başka bir nümune getirmek için Sevhac'a tekrar geldi. Şaşkınlığı hâlâ sürüyordu. Kendi kendine şöyle deyip duruyordu. Ben bir itfaiyeci olarak, nasıl bu yangını

söndüremiyorum? Doktorun ailesini bu garip yangından nasıl koruyabiliriz? Görevi yerine getirmek için, başka bir tür itfaiyeye mi ihtiyaç duyacağız?!

Üçüncü hikayeyi de İbnu'l-Kayyim, "El-Vabilu's-Sayyib" adlı kitabının 176 ve 177. sayfalarında nakletti:

Ebu'n-Nadr Haşim b. el-Kasim şunu anlattı: Evim taşlanıyordu. Bana: Ebu'n-Nadr! Bizim yanımızdan çekil git, denildi. Bunu çok söylediler. Kufe'ye, İbn İdrîs, el-Muharibî ve Ebu Usame'ye mektup yazdım. El-Muharibî bana şunu yazdı: Şehir'deki bir kuyunun kovasının ipi kopmuştu. Onlara bir kafile gelmişti. Bunu onlara şikayet ettiler. Bir su kovası istediler. Sonra aşağıdaki duayı okuyarak, kovayı kuyunun içine attılar. Kuyudan bir ateş çıktı ve başında söndü:

Cinleri Kovma ve Yakma Duası:

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا * فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا * فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا *
إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ * رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
الْمَشَارِقِ * إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ * وَحِفْظًا مِنْ
كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ * لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ
كُلِّ جَانِبٍ * دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * إِلَّا مَنْ خَطِفَ
الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ *

Vessâffâti saffâ. Fezzâcirâti zecrâ. Fettâliyâti zikrâ. İnne ilâhekum levâhid. Rabbu's-semâvâti ve'l-arzi ve mâ beynehumâ ve rabbu'l meşârık. İnnâ zeyyennes-semâe'd-dunyâ bizînetini'l-kevâkib. Ve hıfzan min kulli şeytânin mârid. Lâ yessemmeûne ilâ'l-melei'l a'lâ ve yukzefûne min kulli cânib. Duhûran ve lehum azâbun vâsib. İllâ men hatife'l-hatfete feetbeahû şihâbun sâkib.

"Allah'ın adıyla. Hiçbir şeyin ondan vazgeçemeyeceği Allah'la, uzak durulamayan ve kavuşulamayan Allah'ın izzetiyle akşama ulaştık. Güçlü olan Allah'ın gücüne sığınıyoruz. İblislerden, insan ve cin şeytanlarının şerrinden, her açıklayanın veya gizleyenin şerrinden, geceleyin çıkıp gündüz gizlenenin, geceleyin gizlenip gündüz çıkanın şerrinden, yarattıklarının şerrinden, İblis'in ve askerlerinin şerrinden, her türlü canlının -ki onları yöneten sensin, Rabbim doğru yoldadır- onun güzel isimlerinin hepsine sığınırım. İbrahim, Musa ve İsa'nın sığındığı gibi, yarattığı şeylerin şerrinden, İblis'in askerlerinin şerrinden ve istediği şeylerin şerrinden ona sığınırım. Eûzu billahi's-semî'i'l-alîmi min eş-şeytani'r-racîm (kovulmuş şeytandan, çok iyi duyan ve bilen Allah'a sığınırım). Bismillahirrahmanirrahîm (esirgeyen, bağışlayan Allah'ın adıyle). "Andolsun o sıra sıra dizilenlere. Bağırıp sürenlere (bulutları sevkedenlere, yahut insanları günahlardan veya şeytanları semavî haberlere uzanmaktan menedenlere). Zikir okuyanlara. İlâhınız birdir. Göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunanların Rabbi, doğruların da Rabbidir. Biz en yakın göğü bir zînetle, yıldızlarla süsledik. Onu itaat

dışına çıkan her türlü şeytandan koruduk. O şeytanlar Mele-i A'lâ'yı (yüce melekler topluluğunu) dinleyemezler; her yandan kendilerine şihablar (ışınlar) atılır. Kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Yalnız (yüce topluluktan) bir söz kapan olursa, onu da delici bir alev takip eder." (62)

Ebu'n-Nadr şöyle demiştir: Bir kap su alıp içine yukarıdaki duayı okudum. Onu evin köşelerine serptim. Bana şöyle bağırdılar: Yaktın bizi. Biz senden vazgeçip gidiyoruz. (63)

Şeyh Ali b. Muşrif el-Umerî, bir konferansında şunu anlattı. Hedban'da -Medîne-i Münevvere yakınında bir yer- bir evde ansızın bir yangın çıktı. Yangın söndürüldükten sonra, tekrar çıkıyordu. Sivil savunma güçleri, yangının sebebini anlayamadılar. Nihayet Şeyh gelip orada Kur'an okudu ve ev halkına saldıran cinleri kovdu.

Böyle birşey, mümkün olmakla birlikte, ender rastlanan şeylerdendir. Bunun, cin işi olduğundan emin olmak gerekir. Şahsî maksatlarla, bu tür hikâyelere pek çok yalan ve sahtekarlık karışır. Şeyh Yasîn Ahmed İd'in anlattığı şu gerçek hikâyeyi sunuyoruz:

Kısa bir süre önce, bir beldede birisi vefat etti. O, oradaki evlerden farklı güzel bir ev miras bıraktı. Bu ev, geniş bir alan üzerindeydi. Evin birçok odası vardı. Nefis nakış ve süslemelerle kaplıydı. Evin avlusunda, mermerden çok güzel bir fıskiye vardı.

62. Sâffat, 1-10.
63. İbnu'l-Kayyim, el-Vâbilu's-Sayyib, s.176,177.

Etrafında çeşitli şekil ve renklerde heykeller vardı. Onların ağızlarından sular fışkırıyordu. Ölen kişinin mirasçısı olacak çocuğu yoktu. Bu ev, sahibinin ölümünden sonra, bomboş hale geldi. Akrabaları evi satmaya karar verdiler. Onlar büyük bir meblağa kavuşacaklarını zannediyorlardı. Evi satlığa çıkardıklarını îlan eder etmez, evde cinlerin oturduğu ve içinde bir ifritin bulunduğu dedikodusu çıktı. Bu dedikodu yaygınlaşıp gece gündüz herkesin sohbet konusu oldu. Birisi, bu inanca karşı çıksa ve geceleyin eve gitse, evde şeytanlar olduğuna inanarak dönerdi.

Bu yüzden halk o evi almaya yanaşmıyordu. Varisler, özellikle halktan birisinin onu satın almak için gelip evin değerinin dörtte biri kadar bir fiyat teklif etmesi üzerine, sonucun daha kötü olacağından korktular. Varisler bu parayı almadan, evle ilgili haberleri ve halkın dedikodularını duyan cesur bir genç geldi. O, cinlere aldırmıyor ve ifritten de korkmuyordu. Varislere gitti. Onlardan bir miktar para istedi. Onlara, cinleri kovup ifriti yakalayacağına garanti verdi. Varisler onun teklifini kabul edip paranın yarısını verdiler. Akşam olunca, o genç gitti. gerektiğinde kullanmak üzere yanına bir tabanca aldı. Eve varınca biraz dinlendi. Mumu söndürüp yattı. Biraz sonra bir elin, üzerindeki örtüyü çektiğini hissetti. Bütün gücüyle onu tutup:

– Örtüyü çeken kim? dedi. O:

– Ben ifritim, örtüyü almam gerekiyor, yoksa senin vücudunu giyerim, dedi. Genç örtüyü bıraktı. İfrit ensesinin üzerine düştü. Genç kalkıp ifritin göğsünün

üzerine oturdu. Tabancayı başına yöneltip:

– Söyle bana, sen kimsin? dedi.

İfrit ondan çok korktu ve:

– Bırak beni, sana gerçek durumumu söyleyeceğim. dedi. Genç:

– Konuş bakalım, ifrit! dedi. O:

– Ben ne ifritim, ne cinnim, ben de senin gibi insanım. Senden sadece rengimin siyahlığı ve çirkin görünüşümle farklıyım, dedi. Genç onu bırakıp kim olduğunu anlamak için mumu yaktı. Onun, siyah ve üzerinde elbiseleri olmayan bir köle olduğunu gördü. Genç:

– Söyle bakalım, köle! Burada bulunmanın sebebi nedir? dedi. Köle şöyle anlattı:

– Beni mecbur eden zarurettir. Çünkü ben, yoksul, kazancı olmayan birisiyim. Geçimlerini sadece benim sağladığım kalabalık bir ailem var. Bana, geçimimi sağlayacak bir iş vermesi için birisine gittim. O da bana: Her gece, durmam için, bu eve gelmemi emretti ve bana: Bu eve birisinin yaklaştığını hissedersem, el çırpmamı ve bu iş için hazırladığım tenekeye vurmamı, eğer onun cesur ve bunlara aldırmayan birisi olduğunu görürsem, birden suyu boşaltmamı -ki böylece heykellerin ağızlarından su çıkacaktı - fıskiyenin üstüne çıkıp korku veren çeşitli seslerle bağırmamı tenbih etti ve bana bu sırrı saklamamı söyledi.

Genç bu konuşmayı dinleyince onu alıp varislere teslim etti. Hikâyeyi onlara anlattı. Onlar, bu köleyi kiralayan kimsenin, evi ucuz bir fiyata satın almak için bu işe giriştiğini anladılar.

CİNLER EVDEN NASIL KOVULUR?

Şeyh Vahîd Balî şöyle diyor:

Evde, kesinlikle bir cin olduğunu anlarsan -bir hile yoksa- onu çıkarmadaki usulün aşağıdaki gibi olsun:

1- Yanında iki kişiyle birlikte bu eve gider ve: **"Süleyman'ın sizden aldığı sözle size söz veriyorum: Çıkın ve evimizden gidin. Allah aşkına çıkın ve hiç kimseye kötülük etmeyin"** dersin. Bunu, üç gün tekrar edersin.

2- Bundan sonra, evde birşey hissedersen, bir kabın içinde su getirirsin, parmağını su kabının içine koyarsın, ağzına onu yaklaştırırsın ve yukarda belirtilen, el-Muharibî'nin Ebu'n-Nadr'a yazdığı duayı okursun. Bu duayı okuduktan sonra, bu su ile evin etrafını dolaşırsın, ondan her tarafa serpersin. Böylece Allah'ın izniyle, onlar çıkarlar.

3- Evde Kur'an -özellikle Bakara suresini- okumaya, nafile namaz ve gece namazı kılmaya devam edersin.

4- Evi, Allah'a isyana götüren her şeyden temizlersin. (64)

---

64. Vikayetu'l-İnsan (biraz değiştirerek).

CİNNİN EZİYET ETMEK İÇİN, İNSANA MUSALLAT OLMASININ SEBEPLERİ

Şu bilinmeldir ki, cinnin, insanı bedeni içinde çarpması, görünmesi ve onun şekline girmesi kolay değildir. Çünkü bu durumda, kendisini, Kur'an'ın işkencesine hedef yapar. Böylece o, kendisini bedenin içine hapseder. Ortaya çıkması ve bir şekle girmesi halinde de kendisini ölüm tehlikesine atar. Bu durumda ona, şeklini aldığı şey hükmeder. Meselâ, o, bir kedi şekline girse, sen de onu öldürsen, Müslim'in Sahîh'inde yer alan Ensarlı genç hikâyesinde olduğu gibi, öldürülmüş olur.

Bu sebeple, cin insana ancak, onun Allah'ı zikri tamamen unuttuğu ve Allah'tan uzaklaştığı hallerde eziyet ve kötülük edebilir. Cinnin insana musallat olduğu halleri açıklamadan önce, müslüman kardeşimi, Allah bir hastalık vb. birşey verdiğinde, onlardan herhangi birinin üzerine atılmaktan sakındırıyorum. Silahı sabır ve usulü de meşru tedavi olmalıdır.

BİRİNCİ DURUM

BÜYÜCÜLER VE ONLARA GİDENLER

Cin, hayatındaki büyücüye musallat olur. Bunların arasında, büyücüyü hasta edenler ve öldürenler vardır. Büyücünün zayıflığını ve acizliğini bildikleri için, ondan sonra çocuklarına musallat olurlar.

Çünkü şeytanlar büyücüye ancak, ya sözle - Allah'a şirk koştuğu tılsımları okumak ve cinne tazim göstermekle -ya da fiille - Allah'ın kelâmını hafife almakla- Allah'ı inkar ettiklerinde hizmet ederler ve bazı isteklerini yerine getirirler. Böylece büyücü, rezil bir halde, şeytanın bütün isteklerini yapar.

Şeyhulislam İbn Teymiyye de bu görüştedir. (65)

Büyücülerin kapısına gitmek, çok tehlikelidir. Cinler, istek ve şartlarını büyücüye yazdırırlar ve sırası gelince onları büyü yaptırmak için gelenlere aktarmalarını isterler. Meselâ, belirli şartlarla kuşların kesilmesi, belirli bir yemeğin yenilmesi, belirli bir süre karanlık bir odada saklanılması gibi. Büyücünün rezillik ve perişanlığı arttıkça, şeytanın da kötülüğü artar ve istediklerini gerçekleştirir. Yüce Allah'ın şu sözü ne kadar doğrudur: **"İnsanlardan bazıları, cinlerden bazılarına sığınırlardı da, onların taşkınlıklarını artırırlardı."** (66)

İKİNCİ DURUM

ZAR HALKALARI VE BUNLARA KATILANLAR

Cinler ve şeytanlar, zar halkalarına katılanlara ve bunları düzenleyenlere kötülük ve eziyet ederler. Şifa gerekçesiyle düzenlenen bu eğlencelerde, kadınlar bir yerde toplanırlar. Cinler, bu eğlenceler sırasında, düzenleyenlere isteklerini bildirirler. Mese-

---

65. Mecmu'u'l-Fetâvâ, cilt: IX.
66. Cin, 6.

la, zînetlerin takılması ve en güzel giysilerin giyilmesi, göz kamaştırıcı bir şekilde süslenilmesi, belirli türde kümes hayvanlarının kesilmesini isterler. Kadınlar yüzlerine kan sürerler. Mumlar yakılır. Defler çalınır. Kadınlar şeytanı memnun edecek şekilde defler eşliğinde oynarlar. Kadında herhangi bir hastalık olmayabilir ama cin bu kötü toplantıda onun kılığına girer.

Bu eğlence sırasında, zavallı kadın kendisinde bulunan şeyin gittiğini zanneder. Ama cin, isteklerini gittikçe artırır. Bu zar denilen eğlencelerde, nice namuslar lekelenir.

Önümde, bu halkaları düzenleyenlerden Faslı birisine ait bir mektup var. Mektubun bazı ifadelerini düzelterek ve özetleyerek, ibret olur ümidiyle mahremlerini bu halkalara götüren herkese sunuyorum.

Mektubun sahibi şöyle diyor:

Beni yazmaya sevkeden 1984 yılından beri başıma gelenlerdir. Sebebi şudur: Kendim, öğretmen olmama, kültür seviyem pek düşük olmamasına ve hem fransızca hem Arapça bilmeme rağmen, açıkça söyleyeyim ki, aşırı bir gaflet içindeydim. Alkol bağımlısıydım. Kadınlarla zina yapardım. Namaz kılmazdım. Gözlerimi dünyaya, annemin zar pilavı yaptığını görmek için gelmiştim. Bir kızım olduktan sonra, ilk eşimi 1974 yılında boşadım. O tarihten itibaren, sadece, tedavi için, annemin yanına gelen kadınlarla gayrimeşru ilişkilerde bulundum. Benim görevim, onlardan getirdikleri kümes hayvanlarını alıp kesmek, onlar için muma yazı yazmak ve muska hazırlamaktı. 1984 yılında -yani on yıl sonra- kurun-

tu hastalığına tutuldum. Kendi aralarında konuşan iki kişi görsem, benim hakkımda konuştuklarını zannediyordum. Genellikle, sebepsiz yere insanlarla kavga ediyordum.

1985 yılında, tekrar evlendim. İçkiyi bıraktım. Namaz kılmaya başladım. Fakat başka birşey oldu. Komşunun sesini duymağa başladım. Evimde bana sövüyorlardı. Komşunun hanımı ve kızları da bana sövüyorlardı. Dahası, mahallede oturan herkesin bana en kötü küfürleri savurduklarını duymaya başladım. Sonunda sabrım tükenip onlarla kavgaya girdim. Kendimle mücadeleye başladım. İyi bir uyku uyuyamıyordum. İçim huzurlu değildi. Halbuki komşu ve hanımı, benim hakkımda hiçbir şey söylemediklerine dair yemin ediyorlardı. Bense, evde olmasalar bile, onların seslerini duymaya devam ettim.

Bir süre sonra, kendisinden bir oğlum olduktan sonra, ikinci eşimden de boşandım. Tekrar İçki içmeye ve fal bakmaya başladım.

Onbeş gün sonra, yakınımda olsa bile, başka birinin duymadığı, sadece benim duyduğum sesler almaya başladım. Bu yüzden büyücülere gidip pek çok para harcadım, ama kurtulamadım. Bazı büyücüler, tütsü yapmam için bana listeler yazdılar. Bazıları da, tütsü yapacağım deve tüyü ve başka şeyler satın almamı tavsiye ettiler. Ama nafile! Ben, devamlı sıkıntı ve stres içindeydim. Geceleri korkunç rüyalar görüyor, rahatsız edici sesler duyuyor ve hiçbir yemeğin tadını alamıyordum.

Bir süre sonra, evimizi sattık. Başka bir eve git-

tik. Fakat durumda bir değişiklik olmadı. Sesler gitmiyordu, bazen tehdit şeklinde, bazen kötü sözler ve hakaretlerle devam ediyordu. Bir dostum bana, bir büyücüye gitmemi tavsiye etti. Kurtuluşu onda bulacağımı zannederek hemen ona gittim. O da bana, bir takım isimler verdi. Her namazın sonunda onları tekrar etmemi söyledi. Dediklerini yaptım ama ne fayda. (67)

Müslüman kardeşim! Bu zar halkalarında meydana gelen kötülük ve rezaletleri gördün mü? Cinler, zar eğlencesi düzenleyen mektup sahibine ve ona gidenlere nasıl musallat oldu.

Müslüman kardeşim! Bu kötü eğlencelere mahremlerini göndermekten sakın.

Mektup sahibine de aşağıdakilere devam etmesini söylüyorum:

1- Yaptıklarından dolayı hemen iyi bir tövbe yap ve günahlarından dolayı ağla.

2- Kur'an-ı Kerîm'le tedavi eden ve ilerde şartları belirtilecek kimselerden birisine git ki, o Kur'an'la seni iyileştirsin. Büyücülerden sakın.

3- Camide cemaatle namaz kılmaya devam et.

4- Bu kitabın son bölümünde zikredilecek olan sahîh dua ve zikirlere, sabah akşam devam et.

5- Her gün Kur'an'dan bir cüz ve evde, üç günde bir Bakara suresini oku.

6- Gücün yettiği kadar sadaka ver.

---

67. Vahîd Bâlî'ye Fas'tan gönderilen bir mektubun özeti.

7- Bazı nafileleri yap, gece namazı kıl, nafile oruç tut. Bunları çok yap.

8- Allah'a sığın. Çok dua et. Duanın kabul edileceği vakitleri gözet.

ÜÇÜNCÜ DURUM

BİDAT (UYDURMA) OLAN ZÜHD VE İBADET

Cinnin insana musallat olma sebeplerinden birisi de, bazı kimselerin, Allah'ın haklarında bir delil indirmediği uydurma zikir ve dualardır.

Bazı kimseler vardır ki, karanlık bir yerde tek başına oturup bir âyeti veya Esma-i Hüsna'dan (Allah'ın güzel isimlerinden) birini, uydurma bir şekilde, belirli bir süre ve belirli bir sayıda tekrar eder ve bu âyetin ve bu ismin bir hizmetçisi olduğunu zanneder ve ondan yardım ister ve onu çağırır. O yerinden kalkar kalkmaz, şeytanlar onun üzerine çökerler ve onun kılığına girerler.

Şeyhulislam İbn Teymiyye şöyle diyor:

"Aralarında, meşru olmayan şekilde zühd ve ibadetleri olan sapık ve bidatçi kimselerin bazen, mükaşefe ve etkileri vardır. Onlar çoğunlukla, namaz kılınması yasaklanan, şeytanların bulunduğu yerlere sığınırlar, çünkü şeytanlar oralarda onların üzerine inip kâhinlerle konuştukları gibi, bazı şeyleri onlarla konuşurlar." (68)

---

68. İbn Teymiyye, Mecmû'u'l-Fetâvâ, IX/41.

DÖRDÜNCÜ DURUM

CİNLERİN İNSANLARA ZULMETMELERİ

Cinler, serseri insanların yaptıkları gibi, zulmetmek ve eğlenmek için insanları rahatsız edebilirler.

BEŞİNCİ DURUM

CİNLERİN İNSANLARA AŞIK OLMALARI

Cinler, insanlar arasında olduğu gibi, insanlara aşık olup onları arzulayabilirler.

ALTINCI DURUM

CİNLERİN İNSANLARI CEZALANDIRMALARI

İnsan farkına varmadan, üzerine düşmek, taş atmak, idrar yapmak ve kaynar su dökmek suretiyle cinne eziyet ve kötülük edebilir. Bunun üzerine cin ona, hakettiğinden daha fazla ceza verir.

CİNNİN İNSANI ÇARPMA BELİRTİLERİ

Bu konuda yazanlardan bazıları, cinnin insanı çarpmasına ait bazı belirtiler söylemişlerdir. Bu belirtiler, gerçek olabilir. Fakat dikkat edilmesi gereken şey şudur: Bu belirtilerin bazıları, uzun süre uyumama ve hayal görme gibi, belirli şartlarda insanda görülebilir. Yine bu belirtileri okurken, şeytanın içine attığı vesveseden de sakınmak gerekir.

Bu belirtiler ikiye ayrılmıştır: Uyanık haldeyken görülen belirtiler. Uyku halindeyken ortaya çıkan belirtiler.

UYANIKKEN GÖRÜLEN CİN ÇARPMA BELİRTİLERİ

1- İnsanın -özellikle- ibadetleri, Allah'ı zikri ve Kur'an okumayı bırakması. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ

* وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ *

"Kim Rahman'ı zikretmekten gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz. Şüphesiz bu şeytanlar onları doğru yoldan alıkoyarlar da onlar, kendilerinin doğru yolda olduklarını sanırlar." (69)

69. Zuhruf, 36, 37.

2- İnsanın davranışlarında, söz ve hareketlerinde dengesiz olması. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Faiz yiyenler (kabirlerinden) şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden kalktığı gibi kalkarlar.**" (70)

3- Sara (tıbbî olmayan). Şeytanın sebep olduğu sara olduğuna dair bir takım alametler vardır.

4- Organlardan birinde (tıbbî olmayan) felç.

5- Açık bir sebep yokken hemen öfkelenmek ve ağlamak.

6- Tuvalette uzun süre kalmak ve kendi kendine konuşmak.

7- Devamlı (tam veya yarım) başağrısı. Bunun hiçbir tıbbî sebebi yoktur ve ağrı kesiciler fayda vermez.

8- Kadınların âdetlerinde düzensizlik.

9- Tıbben çocuklarının olmaması için hiçbir sebep bulunmamasına rağmen, çocuklarının olmaması.

Uyanıkken görülen başka belirtiler vardır, fakat bu, hayatta başka durumlarda olabilir. Mesela: Oğlan veya kızın, nişanlanamaması yahut evlenememesi, bu, tekrar edebilir. Ya da kadının kocasıyla münasebeti sırasında çok sıkıntı duyması.

---

70. Bakara, 275.

UYKU HALİNDEYKEN ORTAYA ÇIKAN CİN ÇARPMA BELİRTİLERİ

1- Korkunç rüyalar. Bu rüyalar esnasında, bütün şekilleriyle hayvanlar, karaltılar, yüksek bir yerden düşme, garip kılıklarda insanlar ve yılanlar görülebilir. İnsan, uyurken, devamlı, kendisiyle cinsî münasebette bulunmak isteyen bir kadın (bunun zıddı da olabilir) veya kendisini tehdit eden birisini görebilir.

2- Uyku uyuyamama, sıkıntı ve uykusundan korkuyla uyanmak.

3- Uyurken yüksek sesle konuşmak, inlemek ve ah çekmek.

NOT: Kişide, bu belirtilerden birisi bulunduğunda, onun cin tarafından çarpıldığı kabul edilmez. Birisi, bir şahısta cin çarpması olduğuna ancak, o kişiye Kur'an okunduktan sonra, kesin olarak hükmedebilir. Bu belirtiler, cin çarpmasının mevcudiyetine kesin delil kabul edilmezler.

TEDAVİ EDENDE BULUNMASI GEREKEN NİTELİK VE ŞARTLAR

1- Bu işi, Allah rızası için öğrenmek ve yapmak:

Tedavi edenin, bunu öğrenme gayesi, dünyevî şeyleri elde etmek olmamalıdır. İbn Mace'nin Sünen'inde Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Rasulullah (s.a.v.) şunu buyurdu:

مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مِمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجْهُ اللَّهِ ، لاَ يَتَعَلَّمُهُ إِلاَّ لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنَ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عَرْفَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ *

"Allah rızası için talep edilmesi gereken ilmi, sırf dünya menfaatı için öğrenen kimse, Kıyamet günü cennet kokusunu bulamayacaktır." (*)

2- İlim:

İlim iki türlüdür: Dînî ilim ki bu, tevhîd ilmiyle helal ve haram ilmini içine alır, böylece kişi bidat işlemez. Dünyevî ve maddî ilim ki bu da, insanların durumları ve karakterleriyle ilgilidir. Tedaviye girişen kimsenin bu iki ilme sahip olması gerekir.

3- Ehil olma:

Tedavi yapacak kişinin bu işe ehil olması gerekir. Onun, cin ve şeytanların durumlarını, nasıl geldiklerini, onlara nasıl davranılacağını, yine hastanın durumunu bilmesi ve Allah'a yakın olması gerekir.

4- Takva ve zühd sahibi olmak:

Tedavi ile uğraşan kimsenin müttaki, Allah'tan korkan ve her hali düzgün, şeytana rağmen ibadetlere devam eden birisi olması gerekir.

5- Sır saklamak:

Bu iş, insanların sırlarını ve gizli şeylerini bilmeyi gerektirdiğinden, bunları saklamak gerekir.

6- Psikolojik hastalıkları bilmek:

Psikolojik hastalıklar, bütün çeşitleriyle cin çarpması rahatsızlıklarına benzer. Bazı kimseler bunları birbirine karıştırır.

(*) İbn Mace, mukaddime, 23.

HASTALIK NASIL TEŞHİS EDİLİR?

Cinnin insanda sebep olduğu hastalık, tıbbî hastalık türlerinden herhangi biri gibidir. Sebebinin belli olması için, onun teşhisi gerekir. Tedavi eden, cinnin insanı çarpmasının sebebini bilirse, ona yapılan muamele, bu esasa göre tedavi etmek suretiyle gerçekleşir. Kişi, büyü vasıtasıyla çarpılmışsa, ona büyüye has tedavi uygulanır. Rahatsızlık, nazar sebebiyle olmuşsa, ona, nazarla ilgili tedavi uygulanır. Böylece, her duruma hangi tedavi uygunsa, o uygulanır.

Çarpılma sebebini teşhis için, ortamın Allah'a isyan taşıyan herhangi bir şeyden temizlenerek, tedaviye hazırlanması gerekir. Duvarda asılı resimler ve orada çalgı âletleri varsa, kaldırılır, tedavi öncesi kısa bir tavsiye yapılmak suretiyle, hasta psikolojikman tedaviyi kabule hazırlanır. Hasta kadınsa, mahremleriyle birlikte olması ve örtünmesi söylenir. Hastalığın sebebinin belirlenmesinde, tedavi edenin ehliyeti büyük bir rol oynar. Bu da, hastanın durumunu ve hastanın şikâyet ettiği hastalığın türünü bilmesi, Allah'a yakınlığı ve hastaya bazı soruları sormasıyla olur. Bu sorular, kişiden kişiye farklı olur. Erkeğe sorduğu sorular, kadına sordukları gibi, evliye sorduğu sorular, bekara sorduğu gibi, küçüğe sordukları da büyüğe sordukları gibi değildir.

Sorular, hastanın durumuna, hastalığın türüne, karşılaşılan kötülüğe göre değişir. Ancak, tedavi

edene gerekli olan genel sorular vardır. Onlardan bazılarını söylüyoruz:

- Hastalığın, kötülüğün veya hastanın karşılaştığı problemin türü.

- Bu hastalık ve problemin başlangıcı.

- Rüyalar ve türleri. Tedavi eden, rüyaların türünden, cin çarpmasının sebebini, intikam almak için mi, aşktan dolayı mı veya büyü yüzünden mi olduğunu anlayabilir.

- Hastada, Allah'ı zikirden vazgeçme, Kur'an okuma, Kur'an dinleme duyguları var mı? Uykusu mu geliyor?

- Vücudunda yer değiştiren ağrılar veya midede ağrılar ya da kol ve bacaklarda karıncalanmalar var mı?

- Hiç sebep yokken ağlama isteği geliyor mu?

- Göğsünde şiddetli bir sıkışma var mı?

- Hastada devamlı bir baş ağrısı var mı? Ağrı kesiciler ona, etki ediyor mu?

- Kadınsa, âdeti farklı mı?

Bu genel sorularla, tedavi eden kişi, problemin sebebini anlayabilir: Bir büyücünün yaptığı büyü müdür, yoksa cinnin verdiği bir kötülük veya zarar mıdır? Yahut durum, sadece bir kuruntu mudur? Ya da, cinle ilgisi olmayan psikolojik bir rahatsızlık mıdır?

Bu sorulardan sonra, tedavi eden kişi, ya, has-

talığın sebebini hemen anlamıştır. Ya da, ona, durum karışık gelmiştir.

Tedavi eden, problemin sebebini anladığında, ona uygun bir işlem yapar. Sebep, çarpma ise, Kur'an'daki âyetleri okur. Sebep, büyü ise, büyüye karşı olan Kur'an âyetlerini okur. Böylece, hastaya, durumuna uygun olan şey okunur. Tedavi eden durumu tam olarak anlayamazsa, aşağıdaki şekilde hareket etmesi gerekir:

RUKYE (BU KONUYLA İLGİLİ KUR'AN ÂYETLERİNİN VE DUALARIN) OKUNMASI

Tedavi eden, hastaya RUKYE okur. Tedavi eden kimsenin, Allah'tan korkan müttakî birisi olmasınının, saldırgan ve zalim cinne etki etmede büyük tesiri vardır. İbn Muflih el-Hanbelî "Mesâibu'l-İnsan min Mekâidi'ş-Şeytan" adlı kitabında, îman dolu bir kalbe yaklaştığında, insanın çarpıldığı gibi, şeytanın da çarpıldığını söylemiştir:

"... Şeytan, îman dolu, bir kalbe yaklaştığında, kül olur. Şöyle denilmiştir: Allah'ın adı kalbe yerleşir ve şeytan ona yaklaşırsa, o, insanın çarpıldığı gibi çarpılır. Şeytan ona yaklaşınca, diğer şeytanlar onun yanına gelip: Buna ne oluyor? derler. Ona: Onu insan çarptı diye cevap verilir." (71)

Okuyan kimsenin îmanının güçlü olmasının, cinni rahatsız etmede tesiri vardır. Hastaya okunan âyetler şunlardır:

71. İbn Muflih el-Hanbelî, Mesâibu'l-İnsan min Mekâidi'ş-Şeytan, s. 108

1- Fatiha:

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَلَمِينَ * اَلرَّحْمَنِ الرَّحِمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ *

Elhamdulillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-Rahmâni'r-Rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'budu ve iyyâke nes'teîn. İhdine's-sırâta'l-mustakîm. Sırâtallezîne enamte aleyhim ğayri'l-mağdûbi aleyhim velezzâllîn.

"Alemlerin Rabbi (sahibi) Allah'a hamdolsun. O Rahman'dır. Rahîm'dir. Din (ceza ve mükâfat) gününün sahibidir. Ancak sana kulluk eder, ancak senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Nîmet verdiğin kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil."

2- Bakara suresinin ilk beş âyeti:

آلم * ذَلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ * أَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ * وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا اُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ * أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ *

Elif, lâm, mîm. Zâlike'l-kitâbu lâ raybe fîhî huden li'l-muttekîn. Ellezîne yu'minûne bi'l-ğaybi

ve yukîmûne's-salâte ve mimmâ razeknâhum yunfikûn. Vellezîne yu'minûne bimâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablike ve bi'l-âhirati hum yûkınûn. Ulâike alâ huden min rabbihim ve ulâike humu'l-muflihûn.

"Elif. Lâm. Mîm. İşte o kitap kendisinde hiç şüphe yoktur. Muttakîler için yol göstericidir. Onlar ki gaybe inanıp namazlarını kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah rızası için) harcarlar. Sana indirilene ve senden önce indirilene inanırlar. Âhirete de kesinlikle îman ederler. İşte onlar, Rablerinden bir hidayet üzeredirler ve umduklarına erenler, işte onlardır."

3- Bakara suresinin 163. ve 164. âyetleri:

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَانُ الرَّحِيمُ * إِنَّ فِي
خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي
تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ
فَأَحْيَا بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ
الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ *

Ve ilâhukum ilâhun vâhidun lâ ilâhe illâ huve'r-rahmânu'r-rahîm. İnne fî halki's-semâvâti ve'l-arzi vehtilâfi'l-leyli ven-nehâri ve'l-fulkilletî tecrî fi'l bahri bimâ yenfeu'n-nâse ve mâ enzelellâhu minessemâi min mâin feahyâ bihi'l-arza ba'de mevtihâ ve besse fîhâ min kulli dâbbetin ve tasrîfi'r-riyâhi ve's-sehâbi'l-musahhari

beyne's-semâi ve'l-arzi leâyâtin likavmin ya'kılûn.

"İlâhınız bir tek ilahtır. Ondan başka ilâh yoktur. O, Rahman'dır, Rahîm'dir. Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün değişmesinde, insanların faydasına olan şeyleri denizde taşıyıp giden gemilerde, Allah'ın gökten su indirip onunla ölmüş olan yeri dirilterek üzerine her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirmesinde elbette düşünen bir topluluk için (Allah'ın varlığına ve birliğine) deliller vardır".

4- Bakara suresinin 255, 256 ve 257. âyetleri:

اَللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَاالَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَابَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَاشَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلاَ يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ *

لاَ اِكْرَاهَ فِى الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِاسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لاَ انْفِصَامَ
لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ . اَللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ
الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا اَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ
مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِ اُولَئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ *

Allâhu lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûmu lâ te'huzuhû sinetun ve lâ nevmun lehû mâ fî's-semâvâti ve mâ fî'l-arzi men zellezî yeşfeu ındehu illâ biiznihî ya'lemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bişey'in min ılmihî illâ bimâ şâe vesia kürsiyyuhu's-semâvâti ve'l-arza ve lâ yeûduhû hıfzuhumâ ve huve'l-aliyyu'l-azîm. Lâ ikrâhe fi'd-dîni kad tebeyyene'r-rüşdü mine'l-ğayyi femen yekfur bit-tâğûti ve yu'min billâhi fekadistemseke bi'l-urveti'l-vuskâ. L'enfisâme lehâ vallâhu semîun alîm. Allâhu veliyyu'l-lezîne âmenû yuhricuhum mine'z-zulumâti ile'n-nûri vellezine keferû evliyâuhumu't-tâğûtu yuhricûnehum mine'n-nûri ile'z-zulumâti ulâike eshâbu'n-nâri hum fîhâ hâlidûn.

"Allah ki ondan başka ilâh yoktur, daima diri ve yaratıklarını koruyup yöneticidir. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olanların hepsi onundur. Onun izni olmadan kendisinin katında kim şefaat edebilir? Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. Onun ilminden, ancak kendisinin dilediği kadarından başka birşey kavrayamazlar. Onun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamaktadır (O, göklere, yere, bütün kâinata hükmetmektedir). Onları koruyup gözetmek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, uludur. Dinde zorlama yoktur. Doğruluk, sapıklıktan seçilip belli olmuştur. Kim tağut (şeytanı) inkâr edip Allah'a inanırsa, muhakkak ki o, kopmayan, sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah işitendir, bilendir. Allah inananların dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kâfirlerin dostları da tağuttur. O da onları aydınlıktan karanlıklara çıkarır. Onlar ateş halkıdır, orada ebedî kalacaklardır."

5- Bakara suresinin 285. ve 286. âyetleri:

آمن الرسول بما أنزل إليه من ربه والمؤمنون * كل آمن
بالله وملئكته وكتبه ورسله لانفرق بين أحد من رسله . وقالوا
سمعنا وأطعنا غفرانك ربنا وإليك المصير * لايكلف الله نفسا
إلا وسعها . لها ما كسبت وعليها مااكتسبت ، ربنا لاتؤاخذنا
إن نسينا أو أخطأنا ، ربنا ولا تحمل علينا إصرا كما حملته علي
الذين من قبلنا ، ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به ، واعف عنا
واغفرلنا وارحمنا أنت مولينا فانصرنا علي القوم الكافرين *

Âmene'r-rasûlu bimâ unzile ileyhi min rabbihî ve'l-mu'minûn. Kullun âmene billâhi ve melâiketihî ve kutubihî ve rusulihî lâ nuferriku beyne ehadin min rusulih. Ve kâlû semi'nâ ve eta'nâ ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr. Lâ yukellifullâhu nefsen illâ vus'ahâ. Lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet, rabbenâ lâ tûâhiznâ in nesînâ ev ehta'nâ. Rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hameltehû alellezîne min kablinâ, rabbenâ ve lâ tuhammilnâ mâ lâ tâkate lenâ bih, ve'fu annâ veğfir lenâ, verhamnâ ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn.

"Elçi, Rabbinden kendisine indirilene inandı, müminler de. Hepsi Allaha, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inandı. Onun elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırdetmeyiz (dediler). Ve dediler ki: İşittik, itaat ettik. Rabbimiz (bizi) bağışlamanı dileriz. Dönüşümüz sanadır. Allah,

kimseye gücünün üstünde birşey teklif etmez. Herkesin kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma. Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme. Bizi affet, bizi bağışla, bize acı. Sen bizim mevlâmızsın (sahibimizsin). Kâfirler toplumuna karşı bize yardım eyle."

6- Alu İmran suresinin 18. ve 19. âyetleri:

شَهِدَ اللّٰهُ أَنَّهُ لَآ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلٰئِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا

بِالْقِسْطِ ، لَآ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ

الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلاَّ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ

الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ *

Şehidellâhu ennehû lâ ilâhe illâ huve ve'l-melâiketu ve ulu'l-ılmi kâimen bi'l-kıst, lâ ilâhe illâ huve'l-azîzu'l-hakîm. İnned-dîne indellâhi'l-islâmu ve mahtelefellezîne ûtu'l-kitâbe illâ min ba'di mâ câehumu'l-ılmu bağyen beynehum ve men yekfur biâyâtillâhi feinnellâhe serîu'l-hisâb.

"Allah, kendisinden başka ilah olmadığına şahittir. Melekler ve ilim sahipleri de adaletle şahittir (ki, ondan başka ilâh yoktur), o azîzdir, hakîmdir. Allah katında din, İslâm'dır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra, sırf aralarındaki aşırılık yüzünden ayrılığa düştüler. Kim Allah'ın âyetlerini inkar ederse, bilsin ki Allah, hesabı çabuk görendir."

7- A'raf suresinin 54, 55 ve 56. âyetleri:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا ،
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ، أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ،
تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ * اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اِنَّهُ لَا
يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ * وَلَا تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ *

İnne rabbekumullâhullezî haleka's-semâvâti ve'l-arza fî sitteti eyyâmin sümmestevâ ale'l-arşi yüğşîlleyle'n-nehâra yatlubuhû hasîsen, ve'ş-şemse ve'l-kamera ve'n-nucûme musahherâtin biemrihî, elâ lehû'l-halku ve'l-emr, tebârakellâhu rabbu'l-âlemîn. Ud'û rabbekum tazarruan ve hufyeten innehu lâ yuhibbu'l-mu'tedîn. Ve lâ tufsidû fi'l-arzi ba'de islâhihâ ve'd-ûhu havfen ve tamean inne rahmetellâhi karîbun mine'l-muhsinîn.

"Rabbiniz o Allah'tır ki, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş'a istiva etti (Arş'ın üzerine kuruldu). (O), geceyi, durmadan kovalayan gündüzün üzerine bürüyüp örter. Güneşi, ayı ve yıldızları buyruğuna boyun eğmiş vaziyette (yaratan odur). İyi bilin ki, yaratma ve emir onundur. Âlemlerin Rabbi Allah, ne büyüktür! Rabbinize yalvararak ve gizlice dua edin. Çünkü o, haddi aşanları sevmez. Yeryüzü düzeltildikten sonra, onda bozgunculuk yapmayın. Korkarak ve umarak ona dua edin. Muhakkak ki Allah'ın rahmeti, iyilik edenlere yakındır."

8- Müminun suresinin 115, 116, 117, 118. âyetleri

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ * فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ * وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ * وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ *

Efehasibtum ennemâ haleknâkum abesen ve ennekum ileynâ lâ turceûn. Feteâlâllâhu'l-meleku'l-hakku lâ ilâhe illâ hû, rabbu'l-arşi'l-kerîm. Ve men yed'u meallâhi ilâhen âhara lâ burhâne lehû bihî feinnemâ hısâbuhu ınde rabbihî innehû lâ yuflihu'l-kâfirûn. Ve kul rabbiğfir ver-ham ve ente hayru'r-râhimîn.

"Bizim sizi boş yere, bir oyun ve eğlence olarak yarattığımızı ve sizin bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sandınız. Gerçek hükümdar olan Allah, pek yücedir. Ondan başka ilâh yoktur. O kerîmdir ve Arş'ın sahibidir. Kim Allah'la birlikte, varlığını kanıtlayacak hiçbir delil bulunmayan bir ilaha taparsa, onun hesabı, Rabbinin yanındadır (onu Allah cezalandırır), çünkü kâfirler iflah olmazlar. De ki: Rabbim! Bağışla, acı, sen acıyanların en hayırlısısın."

9- Saffât suresinin 1. âyetinden 10. âyetine kadar

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا * فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا * فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا *
إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ * رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ

الْمَشَارِقِ * إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ * وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ * لاَ يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلإِ الأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ * دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * إِلاَّ مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ *

Vessâffâti saffâ. Fezzâcirâti zecrâ. Fettâliyâti zikrâ. İnne ilâhekum levâhid. Rabbu's-semâvâti ve'l-arzi ve mâ beynehumâ ve rabbu'l meşârık. İnnâ zeyyennes-semâe'ddunyâ bizînetini'l-kevâkib. Ve hıfzan min kulli şeytânin mârid. Lâ yessemmeûne ilâ'l-melei'l a'lâ ve yukzefûne min kulli cânib. Duhûran ve lehum azâbun vâsib. İllâ men hatife'l-hatfete feetbeahû şihâbun sâkib.

"Andolsun o sıra sıra dizilenlere, bağırıp sürenlere (bulutları sevkedenlere, yahut insanları günahlardan veya şeytanları semavî haberlere uzanmaktan menedenlere), zikir okuyanlara ki ilâhınız, birdir. Göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunanların Rabbi, doğruların da Rabbidir. Biz en yakın göğü bir zînetle, yıldızlarla süsledik. (Onu) itaat dışına çıkan her türlü şeytandan koruduk. O şeytanlar Mele-i A'lâ'yı (yüce melekler topluluğunu) dinleyemezler; her yandan kendilerine şihablar (ışınlar) atılır. Kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Yalnız (yüce topluluktan) bir söz kapan olursa, onu da delici bir alev takibeder."

10- Ahkaf suresinin 29. âyetinden 32. âyetine kadar

وَاِذْ صَرَفْنَا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا

حَضَرُوهُ قَالُوا اَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ * قَالُوا
يَا قَوْمَنَا اِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ يَهْدِى اِلَى الْحَقِّ وَاِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ * يَا قَوْمَنَا اَجِيبُوا
دَاعِيَ اللّٰهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ
اَلِيمٍ * وَمَنْ لاَ يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ
لَهُ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءُ اُولَئِكَ فِى ضَلاَلٍ مُبِينٍ *

Ve iz sarafnâ ileyke neferan mine'l-cinni yestemiûne'l-kur'âne felemmâ hazarûhu kâlû ensıtû felemmâ kuziye vellev ilâ kavmihim munzirîn. Kâlû yâ kavmenâ innâ semi'nâ kitâben unzile min ba'di Mûsâ musaddikan limâ beyne yedeyhi yehdî ilâ'l-hakki ve ilâ tarîkin mustakîm. Yâ kavmenâ ecîbû dâiyellâhi ve âminû bihî yağfirlekum min zunûbikum ve yucrikum min azâbin elîmin. Ve men lâ yucib dâiyellâhi feleyse bimu'cizin fi'l-arzi ve leyse lehû min dûnihî evliyâu ulâike fî zalâlin mubîn.

"Bir zaman, cinlerden bir topluluğu Kur'an dinlemek üzere sana yöneltmiştik. Ona geldiklerinde (birbirlerine): Susun, (dinleyin) dediler. (Okuma bitirilince de uyarıcılar olarak kavimlerine döndüler: Ey kavmimiz! dediler. Biz Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, gerçeğe ve doğru yola götüren bir kitap dinledik. Ey kavmimiz!. Allah'ın davetçisine uyun ve ona inanın ki, (Allah) günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi, acı azaptan korusun. Kim

Allah'ın davetçisine uymazsa, yeryüzünde (başına inecek belaya) engel olamaz. Kendisinin ondan başka velileri de olmaz. Onlar apaçık bir sapıklık içindedirler."

11-Rahman suresinin 33. âyetinden 36. âyetine kadar

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ اِلَّا بِسُلْطَانٍ ۞ فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۞ فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

Yâ ma'şeral-cinni ve'l-insi inisteta'tum en tenfuzû min aktâri's-semâvâti ve'l-arzi fenfuzû lâ tenfuzûne illâ bisultân. Febieyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân. Yurselu aleykumâ şevâzun min nârin ve nuhâsun felâ tentesırân. Febieyyi âlâi rabbikuma tukezzibân.

"Ey cinler ve insanlar topluluğu! Göklerin ve yerin bucaklarından geçip gitmeye gücünüz yeterse geçip gidin. Ancak kudretle geçebilirsiniz. Şimdi Rabbinizin hangi nîmetlerini yalanlıyorsunuz? İkinizin de üzerine, ateşten yalın alev ve kıpkızıl bir duman (yahut erimiş bakır) gönderilir, başaramazsınız. Şimdi Rabbinizin hangi nîmetlerini yalanlıyorsunuz."

12- Haşr suresinin 21. âyetinden 24. âyetine kadar

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۞ هُوَ

اللَّهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللَّهُ الَّذِي لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ . الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ *

Lev enzelnâ hâze'l-Kur'âne alâ cebelin leraeytehû hâşian mutesaddian min haşyetillâhi ve tilke'l-emsâlu nazribuhâ linnâsi leallehum yetefekkerûn. Huvellâhullezî lâ ilâhe illâ hû, âlimu'l-ğaybi ve'ş-şehâdeti huve'r-Rahmânu'r-Rahîm. Huvellâhullezî lâ ilâhe illâ hû. El-Meliku'l-Kuddûsu's-Selâmu'l-Mu'minu'l-Muheyminu'l-Azîzu'l-Cebbâru'l-Mütekebbir. Subhânellâhi ammâ yuşrikûn. Huvellâhu'l-hâliku'l-bâriu'l-musavviru lehu'l-esmâu'l-husnâ. Yusebbihu lehû mâ fî's-semâvâti ve'l-arzi ve huve'l-azîzu'l-hakîm.

"Biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, Allah korkusundan onu, baş eğmiş, çatlamış, yarılmış görürdün. Bu misalleri, düşünmeleri için insanlara anlatıyoruz. O öyle Allah'tır ki ondan başka ilah yoktur. Hükümdardır, mukaddestir, selam (esenlik veren), mümin (güvenlik veren), müheymin (kollayıp koruyan), aziz (üstün, galip), cebbar (istediğini zorla yaptıran), mütekebbir (çok ulu) dir. Allah (puta tapanların) ortak koşmalarından yücedir. O, yaratan, var eden, (varlığa getirdiklerine) biçim veren Allah'tır. En güzel isimler onundur. Göklerde ve yerde bulunanların hepsi onun yüceliğini anarlar. O, aziz (mutlak galip), hakîm (hükümdar, her şeyi hikmetle yapan) dir."

13- Cin suresinin 1. âyetinden 9. âyetine kadar:

قُلْ اُوحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا * يَهْدِى اِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا اَحَدًا * وَاَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلاَ وَلَدًا * وَاَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا * وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ تَقُولَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا * وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْاِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا * وَاَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ اَحَدًا * وَاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا * وَاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا *

Kul ûhiye ileyye ennehu's-temea neferun mine'l-cinni fekâlû innâ semi'nâ Kur'ânen acebâ. Yehdî ile'r-ruşdi feâmennâ bihî ve len nuşrike birabbinâ ehadâ. Ve ennehû teâlâ ceddu rabbinâ mettehaze sâhibeten ve lâ veledâ. Ve ennehû kâne yekûlu sefîhunâ ale'llâhi şetatâ. Ve ennâ zanennâ en len tekûle'l-insu ve'l-cinnu alellâhi kezibâ. Ve ennehû kâne ricâlun mine'l-insi yeûzûne biricâlin mine'l-cinni fezâdûhum rahekâ. Ve ennehûm zannû kemâ zanentum en len yeb'asellâhu ehadâ. Ve ennâ lemesnâ's-semâe fevecednâhâ muliet harasen şedîden ve şuhubâ. Ve ennâ kunnâ nekudu minhâ mekâide lissem'i femen yestemiı'l-âne yecid lehû şihâben rasadâ.

"De ki: Cinlerden bir topluluğun Kur'an dinleyip şöyle dedikleri bana vahyolundu: Biz harikulâde güzel bir Kur'an dinledik. O, doğru yola iletiyor. Ona inandık. Artık Rabbimize hiç kimseyi ortak koşmayacağız. Doğrusu, Rabbimizin şanı yücedir. O, eş ve çocuk edinmemiştir. Meğer bizim beyinsiz (İblis veya cinlerin kafirleri) Allah hakkında saçma şeyler söylüyormuş. Biz insanların ve cinlerin, Allah'a karşı yalan söylemeyeceklerini sanmıştık (onun için o beyinsizin sözüne uymuştuk). Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların şımarıklığını artırırlardı. Onlar da sizin sandığınız gibi, Allah'ın hiç kimseyi diriltmeyeceğini sanmışlardı. Biz göğe dokunduk, onu kuvvetli bekçilerle ve ışınlarla doldurulmuş bulduk. Biz onun dinlemeğe mahsus olan oturma yerlerinde oturur (gayb haberlerini dinlemeğe çalışır)dık. Artık şimdi kim dinlemek istese, kendisini gözetleyen bir ışın bulur."

14- Hümeze suresi:

وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ * لِلَّذِى جَمَعَ مَالاً وَعَدَّدَهُ *
يَحْسَبُ اَنَّمَا لَهُ اَخْلَدَهُ * كَلاَّ لَيُنْبَذَنَّ فِى الْحُطَمَةِ * وَمَا اَدْرٰيكَ
مَاالْحُطَمَةُ * نَارُ اللّٰهِ الْمُوقَدَةُ * اَلَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْئِدَةِ * اِنَّهَا
عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ * فِى عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ *

Veylun likulli humezetin lumeze. Lillezî cemea mâlen ve addedehû. Yahsebu ennemâ lehû ahledeh. Kellâ leyunbezenne fi'l-hutame. Ve mâ edrâke me'l-hutame. Nârullahi'l-mûkade. Elletî tettaliu ale'l-ef'ideh. İnnehâ aleyhim mu'sadeh. Fî amedin mumeddedeh.

"Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi âdet edinen herkesin vay haline! O ki, mal toplamış ve onu sayıp durmuştur. (O), malının kendisini ebedî kılacağını zanneder. Hayır! Andolsun ki o, Hutame'ye atılacaktır. Hutame'nin ne olduğunu bilir misin? Allah'ın, tutuşturulmuş, (yandıkça) tırmanıp kalplerin ta üstüne çıkan ateşidir. Onlar (bu ateşin içinde) uzatılmış sütunlara bağlanmışlar ve o vaziyette o (ateş) üzerlerine kapatılmıştır."

15- İhlas suresi:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ *
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

Kul huvellâhu ehad. Allâhu's-samed. Lem yelid ve lemyûled. Ve lemyekun lehû kufuven ehad.

"De ki: O Allah birdir. Samed'dir (her şey ona muhtaçtır, o hiçbir şeye muhtaç değildir). Kendisi doğurmamıştır ve (başkası tarafından) doğurulmamıştır. Hiçbir şey onun dengi değildir."

16- Felak suresi:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ
إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا
حَسَدَ *

Kul eûzu birabbi'l-felak. Min şerri mâ halak. Ve min şerrî ğâsikin izâ vekab. Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-ukad. Ve min şerri hâsidin izâ hased.

"De ki: Sığınırım ben, karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rabb'e; yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfleyip tüküren büyücü kadınların şerrinden, haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden."

17- Nas suresi:

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * اِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ *

Kul eûzu birabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yuvesvisu fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.

"De ki: Sığınırım ben, insanların Rabbine, insanların melikine (hükümdarına), insanların ilâhına, (insanlara kötü şeyler fısıldayan) o sinsî vesvesecinin şerrinden, o ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan (olan bütün vesvesecilerin) şerrinden Allah'a sığınırım."

Bu rukye okunduktan sonra, üç ihtimalden biri vardır:

1- Hasta kendinden geçer ve cin konuşur.

2- Hasta kendinden geçmez, ama bunun bazı alâmetleri ortaya çıkar.

3- Hiçbiri olmaz. Bu durumda hastalığı ya tıbbîdir ya da psikolojiktir.

1. Hasta kendinden geçip cin konuştuğunda:

Şunları sorarsın:

a. Adını,

b. Dînini,

c. Hastanın vücuduna giriş sebebini.

Cinnin insanı çarpma sebebi, yüce Allah'ın haram kıldığı şeyler yüzündense, bunun haram olduğunu bildirir, böylece bu onun aleyhinde delil olur. Bu konuda, Allah'ın ve onun insan ve cinlere gönderdiği peygamberinin hükmüyle hükmedeceğini söyler.

Cinnin insanı çarpma sebebi, insana ceza ve karşılık vermek içinse, çarpılan kişinin bunu bilmeden yaptığı, kasıtla, bile bile yapmayanın cezaya lâyık olmadığı söylenir. Bunu kendi evinde ve mülkünde yapmışsa, evinin kendi mülkü olduğu, orada istediği şekilde hareket etme hakkı olduğu, izinleri olmaksızın, sizin insanların evlerinde kalmaya hakkınız yoktur, denilir. Böylece tedavî eden kişi, Allah'ın ve Peygamberinin hükmünü bildirir ve bunu delillendirmiş olur. Ona insanlara yaptığı gibi, iyi olanı emreder ve kötü olanı da yasaklar. Çünkü yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Biz bir peygamber göndermedikçe (kimseye) azap edecek değiliz."** (72) **"Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size âyetlerimi anlatan ve bu günle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran peygamberler gelmedi mi?"** (73) Bu sebeple, Müslim'in Sahîh'indeki bir hadiste, Peygamber (s.a.v.), üç gün süre tanınmadıkça, evlerdeki yılanların

72. İsrâ, 15.
73. En'âm, 130.

öldürülmelerini yasaklamıştır. Çünkü haksız yere, insanın öldürülmesinin caiz olmadığı gibi, haksız olarak cinnin öldürülmesi de caiz değildir. Zulüm her halükârda haramdır. Kâfir de olsa, bir kimsenin başka birisine zulmetmesi helâl değildir.

Cin, güzel sözden ve nasîhatten anlarsa, ne âlâ, değilse, tedavi eden kimse, cinni azarlayabilir, tehdit edebilir, lânet ve hakaret edebilir. Nitekim Müslim'in Sahîh'inde, Ebudderda tarafından rivayet edilen şöyle bir hadis vardır:

Peygamber (s.a.v.) namaz kılarken ayağa kalktı. Onun: "**Senden Allah'a sığınırım**", sonra da, üç defa: "**Seni, Allah'ın lânetiyle lânetlerim**" dediğini duyduk ve birşey alıyormuşcasına elini uzattığını gördük. O, namazı bitirince: Allah'ın Rasulü! Daha önce, öylesini duymadığımız birşey söylediğini duyduk ve elini uzattığını da gördük, dedik. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): "**Allah'ın düşmanı İblis, yüzüme çarpmak için bir ateş parçası ile karşıma geldi. Bunun üzerine ben üç defa: Senden Allah'a sığınırım, dedim. Sonra yine üç defa: Seni Allah'ın tam lânetiyle lânetlerim, dedim. Fakat o geri çekilmedi. Sonra kendisini yakalamak istedim. Vallahi, eğer kardeşim Süleyman'ın duası olmasaydı, bağlı olarak sabahlayacak ve Medîne halkının çocukları onunla oynayacaklardı, dedi.**" (74)

Bu hadiste, ondan Allah'a sığınma ve onu Allah'ın lânetiyle lânetleme vardır.

Cin, okuma, emretme ve yasaklama, azarlama, hakaret ve lânet etmekle çıkarsa, maksat hasıl olmuş

74. Müttefakun aleyh. Sahîhu'l-Câmi', Tahkîku'l-Elbânî, no: 3108.

demektir. Böyle olursa, cinnin hasta olduğu veya öldüğü anlamına gelir. Çünkü kendisine zulmeden odur. Tedavi eden kimseye de ecir verilir. Onun bu hareketinde, haksızlığa uğrayanın sıkıntısını giderme vardır. Dinde, haksızlığa uğrayana, mümkün olduğu kadar yardım edilmesi emredilmiştir. Bu, beğenilen bir harekettir.

Buharî ve Müslim'in Sahîh'lerinde, el-Berâ b. Azib'in rivayet ettiği şöyle bir hadis vardır: **Peygamber bize, yedi şeyi yapmamızı emretti. Bize yedi şeyi de yasakladı. O, bize: Hastanın ziyaret edilmesini, cenazenin ardından gidilmesini, aksırana dua edilmesini, yeminin kabul edilmesini, haksızlığa uğrayana yardım edilmesini, davet edenin davetinin kabul edilmesini, selamın yayılmasını emretti. Bize, altın yüzük takmayı, gümüş kaptan içmeyi, meyasiri (ipekli minderleri), kasiy, harîr, istebrak ve dîbac denilen ipekli kumaşları kullanmayı yasakladı.**

Sahîh'te, Enes tarafından rivayet edilen bir hadiste, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"İster zalim olsun, ister mazlum olsun, mümin kardeşine yardım et"**. Ben de şöyle dedim: Allah'ın Rasulü! Mazlum olan kimseye yardım ederim. Fakat zalime nasıl yardım ederim? Peygamber (s.a.v.): **"Zalimi zulüm yapmaktan alakoyarsın. İşte bu ona yardımdır"** cevabını verdi. Ayrıca bunda, mazlumun sıkıntısının giderilmesi vardır. Müslim'in Sahîh'inde, Ebu Hureyre'nin Hz. Peygamber'den rivayet ettiği şöyle bir hadis vardır:

مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنْيَا ؛ نَفَّسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ . وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ ؛ يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ *

"Kim bir müminin dünya sıkıntılarından birini giderirse, Allah da onun, Kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim, zor durumda olan birisine kolaylık gösterirse, Allah da ona, dünya ve âhirette kolaylık gösterir. Kim bir müslümanın dünyadaki ayıbını örterse, Allah da onun, dünya ve ahiretteki ayıbını örter. Kul, kardeşine yardım ettiği sürece, Allah da ona yardım eder."

Yine Müslim'in Sahîh'inde, Cabir b. Abdullah'ın rivayet ettiği şu hadis vardır: Rasulullah'a rukye hakkında sorulduğunda şu cevabı verdi: **"Sizden birisi, din kardeşine faydalı olabilecekse, bunu yapsın."**

Bu metinlerin hepsi, tedavi eden kimseyi kardeşini korumaya teşvik etmektedir. Tedavi edenin, gerisinde yarar olmayan sorular sormaması gerekir. Cinle, uzun uzun konuşmamalıdır. Ancak ihtiyaç olduğu kadar konuşması gerekir. Böyle yapmanın sebepleri şunlardır:

1- Çok soru sormak, gurur ve kibire sevkedeceği için, tedavi edeni şeytanın tuzağına düşürebilir.

2- Bu sorular arasında, tedavi edenin tecrübesizliği sebebiyle, cinnin bildiği şeyler olabilir. Böylece cin, çıkmayı kabul etmez.

3- Hastanın uzun bir dönem, baygın kalması, ayıldıktan sonra bedenen onu yorabilir.

Cinni çıkmaya ikna etmek için gösterilen bütün bu çabalar sonuç vermezse, tedavi edenin cinne tesir eden ve onu rahatsız eden âyetleri okuması gerekir. Kur'an'ın tamamı şifa ve berekettir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Biz, Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir."** (75)

CİNNİ RAHATSIZ EDEN AYETLER

1- Fatiha:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ *

Elhamdulillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-Rahmâni'r-Rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'budu ve iyyâke nes'teîn. İhdina's-sırâta'l-mustakîm. Sırâtallezîne enamte aleyhim ğayri'l-mağzûbi aleyhim velezzâllîn.

"Alemlerin Rabbi (sahibi) Allah'a hamdolsun. O Rahman'dır. Rahîm'dir. Din (ceza ve mükâfat) gününün sahibidir. Ancak sana kulluk eder, ancak

75. İsrâ, 82.

senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Nîmet verdiğin kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil."

2- Âyetel-kürsî:

اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَنْ ذَاالَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَابَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَاشَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ *

Allâhu lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûmu lâ te'huzuhû sinetun ve lâ nevmun lehû mâ fî's-semâvâti ve mâ fi'l-arzi men zellezî yeşfeu ındehu illâ biiznihî ya'lemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bişey'in min ılmihî illâ bimâ şâe vesia kürsiyyuhu's-semâvâti ve'l-arza ve lâ yeûduhû hıfzuhumâ ve huve'l-aliyyu'l-azîm.

"Allah ki ondan başka ilâh yoktur, daima diri ve yaratıklarını koruyup yöneticidir. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olanların hepsi onundur. Onun izni olmadan katında kim şefaat edebelir? Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. Onun ilminden, ancak kendisinin dilediği kadarından başka birşey kavrayamazlar. Onun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamaktadır (O, göklere, yere, bütün kâinata hükmetmektedir). Onları koruyup gözetmek, kendisine ağır gelmez. O, yücedir, uludur." (76)

---

76. Bakara, 255.

3- Nisa suresinin 167. âyetinden 173. âyetine kadar

ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله قد ضلوا ضلالا
بعيدا * ان الذين كفروا وظلموا لم يكن الله ليغفر لهم ولا
ليهديهم طريقا * الا طريق جهنم خالدين فيها ابدا وكان ذلك
على الله يسيرا * يا ايها الناس قد جاءكم الرسول بالحق من
ربكم فآمنوا خيرا لكم وان تكفروا فان لله ما في السموات
والارض وكان الله عليما حكيما * يا اهل الكتاب لا تغلوا في
دينكم ولا تقولوا على الله الا الحق انما المسيح عيسى ابن
مريم رسول الله وكلمته القيها الى مريم وروح منه فآمنوا بالله
ورسوله ولا تقولوا ثلثة انتهوا خيرا لكم انما الله اله واحد
سبحانه ان يكون له ولد له ما في السموات وما في الارض
وكفى بالله وكيلا * لن يستنكف المسيح ان يكون عبدا لله
ولا الملئكة المقربون ومن يستنكف عن عبادته ويستكبر
فسيحشرهم اليه جميعا * فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات
فيوفيهم اجورهم ويزيدهم من فضله واما الذين استنكفوا
واستكبروا فيعذبهم عذابا اليما ولا يجدون لهم من دون الله
وليا ولا نصيرا *

İnnellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi kad zallû zalâlen baîdâ. İnnellezîne keferû ve zalemû lem yekunillâhu liyeğfiralehum ve lâ liyehdiyehum tarîkâ. İllâ tarîka cehenneme hâlidîne fîhâ ebeden ve kâne zâlike alellâhi yesîrâ. Yâ eyyuhennâsu kad câekumu'r-rasûlu bilhakki min rabbikum feâminû hayran lekum ve in tekfurû feinnelillâhi mâ fî's-semâvâti ve'l-arzi ve kânellâhu alîmen hakîmâ. Yâ ehle'l-kitâbi lâ tağlû fî dînikum velâ tekûlu alellâhi illâ'l-hakka innemâ'l-mesîhu İsâ'bnu Meryeme rasûlullâhi ve kelimetuhû elkâhâ ilâ Meryeme ve rûhun minhu feâminû billâhi ve rasûlihî ve lâ tekûlû selâsetun intehû hayran lekum innemâllâhu ilâhun vâhidun subhânehû in yekûne lehû veledun lehû mâ fî's-semâvâti ve mâ fî'l-arzi ve kefâ billâhi vekîlâ. Len yestenkife'l-mesîhu en yekûne abden lillâhi ve lel-melâiketu'l-mukarrabûne ve men yestenkif an ibâdetihî ve yestekbir feseyahşuruhum ileyhi cemîâ. Feemmellezîne âmenû ve amilû's-sâlihâti feyuveffîhim ucûrahum ve yezîduhum min fazlihî ve emmellezîne's-tenkefû ve's-tekberû feyuazzibehum azâben elîmen ve lâ yecidûne lehum min dûnillâhi veliyyen ve lâ nasîra.

"İnkâr eden ve (başkalarını da) Allah yolundan alakoyanlar şüphesiz doğru yoldan çok uzaklaşmışlardır. İnkâr edip zulmedenleri Allah asla bağışlayacak değildir. Ancak orada ebedî kalmak üzere cehennem onları yoluna (iletecektir). Bu da Allah'a çok kolaydır. Ey insanlar! Rasul size Rabbinizden gerçeği getirdi (bunda şüphe yoktur), şu halde kendi iyiliğinize olarak (ona) îman edin. Eğer inkâr ederseniz, göklerde ve yerde ne varsa şüphesiz hepsi Allah'ındır (onun sizin inanmanıza ihtiyacı yoktur). Allah geniş ilim ve hikmet sahibi-

dir. Ey ehl-i kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında, gerçekten başkasını söylemeyin. Meryem oğlu Îsa Mesih, ancak Allah'ın Rasulüdür, (o) Allah'ın Meryem'e ulaştırdığı "kün: Ol" kelimesinin eseridir, ondan bir ruhtur. (Onun tarafından gönderilmiş, yahut teyit edilmiş, yahut da Cebrail tarafından üfürülmüş bir ruhtur). Şu halde Allah'a ve peygamberlerine îman edin. "(İlah) üçtür" demeyin, sizin için hayırlı olmak üzere bundan vazgeçin. Allah ancak bir tek Allah'tır. O, çocuğu olmaktan münezzehtir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. Vekil olarak Allah yeter. Ne Mesih ve ne de Allah'a yakın melekler, Allah'ın kulu olmaktan geri dururlar. Ona kulluktan geri durup büyüklenen kimselerin hepsini (Allah) yakında huzuruna toplayacaktır. Îman edip iyi işler yapanlara (Allah) ecirlerini tam olarak verecek ve onlara lûtfundan daha fazlasını da ihsan edecektir. Kulluğundan yüz çeviren ve kibirlenenlere gelince onlara acı bir şekilde azap edecektir. Onlar, kendileri için Allah'tan başka ne bir dost ve ne de bir yardımcı bulurlar (Kendilerini Allah'ın azabından kurtaracak bir kimse bulamazlar)." (77)

4- Maide suresinin 33 ve 34. ayetleri:

انما جزاؤا الذين يحاربون الله ورسوله ويسعون فى
الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من
خلاف او ينفوا من الارض ذلك لهم خزى فى الدنيا ولهم فى

77. Nisâ, 167-173.

اْلآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ * اِلاَّ الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ

فَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ *

İnnemâ cezâullezîne yuhâribûnellâhe ve rasûlehû ve yesavne fi'l-arzi fesâden en yukattelû ev yusallebû ev tukattaa eydîhim ve erculuhum min hılâfin ev yunfev mine'l-arzi zâlike lehum hızyun fi'd-dünyâ ve lehum fi'l-âhirati azâbun azîm. İllellezîne tâbû min kabli en takdirû aleyhim fa'lemû ennellâhe ğafûrun rahîm.

"Allah ve Rasulü'ne karşı savaşanların ve yeryüzünde (hak) düzeni bozmaya çalışanların cezası ancak ya (acımadan) öldürülmeleri, ya asılmaları, yahut el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi, yahut da bulundukları yerden sürülmeleridir. Bu onların dünyadaki rüsvaylığıdır. Onlar için âhirette de büyük azap vardır. Ancak, siz kendilerini yenip ele geçirmeden önce tövbe edenler müstesna; biliniz ki Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir."

"Allah ve Rasulü'ne karşı savaşanların ve yeryüzünde (hak) düzeni bozmaya çalışanların cezası ancak ya (acımadan) öldürülmeleri, ya asılmaları, yahut el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi, yahut da bulundukları yerden sürülmeleridir. Bu onların dünyadaki rüsvaylığıdır. Onlar için ahirette de büyük azap vardır. Ancak, siz kendilerini yenip ele geçirmeden önce tövbe edenler müstesna; biliniz ki Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir." (78)

78. Mâide, 33, 34.

5- En'âm suresinin 93. âyeti:

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْقَالَ اُوحِيَ اِلَيَّ وَلَمْ

يُوحَ اِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَوْ تَرٰى اِذِ

الظَّالِمُونَ فِى غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰئِكَةُ بَاسِطُوا اَيْدِيهِمْ اَخْرِجُوا

اَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ

غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ *

Ve men azlemu mimmeni'f terâ alellâhi keziben ev kâle ûhiye ileyye ve lem yûha ileyhi şeyun ve men kâle seunzilu misle mâ enzelellâhu velev terâ izizzâlimûne fî ğamerâti'l-mevti ve'l-melâiketu bâsitû eydîhim ahricû enfusekumu'l-yevme tuczevne azâbe'l-hûni bimâ kuntum tekûlûne alellâhi ğayra'l-hakki ve kuntum an âyâtihî testekbirûn.

"Allah'a karşı yalan uydurandan yahut kendisine hiçbir şey vahyedilmemişken "Bana da vahyolundu" diyenden ve "Ben de Allah'ın indirdiği âyetlerin benzerini indireceğim" diyenden daha zalim kim vardır! O zalimler, ölümün (boğucu) dalgaları içinde, melekler de pençelerini uzatmış, onlara: "Haydi canlarınızı kurtarın! Allah'a karşı gerçek olmayanı söylemenizden ve onun âyetlerine karşı kibirlilik taslamış olmanızdan ötürü, bugün alçaklık azabı ile cezalandırılacaksınız!" derken onların halini bir görsen!" (79)

79. En'âm, 93.

6- A'raf suresinin 44-51 ve 102-103. âyetleri:

وَنَادَى اَصْحَابُ الْجَنَّةِ اَصْحَابَ النَّارِ اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا
وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَاَذَّنَ
مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ اَنْ لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ❋ اَلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ❋ وَبَيْنَهُمَا
حِجَابٌ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا
اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ❋
وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ اَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ❋ وَنَادَى اَصْحَابُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ
بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا اَغْنَى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ❋
اَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا
خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ❋ وَنَادَى اَصْحَابُ النَّارِ اَصْحَابَ
الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ
حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ❋ اَلَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا
وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ❋ وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَاِنْ

وَجَدْنَا اَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ * ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا اِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ *

Ve nâdâ eshâbu'l-cenneti eshâbu'n-nâri en kad vecednâ mâ veadenâ rabbunâ hakkan fehel vecedtum mâ veade rabbukum hakkan kâlû neam feezzene muezzinun beynehum en la'netullâhi ale'z-zâlimîn. Ellezîne yesuddûne an sebîlillâhi ve yebğûnehâ ıvecen ve hum bi'l-âhirati kâfirûn. Ve beynehuma hıcâbun ve ale'l-a'râfi ricâlun ya'rifûne kullen bisîmâhum ve nâdev ashâbe'l-cenneti en selâmun aleykum lem yedhulûhâ ve hum yatmeûn. Ve izâ surifet ebsâruhum tilkâe eshâbi'n-nâri kâlû rabbenâ lâ tec'alnâ mea'l-kavmi'z-zâlimîn. Ve nâdâ eshâbu'l-a'râfi ricâlen ya'rifûnehum bisîmâhum kâlû mâ ağnâ ankum cem'ukum ve mâ kuntum testekbirûn. Ehâulâillezîne aksemtum lâ yenâluhumullâhu birahmetin udhulû'l-cennete lâ havfun aleykum ve lâ entum tahzenûn. Ve nâdâ ashâbu'n-nâri ashâbe'l-cenneti en efîzû aleynâ mine'l-mâi ev mimmâ razekakumullâhu kâlû innellâhe harramehumâ ale'l-kâfirîn. Ellezîne't-tehazû dînehum lehven ve laiben ve ğarrathumu'l-hayâtu'd-dunyâ felyevme nensâhum kemâ nesû likâe yevmihim hâzâ ve mâ kânû biâyâtinâ yechadûn. Ve mâ vecednâ liekserihim min ahdin ve in vecednâ ekserahum lefâsikîn. Summe beasnâ min ba'dihim Mûsâ biâyâtinâ ilâ fir'avne ve meleihî fezalemû bihâ fenzur keyfe kâne âkibetu'l-mufsidîn.

"Cennet ehli cehennem ehline: Biz Rabbimizin bize vadettiğini gerçek bulduk, siz de Rabbinizin size vadettiğini gerçek buldunuz mu? diye seslenir. "Evet!" derler. Ve aralarından bir çağrıcı,

Allah'ın lâneti zalimlerin üzerine olsun! diye bağırır. Onlar, Allah yolundan alakoyan ve onu eğip bükmek isteyen zalimlerdir. Onlar âhireti de inkâr edenlerdir. İki taraf (cennetlikler ve cehennemlikler) arasında bir perde ve A'raf üzerinde de herkesi sîmalarından tanıyan adamlar vardır ki, bunlar henüz cennete giremedikleri halde (girmeyi) umarak cennet ehline: "Selâm size diye seslenirler. Gözleri cehennem ehli tarafına döndürülünce de: Ey Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğu ile beraber bulundurma! derler. (Yine) A'raf ehli sîmalarından tanıdıkları bir takım adamlara seslenerek derler ki: "Ne çokluğunuz ne de taslamakta olduğunuz büyüklük size hiçbir yarar sağlamadı. Allah'ın, kendilerini hiçbir rahmete erdirmeyeceğine dair yemin ettiğiniz kimseler bunlar mı?" (ve cennet ehline dönerek): "Girin cennete; artık size korku yoktur ve siz üzülecek de değilsiniz" (derler. Cehennem ehli, cennet ehline: Suyunuzdan veya Allah'ın size verdiği rızıktan biraz da bize verin! diye seslenirler. Onlar da: Allah bunları kâfirlere haram kılmıştır, derler. O kâfirler ki, dinlerini bir eğlence ve oyun edindiler de dünya hayatı onları aldattı. Onlar, bu günleri ile karşılaşacaklarını unuttukları ve âyetlerimizi bile bile inkar ettikleri gibi biz de bugün onları unuturuz." (80)

"Onların çoğunda, sözünde durma diye bir şey bulamadık. Gerçek şu ki, onların çoğunu yol-

80. A'raf, 44-51.

dan çıkmış bulduk. Sonra onların ardından Musa'yı mûcizelerimizle Firavun ve kavmine gönderdik ki de o mucizeleri inkâr ettiler; ama, bak ki, fesatçıların sonu ne oldu!" (81)

7- Enfal suresinin 12 ve 13. ayetleri:

اِذْ يُوحِى رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰئِكَةِ اَنِّى مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَاُلْقِى فِى قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ * ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ *

İz yûhiye rabbuke ilâ'l-melâiketi ennâ meakum fesebbitûllezîne âmenû seulkî fî kulûbillezîne keferû'r-ru'be fazribû fevka'l-a'nâki vazribû minhum kulle benân. Zâlike biennehum şâkkûllâhe ve rasûlehû ve men yuşâkıkıllâhe ve rasûlehû feinnellâhe şedîdu'l-ıkâb.

"Hani Rabbin meleklere: "Muhakkak ben sizinle beraberim; haydi îman edenlere destek olun; Ben kâfirlerin yüreğine korku salacağım; vurun boyunlarına! Vurun onların bütün parmaklarına! diye vahyediyordu. Bu söylenenler, onların Allah'a ve Rasulüne karşı gelmelerinden ötürüdür. Kim Allah ve Rasulüne karşı gelirse, bilsin ki Allah, azabı şiddetli olandır." (82)

---

81. A'raf, 102, 103.
82. Enfal, 12, 13.

8- Tevbe suresinin 7. ayeti:

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ اِلاَّ الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ *

Keyfe yekûnû lilmüşrikîne ahdun ındellâhi ve ınde rasûlihî illellezîne âhedtum ınde'l-mescidi'l-harâmi femâ's-tekâmû lekum festekîmû lehum in-nellâhe yuhibbû'l-muttakîn.

"Mescid-i Haram'ın yanında kendileriyle antlaşma yaptıklarınızın dışında müşriklerin Allah ve Rasulü yanında nasıl (mûteber) bir ahdi olabilir? Onlar size karşı dürüst davrandıkları müddetçe siz de onlara dürüst davranın. Çünkü Allah (ahdi bozmaktan) sakınanları sever." (83)

9- İbrahim suresinin 15-17 ve 42-52. ayetleri:

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ * مِنْ وَرَآئِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ * يَتَجَرَّعُهُ وَلاَ يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَاْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَآئِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ *

وَلاَ تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلاً عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الاَبْصَارُ * مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُسِهِمْ لاَ يَرْتَدُّ

83. Tevbe, 7.

اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَاَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ * وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَاْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا اَخِّرْنَا اِلَى اَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ
وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ اَوَلَمْ تَكُونُوا اَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ *
وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ
فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْاَمْثَالَ * وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ
مَكْرُهُمْ وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ * فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ
مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ * يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ
غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ * وَتَرَى
الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْاَصْفَادِ * سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ
وَتَغْشَى وُجُوهَهُمُ النَّارُ * لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ اِنَّ
اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا اَنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ *

Ve'stuftehû ve hâbe kullu cebbârin anîd. Min verâihî cehennemu ve yuskâ min mâin sadîd. Yetecerrauhû ve lâ yekâdu yusîğuhû ve ye'tîhî'l-mevtu min kulli mekânin ve mâ huve bimeyyitin ve min verâihî azâbun ğalîz.

Ve lâ tahsebennellâhe ğâfilen ammâ ya'melu'z-zâlimûne innemâ yuehhîruhum liyevmin teşhasu fîhî'l-ebsâr. Muhtiîne muknîî ruûsihim lâ

yerteddu ileyhim tarfuhum ve ef'idetuhum hevâ'. Ve enziri'n-nâse yevme ye'tîhîmu'l-azâbu feyekûlullezîne zalemû rabbenâ ehhirnâ ilâ ecelin karîbin nucib da'veteke ve nettebiı'r-rusule evelem tekûnû aksemtum min kablu mâ lekum min zevâl. Ve sekentum fî mesâkinillezîne zalemû enfusehum ve tebeyyene lekum keyfe fealnâbihim ve zarabnâlekumu'l-emsâl. Ve kad mekerû mekrahum ve ındellâhi mekruhum ve in kâne mekruhum litezûle minhu'l-cibâl. Felâ tahsebennellâhe muhlife va'dihî rusulehû innellâhe azîzun zu'n-tikâm. Yevme tubeddelu'l-arzu ğayra'l-arzi ve's-semevâtu ve berazû lillâhi'l-vâhidi'l-kahhâr. Ve terâ'l-mucrimîne yevmeizîn mukarranîne fi'l-asfâd. Serâbîluhum min katirânin ve teğşâ vucûhehumu'n-nâr. Liyecziyellâhu kulle nefsin mâ kesebet innellâhe serîu'l-hısâb. Hâzâ belâğun linnâsi ve liyenzerû bihî ve liya'lemû ennemâ huve ilâhun vâhidun ve liyezzekkera ulu'l-elbâb.

"(Peygamberler) fetih istediler (Allah da verdi). Her inatçı zorba da hüsrana uğradı. Ardında da (o inatçı zorbaya) cehennem vardır; kendisine irinli su içirilecektir! Onu yudumlamaya çalışacak, fakat boğazından geçiremeyecek ve ona her yandan ölüm gelecek, oysa o ölecek değildir (ki azaptan kurtulsun). Bundan ötede şiddetli bir azap da vardır." (84)

"(Rasulüm!) Sakın, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Ancak, Allah onları (cezalandırmayı), korkudan gözlerin dışarı fırlayacağı bir güne erteliyor. Zihinleri bomboş olarak kendilerine bile dönüp bakamaz durumda,

84. İbrâhîm, 15-17.

gözleri göğe dikilmiş bir vaziyette koşarlar. Kendilerine azabın geleceği, bu yüzden zalimlerin: "Ey Rabbimiz! Yakın bir müddete kadar bir süre ver de senin davetine uyalım ve peygamberlere tâbi olalım" diyecekleri gün hakkında insanları uyar. (Onlara denilir ki:) "Daha önce, sizin için bir zeval olmadığına yemin etmemiş miydiniz? (Sizden önce) kendilerine zulmedenlerin yurtlarında oturdunuz. Onlara nasıl muamele ettiğimiz size apaçık belli oldu. Ve size misaller de verdik. Hilelerinin cezası Allah katında (malum) iken, onlar, tuzaklarını kurmuşlardı. Halbuki onların hileleriyle dağlar yerinden gidecek değildi! O halde, sakın Allah'ın peygamberlerine verdiği sözden cayacağını sanma! Çünkü Allah mutlak üstündür, kimsenin yaptığını yanına bırakmaz. Yer başka bir yer, gökler de (başka gökler) haline getirildiği, (insanlar) bir ve gücüne karşı durulamaz olan Allah'ın huzuruna çıktıkları gün (Allah bütün zalimlerin cezasını verecektir). O gün, günahkarların zincire vurulmuş olduğunu görürsün. Onların gömlekleri katrandandır, yüzlerini de ateş bürümektedir. Allah herkese kazandığının karşılığını vermek için (onları diriltecektir). Kuşkusuz Allah, hesabı çabuk görendir. İşte bu (Kur'an), kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak bir tek Tanrı olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara (gönderilmiş) bir bildiridir." (85)

85. İbrâhîm, 42-52.

10- Hicr suresinin 16-18. ayetleri:

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِى السَّمَآءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ❊ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ❊ اِلاَّ مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتْبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ ❊

Velekad cealnâ fi's-semâi burûcen ve zeyyennâhâ linnâzirîn. Ve hafiznâhâ min kulli şeytânin racîm. İllâ menisteraka's-sem'a feetbeahû şihâbun mubîn.

"Andolsun, biz gökte birtakım burçlar yarattık ve seyr edenler için onu süsledik. Onları, taşlanmış (kovulmuş) her şeytandan koruduk. Ancak kulak hırsızlığı eden müstesna. Onun da peşine açık bir alev sütunu düşmüştür." (86)

11- İsra suresinin 110-111. ayetleri:

قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى وَلاَ تَجْهَرْ بِصَلاَتِكَ وَلاَ تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلاً ❊ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ❊

Kulidullâhe evid'u'r-rahmâne eyyâme ted'û felehû'l-esmâu'l-husnâ ve lâ techer bisalâtike ve lâ tuhâfit bihâ vebtaği beyne zâlike sebîlâ. Ve kuli'l-hamdu lillâhillezî lem yettehiz veleden ve

---

86. Hıcr, 16-18.

lem yekun lehu şerîkun fi'l-mulki ve lem yekun lehu veliyyun mine'z-zulli ve kebbirhu tekbîrâ.

"De ki: "İster Allah deyin, ister Rahman deyin. Hangisini deseniz olur. Çünkü en güzel isimler O'na hastır." Namazında yüksek sesle okuma; onda sesini fazla da kısma; ikisinin arası bir yol tut. "Çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim" de ve tekbir getirerek O'nun şanını yücelt!" (87)

12- Enbiya suresinin 70. ayeti:

وَاَرَادُوا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَخْسَرِينَ *

Ve erâdû bihî keyden fecealnâhumu'l-ahserîn.

"Böylece ona bir tuzak kurmak istediler; fakat biz onları, daha çok hüsrana uğrayanlar durumuna soktuk." (88)

13- Duhan suresinin 43-53. ayetleri:

اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ * طَعَامُ الْاَثِيمِ * كَالْمُهْلِ يَغْلِى فِى
الْبُطُونِ * كَغَلْيِ الْحَمِيمِ * خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَاءِ الْجَحِيمِ *
ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهٖ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ * ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ
الْكَرِيمُ * اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهٖ تَمْتَرُونَ * اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ اَمِينٍ
* فِى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ * يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ *

---

87. İsrâ, 110, 111.
88. Enbiyâ, 70.

İnne şecerate'z-zakkûm. Taâmu'l-esîm. Kelmuhli yağlî fî'l-butûn. Keğalyi'l-hamîm. Huzûhu fa'tilûhu ilâ sevâi'l-cahîm. Summe sabbû fevka ra'sihî min azâbi'l-hamîm. Zuk inneke ente'l-azîzu'l-kerîm. İnne hâzâ mâ kuntum bihî temterûn. İnne'l-muttekîne fî mekâmin emîn. Fî cennâtin ve uyûn. Yelbesûne min sundusin ve istebrakin mutekâbilîn.

"Şüphesiz zakkum ağacı, günahkarların yemeğidir. O, karınlarda maden eriyiği gibi, suyun kaynaması gibi kaynar. (Allah zebanilere emreder): Tutun onu! Cehennemin ortasına sürükleyin! Sonra başına azap olarak kaynar su dökün! (ve deyin ki:) Tat bakalım. Hani sen kendince üstündün, şerefliydin! İşte bu, şüphelenip durduğunuz şeydir. Müttakîler ise hakikaten güvenilir bir makamdadırlar. Bahçelerde ve pınar başlarındadırlar. İnce ipekten ve parlak atlastan giyerek karşılıklı otururlar." (89)

14- Ahkâf suresinin 29-34. ayetleri:

وَاِذْ صَرَفْنَٓا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْاٰنَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُٓوا اَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ * قَالُوا
يَا قَوْمَنَٓا اِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
يَهْدِٓي اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ * يَا قَوْمَنَٓا اَجِيبُوا دَاعِيَ اللّٰهِ

89. Duhan, 43-52.

وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ * وَمَنْ لاَ يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءُ اُولَئِكَ فِى ضَلاَلٍ مُبِينٍ * اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللَّهَ الَّذِى خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى اِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ اَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ *

Ve iz sarafnâ ileyke neferan mine'l-cinni yestemiûne'l-Kur'âne felemmâ hazarûhu kâlû ensıtû felemmâ kuziye vellev ilâ kavmihim munzirîn. Kâlû yâ kavmenâ innâ semi'nâ kitâben unzile min ba'di Mûsâ musaddikan limâ beyne yedeyhi yehdî ile'l-hakki ve ilâ tarîkin mustekîm. Yâ kavmenâ ecîbû dâıyellâhi ve âminû bihî yağfir lekum min zunûbikûm ve yucrikum min azâbin elîm. Ve men lâ yucib dâıyellâhi feleyse bimu'cizin fi'l-arzi ve leyse lehû min dûnihî evliyâu ulâike fî zalâlin mubîn. Evelem yerav ennellâhellezî haleka's-semâvâti ve'l-arza ve lem ya'ye bihalkıhinne bikâdirin alâ en yuhyî'l-mevtâ belâ innehû alâ kulli şey'in kadîr. Ve yevme yu'razullezîne keferû ale'n-nâri eleyse hâzâ bi'l-hakki kâlû belâ ve rabbenâ kâle fezûkû'l-azâbe bimâ kuntum tekfurûn.

"Hani cinlerden bir grubu, Kur'an'ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Kur'an'ı dinlemeye hazır olunca (birbirlerine) "Susun" demişler, Kur'an'ın

okunması bitince uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi. Ey kavmimiz! dediler, doğrusu biz Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, hakka ve doğru yola ileten bir kitap dinledik. Ey kavmimiz! Allah'ın dâvetçisine uyun. Ona îman edin ki Allah da sizin günahlarınızı kısmen bağışlasın ve acı bir azaptan korusun. Allah'ın davetçisine uymayan kimse yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacak değildir. Kendisi için Allah'tan başka dostlar da bulunmaz. İşte onlar, apaçık bir sapıklık içindedirler. Gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye de gücünün yeteceğini düşünmezler mi? Evet O, her şeye kadirdir. İnkar edenlere, ateşte sunulacakları gün: Nasıl, bu gerçek değil miymiş? denildiğinde: Evet: Rabbimize andolsun ki gerçekmiş, derler. Allah: Öyleyse inkâr etmenizden dolayı azabı tadın! der." (90)

15-Hacc suresinin 19-22. ayetleri:

هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِى رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ
لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمُ الْحَمِيمُ * يُصْهَرُ بِهِ مَا
فِى بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ * وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ * كُلَّمَا اَرَادُوا اَنْ
يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ *

90. Ahkâf, 29-34.

Hâzâni hasmâni'h-tesamû fî rabbihim fellezîne keferû kuttiat lehum siyâbun min nârin yusabbu min fevkı ruûsihumu'l-hamîm. Yusheru bihî mâ fî butûnihim ve'l-culûd. Ve lehum mekâmiu min hadîd. Kullemâ erâdû en yahrucû minhâ min ğammin uîdû fîhâ ve zûkû azâbe'l-harîk.

"Şu iki grup, Rableri hakkında çekişen iki hasımdır: İmdi, inkâr edenler için ateşten bir elbise biçilmiştir. Onların başlarının üstünden kaynar su dökülecektir! Bununla, karınlarının içindeki (organlar) ve derileri eritilecektir! Bir de onlar için demir kamçılar vardır! Izdıraptan dolayı oradan her çekmek istediklerinde, oraya geri döndürülürler ve: "Tadın bu yakıcı azabı!" denilir)." (91)

16- Meryem suresinin 68-72. âyetleri:

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ
جِثِيًّا * ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا *
ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا * وَاِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا
كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا * ثُمَّ نُنَجِّى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُو
الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا *

Feverabbike lenahşurannehum ve'ş-şeyâtîne summe lenuhzirannehum havle cehenneme cisiyyâ. Summe lenenzianne min kulli şîatin eyyuhum eşeddu ale'r-rahmâni ıtiyyâ. Summe

---

91. Hac, 19-22.

lenehnu a'lemu billezîne hum evlâ bihâ sılıyyâ. Ve in minkum illâ vâriduhâ kâne alâ rabbike hatmen makziyyâ. Summe nuneccîllezîne't-tekav ve nezerû'z-zâlimîne fîhâ cisiyyâ.

"Öyle ise, Rabbine andolsun ki, muhakkak surette onları şeytanlarla birlikte mahşerde toplayacağız; sonra onları diz üstü çökmüş vaziyette cehennemin çevresinde hazır bulunduracağız. Sonra her milletten, Rahman olan Allah'a en çok âsî olanlar hangileri ise çekip ayıracağız. Sonra, orayı boylamaya daha çok müstahak olanları elbette biz daha iyi biliriz. İçinizden, oraya uğramayacak hiçbir kimse yoktur. Bu, Rabbin için kesinleşmiş bir hükümdür. Sonra biz, Allah'tan sakınanları kurtarırız; zalimleri de diz üstü çökmüş olarak orada bırakırız." (92)

17- Mülk suresinin 5-11. âyetleri:

وجعلناها رجوما للشياطين واعتدنا لهم عذاب السعير *
وللذين كفروا بربهم عذاب جهنم وبئس المصير * اذا القوا فيها
سمعوا لها شهيقا وهي تفور * تكاد تميز من الغيظ كلما القي
فيها فوج سألهم خزنتها الم يأتكم نذير * قالوا بلى قد جاءنا
نذير فكذبنا وقلنا ما نزل الله من شيء ان انتم الا في ضلال
كبير * وقالوا لو كنا نسمع او نعقل ما كنا في اصحاب السعير
* فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعير *

92. Meryem, 68-72.

Ve cealnâhâ rucûmen li'ş-şeyâtîni ve a'tednâ lehum azâbe's-seîr. Ve lillezîne keferû birabbihim azâbu cehenneme ve bi'se'l-masîr. İzâ ulkû fîhâ semiû lehâ şehîkan ve hiye tefûr. Tekâdu temeyyezu mine'l-ğayzi kullemâ ulkiye fîhâ fevcun seelehum hazenetuhâ elem ye'tikum nezîr. Kâlû belâ kad câenâ nezîrun fekezzebnâ ve kulnâ mâ nezzelellâhu min şey'in in entum illâ fî zalâlin kebîr. Ve kâlû lev kunnâ nesmeu ev na'kılu mâ kunnâ fî ashâbi's-seîr. Fa'terafû bizenbihim fesuhkan lieshâbi's-seîr.

"Andolsun ki biz, (dünyaya) en yakın olan göğü kandillerle donattık. Bunları şeytanlara atış taneleri yaptık ve onlara alevli ateş azabını hazırladık. Rablerini inkâr edenler için cehennem azabı vardır. O, ne kötü dönüştür. Oraya atıldıklarında, onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. Neredeyse cehennem öfkesinden çatlayacak! Her ne zaman oraya bir topluluk atılsa, onun bekçileri onlara: Size, (bu azap ile) korkutucu bir peygamber gelmemiş miydi? diye sorarlar. Onlar şöyle cevap verirler: Evet, doğrusu bize, (bu azap ile) korkutan bir peygamber gelmişti; fakat biz (onu) yalan saymış ve: Allah'ın birşey gönderdiği yok; siz olsa olsa büyük bir sapıklık içindesiniz! demiştik. Ve: Şayet kulak vermiş veya aklımızı kullanmış olsaydık, (şimdi) şu alevli cehennemin mahkumları arasında olmazdık! diye ilâve ederler. Böylece günahlarını itiraf ederler. Artık (Allah'ın rahmetinden) uzak olsun, o alevli cehennemin mahkumları!" (93)

Eğer cin diretir, çarptığı insanın bedeninden çıkmak istemezse, tedavi eden kimse aşağıdaki yöntemi uygular:

93. Mülk, 5-11.

KUST-İ HİNDÎ'Yİ ENFİYE GİBİ BURNA ÇEKMEK

Kust-i hindî, inatçı, isyankâr cinni rahatsız etmede burna çekilerek kullanılır. Kust denilen bu kök, doğrudan doğruya cinnin yerleştiği beyne gider ve onu çok rahatsız eder. Bunun üzerine o, rahatsız olup hemen ya kaçar, ya konuşur, ya da bedenden çıkıp bir daha dönmeyeceğine söz verir. Hadiste, kust-i hindînin burna çekmenin yararından bahsedilmiştir: Bunlardan birisi de, Buharî'nin Sahîh'inde rivayet ettiği şu hadîstir:

Ummu Kays Bint Mihsan: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:

عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْعُودِ الْهِنْدِيِّ فَإِنَّ فِيهِ سَبْعَةَ أَشْفِيَةٍ يُسْتَعَطُ بِهِ مِنَ الْعُذْرَةِ وَيُلَدُّ بِهِ مِنْ ذَاتِ الْجَنْبِ *

"Şu ûd-u hindî'yi kullanmaya devam edin. Çünkü bunun içinde yedi türlü şifa vardır. Uzre, yani boğaz hastalığı için bu ilaç buruna çekilir. Zatulcenb hastalığı için de (su ile) hastaya içirilir." (94)

Tirmizî'nin Sahîh'inde, İbn Abbas'ın rivayet ettiği şu hadîs mevcuttur:

94. Fethu'l-Bârî, Kitabu't-Tıb.

إِنَّ خَيْرَ مَا تَدَاوَيْتُمْ بِهِ السَّعُوطُ *

"Tedavîde kullandığınız şeylerin en iyisi burna çekilen ilaçtır." (95)

Buharî, Sahîh'inde "**Kust-i hindîyi (enfiye gibi) burna çekerek tedavî olma**" adında bir bab (bölüm) açmıştır.

Ebu Bekr b. el-Arabî şöyle demiştir: Kust iki çeşittir: Hindî (siyah olandır), Bahrîdir (beyaz olandır). Hindînin verdiği hararet daha fazladır. Sözünü ettiğimiz Kust-i hindîdir, çünkü cinni rahatsız eden budur.

Hafız ibn Hacer: "**Bunun içinde yedi türlü şifa vardır**" ifadesi hakkında şu yorumu yapmıştır. Hadîste, yedi türlü şifadan sadece ikisi belirtilmiştir. Ya, Rasulullah yedisini de açıkladı, ravî bunların sadece ikisini aktardı, ya da o sırada ikisi mevcut olduğu için, sadece ikisiyle yetindi. Tabipler kust-i hindînin yediden fazla faydasını söylemişlerdir. Bazı yorumcular, yedisinin Allah'ın vahyi ile bilindiğini, yediden fazlasının da tecrübelerle öğrenildiği şeklinde cevaplamışlardır.

İbn Hacer şöyle de demiştir: Yediden maksat, onunla tedavî şekilleri olabilir. Tedavî şekilleri, yağla karıştırılarak merhem şeklinde sürmek, ezilerek, bal, su vs. gibi şeylerin içine koyarak içmek, pansumanda

---

95. Tirmizî.

kullanmak, sadece suyunu sürmek, buğu yapmak, burna çekmek ve ağza damlatmaktır.

Bu yedi şeklin her birinin, farklı yararları vardır. Hz. Peygamber'e verilen cevami-i kelimden (az sözle çok mana ifade etme) bu garip görülmemelidir.

KUST-İ HİNDÎ İLE TEDAVÎ OLMA ŞEKLİ:

Bir okiyye (12 dirhem) kust-i hindî dövülüp ezilir:

İbn Hacer Fethu'l-Barî'de bununla tedavî olma usulünü şöyle anlatmıştır:

İnsan sırt üstü yatar, omuzlarının arasına yükseltecek birşey koyulur. Baş, aşağıya doğru indirilir. Burnunun içine, beynine ulaşabilmesi ve aksırmak suretiyle içindeki hastalığı çıkarması için, kustlu zeytin yağı damlatılır. (96)

Çoğunlukla cin, bu usulle çıkar. Fakat cin çıkar da, herhangi bir sebeple tekrar dönerse, hastaya girme sebebi güçlü gibidir. Hastanın aşağıdaki sureleri kasetlere kaydedip dinlemesi gerekir:

Fatiha, Bakara, Âlu İmran, Tevbe, Yasîn, Saffat, Duhan, Kaf, Rahman, Mülk, Cin, Kâfirun, İhlâs, Felak, Nâs.

96. Fethu'l-Bârî, Kitabu't-Tıb.

Aşağıdaki proğramı uygularken:

HASTANIN NE YAPMASI GEREKİR:

1- Hastanın kendini güçlendirmesi, sabırlı ve ümitli olması gerekir. Hasta bilmelidir ki, belaya sabretmek, kaza ve kadere îmanın eseri ve gereğidir. Kaza ve kadere îman, îmanın altı şartından biridir.

Yine hasta şunu bilmelidir ki, kendisinin başına gelen bela, Allah'ın ilmi ve gökleri ve yeri yaratmadan elli bin yıl önceki takdîriyledir. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Bilmez misin ki, Allah, yerde ve gökte ne varsa bilir? Bu, bir kitapta (levh-i mahfuzda) mevcuttur. Bu eşya ve olayların bilgisine sahip olmak), Allah için çok kolaydır."** (97)

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başınıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır. (Allah bunu) elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nîmetlerle şımarmayasınız diye açıklamaktadır."** (98)

Kul, başına gelen şeyin ancak Allah'ın ilmi ve takdiriyle olduğunu bilirse, onun îman etmesi, rıza göstermesi ve Allah'ın takdîrine teslim olması gerekir.

---

97. Hac, 70.
98. Hadîd, 22, 23.

Kulun îman ve rızası olursa, Allah onun kalbini doğruya ulaştırır, o kimseyi hoşnut, ümitli, sabırlı ve şükreden birisi haline getirir. Kendisine kalp hidayeti (doğruluğu) verilen kimsenin içi rahat olur. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın izni olmaksızın hiçbir musibet isabet etmez. Kim Allah'a inanırsa, Allah onun kalbini doğruya götürür. Allah her şeyi bilendir. Allah'a itaat edin, Peygamber'e de itaat edin."** (99) Kula, bunları sağlayan, Allah'ın kaza ve kaderine, bu hayatta insanın, kendi durumuyla ilgili hiçbir şeye malik olmadığına, rızkının, ecelinin, bedbahtlığının ve saadetininin kendi elinde olmadığına inanmasıdır. Bütün bunlar, onun kaderinde yazılıdır. Abdullah b. Mes'ud şunu anlatmıştır: Rasulullah -ki o daima doğru söyleyen ve Rabbi tarafından kendisine doğru bilgiler verilen kimsedir- şöyle buyurdu: **"Sizden biriniz (yaratılırken) asıl maddesi kırk gün anasının karnında toplanır (yaratılmaya elverişli bir hale gelir). Sonra aynı süre (kırk günde) içinde bu madde, kan pıhtısına dönüşür. Bundan sonra da o kadar süre içinde bir çiğnem et olur. Daha sonra Allah ona bir melek gönderir, o da ona ruh üfürür, meleğe (o et parçası için şu) dört kelimeyi yazması emrolunur: Rızkı, eceli, ameli, bedbaht mı yoksa mesut mu olacağı. Kendisinden başka ilâh olmayan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz cennetliklerin**

---

99. Teğâbun, 11, 12.

işlediği (iyi) işleri işler. Öyle ki, kendisiyle cennet arasında yalnız bir arşın mesafe kalır. Bu esnada (meleğin, ana karnında yazdığı) yazı gelir; o kişiyi önler. Bu defa o şahıs cehennem ehlinin işlediğini işlemeye başlar ve cehenneme girer. Başka birisi de cehennemliklerin işlediği (fena) şeyleri işler. Öyle ki, kendisiyle cehennem arasında bir arşın mesafe kalır. Bu sırada (meleğin yazdığı) kitabı gelir, onu önler. Bu defa da o kişi cennetlik olanların (hayır) işlerini yapar ve cennete girer." (100)

Başına bir belâ gelen kimse bilmelidir ki, zafer sabretmekle kazanılır, rahatlık sıkıntıyla, kolaylık zorlukla birliktedir. İbn Abbas şunu rivayet etmiştir: Bir gün Rasulullah'ın bindiği hayvanın gerisindeydim. Bana şöyle dedi: **"Çocuk! Sana birkaç söz öğretmek istiyorum: Allah'ın emir ve yasaklarını gözet ki, o da seni gözetsin. Allah'ı gözet ki, onu karşında bulasın. İstediğin zaman Allah'tan iste. Yardım dilediğinde de Allah'tan dile. Bil ki, bütün herkes sana bir yarar sağlamak üzere toplansalar, Allah'ın yazdığından başka hiçbir yarar sağlayamazlar. Yine onlar sana bir zarar vermek üzere toplansalar, Allah'ın yazdığından başka zarar veremezler. Artık bu konuda kalemler kaldırılmış, sayfalar (ın mürekkepleri) kurumuştur."** (101)

---

100. Hadîs, sahîhtir. El-Elbânî'nin tahkîki, Sahîhu'l-Câmi', no: 1543.
101. Hadîs, sahîhtir. Bak. Sahîhu'l-Cami',el-Elbânî'nin tahkîki, no:7957; Sahîhu Muslim; Tirmizî.

Bazı rivayetlerde de şöyledir: "**Rahatken Allah'ı tanı ki, o da seni sıkıntılı iken tanısın. Şunu bil ki, sana gelmeyen, asla gelmeyecektir. Sana gelen de asla gelmeyecek değildir. Yine, zaferin sabırla, sevincin kederle ve kolaylığın zorlukla birlikte olduğunu bil.**"

Bir belâ ve felâkete uğrayan kimsenin, Allah'ın sabreden kimseye, büyük ecir vâdettiğini hatırlaması gerekir. Nitekim Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الرَّجُلَ لَتَكُونُ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ الْمَنْزِلَةُ الْعَالِيَةُ ، فَمَا يَبْلُغُهَا بِحُسْنِ عَمَلٍ ، فَلاَ يَزَالُ اللَّهُ يَبْتَلِيهِ بِمَا يَكْرَهُ ، حَتَّى يُبَلِّغَهُ إِيَّاهَا *

"**Kişinin, Allah katında yüksek bir mertebesi olur. Buna, güzel bir amelle ulaşmaz. Allah kişiyi o mertebeye ulaştırmak için, devamlı hoşlanmadığı şeylerle dener (başına belâ, hastalık vs. gibi şeyler verir).**" (102)

2- Hastanın, şifa verenin sadece Allah, rukyenin, şifa için meşru sebeplere sarılma türünden birşey ve rukyede aslolanın okunan -ki bu, Allah'ın kelamıdır- olduğuna inanmasıdır. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Biz, Kur'an'dan öyle birşey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir.**"

---

102. Hadîs, hasendir. Bak. Sahîhu'l-Cami', el-Elbânî'nin tahkîki, no: 1625

Rukyede aslolan, okunandır, okuyan değil. Kalplerin şahıslara bağlanmaması gerekir.

3- Hastanın, dua ile Allah'a yönelmesi gerekir. Dua, kötü olanı defetmede en güçlü sebeplerden ve en yararlı ilaçlardandır. Belânın düşmanı olarak, şartları tam olursa, kötülüğü ve istenmeyeni giderip tedavi eder, onun tekrar gelmesine engel olur. Müminin silahı olarak, kötülük geldiğinde de onu kaldırır ve hafifletir. Israrla dua etmek, hastalığın gelmesine engel olmada ve geldikten sonra onu defetmede çok güçlü bir silahtır. El-Hâkim'in Sahîh'inde, Hz. Aişe'nin rivayet ettiği şu hadîs vardır: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kaderden korkmanın faydası yoktur. Dua, hem başa gelenden, hem de başa gelmeyenden dolayı faydalıdır. Dua onunla karşılaşır ve Kıyamete kadar birbirleriyle çatışırlar."** (103)

Müslümanın, gafil bir kalple değil, uyanık bir kalple dua etmesi gerekir. Eğer gafil bir kalple dua ederse, dua zayıf olur. Çünkü o, zayıf bir kalpten çıkmıştır. Bu durumda, çok gevşek bir yay gibi olur. Tabiî, öyle olunca, ok da ondan zayıf olarak çıkmış olur.

Bu konuda, Sevban'ın, Hz. Peygamber'den rivayet ettiği şöyle bir hadîs vardır:

---

103. Hadîs, hasendir. Bak. Sahîhu'l-Cami', el-Elbânî'nin tahkîki, no: 7739

لاَ يَرُدُّ الْقَدَرَ إِلاَّ الدُّعَاءُ وَلاَ يَزِيدُ فِى الْعُمْرِ إِلاَّ الْبِرُّ . وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يُصِيبُهُ *

"Duadan başka birşey kaderi geri döndüremez. İyilikten başka birşey ömrü artıramaz. Şüphesiz kişi işlediği günah yüzünden de rızkından mahrum kılınır." (104)

Duanın hemen kabul edilmesini isteyerek ve: "Dua ettim de Allah kabul etmedi" diyerek dua terkedilmemelidir. Buharî'nin Sahîh'inde, Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği şöyle bir hadîs vardır: **"Sizden birisi: Dua ettim, ama kabul edilmedi, diyerek acele etmedikçe, duası kabul edilir."**

Müslim'in Sahîh'inde de şu rivayet vardır: Allah'ın Rasulü! Acele etmek ne demektir? diye soruldu. O şöyle cevap verdi: **"Kişi: Dua ettim, dua ettim de, duamın kabul edildiğini görmedim, der. Böylece bıkıp usanır ve duayı terkeder."**

Yine dua etmek için ellerini Allah'a kaldıran kimsenin, helâl şeyleri yemesi, içmesi ve giymesi gerekir. Müslim'in Sahîh'inde, Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: **"Allah temizdir ve ancak temiz olanı kabul eder. Allah müminlere, peygamberlere emrettiğini emretmiştir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Ey peygamberler! Temiz olan şeylerden yeyin, güzel işler yapın. Ben sizin**

104. El-Elbânî, Zaîfu'l-Cami', no: 1453.

yaptıklarınızı hakkıyle bilmekteyim." "Ey îman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yeyin." Bir kimse (hak yolunda) uzun yolculuğa çıkar, saçları dağınık, toza toprağa bulanmış bir halde, ellerini göğe uzatarak: Rabbim! Rabbim! diye dua eder. Halbuki yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, (hasılı) kendisi haramla beslenmiş olursa, böylesinin duası nasıl kabul edilir?"

Yine insanın şu altı kabul vaktini gözetmesi gerekir:

1- Gecenin son üçte birini.

2- Ezan okunurken.

3- Ezanla kamet arasını.

4- Farz namazların sonunu,

5- Cuma günü imam minbere çıkıp o günün namazlarını eda edinceye kadar.

6- Cuma günü ikindi namazından sonraki son ânı

Son olarak; duanın huşu duyan, Rabbinin huzurunda eğilip bükülen, ona itaat eden, yalvarıp yakaran, kıbleye yönelen, ellerini kaldıran bir kalpten çıkması gerekir. Durumuna uygun düşen sözleri, duaya ve kabul edilmeye uygun olanları seçmesi, taharet üzere olması, Allah'a, hamdederek ve onu överek, sonra, Allah'ın Rasulü'ne salât ve selâm getirerek

başlaması gerekir. Sonra Allah'a Esma-i Hüsna'sı (güzel isimleri) ile yalvarır. Daha sonra, bu huşu ve tevazu içerisinde, ısrarla, ağlayarak ister. Ona hem isteyerek, hem de korkarak dua eder. Allah hakkındaki güzel zanlarda bulunur. Bunu defalarca yapar. Duasından önce, Allah'ın rızık olarak verdiği temiz ve helâl şeylerden ve en sevdiği malından bir sadaka vermesi iyidir.

Dua bu şekilde yapılırsa, özellikle, Hz. Peygamber'in kabul edileceğini bildirdiği vakitlerde yapılan ve Allah'ın yüce ismini ihtiva eden dualardan ise, hemen hemen reddedilmeyecektir.

Ben, her hastaya, hatta her müslümana: Aramızda, bu güçlü silaha sahip olmayan kim vardır? diyerek yöneliyorum. Kardeşim! Dua et. Bu güçlü silahı kullan. Senin için, yaratıkların en şereflisi ve hakkın sevgilisi, Peygamber'imiz Muhammed'de bir örnek vardır. O, koltuğunun altındaki beyazlık görününceye kadar, ellerini göğe kaldırarak Allah'a dua etmiş ve yakarmıştır. Hatta, hatasız ve günahsız olduğu, geçmiş ve gelecek günahları bağışlandığı halde, dua ederken, omuzlarından rida denilen elbisesi düşmüştür.

4- Hasta: "İnna lillahi ve inna ileyhi raci'ûn", "Lâ havle ve lâ kuvvete illa billah" ve "Hasbune'llah ve ni'me'l-vekîl" diyerek çok istiğfar ve tövbe etmelidir.

5- Hastanın Kur'an'dan, her gün, devamlı okuduğu miktarı artırması gerekir. O, Bakara suresini, en az, her üç günde, bir defa okumalıdır.

6- Hasta, ilerde, ayrı bir bölümde anlatacağımız, sabah ve akşam yapılan zikir ve dualara devam etmelidir.

7- Çokça nafile namaz kılmalı ve nafile oruç tutmalıdır.

8- Mümkün olduğu kadar abdestli olmalıdır.

9- Hasta herhangi bir işe, özellikle, yemeye ve içmeye, sadece Allah'ın adıyle başlamalıdır.

10- Hasta, tedavide kendisine yardımcı olan bazı meşru usulleri kullanır. Mesela: O, üzerine Kur'an okunmuş suyu içer ve onunla yıkanır. Yine, üzerine Kur'an okunmuş yağı vücudunun ağrıyan yerine ve göğsüne sürer. Ben, hasta için, su ve yağın üzerine Kur'an okumanın meşru olup olmadığını, şeyh Abdullah el-Cebrîn'le şeyh Muhammed es-Salih el-Useymîn'e sordum. Bu zatlar, bunun meşru olduğunu ve bir mahzuru olmadığını ve seleften böyle geldiğini söylemişlerdir.

*

BU USULLERDEN BAZILARI:

ZEMZEM SUYUNUN İÇİLMESİ:

Hadîs-i şerîfte anlatıldığına göre, Rasulullah (s.a.v.) Zemzem suyunu içtikten sonra şöyle buyurmuştur: "**Bu, mübarektir (bereketlidir).**" Şöyle de buyurmuştur: "**O (Zemzem), karnı acıkanı doyuran gıda ve yiyecektir, hasta olanın da hastalığına şifadır.**" (105). Yine Rasulullah şöyle buyurmuştur: "**Yeryüzündeki en iyi su, Zemzem suyudur. O, karnı acıkanı doyuran gıda ve yiyecektir, hasta olanın da hastalığına şifadır.**" (106)

Peygamber'in (s.a.v.) şöyle bir hadîsi de vardır: "**Zemzem suyunu şifa niyetiyle içersen, Allah sana şifa verir, karnını doyurmak için içersen, Allah seni doyurur, susuzluğunu gidermek için içersen, Allah senin susuzluğunu giderir. O, Ceb-raîl'in çıkardığı bir sudur ve Allah'ın İsmaîl'i sulamasıdır.**" (107)

El-Hâkim şunu ilâve etmiştir: "**Eğer Zemzem'i koruması niyetiyle içersen, Allah seni korur**". İbn Abbas da Zemzem suyunu içtiğinde şöyle derdi: "**Allah'ım! Senden faydalı ilim, bol rızık ve her derde şifa istiyorum.**"

---

105. Ebû Dâvûd.
106. Et-Taberânî. El-Munzirî: Ravîleri sika (güvenilir) dır.
107. Ed-Dârakutnî. El-Hâkim, Kitabu'l-Menâsik, I/473.

İbnu'l-Kayyim de şöyle demiştir: "Bir ara ben, Mekke'de rahatsızlandım. Doktoru ve ilacı kaybettim. Onunla (Zemzem suyuyla) tedavi olmaya çalışıyordum. Zemzem suyundan bir yudum alıyor, birkaç defa ona okuyor, sonra da içiyordum. Böylece, tam bir şifa buldum. Daha sonra, birçok ağrı ve sancımda ona başvurmaya başladım. Bunun pek çok yararını gördüm."

ZEMZEM SUYUNUN NASIL İÇİLECEĞİ:

- Bismillah diyerek başlanılmalı.
- Üç nefeste içilmesi.
- İçerken kıbleye dönülmesi.
- Ondan kana kana içilmesi ve Allah'a hamdedilmesi.

Ebu Muleyke şöyle anlattı: İbn Abbas sordu: Ondan gerektiği şekilde içtin mi? O da: Bu nasıl olur, İbn Abbas? dedi. İbn Abbas şu cevabı verdi: Ondan içtiğinde, kıbleye doğru dön, Allah'ı zikret ve üç solukta iç. Bitirince, Allah'a hamdet. Çünkü Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Bizimle, münafıkları ayıran alâmet, onların Zemzem suyundan kana kana içememeleridir."**

Eğer yeterli miktarda Zemzem suyu yoksa, içilmeye uygun suyun üzerine, rukye (meşru dua) okunur, hasta ondan içer ve onunla banyo yapar.

Zemzem suyuyla tedaviyi deneyen çoktur. Onun, bazı hastalıkları iyileştirmede büyük faydası ol-

muştur. Avrupa tıbbı bu konuda şöyle demiştir: İyileşmesinden ümit kesilen kanser hastası bir kadın Zemzem suyunu içip onunla banyo yaptıktan üç gün sonra, sanki onda hiçbirşey yokmuşcasına tamamen iyileşmiştir. Doğru olan ve doğru şeyler ilham edilen Peygamber (s.a.v.): **"O, karnı acıkanı doyuran gıda ve hastalığa şifadır"** derken ne kadar doğru söylemiştir.

ZEYTİN YAĞI SÜRÜNMEK:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Allah, göklerin ve yerin nûrudur. O'nun nûrunun temsili, içinde lamba bulunan kandillik gibidir. O lamba kristal bir fânus içindedir; o fânus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da, batıya da nisbet edilemeyen mübarek bir ağaçtan, yani zeytinden (çıkan yağdan) tutuşturulur. Onun yağı, neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. (Bu) nûr üstünde nûrdur. Allah dilediği kimseyi nûruna eriştirir. Allah insanlara (işte böyle) temsiller getirir. Allah her şeyi bilir."** (108)

Yine yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Tûr-i Sîna'da yetişen bir ağaç daha meydana getirdik ki, bu ağaç hem yağ hem de yiyenlerin ekmeğine katık edecekleri (zeytin) verir."** (109)

Kurtubî şu açıklamayı yapmıştır: Özellikle zeytin ağacının zikredilmesi, faydalarının büyüklüğünden dolayıdır. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"İncire ve zeytine yemin olsun."** (110) İbn Abbas da: O, sizin

---

108. Nûr, 35.
109. Müminûn, 20.
110. Tîn, 1.

inciriniz ve sizin şu zeytininizdir, demiştir. Daha sonra da şöyle demiştir: Zeytin ağacı, mübarek ağaçtır. Ebu Esîd'in rivayet ettiği hadîste, Rasulullah şöyle buyurmuştur: "**Zeytin yağı yeyin ve sürünün. Çünkü o, mübarak bir ağacın mahsulüdür.**" (111) İbn Ömer de Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "**Zeytin yağını yeyin ve sürünün. Çünkü o, mübarek bir ağaçtan çıkmaktadır.**" (112)

Ukbe b. Âmir Hz. Peygamber'in şu hadîsini rivayet etmiştir: "**Zeytin yağını yeyin ve sürünün. O, basura iyi gelir.**" (113)

Zeytin yağını tedavide kullanmanın enteresan bir durumu vardır: Hasta, üzerine Kur'an okunduktan sonra onu, ağrıyan yere sürer, nazar değen ve büyü yapılan kimseler de sürünürler.

Zeytin yağı cilde yumuşaklık verdiği için, yağ olarak, sert olan çörek otuna tercih edilir.

Dr. Hasan Şumeysî, zeytin yağı hakkında iyi bir araştırma yapmış ve tıbbî yararlarını belirtmiştir. Onun kuru ciltlere iyi geldiğini, cildi nemlendirdiğini ve sivilceleri tedavi ettiğini söylemiştir.

Zeytin yağının kalp krizini önleme, yüksek tansiyonu düşürme ve safra taşlarını zararsız hale getirme özelliği vardır. Şeker hastalığında yararlıdır. Zeytin yağı besin olarak kullanılır. Kolestrol oranını ayarlamada etkilidir. (114)

---

111. Sahîhu'l-Cami', 4498.
112. Sahîhu'l-Cami', 18.
113.İbnu's-Sinnî, et-Tıbbu'n-Nebevî.
114. Dr. Hasan Şumeysî Bâşâ, Zeytu'z-Zeytûn Beyne't-Tıbbi ve'l-Kur'ân (biraz değiştirerek).

Peygamber (s.a.v.): **"Zeytin yağını yeyin ve sürünün, çünkü o mübarek bir ağacın mahsulüdür"** derken ne kadar doğru söylemiştir. Hasta, yardımcı bir faktör olarak, suyu içmek ve onunla banyo yapmakla birlikte, üzerine Kur'an okunduktan sonra, zeytin yağı sürünür.

Hasta, huşulu bir kalp ve samîmî bir şekilde Allah'a yönelerek, Kur'an'ı çok okumak ve dinlemek suretiyle proğramı uygular. Cinnin verdiği herhangi tür bir kötülük varsa, cin dönmemek üzere kaçar veya helak olur, yahut yanar, herhangi bir etkisi kalmayacak şekilde tamamen zayıflar. Eğer cin çıkmamakta ısrar ederse, hastaya Kur'an okuyan kimsenin emrine göre hareket edecektir.

HASTA BAYILIP KENDİNDEN GEÇMEMİŞSE:

Bu hastada cin çarpması olduğunu anladığın bazı alâmetler vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- Hastanın el ve ayaklarında karıncalanmaların meydana gelmesi.

2- Titreme meydana gelmesi veya dişlerin kilitlenmesi.

3- Sol kolda veya sol ayakta uyuşukluk meydana gelmesi.

4- Gözlerin tamamen kapanması.

5- Baş dönmesi, mîde bulantısı meydana gelmesi ve kusma isteği.

Hastaya Kur'an okunduğu sırada, bu belirtilerden biri meydana gelirse, muhtemelen onda cin çarpması vardır. Bu durumda ona yukarıdaki proğram uygulanmalıdır.

CİN SÖZÜNDE DURMAYIP GERİ DÖNERSE, ONA OKUNACAK DUÂLAR:

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلاَّ الْفَاسِقِينَ ❊

أَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ ❊

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ

الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ ❊

Ve lekad enzelnâ ileyke âyâtin beyyinâtin ve mâ yekfuru bihâ ille'l-fâsıkîn. Ev kullemâ ahedû ahden nebezehû ferîkun minhum bel ekseruhum lâ yu'minûn. Ve lemmâ câehum rasûlun min ındillâhi musaddikun limâ maahum nebeze ferîkun minellezîne ûtû'l-kitâbe kitâbellâhi verâe zuhûrihim keennehum lâ ya'lemûn.

"Andolsun ki sana apaçık âyetler indirdik. (Ey Muhammed!) Onları ancak fasıklar inkâr eder. Ne zaman onlar bir antlaşma yaptılarsa, yine kendilerinden bir grup onu bozmadı mı? Zaten onların çoğu îman etmez. Allah tarafından kendilerine, yanlarında bulunanı tasdik edici bir elçi gelince ehl-i kitaptan bir grup, sanki Allah'ın kitabını bilmiyormuş gibi onu arkalarına atıp terkettiler." (115)

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ ❊

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِى كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لاَ

115. Bakara, 99-101.

يَتَّقُونَ * فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِى الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِم مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ * وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لاَ يُحِبُّ الْخَائِنِينَ *

İnne şerra'd-devâbbi ındellâhillezîne keferû fehum lâ yu'minûn. Ellezîne âhedte minhum summe yenkuzûne ahdehum fî kulli merratin ve hum lâ yettekûn. Feimmâ teskafennehûm fî'l-harbi feşerrid bihim men halfehum leallehum yezzekkerûn. Ve immâ tehâfenne min kavmin hıyâneten fenbiz ileyhim alâ sevâin innellâhe lâ yuhibbu'l-hâinîn.

"Allah katında, yürüyen canlıların en kötüsü kâfir olanlardır. Çünkü onlar îman etmezler. Onlar, kendileriyle antlaşma yaptığın, sonra her defasında hiç çekinmeden ahidlerini bozan kimselerdir. Eğer savaşta onları yakalarsan, ibret almaları için onlarla (onlara vereceğin ceza ile) arkalarında bulunan kimseleri de dağıt. (Antlaşma yaptığın) bir kavmin hainlik yapmasından korkarsan, sen de (onlarla yaptığın ahdi) aynı şekilde bozduğunu kendilerine bildir. Çünkü Allah, hainleri sevmez." (116)

وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِى دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لاَ أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ * اَلاَ تُقَاتِلُونَ قَوْماً نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ مُؤْمِنِينَ *

---

116. Enfal, 55-58.

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ❊

Ve in nekesû eymânehum min ba'di ahdihim ve taanû fî dînikum fekâtilû eimmete'l-kufri innehum lâ eymâne lehum leallehum yentehûn. Elâ tukâtilûne kavmen nekesû eymânehum ve hemmû biihrâci'r-rasûli ve hum mu'minûn. Kâtelûhum yuazzibuhumullâhu bieydîkum ve yuhzihim ve yensurkum aleyhim ve yeşfi sudûra kavmin mu'minîn.

"Eğer antlaşmalarından sonra yeminlerini bozarlar ve dininize saldırırlarsa, küfrün önderlerine karşı savaşın. Çünkü onlar yeminleri olmayan adamlardır. (Onlara karşı savaşırsanız) umulur ki küfre son verirler. (Ey müminler!) verdikleri sözü bozan, Peygamber'i (yurdundan) çıkarmaya kalkışan ve ilk önce size karşı savaşa başlamış olan bir kavme karşı savaşmayacak mısınız; yoksa onlardan korkuyor musunuz? Eğer (gerçek) müminler iseniz, bilin ki, Allah, kendisinden korkmanıza daha lâyıktır. Onlarla savaşın ki, Allah sizin ellerinizle onları cezalandırsın; onları rezil etsin; sizi onlara galip kılsın ve mümin toplumun kalplerini ferahlatsın." (117)

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ❊ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدتُّمْ وَلَا تَنقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ❊

---

117. Tevbe, 12-14.

İnnellâhe ye'muru bi'l-adli ve'l-ihsâni ve îtâi zi'l-kurbâ ve yenhâ ani'l-fahşâi ve'l-munkeri ve'l-bağyi yeizukum leallekum tezekkerûn. Ve evfû biahdillâhi izâ âhedtum velâ tenkuzû'l-eymâne ba'de tevkîdihâ ve kad cealtumullâhe aleykum kefîlen innellâhe ya'lemu mâ tef'alûn.

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor. Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. Şüphesiz Allah, yapacağınız şeyleri pek iyi bilir." (118)

CİNLE İNSAN ARASINDAKİ AŞKIN TEDAVİSİ

Fatiha, Bakara, Yusuf, Nûr, Saffat, İhlas, Felak ve Nas sureleri banda alınır, hasta, üzerine okunmuş sudan içerek ve zeytin yağı da sürünerek, Allah rahatsızlığını giderinceye kadar, bu sureleri dinler.

CİNNİN KÖTÜLÜĞÜNDEN VE ŞEYTANLARDAN KORUYAN ON ŞEY

1- Şeytanların verdiği vesveselerden Allah'a sığınmak.

2- Felak ve Nas surelerini okumak. Çünkü Rasulullah (s.a.v.) cinlerden ve nazardan bu iki sureyi okuyarak korunuyordu.

3- Âyetelkürsî'yi okumak.

4- Bakara suresini okumak.

118. Nahl, 90, 91.

5- Bakara suresinin son iki âyetini okumak.

6- Gâfir suresinin başını okumak.

7- "Lâ ilâhe illa'llahu vahdehu lâ şerîke lehu, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu ve huve alâ kulli şeyin kadîr" sözünü çok söylemek.

8- Allah'ı çok zikretmek. İnsanın çeşitli durumlardaki hareket ve davranışlarında meşhur dualara devam etmesi bunlardandır. Bu kitabın beşinci bölümünde bunlardan bahsedilecektir.

9- Abdest ve namaz kılmak.

10- Lüzumsuz bakma, konuşma, yeme ve insanlarla birarada bulunmayı terketmek. Bu dört şeyde aşırılığa kaçma, nefsin rûhî gücünü zayıflatır, kötü insan ve cinlerin ona musallat olmasını kolaylaştırır.

DOĞRU TEDAVİ NASIL YAPILIR?

Kur'an-ı Kerîm'le tedavî ve bununla tedavî edenler meselesini bazı kimseler beğenip bazıları da tenkit ettiler. Bu beğenme ve tenkit etme, iki şekilde oldu:

1- Bu konuda yazılan kitap ve makaleler.

2- Bazı tedavi edenlerin metodunda ortaya çıkan bir takım hata ve aşırılıklar.

Biz bu söz ve hatalardan bazılarını sayacağız. Hak namına söylüyoruz ki: Şüphesiz onlardan bir kısmı iyi niyetli kardeşlerimizdir. Allah onların yararını artırsın. Onlar, akîdeyi korumak ve savunmak, büyücü, sahte doktor ve göz bağcılara engel olmak üzere ortaya çıkıp Hz. Peygamber'in terkedilmiş bir sünnetini ihyâ ettiler. Bunlar çalışmalarında, "İhlas ve sünnete tabi olma" dan ayrılmadılar. Çünkü niyet bozukluğu, riyâ ve şirk getirir. Sünnetten ayrılmak da, günah ve bidat getirir.

Böyle kimseler, Şeyhulislâm'ın (İbn Teymiyye), Allah yolunda cihat eden kimseler diye tarif ettikleridir. O şöyle demiştir:

"Düşmanlarını (yani cinleri) defetmede, Allah'ın ve Rasulü'nün emrettiği adalet metodunu uygulayan kimseler, onlara zulmetmeyen, aksine, yaratıcıya şirk ve yaratılana zulüm olmayan meşru bir usulle mazlum ve muhtaca yardım etme, üzgün olanı rahatlatma konusunda, Allah'a ve Rasulü'ne itaat eden kimselerdir.

Cin, böylelerine, ya onların adaletli olduklarını bildikleri, ya da onlara karşı âciz oldukları için, kötülük edemez. Cin, zayıf olduğu halde, eğer ifritlerdense, onlara kötülük edebilir. Böyle bir kimsenin, Âyetelkürsî, Muavvizat (Felak, Nâs ve İhlâs), namaz, dua gibi îmanı güçlendiren şeylerle korunması ve cinleri kendisine musallat eden günahlardan çekinmesi gerekir. Çünkü o, Allah yolunda cihat etmektedir. Bu da, en büyük cihattandır." (119)

İkinci grubun -ki onlar pek çoktur, Allah onları çoğaltmasın- niyetleri belli oldu. Haya perdesini atıp şeyh kılığına büründüler. Onlar, Peygamber'in bu sünnetini, ya tedavi kitapları yayınlamak, -Günümüzde ne kadar çoktur- ya da tedavi konusunda uydurdukları bazı şeyler yoluyla, açık ticarete çevirdiler.

Bu alanda yazılmış, çok sayıda kitap gördük. Çoğu nakillerden ibarettir. Bunların çoğu, ilimden nasîbi olmayan kimselerdir. Onun bunun yazdıklarını çalıp çırparlar. Kitaplarını bidatlerle ve dîne aykırı şeylerle doldururlar. Doğru olmayan usul ve metodları denerler. Bunlar, âlim ve fazîletli sayılan kimselerdir. Gerçek ârif (anlayışlı) kimseler, daima, şeytanın, âlim ve fazîletli kişilerin diliyle yaptırdığı hatadan sakındırırlar.

119. Mecmû'u Fetâvâ İbn Teymiyye, Abdurrahman b. Kasim'in cem ve tertîbi, XIX/53.

Ziyad b. Cedîr şöyle rivayet etti: Ömer bana: İslam'ı neyin yıktığını biliyor musun? dedi. Ben de: Hayır diye cevap verdim. O da: Onu, bir âlimin hatası, bir münafığın kitabı delil getirerek tartışma yapması ve sapık imamların hüküm vermesi yıkar, dedi. (120)

Kitap ve Sünnetin gösterdiğine sarılmak, Ehl-i Sünnet ve'l-cemaatten olanların niteliklerinden ve Selef'in davranışlarındandır. İbn Kesîr, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaati tarif ederken şöyle demiştir:

"Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, sahabeden gelmeyen her fiil ve sözün bidat olduğunu söylerler. Eğer o söz veya fiil iyi olsaydı, bizden önce onlar söyler veya yaparlardı. Çünkü onlar iyi şeyleri terketmeyip hemen onlara koşarlardı." (121)

Bu sebeple, Selef-i Sâlihîn (önceki iyi kimseler), asıl durumunda olan sünnete ilâve edilen fazlalığı kesinlikle kabul etmiyorlardı. Rivayet edildiğine göre Ebudderda, bidat derecesine varmayan bazı fazlalık ve yenilikleri görünce şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.) yanınıza çıkıp gelseydi, namaz hariç kendisinin ve ashabının yaptığı şeylerin hiçbirisini tanımazdı. El-Evzâ'î de: Bugün olsaydı, nasıl olurdu acaba? demiştir. İsa b. Yunus da: El-Evzâ'î zamanımızda yaşasaydı, nasıl olurdu acaba? demiştir.

Ümmüdderda şunu anlattı: Ebudderda öfkeli bir halde içeri girdi: Seni öfkelendiren nedir? dedim. O da: Namaz kılmaları dışında, Muhammed'in ümmetiyle ilgili hiçbir şeyi tanımıyorum, cevabını verdi.

Sehl b. Malik, babasından şunu rivayet etti: Namaz için seslenmeleri (ezan okumaları) dışında, insanlarda gördüğüm şeylerden hiçbirini tanımıyorum.

Meymun b. Mihran'ın da şöyle söylediği rivayet edilmiştir: Aranızda, diriltilip yeniden dünyaya gelen

---

120. Sünenu'd-Darimî, I/71; ve başkaları.
121. İbn Kesîr, Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm, IV/168.

Seleften birisi olsaydı, bu kıbleden başka hiçbir şeyi tanımazdı.

Enes b. Malik'in de şöyle söylediği nakledilmiştir: Ben sizin, Rasulullah (s.a.v.) zamanında söylediğim "Lâ ilâhe illa'llah" sözünden başka hiçbir şey tanımıyorum. Biz: Niçin Ebu Hamza? dedik. O da: Siz güneş batıncaya kadar namaz kıldınız. Halbuki Rasulullah'ın (s.a.v.) namazı böyle miydi?

Enes'in şöyle bir sözü daha vardır: Birisi, ilk Seleften olup bugün diriltilseydi, İslâm'ın hiçbir şeyini tanımazdı. Enes, elini rivayet eden kimsenin yanaklarına koyduktan sonra: Şu namaz hariç, dedi. (122)

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Sizi Allah'a yaklaştıracak, cehennemden de uzaklaştıracak birşeyi bırakayım da, onu size emretmemiş olayım, bu mümkün değildir. Yine sizi cehenneme yaklaştıracak, Allah'tan da uzaklaştıracak birşey bırakayım da, sizi ondan menetmeyeyim, bu da mümkün değildir."

İmam Malik, Selefin yapmadığı birşeyi ortaya çıkaran kimseye aşırı tepki göstermiştir. O şöyle der: Güzel görerek, İslâm'da bidat çıkaran kimse, Muhammed'in risalete ihanet ettiğini ileri sürmüştür. İsterseniz şu âyeti okuyun: **"Bugün size dîninizi ikmal ettim, üzerinize nîmetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı beğendim."** (Maide,3)

İmam Malik şunu da söylemiştir: "Bu ümmetin sonu ancak, evvelinin iyi olmasıyla iyi olur. O gün din olmayan, bugün de din olmaz."

Bilinmektedir ki, aslında meşru olan birşey, sonradan ortaya çıkarılan bir nitelikle birlikte olursa, menedilebilir. Abdullah b. Mesûd, yanında bir tesbih taşıyan bir kadına rastladı. Tesbihi koparıp attı. Sonra çakıl taşlarıyla tesbih çeken bir adama rastladı ve ayağıyla ona vurarak şöyle dedi: "Siz haksız olarak bir

122. Eş-Şatıbî, el-Muvafakat, I/14.

bidat getirdiniz veya Muhammed'in (s.a.v.) ashabından bilgili olduğunuzu iddia ettiniz." (123)

Garip şeyler ortaya çıkarmaktan ve bunları zayıf delillere isnat etmekten sakınılmalıdır. İbnu'l-Kayyim şöyle der: "Bu ihtilafın sebebi zayıf bir söz olabilir. O da bazı müçtehitlerin hatasından olan zayıf sözden ortaya çıkar. Bazı cahillerin hatası olan bu bozuk zan; Allah'ın dînini değiştirmek, şeytana itaat ve âlemlerin Rabbi olan Allah'a isyandır. Batıl sözler, aslı olmayan zanlara ilâve edilir ve üstün gelen hevâlar onlara yardımcı olursa, artık bundan sonra dînin değiştirilmesini, dînlerden tamamen çıkılmasını sorma." (124)

Bilmeden Allah hakkında söz söylemekten de sakınılması gerekir. Çünkü şirk ve inkârcılığın aslı, bidatlerin ve isyanın esası, bunlardan, bütün kötülüklerden, günahlardan ve sınırı aşmaktan daha kötüsü: "Bilmeden Allah hakkında söz söylemektir."

Aşağıdaki âyet bunun delîlidir:

"De ki: Rabbim ancak açık ve gizli kötülükleri, günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği birşeyi, Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır." (125)

Bu dört yasak, bütün dinlerde vardır. Bunların şiddet dereceleri âyette sırasıyla belirtilmiştir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"De ki: Rabbim ancak açık ve gizli kötülükleri haram kılmıştır." Bu birinci derecesidir.

Sonra daha büyük olanını zikretmiştir: **"Günahı ve haksız yere sınırı aşmayı haram kılmıştır."**

---

123. Sünenu'd-Darimî, I/68; İbn Vazzah, el-Bida', s.8.
124. İğasetu'l-Lehfan, II/146.
125. A'raf, 33.

Sonra onlardan daha büyüğünü belirtmiştir: **"Hakkında hiçbir delil indirmediği birşeyi Allah'a ortak koşmanızı haram kılmıştır."**

Daha sonra en büyüğünü söylemiştir: **"Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır."**

Çünkü Allah hakkında bilmeden söz söylemek, şirkin, küfrün, saptırıcı bidat ve fitnelerin aslıdır. (126)

Kardeşim! Bilmeden Allah hakkında söz söylemekten kurtulman için, insanların karakter ve durumlarını iyi bilmen gerekir. İddia edenin doğru mu, yalan mı söylediğini anlaman için tam bir anlayış ve sezgiye sahip olmalısın. Yine psikoljik hastalıkları ve vücuttaki iç salgı bezlerinin (hipofiz, kalkansı ve böbrek üstü bezlerinin) görevlerini bilmelisin. Çünkü bu bezlerin düzensiz çalışması, davranış bozukluklarına sebep olur. Öyle olunca da, bilmeyen kimse bunu cin çarpması zannedebilir.

Aslında cin konusu, haddinden fazla büyütülmüştür. Tedavi edenlere gidenlerin büyük bir kısmı, psikolojik rahatsızlığı olanlardır. (127)

Tedaviyle uğraşan bazı kimseler aşırı para kazanma hırsına kapılabilirler. Çünkü onlar da her yönüyle insandırlar. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Nefsanî arzulara, (özellikle) kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere karşı düşkünlük insanlara çekici kılındı. Bunlar, dünya hayatının geçici menfaatlarıdır. Halbuki varılacak güzel yer, Allah'ın katındadır."** (128)

---

126. Dr. Bekr b. Abdullah Ebû Zeyd, s.112.

127. Dr. Alî el-Ulyânî, er-Rukâ alâ Dav'i Akîdeti Ehli's-Sünne ve'l-Cemaa, s. 80, 81.

128. Âlu İmran, 14.

Hiç kimse, Kur'an ve dua ile tedaviden ücret alınmasının caiz olduğuna itiraz etmemektedir. Hadîsler incelendiğinde, rukye karşılığında ücret almanın caiz olduğu ve bunun hastaya faydalı olduğu yani şifa verdiği görülür.

Buharî'nin ve Müslim'in Sahîh'lerinde Ebu Saîd el-Hudrî tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Peygamber'in (s.a.v.) sahabîlerinden (otuz kişilik) bir seriyye, görevlendirildikleri bir sefere gittiler. Arap kabîlelerinden birine indiler ve onlardan kendilerini konuk etmelerini istediler. Fakat o kabîle halkı, bunları konuk etmekten çekindi. Bu sırada o kabîlenin efendisi zehirli bir hayvan tarafından sokuldu. Kabîle halkı harekete geçip her çareye başvurdular, fakat hastaya hiçbir şey fayda vermiyordu. Bunun üzerine onlardan bazıları:

- Şu sizin yakınınıza inmiş olan kâfile halkına gitseniz, belki onların bazısının yanında birşey, bir çare bulunabilir, dediler.

Arkasından kabîle halkı sahabîlere geldiler ve:

- Cemaat! Efendimiz (bir akrep tarafından) sokuldu. onu tedavi etmek için her şeye koştuk, fakat ona hiçbir şey fayda vermiyor. Sizden birinizde buna bir çare var mı dır? diye sordular.

Sahabîlerden birisi (ki Ebu Saîd'in kendisidir):

- Evet, ben varım. Vallahi ben dua ve tedavî ediciyim. Fakat vallahi, bizler sizden bizi misafir etmenizi istedik de sizler bizi misafir etmemiştiniz. Artık şimdi ben de bizim için bir ücret belirtmedikçe size dua etmem ve tedavînizle uğraşmam, dedi.

Sonunda bir koyun sürüsü üzerine anlaştılar Ebu Saîd onlarla birlikte kabîle başkanının yanına gitti. Fatiha suresini sonuna kadar okuyup adamın üzerine üfledi. Sonunda adam, bukağısından çözülmüş hayvan gibi rahatlayıp ileri geri yürümeye

başladı. Onda hiçbir rahatsızlık kalmadı.

Ebu Saîd dedi ki: Kabîle halkı, üzerinde anlaşmış oldukları ücreti sahabîlere ödediler. Sahabîlerden bazıları:

- Bu koyunları taksim edin, dediler.

Fakat dua eden kimse:

- Hayır, taksim etmeyin! Biz Rasulullah'a gidelim, olanları ona anlatılım da, bakalım o bizlere ne emredecek! dedi.

İşin sonunda heyet Rasulullah'a geldi ve bu hususu ona söylediler. Rasulullah (Ebu Saîd'e hitaben):

– **"Fatiha'nın bu kadar etkili bir dua ve tedavî olduğunu ne biliyordun? İyi etmişsiniz. Şimdi koyunları taksim edin ve bana da sizlerle birlikte bir pay ayırın"** buyurdu. (129)

Ebu Davud'un Sunen'inde, sahîh bir isnatla, Harice b. es-Salt amcasının şu sözlerini anlattı: Peygamber'e gelip müslüman oldum. Sonra döndüm. Bir topluluğa rastladım. Onların yanında, demir zincirlerle bağlanmış deli birisi vardı. Ailesi şöyle dedi: Duyduğumuza göre, senin şu adamın (Peygamber) hayır getirmiştir. Sende onu iyileştirecek birşey var mı? dediler. Adama Fatiha'yı okudum. O da iyileşti. Bana yüz koyun verdiler. Rasulullah'a (s.a.v.) gelip ona durumu anlattım. Peygamber: **"Bundan başka birşey söyledin mi?"** dedi. Ben de: Hayır, dedim. Rasulullah (s.a.v.): **"O yüz koyunu al. Allah'a yemin ederim ki, batıl yapılan rukyeyle (üfürükle) yiyen yok! Sen, gerçek rukye sebebiyle yemiş oluyorsun"** buyurdu. (130)

---

129. Fethu'l-Bârî, et-Tıb, er-Rukâ, bi-Fatihati'l-Kitab, VII/170; Sahîhu Müslim, es-Selâm, Cevazu Ahzi'l-Ucre Alâ'r-Rukye, IV/1728; Ebû Davûd, Buyû', 73; Tirmizî, et-Tıb.

130. Sünenu Ebî Davûd, et-Tıb, Keyfe'r-Rukâ?, IV/13, no: 3896.

İbnu's-Sinnî'nin Kitabında, başka bir varyantla -ki bu, Ebu Davud'a ait başka bir rivayettir- Harice'nin amcasına atfettiği şu rivayet vardır: Biz Rasulullah'ın yanından dönerken, bir Arap obasına uğradık. Onlar: Sizde ilaç var mı? Çünkü bizim iplerle bağlı bir delimiz var, dediler. Deli olan kişiyi iplere bağlı olarak getirdiler. Ona üç gün, sabah akşam Fatiha'yı okudum. Tükrüğümü toplayıp tükürüyordum. Sanki o bukağısından çözülmüş hayvan gibi rahatladı. Bana bunun karşılığı olarak bir ücret verdiler. Ben: Hayır, almam dedim. Bunun üzerine: Peygamber'e sor dediler. Ben de sordum. Peygamber (s.a.v.): **"Ye (al). Allah'a yemin ederim ki, batıl yapılan rukyeyle (üfürükle) yiyen yok! Sen gerçek rukye sebebiyle yemiş oluyorsun"** dedi. (131)

Bu delilleri inceleyen, hastanın "Sanki bukağısından çözülmüş hayvan gibi rahatladığını" ve "Hiçbir rahatsızlığı kalmaksızın ileri geri yürümeye başladığını" yani adamın iyileştiğini görür. Bunlar nerde, bazılarının yaptıkları nerde? Doktorların başına iş açanlar nerde? Hasta için, şu miktara dosya açanlar nerde? Su şişesine şu kadar miktar tükürenler nerde? Şu kadar defa başvuranlar nerde? Hasta onlarca defa uzak yerlerden gelerek ona başvurabilir. Her defasında, birçok meşakkatlere katlanır. Sonunda şifa bulamaz. Bazıları, Kur'an-ı Kerîmle tedavî işini kârlı bir ticaret haline getirmişlerdir.

Tedavî ile uğraşan kimsenin, şeytanın, para, gurur ve kibire kapılma yönünden, hazırladığı malzemelerden sakınması gerekir.

---

131. İbnu's-Sinnî, Mâ Yukrau Alâ Men Yu'razu lehu fî Aklihi, no: 624; Sünenu Ebî Davûd, et-Tıb, Keyfe'r-Rukâ?, no: 3897.

Yine, tedavî ile uğraşanların, cin çarpmış kişilere hastaların durumunu sorması, büyük bir hatadır. Bu konuda Abdülazîz b.Abdullah b. Baz'a şu soru soruldu:

SORU: Şeyhlerden birisi Allah'ın Kitab'ıyla tedavî ediyor. Onun yanında, cinni yediğini söylediği bir kurt var. Yine yanında, cinler tarafından çarpılmış bir kız var. Kız ona cinlerin yerlerini gösteriyor. Bu caiz midir, değil mi?

CEVAP: Kurtların bu gayeyle kullanılması caiz değildir. Yine cin çarpmış kimseye insanların durumunu sormak da caiz değildir. Bu, kâhin ve müneccimlere sormak gibidir. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Kim kâhinlere giderse, onların söylediklerini tasdik etmiş, Muhammed'e indirileni de inkâr etmiş olur."**

Kâhinlerin, kendilerine haber veren cin dostları vardır. Peygamber (s.a.v.) bunu insanlara yasaklamıştır. Sormak için cin, cinni yemesi için kurt edinilmesi caiz değildir. Ancak okuyabiliyorsa, hastaya okuyabilir. Kurt edinmek, sormak için, cin çarpmış erkek veya kadın bulmak caiz değildir. Bu, büyücü ve kâhinlerin işidir. Gerekli olan, eğer hayır varsa, cinni çıkarmak ve ona, haksızlık yaptığını açıklamak suretiyle tedavî etmektir. (132)

Bu konuyu, er-Razî'nin "Doktorun ahlâkı" adıyle öğrencilerine yaptığı tavsiyeyle bitiriyoruz: O, bu tavsiyesinde, yumuşak davranmaktan ve tıp konusunda sırları saklamaktan bahsederken şöyle der: "Yavrum!

---

132. Abdülazîz b. Bâz tarafından kaydedilmişi bir fetva.

Bil ki: Doktorun insanlara yumuşak olması ve onların sırlarını saklaması gerekir. Çünkü bazı insanların, babası, annesi ve çocuğu gibi, en yakınlarından bile sakladığı, ancak mecburen doktorlara açtıkları bir rahatsızlığı olabilir. Kadın ve çocuklardan birisinin tedavisiyle uğraştığı zaman, hastalıklı yerin dışına bakmaması gerekir. Filozof Calinos öğrencilere yaptığı tavsiyesinde şöyle demiştir: Doktorun samimî olması, güzel kadınlara bakmaması ve vücutlarının bir yerine dokunmaktan çekinmesi gerekir. Kadınları muayene ve tedavî etmek istediğinde, tedavî edilmesi gereken yerle ilgilenmesi ve gözlerini, vücutlarının başka yerlerinde gezdirmemesi gerekir. Doktor gurur ve kibiri bırakmalıdır. Ben bazı doktorların ağır bir hastayı tedavî ettiklerinde, gurura kapıldıklarını, kibirli kimseler gibi konuştuklarını gördüm. Bu doğru değildir. Mütevazi olmak gerekir. Güzel, yumuşak ve nazik bir şekilde konuşmalıdır. Sertliği ve kabalığı bırakmalıdır. Doktor zenginler gibi, fakirlerin tedavîsiyle de meşgul olmalıdır." (133)

133. Dr. Ahmed Tâhâ, et-Tıbbu'-l-İslâmî, s. 105.
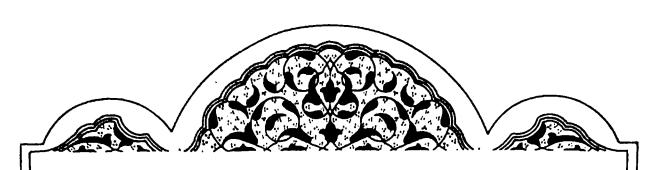
İKİNCİ BÖLÜM

BÜYÜ VE BÜYÜCÜLER

BÜYÜNÜN TARİFİ

BÜYÜNÜN VARLIĞI KONUSUNDAKİ DELİLLER

BÜYÜNÜN ÇEŞİTLERİ

BÜYÜCÜLERE GÖRE BÜYÜCÜDE
BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR

BÜYÜCÜ BÜYÜSÜNÜ NASIL YAPAR?

SEN BU TÜRLÜ TEDAVÎ EDENLERDEN SAKIN!

BÜYÜDEN NASIL KORUNURSUN?

BÜYÜNÜN TEDAVÎSİ

AİLESİNE YAKLAŞAMAYANIN TEDAVÎSİ

FİRAVUNLARIN LÂ'NETİNİN SIRRI NEDİR?

BÜYÜ VE BÜYÜCÜLER

ARAP DİLİNDE BÜYÜ

Ebu Ubeyd şöyle demiştir: Büyü: Birşeyi aslından başka birşeye çevirmektir.

El-Leys de şöyle demiştir: Büyü, şeytanın yardımıyla, ona yaklaşılan iş ve harekettir.

Şemr şunu söylemiştir: İbn Aişe: Arapların büyüye, büyü demelerinin sebebi, sağlığı giderip hastalığa çevirdiği içindir. "O, onu büyüledi" yani onu nefretten sevgiye çevirdi" de denilir, demiştir.

Büyü, helâl olan söze de söylenilir. Çünkü Peygamber (s.a.v.): **"Sözün bir kısmında büyü etkisi vardır"** buyurmuştur. (134)

---

134. El-Beyhakî, ed-Delâil.

BÜYÜNÜN TERİM MANASI

Er-Razî şöyle demiştir: Bil ki, "Büyü" kelimesi, dinde, sebebi gizli olan, aslının dışında tahayyül edilen, sahte ve göz boyayıcı bir şekilde meydana gelen her şeyle ilgilidir. Mukayyed (kayıt ve şarta bağlı) değil de, mutlak (salt) olursa, failinin (onu yapanın) kötülendiğini ifade eder. Övgü ve yergi ifade eden konularda mukayyed olarak kullanılır. (135)

Kurtubî şöyle demiştir: Büyü, sonradan öğrenilen uydurma ve yapmacık hilelerdir. İnceliklerinin bilinmesi gerektiğinden, bunları ancak bazı kişiler yapabilirler. Büyünün aslı: Bazı şeylerin özelliklerini ve terkiplerinin nasıl olduğunu ve zamanlarını bilmektir. Çoğu aslı olmayan tahayyüller ve sabit olmayan zanlardır. Tabiî bu, bilmeyen kimselere göre, çok müthiş ve önemli birşeydir. Nitekim yüce Allah, Firavun'un büyücüleri hakkında şöyle buyurmuştur: **"Onlar büyük bir büyü gösterdiler."** (136)

Ancak onların ipleri ve asaları, ip ve asa olmaktan çıkmadılar. Şu gerçek ki: Bazı tür büyülerin, sevgi, nefret, iyilik ve kötülük gibi kalplere, ağrı ve hastalık gibi bedenlere etkileri vardır. (137)

Aslında büyü, sonradan öğrenmek suretiyle elde edilen gizli şeylerden ibarettir. Büyünün bir kısmı, gerçektir ve kötü kimselerden ortaya çıkar. Bu kimseler, tılsımlar ve özel gereçler vasıtasıyla, kişiye, mülklere ve ilişkilere zarar vermek için, kötü ruhlarla yardımlaşırlar. Büyünün çoğu, aslı olmayan hileler ve göz boyamadır.

---

135. Kıssatu's-Sihr ve's-Sehara, s.25.
136. A'raf, 116.
137. Tefsîru'l-Kurtubî, II/55.

BÜYÜNÜN VARLIĞI KONUSUNDAKİ DELİLLER

I- KUR'AN-I KERÎM'DEKİ DELİLLER:

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Süleyman'ın hükümranlığı hakkında onlar, şeytanların uydurup söylediklerine tabi oldular. Halbuki Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Lâkin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara büyüyü ve Babil'de Harut ile Mârut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. Halbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasınız, demeden hiç kimseye (büyü ilmini) öğretmezlerdi. Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı. Oysa büyücüler, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler. Onlar, kendilerine fayda vereni değil de zarar vereni öğrenirler. Büyüyü satın alanların (ona inanıp para verenlerin) âhiretten nasîbi olmadığını çok iyi bilmektedirler. Karşılığında kendilerini sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bunu anlasalardı!"** (138)

Yine yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Onlar (iplerini) atınca, Musa dedi ki: "Sizin getirdiğiniz büyüdür. Allah onu boşa çıkaracaktır. Çünkü Allah bozguncuların işini düzeltmez. Suçluların hoşuna gitmese de Allah, sözleriyle gerçeği açığa çıkaracaktır."** (139)

Allah Taâlâ şöyle buyurmuştur:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ

138. Bakara, 102.
139. Yûnus, 81, 82.

إِذَا وَقَبَ ۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۞

"De ki: Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım!" (140)

II- HADÎSTEKİ DELİLLERİ:

Hz. Âişe şöyle demiştir: Benû Zurayk yahûdîlerinden Lebîd b. El-A'sam denilen bir adam Rasulullah'a büyü yaptı. O, bazı şeyleri yapmadığı halde, onları yaptığını zannederdi. Sonunda bir gün veya bir gece benim yanımdayken kendisi dua etti, yine dua etti. Sonra bana şöyle dedi:

"Âişe! Kendisinden fetva istediğim şey hakkında Allah'ın bana fetva verdiğini bildin mi? Bana iki adam geldi (Cebrâîl ile Mîkâîl). Bunlardan birisi baş ucumda, diğeri de ayak ucumda oturdu. Daha sonra birisi öbürüne:

- Bu zatın hastalığı nedir? diye sordu. O da:

- Büyülenmiştir diye cevap verdi. Öteki:

- Bunu kim büyülemiştir? dedi. Öbür melek:

- Lebîd b. el-A'sam diye cevap verdi. Sonra:

- Bu büyü hangi şeyde yapılmıştır? diye sordu. O da:

- Bir tarak, tararken dökülen saç, sakallar ve erkek hurmanın kurumuş çiçek kapçığı ile cevabını verdi.

---

140. Felak Sûresi.

- Nerede yapılmış? sorusuna da:

- Zervan kuyusunda diye cevap verdi.

(Hz. Aişe anlatmaya devam etti:) Sonra Rasulullah (s.a.v.) bazı sahabîleriyle birlikte bu kuyuya gitti. Oradan dönüp gelince bana:

– **"Aişe! O kuyunun suyu kına suyu gibi kırmızımtırak veya etrafındaki hurma ağaçlarının uçları şeytanların başları gibidir"** buyurdu.

Ben kendisine:

– Allah'ın Rasulü! sen o büyüyü oradan çıkarmadın mı? diye sordum. Rasulullah:

– **"(Hayır çıkarmadım.) Çünkü Allah bana şifa ve âfiyet vermiştir. Ben o büyüyü çıkarmakla, halk arasında büyünün kötülüğünü yaygınlaştırmayı istemedim"** buyurdu.

Hz. Âişe: Rasululah o kuyunun kapatılmasını emretti de kuyu gömüldü, demiştir. (141)

ÂLİMLERİN BÜYÜ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Kurtubî şöyle demiştir: Kur'an'dan birçok âyet, Sünnet'ten de birçok hadîs, büyünün var olduğunu ve onun büyü yapılana tesir ettiğini belirtmektedir. Bunu yalanlayan, Allah'ı ve Peygamber'i yalanlayarak, ayan beyan bilineni inkar ederek kâfir olur. Büyüyü gizlice inkâr eden zındıktır, açıkca inkâr edense mürteddir.

Büyünün, sevgi, nefret, kötü düşünme, karı koca arasını ayırma, kişiyle kalbi arasına girme gibi kalbî tesirleri; acı, ağrı ve hastalık getirme gibi bedenî

141. Fethu'l-Bârî, X/222..

etkileri vardır. Bunların hepsi müşahedeyle (gözle görülerek) anlaşılmıştır. İnkâr edilmeleri düpedüz inatçılıktır. (142)

İbn Kesîr de şöyle der: Bize göre, büyü haktır ve aslı vardır. Allah büyü sırasında, istediğini yaratır. Mutezile'ye mensup olanlar, büyünün göz boyama ve hayal ettirme (zannettirme) olduğunu söylerler. Şafiîlerden Ebu İshak el-İsferâyînî ise şöyle der: Bazı büyüler, hokkabazlık gibi el çabukluğuyla olanlardır. Bazıları da, ezberlenen bir söz ve Allah Taâlâ'nın isimlerinden ibaret olan rukyelerdir. Büyü, şeytanların sözlerinden olabilir. Bazı ilaç ve dumanlardan olabilir.

İbn Kudame de şöyle demiştir: Büyünün aslı vardır. Öldürenleri, hasta edenleri, erkeğin hanımıyla münasebette bulunmasını engelleyenleri ve karıyla kocayı ayıranları vardır. (143)

BÜYÜNÜN ÇEŞİTLERİ

Âlimler, büyünün birçok çeşidi olduğunu söylemişlerdir. Ebu Abdillah Fahreddîn er-Razî, büyünün sekiz çeşit olduğunu zikretmiş, İbn Haldun da Mukaddime'sinde büyünün çok çeşitli olduğundan bahsetmiştir. Rağıb el-İsfehânî, büyünün dört çeşit olduğunu söylemişitir. İbn Hacer Fethu'l-Barî'de bunları nakletmiştir. Ancak bu çeşitler hakkındaki ciddî bir incelemeye göre, büyünün bir tek çeşidi olduğu söylenebilir. Bu, büyücünün cin ve şeytanlara başvurarak yaptığı gerçek büyüdür. Bu, birçok şekil alır. Bazıları bunu, büyü kabul etmez. Ancak o, sahtekâr kimselerin halka gösterdikleri hilelerdir. Bizim araştırmamızın çoğu, büyücünün cin ve şeytanlara

142. Şerhu'l-Kurtubî Alâ Sahîhi Müslim, VI/6.
143. El-Muğnî, X/106.

başvurarak yaptığı gerçek büyü hakkında olacaktır. Çünkü bu, İslâm inancı, aileler ve toplum için çok tehlikelidir.

YILDIZ VE GEZEĞENLERLE BÜYÜ YAPILMASI

Büyünün bu türüyle ilgilenenler yedi yıldıza taparlar. Bu yıldızlar şunlardır: Güneş, ay, Zühal, Müşteri, Merih, Zühre ve Utarid. Bu kişiler her yıldız için özel bir elbise giyerler. Belirli günlerde oruç tutarlar. Saçlarını kazıtırlar. Buhur (tütsü) yakarlar, sonra aya bakıp ona hitabederler. İddia ettiklerine göre, bunu, yıldızların ruhaniyetinin (manevî gücünün) inmesini istemek için yaparlar.

Eskiden, müneccimler (yıldız ilmiyle uğraşanlar), çocuk için bir burç seçerler ve onun hal ve hareketlerini bu burcun delâlet ettiği şeylerden çıkarırlardı. Günümüzde de, birçok gazetede, müneccimlerin yaptıklarını, "Bugünkü Falınız", "Siz ve Yıldızınız" köşesinde, insanların hayatlarındaki birçok işi yürütmek için, onların seçtikleri şeyleri görürüz. Onlar şu şu tarihler arasında doğanlar için "Yengeç" burcunu, şu şu tarihler arasında doğanlar için de "Terazi" veya "Akrep" burcunu seçerler. Ay yükselirken -ki bu, Yengeç burcudur- o zaman onlar, yolculuk, evlilik ve ticarî bir bağlantıda bulunacağını vs. söylerler. Ay inerken -ki bu Akrep burcudur- o zaman da, onlar için, tahmin ve müneccimlik yoluyla Yengeç burcunda olana söylediklerinin aksini söylerler.

Müneccimlik (yıldız ilmiyle uğraşmak), büyü ve kâhinlik türü birşeydir. Ulvî varlıkların, mesut veya bedbaht olma, diriltme ve öldürme konularında, yaratıklara herhangi bir etkisi yoktur. Yıldızlar,

gezeğenler, güneş ve ay, Allah'ın varlığına delâlet eden, ona secde eden ve onun emrinde olan şeylerdir. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Görmez misin ki, göklerde olanlar ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların birçoğu Allah'a secde ediyor."** (144)

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Düzenli seyreden güneşi ve ayı size faydalı kıldı; geceyi ve gündüzü de istifadenize verdi."** (145)

Şöyle bir âyet daha vardır: **"Güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır."** (146)

Başka bir âyette de yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini, kendi katından (bir lûtfu olmak üzere) size boyun eğdirmiştir."** (147)

Yüce Allah Kur'an-ı Kerîm'inde, yıldızların, dünya semasının süsü olduğunu, kara ve denizlerin karanlıklarında, onlar vasıtasıyla doğru yolun bulunduğu, yıldızların başka bir türüyle, semada sâbit olan diğer yıldızların aksine, gökten haber çalan şeytanlara atıldıklarını bildirmiştir.

Buharî ve Müslim'in Sahîh'lerinde, Zeyd b. Hâlid tarafından rivayet edilen bir hadîs vardır. Zeyd b. Hâlid şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) Hudeybiye'de bize sabah namazını geceleyin yağan yağmurdan sonra kıldırdı. Namazdan çıkınca cemaate karşı döndü ve: **"Rabbiniz ne buyurdu, biliyor musunuz?"** diye sordu. Sahabîler: Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dediler. Peygamber (sa.v.):

---

144. Hac, 18.
145. İbrâhîm, 33.
146. A'raf, 54.
147. Câsiye, 13.

"Allah: Kullarımdan bazısı sabaha mümin, bazısı da kâfir olarak çıktı. Kim Allah'ın lutfu ve rahmetiyle yağmura kavuştuk dediyse, bana inanmış, yıldıza inanmamıştır. Kim, falan falan yıldızın doğması veya batmasıyla yağmura kavuştuk, dediyse, o da bana inanmamış, yıldıza inanmıştır" buyurdu.

Müslim'in Sahîh'inde, Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: **"Allah gökten hiçbir bereketi (yağmuru) indirmemiştir ki, bazı insanlar ona nankörlük etmemiş olsunlar. Çünkü Allah yağmuru indirir; onlar ise, yıldız şöyle yaptı, böyle yaptı derler."** Bu, yıldızların, olaylara, insanın bedbaht ve mesut olmasına herhangi bir etkisinin olmadığına delildir. Bu ilimle uğraşmak, tahmin etme cinsinden birşeydir. İbn Teymiyye şöyle anlatır: "Şam'da bunların (müneccimlerin) ileri gelenleriyle konuştum. Doğruluğunu kabul ettikleri aklî delillerle, yaptıklarının kötü olduğunu açıkladım. Onlardan birisi: Biz yüzlerce yalan söylüyoruz. Sonunda söylediklerimizin birisi doğru çıkıyor. Çünkü onların bilgilerinin dayanağı; ulvî hareketlerin, olaylara ve sebebi bilmeye neden olmasıdır. Böylece, müsebbeb hakkındaki bilgi de ortaya çıkar. Bu da ancak, hükmü kendisinden geri kalmayan tam sebebi bilmekle olur. Bunların ekserîsi, birçok sebebin pek azını bilirler. Öbür sebepleri, şart ve engelleri bilmezler. Meselâ, yazın, güneş tepeye yükselince, sıcağın arttığını bilen kimse, bundan yaş üzümün de kuruyacağını bildiğini söyler. Her ne kadar, çok karşılaşılan birşey olsa da, bunu sırf güneşe bağlamak, büyük bir cahilliktir. Üzüm mevcut olabilir de, olmayabilir de. Asma, üzüm verebilir de, vermeyebilir de, üzüm yaş olarak yenilebilir de, sıkılabilir de, çalınabilir de, kuru üzüm haline gelebilir de vs." (148)

---

148. Mecmû'u'l-Fetâvâ, XXXV/172, 173.

Hatta şöyle de denilmiştir: Müneccimlerin (yıldız ilmiyle uğraşanların) konularını değiştirip mesut olmanın yerine bedbaht olmayı, bedbaht olmanın yerine mesut olmayı, sıcağın yerine soğuğu, soğuğun yerine sıcağı, müzekkerin (erkeğin) yerine müennesi (dişiyi), müennesin yerine müzekkeri getirerek hüküm verirsen, senin verdiğin hüküm de, onlarınki gibi olur. Böylece hükmün, bazan doğru olur, bazan da yanlış olur.

Bu sebeple, Hz. Ali, Haricîlerle savaşa gitmek istediğinde, bir müneccim karşısına çıkıp: Müminlerin emîri! Gitme! Ay, akreptedir (burcundadır). Çünkü ay, akrep burcundayken gidersen, adamların yenilirler. Hz. Ali de şöyle cevap verdi: Ben, Allah'a güvenip dayandığım ve seni yalanlamak için gidiyorum.

Hz. Ali savaşa gitti ve bu yolculuk iyi bitti. Haricîlerin çoğu öldürüldü. Yedi yıldızdan birisinin, mesud ve bedbaht olmada rolü olduğuna inanan kimsenin inancı bozuktur. İşleri Allah'tan başkasının ayarladığına inanan kimse, kâfir olur. Bunlara, o kişinin yaptığı dua, tapma ve yardım isteme de ilâve edilirse, bu hem küfür (inkârcılık), hem de şirk (ortak koşma) olur. Ancak gök cisimleri ve yıldızların hareketlerini belirlemek; günlerin, ayların ve yılların he-sabını yapmak için, matematik ilimlerini kullanmak doğrudur.

BÜYÜCÜLERE GÖRE, BÜYÜCÜDE BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR

1- Büyücü, hayatında ve ölümünden sonra, kendini, sahip olduğu mal, mülk, ev ve çocuk gibi her şeyi, şeytana satar.

2- Uğrunda, en ağır işkence ve hakaret türleriyle karşılaşsa bile, şeytanî inancından vazgeçmesi mümkün olmayacak şekilde, inatçı ve hilekâr olmalıdır.

3- Arsız, hayasız, vicdansız, duygusuz, merhametten, şefkatten ve insana ait diğer güzel duygulardan habersiz olmalıdır.

4- Efendisi İblîs veya onun yolunda gidenlerden birisi, korkunç bir şekilde ortaya çıktığında veya darağacıyla karşılaştığında korkmaması gerekir.

5- İblisin yardımı geciktiğinde veya ondan yardımı kestiğinde darılıp küsmemesi gerekir. Bütün gücüyle, bu yardımı istemelidir. Dîne, edebe, örfe ve insanlığın üzerinde yürüdüğü kanuna aykırı herhangi birşey yapması istenildiğinde sıkılmamalı ve sabırsızlık göstermemelidir.

6- Bütün gücüyle, büyü işlerinde çalışması, onu inceleyip öğrenmek için sebat ve gayret göstermeye, başına geleceklere aldırmadan şeytanın istediği toplantılara katılması, bu tür toplantılarda randevularına dikkat etmesi gerekir.

7- Gerek yaratılışı itibariyle, gerek yapmacık olarak, tam bir cahil olmalıdır.

8- Emirlerine itaat ederek, şart ve kanunlarına boyun eğerek, şeytanın ve onun yardımcısı olan pis ruhların gücü hakkında köklü ve sağlam bir inanca sahip olmalıdır.

9- Bütün dinlerin azılı bir düşmanı olmalı. Onlara olan öfkesini göstermeli, onlarla alay etmeli, parçalamak ve hakaret etmek suretiyle, indirilen bütün kitaplardan uzak durmalı.

10- Tamamen günaha dalmak ve mübah görmek suretiyle, herhangi bir ahlâksızlığı, her türlü günah ve kötülüğü işlemeye hazır olmalıdır.

11- Kıyafetleri ve yaşama biçiminde görüldüğü gibi, pis ve kirlilikte örnek olmalı; bedeninin, elbiselerinin ve evinin pis kokulu olması için, su ve sabun kullanmayı kesinlikle yasaklaması gerekir.

12- Mümkünse, zamanının çoğunu veya tamamını, insanların arasına çıkmadan, yalnız başına geçirmelidir. Kendisinden, büyü yapması ve insanlara zarar vermesi istendiğinde, halkın arasına katılmalıdır. (149)

BÜYÜCÜNÜN TOPLUMDAKİ GÖREVİ

Büyücü, toplumda. her türlü kötülük ve bozukluğu yayar ve bundan zevk duyar. Herhangi bir yaratığa kötülük etmekten veya en düşük hareketi yapmaktan çekinmez. Onun yaptıkları arasında şunlar vardır: Ekinleri ve hayvanları yok etmek, yangınlar çıkarmak, ticaret mallarına zarar vermek, karıyla kocanın arasını açmak, karı ile kocayı kısırlaştırmak, cinsel isteği zayıflatan veya yok eden merhemler yapmak, hâmileye çocuk düşürtmek, kişileri delirtip çıldırtmak, sevgi ve nefret veren tozları yapmak, nişanın bozulması, evlenmeden önce evlilik akdinin bozulması için büyüler yapmak.

Böylece büyücü, toplumun kemiğini içinden çürüten mikrop gibi çalışır. Bu mikrop öldürülmezse, beden de çürür. İslâm dîni, büyü ve büyücüye karşı kesin bir tavır takınmıştır. İlim adamlarının görüşleri, büyücünün öldürüleceği ve tövbesiz kanının dökülmesinin helal olacağı konusunda ağır basmaktadır.

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Halbuki Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Lâkin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü onlar insanlara büyüyü ve Babil'de Hârut ile Mârut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. Aslında o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasınız, demeden**

149. İbrahîm Muhammed el-Cemel, s.38, 39.

hiç kimseye (büyü ilmini) öğretmezlerdi." (150)

Eğer: Mürtedden (İslâm'dan ayrılandan) tövbe etmesi istenirken, niçin, büyücüden tövbe etmesini istemeyi menettiniz? denilirse, buna şöyle cevap verilir: Malikîlere göre büyücü, zındık (Allah'a inanmayan) gibidir. Zındıktan tövbe etmesi istenmez.

Hz. Ömer'in halîfeliği zamanında bir büyücü öldürülmüştür. Ebu Davud'un Sünen'inde, Becâle b. Abde'nin şöyle bir rivayeti vardır: Ben, el-Ahnef b. Kays'ın amcası Cez' b. Muâviye'nin kâtibiydim. Bize, ölümünden bir yıl önce, Ömer'in şöyle bir yazısı geldi: "Bütün büyücüleri öldürün." (151)

Yine, büyücünün öldürülmesine dair, müminlerin annesi Hafsa'nın bir uygulaması vardır. imam Malik Muvatta'ında, Abdurrahman b. Sa'd b. Zürara'nın şöyle bir rivayetinin kendisine ulaştığını nakletmiştir: Hz. Peygamber'in hanımı Hafsa, kendisine büyü yapan bir cariyeyi öldürmüştü. Aslında o, cariyenin, kendisi öldükten sonra, hürriyetine kavuşturulmasını istiyordu. Hafsa, (Büyü yaptığı için) cariyeyi öldürmüştü. (152)

Büyücünün öldürülmesi, sahabîlerden birçoğunun görüşüdür. Meselâ: Hz. ömer, Hz. Osman, Müminlerin annesi Hafsa ve Ebu Musa el-Eş'arî bunlar arasındadır. (153)

Mezhep imamları arasında bu görüşte olanlar: Ebu Hanîfe ve Malik'tir. Ahmed b. Hanbel'in de bu görüşte olduğuna dair bir rivayet vardır.

---

150. Bakara, 102.
151. Ebû Davûd, III/228, no: 3043; Musnedu'l-İmam Ahmed, I/190,191; El-Beyhakî, VIII/136; İbn Hazm, el-Muhallâ, XI/397.
152. El-Muvatta', s.543.
153. Tefsîru'l-Kurtubî, II/48.

BÜYÜCÜ, BÜYÜSÜNÜ NASIL YAPAR?

Büyü yaptırmak isteyen -ister kadın olsun ister erkek olsun- büyücüye gider ve ondan falanca kişiye büyü yapmasını ister. Yahut bu kişi, o zatın büyücü olmadığını zannedebilir. Ondan, hastalığını veya akrabalarından birini tedavi etmesini ister. Burada, büyücü ondan, büyü yapılması istenen kimsenin adını ve annesinin adını sorar, saç kılı, tırnak, elbise veya resim gibi, ona ait birşey ister.

Fakat, büyücü niye annenin adını sorar da, babanın adını sormaz. Cevabı şöyle: Çünkü büyücü ve onun yanındaki cinler, semavî dinleri inkâr edip onlarla alay ederler. Böylece o, meşru evlenmeyi kabul etmez. Büyücüye giden herkes, onun gözünde, veled-i zinadır. Bundan sonra, büyücü, her iki ismin harflerini sayar. Sonra, bakar, bu isim toprağa daha yakınsa, büyüyü toprağa gömer. Suya daha yakınsa, kuyu gibi, bir suyun içine atar. Nitekim yahûdî Lebîd b. el-A'sam, Hz. Peygamber'e büyü yaptığında böyle yapmıştı. Rasulullah'ın adını hesabederken, Muhammed ve Âmine adlarında, mîm ve elif harflerinin tekrarlandığını gördü. Çünkü o, suya daha yakındı. Bu yüzden, büyüyü Zervan kuyusuna attı.

Eğer isim suya yakın olursa, büyücü büyüsünü bir kuyuya veya denize atar, yahut onu bir balığın üzerine yazar. Şayet havaya daha yakın olursa, onu, bir ağaç veya duvara asar. Daha sonra büyücü, cinlere yaklaşmak için tütsü verir. Çünkü cinler, kendilerine yaklaşmak için verilen tütsüden beslenir. Büyü türlerinin her biri için, özel türde bir tütsü vardır. Tütsü vermekle birlikte, büyücü, küfür ve şirkteki kararlılığını tekrarlar. Bunda, cinlerin büyüklerine saygı gösterme vardır. Bundan sonra o, tılsım yazar. Bu da, büyücü tarafından, içinde, cin kabîlesinin büyüğüne kulluğun, saygının, onlardan yardım istemenin ve

Allah'ın kelâmına hakaretin bildirildiği mektup gibidir. Bu durumda cin, sırasıyla, büyü yaptırmak isteyene aktarması için, büyücüye, zar denilen toplantıya katılmasını, bir hayvan kesmesi, belirli bir türdeki şeyi yemesi ve karanlık bir odada insanlardan uzak olarak yaşaması gibi, şartlarını not ettirir. Eğer bu tılsım yanar veya yok olursa, büyü yapılan kimsenin durumu hafifler. Bu sebeple bazı büyücüler, bu tılsımı korumak için, bakır bir kutuya koyup üzerini kurşunla kapatırlar. Bu, halktan bazılarının muska dedikleri şeydir. Bundan sonra büyücü, büyü yaptığı kimseyi hasta etmek, hayal gördürmek, eşlerin arasını açmak vs. gibi, istediği şeyleri yerine getirmeleri için bazı cinlere emir verir. Bu cinne, büyücüye hizmet eden cin denilir. Büyücüye hizmet eden cin, büyü yapılan kimseyi, ona ait şeyi koklamak veya resmine bakmak suretiyle tanır. Daha sonra, halini görmek için, onu takîbe alır. Eğer onu, Allah'ın emirlerine uymayan birisi olarak görürse, yapacağı görev onun için kolaydır. Böylece, büyü yapılan kimsenin içine girer. Yahut ona, hayaller gösterip sıkıntıya sokan vehimler verir. Onun dikkatli ve dürüst birisi olduğunu görürse, ondan korkar ve içine girmek için, Allah'ı zikretmeyi unuttuğu bir zamanını veya bir kızgınlık ânını yakalayıncaya kadar onu takibe devam eder. Bundan sonra büyücü, kendisine her gün, haber ve sonuçları aktaran hizmetçi cinnin aracılığıyla büyüsüne devam eder. Büyü yapılan, iyi ve Allah'tan korkan, Kur'an okuyan ve zikirde bulunan bir kimse olduğundan, büyü ona herhangi bir etkide bulunmayıp sadece bazı belirtiler görülürse, hizmetçi cin zor duruma düşer. Bunun üzerine o, kaçmak isteyebilir ve buna niyet eder. Aracı ona sabretmesini ve yaptığının karşılığını şeytandan beklemesini söylemese, hatta, gitmeye kalkarsa, öldürmekle tehdit etmese, bunu mutlaka yapar. Ancak büyü yapılan, îmanı zayıf ve Allah'a bağlılığı az birisiyse, böylesinin

sonu felâkettir. Büyü onun vücuduna etki yapar, hayatını altüst eder. O, büyücülerle, sonu olmayan bir yolculuğa başlar. Bu yolculuk hayatının sonuna kadar sürebilir. Biz burada iki tür tılsımla karşı karşıyayız: Ya bir yiyeceğin içinde yenilerek veya bir içecekle içilerek yahut bir kokuyla koklanarak veya el sıkışma yoluyla hastanın vücudunda olabilir. Ya da söylediğimiz gibi, gömülü veya asılı olarak hastanın vücudunun dışında olabilir.

BÜYÜNÜN, BÜYÜ YAPILANA TESİRİ

Büyünün, büyü yapılana tesiri şu iki şeyden birini geçmez: Ya hastanın vücudunun içinden dahilî bir tesir. Ya da dıştan, sanki o, dışardan veya sonradan vücuda girmiş gibidir. Bu, büyü yapılanda, sıkıntı, vehim ve hayaller meydana getirir ve böylece büyücü, büyüsünü yapmış olur.

Bu sebeple, büyü yapılan kimsenin kendini büyüden kurtarmada yararlı olan ve hastayı iyileştirmeye çalışanın tedavî esnasında yararlanacağı şu bilgileri aktarıyoruz.

BÜYÜ HAKKINDA YARARLI BİLGİLER

Büyüyü tedavi etmede yararlı olan metod, dînî olanıdır. Çünkü büyü yapılan, kendisindeki büyünün çözülmesi için büyücüye gider. Bu, cinlerin iki taraftan savaşması demektir. Bu savaş sonunda, büyü yapılanın durumu ortaya çıkar. Cinler, belirli bir süre için (büyücünün hizmetçisinin) çıkıp gitmesi ve sonra tekrar işine devam etmesi için aralarında anlaşabilirler. Ancak Kur'an'la tedavî karşısında ne büyücü durabilir, ne de cinler. **"Eğer biz bu Kur'an'ı**

bir dağa indirseydik, onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün." (154)

Büyünün belirli bir süresi vardır. O, bundan sonra etkisiz hale gelir. Bu bakımdan, bazı büyücülerin, zaman zaman, büyülerini yeniden yaptıklarını görürsün.

Sabah ve akşam yapılan dua ve zikirlere devam etmekle beraber, hastaya ait proğramı uygulamada bazı yararlar vardır:

1- Büyücüyle, büyücüye hizmet eden aracıyı desteksiz bırakmak.

2- Büyücüye hizmet eden cinni zayıflatmak. Böylece o, ya helâk olur ya da kaçar.

3- Büyücü, büyüsünü yenilediğinde, cin, görevini yapmakta zorluk çeker.

Her büyü için, bir büyücü, bir büyülenen, tılsım, büyüyle ilgili bazı maddeler, büyüye hizmet eden ve büyü yapılanla büyücü arasında gelip giden aracı vardır.

Büyücüler arasında, büyüye hizmet eden cinnin dilini bağlayanlar vardır. Bu durumda büyü yapılan konuşamaz. Altı ay dili bağlı kalan, hastanelerde psikiyatri tedavisi gören ve kocası tarafından boşanan bir kadın, bu tür tedaviyle sağlığına kavuşmuştur. Halbuki büyücüler onu tedavî edememişler, Allah'ın kitabı sayesinde o iyileşmişti.

Cinlerden de büyü yapanlar vardır.

Büyücü bir cinne büyü yapıp onu, büyü yapılana (insana) gönderebilir. Böylece büyü, bileşik (kompoze) olur.

---

154. Haşr, 21.

MÜSLÜMAN KARDEŞİM!
BU TÜRLÜ TEDAVÎ EDENLERDEN SAKIN!

Büyücüler (Allah onlara lânet etsin), halka, kendilerinin Kur'an'la tedavî ettikleri zannını verirler. Sahtekârlıkta çok aşırı giderler. Duyulan bir sesle Kur'an âyetlerini okuyup yazabilirler Abdulfettah et-Tuhî adlı birisi, "Teshîru'ş-şeyâtîn fî visali'l-âşikîn adlı kitabın mukaddimesinde şöyle der: Abdullah b. es-Seyyid Muhammed Abduh et-Tuhî el-Felekî, Allah'tan kendisine, başarı, kurtuluş ve felah diler. Allah onu, ondan öncekileri ve sonrakileri affetsin. Bu, değerli bir kitaptır. Ben bu kitabı, öncekilerin ve sonrakilerin ilminden alıp biraraya getirdim ve adını "Teshîru'ş-şeyâtîn fî visâli'l-âşikîn" koydum.

Bu zındık, Allah'tan başarı, kurtuluş ve felah istedikten sonra, döner, insanlara bazı sapıkça şeyleri öğretir. (155)

Yüce Allah'ın şu sözü ne kadar doğrudur: **"Halbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasınız. demeden hiç kimseye (büyü ilmini) öğretmezlerdi."** (156)

BÜYÜCÜYÜ TANITAN ALÂMETLER

1- Kişinin kendi ismini ve annesinin adını sorması.

2- Herhangi bir hayvanın veya kuşun kesilmesini ve hastaya bunların kanlarının sürülmesini istemesi.

---

155. Dr.İbrâhîm Kemal Edhem'in es-Sihr ve's-Sehara adlı kitabından aktarılmıştır.

156. Bakara, 102.

3- Hastaya belirli bir süre, belirli bir yiyeceği yemesini veya belirli bir şeyi içmesini, bu süre içinde, karanlık bir odada insanlardan uzak olarak yaşamasını emretmesi.

4- Hastaya, yakıp tütsü yapacağı veya asacağı yahut gömeceği bazı kâğıtlar vermesi.

5- Bazı harf, sayı veya işaretler yazıp çizen, ya da Allah'ın kelâmını yırtan herkes büyücüdür.

6- Anlaşılmayan ve Arapça olmayan bazı kelimeler okuyan ve mırıldanan herkes büyücüdür.

BÜYÜCÜLERE GİTMEK İYİ BİR ŞEY DEĞİLDİR.

Büyücünün kâfir ve onun İslâm'daki cezasının, kılıçla boynunun vurulması olduğunu öğrendikten sonra, dînin, büyücülere gidilmesine engel olmaya teşvik ettiğini açıklıyoruz. El-Bezzar'ın Müsned'inde, hasen bir isnatla, İbn Abbas'ın şu rivayeti vardır: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تُطُيِّرَ لَهُ ، أَوْ تَكَهَّنَ أَوْ تُكُهِّنَ لَهُ ، أَوْ سَحَرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ ، وَمَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ *

"Fala bakan veya baktıran, gelecekten haber veren veya verilmesini isteyen ve büyü yapan veya yaptıran kimse bizden değildir. Kim bir kâhine gider, onun söylediğine inanırsa, Muhammed'e indirileni inkâr etmiş olur." (157)

---

157. El-Bezzar'da iyi bir rivayet zinciriyle; et-Taberânî.

Buharî ve Müslim'in Sahîh'lerinde, Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : « اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ » قَالُوا : وَمَا هُنَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : « الشِّرْكُ بِاللَّهِ ، وَالسِّحْرُ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ، وَأَكْلُ الرِّبَا ، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ » *

Peygamber (s.a.v.): **"Yedi helâk edici şeyden sakının"** dedi. Sahabîler: Nedir bunlar? diye sordular. O da şu cevabı verdi: **"Allah'a şirk koşmak, büyü yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir canı haksız yere almak (bir kimseyi haksız yere öldürmek), faiz yemek, yetim malı yemek, düşmana hücum ânında savaştan kaçmak, namuslu, kendi halinde mümin kadınlara zina iftirası atmak."** (158)

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

مَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ بَرِئَ مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَمَنْ أَتَاهُ غَيْرَ مُصَدِّقٍ لَهُ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً *

"Kim bir kâhine gider de onun söylediğini tasdik ederse, Allah'ın, Muhammed'e indirdiğinden uzaklaşmış olur. Kim inanmadığı halde ona giderse, kırk gece namazı kabul edilmez."

158. Fethu'l-Bârî, V/393; Müslim, I/92.

Birisi şöyle diyebilir: Ben birisine zarar vermek için gitmiyorum, sadece, büyüyü bozması veya onda şifa bulmak için gidiyorum. Buna benzer bahaneler. Biz de şöyle diyoruz: Senin durumun: Beni hastalıkla tedavi et, diyen gibidir. Buna, yağmurdan kaçarken doluya tutulmak denir.

Cin çoğu zaman, büyücüye itiraz eder ve hastalıklara sebep olur, o yüzden hasta, şifa bulamaz.

Cin ve şeytanlar, çoğunlukla, büyücüye yardım etmeyip ortada bırakırlar. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Şeytan insanı (uçuruma sürükleyip sonra) yüzüstü bırakıp rezil rüsvay eder.**" (159)

Çoğunlukla cinler büyücüden, kendisine gelen kadınlarla çirkin şeyleri yapmalarını veya onların bazı hassas yerlerine, kanla, yazı yazmasını isterler.

Çoğunlukla büyü, geri teper ve büyü yaptırana gelir. Nice kadın, kendisini sevmesi ve başkasıyla evlenmemesi maksadıyla, kocası için büyü yaptırmıştır. Ama büyünün arkasından kocası onu boşamıştır. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Kişi kazdığı kuyuya kendisi düşer.**" (160)

Kadın veya erkek sağlam olabilirler. Büyücü denen adama giderler. Onlara, mallarını ellerinden alması için, kötü cinler gönderilir.

Cin ve şeytanların istekleri çoktur ve onlar dayanılacak gibi değildir. Bazan cinne yaklaşmak için, birçok niteliği olan bir hayvan, horoz veya güvercin ister ve kanını hastaya sürer. Bazan hastadan, güneş girmeyen odada kırk gece, insanlardan ayrı kalmasını, belirli bir süre suya dokunmamasını ister. Onların isteklerinin sonu gelmez. Her bölgedeki cinlerin, diğerlerinden farklı istekleri vardır. Yukarı Mısır'da Ebu Huşeyme (Benû Yusuf vilâyeti, Semseta

---

159. Furkan, 29.
160. Fâtır, 43.

şehri köylerinden birisinin sınırları içinde yer almaktadır) adlı bir kuyu vardır. Büyücüler, kendilerine başvuranları çocuklarının olması için, cuma günü akşam namazından sonra, suyuna girsinler diye oraya gönderirler. Bu terkedilmiş kuyuda, kadınların avret yerlerini seyreden birçok cin vardır. Belki cinlerden birisi, o kadınlardan birini beğenir de, onun içine girer. Hanımını kuyuya götüren zavallı adam, bunun ancak Allah'ın dilemesiyle olduğunu unutmuştur. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Dilediğine kız çocukları, dilediğine de erkek çocukları bahşeder. Yahut onları, hem erkek hem de kız çocukları olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır kılar."** (161)

Cin ve şeytanların istekleri, hakkından gelinmeyecek kadar fazladır ve bitip tükenmek bilmez. Yüce Allah'ın şu sözü ne kadar doğrudur: **"İnsanlardan bazıları, cinlerden bazılarına sığınırlardı da, onların taşkınlıklarını artırırlardı."** (162)

Şeyh Hafız el-Hikemî şöyle diyor: "Büyünün, büyülenenden aynı büyüyle çözülmesi haramdır. Çünkü bu, büyücüye yardım etmek, onun yaptığını ikrar etmek ve büyülenene yaptığını iptal etmesi için, çeşitli şekillerde şeytana yaklaşmak demektir." (163)

Bütün bunlardan sonra, tek Allah'a inananlara, Kur'an'a inananlara ve Muhammed'e inananlara sesleniyoruz. Ey doğru inanç sahipleri! Büyücü kâfirdir, yaptığı da inkârcılıktır. O, fayda ve zarar veremez, öldüremez, diriltemez, gaybtekilerden haberi yoktur. Büyücüye hizmet eden cinler, kâfir ve âsîdirler. Çünkü aynı cinlerin mümin olanları, insanların mümin olanları gibidir. Onlar başkasının emrine girmeye razı olmazlar. Şereflidirler, aşağılık şeylerden hoşlanmazlar.

---

161. Şûrâ, 49, 50.
162. Cin, 6.
163. Meâricu'l-Kabûl, I/530.

Ey Kur'an'a inananlar! Her yerdeki büyücülere bakın! Onlar, hastalardan para dileniyorlar. Sizin yüzünüzden nasıl zengin oluyorlar? Öğüt alıyor musunuz. İslâm, büyücülere gitmeyi yasakladığına göre, alternatif nedir? Biz de diyoruz ki: Evet, alternatif, Allah'ın Kitab'ında ve onun peygamberinin Sünnet'indedir. İnşaallah, gelecek bölümde, büyüyü bozmanın meşru yolunu aktaracağız.

BÜYÜDEN NASIL KORUNURSUN?

Doktorlar: "Korunmak, tedavî olmaktan daha iyidir" derler. Biz de diyoruz ki: Büyünün en iyi tedavîsi, olmadan önce, ondan korunmakdır. Kendini şeytana satan pis büyücü, pis amaçlarını gerçekleştirmek için şeytandan yardım istediğine göre, dînimiz bize, müslümanın kendini ve âilesini şeytandan nasıl koruyacağını açıklamıştır. Müslümanın, büyünün ve büyücülerin şerrinden korunması için aşağıdaki usullere uyması gerekir.

1- NEFSİ, ÎMANLA GÜÇLENDİRMEK:

Müslümanın nefsini güçlendirmesi ve yalnız Allah'tan yardım istemesi gerekir. Böylece onun îmanı güçlenir. Kalbinden, Allah'tan başkasının korkusu çıkar; zarar ve faydanın, sadece Allah'ın elinde olduğu inancı yerleşir. Müslüman, bu hareketlerin, rüzgârların hareketine benzediğini bilmelidir. Bunlar, hareket ettirenin ve yaratanın eliyle olmaktadır. Ancak Allah'ın izniyle zarar ve fayda verebilirler. Yüce Allah, büyü hakkında şöyle buyurmuştur: **"Büyücüler, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler."** (164)

---

164. Bakara, 102.

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu yine ondan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, onun keremini geri çevirecek de yoktur.**" (165)

Kim, hoşlanılmayan ve sevilende, Allah'ın hakkını yerine getiren ve tamamen Allah'tan korkan bir kul olursa, ona, yüce Allah'ın şu sözü uygundur: "**Allah kuluna kâfî değil midir?**" (166)

Tam bir kulluğun yanında, tam bir yeterlik vardır. Şeytanın bunlara gücü yetmez. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Kullarım üzerinde senin bir hakimiyetin yoktur.**" (167)

Bu kulun îmanı güçlüdür, Allah'ın koruması ve gözetimi altındadır. Büyü ona, pek az tesir eder. Büyücülerin büyüsü ancak, zayıf karakterli kimselere tesir eder.

2- SABAH AKŞAM YAPILAN DUA VE ZİKİRLERE DEVAM ETMEK

Büyüden korunma yollarının en önemlilerinden birisi de, sabah akşam yapılan dua ve zikirlere devam edilmesidir. Çünkü bunlar, olmadan önce, büyüyü önlerler, ondan korurlar ve onun kötülüğünü defederler. Olduğu zaman büyüye çare bulurlar. İbnu'l-Kayyim şöyle der: Büyünün en etkili tedavî metodlarından birisi, ilâhî ilaçlardır. Hatta bizzat yararlı

165. Yûnus, 107.
166. Zumer, 36.
167. Hicr, 42.

ilaçları bunlardır. Çünkü büyü, pis ve süflî ruhların etkilerindendir. Etkisinin defedilmesi, kendisine zıt ve aykırı zikir, âyet, fiil ve etkisini iptal eden dualarla olur, çok güçlü ve şiddetli olursa, etkili bir okuma (nüşre) olur. Bu, malzemesi ve silahı bulunan iki ordunun karşılaşması gibidir. Galip gelen, ötekini yener ve hâkimiyeti ele geçirir. Kalp, Allah'ın zikriyle doluysa, yakarma, dua ve zikirleri çok yapıyorsa, özü sözüne uygunsa, bu, büyünün etkisini engelleyen en önemli sebeplerden ve başa geldikten sonra da en iyi tedavî yollarındandır. Büyücülere göre, büyülerinin etkisi, ancak zayıf tepkili kalplerde ve süfliyata bağlı şehvanî nefislerde tam olur. Bu yüzden çoğunlukla kadınlarda, çocuklarda, cahillerde, göçebelerde ve dinden, tevekkülden, tevhitten nasibi zayıf olanlarla ilâhî virdler, dualar ve nebevî sığınmalardan nasîbi olmayanlarda etkisini gösterir. Kısacası büyünün etkisi, süfliyata eğilimi olan zayıf tepkili kalplerde daha fazladır. (168)

Ahmed b. Hanbel'le Tirmizî'nin kitaplarında, el-Hâris el-Eş'arî tarafından rivayet edilen uzun bir hadîs vardır. Bu hadîste Hz. Peygamber'in şu sözleri de geçmektedir: "...Sizin yapacağınız şey, Allah'ı zikretmektir. Böyle bir kimse, düşmanın hızla takip ettiği, sonunda onun muhkem bir kaleye rastlayıp kendini onlardan koruduğu kimse gibidir. Kendini, şeytandan, ancak Allah'ı zikretmekle koruyan kul da böyledir." (169)

---

168. Zâdu'l-Meâd, III/105.

169. Ahmed b. Hanbel, Musned, IV/202; Tirmizî, no: 2867. Sahih bir hadîstir.

3- SABAHLEYİN AÇ KARNINA ACVE (KALİTELİ MEDÎNE) HURMASI YEMEK

Buharî'nin, Sahîh'inde, Sa'd b. Ebî Vakkas'ın rivayet ettiği şöyle bir hadîs vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Her gün sabahleyin birkaç acve hurması yiyen kimseye, o gün geceye kadar zehir de, büyü de zarar vermez."** (170)

Bir başka rivayette de şöyledir: **"Sabahleyin yedi tane acve hurması yiyen kimseye, o gün boyunca, zehir de, büyü de zarar vermez."** Kim, Allah'a ve Rasulü'nün sözüne güvenerek, aç karnına, birkaç acve hurması yemeye devam ederse, bu, büyüye karşı birşey yiyerek tedbir alma gibi olur. Artık ona ne büyü ne de zehir zarar verir. Bazı âlimler, hurmanın özelliklerinden birisinin de hararet verme ve onun hastalığa karşı koymada yeterli olduğu yorumunu yapmışlardır. Ancak Hz. Peygamber, onun, özellikle büyüden koruma özelliğine sahip olduğunu bildirmiştir. Allahu a'lem, görülüyor ki, onun, zehirden ve büyüden koruyan, bizim bilmediğimiz bir özelliği vardır.

Biz, Rasulullah'ın (s.a.v.) sözüne inanıyoruz. Biz bu özelliği bilmesek de, âlimler, Medîne hurmasının özelliğinden bahsetmişlerdir. Medîne hurmasının kalitesinde şüphe yoktur. Medîne hurması mümkün olmazsa, inşaallah, diğer hurmalar da yeterlidir.

---

170. Fethu'l-Bârî, X/249.

4- BÜYÜCÜLERE GİTMEMEK, BÜYÜNÜN KÖTÜLÜĞÜNDEN KORUNMA YOLLARININ EN ÖNEMLİLERİNDENDİR

Zararlı kimseler oldukları için, onlardan hiçbir fayda gelmez, hiçbir şeyi olmayanlar, onların kötülüklerinden kurtulamazlar. Nitekim büyücüyle birlikte çalışan şeytanlar iyi bilirler ki, büyüye başvuran müslümanlar, îmanı ve Allah'a tevekkülü zayıf olan kimselerdir. Böylece şeytanların onlara zarar vermeleri kolaylaşır.

BÜYÜNÜN TEDAVÎSİ

Büyü yapılan kimsenin, Allah'tan korkması, ona tevekkül etmesi, işini Allah'a havale etmesi, sabır ve duadan ayrılmaması ve meşru tedavî yollarına sarılması gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder. Ona beklemediği yerden rızık verir. Kim Allah'a güvenirse o, ona yeter. Şüphesiz Allah, emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü koymuştur."** (171)

Kişinin. kendisini, Kur'an okutarak tedavî ettirmek için, dindarlığına ve takvasına güvendiği bir kimseye gitmesi, meşru tedavî yollarından birisidir.

Tedavî eden kimsenin şunlara uyması gerekir:

1- Tedavî yapılan yerden, Allah'a isyan olan her şeyi kaldırmak suretiyle, ortamın hazırlanması.

2- Hastaya yanında muska olup olmadığını ve büyücülere gidip gitmediğini sorması. Eğer yanında

171. Talâk, 2, 3.

muska varsa, onları yakar. Büyücülere gitmişse, yaptığının yanlış olduğunu, bunun inancına ve vücuduna zarar vereceğini ona açıklar.

3- Hastanın durumunu teşhis etme. Bu, hastaya bazı sorular yöneltmekle olur ve tedavî edenin tecrübesi, soruların türünde büyük bir rol oynar. Evliye sorduğu sorular, bekâra sordukları gibi değildir. Sorular şöyle olur:

1- Hastanın şikâyetinin türü.

2- Bu şikâyetin nasıl başladığı.

3- Erkek hanımını, hanım kocasını nefret ettirici bir şekilde görüyor mu?

4- Hasta rüyalar görüyor mu? Hangi türden rüyalar görüyor?

5- Mîdesi ağrıyor mu? Bu ne zaman başladı?

6- Başı ağrıyor mu? Ya da başında veya bedeninde bir ağırlık hissediyor mu?

7- Göğsünde bir sıkıntı hissediyor mu?

Hastanın durumunu anlamak için, sorular böyle çeşit çeşittir. Her biri, hastanın durumuna göredir. Hastanın bu cevaplarından, tedavî eden için yeni sorular ortaya çıkar. Bundan sonra da, hastaya şu rukyeler (dualar) okunur.

1- Fatiha Sûresi

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ * اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * مٰالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

Elhamdulillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-Rahmâni'r-Rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'budu ve

iyyâke nes'teîn. İhdina's-sırâta'l-mustakîm. Sırâtallezîne enamte aleyhim ğayri'l-mağzûbi aleyhim velezzâllîn.

"Âlemlerin Rabbi (sahibi) Allah'a hamdolsun. O Rahman'dır. Rahîm'dir. Din (ceza ve mükâfat) gününün sahibidir. Ancak sana kulluk eder, ancak senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Nîmet verdiğini kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil."

2- Âyetel-kürsî: (Bakara Sûresi,255).

اللّهُ لآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَاالَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَابَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَاشَآءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ❋

Allâhu lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûmu lâ te'huzuhû sinetun ve lâ nevmun lehû mâ fî's-semâvâti ve mâ fi'l-arzi men zellezî yeşfeu ındehu illâ biiznihî ya'lemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bişey'in min ılmihî illâ bimâ şâe vesia kürsiyyuhu's-semâvâti ve'l-arza ve lâ yeûduhû hıfzuhumâ ve huve'l-aliyyu'l-azîm.

"Allah ki ondan başka ilâh yoktor, daima diri ve yaratıkların koruyup yöneticidir. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olanların hepsi onundur. Onun izni olmadan kendisinin katında kim şefaat edebilir. Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. Onun ilminden, ancak kendisinin dilediği kadarından başka birşey kavrayamazlar. Onun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamaktadır. (O, göklere, yere, bütün kâinata hükmetmektedir). Onları koruyup

gözetmek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, uludur."

3- A'raf Sûresi, 117-122.

وَاَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُونَ * فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ * فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ * وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ * قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ * رَبِّ مُوسَى وَهَرُونَ

Ve evhaynâ ilâ Mûsâ en elkı asâke feizâ hiye telkafu mâ ye'fikûn. Fevekaa'l-hakku ve batale mâ kânû ya'melûn. Feğulibû hunâlike ve'n-kalebû sâğirîn. Ve ulkiye's-seharatu sâcidîn. Kâlû âmennâ birabbi'l-âlemîn. Rabbi Mûsâ ve Hârûn.

"Biz de Musa'ya: "Asanı at!" diye vahyettik. Bir de baktılar ki bu, onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor. Böylece gerçek ortaya çıktı ve onların yapmakta oldukları yok olup gitti. İşte Firavun ve kavmi, orada yenildi ve küçük düşerek geri döndüler. Büyücüler ise secdeye kapandılar. "Musa ve Harun'un Rabbi olan âlemlerin Rabbine inandık" dediler."

4- Yunus Sûresi, 81-82.

فَلَمَّا اَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَاجِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهُ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ * وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

Felemmâ elkav kâle Mûsâ mâ ci'tum bihî's-sihru innellâhe seyubtiluhû innellâhe lâ yuslihu amele'l-mufsidîn. Ve yuhikkullâhe'l-hakka bikelimâtihî velev kerihe'l-mucrimûn.

"Onlar (iplerini) atınca, Musa dedi ki: "Sizin getirdiğiniz büyüdür. Allah onu boşa çıkaracaktır. Çünkü Allah bozguncuların işini düzeltmez.

Suçluların hoşuna gitmese de Allah, sözleriyle gerçeği açığa çıkaracaktır."

5- Taha Sûresi, 69.

وَاَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلاَ يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ اَتَى *

Ve elkı mâ fî yemînike telkaf mâ saneû innemâ sanaû keyde sâhirin ve lâ yuflihu's-sâhiru haysu etâ.

"Sağ elindekini at da, onların yaptıklarını yutsun. Yaptıkları, sadece bir büyücü hilesidir. Büyücü ise, nereye varsa (ne yapsa) iflah olmaz."

6- Muavvizat (İhlas, Felak ve Nas Sûreleri).

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * آللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ *

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * اِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ *

Kul huvellâhu ehad. Allâhu's-samed. Lem yelid ve lem yûled. Ve lem yekun lehû kufuven ehad.

Kul eûzu birabbi'l-felak. Min şerri mâ halak. Ve min şerrî ğâsikin izâ vekab. Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-ukad. Ve min şerri hâsidin izâ hased.

Kul eûzu birabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yuvesvisu fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.

"De ki: O Allah birdir. Samed'dir (Her şey ona muhtaçtır. O hiçbir şeye muhtaç değildir). Kendisi doğurmamıştır ve (başkası tarafından) doğurulmamıştır. Hiçbir şey onun dengi değildir."

"De ki: Sığınırım ben, karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rabb'e; yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfleyip tüküren büyücü kadınların şerrinden, haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden."

"De ki: Sığınırım ben, insanların Rabbine, insanların melikine (hükümdarına), insanların ilâhına, (insanlara kötü şeyler fısıldayan) o sinsî vesvesecinin şerrinden, o ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan (olan bütün vesvesecilerin) şerrinden Allah'a sığınırm."

Rukye okunduktan sonra, hasta kendinden geçerse, büyüye hizmet eden cin konuşur. O zaman senin ona:

1- Onun adını,

2- Dînini,

3- Büyünün yerini sorman gerekir.

Daha sonra, bunun bir zulüm olduğunu, büyücünün kâfir olduğunu ve onunla birlikte çalışmanın caiz olmadığını söylersin.

NOT:

Cin sana, çıkmak istediğini, ancak çıkarsa, büyücünün kendisini öldürmeleri için gönderdiği cinler olduğunu söyleyebilir. Onu, eğer müslümansa, cinlerin kötülüğünden korunacağı şeyi, senin kendisine öğreteceğini söylemen gerekir.

- Cin sana: Büyüyü, insanlardan falan kimse yaptı diyebilir. Ona inanma. Bunu, hastanın ailesine de söyle, Çünkü onların arasındaki cin yalan söylemiştir.

- Cin, büyünün yerini biliyorsa ve büyü hastanın vücudunun dışındaysa, onu çıkarıp yakacak birisini gönderirsin. Büyü, yenilmek ve içilmek suretiyle, hastanın vücudunun içine girmişse, hastaya mîdesinin ağrıyıp ağrımadığını, ağrıyorsa, bu ağrının ne zaman başladığını sorarsın. Eğer ağrıyorsa, ona "Sena" şurubu gerekir. Bu, yararlıdır ve tecrübe edilmiştir.

BÜYÜ TEDAVÎSİNDE SENA ŞURUBU

Sena (sinameki), Hz. Peygamber'in tavsiye ettiği en yararlı müshillerden (kabızlığı gidericilerden) sayılır. Büyülü madde mîdede ise, bu madde, mümkünse, kusmak suretiyle çıkarılmaya çalışılır. Mümkün olmazsa, sena içmek suretiyle çıkarılır. Büyülü madde mîdesine giden birçok kimse, bunu tecrübe etmiş ve Allah'ın lutfuyla, çok faydalı olmuştur. Senanın iyi bir ilaç olduğu Hz. Peygamber tarafından bildirilmiştir.

Esma Bint Umeys'in rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber ona:

– Müshil olarak hangi ilacı kullanıyorsun? diye sordu.

O da:

– Şübrümü (boğumluca denilen bitkiyi), dedi.

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

– O, ateşli ishal yapar, dedi.

Esma, "Rasulullah'ın bu sözünden sonra, sena kullanmaya başladım" demiştir.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Eğer ölümü önleyici bir ilaç olsaydı, o, sena olurdu." (172)

İbn Abbas da şunu rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِنَّ خَيْرَ مَا تَدَاوَيْتُمْ بِهِ اللَّدُودُ وَالسَّعُوطُ وَالْحِجَامَةُ وَالْمَشْيُ *

"Tedavîde kullandığınız ilaçların en iyisi, burun damlası (seût), şurup (ledud), hacamat (kan aldırmak) ve müshil (meşy)dir." (173)

Bir gün, Rasulullah (s.a.v.), Esma Bint Umeyş'in yanına geldi. Esma'nın yanında, döverek ezdiği şübrüm vardı. Peygamber (s.a.v.):

– Bunu ne yapıyorsun?"dedi.

Esma:

– İçiyoruz, dedi.

Peygamber (s.a.v.):

– Ölümü defeden veya ölüme karşı yararlı birşey olsaydı, sena faydalı olurdu. (174)

İbn Mace'nin Sünen'inde de, İbrahîm b. Able şunu rivayet etmiştir: Ebu Ubeyy b.Ummu Haram'ın -ki o, Rasulullah'la birlikte iki kıbleye de namaz kılmıştı- şöyle dediğini duydum:

172. Tirmizî, VI/254-256.

173. Tirmizî hasen olduğunu söylemiştir; el,Hâkim sahîh olduğunu söylemiştir; Ebû Nu'aym, et-Tıbbu'n-Nebevî.

174. El-Hâkim, el-Mustedrek, Hz. Ömer'in rivayet ettiği hadîs.

– Sena ve sennût ile tedavî olunuz. Çünkü bunlarda, sâm hariç, her türlü hastalığa şifa vardır.

– Allah'ın Rasulü! Sâm nedir? diye sorulunca, o:

– Sam, ölüm demektir, cevabını verdi. (175)

SENA ŞURUBUNUN HAZIRLANMA ŞEKLİ:

Hasta, senayı getirir. içinde bir litre su bulunan bir suyun içine koyar. Ateşte onu kaynatır. Kaynadıktan sonra suyunu süzer ve soğumaya bırakır. Hasta, aç karnına, ondan üç bardak içer. Mümkünse, tatlandırması için, içine arı balı ilâve eder. Bundan sonra, ishalin belirtilerini hisseder. Yedi saat içinde ilacın tesiri görülür. Hafif bir barsak ağrısı olabilir ama iltihap yoktur. Senanın etkisi başlar başlamaz, karındaki dışkıların hepsini boşaltır. Böylece, büyülü madde de çıkar. Bu, denenmiştir ve birçok olayda yararı görülmüştür.

Dr. Muhammed Ali el-Barr'ın sena ve Hz. Peygamber'in onun hakkındaki övgüleri hakkında özel bir araştırma yapmış ve onun birçok yararını belirtmiştir. Şunlar, onun söylediklerinden bazılarıdır: Sena, kalın barsakta mevziî olarak tesir gösteren, zararsız ve hafif, müleyyin (bağırsakları boşaltan) ilaçlardandır. Çok güçlü bir ishal ilacıdır. Zararı olmayan, ortaya yakın, birinci derecede kuru, tehlikesi olmayan üstün bir ilaçtır. Kara sevdaya, el ve ayaklarda meydana gelen çatlaklara, kasları açmaya, saçların çıkmasına, karınca ve kene (ısırıklarına), uyuz, sivilce ve kaşıntıya, sırt ve uyluklardaki ağrılara iyi gelir. Yağda pişirilip de suyu içilirse daha etkilidir. Balgamı söker. Kalbi güçlendirir. Suda-i atîk ve sarada etkilidir. Basuru giderir. Müleyyin olarak

175. İbn Mâce, et-Tıb; Dr. Muhammed Ali el-Bârr, es-Senâ ve's-Sennût (biraz değiştirerek).

kabızlıkta etkilidir. Sena, kesinlikle müleyyinlerin en iyisindendir. (176)

Büyünün tesiri başta olduğunda, sanki büyü, bir koku vasıtasıyla veya vücudun dışından koklanmış gibi olur. Ama büyünün başa tesir etmesinden gaye, hayal ve vehimler gördürmek, delirtmek ve beyne yerleşen başka hastalıklar meydana getirmektir. Hacamatta (kan aldırmada), bu büyüye uygun ilaç vardır.

BÜYÜNÜN HACAMATLA TEDAVÎSİ

Hacamat, Hz. Peygamber'in uyguladığı tedavîlerin en etkililerindendir. O, büyünün olduğu yerde yapılırsa, oradan, büyünün kötü maddesini boşaltır ve Allah'ın izniyle büyüyü çözüp bozar. Hacamat, günümüzde, insanların uğraşmadığı, Hz. Peygamber'e ait tedavî yollarındandır. Buharî'nin Sahîh'inde, İbn Abbas tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

أَلشِّفَاءُ فِي ثَلَاثٍ شَرْبَةِ عَسَلٍ ، وَشَرْطَةِ مِحْجَمٍ ، وَكَيَّةِ نَارٍ ،

وَأَنْهَى أُمَّتِي عَنِ الْكَيِّ *

"Şifa üç şeydedir. Bal şerbeti içmekte, kan alma âleti vurmakta (hacamatta), ateşle dağlamakta. Fakat ben ümmetimi (son bir ihtiyaç olmadıkça) ateşle dağlamaktan menediyorum." (177)

Cabir b. Abdullah, Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum, demiştir: "Eğer sizin devalarınızdan herhangi birşeyde bir hayır varsa -yahut

176. Dr. Muhammed Alî el-Bârr, es-Senâ ve's-Sennût (biraz değiştirerek)
177. Fethu'l-Bârî, X/143.

devalarınızdan herhangi birinde bir hayır olacaksa- neşter (ameliyat bıçağı) darbesinde yahut bal şerbetinde veya derde uyacak bir ateşle dağlamakta vardır. Ama ben dağlama tedavîsini sevmiyorum."

Cabir b. Abdullah, başı bir bezle örtülü olarak dönüp geldi ve:

- Kan alma tedavîsi yaptırmadıkça buradan ayrılmam. Çünkü ben, Rasulullah'ın şöyle dediğini duydum:

إِنَّ فِيهِ شِفَاءً *

"Kan aldırmakta şifa vardır." (178)

Enes'e kan alıcının ücreti soruldu. O da şunları söyledi: Rasulullah kendisinden kan aldırdı. Ondan Ebu Taybe kan aldı. Rasulullah da ona iki sa' buğday verdi ve onun sahipleriyle (Ebu Taybe bir köleydi) konuştu. Onlar da Ebu Taybe'nin vergisini hafiflettiler.

Peygamber (s.a.v.) bir hutbesinde şöyle buyurdu:

- "(Ey Hicaz halkı!) Sizin kendisiyle tedavî olageldiğiniz şeylerin en üstün ve lüzumlu olanı, kan aldırmak ve kust-u hindîdir."

Yine Rasulullah şöyle buyurdu: "Sakın çocuklarınıza, anjin hastalığından kurtarmak için bademciği sıkmak suretiyle işkence etmeyin. Kust ile tedavîye önem verin." (179)

Ebu Ubeyd, Garîbu'l-Hadîs'inde, Abdurrahman b Ebû Leylâ'dan şunu rivayet etti: Peygamber (s.a.v.) büyü yapılınca, başından, boynuzla hacamat yaptırdı.

İbnu'l-Kayyim şöyle demiştir: Büyünün tesiri, bir organda görüldüğünde ve kötü maddenin o organ-

---

178. Fethu'l-Bârî, X/159.
179. Fethu'l-Bârî, X/159.

dan atılma imkânı varsa, bu daha yararlı olur. (180)

Tıp âlimleri şöyle diyorlar: Kürek kemiklerinin arasından kan aldırmak, omuz ve boğaz ağrısı için etkilidir. Boyun damarlarından kan aldırmak, baş, yüz, kulak, göz, diş burun ve boğaz hastalıklarına iyi gelir. Ayağın üstünden kan aldırmak, uyluk ve bacaklardaki yaralara, hayız kanının kesilmesine ve husyelerdeki geçici kaşıntıya iyi gelir. Göğsün altından kan aldırmak, uyluktaki çıbanlara, uyuz kaşıntılarına ve sivilcelere, nikrise, basura, fil hastalığına ve sırt kaşıntısına faydalıdır. Hz. Peygamber'in de, boyun damarlarından ve kürek kemikleri arasından kan aldırdığı sabittir. (181)

Hacamat, yarım baş ağrısı (migren) için en etkili tedavîlerdendir. Buharî Sahîh'inde, "Yarım baş ağrısından ve baş ağrısından dolayı kan aldırma tedavîsi" adlı bir bab (bölüm) açmıştır. İbn Hacer de, baş ağrısının sebeplerini ve onu tedavîde, hacamatın faydasını uzun uzun açıklamıştır. (182)

Baştan kan aldırmanın önemi hakkında zayıf bir hadîs vardır. Bunu ibn Adiyy, İbn Abbas'tan aktarmıştır:

الْحِجَامَةُ فِي الرَّأْسِ تَنْفَعُ مِنْ سَبْعٍ : الْجُنُونِ ، وَالْجُذَامِ ، وَالْبَرَصِ

، وَالنُّعَاسِ وَالصُّدَاعِ وَوَجَعِ الضِّرْسِ ، وَالْعَيْنِ *

"Baştan kan aldırmak yedi şeye iyi gelir: Delilik, cüzzam, alaca hastalığı, uyuklama, baş ağrısı, diş ağrısı ve nazar."

Her ne kadar hadîste zayıflık varsa da, yararı tecrübeyle sabittir.

---

180. Zâdu'l-Meâd, IV/125, 126.

181. Tirmizî, hasen olduğunu söylemiştir; Ebû Davûd; İbn Mace; el-Hâkim, sahîh olduğunu söylemiştir.

182. Fethu'l-Bârî, X/162, 163.

HACAMAT'IN (KAN ALDIRMANIN) ZAMANI

Hacamatın yapılacağı zaman hakkında, İbn Mace'de, İbn Ömer tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır:

فَاحْتَجِمُوا عَلَى بَرَكَةِ اللّٰهِ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَاحْتَجِمُوا يَوْمَ الاثْنَيْنِ ، وَالثَّلاثَاءِ ، وَاجْتَنِبُوا الْحِجَامَةَ يَوْمَ الأَرْبِعَاءِ وَالْجُمُعَةِ وَالسَّبْتِ وَالأَحَدِ *

"Allah'ın bereketiyle, perşembe, pazartesi ve salı günleri kan aldırın. Çarşamba, cuma, cumartesi ve pazar günleri kan aldırmaktan sakının." (183)

Hallal, Ahmed b. Hanbel'in, zikredilen günlerde kan aldırmayı kerih gördüğünü nakletmiştir. Acaba o, ayın hangi gününde kan aldırıyordu?

Ebu Davud'da, Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır:

مَنِ احْتَجَمَ لِسَبْعَ عَشْرَةَ وَتِسْعَ عَشْرَةَ وَإِحْدَى وَعِشْرِينَ ، كَانَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ *

"Kim (ayın) on yedisi veya on dokuzu ya da yirmi birinde kan aldırırsa, bu her türlü hastalığa şifadır." Doktorlar ayın ikinci yarısında ve üçüncü çeyreğinde kan aldırmanın, başında ve sonunda kan aldırmaktan daha etkili olduğunda ittifak etmişlerdir. Çünkü salgılar ayın başında coşar. Sonunda da sakinleşir. En iyisi, boşaltmanın o zaman olmasıdır. Allahu a'lem.

- Bu işler, mümkünse, Zemzem suyunun üzerine, daha önceki rukyenin okunmasıyla yapılır ve hasta ondan içer. Zemzem suyu yoksa, öbür sularla

183. İbn Mâce, iki zayıf tarîkten. Ed-Dârakutnî'nin efradı arasında üçüncü bir tarîk vardır.

yapılır, hasta iyileşinceye kadar onunla banyo yapar.

- Yine, zeytin yağına rukye okunur, baş ve göğüsle birlikte, büyüden sonra rahatsızlanan yere sürülür.

- Hasta mümkün olduğu kadar, bol bol Bakara suresini okur ve dinler.

- Hasta, önceki bölümde, "hastaya gerekli olan şey" başlığıyla verilen özel proğramı uygular.

AİLESİYLE CİNSEL MÜNASEBETTE BULUNAMAYANIN TEDAVÎSİ

Büyücüler (Allah onlara lanet etsin), yeni evleneceklere musallat olurlar. Gencin hanımıyla evlilik hayatı yaşamasına engel olurlar. Bu yüzden. genç hanımıyla cinsel münasebette bulunamaz. Bunun adı bağlanmadır. Bağlanma iki türlüdür:

1- Erkeğin bağlanması.

2- Kadının bağlanması.

Erkeğe sorulan sorularla bağlanma olayı anlaşıldıktan sonra, iş kolaydır. Bağlanmanın en önemli belirtileri şunlardır: Uyluklarda ağrı, baş ağrısıyla birlikte aşırı bir ağırlık ve huy değişikliği. Bu durumda, yedi tane yeşil sidr yaprağı getirilir, iki taş arasında ezilir ve içi su dolu büyük bir kabın içine konularak: FATİHA, ÂYETEL-KÜRSÎ, YUNUS suresinin 81. ve 82., A'RAF suresinin 117. 118. 119. 120. 121. ve 122. TAHA suresinin 69. âyetleri ve MUAVVİZETAN (FELAK VE NAS SURELERİ) okunur.

Sonra bağlı olan kişi, bu sudan yavaş yavaş içer, daha önceki rukyenin zeytin yağının üzerine okunmasıyla birlikte, arka arkaya yedi gün onunla banyo yapar ve uyluklarına sürer. Genellikle, ilk banyodan itibaren bağlılık kalkar.

ÖNEMLİ NOT:

Evlenmek isteyen kimsenin, Hz. Peygamber'in tavsiye ettiği dua ve zikirlerle kendini iyi koruması, Bakara suresini okuması, köylerde, cahillerin yaptığı gibi, bağlanmaya karşı muska yapması için, büyücüye gitmemesi gerekir. Yoksa kendisine ve hanımına şeytanlar musallat olurlar. Ayrıca gerdeğe girdiğinde şunları yapması gerekir:

1- Elini hanımının alnına koyup şöyle demesi:

اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ ، اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لِى فِيهَا *

Allâhumme innî es'eluke hayrahâ ve hayra mâ cebeltehâ aleyhi ve eûzu bike min şerrihâ ve şerri mâ cebeltehâ aleyhi, ellâhumme bârik lî fîhâ.

"Allah'ım! Senden ailemin ve onda yarattığın şeylerin hayrını dilerim; onun şerrinden ve onda var ettiğin şeylerin şerrinden sana sığınırım."

2- Ailesiyle birlikte iki rekat namaz kılması. İkisinin, hayırlı uğurlu olması için birlikte dua etmeleri.

3- Ailesiyle cinsel ilişkide bulunmak istediğinde:

بِسْمِ اللّٰهِ اللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا *

Allâhumme cennibnâ'ş-şeytân, ve cennibi'ş-şeytâne mâ razeknâhâ.

"Allah'ın ismiyle. Allah'ım! Bizi şeytandan ve şeytanı da bize vereceğin çocuklardan uzaklaştır" demelidir.

4- Dua ve zikirlere devam etmeli.

FİRAVUNLARIN LÂ'NETİNİN ASLI NEDİR?

Birçok kişinin zihnine yerleşen, büyüyle ilgili konulardan birisi de "Firavunların lâ'neti" denilendir. Firavunların mezarlarını kazan veya onların kemiklerinin taşınmasına yardımcı birçok kişinin çeşitli hastalıklara yakalandığı görüldü. Bu konuda birçok hikaye vardır. Hatta birçok kişi, firavunların cesetlerinde, kendilerine yaklaşan herkesi çarpan bir lânet olduğuna inandılar. Alman yazar Philip Van der Brech "Firavunların lâ'neti" adlı kitabında, bu lânetin sırrını enine boyuna inceledikten sonra, şu soruları sordu:

1- Lânet, bir radyasyon mudur? Yahut firavunlar, mezarı açan herkesin karşılaşacağı radyasyon saçan maddeler mi kullandılar?

2- Lânet, mezarın açılması ânında, otlardan ve ağaçlardan çıkan bir tür zehirli gazlar mıdır?

3- Lânet, mezarı bulan veya sandukayla oynayan herkese gelen bir tür düşünceler midir?

4- Lânet, sadece, insanın mezarı bulduğu ânla, ölmesinin aynı âna rastlaması mıdır?

5- Dehliz ve mezarlardaki yarasaların, ölünceye kadar insanların abuk sabuk konuşmalarında bir rolleri var mıdır?

6- Bilinmeyen şartlarda ölen yabancı mezar hırsızlarına, radyasyonlu toprak veya bitkisel bir zehir mi isabet etmişti?

O, Mısır'daki antik firavun mezarlarında olanlardan hayret ve dehşete düşerek şöyle diyor: Herhangi bir yerde, bir firavun mumyası olduğunda, orada, mutlaka bir felâket meydana geldiğini nasıl açıklarız? İnsan elinin yaptığı Titanic adlı büyük bir vapur, bir aysberge (buz dağına) çarptı ve battı. Çünkü onda, çalınmış bir firavun mumyası vardı.

Dahası, Mısırlı âlim ve doktorların birer birer başına gelenler nedir? (184)

Aynı hayret ve dehşetle Enis Mansur, firavunların lâneti adlı kitabında şöyle diyor:

Birçok âlim, piramitlerin ve firavun mezarlarının içinde, insan sağlığına zarar veren birşey olduğuna inanıyorlar. ama bu şey nedir? Hiç kimse bilmiyor. O, sözüne şöyle devam ediyor: Kruşçef, kendisini piramidin içine girmemesi konusunda uyaran bir telgraf alıyor ve bu sebeple, son anda, piramidin içine girmiyor. Âlimler bu garip olayın açıklamasında şaşırdılar. Bunun ilmî bir yorumunu veya ilmî yorumundan fazlasını öğreninceye kadar, mesele böyle kalmaya devam edecektir. (185)

"FİRAVUNLARIN LÂ'NETİ" DENİLEN ŞEYİN HİKÂYESİ NEDİR? BU NASIL BAŞLADI? MISIR'IN ESKİ FİRAVUNLARININ CESETLERİNİ VE HAZİNELERİNİ ARAMAYA KATILANLARIN BAŞINA GELENLERİN YORUMU NEDİR?

"Firavunların lâ'neti" adlı hikâye, 6 Kasım 1922 de Howard Carter, lord Carnarvon'a şu telgrafı çektiği gün başladı: "Krallar vadîsinde enteresan birşey buldum. Bizzat gelip görmen için kapıları ve tünelleri kapattım."

23 Kasımda, lord kızıyla birlikte Uksur'a geldi. Carter, 35 asırdan beri yatan, kral Tutankhamon'un cesedini görmek için, mühür ve kapıları kırdı. Bu haberden dolayı, dünya gazeteleri sarsıldı. İnsanlar

184. Philip Van Der Brech Lâ'netu'l-Ferâ'ine, s.5-22.
185. Enîs Mansur, Lâ'netu'l-Ferâ'ine, s.5-12.

bunu birbirlerine aktardılar. Birdenbire Carter'in kalbi, hızla çarpmaya başladı. Büyük bir korku hissetti. Ama hazine, altın ve şöhret, ona hissettiklerini unutturdu.

Açılış günü, Carter'in davet ettiği 22 kişi geldi. Fakat birdenbire garip birşey oldu. Carter'ın açılışa davet ettiklerinden on üç kişi, bilinmeyen sebeplerle, birer birer öldüler. Lord Carter da ânî bir ateşe yakalandı. O: "Vücudumda ateş var" diye haykırmaya başladı. Söylediği abuk sabuk şeyler arasında şunlar vardı: "Görüyorum ki, beni, çölün kumları üzerinde yuvarlayacaklar ve ağzıma ateş sıkacaklar." Hindistan'dan oğlu ziyaretine geldi ve o da hastalanıp kısa zamanda, Kahire'deki Continental otelinde öldü. Ondan sonra, Carter'a, kazı işlerinde yardımcı olan, Amerikan müzesinin gönderdiği Warter Mees de öldü. Enis Mansur, felâkete uğrayan ve mezar açmada ilgisi olan birçok kişinin hikâyesini anlatır. (186)

Dr. Muhammed Muhammed Ca'fer "Büyü" adlı kitabında bu hikâyelerden bazılarını anlatır ve şöyle der: British Museum (İngiliz Müzesin) da, şu anda, kibarca yapılmış, Mısır'lı kral ailesinin fertlerinden ve hanım kâhinlerden birisinin mumyasına ait bir tabut vardır.

Bu tabutun hikayesi -British Museum' dan alınan bilgilere göre- hayret uyandırıyor. Onu, Mısırdan, Mr. Douglas Mavari, Londra'daki evine götürmek için satın almıştı. Bu zat ve tabutla ilgisi olan herkesin başına felâket ve belâlar gelmişti. En nihayet, British Museum'a hediye ederek ondan kurtuldular.

Tabutu satın aldığı gün, Mr. Douglas tabancasını temizliyordu. Tabanca ateş aldı ve sol bacağına bir kurşun isabet etti. Douglas ameliyata alındı ve hayatını kaybetti.

186. A.g.e., s. 12, 13 (biraz değiştirerek).

Ameliyattan önce, Mısır'a birlikte gittikleri, Mr. Hobli adlı bir arkadaşına, ameliyatta başına birşey gelirse, tabutu, Londra'da Baker caddesinde oturan kız kardeşine teslim etmesini vasiyet etti. Mr. Hobli arkadaşının vasiyetini yerine getirmeye hazırlandı. Tabutu vapurla Londra'ya gönderme muamelelerini yaptırmak için Port Said'e gitti. Fakat Port Said'e vardığında, kardeşinin öldürüldüğünü bildiren bir telgrafın kendisini beklemekte olduğunu gördü. Londra'ya varıp tabutu Mr. Douglas'ın kız kardeşine teslim etti. Mr. Douglas'ın kız kardeşi, tabutu alınca, salonun bir köşesine yerleştirdi. Tabutun eve gelmesinden itibaren belâların ardı arkası kesilmedi. Tabutu aldığı gün, kızı, okul yolunda karşıdan karşıya geçerken, bir arabanın çarpması sonucunda öldü. Bir hafta sonra kocası, kızının ölümüne dayanamayarak intihar etti. Kendisinin malî durumu kötüleşti. Rahatsızlanıp sinirleri bozuldu. Müneccimleri ve ruh çağıranları dâvet etti. Hepsi ittifakla şunu söylediler: Bu tabut, evinde olduğu sürece, engellenemeyen ve arka arkaya gelecek birçok belâya sebep olacak. Çok korktu. Kendisinin bir hediyesi olarak, tabutun British Museum'a nakli için müze yetkilileriyle irtibat kurdu. Tabutu, müzeye götürürlerken, hamallardan birisi ukalâlık yapıp firavunlar hurafesine, memleketindeki insanların hademe olarak çalıştırıldığı özel bir müzede saklanan çürümüş kalıntılara inanan ingiliz vatandaşlarının akıllarıyla alay etti. Tabut yerine konulur konulmaz, bu hamal, kendisini birkaç dakîka kıvrandıran şiddetli bir ağrıya yakalandı. Sonunda, tabutun yanına ölü olarak yıkıldı.

İngiltere'de, Mısır antikalarıyla meşgul olan herkes bu tabut meselesine çok önem verdi. Bir araştırma komisyonu kuruldu. Bu komisyon, H. A. Mansel şirketine, tabutun, çeşitli açılardan resimlerinin çekilmesi görevini verdi.

Şirket, istenilen fotoğrafları çekmesi için birisini

gönderdi. O kişi görevini yaptı. Bundan sonra yapacağı işi öğrenmek için şirkete dönerken, sağ elininin parmaklarını kaybettiği bir kaza geçirdi. Artık fotoğraf çekemez hale gelmişti. Tabutun fotoğrafları tabedilince, bir tarafında, bir genç kız resminin veya üzerinde kâhin elbiseleri bulunan yaşı küçük bir kızın nakşedildiği görüldü. Kızın yüzünde, kızgınlık ve kötülük alâmetleri görülüyordu. Tabutu gören veya fotoğrafı çekilmeden önce, onunla ilgilenen herkese, böyle bir resim görüp görmedikleri soruldu. Hepsi de, tabutun her hangi bir tarafında, herhangi bir türde, herhangi bir resmi kesinlikle görmediklerini söyledi. (187)

Aslında, kazıya ve Mısır'daki firavunla ilgili antik eserleri incelemeye katılan herkesin başına gelen felâket ve belâları anlatan hikayeler pek çoktur. Bunlardan birisi, kral Hufu'nun odasında, tam bir gece, kendisini hapseden, sabahleyin herkese, karaltılar gördüğünü, ölü olduğu halde korkunç bir cenaze gördüğünü anlatan Paul Briton'dur. Onun rahatsızlığı tamamen alusinasyona benziyordu.

Bir başkası da, ingiliz İmeri'nin hikayesidir. Bu zat 10 Mart 1971 de Sakkare köyündeki kazı çalışmalarını yürütüyordu. Adam birdenbire haykırıp kedi gibi miyavlamaya, köpek gibi havlamaya ve kurt gibi ulumaya başladı. Ertesi gün yani 11 Mart günü hastanede ölünceye kadar, hanımı devamlı onun yanındaydı.

Bir de, duvarların üzerinden yüzlerce nakışı aktarıp onları anlamaya ve yorumlamaya çalışan, âlim Yuhatis Vamtiş'in hikayesi vardır. Ancak bu zat sürekli hezeyan (abuk sabuk konuşma) rahatsızlığına yakalandı. Psikiyatrisler ona, bir tür şizofreni teşhisini koydular. Bir taştaki sembolleri (hiyeroğlif

187. Dr. Ömer el-Aşkar, Âlemu's-sihr ve'ş-Şuûze, s. 113, Muhammed Muhammed Ca'fer'in es-Sihr'inden naklen.

yazısını) çözmeyi başaran fransız bilgin Champollion'un hikayesi vardır. Champollion ülkesine döndükten sonra felç oldu. Bundan sonra, tam hezeyan rahatsızlığına ve saraya yakalandı. (188)

Firavunların lâneti denilse de, zamanımızda, yani yaklaşık yetmiş yıl önce ortaya çıktı. Aslında, eskiler de, bu konuda bazı şeylerden bahsetmişlerdi. Şihabuddîn Ahmed b. Abdulvehhab en-Nuveyrî (ölümü: Hicrî, 733), yaklaşık yedi yüz yıl önce, Nihayetu'l-Ereb fî Fununi'l-Edeb adlı kitabında, piramitlerin yapılışından ve onlarla ilgili birçok enteresan ve garip şeylerden bahsetmiştir.

En-Nuveyrî, piramide birçok kişinin girdiğini, kimisinin, sağ olarak çıktığını, kimisinin de çıkamayıp öldüğünü söylemiştir. Yirmi kişilik bir genç grubunun, yanlarına iki aylık yiyecek ve içecek, ip, halat, mum, balta ve küfe gibi gerekli şeyleri alıp piramidin içine girdiklerini, tabanında yürüdüklerini, kartal büyüklüğünde, yüzlerine çarpan yarasalar gördüklerini, duvarda soğuk bir rüzgar üfüren oyuk olduğunu, çıralarının söndüğünü, onları cam şişelerin içine koyup öylece yaktıklarını, oyuğun üzerlerine kapanmak üzere olduğunu, bunun üzerine, birisinin belinden iple bağlanarak indirildiğini, ancak oyuğun üzerine kapanıp kemiklerinin çıtır çıtır kırıldığını ve korkunç bir çığlık duyduklarını, öbürlerinin de bayıldıklarını, ayıldıklarında, piramitten dışarı çıktıklarını, oyukta kalan arkadaşlarının kâhin gibi konuşarak dışarı atıldığını, kilise mensuplarının onun konuşmasını: "Bu, kendisine ait olmayan şeyi isteyenin cezasıdır" diye yorumladıklarını ve arkadaşlarının da ölü olarak yere yıkıldığını anlatır.

En-Nuveyrî bir de şunu anlatmıştır: Yine bir grup piramidin içine girer ve orada dolaşırlar. Kare

---

188. Enîs Mansur, Lâ'netu'l-Ferâ'ine (biraz değiştirerek.

şeklinde ve bütün duvarları, renkli, garip taşlardan olan, salon gibi bir yer bulurlar. Birisi oradan, bir taş söker ve elbisesinin altına saklar. Onun rüzgârdan kulakları tıkanır ve taşı yanında taşıdığı sürece, rüzgâr kesilmez.

Yine aynı kişiler, içinde, yüz miskal ağırlığında birçok altın dînarın bulunduğu, büyük fıskiyeye benzeyen bir yer buldular. O dînarlardan birkaç tane aldılar. Ancak, onları ellerinden bırakıncaya kadar yerlerinden kımıldayamadılar.

En-Nuveyrî şunu da anlattı: Ahmed b. Tolun zamanında, bazı kişiler piramidin içine girdiler. Piramidin tepesinin altına düşen odalardan birinde, kalın bir cam vazo buldular ve onu alıp dışarı çıktılar. Ancak adamlarından birisi kayboldu. Onu aramak için içeri tekrar girdiler. Birdenbire o, çıplak bir halde ve gülerek karşılarına çıktı: "Beni aramak için yorulmayın" deyip tekrar içeri girdi. Anladılar ki, cin onu kandırmıştı. Bu olay, dillere destan oldu. Vazoyu almışlardı ama, halkın piramidin içine girmesi engellenmişti. Birisinin de, zina yapmak için bir kadınla birlikte piramidin içine girdiği, her ikisinin de bayıldığı ve ölünceye kadar ünlü deliler olarak kaldıkları anlatılmıştır.

Bu konuda, bunlardan başka, pek çok enteresan hikaye vardır. (189)

Hikayeler çoktur. Çok oldukları için tevatür derecesine ulaşmışlardır. Bazıları, bu hikayeler yüzünden cesetlerde, firavunlara ait şeyleri ve hazineleri incelemeye katılan herkesin başına belâ getirecek, bir lâ'net olduğu inancına sahip oldular. Bu inanç, bozuk ve asılsızdır. Burada, kişinin kendisine yöneltmesi gereken bir soru var: Ölünün,

---

189. En-Nuveyrî, Nihayetu'l-Ereb, XV/19, 20, Matba'atu Dari'l-Kutubi'l-Mısriyye, Kahire.

çevresindekilere etkisi var mıdır? Ölünün çevresindekileri etkileme, onlara zarar ve fayda verme, iyilik ve kötülük etme gücü var mıdır? Bu konuda, firavunların cesetleriyle öbürleri aynıdır. Yüce Allah, Cahiliye döneminde, müşriklerin taptığı put ve ölüler hakkında şöyle buyuruyor: "**Allah'ı bırakıp da taptıkları (putlar), hiçbir şey yaratamazlar. Çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır. Onlar diriler değil, ölülerdir. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.**" (190)

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**İşte (bütün bunları yapan) Rabbiniz Allah'tır. Mülk onundur. Onu bırakıp da kendilerine taptıklarınız ise, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir. Eğer onları (putları) çağırırsanız, sizin çağırmanızı işitmezler. Faraza işitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet günü de sizin ortak koşmanızı reddederler. (Bu gerçeği) sana, her şeyden haberi olan (Allah) gibi hiç kimse haber veremez.**" (191)

Allah Taâlâ şöyle buyuruyor: "**(Rasulüm!) De ki: Allah'ı bırakıp da (ilâh olduğunu) ileri sürdüklerinize yalvarın. Ne var ki onlar, sizin sıkıntınızı ne uzaklaştırabilir, ne de değiştirebilirler.**" (192)

Yüce Allah şöyle buyuruyor: "**(Kâfirler) onu (Allah'ı) bırakıp, hiçbir şey yaratmayan, bilakis kendileri yaratılmış olan, kendilerine bile ne zarar ne de fayda verebilen, öldürmeye, hayat vermeye ve ölüleri yeniden diriltip kabirden çıkarmaya güçleri yetmeyen ilâhlar edindiler.**" (193)

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**(Rasulüm! De ki: Göklerin ve yerin Rabbi kimdir? De ki: Allah'tır. O halde de ki: Onu bırakıp da kendilerine**

---

190. Nahl, 20, 21.
191. Fâtır, 13, 14.
192. İsrâ, 56.
193. Furkân, 3.

fayda ya da zarar verme gücüne sahip olmayan dostlar mı edindiniz?" (194)

Bazı müfesirler, yukarıdaki âyetlerde, put diye adlandırılan şeyleri yorumlarlarken şu gerçek ortaya çıktı: Âyetler, Allah'tan başkasına tapılan her şeyi, putu, taşı, kabri veya ağacı biraraya getirmiştir. Muhammed Nesîb er-Rifâî: **"Onlar diriler değil, ölülerdir. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler"** (195) âyetinin yorumunu yaparken şöyle demiştir: Bu nitelikler, cansız varlıkların ve taşların nitelikleri değildir. Çünkü Allah, onları akıllı erkekler olarak niteliyor. Çoğullar "vav" ve "nun"la yapıldı. Onlar cansız varlıklar olsaydı, başka türlü nitelerdi. (Burada, arapça cümle kuruluşuna ait bir açıklama yapmaktadır). Anlaşıldı ki, Allah, putların kendi şekillerinde yapıldığı iyi kimseleri kasdetmektedir. Zamanımızdaki müşrikler onlardan daha iyi halde değillerdir. Belki kabirle imtihan edilmek, putla imtihan edilmekten daha tehlikelidir. (196)

Ben de derim ki: Bu, iyi kişilerin cesetlerinin durumu hakkındadır. Kendilerinin ilâh olduğunu iddia eden ve insanları kendilerine tapmaya çağıran kimselerin cesetlerinin hali nasıl olur? Ölü, kendisine fayda ve zarar veremez. Nitekim Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Âdem oğlu öldüğünde ameli kesilir..."** Firavunların lâ'neti veya kendilerine yaklaşan herkese kötülük etme güçleri olduğu meselesi, asılsız bir meseledir. Kitap ve Sünnet bunu reddeder. Gazetelerin bunları desteklemesi, saptırma türündendir.

---

194. Ra'd, 16.
195. Nahl, 21.
196. Muhammed Nesîb er-Rifâî, Teysîru'l-Aliyyi'l-Kadîr, II/577.

ÖYLEYSE, FİRAVUNLARIN MEZARLARINI AÇANLARIN BAŞLARINA GELEN ŞEYLERİN YORUMU NEDİR?

Büyü bölümünde anlattık, etkisi, birkaç gün süren büyüler vardır, etkisi haftalarca süren büyüler vardır, etkisi aylarca süren büyüler vardır, etkisi yüzlerce yıl, hatta binlerce yıl süren büyüler vardır. Büyü bozulmazsa, büyünün yazıldığı madde kaldığı sürece, büyünün etkisi de devam eder. Büyü, bir kâğıda, bir kumaş parçasına veya bir şahsın resmine yazıldığında ve bunlar telef olduğunda veya yandığında büyü bozulur.

Bu sebeple, bazan büyücülerin yaptıkları büyüyü bir kutuya koydukları ve büyü maddesinin telef olmasını önlemek için, erimiş kurşunla kapattıkları görülür. Mısır'ın eski firavunları, insanların büyüyü ve tekniklerini en iyi bilenlerindendi. Yüce Allah, onların Hz. Musa'ya karşı yaptıkları büyüyü, büyük bir büyü olarak nitelemiştir: **"Siz atın dedi. Onlar atınca, insanların gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir büyü gösterdiler."** (197)

Tarihî incelemelerin ve Mısır'ın firavunlar dönemi hakkındaki antik araştırmaların ortaya koyduğu şeylere göre; firavunlar, büyüyü kullanmada, insanların en beceriklilerindendi. Kur'an-ı Kerîm'de firavunun Hz. Musa ile büyücüler arasında geçen âyetlerin hepsinden anlaşılan şudur: Milletin, ilâh olduğunu iddia eden krallarına tapmaktan başka bir dinleri yoktu. İddia ettiğine göre; firavun en büyük rab ve ilâhtı. Yüce Allah, firavundan haber vermek üzere şöyle buyurur: **"Ben, sizin en yüce Rabbinizim, dedi."** (198)

---

197. A'raf, 116.
198. Nazi'ât, 24.

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Firavun: Ey ileri gelenler! Sizin için benden başka bir ilâh tanımıyorum, dedi.**" (199)

Bu sebeple, o büyücüler sanatlarını, sağken ve öldükten sonra, bu hükümdarların hizmetlerine vermişlerdir. Hükümdarlar, becerikli büyücüleri, yanlarına alıp onlara bol bahşişlerde bulunuyorlardı. Kral III. Ramses (M.Ö. 1197-1165) zamanındaki en büyük kâhine 88786 esir vermişti. Bu kâhin verilen esirleri satmak veya öldürmekte serbestti. Yine ona, 32 ton altın vermişti. (200)

Mîlattan önce, onbirinci asırda, Amon'un kâhinleri 2400 çiftlik, 83 gemi, 46 liman ve yarım milyon baş koyun almışlardı. (201)

Büyücülerle kralları arasında yakın bir ilişki vardı. Bu sebeple, Hz. Musa'nın mucizesi, onların üstün oldukları bir iş türündendi. Onların Hz. Musa'nın karşısına çıkıp ilâhî mûcize karşısında yenilgiye uğramaları da Kur'an'da anlatılmıştır. Firavunlar, öldükten sonra dirilmeye ve ebedîliğe inansalardı, saltanatlarını, hazinelerini ve hizmetçilerini mutlaka bulacaklardı. Öyle olunca krallar büyücülere, cesetlerinin mumyalanması yanında, kabir ve hazinelerini, zaman faktöründen etkilenmeyen ve uzun süre devam eden bir büyüyle korumaları için büyü sanatını kullanmalarını emrettiler. Bunun üzerine büyücüler, büyülerini sağlam kayaların üzerine nakşettiler. Allah daha iyi bilir ama,

199. Kasas, 38.
200. Enîs Mansur, Lâ'netu'l-Ferâ'ine, s.56.
201. a.g.e.

anlaşılmaktadır ki, firavunların mezarlarındaki antik nakışlar ve kalıntıları arasında, kabri ve hazineyi korumak için yapılmış büyü tılsımı vardır. Yine büyücüler, üzerine büyüyle ilgili tılsımı nakşetmek için, sert ve sağlam olan demiri kullanmışlardır. Antik hazinenin mücevherleri arasında veya tabutun içindeki cesedin boynunda muska şeklinde demir bir parça görülür. Kral Tutankhamon'un cesedi açıldığında, etrafında 143 parça değerli mücevher bulundu. Âlimleri şaşırtan şu oldu. Bu mücevherler arasında garip şekilli, üzerine firavun nakışları işlenmiş demir bir parça bulunmasıydı.

Ölüler kitabında, yorumunu aradıklarında, bunun şu anlamda bir uyarı olduğunu gördüler: "Tutan el kopar, seni koklayan her burun düşer, seni gören her göz söner. Sakince kalk, haşmetmaap." Anlaşılıyor ki, firavunların lâ'neti denilen şey, sadece, çok güçlü büyü tekniklerini kullanmak suretiyle, bu ceset ve hazineleri korumaları için cinlerin görevlendirilmesiydi. Atalarından bu görevi alan cinler, buralara yaklaşacak hiç kimseye müsaade etmezler. Değilse, yaklaşanlara kötülük ederler.

Firavunların mezarlarını açtıkları için, rahatsızlananlar hakkında doktorların kullandıkları. sara, alusinasyon ve şizofreni kelimeleri aslında, cinlerin insanları çarpma halinden başka birşey değildir.
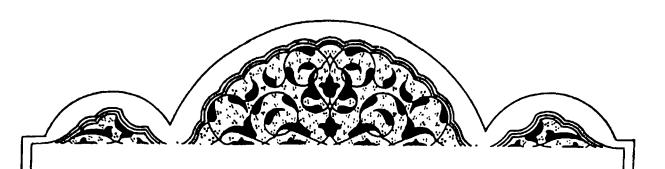
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NAZAR NE DEMEKTİR?

NAZAR VE HASETTEN NASIL KORUNURUZ VE NASIL TEDAVÎ OLURUZ?

NAZAR NE DEMEKTİR?

NAZARIN VAR OLDUĞUNA DAİR ÂYET VE HADİSLER

HASET NE DEMEKTİR.

HASETLE İLGİLİ DELİLLER

İSLÂM'IN IŞIĞINDA HASEDİN TEDAVÎSİ

NAZAR VE HASETTEN KORUNMADA YAYGIN OLAN BİDATLER (KÖTÜ ŞEYLER)

NAZAR ve HASETTEN NASIL KORUNURUZ ve NASIL TEDAVÎ OLURUZ?

NAZAR

"El-Ayn", Arapça, "Âne" fiilinden türetilmiş bir kelimedir ve "nazar, göz değirmek, kötü gözle bakmak" anlamına gelmektedir.

İbn Manzur: "Bir düşman veya hasetçi baktığında, falancaya ayn (nazar, göz) isabet etti, onu etkiledi, o da bu yüzden hastalandı denilir" açıklamasında bulunmuştur. (202)

İbn Hacer de şöyle der: El-Ayn'ın (nazarın) aslı, kötü tabiatlı olanın, zarar verecek şekilde, hasetle karışık, beğenerek bakmasıdır. (203)

---

202. İbn Manzûr, Lisanu'l-Arab, XIII/301.
203. İbn Hacer, Fethu'l-Bârî, X/200.

NAZARIN VAR OLDUĞUNA DAİR ÂYET VE HADÎSLER

ÂYETLER:

1- Yüce Allah Yusuf sûresinde şöyle buyurmuştur:

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لاَ تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ اللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ *

"Sonra şöyle dedi: Oğullarım! (Şehre) hepiniz bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Ama Allah'tan (gelecek) hiçbir şeyi sizden savamam. Hüküm Allah'tan başkasının değildir. (Onun için) ben yalnız ona dayandım. Tevekkül edenler yalnız ona dayansınlar." (204)

Müfessirlerin büyük çoğunluğu, Hz. Yusuf'un kardeşlerinin güzel ve gösterişli olduklarından, Hz. Yakub, insanların onlara nazar değirmelerinden korktuğunda görüş birliğine vardılar. Çünkü nazar vardır ve gerçektir. (205)

2- Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ وَمَا هُوَ إِلاَّ ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ *

---

204. Yûsuf, 67.

205. Tefsîru İbn Kesîr; et-Taberî; el-Kurtubî; el-Âlûsî; es-Suyûtî; Fahruddîn Razî.

"O inkâr edenler Zikr'i (Kur'an'ı) işittikleri zaman, neredeyse seni gözleriyle devirivereceklerdi. Hâlâ da (kin ve hasetlerinden:) Hiç şüphe yok, o bir delidir, derler. Oysa o (Kur'an), âlemler için ancak bir öğüttür." (206)

İbn Abbas, Mücahid ve başkaları: Bu âyet, nazarın mevcut olduğuna ve Allah'ın dilemesiyle tesirinin gerçek olduğuna delildir, demiştir. (207)

HADÎSLER:

1- Ebu Hureyre'nin rivayetine göre, Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: **"Nazar (göz değmesi) haktır, sabittir."** Ayrıca o, vücuda döğme yaptırmaktan menetmiştir. (208)

2- Hz. Âişe tarafından rivayet edilen bir hadîste, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

اسْتَعِيذُوا بِاللَّهِ مِنَ الْعَيْنِ ؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ *

"Nazardan Allah'a sığının. Çünkü nazar (göz değmesi) gerçek ve sâbittir." (209)

3- İbn Abbas'ın rivayet ettiği bir hadîste de, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

الْعَيْنُ حَقٌّ وَلَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابَقَ الْقَدَرَ سَبَقَتْهُ الْعَيْنُ وَإِذَا اسْتُغْسِلْتُمْ فَاغْسِلُوا *

206. Kalem, 51, 52.

207. İbn Kesîr, IV/408.

208. Fethu'l-Bârî, X/203; Sahîhu Müslim, et-Tıb; Ebû Davûd, no: 3879

209. İbn Mâce, et-Tıb; el-Hâkim, el-Mustedrek; el-Elbânî, sahîh olduğunu söylemiştir.

"Nazar, gerçektir. Eğer kaderi geçecek birşey olsaydı, nazar onu geçerdi. Birinizin yıkanması istendiğinde, o kişi yıkansın." (210)

İmam Nevevî şöyle demiştir: "Bu hadîste, kaderin isbatı ve nazar meselesinin doğru olduğu vardır. Nazarın zararı, hayır ve şer olan diğer şeyler ancak Allah'ın takdîriyle olur." (211)

4- Esma Bint Umeys şöyle demişti: Allah'ın Rasulü! Cafer'in çocuklarına nazar değiyor. Onlara dua okuyayım mı? Hz. Peygamber (s.a.v.) ona şöyle cevap verdi:

نَعَمْ ! فَلَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابَقَ الْقَدَرَ لَسَبَقَتْهُ الْعَيْنُ *

"Evet. Eğer Allah'ın takdîrini geçecek birşey olsaydı, nazar onu geçerdi." (212)

5- Ebu Zer tarafından rivayet edilen bir hadîste, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

إِنَّ الْعَيْنَ لَتُولِعُ بِالرَّجُلِ بِإِذْنِ اللَّهِ حَتَّى يَصْعَدَ حَالِقًا فَيَتَرَدَّى مِنْهُ

"Nazar, dağa çıkaracak ve oradan indirecek derecede kişiyi etkiler." (213)

---

210. Sahîhu Müslim, es-Selâm, et-Tıb ve'l-Maraz ve'r-Ruka; Tirmizî, no: 3063; el-Elbânî, Sahîhu'l-Cami', no: 5163 de sahîh olduğunu söylemiştir.

211. Sahîhu Muslim bi-Şerhi'n-Nevevî.

212. Tirmizî, et-Tıb, no: 2059; Musnedu'l-İmam Ahmed, VI/438; İbn Mâce, et-Tıb; el-Elbânî, Sahîhu'l-Cami', V/67, no: 5662 de sahîh olduğunu söylemiştir.

213. Musnedu Ahmed; Ebû Ya'lâ; el-Elbânî, Sahîhu'l-Cami', II/64, no: 6771.

6- İbn Abbas, Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu nakletti:

أَلْعَيْنُ حَقٌّ تَسْتَنْزِلُ الْحَالِقَ *

"Nazar, gerçektir. Dağı yerinden oynatabilir." (214)

7- Cabir'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

أَكْثَرُ مَنْ يَمُوتُ مِنْ أُمَّتِي بَعْدَ كِتَابِ اللّٰهِ وَقَضَائِهِ وَقَدَرِهِ ، بِالأَنْفُسِ

"Ümmetimden ölenlerin çoğu, Allah'ın yazması, kaderi ve nazarladır." (215)

8- Yine Cabir'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

أَلْعَيْنُ تُدْخِلُ الرَّجُلَ الْقَبْرَ ، وَتُدْخِلُ الْجَمَلَ الْقِدْرَ *

"Nazar, kişiyi kabre, deveyi tencereye sokar." (216)

214. Musnedu Ahmed; et-Taberânî, el-Hâkim, el-Mustedrek; el-Elbânî, hasen olduğunu söylemiştir.215.

215. Buhârî, et-Tarîh; el-Bezzar; el-Elbânî, Sahîhu'l-Cami', no: 1217 de hasen olduğunu söylemiştir.

216. Ebû Nuaym, Hılyetu'l-Evliyâ; el-Elbânî, es-Silsiletu's-Sahîha, no: 1250 de hasen olduğunu söylemiştir.

NAZARI TEDAVİ

9- Ahmed b. Hanbel, Nesaî ve İbn Mace'nin rivayet edip İbn Hibban'ın da sahîh kabul ettiği şöyle bir hadîs vardır: Sehl b. Huneyf, banyo yapmak için üzerindeki cübbeyi çıkarmıştı. Âmir b. Rabîa da ona bakıyordu. Sehl, cildi düzgün, bembeyaz bir kimseydi. Âmir: Hiç güneş görmeyen ciltler bile, bugünkü gördüğüm gibi değildir, dedi. Bunun üzerine Sehl rahatsızlandı. Rasulullah'a Sehl'in rahatsızlandığı haber verilerek: O başını kaldıramıyor, denildi. Bunun üzerine Rasulullah: **"Suçladığınız birisi var mı?"** dedi. Âmir b. Rabîa, denildi. Rasulullah (s.a.v.) Âmir'i çağırıp ona kızdı ve: **"Sizden biriniz, kardeşini neden (nazarla) öldürüyor? Ona Maşaallah deseydin ya! Haydi şimdi, onun için yıkan"** dedi. Âmir, yüzünü, ellerini, dirseklerini, dizlerini, ayak topuklarını ve böğürlerini bir kap içerisinde yıkadı. Sonra bu su, onun üzerine döküldü. Sehl de ânında iyileşti. (217)

NAZAR, GERÇEK VE SÂBİTTİR.

Yukarda geçen âyet ve hadîslerden anlaşılıyor ki, nazar, gerçektir ve sâbittir. (218)

Nazar, kişiyi yüksek dağdan düşürecek kadar etkilidir. Sağlıklı kişiyi, öldürüp kabre sokabilir. Deveye de isabet edip onu yere düşürebilir. Sonunda sahibi onu kesip pişirmek için tencereye koyar. Nazar gerçektir, etkisi de gerçektir. Nazar, bedene, cana ve sahip olunan şeylere değebilir.

---

217. Malik, el-Muvatta', II/938.

218. Ahmed b. Abdülazîz eş-Şemîrî'nin "El-Aynu Hakkun" adlı değerli bir araştırması vardır. Önemli olduğu için başvurunuz.

NAZARLA HASEDİN FARKI

Haset eden, nazar değirenden daha umûmîdir. Bu sebeple, Felak suresinde, haset edenin şerrinden korunma buyurulmuştur.

Haset eden: Kin tutan kişidir. Onun kini, hoşlanmamakla ve nîmetlerin yok olmasını istemekle birlikte ortaya çıkar. Böylece nazar, iyi erkek ve kadından da olabilir. Kişi, kendi malına, çocuğuna veya ailesine bilmeden nazar değirebilir ama nazar ve haset, etkide ortaktırlar. Bu da, nazar değen veya haset edilen kimseye kötülük ve zarar vermektir.

HASET

Haset: Bir kimsedeki, Allah'ın nîmetine kızıp onun yok olmasını istemektir.

Yani, kin tutan ve haset eden kimse, Allah'ın nîmeti kendine gelsin veya gelmesin, onun, başkasında bulunmamasını ister.

Şöyle de denilmektedir: Haset, bir kimsede Allah'ın nîmetini görmekten hoşlanmamak ve onun yok olmasını istemektir. Haset eden kişi bu nîmetin yok olması için çalışabilir.

HASEDİN VAR OLDUĞUNA DAİR DELİLLER

ÂYETLER:

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"Ehl-i kitaptan çoğu, hakîkat kendilerine apaçık belli olduktan sonra, sırf içlerindeki kıskançlıktan ötürü, sizi îmanınızdan vazgeçirip küfre döndürmek istediler." (219)

---

219. Bakara, 109.

Yine yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"Yoksa onlar, Allah'ın lûtfundan verdiği şeyler için insanlara hased mi ediyorlar? Yoksa İbrahim soyuna Kitab'ı ve hikmeti verdik ve onlara büyük bir hükümranlık bahşettik." (220)

Allah Taâlâ şöyle buyurmuştur:

"Kıskandığı zaman kıskanç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım." (221)

HADÎSLER:

1- Tirmizî'nin es-Sünen'inde, ez-Zubeyr'in mevlâsının rivayet ettiği şu hadîs vardır: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

دَبَّ إِلَيْكُمْ دَاءُ الأُمَمِ مِنْ قَبْلِكُمْ : الْحَسَدُ وَالْبَغْضَاءُ وَالْبَغْضَةُ هِيَ الْحَالِقَةُ ؛ لاَ أَقُولُ : حَالِقَةَ الشَّعْرِ ، وَلَكِنْ حَالِقَةَ الدِّينِ ، وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لاَ تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَنْ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِمَا يُثَبِّتُ ذَلِكَ أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ

"Sizden önceki milletler arasındaki hastalık yâni, haset, kin ve nefret size de geldi. Bunlar kesip yok eden şeylerdir. Ben, saçın kesilmesinden değil, dîni kesip yok eden şeylerden bahsediyorum. Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki siz, (kâmil) mümin olmadıkça cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe (kâmil)

220. Nisâ, 54.
221. Felak, 5.

mümin olamazsınız. Bunu sağlayan şeyi size haber vereyim mi? Aranızda selamı yayın." (222)

2- Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Ümmetim, öbür milletlerin tutulduğu hastalığa tutulacak". Sahabîler: "Öbür milletlerin hastalığı nedir?" diye sordular. Peygamber (s.a.v.) şu cevabı verdi:

اَلأَشَرُ ، وَالْبَطَرُ ، وَالتَّكَاثُرُ ، وَالتَّنَافُسُ فِى الدُّنْيَا ،

وَالتَّبَاغُضُ ، وَالْحَسَدُ حَتَّى يَكُونَ الْبَغْيُ ثُمَّ الْهَرْجُ *

"Aşırı derecede sevinip taşkınlık göstermek, şımarıklık, mal ve evlâdın çokluğuyla övünmek, dünya malı için yarışa girmek, kin ve haset tutmak, fuhuş yapmak ve herc (çok öldürme)." (223)

KENDİSİNDEN KORUNABİLMEK İÇİN HASETÇİNİN ÖZELLİKLERİ

Nazar meselesi, herkesle ilgili yani genel olduğuna göre, iyi kimselerin bile, bilmeden nazarları değebilir. Haset ise, belirli kişilere aittir. Hased edenin, bazı belirgin özellikleri vardır. Bunlar: Bakışı, gülümsemesi, yüz çizgileri ve konuşmadaki üslûbu. Bunların hepsi, haset edenin içinde sakladıklarını ifade eder. İnsanın içinde sakladığı; yüzünde, dilinde, bakışlarında, gülümsemesinde, bütün davranışlarında ve yüzündeki çizgilerde ortaya çıkar.

Allah'ın hikmetlerinden birisi de, insanın yüzünü, içinde gizlediklerini gösteren bir ayna yapmasıdır. Hastanın hastalığı, üzgünün üzüntüsü,

---

222. Tirmizî.
223. Et-Taberânî, el-Evsat; İbn Ebi'd-Dunyâ.

sağlıklının sağlığı, mesut ve neşelinin saadet ve neşesi yüzünde görülür. Samimî müminin îmanı, huşu duyanın huşusu, Kur'an okuyanın samîmiyeti, yüzündeki nurda, güler yüzlülükte, tevazuda, edepte ve konuşma güzelliğinde görülür. Yine, günahkâr ve âsînin, günahkârlığı, isyanı ve riyakârlğı, yüzünde ve konuşmasının bozukluğunda görülür. İnsanlardaki nîmet ve iyilikten hoşlanmayan, Allah'ın nîmetlerinin onlardan gitmesini isteyen hasetçide de öyledir. Çünkü onun kalbi kötüdür ve îmanı eksiktir. O, içindekini ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın, hemen içindeki hasedi çıkarır.

HASET EDENİN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

1- Haset eden, Allah'ın takdîr ettiğine daima kızar.

2- Haset eden, daima şikâyetçidir. Bütün dünyaya sahip olsa da, Allah'a şükretmez.

3- Devamlı hata ve kusur arar, toplantı yerlerinde bunları ortaya çıkarıp büyütür.

4- Haset eden, haset ettiği kimsenin meziyetlerini gizler, onları bilmezlikten gelir veya küçük görür.

5- Haset ettiği kimseyle, devamlı gülerek ve dalga geçerek konuşur. Ancak, gözlerinin bakışlarında açık bir kin vardır.

6- Gerekçeli veya gerekçesiz olarak, açıkça, kırıcı tenkitlerde bulunur.

7- Her fırsatta, haset ettiği kimseye zarar vermeye çalışır.

8- Haset edenin, sinirleri devamlı bozuktur. Çünkü onun içi, hasetten kaynamaktadır. Yüzü de üzgün ve asıktır.

İSLAM'IN IŞIĞINDA HASEDİN TEDAVÎSİ

Haset, sonucu, özellikle sosyal münasebetlerin kesilmesi, insanî davranışlar ortamının bozulması şeklinde ortaya çıkan, cehalet ve geriliğin en son noktaya ulaştığı kötü ve tehlikeli bir hastalıktır. Yüce dînimiz bu tehlikeli hastalık karşısında ihtiyatlı bir tavır takınmıştır. Hz. Peygamber bu konuda şöyle demiştir:

لاَ تَحَاسَدُوا وَلاَ تَقَاطَعُوا وَلاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللّٰهِ إِخْوَانًا *

"Birbirinize haset etmeyin. Birbirinizle alâkayı kesmeyin. Birbirinize kin beslemeyin. Birbirinize arka çevirmeyin. Allah'ın kulları!"

Yine Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

اسْتَعِينُوا عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ بِالْكِتْمَانِ ؛ فَإِنَّ كُلَّ ذِى نِعْمَةٍ مَحْسُودٌ *

"İhtiyaçlarınızı gizlice temin edin. Çünkü her nîmet sahibine, haset edilir."

Böyle bir hataya düşmemek için, müslümanın temiz kalpli ve sakin tabiatlı olması gerekir. Müslümanın, birisinde gördüğü bir nîmete, onun yok olmasını istememek, varlığından ve devamından rahatsız olmamak şartıyla gıpta etmesi helâldır. Haset, kalbin büyük hastalıklarından olduğuna göre, kalp hastalıkları ancak faydalı ilimle tedavî edilir. Haset hastalığı için faydalı ilim, müslümanın, hasedin dünyada da, âhirette de kendisi için, zararlı

olduğunu, hasedi terketmenin cennete girme vasıtalarından olduğunu bilmesidir. Enes şöyle anlatıyor: Bir gün Peygamber'in (s.a.v.) yanında oturuyordum. Rasulullah (s.a.v.): "Şimdi, sizin yanınıza, şu taraftan cennetlik bir adam gelecek" dedi. Gerçekten, Ensarlı birisi, sol elinde ayakkabıları olduğu halde, sakalından abdest suyu damlayarak geldi ve selam verdi. Ertesi gün, Rasulullah (s.a.v.) aynı şeyi söyledi. O adam yine geldi. Peygamber (s.a.v.) kalkınca, Abdullah b. Amr b. el-As o adamın peşinden gitti ve ona şöyle dedi: Ben babamla münakaşa ettim. Üç gün onun yanına gitmemeye yemin ettim. Üç gün, senin yanında kalmama müsade eder misin? Adam: Tamam, dedi. Abdullah, onun yanında üç gece kaldı ve adamın geceleyin birşey yaptığını görmedi. Ancak o, yatağında döndüğünde, Allah'ı zikrediyordu. Abdullah anlatmaktadır: Ancak, hayırdan başka birşey söylediğini duymadım. Üç gün geçince, nerdeyse yaptığını basit görmeye başladım.

Ben şöyle dedim: Allah'ın kulu! Benimle babam arasında ne kızgınlık var, ne de dargınlık. Fakat ben, Rasulullah'ın şöyle şöyle dediğini duydum. Senin yaptıklarını öğrenmek istedim. Senin çok şey yaptığını görmedim. Seni bu dereceye getiren nedir? O da şu cevabı verdi: Sadece gördüklerin. Ben gitmek için arkamı dönünce, o beni çağırıp: Sadece gördüklerin, ama ben, bir müslümana, içimden ne kötülük geçirdim, ne de, Allah'ın verdiği bir nîmetten dolayı haset ettim, dedi. Ben de ona: İşte, seni bu dereceye getiren şey budur. Ama bizim buna gücümüz yetmiyor, dedi.

Buradan anlaşılıyor ki, hasedi bırakmak, Allah katında sevabı olan, önemli birşeydir.

NAZARIN ETKİLERİ

Nazarın iki türlü etkisi vardır:

1- Etkisi hemen görülen, öldürücü nazar:

Bu tür nazar, insanı veya hayvanı öldürür. Binayı yıkar, ekinleri mahveder. Böylesinin tedavîsi yoktur. Şeyh Abdülazîz b. Baz şunu anlattı: Riyad şehrine bağlı köylerden birinde, bir zat, birisinin koyun sürüsüne uğradı ve ona nazar değirdi. Sürünün bütün hayvanları öldü. Sürü sahibi gelip koyunlarının öldüğünü görünce, oğluna sordu. Senin yanından kim geçti? diye sordu. Çocuk: Buradan falancadan başkası geçmedi, dedi. Sürü sahibi o zatın yanına gitti. Onu, yeni apartmanının damında buldu. Ona: Falan kişi! Sen benim sürümün yanından geçtin ve şöyle şöyle yaptın (yani nazar değirdin). Şimdi, ben o nazarı, senin ya bedenine göndereceğim, ya da apartmanına, dedi. Apartman sahibi ona: İninceye kadar bekle, dedi. Apartman sahibi indi ve apartman hemen yıkıldı. Bu nazar, zehirli ve öldürücüdür. Onun tedavîsi yoktur.

2- Öldürücü olmayan nazar:

Bunun tedavîsi üç türlüdür:

a. Olmadan önce, hemen onu geri çeviren tedavî

b. Olduktan sonra, hemen etki eden tedavî

c. Rukye (meşru dua) ve zikirlerle tedavî

1. OLMADAN ÖNCE NAZARI GERİ ÇEVİREN TEDAVÎ

Bu, bereket dilemekle ("Barekellahu fîhi" veya "Allahumme barik aleyhi" yahut "Maşaallah" demek)

olur. Yüce Allah'ın hikmetindendir ki, nazar değiren bereket dilerse, nazarın şerri gider ve tesiri yok olur. Yüce Allah takdir ettiğini, yine takdir ettiğiyle geri çevirir. Bütün iş, Allah'a aittir. Bu sebeple, Rasulullah (s.a.v.) bize, hoşumuza giden her şeye bereket dilememizi emretmiştir. O, şöyle buyurmuştur: "Biriniz, kardeşinizin birşeyini gördüğünde, ona, bereket dileyerek dua etsin."

Âmir b. Rabîa'ya da şöyle demiştir: "Bereket dileseydin ya!"

Sehl b. Huneyf'in rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يُعْجِبُهُ فِي نَفْسِهِ أَوْ مَالِهِ فَلْيُبَرِّكْ عَلَيْهِ ؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ

"Sizden biriniz, kendisinde veya malında, beğendiği birşey görürse, ona bereket dileyerek dua etsin. Çünkü nazar gerçektir." (224)

Bu hadîsler, nazarı değen kişi bereket dilediğinde, nazarın zarar vermeyeceğini ve etki etmeyeceğini, ancak bereket dilemediğinde zarar vereceğini göstermektedir. Buna, Kurtubî ve başkaları da işaret ederek (225) sonra şöyle demişlerdir: Her müslümanın beğendiği şeye bereket dilemesi gerekir. Çünkü bereket dilerse, tehlikeyi gidermiş olur. Bunda şüphe yoktur. (226)

İbn Hacer şöyle der: Birşeyi beğenen kimsenin, hemen beğendiği şey için, bereket dilemesi gerekir. Onun böyle yapması, bir rukye (dua) olur. (227)

---

224. İbnu's-Sinnî; İmam Ahmed; el-Hâkim.
225. Tefsîru'l-Kurtubî, IX/227.
226. a.g.e.
227. Fethu'l-Bârî, X/205.

Bereket dilemenin şekli: "**Bârekellahu fîhi**" veya "**Allahumme bârik aleyhi**" demektir.

Yüce Allah'ın şu sözü de bununla ilgilidir:

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَاشَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ✻

"**Bahçene girdiğinde: Mâşâallah! Kuvvet yalnız Allah'ındır, deseydin ya!**" (228)

2- OLDUKTAN SONRA NAZARIN TEDAVÎSİ

Nazarı değen kimse bilinir de, onun guslettiği sudan ve abdest suyundan alınır, nazar değenin üzerine dökülürse, bu abdest suyu, nazarın etkisini giderir ve onu nazardan kurtarır.

Peygamber (s.a.v.), Sehl b. Huneyf'in yukarda geçen hadîste şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz kardeşini neden (nazarla) öldürüyor? Bereket dileseydin ya. Onun için yıkan." Âmir, yüzünü, ellerini, dirseklerini, dizlerini, ayak topuklarını ve böğürlerini bir kap içerisinde yıkadı, sonra bu su, arkasından Sehl'in üzerine döküldü. Sehl hemen iyileşti. (229)

Başka bir rivayette: "Onun için abdest al" buyurdu. Âmir onun için abdest aldı ve bu su, arkasından Sehl'in üzerine döküldü. Böylece Sehl, hiçbir rahatsızlığı kalmadan, Rasulullah'la birlikte gitti.

Müslim'in Sahîh'inde şöyle bir hadîs vardır:

اَلْعَيْنُ حَقٌّ وَلَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابَقَ الْقَدَرَ سَبَقَتْهُ الْعَيْنُ وَإِذَا اسْتُغْسِلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَغْسِلْ ✻

228. Kehf, 39.
229. Malik, el-Muvatta', el-Ayn, II/938.

"Nazar, gerçektir. Eğer kaderi geçecek birşey olsaydı, nazar onu geçerdi. Birinizin yıkanması istendiğinde, o kişi yıkansın." (230)

Ebu Davud'un Sünen'inde, Hz. Âişe şöyle demiştir:

كَانَ يُؤْمَرُ الْعَائِنُ فَيَتَوَضَّأُ ، ثُمَّ يَغْسِلُ مِنْهُ الْمَعِينُ *

"Nazarı değen kimseye abdest alması emredilir, o da abdest alırdı. Sonra bundan, nazar değen kimse yıkanırdı." (231)

YIKANMA ŞEKLİ

Nazarı değen kimseye, içinde su dolu bir kap getirilir. o, elini kabın içine sokar ve ağzına götürür. Sonra, onu kabın içine püskürtür. Daha sonra, yüzünü kabın içinde yıkar. Sol elini kabın içine sokar. Kabın içinde, sağ elinin üzerine döker. Sonra sağ elini sokar ve onunla bir defa sol elinin üzerine döker. Sol elini sokup sağ dirseğinin üzerine döker. Sağ elini sokar, sol dirseğinin üzerine döker. Sol elini sokar. Onunla sağ ayağının üzerine döker. Sağ ayağını sokar, onunla sol ayağının üzerine döker. Sonra sol elini sokar, onunla sağ dizinin üzerine döker. Sağ elini sokar, onunla sol dizinin üzerine döker -bunların hepsi kabın içinde olur-. Sonra izarının (etek, peştemal, futa denilen giysi) sağ üst tarafı kabın içine sokulur. Kap toprağın içine konulmaz. Nazar değen kimsenin başına, arkasından bir defa dökülür. (232)

---

230. Müslim, es-Selâm, et-Tıb ve'l-Maraz ve'r-Rukâ, V/32.
231. El-Beyhakî, es-Sünen, IX/252.
232. Aynı yer.

Yıkanmanın gerekliliği, yâni niçin yıkanması istenilir?

Birçok kişi, nazarının değdiğinden şüphe edilen kimseden, yıkanmasını istemekten çekinir. Aslında, çekinmeye gerek yoktur. İyi kimsenin bile, nazarı değebilir. Bazı âlimler, nazarı değen kimsenin abdest almasını gerekli görmüşlerdir. Çünkü Peygamber (s.a.v.): "Birinizin yıkanması istendiğinde, o yıkansın." Rasulullah, yıkanmayı emretmiştir. Emir, vücup (gereğinin yapılması) içindir.

3- RUKYE (MEŞRU DUA) VE ZİKİRLERLE TEDAVÎ

Nazarı değen kimse bilinmiyorsa, nazar değenin, zikir ve meşru rukyeyle Allah'a sığınmaktan başka bir çaresi yoktur. Çünkü bunlarda, Allah'ın izniyle şifa vardır.

- Hasta, ellerini birleştirip içine Fatiha, Âyetelkürsî ve Muavvizat'ı (İhlas, Felak ve Nas surelerini) okur, ellerinin içine üfler ve onları vücuduna sürer.

- Hasta, bu âyetleri, zeytin yağına okur, ağrının olduğu yere sürer, yıkanır ve o sudan içer.

HZ. PEYGAMBER'İN KÖTÜ ŞEYLERDEN ALLAH'A SIĞINMAK İÇİN OKUDUĞU DUALAR

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmeti min şerri mâ halak.

1- "Yarattıklarının şerrinden, Allah'ın tam kelimelerine sığınırım."

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لاَمَّةٍ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmme, min kulli şeytânin ve hâmme, ve min kulli aynin lâmme.

2- "Şeytanın ve bütün haşerelerin şerrinden, her türlü nazar değmesinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım."

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ ، وَمِنْ شَرِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ اللَّهُ يَشْفِيكَ ، بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ *

Bismillâhi erkîke min kulli şey'in yu'zîk, ve min şerri nefsin ev aynin hâsidinillâhu yeşfîk, bismillâhi erkîk.

3- "Allah'ın adıyle. Sana zarar veren her şeyden, her nefis veya hasetçi gözün şerrinden Allah'a sığınırım. Allah sana şifa versin. Seni koruması için Allah'ın adıyle ona sığınırım."

بِسْمِ اللَّهِ يُبْرِيكَ ، وَمِنْ كُلِّ دَاءٍ يَشْفِيكَ ، وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِى عَيْنٍ *

Bismillâhi yubrîk, ve min kulli dâin yeşfîk, ve min şerri hâsidin izâ hased, ve min şerri kulli zî ayn.

4- "Allah'ın adıyle. Seni o korusun. Onun seni her türlü hastalığa, haset ettiği zaman, hasetçinin şerrine ve her türlü nazarın şerrine karşı korumasını ve sana şifa vermesini dilerim."

Hastanın, kendine okuyacağı bazı korunma duaları ve rukyeler vardır. İbnu'l-Kayyim, bunları Zadu'l-Meâd'da zikretmiştir:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ ، الَّتِي لاَ يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلاَ فَاجِرٌ ، مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَذَرَأَ وَبَرَأَ ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا ، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا ، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمِنْ شَرِّ طَوَارِقِ اللَّيْلِ ، إِلاَّ طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ ، يَا رَحْمَانُ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmâti, elletî lâ yucâvizuhunne berrun ve lâ fâcir, min şerri mâ halaka ve zerae ve berae, ve min şerri mâ yenzilu mine's-semâ', ve min şerri mâ ya'rucu fîhâ, ve min şerri mâ zerae fi'l-arzi ve min şerri mâ yahrucu minhâ, ve min şerri fiteni'l-leyli ve'n-nehâr, ve min şerri tavâriki'l-leyl, illâ târıkan yatruku bihayr, yâ rahmân.

1- **"Yarattıklarının şerrinden, gökten inenin ve onda yükselenin şerrinden, yerde olanın şerrinden ve ondan çıkanın şerrinden, gece ve gündüz fitnelerinin şerrinden, geceleyin iyilikle doğan müstesna, geceleyin doğanların şerrinden, iyi ve kötünün vazgeçemeyeceği, Allah'ın tam kelimelerine sığınırım, ey Rahman!"**

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ ، مِنْ غَضَبِهِ وَ عِقَابِهِ وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهِ ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونِ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmme, min ğazabihî ve ıkâbihî ve min şerri ıbâdih, ve min hemezâti'ş-Şeyâtîni ve en yahzurûn.

2- **"Öfkesinden, cezasından, kullarının kötülüğünden, şeytanların vesveselerinden ve gelmelerinden, Allah'ın tam kelimelerine sığınırım."**

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ ، وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ ، مِنْ شَرِّ مَا أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ ، اَللَّهُمَّ أَنْتَ تَكْشِفُ الْمَأْثَمَ وَالْمَغْرَمَ ، اَللَّهُمَّ إِنَّهُ لاَ يُهْزَمُ جُنْدُكَ وَلاَ يُخْلَفُ وَعْدُكَ ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ

Allâhumme innî eûzu bivechike'l-kerîm, ve kelimâtike't-tâmmât, min şerri mâ ente âhizun binâsıyetih, Allâhumme ente tekşifu'l-me'seme ve'l-mağram, Allâhumme innehû lâ yuhzemu ve lâ yuhlafu va'duk, subhâneke ve bihamdik.

3- **"Allah'ım! Alnından yakaladığınının şerrinden yüce rızana ve tam kelimelerine sığınırım. Allah'ım! Sen günah ve isyanı açığa çıkarırsın. Allah'ım! Senin ordun yenilmez, sözünün aksi çıkmaz. Seni tesbih eder ve sana hamdederiz."**

اَللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ، مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ ، وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ ، أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٍ ، وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ، وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ،

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشُرَكَائِهِ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

Allâhumme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ent, aleyke tevekkeltu ve ente rabbi'l-arşi'l-azîm, mâ şâellâhu kân, ve mâ lem yeşe'lem yekun, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh, a'lemu ennellâhe alâ kulli şey'in kadîr, ve ennellâhe kad ehâta bikulli şey'in ılmâ, ve ahsâ kulle şey'in adedâ, Allâhumme innî eûzubike min şerri nefsî ve min şerri'ş-şeytâni ve şurakâih, ve min kulli dâbbetin ente âhizun binâsıyetihâ inne rabbî alâ sırâtın mustekîm.

4- **"Allah'ım! Sen Rabbimsin. Senden başka ilâh yok. Sana güvendim. Sen büyük Arş'ın Rabbisin. Allah'ın dilediği olur, dilemediği olmaz. Güç ve kudret Allah'tadır. Biliyorum ki Allah her şeye kâdirdir, ilmi her şeyi kuşatmıştır ve o her şeyden haberdardır. Allah'ım! Nefsimin kötülüklerinden, şeytanın ve ortaklarının kötülüklerinden, alnından yakaladığın her canlının şerrinden sana sığınırım. Rabbim, doğru yoldadır."**

Daha sonra İbnu'l-Kayyim şöyle der: Bu duaları deneyenler, onların değerini, yararını ve ne kadar lüzumlu olduklarını anlarlar. Çünkü bunlar, nazarın etkisini önlerler, nazar olduktan sonra da, okuyanın îman ve nefis gücüne, kapasitesine, Allah'a tevekkül gücüne ve kalbinin dayanıklılığına göre onu defeder. Bunlar silahtır. Silahın etkisi de kullanana göredir. (233)

233. Zadu'l--Meâd, IV/170.

NAZAR VE HASETTEN KORUNMAK İÇİN BAZI YAYGINLAŞMIŞ BİDATLER (KÖTÜ ŞEYLER)

Halk, nazardan korunmak için, birçok bidat çıkarıp onların, nazar ve hasedin kötülüğünü giderdiklerine inanmışlardır.

1- Muska takmak: Bunlar, halkın nazardan korunmak için çocuklarına taktıkları incik boncuk gibi şeylerdir. Bu, şirktir (Allah'a ortak koşmaktır). Çünkü Peygamber (s.a.v.), Ahmed b. Hanbel'in rivayet ettiği bir hadîste şöyle buyurmuştur:

مَنْ تَعَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ *

"Kim muska takınırsa, Allah'a ortak koşar."

2- Cinlere hizmet eden kimselerden, âyet ve hadîs olmayan sözlerle doldurulmuş muskalar temin etmek. Bu, şirktir.

3- Nazardan korunmak için, midye kabuğu ve buna benzer şeyler takmak.

4- Çocuk ve hayvanlara, mavi boncuklu kolyeler, hilal şeklinde demirler veya sırtlan dişi yahut kemiği takmak.

5- Evlerin kapılarına, hayvanların boyunlarına ve arabalara, at veya eşek nalı asmak, buğday başağı takmak, içinde insan gözü olan bakırdan yapılmış bir el asmak.

6- Nazarı ve kötülüğünü geri çevirmek için, üzerinde bazı kelimeler yazılı, mavi boncuklu yüzük

takmak.

7- Ev ve ekin tarlalarına kafatası ve hayvan başları asmak.

8- Bazı yerlerde, gelin ve damada nazar değmemesi için, düğünlerde davetlilerin üzerine tuz saçmak.

9- Nazarı geri çevirdiğine inanılan bazı garip kelimeler kullanmak. "Hamse" (beş) ve "Humeyse" (beşcik) ve "Ağaca sarılın" gibi. "Ağaca sarılın" ifadesi, ağacı kutsal gören ve zararı kendilerinden defettiğine inandıkları hinduizm inancındandır.

10- "Hasûdun (haset edenin) gözünün içinde, ûd (odun) vardır" gibi, arabaların ve başka şeylerin üzerine bazı cümleler yazılması.
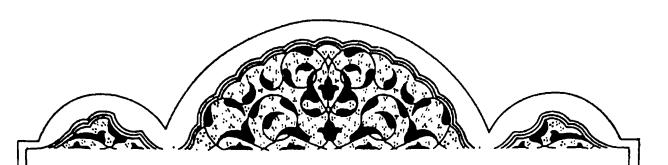
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PSİKOLOJİK VE ASABÎ HASTALIKLAR

VEHİM

SARA

DEPRESYON

STRES

DOĞRU MÜMİNİN ÖZELLİKLERİ

PSİKOLOJİK VE ASABÎ HASTALIKLAR

VEHİM

Vehim: Kötü bir psikolojik rahatsızlıktır. Kişi, vehim rahatsızlığına tutulursa, ondan kurtulması zor olur. İnsanın hayatında bazı vehimler eksik değildir. Bazı kişilerin hayatı, tamamen vehim içinde geçer. Hatta vehimlerin etkisi gerçeklerinkinden daha fazla olacak dereceye varır. "Kur'an'la tedavînin" yaygınlaşması, halkın bazı sara hallerini görmeleri, gerek tedavîye gidenlerden, gerek bazı kitaplardan, bu konudaki hikayelerin yayılmasıyla birlikte, birçok kimse hayatın problemleri karşısında vehim hastalığına yakalandı. Dürüst ve dindar kimseler bile, vehimden kurtulamadılar.

Bu vehmin ortaya çıkmasında, insanların, cin ve şeytanlardan korkmalarının büyük bir rolü vardır. Birçok kimse, tutulduğu belirli bir hastalık, hayatındaki bir problem, normal karı koca anlaşmazlıkları veya başına gelen bir olayla başka şeyler arasında irtibat kurmaya, problemin veya anlaşmazlıkların sebebini düşündüğünde, falancanın kendisine nazar değirdiğine veya falan tarihte düştüğünde kendisini cin çarptığına inanıp bazı belirtileri anlatmaya başlar.

Aslında insan, vehim hastalığına yakalanırsa, bu, gerçek hastalıktan daha tehlikeli olur. Çünkü cin çarpması, Allah'ın lûtfuyla, Kur'an-ı Kerîm rukyesiyle (Kur'an'dan okunan âyetlerle) gider. Vehim hastası, bitip tükenmek bilmeyen bir anafor içindedir. Yine bazı kimseler de, kendisinin büyülü olduğu veya falancanın, aralarındaki bir meseleden dolayı kendisine büyü yaptırdığı vehmi içindedir. Böylece onun zihni bulanır ve hayatı alt üst olur. Sonra da o, kendi kendisine büyülü olduğunu telkin eder.

Bir insan, kendisinde cin çarpması veya büyü olduğu vehmine kapılırsa, zihni bulanır ve hayatı allak bullak olur. Hormon salgılayan bezler iyi çalışmazlar ve artık onda, çarpılma veya büyülenme belirtileri görülür. Onda, modern psikolojide "Kendi kendine telkin" denilen kasılma veya bayılmalar ortaya çıkar.

Burada, hayatına aşırı korkuyla birlikte stres girer. Sinir sistemi bozulur. Kalp kasları gerilir. Vücutta bazı hastalık belirtileri ortaya çıkar. Hasta, kalp bölgesinde bir ağrı hisseder. Korkunun artmasıyla birlikte ağrı da artar. Sinir sistemenin bozuk çalışması sonucu, başka bazı rahatsızlık belirtileri ortaya çıkar. İnsanın vücudundaki her organ stres halinden etkilenir. Ritmi bozulmadan kalp atışları artar. Tansiyon yükselir. Sindirim sistemi bozulur. Karın

ağrıları ortaya çıkar. Hastanın cinsel hayatında da bir bozulma olur. Hanımına karşı isteksizlik duyar. Vücudundaki kaslar gerilir. Baş bölgesinde, kas gerilmesi olur. Yarım baş ağrısı ortaya çıkar.

Gerçek şudur: Kur'an'la tedavîye gidenlerin büyük bir kısmı vehim hastalarıdır. Cin çarpmasının bazı belirtilerini gösterseler de, cin çarpmasına uğrayanlar pek azdır. Psikiyatrinin vurguladığı gerçek şudur: Devamlı stres olması, gerçek organ hastalıklarına sebep olur. Ağrılar, sadece gerilme ve büzülmeden değil, vücuttaki bir hastalıktan dolayı olurlar. Stres, mîde ülserine, göğüs anjinine ve başka rahatsızlıklara sebep olur. Artık onun hayat tarzı değişir. Arzu ve umutları kalmaz. İşini ihmal eder. Evlilik hayatı bozulur. Sonunda vehmin ve korkunun esiri olur."

SARA (EPİLEPSİ)

Karmaşık olması sebebiyle doktorlar, saranın genel ve sınırlı bir tarifini ortaya koyamamışlardır. Çünkü saranın ruhî ve zihnî birçok görüntüsü vardır.

Doktorlar, şuur kaybıyla birlikte, hastaya ânîden ve zaman zaman gelen kasılma ve titreme haline sara nöbeti derler. Sara nöbeti, büyük ve küçük diye ikiye ayrılır. Büyük sara nöbeti, geldiği esnada şuur kaybı olandır. Küçük ise, hastalığa ilk tutulma sıralarında olandır. Hastanın ve etrafındakilerin bu sırada uyanık olmaları gerekmez. Bunlar, 3-10 saniye sürer. Çoğunlukla bunlarda, kasılmalar olmaz. Bu daha çok, hasta kısa bir süre konuşamayacak şekilde ânî olur. Sonra, tam kendine gelmeden biraz konuşur veya kesik kesik konuşmadan kekelemeye geçer. Hasta biraz gözlerini boşluğa diker. Sonra işine döner.

SARANIN SEBEPLERİ

Doktorlar, sara nöbetini üç sebebe bağlamışlardır:

1- Kişilik, kalıtım ve yapı olarak saraya müsait olmak,

2- Beynindeki rahatsızlıktan dolayı saraya yakalanmak.

3- Asabî faaliyette değişiklik meydana gelmesi.

Ancak, saranın sebepleri arasında önemli birisi daha vardır ki, bu, cin çarpması sebebiyle olandır. Modern tıbbın, sebeplerini açıklayamadığı sara çeşitleri olduğunu açıklamalarına rağmen, doktorların büyük bir kısmı, bu tür sarayı itiraf etmek istemezler. Şu da hayreti artıran şeylerdendir: Bu sebebi inkâr edenlerin çoğu, bizden olanlardır. Batılı doktorların çoğu, saranın bu türünü kabul etmişlerdir. Şeyh Abdürrâzik Nevfel "Âlemu'l-cin ve'l-melâike" adlı kitabında, birçok batılı âlimin bunu kabul ettiğini, bunlar arasında, Amerika Psikolojik Araştırmalar Derneği üyesi Carrington "Modern Rûhî Olaylar" adlı kitabında, cin çarpmasını şöyle anlatır: "Cin çarpması en azından onu destekleyen birçok dehşet verici vaka bulunduğu ve durum böyle olduğu sürece ilmin ihmal edemeyeceği bir olaydır." (234)

Dr. Bell "Hasta Akılların Tedavîsinde Anormal Durumların Analizi" adlı kitabında şöyle der: "Bizim, üzerindeki örtüyü kaldırmamız doğru olan, özellikle de psikolojik ve asabî rahatsızlıkların sebebi olması bakımından, ruh hastalığıyla ilgili birçok şeyimiz var. Ruh hastalığının, önceleri zannedildiğinden daha anlaşılmaz olduğu ortaya çıktı". O, sözüne şöyle devam eder: "Bununla birlikte, yeni rûhî güçlerle

---

234. Âlemu'l-Cin ve'l-Melâike, s. 82.

uğraşanlar, şeytanları veya çarpan ruhları uzaklaştırma, hasta ve üzgünleri tedavî etme konusunda hayrete düştüklerinde, bazı doktorların nasîbi ancak, küçümseme ve önem vermeme bakışı olur." (235)

Dr. James Hayslon, cin çarpması hakkındaki kitabında şöyle diyor: "Bu, şuurlu ve dışardaki bir şahsiyetin, kişinin aklını ve bedenini etkileyen olağanüstü bir etkidir. Cin çarpmasının meydana geldiğini inkâr etmek mümkün değildir".

Yine, cin çarpmasının vaki olduğunu kabul edenler arasında, Dr. Carl Weekland, Amerika Minnepolice Üniversitesi'nden Dr. Baruz ve Nobel Tıp ödülüne sahip Dr. Alexis Carrel vardır. (236)

Eskiden, dışardan güçlü bir sebeple olduğuna inanıldığından, sara hastalığına Rabbanî veya kutsal hastalık adı verilirdi. Eskiler, bu hastalığın ânî ve şiddetli görüntülerini, vücuda giren veya vücudun deliklerinden beyne giden kötü ruhların etkisiyle meydana geldiği yorumunu yapmışlardır. Yine önceki insanlar, bu hastalığın tedavîsinde, muska, rukye ve yazılar kullanmışlardır. İncelemeler, din adamlarını, kötü ruhu adıyle çağırma yoluyla, bu hastalığı tedavî etme, ona tahakküm etme ve onu hasta bedenden çıkarmada büyük rolleri olmuştur.

Nitekim gözle görülmüştür ki, cin konuşmuş, bedenden çıkmaya ve tekrar gelmemeye söz vermiştir. Hasta olan kişi, hastalığı kalmamış olarak uyanmıştır. Bu, psikiyatristlerin kişiliğin ikiye bölünmesi adını verdikleri şey gibi değildir. Bu konudaki âyet ve hadîsleri bilmemiz bize yeterlidir.

---

235. A.g.e. s. 83.
236. Aynı yer.

ÇOCUKLARDA SARA

Çoğunlukla, sara çocuklarda, küçük sara nöbeti şeklindedir. Genellikle bu, beş yaşındaki çocuklarda görülür ve 12 yaşına kadar sürer. Ancak küçük nöbet aralıkları uzar veya bülûğa erdiğinde kaybolur ya da yerini büyük sara nöbetine bırakır.

ELEKTRONİK OYUNLAR VE ÇOCUKLARDA SARA

Yeni bir araştırma şunu isbat etti: Elektronik oyunların, bunları oynayan çocukların çoğunun sara hastalığına tutulmalarında büyük bir rolleri vardır. Tıp bültenlerine göre; bazı çocukların, elektronik oyunların parıltısından meydana gelen kesik kesik ışığa karşı beyinleri hassastır. İngiltere'de, 30-40 bin saralı çocuğun, yaklaşık yüzde beşinin, elektronik oyun hastası olduğu görülmüştür. Japonya'da, daha önce, sara hastası olmayan 200 bin çocuk görülmüştür. Tıbbî bulgulardan sonra, ortaya çıktı ki, bunlar, elektronik oyun hastalarıydı. Son olarak Fransa'da, on çocuğun, elektronik oyunlar yüzünden saraya tutulduğu görüldü. (237)

TIBBÎ SARA HASTALIĞININ (EPİLEPSİNİN) BELİRGİN ÖZELLİKLERİ

1- Başkalarına karşı düşmanca tavırlar takınması

2- Sabit fikirli ve başkalarının hatalarını affetmemesi.

237. Mecelletu'l-Ulûm ve't-Taknikiyye, II. Proğram, Sayı: 17/XI/1413 (Hicrî), Suûdî Arabistan Radyosu.

3- Tepki ve duygularının ağır ve donuk olması.

4- Bazan sebepsiz ve haksız yere kızıp öfkelenmesi

5- Çoğunlukla konuşma ve davranışlarında başkalarını aldatması.

6- Başkalarından şefkat ve yardım beklemesi.

7- Değişken bir mizaca sahip olması. Kâh sevmesi, kâh nefret etmesi. Bazan ilgi göstermesi, bazan umursamaması. Bazan nazik, bazan da, kaba olması.

8- Hassas ve alıngan olması.

· SARANIN TEDAVÎSİ

Aslında, tıbbî saranın (epilepsinin) tedavîsinde, psikiyatrinin temel bir rolü vardır. Çünkü saranın türünü teşhis edecek ve beyin grafisi çektirecek olanlar psikiyatristlerdir. Böylece, ilaç, ameliyat ve psikolojik yönlendirme olarak, hastaya gerekli tedavî uygulanır. Her şey, tedavî eden doktorun uygun gördüğü şekildedir. Bu bakımdan, doktorların sara hastaları için önemli gördükleri bazı tavsiyeleri aktarmayı uygun görüyorum:

1- Sara hastasının, yüzme, araba kullanma ve yükseğe çıkma gibi tehlikeli şeyleri yapmaması.

2- Çocuklar için, elektronik oyunlarda veya büyükler için televizyon ekranları ve sinema perdelerinde olduğu gibi, yüksek ışıklı titreşimlere bakarak gözlerini yormamaları.

3- Ailenin hastaya aşırı ilgi göstermemesi,

4- Hastanın problemlerini çözerken, sinirlenme, şiddet, baskı ve korkutma yöntemine başvurulmaması

5- Doktorların tavsiyelerinin eksiksiz uygulanması ve ilaçların zamanında alınması.

6- Hastanın, sigara ve sıcak yemekler gibi, uyarıcı ve heyecan verici yiyecek ve içeceklerden uzak durması. Cin çarpması sebebiyle olan saranın tedavîsi, Kur'an-ı Kerîm'le tedavî edenlerin yanındadır.

DEPRESYON

Depresyon, aşırı üzüntü demektir ve yaygın, hatta en yaygın psikolojik hastalıklardan birisidir. Aşırı olmayan üzüntü ise, müminin bile pek kurtulamadığı, fıtrî duygulardan meydana gelir.

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"Gizli konuşmalar şeytandandır. Bu, îman edenleri üzmek içindir." (238)

Üzüntü artar, insana hâkim olursa, depresyon haline gelir.

DEPRESYONUN BELİRTİLERİ

1- Sıkıntı ve üzüntü duymak.

2- Yemeğe karşı isteksizlik.

3- Kendini toplayamama, unutkanlık.

4- Uyku bozuklukları ve kilo kaybı.

5- Cinsel isteksizlik.

DEPRESYONUN SEBEPLERİ

1- Dış sebepler.

2- İç sebepler.

DIŞ SEBEPLER

Bunlar, dünya olayları gibi, insanın tamamen kendi dışında meydana gelen sebeplerdir. Bunlar, değerli birşeyin, paranın veya sosyal bir mevkiin kaybedilmesi gibi şeylerdir. İnsanın, îmanla ilgili bir sığınağı olmazsa, depresyon safhasına varacak kadar birçok merhaleden geçer.

---

238. Mücadele, 10.

İÇ SEBEPLER

Bu sebepler,insanın içerden organik yapısıyla ilgili olanlardır. Meselâ: Beyin hücreleri. tiroid, hormon eksikliği veya vitamin eksikliği.

TEDAVÎ

Depresyon, psikolojik hastalıklardan olduğuna göre, özellikle, sebepleri dıştan olursa, onun tedavîsi Kur'an ve sünnetledir. Hastaya, Allah'a ve kadere îman etmesi, sabredenlere ecir verileceği söylenir. Ashabın ve buna benzer kimselerin hayatlarına dair örnekler verilir. Hz. Peygamber'in, üzüntü, keder ve stresi tedavîde uyguladığı zikir ve duaları bol bol okuması tavsiye edilir. Bu zikir ve dualardan bazıları şunlardır:

1- İbn Abbas şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) üzüntü ve tasa ânında şöyle derdi:

"Büyük ve halîm olan Allah'tan başka ilâh yoktur. Büyük Arş'ın Rabbi olan Allah'tan başka ilâh yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve Arş'ın yüce Rabbi olan Allah'tan başka ilâh yoktur." (239)

2- Tirmizî'nin Sünen'inde, Enes tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Rasulullah'ın birşeye canı sıkıldığında şöyle derdi: "Ey Hayy ve Kayyum olan (diri ve her şeyin idarecisi olan Allah)! Rahmetinle senden yardım istiyorum."

3- Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre, Peygamber (s.a.v.) birşeyden dolayı üzüldüğü zaman, başını göğe kaldırıp şöyle derdi: "Yüce olan Allah bütün noksanlıklardan uzaktır". Daha fazla dua etmeye çalıştığında da: "Ey Hayy ve kayyum olan!" derdi.

4- Ebu Davud'un Sünen'inde de, Ebu Bekre tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Rasulullah şöyle buyurmuştur:

239. Buharî ve Müslim'in Sahîh'leri.

"Üzgün kişinin yapacağı dualar şunlardır: Allah'ım! Senin rahmetini istiyorum. Göz kırpması kadar bir zaman bile, beni kendime bırakma. Bütün halimi düzelt. Senden başka ilâh yoktur."

5- Yine Ebu Davud'un Sünen'inde Esma Bint Umeys tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Rasulullah bana: "Sıkıntı ve üzüntü ânında söyleceğin sözleri sana öğreteyim: (Şunları söylersin:) Allah en büyüktür. Ona hiçbir şeyi ortak koşmam." Bir başka rivayette: Yedi defa söylediği şeklindedir.

6- Ahmed b. Hanbel'in Müsned'inde, Ebu Musa el-Eş'arî tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır: Peygamber (s.a.v.) şunu buyurdu: "Kim kederlenir veya üzülürse, şu şekilde dua etsin:

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أَمَتِكَ ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، أَوِ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ الْعَظِيمَ رَبِيعَ قَلْبِي ، وَنُورَ صَدْرِي ، وَجَلاَءَ حُزْنِي ، وَذَهَابَ هَمِّي ، إِلاَّ أَذْهَبَ اللَّهُ حُزْنَهُ وَهَمَّهُ وَأَبْدَلَهُ مَكَانَهُ فَرَحًا *

Allâhumme innî abduke ve'bnu abdike ve'bnu emetik, nâsıyetî biyedeyk, mâzin fîyye hukmuk, adlun fiyye kazâuk, es'eluke bikulli ismin huve lek, semmeyte bihî nefsek, ev enzeltehû fî kitâbik, ev allemtehû ehaden min halkik, ev iste'serte bihî fî ilmi'l-ğaybi indek, en tec'ale'l-Kur'âne'l-azîme rabîa kalbî, ve nûra sadrî, ve celâe huznî, ve zehâbe hemmî, illâ ezhebellâhu huznehû ve hemmehû ve ebdelehû mekânehû ferahâ.

"Senin kudretin altında, ben senin kulunum. Erkek kulunun ve dişi kulunun da oğluyum. Boynum senin kudret elindedir. Hükmün bana geçerlidir. Hakkımdaki hükmün adâlettir. Kendini adlandırdığın sana ait bütün isimlerle yahut kitabında indirdiklerinle yahut yaratıklarından birine öğrettiğin isimlerle veya katında seçtiğin gayb ilmindeki isimlerle senden istiyorum ki, Kur'an'ı kalbimin neşesi, göğsümün nuru, kederimin yok oluşu ve üzüntümün gidişi yapasın." Allah, bunları söyleyenin keder ve üzüntüsünü giderip yerine sevinç ve neşeyi getirir."

7- Tirmizî'nin Sünen'inde, Sad b. Ebi Vakkas'ın şöyle bir rivayeti vardır: Rasulullah (s.a.v.) şöye buyurdu: "Zünnun (Yunus a.s.), balığın karnındayken Rabbine şu duayı yapmıştı:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ وَلَمْ يَدْعُ بِهَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلاَّ اسْتَجِيبَ لَهُ *

Lâ ilâhe illâ ente subhâneke innî kuntu mine'z-zâlimîne ve lem yed'u bihâ raculun muslimun fî şey'in kattu ille's-tucîbe leh.

'Senden başka ilâh yoktur. Sen bütün kusurlardan uzaksın. Ben, nefsine zulmedenlerden oldum.' Herhangi birşey hakkında, bu duayı yapan bir kimsenin, Allah mutlaka duasını kabul eder."

Başka bir rivayette şöyledir: "Ben bir söz biliyorum, onu söyleyen bir dertlinin sıkıntısı mutlaka gider."

8- Ebu Davud'un Sünen'inde, Ebu Saîd el-Hudrî tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır:

Bir gün Rasulullah (s.a.v.) mescide girdi. Bir de ne görsün Ebu Umame denilen Ensarlı içerdedir. Pey-

gamber (s.a.v.) ona: "Ebu Umame! Seni niye namaz vaktinin dışında mescidde görüyorum?" dedi. Ebu Umame: Üzerime çöken üzüntü ve borçlar yüzünden, Allah'ın Rasulü! Peygamber (s.a.v.): "Sana bazı sözler öğreteyim de, onları söylediğinde, Allah senin üzüntünü gidersin ve sana borcunu ödeme imkânı versin" dedi. Ebu Umame kendisi anlatır: Tamam, Allah'ın Rasulü! dedim. Bunun üzerine Hz. Peygamber: "Sabah ve akşam şunları söyle:

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ *

Allâhumme innî eûzubike mine'l-hemmi ve'l-hazen, ve eûzubike mine'l-aczi ve'l-kesel, ve eûzubike mine'l-cubni ve'l-buhli ve eûzubike min ğalebeti'd-deyni ve kahri'r-ricâl.

"Allah'ım! Üzüntü ve kederden sana sığınırım. Âcizlik ve tembellikten sana sığınırım. Korkaklıktan ve cimrilikten sana sığınırım. Borç altında ezilmekten ve düşmanların üstün gelmesinden sana sığınırım."

Ben bunu yaptım. Yüce Allah, üzüntü ve kederimi giderip bana borcumu ödeme imkânı verdi.

9- Ebu Davud'un Sünen'inde, İbn Abbas tarafından rivayet edilen şöyle bir hadîs vardır:

مَنْ لَزِمَ الْاِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا ، وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ *

Men lezime'l-istiğfâra cealellâhu lehû min kulli hemmin feracen ve min kulli zîkin mehracâ, ve razekahû min haysu lâ yahtesib.

"Kim devamlı istiğfar ederse, Allah, o kimsenin, her türlü kederini sevince, her türlü sıkıntısını rahatlığa çevirir ve ummadığı yerden ona rızık gönderir."

10- İbn Abbas, Rasulullah'ın şu sözünü rivayet etmektedir:

مَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ وَغُمُومُهُ فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ: لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ

"Kimin gam ve kederi çok olursa: "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah" Güç ve kuvvet ancak Allah'tadır' sözünü çok söylesin."

Buharî ile Müslim'in Sahîh'lerinde, bunların cennet hazînelerinden birisi, Tirmizî'de de: Cennet kapılarından birisi olduğuna dair rivayetler vardır.

Şu ondört ilaç da; üzüntü, gam, tasa ve depresyon hastalığı içindir.

1- Rabbin tek olduğuna inanmak.

2- İlâhın tek olduğuna inanmak.

3- Yüce Rabbi, kullarına haksızlık yapacağından ve sebepsiz yere, onları hesaba çekeceğinden tenzih etmek (uzak tutmak).

4- Kulun, kendisinin haksız olduğunu itiraf etmesi

5- Yüce Rabbe en sevimli isimleriyle yalvarıp yakarmak. "Hayy" ve "Kayyum" bunların özü durumundadır.

6- Sadece Allah'tan yardım istemek.

7- Kulun, Allah'tan umduğunu ikrar etmesi.

8- Allah'a dayanıp güvenmek ve her şeyi ona havale etmek. İşinin onun elinde olduğunu ve onun dilediği şekilde hareket edeceğini, onun hükmünün geçerli olduğunu ve hakkında adaletle hükmedeceğini itiraf etmek.

9- Kalbinin Kur'an bahçelerinde dolaşması, şüphe ve şehvet karanlıklarında onunla aydınlanması.

10- İstiğfar (af dilemek).

11- Tövbe.

12- Cihat.

13- Namaz.

14- Kendisinin güç ve kuvveti olmadığını, güç ve kuvvetin ancak yüce Allah'ta olduğunu belirtmek.

Depresyonun sebebi, içerideyse, özellikle tıbbî âlet ve cihazlar, beyin hücrelerinde veya hormonlarda bir bozukluk olduğunu gösteriyorsa, tedavîsi psikiyatriye aittir. Açık bir tıbbî sebep ortaya çıkmamışsa, özellikle depresyon, cin çarpmasının belirtilerinden birisi ise, Kur'an rukyesini uygulamada bir mahzur yoktur. Kur'an'la tedavî ile, psikiyatri arasında bir çelişki yoktur.

STRES

Stres, sükûnet ve huzurun zıddıdır. Gergin olma ve korkma özelliği bulunan psikolojik bir hastalıktır. Bu, ya belirli şeyler ya da bilinmeyen şeylerden dolayı olabilir. Müzmin de olabilir.

Stres, normal olarak, belirli şartlar karşısında herkesin başından geçen bir olaydır.

STRESİN BELİRTİLERİ

1- Kalp ağrıları ve kalp atışlarının düzensiz hale gelmesi.

2- Baş dönmesi ve denge kaybı.

3- Devamlı ve şiddetli baş ağrısı.

4- Uyku düzensizliği ve şiddetli uykusuzluk.

5- Hafıza zayıflığı ve düşünme zorluğu.

STRESİN SEBEPLERİ

En önemli sebepler şunlardır:

1- Korku ve endişe içinde olmak, bilinen ve bilinmeyen şeylerden kötülük beklemek.

2- İnsanın, eğilimleriyle, bunlara engel olan şart ve kayıtlar arasında mücadele etmesi.

3- Zihnî veya bedenî yorgunluk. Bunlar birbirleriyle bağlantılıdır.

Stresin süresi uzadıkça, müzmin hale gelir, yorgunluk belirtileri artar. Kalp hastalığı, tansiyon, mîde ve barsak ülseri, kolit ve birçok organik hastalık gibi, organik rahatsızlıklar ortaya çıkar.

STRESİN TEDAVÎSİ

Stres; huzur ve sükûnetin zıddı olduğuna göre, ondan korunma ve onu tedavî etme Allah'ın Kitab'ıyla Peygamber'inin Sünnet'indedir.

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **"Bilesiniz ki, kalpler ancak, Allah'ı anmakla huzur bulur."** (240)

Eğer stresin sebebi, korku ve endişe ise, İslam bu probleme çare bulmuştur. İnsanın korkusu, başlıca üç şeyden meydana gelir: Rızık, ölüm,

240. Ra'd, 28.

mutluluk ve mutsuzluk. Yüce Allah, bunlar için garanti vermiştir. O, rızık hakkında şöyle buyurmaktadır: "**Nice canlı var ki, rızkını (yanında) taşımıyor. Onlara da size de rızık veren Allah'tır. O, her şeyi işitir ve bilir.**" (241)

"**Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır.**" (242)

"**Semada da rızkınız ve size vâdedilen başka şeyler vardır.**" (243)

Ölüm hakkında da şöyle buyurmaktadır:

"**O, yaşatan ve öldürendir, gecenin ve gündüzün değişmesi onun eseridir. Hâlâ aklınızı kullanmaz mısınız?**" (244)

Mutluluk ve mutsuzluk, zarar ve fayda da böyledir. Bunların hepsi, tek olan Allah'ın elindedir. Bunlar, insan için, daha anasının karnındayken yazılıp belirlenmiştir.

Stresin sebebi, nefiste, istekleriyle, bunlara sınır getiren kayıt ve şartlar arasındaki bir mücadeleyse, Kur'an, müslümanı hakka tabi olmak üzere yetiştirmiş ve bu istekleri uygun olan yerlere yerleştirmiştir. İslâm, nefsin istekleriyle çatışmamıştır. İşte Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: "Ben yatarım da, kalkarım da, oruç tutarım da tutmam da. benim de hanımlarım var. Kim sünnetimden uzak durursa, o benden değildir." Ama bunların hepsi, uygun olan yerlerindedir.

Namaz, zikir ve Kur'an okumak gibi, ibadetler de öyledir. Bunların hepsi, gönle huzur ve sükûnet verir. Kişiyi, yüce Allah'la irtibata geçirir, ona ruhî bir güç

241. Ankebût, 60.
242. Zâriyât, 58.
243. Zâriyât, 22.
244. Müminun, 80.

verir. Korkmaya sebep olan şeylerden uzaklaştırır. Yalnızlık duygusunu yok eder. Çünkü insan, doğrudan doğruya Rabbiyle irtibat halindedir. Peygamber (s.a.v.) birşeyden dolayı üzüldüğünde: "Bilal! Bizi namazla rahatlat" derdi. Yine o şöyle demişti: "Namaz gözümün nurudur."

Namaz onun, kalbinin rahatlatıcısı ve gözünün nuruydu.

Kur'an ve Sünnet, mükemmel bir yaşama tarzıdır. Onda, stresten korunma, onu tedavî ve bütün tesirlerini yok etme vardır.

DOĞRU MÜMİNİN NİTELİKLERİ

RUH SAĞLIĞININ ÖLÇÜSÜ

Îmanın şubeleri (bölümleri): Müttakî mümin, îmanın şartlarını tam olarak yerine getirendir. Îmanın şartlarının nasıl mükemmel hale geldiğini ifade etmek istediğimizde, bunu gösteren şeyi "Takva" kelimesinde buluyoruz. Müttakî mümin, Allah'ın emrettiklerini yaparak, yasakladıklarından da çekinerek îmanın şartlarını tam olarak yerine getirendir.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Îman, yetmiş küsur şûbedir. En üst derecesi, 'Lâ ilâhe illa'llah' demektir. En düşük derecesi de, rahatsızlık verecek şeyi yoldan kaldırmaktır. Haya (utanma) îmanın bir şûbesidir. Genel olarak müslüman, özel olarak hasta, bu şûbeleri tam olarak yerine getirmeyi, cin çarpması, büyü, nazar, hatta bütün hastalıklardan korunma ve psikolojik tedavî için, emir ve yasakları bilmeye ne kadar ihtiyacı vardır.

ÎMAN MÜKEMMELLİĞİNE GÖTÜREN HASLETLERİN LİSTESİ

1- Allah'ın varlığına, birliğine, zât ve sıfatlarının mükemmelliğine, Allah'ın dışındakilerin onun yaratığı olduğuna îman.

2- Allah'ın peygamberlerine îman,

3- Allah'ın kitaplarına îman.

4- Meleklere îman.

5- Kadere îman.

6- Âhiret gününe îman.

7- Allah'ı sevmek.

8- Allah'tan korkmak.

9- Allah'tan ümit etmek.

10- Allah'a tevekkül etmek (ona dayanıp güvenmek).

11- Peygamber'imiz Muhammed'i (s.a.v.) sevmek.

12- Peygamber'e saygı göstermek ve onun sünnetine sarılmak.

13- İhlâslı olmak, riyâkâr olmamak.

14- Tövbe.

15- Allah'ın nîmetlerine şükretmek.

16- Sabır.

17- Merhametli olmak.

18- Hayâ (utanmak).

19- Kur'an okumak ve ona önem vermek.

20- İlim yapmak ve bildiğini başkalarına öğretmek.

21- İlmi her tarafa yaymak.

22- Dua etmek.

23- Zikir ve istiğfar etmek.

24- Dilini tutmak ve boş söz konuşmaktan çekinmek.

25- Madden ve mânen temiz olmak.

26- Farz ve nafile namaz kılmak.

27- Farz olan zekâtı vermek ve ayrıca sadaka vermek

28- Ramazan orucunu ve nafile oruç tutmak.

29- Farz olan haccı edâ etmek ve ayrıca nafile olarak hacca gitmek.

30- İtikâfa çekilmek.

31- Allah yolunda cihat etmek.

32- Allah rızası için nöbet tutmak.

33- Borcunu ödemede titiz olmak.

34- Keffareti ödemek.

35- Adağını yerine getirmek.

36- Anlaşmalara uymak.

37- Emanetleri yerine vermek.

38- Cana kıymamak.

39- Haram olan para veya maldan uzak durmak.

40- Tutumlu olmak.

41- Başkalarının ırz ve namuslarına dokunmamak.

42- İyiye sevinmek, kötüden dolayı üzülmek.

43- İdareciye itaat etmek.

44- İyiliği emredip kötülükten menetmek.

45- İyilik ve takvada yardımlaşmak.

46- Üzerinde icma ve ittifak olan şeye sarılmak.

47- Adaletli olmak.

48- Anne ve babaya iyi davranmak.

49- Sıla-i rahim (Akrabalardan ilgiyi kesmemek)

50- Güzel ahlâklı olmak
51- İnsanların arasını düzeltmek.
52- Hadleri (cezaları) muhafaza etmek.
53- Komşuya ikram etmek.
54- Selâm almak.
55- Hasta ziyaretine gitmek.
56- Aksırana "Yerhamukellah" demek.
57- Misafiri ağırlamak.
58- Zühd.
59- Irz ve namusunu kıskanmak.
60- Cömertlik.
61- Küçüklere acıyıp büyüklere saygı göstermek.
62- Kendisi için istediğini kardeşi için de istemek.
63- Malı haklı yerde güzelce harcamak.
64- Helâlinden mal alırken güzel davranmak.
65- İnsanlara rahatsızlık vermemek.
66- Günah işleyenlerin günahını açığa vurmama.
67- Ölüye namaz kılmak.
68- Çoluk çocuğunun haklarını verme.
69- Allah için sevmek.
70- Allah için kızmak.
71- Alçak gönüllü olmak.
72- Eğlence ve oyunlardan uzak durmak.
73- Kâfirlerden uzak durmak.
74- Dindarlara yakın olmak.
75-Kadere razı olmak.
76- Yoldan rahatsızlık veren şeyi kaldırmak.

Bu, îmanın şubelerine ait, birçok hadîsten seçilmiş bir listedir.

Eş-Şatıbî, Kur'an ve Sünnet'te emredilen ve yasaklanan bütün iyilikleri ve kötülükleri içine alan, emir ve yasaklar listesi vermiştir. Onun listesi, namaz, zekât, had uygulanan cezalardan uzak durma ve haram olan belirli şeyler gibi, sınırlı bir miktarı olanları ihtiva etmeyip kayıt ve şarta bağlı olmaksızın, emir ve yasak olarak gelenleri vermektedir. Bu liste, nefisleri düzeltme ve onları temize çıkarmanın yolunu göstermektedir. Bunlar, Allah'a yaklaşmak için nafile diye adlandırılan şeylerdir.

Eş-Şatıbî'nin verdiği listenin arkasında, kayıt ve şarta bağlı olmayan bazı emirler vardır.

KAYITSIZ-ŞARTSIZ OLARAK EMREDİLEN HASLETLERİN EN ÖNEMLİLERİ

1- Adalet.

2- İhsan (iyilikte bulunmak).

3- Sözünde durmak.

4- Affetmek (kolaylık göstermek).

5- Cahilden yüz çevirmek.

6- Sabretmek.

7- Şükretmek.

8- Akraba ve yoksullara yardım etmek.

9- Tutumlu olma ve harcamada orta yolu takip etmek

10- Kötülüğü en güzel bir şekilde önlemek.

11- Havf (korkma).

12- Racâ (ümit etme).

13- Kendini Allah'a ibadete vermek

14- Ölçü ve tartıları tam yapma.

15- Sırat-ı müstakîm'den (doğru yoldan) ayrılmamak.

16- Allah'ı zikretmek.
17- Doğru ve dürüst olmak.
18- Allah'ın emirlerine cevap vermek.
19- Haşyet (korkma ve çekinme).
20- Müminlere alçak gönüllü olmak.
21- Allah için davetçilik yapmak.
22- Müminler için dua etmek.
23- İhlaslı (samimî) olmak.
24- İşin sonunu Allah'a havale etmek.
25- Boş şeylerden yüz çevirmek.
26- Emaneti koruyup saklamak.
27- Gece namazı kılmak.
28- Dua ve niyaz.
29- Tevekkül.
30- Dünyalık şeylere önem vermemek.
31- Ahiretlik şeylerle ilgilenmek.
32- Tövbe edip Allah'a dönmek.
33- İyiliği emretmek.
34- Kötülükten menetmek.
35- Takva.
36- Alçak gönüllü olmak.
37- Allah'a muhtaç olduğunun şuurunda olmak.
38- Tezkiye (Nefsi temiz hale getirmek).
39- Hak olanla hüküm vermek.
40- En güzel olana uymak.
41- Tövbe.
42- Allah'tan korkmak.
43- Şahitlik etmek.
44- Cahilleri terketmek.

45- Şeytanın vesvesesinden Allah'a sığınmak.
46- Allah'ı tâzîm etmek.
47- Öğüt vermek.
48- Nîmetleri anmak.
49- Kur'an okumak.
50- Hakta yardımlaşmak.
51- Rahbe (korku).
52- Rağbet (istek).
53- Doğruluktan ayrılmamak.
54- Murakabe.
55- İyi olanı söylemek.
56- Hayır işlerinde yarışmak.
57- Öfkeyi yutup belli etmemek.
58- Sıla-i rahim.
59- Münakaşa ânında Allah ve Rasulüne başvurmak
60- Allah'ın emrine teslim olmak.
61- Bir işte sebat etmek.
62- Susmak.
63- Allah'a sarılmak.
64- Arabuluculuk yapmak.
65- Alçak gönüllü ve huşulu olmak.
66- Allah için sevmek.
67- Kâfirlere karşı sert olmak.
68- Müminlere merhametli olmak.
69- Sadaka vermek. (245)

245. Eş-Şatıbî, el-Muvafakat, III/135.

BÂTINLA (İÇERİSİYLE) İLGİLİ BÜYÜK GÜNAHLARIN LİSTESİ

1- Allah'a ortak koşmak.

2- Küçük şirk (riya).

3- İçinden kızmak, kin tutmak ve haset etmek.

4- Kibir, gurur ve büyüklük taslamak.

5- Aldatmak.

6- Nifak.

7- Zulüm ve azgınlık yapmak.

8- Kendisini büyük gördüğü, başkalarını küçümsediği için insanlardan yüz çevirmek.

9- Kendisini ilgilendirmeyen şeylerle uğraşmak.

10- Tamahkâr olmak.

11- Fakir olmaktan korkmak.

12- Kadere öfkelenmek.

13- Zenginlere bakıp, zengin oldukları için onlara saygı duymak.

14- Fakir oldukları için fakirlerle alay etmek.

15- Harîs olmak.

16- Dünyalık için yarışmak ve onunla övünmek.

17- Süslenilmesi haram olan şeylerle, yaratıklar için süslenmek.

18- Müdahene (yağcılık yapmak).

19-Yapmadığı şeyle övülmeyi sevmek.

20- Kendi kusurları yerine başkalarının kusurlarıyla uğraşmak.

21- Nîmeti unutmak.

22- Başka din için hamiyet göstermek (onu korumaya çalışmak).

23- Kadere razı olmamak.

24- Allah'ın insan üzerindeki hak ve emirlerini hafife almak.

25- Allah'ın kullarıyla alay etmek ve onları küçük görmek.

26- Heva ve hevese uymak, haktan yüz çevirmek.

27- Hile yapmak ve tuzak kurmak.

28- Dünya hayatını istemek.

29- Hakka karşı durmak.

30- Müslüman hakkında kötü zanda bulunmak.

31- Nefsin hevasına karşı gelmek için, hakkı kabul etmemek veya onu söyleyene kızmak.

32- İşlediği günaha sevinmek.

34- Günah işlemekte ısrar etmek.

35- Sevap işlediği için övülmeyi sevmek.

36- Dünya hayatından hoşlanmak.

37- Allah'ı ve âhiret hayatını unutmak.

38- Nefsi için kızmak ve bâtıl olana yine nefsi için üstün gelmek.

39- Allah'ın azap etmeyeceğinden emin olup günahlara dalmak.

40- Allah'ın rahmetinden ümidi kesmek.

41- Allah hakkında kötü zanda bulunmak.

42- İlmi dünya (övünmek) için öğretmek.

43- İlmi gizlemek.

44- İlimle amel etmemek.

45- Övünmek için bilgili olduğunu iddia etmek.

46- Âlimlere değer vermemek ve onları küçümsemek.

47- Allah adına kasden yalan söylemek.

48- Rasulullah (s.a.v.) adına kasden yalan söylemek

49- Kötü bir çığır açmak.

50- Sünneti terketmek.

51- Kaderi yalanlamak.

52- Sözünde durmamak.

53- Zalim ve fasıkları sevmek.

54- Salih olanlara kızmak.

55- Allah'ın dostlarını rahatsız etmek ve onlara düşmanlık etmek.

56- Dehre sövmek.

57- Kötülüğü büyük ve zararı yayılan konuşma yapmak.

58- İyilik yapana nankörlük etmek.

59- Kötülükten vazgeçmemek, öyle ki insanlar kötülüğünden sakınmak için ondan çekinirler.

KAYITSIZ ŞARTSIZ YASAKLANANLARIN LİSTESİ

Eş-Şatıbî'nin kabul ettiği usule göre, kayıtsız ve şartsız olarak Kur'an-ı Kerîm'de yasaklanan şeyler şunlardır:

1- Zulüm.

2- Kötü ve çirkin şeyler yapmak.

3- Yetîm malı yemek.

4- Sapıklığa düşüren yollarda yürümek.

5- Savurganlık.

6- Çoluk çocuğuna karşı cimri davranmak.

7- Günah işlemek.

8- Gaflet içinde bulunmak.

9- Büyüklenmek.

10- Âhiret yerine dünyaya razı olmak.

11- Allah'ın azap etmeyeceğinden emin olmak.

12- Keyfî davranışlar yüzünden gruplara ayrılmak.

13- Haddi aşmak ve Allah'ın rahmetinden ümit kesmek.

14- Nankörlük etmek.

15- Dünyalık şeylere sevinmek.

16- Dünyalık şeylerle övünmek.

17- Dünyalık için sevmek.

18- Ölçü ve tartıyı eksik yapmak.

19- Yeryüzünde bozgunculuk yapmak.

20- Düşünmeden ataların yolundan gitmek.

21- Azgınlık.

22- Zalimlere itimat etmek.

23- Zikirden yüz çevirmek.

24- Sözünde durmamak.

25- Kötülük.

26- Anne ve babaya karşı gelmek.

27- İsraf etmek.

28- Zanlara göre hareket etmek.

29- Yeryüzünde böbürlenerek yürümek.

30- Heva ve hevesine uyan kimseye itaat etmek.

31- İbadette ortak koşmak.

32- Şehvetlere uymak.

33- Allah'ın yolundan çevirmek.

34- Günah işlemek.

35- Kalbi eğlenceye dalmak.

36- Düşmanlık.

37- Yalan şahitlik.

38- Yalancılık.

39- Dinde aşırılık.

40- Allah'ın rahmetinden ümit kesmek.

41- Büyüklük.

42- Dünyaya aldanmak.

43- Heva ve hevesine uymak.

44- Tekellüf (bir işi gösterişli bir biçimde yapmaya çalışmak).

45- Allah'ın âyetleriyle alay etmek.

46- Aceleci olmak.

47- Meleklere dişilerin adlarını takmak.

48- Cimrilik.

49- Çok hırslı (sabırsız) olmak.

50- Şaşkın bir hale düşmek.

51- Başa kakma.

52- Arkadan çekiştirmek ve yüzüne karşı eğlenmek

53- Namazı ciddiye almamak.

54- Riyâ.

55- Allah'ın âyetlerini az bir değer karşılığında satın almak.

56- Hakkı batıla karıştırmak.

57- İlmi gizlemek.

58- Kalbi katı olmak.

59- Şeytanın yolundan gitmek.

60- Elini tehlikeye atmak.

61- Sadakanın arkasından başa kakmak ve rahatsız etmek.

62- Müteşabihe (açık olmayana) uymak.

63- Kâfirleri dost edinmek.

64- Yapmadığı şeyle övünmeyi sevmek.

65- Haset etmek.

66- Allah'ın hükmünden uzak durmak.

67- Tağût'un hakemliğine razı olmak.

68- Düşman karşısında gevşeklik göstermek ve hıyanet etmek.

69- İftira etmek.

70- Allah'a ve Rasulü'ne karşı gelmek.

71- Müminlerin gittiği yolun dışında yürümek.

72- Sırat-ı müstakîm'den ayrılmak.

73- Kötü sözü açık açık söylemek.

74- Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmetmek.

75- Hükümlerin iptali için rüşvet vermek.

76- Kötülüğü emretmek.

77- İyilikten menetmek.

78- Allah'ı unutmak.

79- Nifak.

80- Allah'a bir yönden ibadet etmek.

81- Kötü zan.

82- Tecessüs (belli etmeden kendini ilgilendirmeyen şeyleri öğrenmeye çalışmak).

83- Gıybet.

84- Yalan yere yemin etmek.
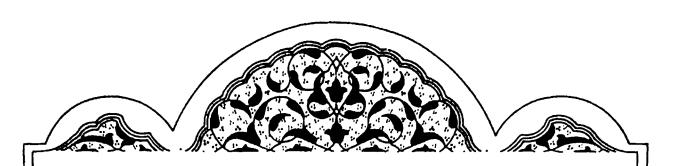
BEŞİNCİ BÖLÜM

İNSANI ŞEYTANLARDAN VE KÖTÜLERDEN KORUYAN ŞEYLER

SABAH AKŞAM OKUNAN ZİKİRLER (DUALAR)

DEĞİŞİK ZİKİRLER

SABAH AKŞAM OKUNAN ZİKİRLER

Müslüman, sabah namazından sonra ve ikindi namazından sonra akşam namazına kadar aşağıdaki zikirleri okur.

Bunlar, vakitlerinde devamlı okuyan kimse için, şeytanın ona yol bulamayacağı muhkem bir kaledir.

FATİHA

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ * اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

Elhamdulillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-Rahmâni'r-Rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'budu ve iyyâke nes'teîn. İhdine's-sırâta'l-mustakîm. Sırâtallezîne enamte aleyhim ğayri'l-mağzûbi aleyhim velezzâllîn.

"Âlemlerin Rabbi (sahibi) Allah'a hamdolsun. O Rahman'dır. Rahîm'dir. Din (ceza ve mükâfat)

gününün sahibidir. Ancak sana kulluk eder, ancak senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Nîmet verdiğin kimselerin yoluna. Kendilerine gazabedilmiş olanların ve sapmışların yoluna değil."

الٓمٓ ۞ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۞ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۞ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

Elif, lâm, mîm. Zâlike'l-kitâbu lâ raybe fîhî huden li'l-muttekîn. Ellezîne yu'minûne bi'l-ğaybi ve yukîmûne's-salâte ve mimmâ razeknâhum yunfikûn. Vellezîne yu'minûne bimâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablike ve bi'l-âhirati hum yûkınûn. Ulâike alâ huden min rabbihim ve ulâike humu'l-muflihûn.

"Elif. Lâm. Mîm. İşte o kitap kendisinde hiç şüphe yoktur, müttakîler için yol göstericidir. Onlar ki gaybe inanıp namazlarını kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah rızası için) harcarlar. Sana indirilene ve senden önce indirilene inanırlar, âhirete de kesinlikle îman ederler. İşte onlar, Rablerinden bir hidayet üzeredirler ve umduklarına erenler, işte onlardır." (Bakara: 1-5)

۞ وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ۞

Ve ilâhukum ilâhun vâhidun lâ ilâhe illâ huve'r-Rahmânu'r-Rahîm.

"İlâhınız bir tek Allah'tır. Ondan başka ilâh yoktur. O, Rahman'dır, Rahîm'dir." (Bakara: 163)

اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَاالَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَابَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَاشَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلاَ يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ *

Allâhu lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûmu lâ te'huzuhû sinetun ve lâ nevmun lehû mâ fî's-semâvâti ve mâ fi'l-arzi men zellezî yeşfeu ındehu illâ biiznihî ya'lemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bişey'in min ılmihî illâ bimâ şâe vesia kürsiyyuhu's-semâvâti ve'l-arza ve lâ yeûduhû hıfzuhumâ ve huve'l-aliyyu'l-azîm.

"Allah, ondan başka ilâh yoktur; o, Hayy'dir, Kayyum'dur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi onundur. İzni olmadan onun katında kim şefaat edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir (Ona hiçbir şey gizli kalmaz). Onun bildirdiklerinin dışında insanlar onun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. Onun kürsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gözetmek kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür." (Bakara, 255)

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ * كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَنُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ . وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ * لاَيُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا . لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَااكْتَسَبَتْ ، رَبَّنَا لاَتُؤَاخِذْنَا

إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ، رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَي الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ، رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ ، وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْلَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَينَا فَانْصُرْنَا عَلَي الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ *

Âmene'r-rasûlu bimâ unzile ileyhi min rabbihî ve'l-mu'minûn. Kullun âmene billâhi ve melâiketihî ve kutubihî ve rusulihî lâ nuferriku beyne ehadin min rusulih. Ve kâlû semi'nâ ve eta'nâ ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr. Lâ yukellifullâhu nefsen illâ vus'ahâ. Lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet, rabbenâ lâ tûâhiznâ in nesînâ ev ehta'nâ. Rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hameltehû alellezîne min kablinâ, rabbenâ ve lâ tuhammilnâ mâ lâ tâkate lenâ bih, va'fu annâ vağfir lenâ, verhamnâ ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn.

"Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene îman etti, müminler de (îman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine îman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz! Affına sığındık. Dönüş sanadır" dediler.

Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et." (Bakara: 285-286)

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلَئِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ ، لَآ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ *

Şehidellâhu ennehû lâ ilâhe illâ huve ve'l-melâiketu ve ulu'l-ılmi kâimen bi'l-kıst, lâ ilâhe illâ huve'l-azîzu'l-hakîm.

"Allah, adaleti ayakta tutarak (delilleriyle) şu hususu açıklamıştır ki, kendisinden başka ilâh yoktur. Melekler ve ilim sahipleri de (bunu ikrar etmişlerdir. Evet) mutlak güç ve hikmet sahibi Allah'tan başka ilâh yoktur." (Âlu İmran: 18)

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا ،
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ، أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ،
تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ * ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اِنَّهُ لاَ
يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ * وَلاَ تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلاَحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ *

İnne rabbekumullâhullezî halaka's-semâvâti ve'l-arza fî sitteti eyyâmin summe's-tevâ alâ'l-arşi yüğşî'l-leyle'n-nehâra yatlubuhû hasîsâ, ve'ş-şemse ve'l-kamera ve'n-nucûme musahhârâti biemrih, elâ lehû'l-halku ve'l-emru, tebârekellâhu rabbu'l-âlemîn. Ud'û rabbekum tezarruan ve hufyeten innehû lâ yuhibbu'l-mu'tedîn. Ve lâ tufsidû fî'l-arzi ba'de ıslâhihâ ve'dûhu havfen ve tamean inne rahmetellâhi karîbun mine'l-muhsinîn.

"Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istiva eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilesiniz ki, yaratmak da emretmek de ona mahsustur. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir! Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki o, haddi aşanları sevmez. Islah edilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allaha korkarak ve (rahmetini) umarak dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır." (A'raf: 54-56)

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ . فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ *

Lekad câekum rasûlun min enfusikum azîzun aleyhi mâ anittum harîsun aleykum bi'l-mu'minîne raûfun rahîm. Fein tevellev fekul hasbiyellâhu lâ ilâhe illâ huve aleyhi tevekkeltu ve huve rabbu'l-arşi'l-azîm.

"Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir. (Ey Muhammed!) Yüz çevirirlerse de ki: Allah bana yeter. Ondan başka ilâh yoktur. Ben sadece ona güvenip dayanırım. O, yüce Arş'ın sahibidir." (Tevbe: 128-129)

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ . وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ . يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ

الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَكَذَالِكَ تُخْرَجُونَ *

Fesubhânellâhi hîne tumsûne ve hîne tusbihûn. Ve lehu'l-hamdu fi's-semâvâti ve'l-arzi ve aşiyyen ve hîne tuzhirûn. Yuhricu'l-hayye mine'l-meyyiti ve yuhricu'l-meyyite mine'l-hayyi ve yuhyi'l-arza ba'de mevtihâ ve kezâlike tuhracûn.

"Haydi siz, akşama ulaştığınızda (akşam ve yatsı vaktinde) sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda ve öğle vaktine eriştiğinizde Allah'ı tesbih edin (namaz kılın), ki göklerde ve yerde hamd ona mahsustur. Ölüden diriyi, diriden de ölüyü o çıkarıyor, yeryüzünü ölümünün ardından o canlandırıyor. İşte siz de (kabirlerinizden) böyle çıkarılacaksınız." (Rum: 17-19)

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا * فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا * فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا *
إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ * رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
الْمَشَارِقِ * إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ * وَحِفْظًا مِنْ
كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ * لاَ يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ
كُلِّ جَانِبٍ * دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * إِلاَّ مَنْ خَطِفَ
الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ *

Vessâffâti saffâ. Fezzâcirâti zecrâ. Fettâliyâti zikrâ. İnne ilâhekum levâhid. Rabbu's-semâvâti ve'l-arzi ve mâ beynehumâ ve rabbu'l meşârık. İnnâ zeyyennes-semâe'ddunyâ bizînetini'l-kevâkib.

Ve hıfzan min kulli şeytânin mârid. Lâ yessemmeûne ilâ'l-melei'l a'lâ ve yukzefûne min kulli cânib. Duhûran ve lehum azâbun vâsib. İllâ men hatife'l-hatfete feetbeahû şihâbun sâkib.

"Saf saf dizilmişlere, toplayıp sürenlere, zikir okuyanlara yemin ederim ki, ilâhınız birdir. O, hem göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi, hem de doğuların Rabbidir. Biz yakın göğü, bir süsle, yıldızlarla süsledik. Ve (gökyüzünü) itaat dışına çıkan her şeytandan koruduk. Onlar, artık mele-i a'lâ'ya (yüce topluluğa) kulak veremezler. Her taraftan taşlanırlar. Kovulup atılırlar. Ve onlar için sürekli bir azap vardır. Ancak (meleklerin konuşmalarından) bir söz kapan olursa, onu da delip geçen bir parlak ışık takip eder." (Sâffat: 1-10)

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ، غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ
التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ *

Tenzîlu'l-kitâbi minellâhi'l-azîzi'l-alîm, ğâfiri'z-zenbi ve kâbili't-tevbi şedîdi'l-ıkâbi zi't-tavli lâ ilâhe illâ huve ileyhi'l-masîr.

"Hâ. Mîm. Bu kitap mutlak galip, hakkıyla bilen, günahı bağışlayan, tövbeyi kabul eden, azabı çetin, lutuf sahibi Allah tarafından indirilmiştir. Ondan başka hiçbir ilâh yoktur, dönüş ancak onadır." (Mümin (Gafir): 1-3)

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْانْسِ انِ اسْتَطَعْتُمْ انْ تَنفُذُوا مِنْ اقْطَارِ السَّمَوَاتِ
وَالْاَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنفُذُونَ الَّا بِسُلْطَانٍ * فَبِايِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
* يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ

Yâ ma'şera'l-cinni ve'l-insi ini's-teta'tum en tenfuzû min aktâri's-semâvâti ve'l-arzi fenfuzû lâ tenfuzûne illâ bisultân. Febieyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân. Yurselu aleykumâ şevâzun min nârin ve nuhâsun felâ tentesırân.

"Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin çerçevesinden çıkıp gitmeye gücünüz yetiyorsa geçin. Ancak büyük bir güçle çıkıp gidebilirsiniz. Öyleyse Rabbinizin hangi nîmetlerini yalanlayabilirsiniz? Üzerinize ateşten alev ve duman gönderilir de birbirinizi kurtaramaz ve yardımlaşamazsınız." (Rahman: 33-35)

Üç defa "Eûzu billâhi's-semî'ı'l-alîmi mine'ş-şeytani'r-racîm" (Kovulmuş şeytandan, çok iyi işiten ve çok iyi bilen Allah'a sığınırım).

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ * هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ . الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ *

Lev enzelnâ hâze'l-Kur'âne alâ cebelin leraeytehû hâşian mutesaddian min haşyetillâhi ve tilke'l-emsâlu nazribuhâ linnâsi leallehum yetefekkerûn. Huvellâhullezî lâ ilâhe illâ hû, âlimu'l-ğaybi ve'ş-şehâdeti huve'r-Rahmânu'r-Rahîm. Huvellâ-

hullezî lâ ilâhe illâ hû. El-Meliku'l-Kuddûsu's-Selâmu'l-Mu'minu'l-Muheyminu'l-Azîzu'l-Cebbâru'l-Mütekebbir. Subhânellâhi ammâ yuşrikûn. Huvellâhu'l-hâliku'l-bâriu'l-musavviru lehu'l-esmâu'l-husnâ. Yusebbihu lehû mâ fi's-semâvâti ve'l-arzi ve huve'l-azîzu'l-hakîm.

"Biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, Allah korkusundan onu, baş eğmiş, çatlamış, yarılmış görürdün. Bu misalleri, düşünmeleri için insanlara anlatıyoruz. O öyle Allah'tır ki ondan başka ilâh yoktur. Hükümdardır, mukaddestir, selam (esenlik veren), mümin (güvenlik veren), müheymin (kollayıp koruyan), azîz (üstün, galip), cebbar (istediğini zorla yaptıran), mütekebbir (çok ulu) dir. Allah (puta tapanların) ortak koşmalarından yücedir. O, yaratan, var eden, (varlığa getirdiklerine) biçim veren Allah'tır. En güzel isimler onundur. Göklerde ve yerde bulunanların hepsi onun yüceliğini anarlar. O, azîz (mutlak galip), hâkim (hükümdar, her şeyi hikmetle yapan) dir." (Haşr: 21-24)

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ❋

Rabbu'l-meşriki ve'l-mağribi lâ ilâhe illâ huve fettehizhu vekîlâ.

"O, doğunun da batının da Rabbidir. Ondan başka ilâh yoktur. Öyleyse yalnız onun himayesine sığın." (Müzzemmil: 9)

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ❋ اللَّهُ الصَّمَدُ ❋ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ❋

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ❋

Kul huvellâhu ehad. Allâhu's-samed. Lem yelid ve lem yûled. Ve lem yekun lehû kufuven ehad.

"De ki: O Allah birdir. Samed'dir (her şey ona muhtaçtır, o hiçbir şeye muhtaç değildir). Kendisi doğurmamıştır ve (başkası tarafından) doğurulmamıştır. Hiçbir şey onun dengi değildir." (İhlas: 1-4) Üç defa.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ❊ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ❊ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ❊ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ❊ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

Kul eûzu birabbi'l-felak. Min şerri mâ halek. Ve min şerrî ğâsikin izâ vekab. Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-ukad. Ve min şerri hâsidin izâ hased.

"De ki: Sığınırım ben, karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rabb'e; yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfleyip tüküren büyücü kadınların şerrinden, haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden." (Felak: 1-6) Üç defa.

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ❊ مَلِكِ النَّاسِ ❊ اِلَهِ النَّاسِ ❊ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ❊ اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ❊ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

Kul eûzu birabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yuvesvisu fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.

"De ki: Sığınırım ben, insanların Rabbine, insanların melikine (hükümdarına), insanların ilâhına, (insanlara kötü şeyler fısıldayan) o sinsî vesvesecinin şerrinden, o ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan (olan bütün vesvesecilerin şerrinden) Allah'a sığınırım." (Nâs: 1-6). Üç defa.

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِى لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِى الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❊

Bismillâhillezî lâ yazurru maa ismihî şey'un fi'l-arzi velâ fi's-semâi ve huve's-semîu'l-alîm.

"Ne yerde, ne gökte, adı (nın anılmas) ıyla hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah'ın ismiyle ki, o, çok iyi duyan ve çok iyi bilendir." (Üç defa)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ❊

Eûzu bikelimâtillahi't-tâmmeti min şerri mâ halek.

"Mahlûkatının şerinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım." (Üç defa)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ ، وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ، وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونَ ❊

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمِنْ شَرِّ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، إِلاَّ طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ ، اَللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ، مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ، أَعْلَمُ أَنَّ

اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmât, min ğazabihî ve ıkâbihî ve min şerri ıbâdih, ve min hemezâti'ş-şeyâtîni ve en yehzurûn.

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmâti min şerri mâ yenzilu mine's-semâi ve mâ ya'rucu fîhâ, ve min şerri mâ zerae fi'l-arzi ve mâ yehrucu minhâ, ve min şerri fitneti'l-leyli ve'n-nehâr, ve min şerri tavâriki'l-leyli ve'n-nehâr, illâ târikan yetruku bi-hayrin yâ rahmân, ellâhumme ente rabbî lâ ilâhe illâ ent, aleyke tevekkeltu ve ente rabbu'l-arşi'l-azîm, mâ şâellâhu kâne ve mâlem yeşe' lekum ye-kun, ve lâ havle velâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm, a'lemu ennellâhe alâ kulli şey'in kadîr, ve ennellâhe kad ehâta bikulli şey'in ılmâ.

"Öfkesinden, cezasından, kullarının kötülüğünden, şeytanların vesveselerinden ve onların bana gelmelerinden, Allah'ın tam kelimelerine sığınırım."

"Ey Rahman! Ne iyinin ne de kötünün kendilerini aşamayacağı gökten inen ve oraya yükselen şeylerin şerrinden; (Allah'ın) yerde yarattığı ve yerden çıkan şeylerin şerrinden; hayırla gelenler müstesna, gece ve gündüz meydana gelen hâdiselerin şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım. Allah'ım! Sen benim Rabbimsin, senden başka ilâh yoktur. Sana dayanıp güvendim. Sen, büyük Arş'ın Rabbisin. Allah'ın dilediği olur. Dilemediği olmaz. Güç ve kuvvet ancak, yüce Allah'tadır. Ben Allah'ın her şeye kaadir olduğunu ve Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattığını biliyorum."

أَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي ، اَللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي ، وَآمِنْ رَوْعَاتِي ، اَللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ ، وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي ، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي *

Allâhumme innî eûzubike min şerri nefsî, ve min şerri kulli dâbbetin ente âhizun binâsıyetihâ inne rabbî alâ sırâtın mustekîm, ellâhumme innî es'eluke'l-âfiyete fî'd-dunyâ ve'l-âhira, ellâhumme innî es'eluke'l-afve ve'l-âfiyete fî dînî ve dunyâye ve ehlî ve mâlî, Allâhumme's-tur avratî, ve âmin rav'âtî, ellâhumme'h-fıznî min beyni yedey, ve min halfî ve an yemînî ve an şimâlî ve min fevkî, ve eûzu biazametike en uğtâle min tahtî.

"Allah'ım! Nefsimin ve alnından tuttuğun her canlının şerrinden sana sığınırım. Şüphesiz ki Rabbim, dosdoğru bir yol üzerindedir. Allah'ım! Dünyada ve âhirette senden âfiyet istiyorum. Allah'ım! Dînimde ve dünyamda, ailemde ve malımda senden af ve âfiyet istiyorum. Allah'ım! Ayıplarımı ört ve beni korkularımdan emin kıl. Allah'ım! Önümden ve arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden (gelecek tehlikelerden) beni koru ve ayağımın altından yakalanmamdan da senin azametine sığınırım."

اَللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْلِي ؛ فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ *

Allâhumme ente rabbî lâ ilâhe illâ ent, halektenî ve ene abduke ve ene alâ ahdike ve va'dike mesteta'tu eûzu bike min şerri mâ sana'tu, ebûu leke bini'metike aleyye ve ebûu leke bizenbî fağfirlî, feinnehû lâ yağfiru'z-zunûbe illâ ent.

"Allah'ım! Sen, benim Rabbimsin; senden başka ilâh yoktur. Beni sen yarattın. Ben senin kulunum ve gücüm yettiğince sana olan sözüme ve vâdime bağlıyım. İşlediklerimin (kötülüklerin) şerrinden sana sığınırm. Üzerimdeki nîmetlerini itiraf eder, günahlarımı da ikrar ederim. Beni bağışla. Çünkü günahları bağışlayan ancak sensin."

آمَنْتُ بِا للَّهِ الْعَظِيمِ وَحْدَهُ ، وَكَفَرْتُ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَاسْتَمْسَكْتُ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى الَّتِي لاَ انْفِصَامَ لَهَا ، وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Âmentu billâhi'l-azîmi vahdeh, ve kefertu bi'l-cibti ve't-tâğûti ve's-temsektu bi'l-urveti'l-vuskâ'lletî lenfisâme lehâ, vallâhu semîun alîm.

"Ben, tek olan yüce Allah'a inandım. Putu ve şeytanı inkâr ettim. Kopmayan sağlam kulpa yapıştım. Allah çok iyi duyan ve çok iyi bilendir." (Üç defa)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ ، الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

Esteğfirullâhe'l-azîm, ellezî lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûmu ve etûbu ileyh.

"Kendisinden başka, ilâh olmayan, yüce Allah'tan af diliyorum. O, Hayy ve Kayyum'dur. Ona tövbe ediyorum." (Üç defa)

رَضِينَا بِاللَّهِ رَبًّا ، وَبِالْاِسْلاَمِ دِينًا ، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا ، حَسْبِيَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Razînâ billâhi rabbâ, ve bi'l-islâmi dînâ, ve bi-muhammedin sallallâhu aleyhi ve selleme nebiyyâ, hasbiyellâhu lâ ilâhe illâ huve aleyhi tevekkeltu ve huve rabbu'l-arşi'l-azîm.

"Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, Peygamber olarak da Muhammed'den razı olduk. Kendisinden başka ilâh olmayan Allah bana yeter. Ben ona dayandım. O, büyük Arş'ın Rabbidir." (Yedi defa)

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ *

Lâ ilâhe illâllâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l-mulk, ve lehu'l-hamd, ve huve alâ kulli şey'in kadîr.

"Allah'tan başka ilâh yoktur. O, tektir, ortağı yoktur. Mülk onundur. Hamd onadır. O, her şeye kaadirdir." (Yüz defa)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ٭

Subhânellâhi ve bihamdih.

"Allahı tesbih eder ve ona hamdederim."(Yüz defa)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ ٭

Estağfirullâhe ve etûbu ileyh.

"Allahtan af diliyorum ve ona tövbe ediyorum." (Yüz defa)

أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، اَللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ . فِي الْعَالَمِينِ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٭

Allâhumme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammed, kemâ salleyte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîm, Allâhumme bârik alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ bârakte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîm. Fi'l-âlemeyni inneke hamîdun mecîd.

"Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in âilesine, İbrahîm'e ve İbrahîm'in âilesine salât ettiğin gibi salât et. İbrahîm'e ve İbrahîm'in âilesine bereket ihsan ettiğin gibi, Muhammed'e ve Muhammed'in âilesine de bereket ihsan et. İki dünyada sen, her bakımdan hamde lâyık ve şânı yüce olansın." (On defa)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ ❊

Subhânellâhi ve bihamdihî adede halkihî ve rizâ nefsih, ve zinete arşih, ve midâde kelimâtih.

"Allah'ı kendisine mahsus hamd ile, yaratıkları sayısınca, zatının hoşnutluğunca, Arş'ının ağırlığı ve kelimelerinin mürekkepleri kadar tesbih ederim." (Üç defa)

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ (وَفِي الْمَسَاءِ يَقُولُ : أَمْسَيْتُ) أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ مَلاَئِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ ، إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْدَكَ لاَشَرِيكَ لَكَ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ

Allâhumme innî asbahtu (ve fi'l-mesâi yekûl: emseytu) uşhiduke ve uşhidu melâiketeke ve hamelete arşike ve cemîa halkik, inneke entellâhu lâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerîke lek, ve enne muhammeden abduke ve rasûluk.

"Allah'ım! Senden başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in senin kulun ve rasûlün olduğuna, seni, hamele-i Arş'ını, meleklerini ve bütün yaratıklarını şâhit tutarak sabahladım (veya akşamladım)." (Dört defa)

اَللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا ، وَبِكَ أَمْسَيْنَا ، وَبِكَ نَحْيَا ، وَبِكَ نَمُوتُ ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ (وَفِي الْمَسَاءِ يَقُولُ : أَمْسَى) بِي مِنْ نِعْمَةٍ ، أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ ، فَمِنْكَ وَحْدَكَ لاَ

شَرِيكَ لَكَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ (فِي الْمَسَاءِ يَقُولُ : أَمْسَيْتُ) مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ وَسِتْرٍ ، فَأَتِمَّ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَعَافِيَتَكَ وَسِتْرَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ *

Allâhumme bike asbahnâ, ve bike emseynâ, ve bike nahyâ, ve bike nemûtu, ve ileyke'n-nuşûrullâhumme mâ asbaha (ve fi'l-mesâi yekûl: Emsâ) bî min ni'metin, ev biehadin min halkik, feminke vahdeke lâ şerîke leke feleke'l-hamdu ve leke'ş-şukr, Allâhumme innî asbahtu (fî'l-mesâi yekûl: emseytu) minke fî ni'metin ve âfiyetin ve setr, feetimme aleyye ni'meteke ve âfiyeteke ve setrake fi'd-dunyâ ve'l-âhira.

"Allah'ım! Senin inayetinle sabahladık. Senin inayetinle akşamladık. senin inayetinle yaşar. Senin izninle ölürüz ve dönüş sanadır. Bende olan veya yaratıklarından birinde olan bir nîmet, sendendir. Sen teksin, ortağın yoktur. Hamd ve şükür sanadır. Allah'ım! Şu sabaha (veya akşama), senden gelen bir nîmet, âfiyet ve günahlarım örtülmüş olarak çıktım. (Öyleyse) dünyada ve âhirette üzerimdeki nîmetini, âfiyetini ve günahlarımı örtmeni tamamla." (Üç defa)

أَصْبَحْنَا (وَفِي المساء يقول : أَمْسَيْنَا) عَلَى فِطْرَةِ الْاسْلَامِ ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ، أَصْبَحْنَا (أَمْسَيْنَا) وَأَصْبَحَ (أَمْسَى) الْمُلْكُ لِلَّهِ ،

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ ، وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ ، (وَفِي الْمَسَاءِ يَقُولُ : اللَّيْلَةَ) وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ ، (وَفِي الْمَسَاءِ يَقُولُ : اللَّيْلَةَ) وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ سُوءِ الْكِبْرِ ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ ، وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ)

Asbahnâ (ve fi'l-mesâi yekûl: emseynâ) alâ fıtrati'l-islâm, ve alâ kelimeti'l-ihlâs, ve alâ dîni nebiyyinâ muhammedin sallallâhu aleyhi ve sellem, ve alâ milleti ebînâ ibrâhîme hanîfen muslimen ve mâ kâne mine'l-muşrikîn, asbahnâ (emseynâ) ve asbaha (emsâ) elmulku lillâh, ve'l-hamdulillâhi lâ ilâhe illâllah, vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu ve hüve alâ kulli şey'in kadîr, rabbi es'eluke hayra hâze'l-yevm, (ve fi'l-mesâi yekûl: elleyle) ve hayra mâ ba'deh, ve eûzu bike min şerri hâze'l-yevm, (ve fi'l-mesâi yekûl: elleyle) ve şerri mâ ba'deh, rabbi eûzubike mine'l-kesel, rabbi eûzubike min sûi'l-kibri, rabbi eûzu bike min azâbin fi'n-nâr, ve azâbin fi'l-kabr.)

"İslâm fıtratı ve ihlâs kelimesi ile, Peygamberimiz Muhammed'in dîni üzerinde, müşriklerden olmaksızın Hakka yönelen müslüman olan atamız İbrahîm'in milletinden olarak sabahladık (veya akşamladık). Biz de bütün mülk de, âlemlerin Rabbi olan Allah'a ait olarak sabahladık (akşamladık). Kendisinden başka ilâh olmayan, tek ve ortaksız olan Allah'a hamdolsun. Mülk onundur. Hamd

onadır. O, her şeye kaadirdir. Rabbim! Senden bugünün (veya bu gecenin) hayrını ve sonraki günlerin hayrını istiyorum. Bugünün (veya bu gecenin) şerrinden ve sonraki günlerin şerrinden sana sığınırım. Rabbim! Tembellikten sana sığınırım. Rabbim! Yaşlılığın dertlerinden sana sığınırım. Rabbim! Cehennemdeki azaptan ve kabirdeki azaptan sana sığınırım".

أَصْبَحْنَا (أَمْسَيْنَا) وَأَصْبَحَ (وَأَمْسَى) الْمُلْكُ لِلَّهِ

وَالْكِبْرِيَاءُ ، وَالْعَظَمَةُ وَالْخَلْقُ وَالْأَمْرُ وَاللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَمَا سَكَنَ

فِيهِمَا لِلَّهِ وَحْدَهُ *

Asbahnâ (emseynâ) ve asbaha (ve emsâ) el-mulku lillâhi ve'l-kibriyâ, ve'l-azametu ve'l-halku ve'l-emru ve'l-leylu ve'n-nehâru ve mâ sekene fîhimâ lillâhi vahdeh.

"Biz ve bütün mülk, Allah'ın olarak sabahladık (veya akşamladık). Hamd Allah'a mahsustur. Azamet ve yücelik Allah'ındır. Bütün yaratıklar, bütün işler, gece ve gündüz ve bunlarda bulunan her şey, Allah'a aittir."

أَللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ هَذِهِ النَّهَارِ (اللَّيْلِ) صَلاَحًا ، وَأَوْسَطَهُ فَلاَحًا ،

وَآخِرَهُ نَجَاحًا ، أَسْأَلُكَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَخَيْرَ الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

Allâhummec'al evvele hâzihî evvele hâzihi'n-nehâr (elleyle) salâhan, ve evsetahû felâhan, ve âhirahû necâhan, es'eluke hayra'd-dunyâ ve hayra'l-âhirati yâ erhame'r-râhimîn.

"Allah'ım! Şu günün (veya gecenin) evvelini sulh ü salâh, ortasını felâh, sonunu da her

bakımdan başarılı kıl. Senden dünyanın da, âhiretin de hayrını istiyorum, ey merhamet edenlerin en merhametlisi."

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، وَلاَ قُوَّةَ إلاَّ بِاللَّهِ ، مَاشَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاَّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ، أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا

Subhânellâhi ve bihamdih, ve lâ kuvvete illâ billâh, mâ şâellâhu kâne ve mâ lem yeşe' lem yekun ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm, a'lemu ennellâhe alâ kulli şey'in kadîrun ve ennellâhe kad ehâta bikulli şey'in ılmâ.

"Allah'ı tesbih eder ve ona hamdederim. Güç, ancak Allah'tadır. Allah'ın dilediği olur. Dilemediği olmaz. Güç ve kuvvet yüce Allah'tadır. Ben Allah'ın her şeye kaadir olduğuna ve onun ilmiyle her şeyi kuşattığını biliyorum."

اَللَّهُمَّ أَنْتَ خَلَقْتَنِي ، وَأَنْتَ تَهْدِينِي ، وَأَنْتَ تُطْعِمُنِي وَأَنْتَ تَسْقِينِي ، وَأَنْتَ تُمِيتُنِي ، وَأَنْتَ تُحْيِينِي *

Allâhumme ente halakteni, ve ente tehdînî, ve ente tut'ımunî ve ente teskînî, ve ente tumîtunî, ve ente tuhyînî.

"Allah'ım! Beni sen yarattın. Beni doğruya sen ulaştırırsın. Beni sen doyurursun. Bana sen içirirsin. Beni sen öldürürsün. Beni sen yaşatırsın."

اَللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ، فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي ، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَمِنْ شَرَكِهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجُرَّهُ عَلَى مُسْلِمٍ *

Allâhumme âlimu'l-ğaybi ve'ş-şehâde, fâtırı's-semâvâti ve'l-arz, rabbi kulli şey'in ve melîkeh, eşhedu en lâ ilâhe illâ ent, eûzubike min şerri nefsî, ve min şerri'ş-şeytânı ve min şerakihî ve en akterife alâ nefsî sûen ev ecurrahû alâ muslim.

"Görüneni ve görünmeyeni bilen, gökleri ve yeri yaratan, her şeyin Rabbi ve sahibi olan Allah'ım! Şehadet ederim ki, senden başka ilâh yoktur. Nefsimin ve şeytanın şerrinden, onun hile ve komplosundan, nefsime bir kötülük yüklemekten veya bir müslümana kötülük dokundurmaktan sana sığınırım."

اَللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى مُنْزِلَ التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ، أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ ، اِقْضِ عَنِّي الدَّيْنَ ، وَاغْنِنِي مِنَ الْفَقْرِ *

Allâhumme rabbi's-semâvâti's-seb'i ve rabbi'l-arşi'l-azîm, rabbenâ ve rabbe kulli şey'in ve melîkeh, fâlika'l-hubbi ve'n-nevâ munzilu't-Tevrâti ve'l-İncîli ve'l-Kur'ân, eûzu bike min şerri nefsî ve min şerri kulli dâbbetin ente âhizun binâsıyetihâ, ente'l-evvelu feleyse kableke şey'un, ve ente'l-âhiru feleyse ba'deke şey'un, ikzı annî'd-dîn, vağninî mine'l-fakr.

"Yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi olan Allah'ım! Bizim Rabbimiz ve her şeyin Rabbi Allah'ım! Taneleri ve tohumları yaratan, Tevrat, İncil ve Kur'an'ı indiren Allah'ım! Nefsimin şerrinden ve alınlarından tuttuğun her canlının şerrinden sana sığınırım. Sen evvelsin. Senden önce hiçbir şey yoktur. Sen âhirsin. Senden sonra hiçbir şey yoktur. Sen zâhirsin. Senin üstünde hiçbir şey yoktur. Sen bâtınsın. Senin altında hiçbir şey yoktur. Benim borcumu ödememe imkân ver. Beni fakirlikten kurtar."

اَللّٰهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي ، وَعَافِنِي فِي سَمْعِي ، اللّٰهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ *

Allâhumme âfinî fî bedenî, ve âfinî fî sem'î, Allâhumme âfinî fî basarî lâ ilâhe illâ ent.

"Allah'ım! Bedenime âfiyet ver. Kulağıma âfiyet ver. Allah'ım! Gözüme âfiyet ver. Senden başka ilâh yoktur." (Üç defa)

اَللّٰهُمَّ أَنْتَ أَحَقُّ مَنْ ذُكِرَ ، وَأَحَقُّ مَنْ عُبِدَ ، وَأَنْصَرُ مَنِ ابْتُغِيَ ، وَأَرْأَفُ مَنْ مَلَكَ ، وَأَجْوَدُ مَنْ سُئِلَ ، وَأَوْسَعُ مَنْ أَعْطَى ، أَنْتَ الْمَلِكُ لاَ شَرِيكَ لَكَ ، الْفَرْدُ لاَ نِدَّ لَكَ ، كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ

إلاَّ وَجْهَكَ ، لَنْ تُطَاعَ إلاَّ بِإذْنِكَ ، وَلَنْ تُعْصَى إلاَّ بِعِلْمِكَ ، تُطَاعُ فَتَشْكُرُ وتُعْصَى فَتَغْفِرُ ، أَقْرَبُ شَهِيدٍ وأَدْنَى حَفِيظٍ ، حُلْتَ دُونَ النُّفُوسِ ، وأَخَذْتَ بِالنَّوَاصِي ، وكَتَبْتَ الآثَارَ ونَسَخْتَ الآجَالَ ، وَالْقُلُوبُ لَكَ مُفْضِيَةٌ ، وَالسِّرُّ عِنْدَكَ عَلاَنِيَةٌ ، وَالْحَلاَلُ مَا أَحْلَلْتَ ، وَالْحَرَامُ مَا حَرَّمْتَ ، وَالدِّينُ مَا شَرَعْتَ ، وَالأَمْرُ مَا قَضَيْتَ ، وَالْخَلْقُ خَلْقُكَ وَالعَبْدُ عَبْدُكَ ، وأَنْتَ اللَّهُ الرَّءُوفُ الرَّحِيمُ ، أَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ لَهُ السَّمَوَاتُ وَالأَرْضُ ، وَبِكُلِّ حَقٍّ هُوَ لَكَ ، وَبِحَقِّ السَّائِلِينَ عَلَيْكَ أَنْ تَقْبَلَنِي فِي هَذِهِ الْغَدَاةِ (الْعَشِيَّةِ) وأَنْ تُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ بِقُدْرَتِكَ *

Allâhumme ente ehakku men zukir, ve ehakku men ubid, ve ansaru meni'b-tuğiy, ve er'efu men melek, ve ecvedu men suil, ve evseu men e'tâ, ente'l-meliku lâ şerîke lek, el-ferdu lâ niddě lek, kulli şey'in hâlikun illâ vechek, len tutâa illâ biiznik, ve len tu'sâ illâ biilmik, tutâu feteşkuru ve tu'sâ fetağfir, ekrabu şehîdin ve ednâ hafîz, hulte dûne'n-nufûs, ve ehazte bi'n-nevâsî, ve ketebte'l-âsâra ve neshate'l-âcâl, ve'l-kulûbu leke mufziyetun, ve's-sirrû ındeke alâniye, ve'l-halâlu mâ ehlelt, ve'l-harâmu mâ harramt, ve'd-dînu mâ şera't, ve'l-emru mâ kazayt, ve'l-halku ve'l-halkuke ve'l-abdu abduk, ve entellâhu'r-raûfu'r-rahîm, es'eluke binûri vechikellezî eşrakat lehû's-semâvâtu ve'l-arz, ve bikulli hakkin huve lek, ve bihakki's-sâilîne

aleyke en takbelenî fî hâzihî'l-ğadâti (el-aşiyyeti) ve en tucîranî mine'n-nâri bikudratik.

"Allah'ım! Sen adı anılmaya en lâyık olansın. İbadet edilmeye ancak sen lâyıksın. Sensin yardım istenilenlerin en çok yardım edeni. Güç ve saltanat sahiplerinin en şefkatlisi, kapısında birşey dilenilenlerin en cömerdi ve verenlerin en eli açığı. Sensin her şeyin sahibi, senin ortağın yoktur. Sensin eşi ve benzeri olmayan yegâne varlık. Senden başka her şey helâke mahkumdur. Sana ancak senin müsadenle itaat edilir ve yine ancak malumatın dahilinde isyan edilir. Sana itaat edilir, karşılığını verirsin. Sana isyan edilir, affedersin. Her şeye en yakın şahit sen, en yakın koruyucu da sensin. Nefislerin (arzularının) önüne geçersin ve alınlarından tutarsın. İnsanların yaptıklarını yazdın ve ecellerini takdir ettin. Kalpler sana akar, gizli senin yanında açıktır. Helâl, senin helâl kıldığın, haram da haram kıldığındır. Din, senin ortaya koyduğun, emir senin hükmettiğin, mahluk senin mahlukun, kul, senin kulundur. Sen, Raûf ve Rahîm Allah'sın. Göklerin ve yerin o yüzden aydınlandığı yüzünün nuru hakkına, sana ait olan her şeyin hakkına, bu sabah (veya bu akşam), senden isteyenlerin hakkına benim duamı kabul etmeni ve gücünle beni ateşten korumanı istiyorum."

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ ،

وَسُوءِ الْقَضَاءِ ، وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ *

Allâhumme innî eûzu bike min cehdi'l-belâ, ve deraki'ş-şekâ, ve sûi'l-kazâ, ve şemâteti'l-a'dâ.

"Allah'ım! Tahammül edilmeyen belâdan, zorluktan, kötü hükümden ve düşmanların gülmesinden sana sığınırım."

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحزْنِ وَالْعجزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ *

Allâhumme innî eûzu bike mine'l-hemmi ve'l-huzni ve'l-aczi ve'l-keseli ve'l-buhli ve'l-cubni ve zalai'd-dîni ve ğalebeti'r-ricâl.

"Allah'ım! Üzüntüden, tasadan, âcizlikten, tembellikten, korkaklıktan, cimrilikten, borcun altında iki büklüm olup ezilmekten ve insanların galebe ve tasallutundan sana sığınırım."

اَللَّهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ ، وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ ، وَفَجْأَةِ نِقْمَتِكَ ، وَجَمِيعِ سَخَطِكَ *

Allâhumme innî eûzubike min zevâli ni'metik, ve tehavvuli âfiyetik, ve fec'eti nikmetik, ve cemî'i sehatik.

"Allah'ım! Nîmetinin zevalinden, âfiyetinin değişmesinden, azabının ansızın gelip çatmasından ve gazabına sebep olacak şeylerden sana sığınırım."

اَللَّهُمَّ آتِ نَفْسِى تَقْوَاهَا ، وَزَكِّهَا فَأَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا ، أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلاَهَا *

Allâhumme âti nefsî tekvâhâ, ve zekkiha feente hayru men zekkâhâ, ente veliyyuhâ ve mevlâhâ.

"Allah'ım! Nefsime takvasını ver. Onu temizle. Onu temizleyecek olan sadece sensin. Onun velîsi ve mevlâsı sensin."

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لاَ يَخْشَعُ ، وَنَفْسٍ لاَ تَشْبَعُ ، وَعِلْمٍ لاَ يَنْفَعُ وَدَعْوَةٍ لاَ يُسْتَجَابُ لَهَا *

Allhahumme innî eûzubike min kalbin lâ yahşa', ve nefsin lâ teşba', ve ılmın lâ yenfeu ve da'vetin lâ yustecâbu lehâ.

"Allah'ım! Korkmayan kalpten, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي

Allâhummağfirlî hatîetî ve cehlî ve israfî fî kulli emrî, ve mâ ente a'lemu bihî minnî.

"Allah'ım! Benim günahımı, cehaletimi, işimdeki aşırılığımı ve benden daha iyi bildiğin kusurlarımı bağışla."

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ ، أَنْتَ إِلَهِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ *

Allâhummağfirlî mâ kaddemtu ve mâ ehhartu ve mâ esrartu ve mâ a'lent, ve mâ ente a'lemu bihî minnî, ente'l-mukaddimu ve ente'l-muahhir, ente ilâhî lâ ilâhe illâ ent, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh.

"Allah'ım! Önceden yaptığım, sonra yapacağım, gizlediğim ve açıkça yaptığım ve benden daha iyi bildiğin kusurlarımı bağışla. Öne alan ve geri bırakan ancak sensin. Sen benim ilâhımsın. Senden başka ilâh yoktur. Güç ve kuvvet ancak Allah'tadır."

اَللّٰهُمَّ أَعِنِّي وَلاَ تُعِنْ عَلَيَّ ، وَامْكُرْ لِي وَلاَ تُعِنْ عَلَيَّ ،

وَامْكُرْ لِي وَلاَ تَمْكُرْ عَلَيَّ ، وَانْصُرْنِي عَلَى مَنْ بَغَى عَلَيَّ *

Allâhumme eınnî ve lâ tuin aleyy, ve'm-kurlî ve lâ tuin aleyy, ve'mkurlî ve lâ temkur aleyy, vensurnî alâ men beğâ aleyy.

"Allah'ım! Bana yardım et. Aleyhimde olana yardım etme. Lehime tertip kur. Aleyhime tertip kurma. Üzerime saldırana karşı bana yardım et."

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي لَكَ شَكَّارًا ، لَكَ ذَكَّارًا لَكَ رَهَّابًا ، لَكَ

مُخْبِتًا ، إِلَيْكَ أَوَّاهًا *

Allâhumme'calnî leke şekkâran, leke zekkâran leke rahhâben, leke muhbiten, ileyke evvâhâ

"Allah'ım! Beni, sana çok şükreden, seni çok zikreden, senden çok korkan, sana çok huşu duyan ve sana dönerek yakarışta bulunan kişi kıl."

اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِي ، وَاغْسِلْ حَوْبَتِي ، وَأَجِبْ دَعْوَتِي ،

وَثَبِّتْ حُجَّتِي ، وَاهْدِ قَلْبِي ، وَسَدِّدْ لِسَانِي ، وَاسْلُلْ سَخِيمَةَ

صَدْرِي *

Allâhumme tekabbel tevbetî, ve'ğsil havbetî, ve ecib da'vetî, ve sebbit huccetî, ve'hdi kalbî, ve seddid lisânî, ve'slul sehîmete sadrî.

"Allah'ım! Tövbemi kabul et. Günahlarımı yıka, duamı kabul et. Delîlimi sabit kıl. Kalbimi hidayet et. Dilimi doğru kıl. Göğsümün kin ve hasedini çıkar."

اَللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي ، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي ، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي ، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ ، اَللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا ، وَأَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ *

Allâhumme aslih lî dînîllezî huve ısmetu emrî, ve aslih lî dunyâyelletî fîhâ meâşî, ve aslih lî âhiratîlletî fîhâ maâdî, ve'cali'l-hayâte ziyâdeten lî fî kullî hayr, ve'cali'l-mevte râhaten lî min kulli şerr, Allâhumme ahsin âkibetenâ fi'l-umûri kullihâ, ve ecirnâ min hizyi'd-dunyâ ve azâbi'l-âhira.

"Allah'ım! Bana işimin ismeti olan dînimi ıslah et. İçinde yaşadığım dünyamı ıslah et. Dönüş yerim olan âhiretimi de ıslah et. Benim için hayatı, her hayırda artır ve bana ölümü her şeyden rahat kıl. Allah'ım! Bütün işlerde âkıbetimizi güzel yap. Bizi, dünyada rezil olmaktan ve âhiret azabından koru."

بِسْمِ اللَّهِ عَلَى نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي *

Bismillâhillâhi alâ nefsî ve ehlî ve mâlî.

"Nefsime, aileme ve malıma karşı (koru), Allah'ın adıyle."

Müslümanın, gece gündüz, her zaman, ekmek su gibi, ihtiyaç duyduğu bu dua ve zikirler, onu, şeytan ve askerlerinden koruyan muhkem kale ve güvenli bölgelerdir. Müslümanın, maksadın hasıl olması için, bunları huzur-u kalple ve düşünerek okuması gerekir.

MÜSLÜMANIN UYUMAK İSTEDİĞİ ZAMAN OKUYACAĞI DUÂ

Hz. Âişe şöyle rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) yatağında yerini aldığı zaman iki eline Muavvizat'ı okuyup üfler ve elleriyle bedenini meshederdi.

Buharî ile Müslim'in Sahîh'lerinde Hz. Âişe'nin şöyle bir rivayeti vardır: "Peygamber (s.a.v.), her gece yatağına girince, ellerini birleştirir, onlara üfleyerek, İhlâs, Felak ve Nas surelerini okurdu. Sonra bunlarla vücudunun yetişebildiği yerlerini sıvazlardı. Başından ve yüzünden başlar, vücudunun ön kısmını sıvazlardı. Bu okuyup üfleyerek vücudunu meshetmeyi üç defa tekrarlardı." (246)

Ebu Mes'ûd el-Ensarî'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v): "Kim geceleyin, Bakara suresinin sonundaki iki âyeti okursa, bunlar ona yeterler (onu korurlar)" buyurmuştur. (247)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği hadiste, şeytan ona: Yatağına girdiğinde, Âyetelkürsî'yi sonuna kadar oku. Bu, senin için Allah tarafından devamlı bir koruyucu (gözetici) olur. Sabaha kadar sana hiçbir şeytan yaklaşmaz, demişti. Bunun üzerine Peygamber

---

246. Fethu'l-Bârî, Fazlu'l-Kur'ân; Sahîhu Müslim, ez-Zikr ve'd-Duâ.
247. Fethu'l-Bârî, Fezâilu'l-Kur'ân, IX/239; Müslim, Salâtu'l-Musâfirîn.

(s.a.v): "Yalancı olduğu halde, sana doğruyu söylemiş. O, şeytandır" buyurmuştu. (248)

Uyumak isteyen kimsenin, namaz abdesti alıp sağ tarafına yatması, Âyetelkürsî'yi ve Bakara suresinin son âyetlerini okuması, sonra ellerini birleştirip içine, İhlâs, Felak ve Nâs surelerini okuması, ellerinin içine üflemesi, vücudunun yetişebildiği yerlerini elleriyle sıvazlaması gerekir. Bunu üç defa yapar. Çünkü bu, şeytanlara karşı bir kalkandır Sonra mümkün olduğu kadar, bu bölümde bildirilen, yatarken okunan zikirleri okur.

Rivayet edildiğine göre; Hz.Ali şöyle demiştir: Akıllı ve müslüman birisi, Âyetelkürsî'yi okumadan yatmaz.

İbrahîm en-Nehaî: "Bize, yatağımıza girince, Felak ve Nâs surelerini okumamız öğretiliyordu" demiştir.

UYKUSUZLUK ÇEKENİN OKUYACAĞI DUÂ

Zeyd b. Sabit şöyle anlatır: Rasulullah'a (s.a.v.) tutulduğum uykusuzluk rahatsızlığından şikâyet ettim. O da bana şunu oku, dedi:

اَللَّهُمَّ غَارَتِ النُّجُومُ وَهَدَأَتِ الْعُيُونُ ، وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ ، لاَ تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ ! أَهْدِئْ لَيْلِي ، وَأَنِمْ عَيْنِي*

Allâhumme ğârati'n-nucûmu ve hedeeti'l-uyûn, ve ente hayyun kayyûm, lâ te'huzuke sinetun ve lâ nevmun yâ hayyu yâ kayyûm! Ehdi' leylî, ve enim aynî.

"Allah'ım! Yıldızlar batıp kayboldu. Gözler kapanıp uykuya daldı. Sen ise Hayy ve

248. Fethu'l-Bârî, Bed'u'l-Halk, IV/149.

Kayyum'sun. Ona ne uyuklama ârız olur ne de uyku. Geceme bir sükûnet, gözlerime de güzel bir uyku nasîp et." (249) Bunları söyledim. Allah rahatsızlığımı giderdi.

Muhammed b. Yahya b. Hibban'dan şöyle rivayet edildi: Halid b. el-Velîd uykusuzluk çekmeye başladı. Bunu Peygamber'e şikâyet etti. O da Halid'e, yatarken, Allah'ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve gelmelerinden, Allah'ın tam kelimlerine sığınmasını emretti. (250)

Büreyde şunu anlattı: Halid b. Velîd, Hz. Peygamber'e şöyle bir şikâyette bulundu:

– Allah'ın Rasulü! Geceleri, uyuyamıyorum.

Peygamber (s.a.v.):

– Yatağa girdiğinde şöyle de:

اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظَلَّتْ ، وَرَبَّ الْأَرَضِينَ وَمَا أَقَلَّتْ ، وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ ، وَمَا أَضَلَّتْ ، كُنْ لِي جَارًا مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ كُلِّهِمْ جَمِيعًا ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ ، وَأَنْ يَبْغِيَ عَلَيَّ ، عَزَّ جَارُكَ ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ *

Allâhumme rabbi's-semâvâti's-seb'i ve mâ ezallet, ve rabbi'l-erazîne ve mâ ekallet, ve rabbi'ş-şeyâtîn, ve mâ ezallet, kun lî câran min şerri halkake kullihim cemîan, en yefruta aleyye ehadun minhum, ve en yebğîye aleyy, azze câruk, ve celle senâuke ve lâ ilâhe ğayruke ve lâ ilâhe illâ ent.

---

249. İbnu's-Sinnî, Mâ yekûlü İzâ Esâbehu'l-Erak, IX/273.
250. İbnu's-Sinnî, s.212, no: 2748; el-Elbânî, sahîh olduğunu söylemiştir.

'Allah'ım! Ey yedi gök ve gölgelediklerinin Rabbi! Ey yerlerin ve onların taşıdıklarının Rabbi! Şeytanların ve saptırdıklarının Rabbi! Yarattıklarından birinin bana taşkınlık yapması ve zulmetmesi (ihtimaline binaen) topyekun bütün mahlukatının şerrine karşı benim koruyucum ol. Sana sığınan azîzdir, ismin bereket kaynağıdır. Sen her türlü övgüden daha yücesin. Senden başka ilâh yoktur. İlâh ancak sensin." (251)

UYKUSUNDA KORKAN KİMSENİN OKUYACAĞI DUÂ

Şuayb dedesinden şunu rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) bize, korkudan dolayı şu duayı yapmamızı öğretmişti:

اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ ، مِنْ غَضَبِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونِ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmât, min ğazabihî ve ıkâbihî ve min şerri ıbâdih, ve min hemezâti'ş-şeyâtîni ve en yahzurûn.

"Gazabından ve kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve onların gelmelerinden, Allah'ın tam olan kelimelerine sığınıyorum." (252)

---

251. Tirmizî, es-Sünen, ed-Da'âvat, V/238, no: 3523.
252. Ebû Davûd, et-Tıb, IV/3893; Tirmizî, ed-Da'avât, V/541.

RÜYASINDA HOŞUNA GİDEN VE GİTMEYEN BİRŞEYİ GÖREN KİMSENİN OKUYACAĞI DUÂ

Ebu Saîd el-Hudrî, Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu anlatmıştır: "Sizden biriniz, hoşuna giden bir rüya gördüğünde, bu Allah'tandır. Bundan dolayı Allah'a hamdetsin ve başkalarına anlatsın". Başka bir rivayette de: "Bunu sadece sevdiği kimseye anlatsın. Hoşuna gitmeyen başka birşey görürse, bu da şeytandandır. Şerrinden Allah'a sığınsın ve bunu hiç kimseye anlatmasın. Böylece rüya, ona zarar vermez." (253)

Katâde tarafından rivayet edilen hadîste Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Güzel rüya Allah'tandır. Hulm (rüyanın kötü olanı) ise, şeytandandır. Kim hoşlanmadığı birşey görürse, üç defa sol tarafına tükürsün. Şeytandan Allah'a sığınsın. Bu surette o rüya sahibine zarar vermez." (254)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz (gece) uyuyunca, şeytan onun başının arkasına (yani boyun) köküne üç düğüm bağlar. Her düğümü, senin için uzun bir gece vardır, rahat uyu diyerek vurur. O kimse uyanıp Allah'ı anarsa, bir düğüm çözülür. Abdest alırsa bir düğüm daha çözülür. Namaz da kılarsa, şeytanın düğümlerinin hepsi çözülür. Artık o (farz ve nafile sahibi) kişi düğümü çözük ve gönlü hoş ve neşeli bir halde sabaha ulaşır. Fakat zikretmez, abdest alıp namaz kılmazsa, gönlü kirli ve uyuşuk bir halde sabaha ulaşır."

---

253. Fethu'l-Bârî, Ru'yâ's-Sâlihîn, XII/39, 42.

254. Fethu'l-Bârî, aynı yer; Müslim, er-Ru'yâ, IV/1771, 1772.

TUVALETE GİRMEK İSTEYENİN OKUYACAĞI DUÂ

Enes'in rivayet etiğine göre, Peygamber (s.a.v.) tuvalete girerken şöyle derdi:

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ *

Allâhumme innî eûzubike mine'l-hubsi ve'l-habâis.

"Allah'ım! Hubs'tan (erkek cinlerden) ve habaisten (dişi cinlerden) sana sığınırım." (255)

Hz. Ali'nin rivayet etiğine göre, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

سَتْرُ مَا بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنِّ وَعَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ ، إِذَا دَخَلَ الْكَنِيفَ أَنْ يَقُولَ : بِسْمِ اللَّهِ *

Setru mâ beyne a'yuni'l-cinni ve avrâti benî Âdem, izâ dehale'l-kenîfe en yekûl: Bismillâh.

"Cinlerin gözleriyle, Âdemoğullarının avret yerleri arasındaki örtü, tuvalete girildiğinde: Bismillah, denmesidir." (256)

Şöyle denilmiştir: Tuvalete girmek isteyen kimsenin, önce: "Bismillah", sonra: "Allah'ım! Hubs ve habaisten sana sığınırım" demesi müstehaptır.

---

255. Sahîhu'l-Buharî, el-Vuzû'; Müslim, İza Erade Duhûle'l-Halâ'.
256. Tirmizî, es-Salâh, II/503, no: 2606.

YERKEN VE İÇERKEN BESMELE ÇEKİLMESİ

Ömer b. Ebu Seleme'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Besmele çek ve sağ elinle ye." (257)

Cabir, Rasulullah'tan şunu duydum demiştir: "Bir adam evine gireceği zaman, girerken ve yemek yerken Allah'ı zikrederse (anarsa), şeytan yardımcılarına: Sizin için ne barınacak yer var, ne de akşam yemeği der. Ama evine girerken, Allah'ı anmazsa, şeytan: Barınacak yer buldunuz, der. O kişi yemeğine başlarken besmele çekmezse, şeytan: Hem barınacak yere, hem de akşam yemeğine kavuştunuz, der." (258)

Huzeyfe şöyle anlattı: Peygamber'le birlikte, bir yemekte bulunduğumuzda, o başlayıncaya kadar biz elimizi sürmezdik. Bir defasında, onunla birlikte, bir yemekte bulunduk. O sırada, sanki arkasından kovalanıyor gibi bir cariye geldi ve elini yemeğe sürmeğe kalkıştı. Rasulullah (s.a.v.) hemen, onun elini tuttu. Arkasından sanki, kovalanıyor gibi, bir bedevî geldi. Peygamber (s.a.v.) onun da elini tuttu. Bunun üzerine, Peygamber: "Üzerine besmele çekilmeyen yemeği, şeytan helâl sayar. O, bu cariyeyi, yemeği onunla helâl etmek için getirdi. Ben de onun elini tutttum. Bu bedevîyi de yemeği onunla, helâl yapmak için getirdi. Ben de elini tuttum. Canım elinde olan Allah'a yemin olsun, onun eli, cariyenin eliyle birlikte benim elimdedir." (259)

Umeyye b. Mahşî şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) bir gün otururken, birisi de orada yemek yiyordu. Adam besmele çekmemişti. Son lokmasını

---

257. Fethu'l-Bârî, VII/88; Müslim, III/1599, no: 108.
258. Sahîhu Müslim, III/1598, no: 103.
259. Sahîhu Müslim, el-Eşribe, III/1597, no: 102.

ağzına atmadan: Bismillahi fî evvelihi ve âhirihi = Bismillah, başında ve sonunda, dedi. Peygamber:

مَا زَالَ الشَّيْطَانُ يَأْكُلُ مَعَهُ، فَلَمَّا ذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ اسْتَقَاءَ مَا فِي بَطْنِهِ

"Şeytan devamlı onunla birlikte yiyordu. Adam besmele çekince, şeytan karnındakileri kustu" dedi. (260)

Müslüman kardeşim! Yemeden ve içmeden önce, besmele çekmenin önemini gördün mü? Âlimler, yemeden ve içmeden önce, besmele çekmenin müstehap olduğunda ittifak etmişlerdir. Kişi bir mazeretten dolayı besmele çekemez de, yerken imkân bulursa, "Bismillahi evvelihi ve âhirihi" demesi müstehap olur. Ayrıca başkasını uyarmak için de açıktan besmele çekmesi müstehap olur.

EVDEN ÇIKARKEN OKUNACAK DUÂ

Ümmü Seleme şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) evinden çıkarken şöyle derdi:

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ ، أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ ، أَوْ أَظْلِمَ ، أَوْ أُظْلَمَ ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ *

Bismillâhi tevekkeltu alellâh, Allâhumme innî eûzubike en ezille ev uzille, ev ezille ev üzalle, ev azleme, ev echele ev yuchele aleyy.

260. Sünenu Ebî Davûd, III/140, no: 3768; Nesâî, Amelu'l-Yevm ve'l-leyle, s. 102, no· 283.

"Allah'ın adıyle (yola çıktım). Allah'a tevekkül ettim. Allah'ım! Haktan sapmaktan veya saptırılmaktan, hataya düşmekten veya düşürülmekten, zulmetmekten veya zulmedilmekten, cahillik etmekten veya bana karşı cahillik edilmesinden sana sığınırım." (261)

Enes'in rivayet ettiğine göre, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Kim evinden çıkarken: 'Allah'a tevekkül edip Allah'ın adıyle çıkarım. Güç ve kuvvet ancak Allah'tadır' derse, (melek tarafından) ona şöyle söylenir: Her kederden emin kılındın, muhafaza altına alındın ve doğru yola iletildin. Ayrıca şeytanlar ondan uzaklaşır".**

Ebu Davud rivayetine şunu ilâve etmiştir: **"Bir şeytan başka bir şeytana der ki: Hidayete iletilen, her kederden emin kılınan ve muhafaza altına alınan bir adamla nasıl uğraşacaksın (onu nasıl kandıracaksın)?"** (262)

EVE GİRERKEN OKUNACAK DUÂ

Evine giren kimsenin, içerde insan olsun olmasın"Bismillah, es-selâmu aleykum" demesi iyidir.

Çünkü yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"Evlere girdiğiniz zaman, Allah tarafından mübarek ve pek güzel bir yaşama dileği olarak kendinize (birbirinize) selâm verin." (263)

Enes'in rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: **"Yavrum! Ailenin yanına girince selâm ver; çünkü bu, hem sana, hem de ev**

---

261. Ebû Davûd; Tirmizî; Nesâî; İbn Mâce. Tirmizî, sahîh olduğunu söylemiştir.
262. Sünenu Ebî Davûd, V/328, no: 5095.
263. Nûr, 61.

halkına bereket olur." (264)

Ebu Malik el-Eş'arî, Rasulullah'ın şu sözünü rivayet etti: "Kişi evine girince şöyle desin:

اَللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ ، بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا
وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا ، وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ، ثُمَّ يُسَلِّمُ عَلَى أَهْلِهِ

Allâhumme innî es'eluke hayra'l-mevlici ve hayra'l-mahrac, bismillâhi velecnâ ve bismillâhi haracnâ, ve alellâhi rabbenâ tevekkelnâ, summe yusellimu alâ ehlih.

'Allah'ım! Ben senden, girilen yerin hayırlısını ve çıkılan yerin de hayırlısını isterim. Allah'ın adıyle girdik ve Allah'ın adıyle çıktık. Rabbimiz olan Allah'a tevekkül ettik'. Sonra âilesine selâm versin." (265)

Cabir b. Abdullah şunu anlattı: Ben, Rasulullah'ın şöyle dediğini duydum: "Kişi evine girerken ve yemek yerken yüce Allah'ı anarsa, şeytan arkadaşlarına şöyle der: Burada size gecelemek yok, aş da yok. Ancak kişi evine girerken yüce Allah'ı anmazsa, şeytan şöyle der: Arkadaşlar! Burada geceleme imkânına kavuştunuz. Yerken Allah Taâlâ'yı anmazsa, şeytan şöyle der: Geceleyin kalacak yere ve karnınızı doyuracak yiyeceğe kavuştunuz." (266)

İmam Malik'in Muvatta'ında şöyle bir rivayet vardır: İçinde oturulmayan bir yere girildiğinde: "Selâm bize ve Allah'ın salih kullarına olsun" denilmesi müstehaptır. (267)

---

264. Tirmizî, Mâ Câe fi't-Teslîmi İzâ Dahale Beytehu.
265. Sünenu Ebî Davûd, el-Edeb, V/328, no: 5096; el-Elbânî sahîh olduğunu söylemiştir.
266. Sahîhu Müslim, III/1598, no: 103.
267. Mâlik, el-Muvatta', es-Selâm, Câmi'u's-Selâm, II/962, no: 8.

CİNSEL İLİŞKİ YAPILMAK İSTENDİĞİNDE OKUNACAK DUÂ

İbn Abbas'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Sizden birisi hanımına yaklaşmak istediğinde, şöyle der:

بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا ، فَقُضِيَ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ لَمْ يَضُرُّهُ *

Bismillâhi Allâhumme cennibne'ş-şeytâne ve cennibi'ş-şeytâne mâ razeknâ, fekuziye beynehumâ veledun lem yazurruh.

"Allah'ın adıyle. Allah'ım! Bizi şeytandan ve şeytanı da bize rızık olarak vereceğin (çocuklar) den uzaklaştır.' Onlara, şeytanın zarar vermediği bir çocuk takdir edilir." (268).

Buharî'nin rivayetinde şöyledir: **"Şeytan ona asla zarar vermez."**

İNSAN ÖFKELENDİĞİNDE OKUYACAĞI DUÂ

Öfke, şeytanın verdiği vesveselerden birisidir. Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştur: "Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü o, işiten, bilendir." (269)

Süleyman b. Sured şöyle anlattı: Ben, Rasulullah'ın yanında oturuyordum. İki adam birbirlerine sövdüler. Birisinin yüzü kızarıp öfkelendi. Bunun

268. Fethu'l-Bârî, en-Nikâh, VII/29; Sahîhu Müslim, Nikâh, II/1087, no: 54.
269. Fussilet, 36.

üzerine Rasululllah şöyle buyurdu: "Ben bir söz biliyorum ki, onu söylemiş olsa, bu durum kendisinden giderdi. Bu söz "Eûzu billâhi mine'ş-şeytani'r-racîm" sözüdür." Peygamber'i (s.a.v.) dinleyenlerden birisi kalkarak o adamın yanına gitti ve: Az önce Rasulullah'ın ne söylediğini biliyor musun? dedi. Adam: Hayır, dedi. "Ben bir söz biliyorum ki, onu söylese bu durum ondan giderdi. Bu söz "Eûzu billahi mine'ş-şeytani'r-racîm" sözüdür" buyurdu, dedi. Bunun üzerine o adam: Sen beni deli mi zannediyorsun? dedi. (270)

Hz. Âişe şunu anlattı: Ben öfkeli bir haldeyken, Rasulullah (s.a.v.) yanıma geldi. Burnumun yumuşağından tutup onu ovdu. Sonra: "Ayşecik! Şöyle söyle:

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي ، وَأَذْهِبْ غَيْظَ قَلْبِي ، وَأَجِرْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ

Allâhummağfirlî zenbî ve ezhib ğayza kalbî ve ecirnî mine'ş-şeytân.

Allah'ım! Benim günahımı bağışla. Kalbimin kinini gider ve beni şeytandan koru" dedi.

Sahabî Atıyye b. Urve es-Sa'dî, Rasulullah'ın şu sözünü rivayet etmiştir:

إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ ، وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ ،
وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ *

"Öfke, şeytandandır. Şeytan da ateşten yaratılmıştır. Ateş ancak su ile söndürülür. O halde sizden biriniz öfkelenince abdest alsın." (271)

Şeytanın tahrik edip öfkelendirdiği kimsenin, öfkesini tutması, kovulmuş şeytandan Allah'a

270. Fethu'l-Bârî, Bed'u'l-Halk, Sıfetu İblîs, VI/151; Sahîhu Müslim, IV/5, 20
271. Sünenu Ebî Davûd, el-Edeb, V/141, no: 4784.

sığınması, hemen abdest alması, öfkesini tutmanın Allah katında sevabının çok olduğunu bilmesi iyidir.

Sahabî Muâz b. Enes el-Cuhenî, Rasulullah'ın şu hadîsini rivayet etmiştir: "Kim öfkesinin gereğini yerine getirmeye gücü yettiği halde, onu yutarsa, yüce Allah, Kıyamet gününde o kimseyi insanların başlarında çağırır. Öyle ki, cennet hûrilerinden dilediğini seçme imkânını ona verir." (272)

ÇOCUKLARI KÖTÜ ŞEYLERDEN KORUMAK İÇİN OKUNACAK DUÂ

İbn Abbas şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) Hasan ve Hüseyin'i kötülüklerden şu dua ile korumak isterdi:

أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ ،

وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ *

Uîzukuma bikelimâtillahi't-tâmme, min kulli şeytânin ve hâmme, ve min kulli aynin lâmme.

"Her şeytandan ve zehirli haşerelerden sizi Allah'ın kelimeleri ile korurum." Sonra şöyle derdi: **İkinizin dedesi (Hz. İbrahîm) de, bu kelimelerle İsmaîl ve İshak'ı kötülüklerden korurdu."** (273)

YALNIZKEN OKUNACAK DUALAR

El-Velîd b. el-Velîd, Hz. Peygamber'e şöyle dedi: Allah'ın Rasulü! Ben yalnız yaşıyorum. Hz. Peygamber şu cevabı verdi: "Yatağına girdiğin zaman şöyle de:

272. Sünenu Ebî Davûd, el-Edeb, V/137, no: 4777; Sünenu't-Tirmizî, el-Birr, no: 2022.

273. Sahîhu'l-Buharî, el-Enbiyâ, IV/179.

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ ، مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ ، وَشَرِّ عِبَادِهِ ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmât, min ğazabihî ve ıkâbih, ve şerrâ ıbâdih, ve min hemezâti'ş-şeyâtîn.

"Allah'ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve gelmelerinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım." Bunları söylediğin takdirde, kötü şeyler sana zarar vermez veya sana yaklaşmazlar." (274)

El-Berâ b. Âzib şunu rivayet etti: Rasulullah'a, yalnızlıktan şikâyet eden bir adam geldi. Bunun üzerine Peygamber: "Şu sözleri çok söyle:

سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ ، رَبِّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ ، جَلَّلْتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْعِزَّةِ وَالْجَبَرُوتِ *

Subhâne'l-meliki'l-kuddûs, rabbi'l-melâiketi ve'r-rûh, celelte's-semâvâti ve'l-arz. Bi'l-ızzeti ve'l-ceberût.

"Meleklerin ve Cebraîl'in Rabbı olan her türlü noksanlıktan münezzeh Allah, her şeyin sahibidir, her şeyden yücedir. Göklerle yer, onun kudret ve azameti ile yükselmiştir" buyurdu.

Adam bu sözleri söyledi ve ondan yalnızlık duygusu gitti. (275)

274. İbnu's-Sinnî, Mâ Yekûlu İzâ Ehaze Mazca'ahu, s. 201, no: 705.
275. İbnu's-Sinnî, Mâ Yekûlu Meni'b-telâ bi'l-Vahşe, s. 206, no: 633.

VESVESEYE TUTULANIN OKUYACAĞI DUÂ

Vesveseye tutulanın söyleyeceği en güzel şey: "Eûzu billâhi's-semî'l'-alîmi mine'ş-şeytani'r-racîm= kovulmuş şeytandan duyan ve bilen Allah'a sığınırım, sözüdür.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü o, işiten ve bilendir." (276)

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Şeytan birinize gelip: Şunu kim yarattı, bunu kim yarattı; hatta Rabbini kim yarattı? der. Şeytanın vesvesesi bu duruma ulaşınca, o insan, şeytandan Allah'a sığınsın (Eûzu billâhi mine'ş-şeytani'r-racîm, desin) ve bu düşünceden sakınsın."

Sahîh'teki başka bir rivayette şöyledir: "İnsanlar birbirlerine sorar dururlar: Hatta: Bunlar, Allah'ın yaratıklarıdır, anladık. Peki, Allah'ı kim yarattı? derler. Kim kendinde böyle bir hal sezerse:

آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ

Âmentu billâhi ve rasûlih.

"Ben Allah'a ve peygamberlerine îman ettim" desin. (277)

Hz. Âişe'nin rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kim kendinde bu şeytanın verdiği bir vesveseyi hissederse, üç defa:

آمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِهِ

---

276. Fussilet, 36.
277. Fethu'l-Bârî, Sıfetu İblîs, IV/149.

Âmennâ billâhi ve birasûlihî.

"Biz, Allah'a ve peygamberlerine îman ettik, desin. Çünkü bu, ondan vesveseyi giderir." (278)

Osman b. Ebu'l-Âs şunu anlattı: Allah'ın Rasulü! Şeytan, ben namazdayken araya girip yanlış okumama sebep oluyor, dedim. Rasulullah şöyle cevap verdi: "Bu, Hınzeb denilen şeytandır. Bunu hissettiğin zaman, ondan Allah'a sığın (Eûzu'yu çek) ve üç defa soluna tükür." (279)

Ben bunu yaptım da, Allah o şeytanı benden giderdi.

Ebu Zumeyl şöyle anlattı: İbn Abbas'a: Kalbimde hissettiğim şey nedir? dedim. Bana: O nedir? diye sordu. Ben de: Vallahi onu söyleyemiyorum, dedim. Bana: Biraz şüphen mi var? dedi ve güldü. Sonra şunu ilâve etti: Allah şu âyeti indirinceye kadar bundan kimse kurtulamamıştır: "(Rasulüm!) Eğer sana indirdiğimizden (bu anlattığımız olaylardan) kuşkuda isen, senden önce Kitab'ı (Tevrat'ı) okuyanlara sor. Rabbinden sana hak gelmiştir. Sakın şüphecilerden olma." (280) Bana şöyle dedi: Sen kendinde böyle bir şüphe hissedersen, şu âyeti oku: "O ilktir, sondur, zâhirdir, bâtındır. O, her şeyi bilendir." (281)

Ebu'l-Kasim el-Kuşeyrî'nin risalesinde, Ahmed b. Atâ er-Rûzbârî şunu anlatmıştır: Temizlikte (abdest ve taharet işinde) titizlik gösteriyordum. Bir gece, çok su kullandığım halde içim rahatlamadı ve canım sıkıldı. Ben: Rabbim! Affını diliyorum, affını. Hatiften (gaipten) birisi bana şöyle seslendi: Affetmek gerçek birşeyde olur (senin halin bir vesveseden ibarettir). Bunu duyunca, o hal benden gitti.

278. İbnu's-Sinnî, Mâ Yekûlu Meni'b-telâ bi'l-Vesvese, s.181, no: 626.

279. Sahîhu Müslim, es-Selâm, et-Ta'avvuz Min Şeytani'l-Vesvese fi's-Salâ, IV/1728, no: 68.

280. Yûnus, 94.

281. Hadîd, 3.

Âlimlerden birisi şöyle demiştir: Abdest, namaz veya bu gibi şeylerde vesveseye düşmüş olan birisinin: "Lâ ilâhe illa'llah" demesi iyi olur. Çünkü şeytan bunu duyunca, geri çekilip uzaklaşır. "Lâ ilâhe illa'llah" zikrin başıdır.

Vesveseyi gideren en faydalı ilacın, Allah'ı zikre yönelmek ve bunu çok yapmak olduğu söylenilmiştir.

İmamlardan birisi şöyle demiştir: Vesveseye tutulanın îmanı mükemmeldir. Çünkü hırsız, harap bir eve girmez.

Ahmed b. Ebu'l-Havarî şunu anlattı: Ebu Süleyman ed-Dârânî'ye vesveseden şikâyet ettim. O da şu cevabı verdi: Vesvesenin senden gitmesini istiyorsan, kendinde onu hissettiğinde sevin, neşeli ol. Sen sevinip neşeli olursan, o senden gider. Çünkü müminin neşeli olmasından daha çok şeytanı kızdıran hiçbir şey yoktur.

İNSANIN KARŞISINA ŞEYTAN ÇIKTIĞINDA VEYA ONDAN KORKTUĞUNDA OKUNACAK DUÂ

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Eğer şeytanın fitlemesi seni dürterse hemen Allah'a sığın. Çünkü o, işitendir, bilendir." (282)

Yine yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Biz, Kur'an okuduğun zaman, seninle âhirete inanmayanların arasına gizleyici bir örtü çekeriz." (283)

Karşısına şeytan çıkan veya şeytan görünen kimsenin şunları yapması gerekir:

1- "Eûzu billâhi's-semî'ı'l-alîmi mine'ş-şeytani'r-racîm" demelidir.

---

282. A'raf, 200.
283. İsrâ, 45.

2- Devamlı Kur'an okumalıdır (her gün belli miktarda Kur'an okumalıdır).

3- Namaz ezanı okumalıdır.

Ebudderdâ şunu rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.) namaza durdu. Biz onun şöyle dediğini duyduk: "Senden Allah'a sığınırım." Sonra, üç defa: "Seni, Allah'ın lânetiyle lânetlerim" dedi. Daha sonra, birşey alıyormuşcasına, elini uzattı. Namazı bitirince: Allah'ın Rasulü! Namazda, bundan önce söylediğini duymadığımız birşey söylediğini duyduk. Bir de elini uzattığını gördük, dedik. Rasulullah şu cevabı verdi:

"Allah'ın düşmanı İblis, yüzüme atmak için bir ateş parçası ile geldi. Ben üç defa:
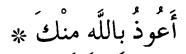
Eûzubillâhi mink.

"Senden Allah'a sığınırım" dedim.

Sonra şöyle söyledim:

أَلْعَنُكَ بِلَعْنَةِ اللَّهِ ✻

El-anuke bila'netillâh

"Seni, Allah'ın tam lânetiyle lânetlerim."

O, üç defa geri çekildi. Onu yakalamak istedim. Vallahi, kardeşim Süleyman'ın duası olmasaydı, o bağlı kalacaktı da, Medîne halkının çocukları onunla oynayacaklardı." (284)

Sehl b. Ebu Salih şunu anlattı: Babam beni, Hârise oğullarına gönderdi. Yanımda da bir kölemiz -veya bir arkadaşımız- vardı. Ona, çitin arkasından birisi adını vererek seslendi. Yanımdaki çite baktı birşey göremedi. Ben bu olayı babama anlattım. Ba-

284. Sahîhu Müslim, Cevâzu La'ni'ş-Şeytan, I/385, no: 40.

bam şöyle dedi: Böyle birşeyle karşılaşacağını bilseydim, seni göndermezdim. Ancak sen böyle bir ses duyarsan; ezan oku. Çünkü ben Ebu Hureyre'den Rasululllah'ın şu hadîsini duydum: "Şeytan, ezan okunduğu zaman geri dönüp kaçar." (285)

HOROZUN ÖTÜŞÜNÜ, EŞEĞİN ANIRMASINI VE KÖPEĞİN HAVLAMASINI DUYAN KİMSENİN OKUYACAĞI DUÂ

Ebu Hureyre'nin rivayet ettiğine göre, Pegamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Eşeklerin anırdığını duyduğunuzda, şeytandan Allah'a sığının. Çünkü onlar bir şeytan görmüşlerdir. Horozların öttüğünü duyduğunuzda da, Allah'ın lûtfunu isteyin. Çünkü onlar bir melek görmüşlerdir." (286)

Cabir'in rivayet ettiğine göre de, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Geceleyin, köpeklerin havladığını ve eşeklerin anırdığını duyduğunuzda, Allah'a sığının. Çünkü onlar sizin görmediklerinizi görürler." (287)

GÛL DENİLEN ŞEYTANLAR GÖRÜNDÜKLERİNDE OKUNACAK DUÂ

Gûl, cinlerin bir çeşididir. Bunların, cinlerin büyücüleri olduğu da söylenmiştir.

Cabir'in rivayetine göre; Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Gûl denilen şeytanlar şekillere girip size göründüklerinde, ezan okuyun." (288)

Çünkü ezan şeytanı kaçırtır.

---

285. Sahîhu Müslim, es-Salâ, Fazlu'l-Ezân ve Hurûbu'ş-Şeytan, I/290, 291
286. Sahîhu'l-Buharî, Bed'u'l-Halk, IV/155.
287. Sünenu Ebî Davûd, el-Edeb, V/332, no: 5103.
288. İbnu's-Sinnî, İzâ Teğavveleti'l-Ğîlân, s.153, no: 524.

YENİ BİR YERDE KONAKLAYAN KİMSENİN OKUYACAĞI DUÂ

Havle Bint Hakîm şunu anlattı: Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: "Kim bir yerde konaklar da:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ *

Eûzu bikelimâtillâhi't-tâmmâti min şerri mâ halak.

Yarattığı şeylerin şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım, derse, oradan ayrılıncaya kadar hiçbir şey ona zarar veremez." (289)

SONUÇ

ALLAH'IN EMİR VE YASAKLARINI GÖZET Kİ ALLAH DA SENİ GÖZETSİN

Muhammed'in mübarek ağzından çıkan, şu nurlu sözlerle araştırmamızı bitiriyoruz. İbn Abbas anlatmaktadır: Bir gün, Rasulullah'ın bindiği hayvanın arkasındaydım. O, şöyle buyurdu: "Çocuk! Sana birkaç söz öğreteceğim: Allah'ın emir ve yasaklarını gözet ki, Allah da seni gözetsin. Allah'ı gözet ki, onu karşında bulasın. İsteyeceğin zaman Allah'tan iste ve yardım dileyeceğin zaman Allah'tan yardım dile. Bilmiş ol ki, bütün millet, herhangi bir hususta sana fayda vermek için biraraya gelmiş olsa, ancak Allah'ın senin için takdir ettiği hususta sana yararlı olabilirler. Aynı

---

289. Sahîhu Müslim, IV/2080, no: 54.

zamanda, sana herhangi bir hususta zarar vermek için biraraya gelmiş olsalar, ancak Allah'ın, senin aleyhinde takdir ettiği bir hususta sana zarar verebilirler. Kalemler kalkmış ve sayfalar (mürekkepler) kurumuştur." (290)

Başka bir rivayette de şöyledir: "Allah'ı gözet ki, onu karşında bulasın. Rahatken Allah'ı tanı ki, sıkıntıda da o seni tanısın. Şunu bil ki, sana gelmeyen, asla gelmeyecektir. Sana gelen de, asla gelmeyecek değildir. Zaferin sabırla birlikte, sevincin kederle birlikte, kolaylığın da zorlukla birlikte olduğunu bil."

نَسْأَلُ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ ، أَنْ يَحْفَظَنَا بِحِفْظِهِ ، وَأَنْ يَتَوَلاَّنَا بِرِعَايَتِهِ فَهُوَ وَلِيُّ ذَلِكَ ، وَالْقَادِرُ عَلَيْهِ *

رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا .

رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا

رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ *

وَاعْفُ عَنَّا ، وَاغْفِرْ لَنَا ، وَارْحَمْنَا *

أَنْتَ مَوْلاَنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ *

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ ، نَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ *

290. Tirmizî, IV/667, no: 2516.

Nes'elullâhe azze ve celle, en yahfezenâ bihıfzih, ve en yetevellânâ biriâyetihî fehuve veliyyu zâlik, ve'l-kâdiru aleyh.

Rabbenâ lâ tuâhiznâ in nesînâ ev ahta'nâ.

Rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hameltehû alellezîne min kablinâ.

Rabbenâ ve lâ tuhammilnâ mâ lâ tâkate lenâ bih.

Va'fu annâ, vağfirlenâ, ve'rhamnâ.

Ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn.

Subhânekellâhumme ve bihamdik, eşhedu en lâ ilâhe illâ ent, nestağfiruke ve netûbu ileyk, ve sallellâhu alâ nebiyyinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellem.

Yüce Allah'tan bizi koruması altına almasını ve bizi gözetmesini istiyoruz. Buna gücü yeten odur.

Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma.

Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi, bize de ağır bir yük yükleme.

Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme.

Bizi affet. Bizi bağışla. Bize acı.

Sen bizim mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.

Allah'ım! Seni tesbih ediyorum ve sana hamdediyorum. Senden başka ilâh olmadığına şehadet edi-yorum. Senden af diliyoruz. Sana tövbe ediyoruz. Allah, peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve as-habına salât ve selâm etsin.

Ebu'l-Munzir
Halîl b. İbrahîm Emîn

BİBLİYOGRAFYA

1- Kur'ân-ı Kerîm

2- İbnu'l-Kayyim,,el-Vabilu's-Sayyib

3- İbnu'l-Kayyim, el-Fevaid

4- İbnu'l-Kayyim, et-Tıbbu'n-Nebevî

5- Dr. Ahmed Tâhâ, et-Tıbbu'l-İslâmî

6- İmam eş-Şatıbî, el-Muvafakat

7- Ahmed b. Abdulazîz eş-Şemirî, el-Aynu Hakkun

8- İbrahîm Muhammed el-Cemel, es-Sihr

9- Dr. İbrahîm Kemal Edhem eş-Şiblî, es-Sihr ve's-Sehara min Minzari'l-Kur'an ve's-Sünne

10- Dr. Muhammed Ali el-Bârr, Âkâmu'l-Mercan.

11- Muhammed Nesîb er-Rifâî, es-Senâ ve's-Sennût

12- Teysîru'l-Aliyyi'l-Kadîr (Bir hastane yayını)

13- Buhûs fi't-Tıbbi'n-Nefsî (Taif'te Ruh Sağlığı)

14- Hafız İbn Kesîr, Tefsîru'l-Kur'âni'l-Kerîm

15- İbn Cerîr et-Taberî, Cami'u'l-Beyân an Tevîl-i Âyi'l-Kur'ân

16- İbn Hacer el-Askalânî, Fethu'l-Bârî Şerhu Sahîhi'-l-Buharî

17- Müslim b. el-Haccac, Sahîhu Müslim bi-Şerhi'n-Nevevî

18- Muhammed Nâsıruddîn el-Elbânî, Sahîhu'l-Cami' ve Ziyâdetuhu

19- Dr. Alî b. Nufey' el-Ulyânî, er-Rukâ alâ Dav'i Akîdeti Ehli's-Sünne

20- Vahîd Abdüsselâm Balî, Vikayetu'l-İnsan mine'l-Cinni ve'ş-Şeytan

21- İbn Teymiyye, Risâletu'l-Cin

22-İbn Muflih el-Hanbelî, Mesâibu'l-İnsan min Mekâidi'ş-Şeytan

23- Ebu Bekr Cabir el-Cezairî, Akîdetu'l-Mümin

24- Dr. Hasan Şumeysî Bâşâ, Zeytu'z-Zeytûn Beyne't-Tıbbi ve'l-Kur'ân

25- İbn Kayyim el-Cevziyye, Zadu'l-Meâd Fî Hedyi Hayri'l-İbâd

26- Abdülvehhab en-Nuveyrî, el-Funûn

27- Enîs Mansûr, Lâ'netu'l-Fera'ine

28- Dr. Ömer Süleyman el-Aşkar, Âlemu's-Sihr ve'ş-Şu'ûze

29- Fahruddîn er-Razî, Kıssatu's-Sihr ve's-Sehara

30- Hâfız Hıkemî, Meâricu'l-Kabûl.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BEŞİNCİ BÖLÜM

CİN, ŞEYTAN, BÜYÜ ve NAZAR'dan

KORUNMA